NURUOSM
1950-4
2370

٢٧٧٠

ق
٢٢٢
مقدم ٢
٢٢٤

نور عثمانية
٢٢٧٠

[illegible]

تحفة العشاق شاطبی   عين الفيوض   حل تحقيقات جوری

ديوان جوری

مما اودعه الزمان عند اضعف الورى
محمد عصمت ابراهيم بن حسن بن احمد
عفا الله عنهم
بلطفه

[illegible]

[illegible]

١٠٩١

سید ثانی فاضل همدانی وفائی امیر چلبی نك بو فقیرك آثارنه تحریر
ایلدوکی تقریظ بدیع در

حبذا انتخاب مستطاب که سالکان طریق خدایه ما لابدی مشتمل
خوشا عین الفیوض عجاب که تشنگان آب حیات علم حقیقتی سیراب
ایتمکده مشرب عذب مرشد کامله معادلدر حقا که تصرف خاص
شاعر سحر آفرین و درس اولین سخن پرداز بی قرین اولان ابیات
اربعین علم الهیده لب لباب و قلب دانا ارض و سمائی
بلکه عالم بی حد و منتهایی حاوی اولدوغی کبی مقاصد اصلیه
مثنوی مولوی یی جامع اولدوغی بی ارتیاب و کلام مولانایه
شرح و بیان اولان پنج بیتك هر بری تفهیم مقصودده وافاده مدعاده
فصل خطابدر الحق اسمی مسماسنه صادق و وکرزا و حل تحقیقات
اطلاقنه شایسته و روا مقبول طباع اهل عرفان و پسندیدهٔ
اذهان نقادان جهان بر منظومهٔ لطیفهٔ یسیر اللفظ و کثیر المحوی
و شارح نسخهٔ کبری مجموعهٔ ذات و اسما لایق قبول حضرت ملا
بلکه ممدوح جمیع اولیادر و درس ثانی ناظم شیرین مقال که
امر مولانا جلال آکا باعث اشتغال اولمشدر بر نظم گزیده که
مضمونی ایله عمله موفق اولان طالب عاقله کافی و راه حق و کعبهٔ
مرادده ظلمات لیالی حیرتده رهنما اولمقده وافی و مرید آگاهی
امراض ردیهٔ نفس و هوادن تخلیص ایتمکده هر فصلی
بر ترکیب نافع و شافی در حضرت فیاض بی ضنت و وهاب

بی علت

بی علت ترتیب و تدوینه مظهر و نظر همم ارباب درونه
منظر اولان عارف سنجیده گفتار جوری بلاغت آثارك
سعینی مشکور و اجرینی موفور و خاطرت معرفت آشناسنی
پر حکمت و نور اتم لذات روحانیه ایله مبتهج
و مسرور ایتمکدن مادام النامی والذابل
خالی و زایل و عاری و عاطل ایلیه
آمین

حرره العبد المتوسل بفضل مولاه المتشبث بذیل
جده المستفیض من لطفه و هداه
السید حسین المعروف بوفائی
غفر ذنوبه و ستر
عیوبه

لا اله الا الله محمد رسول الله
صادق الوعد
الامين

٢٣٧٠

هذا وقف ظل الله المخصص والنور اللامع المسحص السلطان
ابن السلطان السلطان ابو الفتح عثمان خان ابن السلطان
مصطفى خان وفقه الله في حل مولانا ام وجعل الطافه
سائره على العباد بالسلام وانا الداعي لدولته
الحاج ابراهيم حنيف المفتش باوقاف
الحرمين المحترمين عفي له

NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ
Kısmı: Umumi
1956/1-3
2370
Tasnif No 297.3=94.35

حل تحقیقات

آفرین ای باسط انوار عشق / ایتدی ذاتکدن ظهور آثار عشق
ویردی نورک جوهر عشقه جلا / قلب آدم بولدی آندن انجلا
جام عشقکدن اولنلر جرعه نوش / اولدیلر آفت رسان عقل و هوش
اللرندن دوشدی جام اختیار / دللرندن کتدی آرام و قرار
هر بری بر طوره کیردی بی شعور / هر بری بر حالله ایتدی ظهور
غنچه وش اولدی کیمی خاموش و لال / حیرتندن ایتدی بسط مقال
کلدی گفتاره کیمی بلبل صفت / جلوه کاه قیلدی باغ معرفت
عالمه ایتدی تجلی حکمتک / نیجه بیک یوزدن کورندی قدرتک

نعت شاهنشاه صدر اصطفا

جمله دن اول ایلدی وحی خدا / نغمه پرداز صفات کبریا
کوستروب علم الهیدن اثر / ویردی اسرار حقایقدن خبر
اولدی نطق حقله روشن بیان / کنت کنزک ایتدی مفتاحن عیان
جذبه حقدن اولنجه نشوه دار / معنی توحیدی قلدی آشکار
لی مع اللهک قلوبه رمزن بیان / حقله حق اولدوغن ایتدی عیان
کلدی اکه خاتم پیغامبری / حجة الله اولدی ذات انوری
بعث اولندی عالمه قرآن ایله / ذاتن اثبات ایلدی برهان ایله
یازدی اوصافن انک کلک قضا / لوح عرشه مجتبا و مصطفا

روحنه اولسون الی یوم القیام / صد درود و صد تحیات و سلام

در مدیح چار یار باصفا

چون فروزان اولدی شمع احمدی / یاندی اسلامک چراغ بی حدی
جمله دن اول دل صدیق پاک / اولدی نورندن او شمعک تابناک
دوشدی فاروقه ضیا اول نوردن / سینه سی اولدی منور طوردن
اول مقدس نور پاکیزه اثر / قلب ذو النورینه صالدی تاب و فر
مرتضادن ایلیوب اشراق او نور / کون کبی ایتدی او مطلعدن ظهور
نور احمددن مثال آفتاب / یاندی عالمده چراغ بی حساب
آل و اصحابه ایروب آندن ضیا / اولدیلر هر بیری بر نجم هدا
ایتدیلر مسندلرین قرب جوار / جمله سندن اوله راضی کردکار

در بیان انتخاب مثنوی

مثنویدن درس آلوب صبح و مسا / نطق ملا روحنه اولدی غدا
ساعد اقدامی تشمیر ایلدم / نسخه سن بش دفعه تحریر ایلدم
آخر اول دریادن اولدم بهره ور / کیم چقردم بر نیجه صافی کهر
یعنی ادراکمجه ایتدم انتخاب / شش صحفدن چهل بیت مستطاب
اولدی هر بر بیت گویا بر زبان / ایلر استعداد انسانی بیان
ربطنه ایتدم کمال اهتمام / هر بری بش بیتله بولدی نظام
اولدی طبعم چون بو کاره جهد کی / کوشمه بر اوزکه معنا سویلدی
دیدی ایله شرح مضمونن رقم / اولسون اون سکز بیکده هم
جان لساندن وجود قیل خطاب / بیت مولانا اکا اولسون جواب
تا اکا دیباجه زیبا اوله / هم سخن ممتاز و مستثنا اوله

في الحقيقه بولدی طبعك نطقی جان / ایلدم آنی بو وجه اوزره بیان
اولدی بو منظومه عارف پسند / طرز بی مانند ایله ترکیب بند
بر جلیل القدره ایتدم آنی عرض / کیم ثناسی اولمش اهل حاله فرض
قیمتن اولدر بیلن بو جوهرك / خاطری فهرستیدر اول دفترك

در ثنای آصف صاحب رشاد

دور ملادن کلنجه بو دمه / چوق محب کلدی سرای عالمه
اولدی چوق ذره بو شمسك عاشقی / بی نهایتدر محب صادقی
شمدی اما اول محب سرفراز / جمله سندن اولدی صاحب امتیاز
صدق و اخلاص و صفای بال ایله / بذل احسان و نثار مال ایله
قاپدی کوی سبقتی احبابدن / ذاتنی لب ایلدی البابدن
نیجه یل اولدی وزیر و دفتری / ایتمدی قلبن محبتدن بری
عاقبت بر تو صالوب مانند نور / اول خلوصك ایتدی آثاری ظهور
حج نصیب ایتدی اکا رب العباد / بولدی کتدکجه صفاسی ازدیاد
ایلدی حج فرضنی چونکیم ادا / کوشه عزلتده قلدی انزوا
چکدی دامان مناصبدن الی / بولدی اعلی پایه مانند ولی
صدق ایله اخلاص ایله هر صبح و شام / کوسترر طاعات مولا یه قیام
دایما ویرسون اکا رب الانام / شوق کلی فیض کامل ذوق تام
ذاتنه اولسون قرین و متصل / صحت تن راحت جان نور دل
اول محمد نام محمود الخصال / دولت دارین ایله بولسون کمال

در تمنای قبول اعتذار

کرچه کستاخانه بی حال و مال / منطق معنیده ایتدم قیل و قال

نیلس

نیلیس و شیدی دله سودای شوق / عقلمی مست ایلدی صهبای شوق
بو خسته بنده یوق اودکلو اقتدار / کیم اولم بو نطقله معنی کذار
قنده بن قنده کلام اولیا / قنده درد آلوده قنده اصفیا
قنده جوری قنده نطق مولوی / قنده عامی قنده شرح مثنوی
کرچه بو جرأتدن اولدم شرمسار / ایلرم اما که عرض اعتذار
وار امیدم کیم ایده اهل اصول / عذرمی شایسته حسن قبول
یا الهی قیل بنی جاری زبان / کیم اولم کوینده اسرار جان

بشنوید این دادهای جان زتن

کوش قیل ای غافل سر وطن / وی غریب شهر دار القید تن
کورنه دیر جان کرفتارك سکا / کورنیجه فریاد ایدر یارك سکا
یعنی تا اولدم مکاندن بعید / محنتم کتدکجه اولدی بر مزید
دوشدم اعلای مراتبدن جدا / کندمی سفلده بولدم مبتلا
ایلدی فرقت بنی آشفته حال / کر ایدرسك حسب حالمدن سؤال

بشنو این نی چون حکایت میکند / از جدایيها شکایت میکند

مبدأدن تا بنی دور ایتدیلر / اضطراری زار و مهجور ایتدیلر
تنکنای تنده اولدم بی حضور / قالدی اول وسعت مقامی دور دور
اول زماندن تا که کلدم عالمه / ایلرم آه و فغان و دمدمه
جایکاه اولدی بکا دار المحن / قلدی آواره بنی حب وطن
کوش ایدن نالانی اولور تسیم کله / دکله سسی المه نه دیر فریاد ایله

از نیستان تا مرا ببریده اند / در نفیرم مرد و زن نالیده اند

دردمی فهم ایده مز آسوده کان بنجبر در صافدن آلوده کان
کیمسه بلمز کیم ندر دلده غمم رازمی کشف ایتمکه یوق همدمم
قنده در اول عالم وصلت قنی قنده در اول بزم جمعیت قنی
قنده سوق ایتدی بنی حکم قضا قنده قالدی عالم امن و بقا
جوش ایدوب شوق وطنله مکه بن دخی عشاق الچنده نی کبی

سینه خواهم شرحه شرحه از فراق
تا بکویم شرح درد اشتیاق

عالم ارواحدن قیلدم نزول هر عجب جمعیته بولدم وصول
عقل و نفس و فکر و حس و وهم و فطن جمع اولوب اولمشلر انده انجمن
همدم اولدم بنده اول یاران ایله صحبت ایتدم عاقل و نادان ایله
داخل اولدم بویله چوق جمعیته ایردم هر ذوقه هر کیفیته
نیک و بد هر جنسمه ایتدم اتصال بر بنده اولدم آسوده حال

من بهر جمعیتی نالان شدم
جفت بدحالان و خوش حالان شدم

ای تعجب ایلین فریاده سن تمیشم سن بنم ابداده
سنده اولسیدک بو فرقتدن خبیر عالمه دیردک زهی بئس المصیر
بن نیجه نالان و کریان اولمیم یا نیجه حسرتله سوزان اولمیم
اصل و وصلمدن آیردی روزگار ایتدی مهجور و غریب و دلفکار
نوله قیلسم اول طرفدن گفت و گو نوله ایتسم اول مقامی جست و جو

هر کسی کو دور ماند از اصل خویش
باز جوید روزگار وصل خویش

ایلدم هر شنده بر مدت قرار هر کس اولدی ظنی اوزره باکه یار
صاندیلر کیم بیلدیلر اسرارمی زعمله فهم ایتدیلر مقدارمی
صورمدیلر اصل و وصلمدن خبر کورمدیلر نور باطندن اثر
بلمدی کیمسه درونم رازینی قویمادیلر گوشه نالم سازینی
قالدم اول حالتله سرگردان اولوب نوله دیرسم نی کبی نالان اولوب

هر کسی از ظن خود شد یار من
از درون من نجست اسرار من

ناله می بیهوده صاندی اهل تن بلمدی تندر بکا بیت الحزن
دیده ظاهرده یوق نور یقین کیم دم نالمدن اوله رازبین
گوش تنده یوق او حس معنوی کیم ایدم اگه خطاب بشنوی
بن نیجه آه دل زارم ندر بیلرم بو دارده کارم ندر
یاردن ذکرم لسانمده بنم گزلو در رازم فغانمده بنم

سر من از ناله من دور نیست
لیک چشم و گوش را آن نور نیست

گرچه کیم بندن دکلدر تن نهان بن دخی اولمقده یم آندن عیان
ایتدم اول دکلو بدنله اتحاد کیم بن اولدم گویا اندن مراد
تن بنمله بولدی دنیاده وجود بن آنکله اولمشم صاحب شهود
جسم ایله بز گرچه اولدق راز داش لیک هر گز ایتمز اول ازی فاش
بن تماشا ایلرم دایم تنی یوق اجازت کورمکه بر تن بنی

تن ز جان و جان ز تن مستور نیست
لیک کس را دید جان دستور نیست

کوش ایدوب ای صاحب فهم و ذکا
ناله می ظن ایلمه باد هوا

ناله دلسوزم آتشدر بنم
اولدی زیرا کلخن تن مسکنم

تا که اولدم شمع بزم اشتیاق
یاقدی یاندردی بنی نار فراق

یوغیسه سنده بو آتشدن قبس
کندوکی محو ایله تا کیم هر نفس

نی کبی فریادک اوله آتشین
دییه لر کوش ایلیوب اهل یقین

آتش است این بانک نای و نیست باد
هر که این آتش ندارد نیست باد

چونکه جام فرقتی نوش ایلدم
پس خم صهبا کبی جوش ایلدم

دوشدی بر آتش بو حالتدن بکا
ایلدم سوز و کداز ایله نوا

نی کبی اولدی فغانم سوزناک
می کبی جوش ایلدم بی وهم و باک

آرزوی کلشن آباد وصال
ایتدی بلبل وش بنی شوریده حال

جانمه انجق برنیم سوزان عشق
جمله اشیا اولدی هب جوشان عشق

آتش عشقست کاندر نی فتاد
جوشش عشقست کاندر می فتاد

بن که اولدم منقطع اول یاردن
چقدی نالم پردهٔ اسراردن

جانم الماحسرت جانانده یم
آتشم اما آتش سوزانده یم

بر حریفم یوق که دردم سویلیم
تا ایدم آنک دمسندن دفع غم

نفرتم وار الفت اضداددن
بر اثر یوق چاره دن امداددن

همشنا دراز مه جون راز نی
آه ایدوب اولسم نوله دمساز نی

نی حریف هر که از یاری برید
پرده‌هایش پرده‌های ما درید

درد

درد هجرانیله اولدم ناتوان
بارمی اولسه بر طبیب مهربان

ایلسه بیماران هجرانی طلب
هم ایدوب درمان زالک ویرسه طرب

صونسه کاس زهر پرهیزی بکا
ایلسه تریاق وصلتله دوا

اولسه قهرنده پدید آثار لطف
قلسه اول یوزدن بکا اظهار لطف

اویله بر حاذق طبیبک فی المثل
وصفیدر کویا بو بیت بی بدل

همچو نی زهری و تریاقی که دید
همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

نوله خونبار اولسه چشمم دمبدم
هم اسیر قید تن هم عاشقم

ایلسم زخم دلی شرح و بیان
سوزلرمدن سیل خون اولور روان

عشقله قان اغلین مجنون بنم
ره نورد وادی پر خون بنم

هر دمم عشق آتشندن پر شرر
هر سوزم پر کالهٔ خون جکر

هر بیانم داستان عشق و غم
غیری سوز بلمم که زیرا دمبدم

نی حدیث راه پر خون میکند
قصه‌های عشق مجنون میکند

سرمی فهم ایده مز ادراک تن
دکلمز کفتارمی کوش بدن

سویلسم اصل و مقامدن خبر
کوش ایدن مجنون صانوب بقمز جکر

هوش جاندر آشنا بو سوزلره
کوش دلدر مشتری بو کوهره

بنده وار در عشقله پر جوش جنون
کیم فدا در اکا عقل ذوفنون

اول جنوندن ذوق ایدن فرزانه در
عقل آکا محرم دکل بیکانه در

محرم این هوش جز بیهوش نیست
مر زبان را مشتری جز گوش نیست

بر که تن قیدنده بسته جان اولور
مبتلای درد بی درمان اولور

کچدی غفلتله بو عمر ایا عزیز
دوشدی اول ایامه هم آلام عزیز

کیم نیچون ایتدک اول آلایی تلف
ایتمدک جهد ایلیوب کسب شرف

کوردیلر یوق بزده هر دو سوزلر
یانه یانه کتدیلر اول روزلر

ضایع ایتدک چونکه اول اوقاتی هب
آه ایدوب دیرسک خاصی روز و شب

در غم ما روزها بیگاه شد
روزها با سوزها همراه شد

چون بنی مشغول ایدوب قید وجود
قلدی مفتون غم بود و نبود

کوستروب علم درونه اشتغال
انلدق وقتنده جویای کمال

غم دکل ایتسون قوا اول کونلر کذر
اول طلبدن وار دخی بزده اثر

آه اولور البته بزله یار یار
تک محبتده اولسون برقرار

چونکه ثابتدر بزده عشق پاک
بز دخی دیرسک نولیدر و کوک

روزها گر رفت گو رو باک نیست
تو بمان ای آنکه چون تو پاک نیست

ماهی دریای وحدت یعنی جان
کورنه سویلر اهل جسمه بی زبان

گرچه صید ایتدی بنی شست بدن
بنده درآما او بحر موج زنان

طویدم آبندن او بحرک هنوز
غیریلر قانوب هم ایتدی دفع شور

نیکه بو روزیدن اولمز بهره ور
اولور آنک هر کونی بر سال قدر

بحر عشقه سیر اولنلر حاصلی
اولمدی روزی وصلک واصلی

هر که جز ماهی ز آبش سیر شد
هر که بی روزیست روزش دیر شد

تاکه

تاکه تن در طوطئ جان در قفس
بو بلبله در گفتاری آنک هر نفس

کیم بکا آیینه در نور جمال
چشم آینه‌دن کورندی روی حال

حالمی کر آنله ایتدم بیان
اکلمادیلر فهم طالب عامیان

سن عشقی شرح ایده قلدم تمام
ایتمزن بن آندن بعد تطویل کلام

اولدی زیرا بکا بو معنی عیان
بلدم ای جوری که بی ریب و گمان

در نیابد حال پخته هیچ خام
پس سخن کوتاه باید والسلام

افتتاح شرح ابیات گزین

ای ویرن هستیٔ موهومه وجود
دی اولان البته بود و نمود

صورت فانیسنه آدم دین
جسم بی بنیادینه عالم دین

تابکی بو عجب و بو کبر و منی
کندوکی کوردکه صاندک سن کنی

دایما رغبت ایدرسن صورته
هیچ نظر قلمزسن اصل و سیرته

سن کوکلده فکر سن آنجق همان
نیته کیم ملای روم ایتمش بیان

ای برادر تو همین اندیشه
ما بقی تو استخوان و ریشه

استخوان و ریشه‌یه ایتمه نظر
اول دکلدر آدمیده معتبر

صورت جسم اولنمز اعتبار
کیم آنی باد فنا ایلر غبار

گنج معنانک طلسمیدر بو تن
واصل گنج اولور آنی هدم ایدن

اولدیلر بو باد و آتش خاک و آب
جان ایله جانان آراسنده حجاب

استخوان و ریشه‌یی قو مغزی کور
نطق ملادن بو بیت نغزی کور

استخوان و ریشه روپوش است و بس
در دو عالم غیر یزدان نیست کس

کوزلودر هر نقطه ده جمله حروف / صغدی بر صفره ماتیله الوف
ذره ایچره آفتاب ایتدی مکان / اولدی کمتر قطره ده دریا نهان
صغمین ارض و سمای عالمه / صغدی قدرتله درون آدمه
ایلدی بر خرده نقشی جایگاه / اکبر و اعظم اولان سر آله
بلمک استرسک بو رمزی آشکار / کورنه سویلر عارف معنی گذار

عالم کبری بقدرت سحر کرد / کرد خود را در کهین نقشی نورد

اولمز نهار ای رهین سوء ظن / منکر اهل دل و خاطر شکن
قیل حذر هر بیشه ده بر شیر وار / هر خرابه کوشه ده بر میر وار
دخلی قو بیهوش اولان مستانه یه / سنک طعنی آتمه سر دیوانه یه
بلکه بر دلدن خداوند جهان / صورت قهرین ایده ساکه عیان
اولدی بو دعوایه برهان قوی / بو مسلم بیت صاحب مثنوی

حق از آن پیوست با جسمی نهان / تاش آزارند بیند امتحان

کوشش قیل ای طالب فوز و فلاح / وار ایسه قلبکده کر میل صلاح
قومه الدن دامن صاحب دلی / طوت همیشه دست مرد کاملی
کیم تعلق ایلمشدر حق اکا / متصلدر قادر مطلق اکا
پاسبان جمله عالمدر او مرد / زبدهٔ افراد آدمدر او مرد
ایتمش اول مضمونی بو نوردن بیان / مولوی اول دلپناه عاشقان

زان تعلق کرد با جسمی اله / تا که کرد جمله عالم را پناه

اولدی

اولدی پرده نور یزدانه بشر / کلمه‌دی اول نور ایله میدانه بشر
جسم انسان اولدی اول نوره لباس / آندن ایلر جان ضیای آفتاب اقتباس
آفتاب سر حق اول نوردر / بلکه نور رب الفلق اول نوردر
محتجبدر پرده‌سنده او نور / ایلدی صورت نقابیله ظهور
ایلیوب حق اوزره بو رمزی ادا / کورنه دیر اول مشرق شمس هدی

در بشر روپوش کرد آفتاب / فهم کن والله اعلم بالصواب

اولیله صانمه کیم ایده اول آفتاب / روی پر انوارنه غیری نقاب
ساکه نبتدر بو سوز بو حسنه او نور / بی حجاب ایتمکده در دائم ظهور
بو قدر اول خورشید ایچون ابر خفا / کندو نوری پرده اولمشدر اکا
پردهٔ جسمی ایدرسک چاک اکر / بی نقاب ایلرسن اول نوره نظر
حاصلی اول شمس معنی آسمان / ایلمشدر پرده بو وجهی عیان

میرود بی روی پوش آن آفتاب / فرط نور اوست رویش را نقاب

حق بو کیم اول آفتاب بی زوال / اولمامشدر ظلمت اندود ظلال
اولقدر روشندر اول خورشید پاک / کیم ایدر کون و مکانی تابناک
هر کیم استرسه او خورشیده دلیل / شخص نابینا کبی اولور ذلیل
هر نه مرجا کیم دلیل اولور اکا / کور نیور آندن نیجه سهو و خطا
وصف ایدن عارف او نور ساطعی / کور نیجه یازمش دلیل قاطعی

پیش این خورشید کوبس ارو شنست / در حقیقت هر دلیلی رهزنست

ای ایدن اول آفتابه حجت وجود   روبرو ودر اول سنکله رو برو
لیک بو قدر سنده اول نور بصر   کیم اوله منظور چشمک هر نظر
هر دم استرسن آنی خفاشدن   یعنی هر تیره نظر اوباشدن
کورمک استرسک گر اول خورشیدی سن   یوز چویرمه مطلع انواردن
شمس ایله بولدی آنی بلا جلال   کیم اولور بو بیت وش آکه دال

آفتاب آمد دلیل آفتاب   گر دلیلت باید از وی رو متاب

شمس حق کیم کونه صالمشدر ضیا   قلب آدم مشرق اولمشدر آکا
چار عنصر اولمز آکه حجاب   نه سپهری حرق ایدر اول آفتاب
نه وجود اولور آکا مانع نه بود   سن گرک بود اول گرک بی وجود
نیجه ممکندر نهان اولمق او نور   طوتلم اولمش حجابی کوه طور
رفع ایدوب معنی یوزندن پرده‌یی   کورنه دیر اول نورله پرورده‌یی

کی توان اندود این خورشید را   با کف گل تو بگو آخر مرا

نور حق هر کیمده اولسه لاجرم   کوسترر کندین دگل مانع ظلم
جسم آدم خود بر اوج خاکدر   اول ضیادن سینه‌سی صد چاکدر
طین ایله اندوده اولمز آفتاب   روی بدره تیره لکده یرمز آب
نوره دوکسک خاکله خاکستری   اول ینه اظهار ایدر تاب و فری
ایلیوب بو بیتله اظهار شوقی   کورنه دیر اول چشمهٔ انوار شوق

گر بریزی خاک و صد خاکسترش   بر سر نورا و بر آید بر سرش

اولیای

اولیای حق گروه اهل حال   کوز قره بر ظلمه ایدرلر قیل و قال
یعنی دیرلر بز یقین دریاسیوز   آدمک ممتاز و مستثناسیوز
جسممز گرچه مثلده کاهدر   قلبمز دریای علم الله در
بز او کاه آلتنده گزلنمش یمز   عالم صورتده مخفی عالمز
بحر عرفان ایلیوب جوش و خروش   ایتدی بو بیت لطیفی در گوش

جسم ما روپوش ما شد در جهان   ما چو دریا زیر این که در نهان

پرده اولمز نور عشقه جسم و دل   ایده خورشیده بحری گاه و گل
روی عمان اورتلورمی کاه ایله   شمس اولورمی تیره گرد راه ایله
مانع اولمز موج دریایه غبار   سایه ایتمز چهرهٔ خورشیدی تار
پرده جان ایلمز خاک تنی   سیل عشقه ویر بو خاشاک تنی
تا که سنده حضرت الا کبی   دیه سن جوش ایلیوب دریا کبی

که که باشد کو بپوشد روی آب   طین چه باشد کو بپوشد آفتاب

کوشش قیل ای طالب سر یقین   کورنه تعلیم ایلمشلر مرشدین
بر ایکی کون جهد ایدوب بیک جان ایله   کوشش ایله جذبهٔ رحمان ایله
ایله آنکله مصیقل سینه‌کی   قابل دیدار قیل آیینه‌کی
بر نیجه دم دنیوی اشغالی قو   قلبی پاک ایت قالبه قبالی قو
کیم دیمش اول کامل صافی درون   مثنویده بو سوزی بی چند و چون

صیقلی کن یک دو روزی سینه را   دفتر خود ساز آن آیینه را

اتیمه اوصاف وجوده اعتبار   اول سنی نقشوان ایدر بی اختیار
مورث غفلتدر اوصاف خودی   میل ایدن فرق ایده فرهنگ و بدی
قایم و صایم مسبح ورد خوان   جمله اوصاف خودی ایدر بی گمان
همچنان اوصاف صوت سربسر   چهرهٔ معنایه اولدی پرده لر
پاک ایدر اوصافندن ذاتنی   گورنه دیر اول وجه حق مرآتنی

خویش را صافی کن از اوصاف خود
تا ببینی ذات پاک صاف خود

آدمی ایتدکده ایجاد اول حکیم   قلبن ایتمش مظهر سر علیم
چرخ عشقه ایلمش آنی رصد   رصد اولمشدر آکا فکر و خرد
انجم افلاک عشقی سربسر   آندن استنباط ایدر اهل نظر
هیئات آدمدر اصطرلاب عشق   بویله تصویر ایلمش ارباب عشق
بلمک استرسک بو علم پاکی سن   اوقی بو بیتی حسامی نامه دن

آدم اصطرلاب اسرار علوست
وصف آدم مظهر آیات اوست

آدمیدن هر نه کیم ایلر ظهور   عکس هو در ایتمه بو سوزدن نفور
آدم اولدی وجه هویه آینه   اهلنه ظاهر در اول معنا بنه
مظهرینه آثار حقدر آدمی   آنده سیر ایله نقوش عالمی
بو سوزی تحقیق ایدر بی اشتباه   ناظر اولسک آب جوده عکس ماه
ایتمش اول جویبار فیض جان   بو مصفا بیتله آنی بیان

هرچه در وی می نماید عکس اوست
همچو عکس ماه کاندر آب جوست

پاکدر

پاکدر خلقت ازلدن خلقتی   بی کدر و تیره خمیر طینتی
صافی نور اولمشدر آنک مایه سی   بو قدر آصلنده او نورک سایه سی
ایتدی اما آنی گرد ماسوا   تیره و مغبر زهی حکم قضا
اول کدردن آنی پاک ایتسک بیله   آب صافی کیبی اولور آینه
فیض آلوب ملای پر ادراکدن   نکته فهم ایله بو بیت پاکدن

خلق را چون آب دان صاف و زلال
اندرو تابان صفات ذو الجلال

عالم ظاهرده اشیا و صور   آبه چنده عکسه بکزر سربسر
بو قدر آنلرده بقادر اشتباه   آبده عکسک اولور حالی تباه
کاهی کورسک عکسی مرآتده   اول سنک غیرک اطوارنی ذاتده
عکسی قو یوب اصلنه ایتسک نظر   جمله سی اولدر سکا بندن خبر
ایلین دعوایی بو معنا ایله   ثابت ایلر بیت مولانا ایله

جمله تصویرات عکس آب جوست
چون بمالی چشم خود خود جمله اوست

گرچه بو بکزر عکوسه فی المثل   اول دکلدر ایتمه بیهوده جدل
عکسدن مقصود اولان معنایی گور   اصل سر قدرت مولایی گور
لفظ عکس اولمش همان آنجق مثال   اصلی گوسترمش بو یوزدن اهل حال
جویه و عکسه گلور آخر فنا   هب گیدر الا اولور باقی خدا
آفرین ملای صاحب دانشه   سویلمش بو بیتی اهل بینشه

عکسها را ماند این و عکس نیست
در مثال عکس حق بنمودنیست

اهل معنانک معتاد سوزی
قالب لفظه اگرچه مضاد سوزی

عقله کل فهم ایله بو معناکه
کورنیدر حجتلری دعوالری

آدمی انسان ایدن ادراکدر
عقل صافی و ضمیر پاکدر

جمله حیوان اولسون انسانه فدا
جمله انسان کامل اذعانه فدا

سولوی اول کامل العقل جهان
ایتمش اول مضمونی بو سوزله بیان

جمله حیوانرا پی انسان بکش
جمله انسانرا بکش از بهر هش

تاکه فتح اولدی عباده باب دین
فرضه مامور اولدیلر اصحاب دین

ایله بعد الفرض عقلی جست و جو
عاقل و دانا ایله قیل گفت و گو

هر نه کلو بولسه عقلک ازدیاد
ذوق طاعت اولقدر اولور زیاد

عقلی توصیف ایلیوب فخر رسل
امته ویرمش خبر اول عقل کل

شرح ایدوب قول نبی امجدی
کورنه دیر اول اولیانک ارشدی

پس نکو گفت آن رسول خوش جواز
ذرهٔ عقلت به از صوم و نماز

کچسه عمرک کوشش طاعاتله
ذکر و تسبیحات و تهلیلاتله

قلسک اشراق و تهجد صبح و شام
زهدله تقواده کوسترسک دوام

ظاهر اولسه ده بیک درلو خواص
حسن ظن ایتسه سکا هپ عام و خاص

اولمسه فضل و عنایات خدا
چکدوکک زحمت اولور جمله هبا

باور ایتمزسک بو معنایه اگر
بنده مولانا سکا ویرسون خبر

ذرهٔ سایهٔ عنایت بهترست
از هزاران کوشش طاعت پرست

ایرمک

ایرمک استرسک اگر اول سایه یه
طالب اولدکسه بو اعلی پایه یه

ایله ظل رهنمایه التجا
اول عنایاتی خدادن قیل رجا

جمله ایشدن بو ایشی تقدیم قیل
اهلنه اول سایه نک تعظیم قیل

جمله نعمتدن سکا یکدر بو قوت
قیل قناعت کیم تیرالحق بولوت

مرد معنی ایلیوب بذل نعم
مثنویده ایتدی بو بیتی رقم

سایهٔ رهبر بهست از ذکر حق
یک قناعت به که صد لوت و طبق

ای قناعت ایلین بو نعمته
مژده کیم ایردک نعیم وصلته

جمع ایدوب جانا و دل آواره کی
واصل اولدک یاره بولدک چاره کی

اولدی جانک متصل جانانله
جسمکی برجوهر ایتدک جانله

یار ایله کرم ایلدک بازارکی
یاد ایدر یارک سنی سن یارکی

سویلینو بو بیتی ملای جهان
حقه وصلتنی وقتی ایتمش بیان

چونکه با حق متصل گردید جان
ذکر آن اینست و ذکر اینست آن

چونکه بو ذوقک بلندی الدنی
سنده استرسک اگر اول حالتی

ایلمه مرشد سوزندن اجتناب
هر خطاسن کور انک عین صواب

هر نه سویلرسه کلام الله در
قلبی حقدن دایما آگاه در

انبیانک پیرویدر اولیا
آنلره داخی خطاب ایلر خدا

مرشدک فرمانه قیل انقیاد
بویله دیر زیرا که اول صاحب رشاد

آنکه از حق یابد او وحی و جواب
هرچه فرماید بود عین صواب

علم تقلیدن بیلنمز بو مآل
علم عقلی بونده کوسترمز کمال

علم معنیدن اولور حاصل بو ذوق
جذب حق ایلر بو علمه جانی سوق

آب صافیدر بو علم دلکشا
اکه نسبت خاکدر علم سوا

قطب عالمدر بو علمک صاحبی
آندن استه غیرک اولمه طالبی

ایلیوب بو علمی تحقیق و بیان
کورنه سویلر اول فقیه عارفان

چون تیمم با وجود آب دان
علم نقلی با دم قطب زمان

ثبت اولنمز دفتره علم درون
بکزه مز بو فنه سر جمله فنون

قلبیدر بو علم پاکه ترجمان
شرح و تقریرنده الکندر لسان

بو سخن حقیقمز زبان خامه دن
بو بیان تعلیم اولنمز نامه دن

بلکه دلدن دله آلور معنی
بلکه جان جاندن طویار فحوانی

طالبه تفهیم ایچون ملائیم
سویلمش بو بیتی بو وجهه سوم

دانش آن را ستاند جان ز جان
نی ز راه دفتر و نی از زبان

چونکه بلدک قاله کلمز بو حال
سنده کوستر علم حاله اشتغال

علم دینه ایلیوب بو علمی ضم
ذاتکی هم اکمل ایله هم اتم

قلبکی علم هوادن ساده قیل
عقلکی بو خدمته آماده قیل

فتح ایده تا کیم بو علمی ساکه حق
بی سواد و بی معلم بی ورق

کر بو تحصیله ایدرسک اهتمام
سن دخی با قول ملائی انام

بینی اندر دل علوم انبیا
بی کتاب و بی معید و اوستا

عارفک

عارفک لوح دلنده بی کمان
ثبت اولنمش با شفقه بر علم نهان

یازمش آنی خامهٔ دست خدا
بی حروف و نقطه رسم هجا

اولدیلر اول علمه عالم راسخون
بی رواة و بی شروح و بی متون

اطلاعندن بولورتن تازه جان
جانه بخش ایلر حیات جاودان

صاحب علم لدن ملا جلال
ایلمش بو نکته دن کشف مآل

بی صحیحین احادیث و رواة
بلکه اندر مشرب آب حیات

ایرمک استرسک بو علمک ذوقنه
با قمه نفسک کونه کونه عوقنه

آشنا اول عالم بالله ایله
یعنی بر دانا دل و آکاه ایله

قیل تعلم بی سؤال و بی جواب
کشف اولنجه تا سکا فصل الخطاب

جان نثار ایت لعل کوهر بارینه
تا ایرنجه علمنک اسرارینه

عالم حقک ایدر فضلن بیان
نطق ملا بویله اولمش در فشان

لعل او کوهر بار یاقوت القلوب
نی رساله خوانده نی قوت القلوب

علم حق ایلم جسم آدم اولدی نم
کورنیجه کزلندی بو نمده اویم

علم حقدر بر جهان بی کران
اوج آرشنده نهاندر اول جهان

آدمیدر اوج آرش تندن مراد
فهم قیل والله اعلم بالرشاد

اوزکه حکمت اوزکه قدرت اوزکه سر
کیم اوله کل جزؤ ایچنده مستتر

ایلیوب ملا بو صورتدن کلام
کورنیجه آچمش او معنای تمام

بحر علمی در نمی پنهان شده
در سه کز تن عالمی پنهان شده

علم حقدن چون بوله قلبک جلا / اوله جانکز قبله سی ظاهر سکا
قبلهٔ جاندر خدای لامکان / لیک اولمشدر نهان اندر نهان
یوقدر آنک بر معین جانبی / هرکش اولمشدر اگرچه طالبی
اولدی چون اول قبله مستور خفا / ایتدی هر ملت توجه بر یکا
ایلیو بو بیت ایله شرح مآل / کورنه دیر اول قبلهٔ اصحاب حال

قبلهٔ جانها چو پنهان کرده اند / هرکسی رو جانبی آورده اند

قبلهٔ ارباب دل صبر و سکون / قبلهٔ اصحاب تن شک و ظنون
قبلهٔ حکمت شناسان آسمان / قبلهٔ عادت پرستان خاکدان
قبلهٔ طاعت وران حور و جنان / قبلهٔ سوداگران سود و زیان
قبلهٔ دنیا طلب روی ریا / قبلهٔ عقبا طلب سیر لقا
قبلهٔ ملای معنی شمس حق / کیم بو بیته حالی اولمش ماصدق

قبلهٔ معنی وران صبر و درنگ / قبلهٔ صورت پرستان نقش سنگ

قبله گاه فلسفی وهم و قیاس / قبلهٔ دهری نقوش بی مساس
قبلهٔ اشراقیان ظل خیال / قبلهٔ مشائیان فکر محال
قبلهٔ لاادریان خبط و خطا / قبلهٔ ابلیسیان شر و شقا
قبلهٔ کج مذهبان جنک و جدل / قبلهٔ خوش مشربان حسن ازل
قبلهٔ ملای رومی نور جان / کیم بو بیت ایچره آنی ایتمش بیان

قبلهٔ عقل مفلسف شد خیال / قبلهٔ عارف بود نور وصال

کر

کر وجوه اختلافات ملل / کوسترر سببه عقلکه وجه خلل
بر امام دینه ایله اقتدا / تا بوله هر شبهه دن قلبک ها
گرچه ظاهر قبله در بیت الله / لیک سجده حقه در بی اشتباه
قبلهٔ مسجود دینی فهم ایلین / ایلمز فکر تحری میل ظن
قبلهٔ حقی کورور عین الیقین / دیدی بو بیتی امام اهل دین

قبله را چون دست حق کردید عیان / پس تحری بعد از آن مردود دان

دست حق چون آدمی ایتدی عیان / قلدی مسجود ملائک بردی نشان
ایردی چون حقدن بو اکرام آدمه / اولدی قبلهٔ وجه آدم عالمه
صانمه کیم اول سجده آب و خاکه در / صورت آدمده نور پاکه در
قبلهٔ وحدت غیرک ایتمز قبول / اهل شرک اول قبله یه بولمز وصول
قبله بر در ایله ترک اختلاف / بویله دیر ملای رومی بی خلاف

قبلهٔ وحدانیت دو چون بود / خاک مسجود ملائک چون شود

سن دخی فرزند آدم سن ولی / کور بو قبله سنده وار می آشکار
بر بشرده اولمیه ستر بدر / ناخلف در برلر آکا نوع بشر
دیر مسعود دیرسک بو همت عظم / جهد اید آب و قیل کسب انوار خدا
صاف اولوب آدم که اول نوری بولور / مستعد سجدهٔ تعظیم اولور
بویله در خاصیت نور جلیل / کیم دیمشدر اول ولی بی عدیل

آدمی چون نور گیرد از خدا / گشت مسجود ملایک ز اجتبا

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
Kısmı: Osman
Yeni Kayıt No: 1956/2
Eski Kayıt No: 2370
Tasnif No: 297.3 = 94.35

گوش قیل ای ناظر آثار حق
بو العجبدر معنیٔ اسرار حق

حکمت حقیله اولمشدر نهان
سرده سر معنیده معنی جانده جان

بویله درچون بو رموز نادره
بنجه فهم ایتدی عقول قاصره

پس بو وادیده کوردی صد طریق
کتدی بر اوزکه طریقه هر فریق

نیته کیم اول هادی راه هدا
سالکه بو بیتی ایتمش رهنما

بل حقیقت در حقیقت غرقه شد
زین سبب هفتاد و بل صد فرقه شد

علم ربانی دکل رمل و نجوم
محو اولور اول علم الجنده هب علوم

دکمه کس کورفر بو علمی خوابده
خوابه وارسه محفل و محرابده

وحی و الهام الهیدر بو علم
دعوی عشقک کواهیدر بو علم

حق ایدر بو علمی تعلیم اهلنه
بلمیین کرچه مصردر جهلنه

صانمه بو علمی ریاضیاتدن
کچ بو توجیهات و تأویلاتدن

این نه نجمست و نه رملست و نه خواب
وحی حق والله اعلم بالصواب

در بیان نام و تاریخ کتاب

کرچه مجملدر بو شرح بی مثال
لیک مستنده مفصلدر مآل

متنی بر مشکل زباندر فی المثل
ایتدی شرحم آنی اجمال اوزره حل

طالبه تفصیلدن ایرر صفا
نقد مضمون قلبنه ویرر غنا

ایلر اقوال کثیره عقلی دنک
فرق اولنمز لذت شهد و شرنک

بن دخی اول حالدن قلدم حذر
ایلدم نقل و بیانی مختصر

بولدی بو منظومهٔ حکمت نظام
حل حقیقات ایله تاریخ و نام

سنه ١٠٥٢

مثنویدای عاشقان زین نظم تام
وجه شرح انتخاب سینه چاک

طبعمه چون بو کلام اربعین
مثنویدن اولدی درس اولین

نطق مولانا جلال الدین حق
ویردی علمندن بکا کویا سبق

ایتدی بو درس و بو فیض روشنی
خوشه چین خرمن معنی بنی

شرح ایدوب اول درسی تحریر ایلدم
روح مولانایه تقریر ایلدم

دکلیوب اول روح پاک پر اصول
بیش و کم تقریرمی ایتدی قبول

کوردی طبعم قابل تعلیمدر
مستعد و لایق تفهیمدر

اول محلده نطق روحانیتی
دیدی بر درس دخی قیل همتی

ایلدم تعیین درسی چون نیاز
بویله تقریر ایتدی اول دانای راز

خیل درویشانمزدن بر صدیق
کیم طریقتده بزی طوتمش رفیق

نامی یوسف شهرتیدر سینه چاک
اول لطافت صاحبی درویش پاک

مثنویمزدن بزم یازمش همین
سیصد و شصت و شش ابیات کزین

جمع و ترتیب ایتمش آنی باب باب
اولمش اول نسخه مرتب بر کتاب

لجهٔ فیضمدن آلوب کامنی
ایلمش انک جزیره نامنی

کرچه چوقدر بویله جمع معتبر
جمله‌دن اولدر مفید و مختصر

درس ثانی اول کتاب اولسون سکا
باعث شغل صواب اولسون سکا

باشله اسلوب قدیم اوزره ینه
شوقله بو انتخابک شرحنه

چونکه خاتم ایلدی بو نقشی طرح
اولدی بعضی ترجمه بعضیسی شرح

فکر ایدوب هر بیتنک مبناسنی / اویله ترسیم ایلدم معناسنی
هر نه کوهر کیم اولمش آنده درج / اخذ ایدوب ایتدم بیتاول تیمه خرج
فرق جزوی ایتمدی اول کسر و ضم / نه فزون اولدی اوکوهرلر نه کم
یازمادم بیکانه لرقولن اکا / ایلدم الفاظنی هپ آشنا
نطق سولانایله بو خوش لسان / اولدی کویا بر برینه ترجمان
لفظ و معنی کیردیلر برصورته / شرح و متن اویدی اصول حکمته
بیت ملا مطلع شمس یقین / پرتو انواری بو شرح گزین
بیت ملا منبع آب حیات / اولدی آندن رشحه لر بو واردات
اهلنه معلومدر بو طرز خاص / کیمسه فهم ایتمز بونی الا الخواص
اول خواص بزم خلوتگاه حال / آدمی سوزدن بلورلر بی جدال
سوزدر استعداد انسانه دلیل / حقی سوزدن فهم ایدر عقل عقیل
سوزده در مفهوم اسرار درون / سوزده در مضمون اخبار درون
اهلیدر بو نکته یی اذعان ایدن / اهلیدر فهم دم عرفان ایدن
ایلمز اهل اولمین سوزدن صفا / ویرمدی نادانه بو ذوقی خدا

در دعای صدر صاحب انتبا

ایچون بو وجهه وزره بو شرح دلپذیر / بولدی اتمام اولدی بی مثل و نظیر
ایتدم اهدا اول محب صادقه / صوندم اول جامی دخی بو عاشقه
کیم انک اوصاف پاکی سابقا / شرح اولده اولنمشدی ادا
تا بوله رونق رسوم مولوی / تا اوله کرسیده نقل مثنوی
مجلس و محفلده هر پیر و جوان / ایلسونلر اوصافنی وردزبان
حب ملا شوقنی ایتسونلر فزون / هم اکا ویرسون خدا ذوق درون

منشاء

منشاء تاریخ این عین الفیوض

موج خیز اولدقده بحر معنوی / اولمش ایدی اول بحره جزیره مثنوی
قالمش آنی اوبحر بی کران / اول جزیره عین بحر اولمش همان
بونده هم وار در جزایر بی حساب / جمله سندن بیرلدر بو انتخاب
اول جزیره ایچره بو شرح و بیان / بر مفرح دلکشا عین روان
بولدی دریا و جزیره عین و آب / بربرین والله اعلم بالصواب
اولدی جاری چون بو عین جانفزا / استدم کیم سویلیم تاریخ اکا
فکر ایدرکن بی شعور و بی وجود / طبعمه عین الفیوض ایتدی ورود
حکمتی کور اولدی بی چون و چرا / سال اتمامه موافق بو ادا

حاصلی بو نسخه یه تاریخ و نام / حاصل عین الفیوض اولدی تمام
نغمۀ تحریک شوق عاشقان
١٠٥٢

وقتیدر ای خامۀ دریا زبان / ایله شمدن صکره بو عینی روان
وقتیدر ای لوله ماء طهور / ویره سینه حال اهلنه ذوق شعور
آقسون اول سرچشمۀ خلد یقین / ایچسونلر آندن تشنه لر ماء معین
حکمتی اجرا ایدوب هم دائما / نوش ایدن بولسون بو کوثردن صفا
دکله ای پرسوز شوق اولکوی / گرکشدی عطشان بحر معنوی
ایلیوب بازوی اخلاصک قوی / فرجه کن در جزیرۀ مثنوی
فیض حق اولسون دلکده ملتمس / فرجه کن چند انکه اندر هر نفس
عقلکه توفیق اولوب امداد رس / مثنوی را معنوی گوی و بس

بشنو از بی فهمی گوشندگان

فیض معنیدن اولوب جاری زبان / ایلدم تسنیم عرفانی بیان
سویلدم بر نیچه معنای دقیق / صوندم ارباب دله جام رحیق
جوش ایدوب ظرف فهمدن اول صهبای تلخ / ایتمک استر حکمتی اجرا نیه
بن دریغ ایتم صونردم جام جام / اولمسه اول می تنک ظرفه حرام
نیلیین یوق سنده هضمه اقتدار / یوخسه بن کیفین ایدردم آشکار

ای دریغا گر ترا گنجا بدی / تا ز جانم شرح دل پیدا شدی

شرح دلدن ایلمز کیمسه سؤال / یا نیچه ایتسون بیلن بسط مقال
طالبه سویلر سوزی استاد فن / اول طلبدر ایلین جذب سخن
بلبله گلدن گلور شوق نوا / طوطی یه شکر ایدر شیرین ادا
اولمسه گریان اگر طفل صغیر / مادری ویرمز اکا بیهوده شیر
چقمغه لبدن سبب لازم سوزه / جذبهٔ شوق طلب لازم سوزه

این سخن شیرست در پستان جان / بی کشنده خوش نمی گردد روان

واعظان گرچه عشق خدا / وصف ایدرلر ذوق وصلی دائما
کوثر نطقی ایدر بونلر روان / قنده در گلسون دیو لب تشنگان
هر نه کلو اولسه دنک و خموش / شوق سامعدن اولورلر پر خروش
سن همان گوستر حرارتدن اثر / چشمهٔ معنی سنی سیراب ایدر
تشنهٔ آب حیات نطق جان / لابد ایلر ناقلی رطب اللسان

مستمع چون تشنه و جوینده شد / واعظ ار مرده بود گوینده شد

گرچه

گرچه بونلر غنچه وش خاموش اولور / طالب گفتاره چشم و گوش اولور
گورسه لر بر گوش هوشی گل کبی / هر بری ایلر ترنم بلبل کبی
هر نه کلو اولسه لر لال و خموش / نطق ایدرلر مستمع اولسه نیوش
مستعد رنگی گویا ایدن / مستعد نطقی روح افزا ایدن
مستعد قسوة قلب اولسه گر / ناقلک حقیدر رساندن خبر

مستمع چون تازه آمد بی ملال / صد زبان گردد بگفتن گنگ و لال

محرمان بزم خلوتگاه جان / رازی محرمدن ایلرلر نهان
کشف سر ایتمزلر اهل صورته / چشم حکمتله بقرلر سیرته
داخل صحبتلری اولسه عوام / ختم ایدوب گفتاری دیرلر والسلام
شاهد نطقه اولورلر پرده کش / گوسترلر کندیی خاموش وش
اول محل ایتسه کندن سوز رجا / دیر سکوت ایدوب اشارتله سکا

چونکه نامحرم در آید از درم / پرده در پنهان شوند اهل حرم

چون گله اول صحبته بر یار جان / بر صنم بر محرم اسرار جان
اهل بزم آندن بولورلر انبساط / هم اولورلر بلبل باغ نشاط
شاهدان خلوت راز سخن / رخلرندن هپ اولور برقع فکن
بی تحاشی المیوب رفع نقاب / گورینورلر اهل بزمه بی حجاب
بویله دلکش بهجت افزا صحبته / بویله بر خاطر گشا جمعیته

چون در آید محرمی دور از گزند / بر گشایند آن ستیران روی بند

باده کولر اولسه جمع بشمار — کنده ویه حق کوللر ایتمز آشکار
آنلرک وقتی دکلدر اول زمان — لال اولوب کفتاره آچمزلر دهان
نیته کیم فصل شتاده زاغلر — ایتسه جمعیتله کلزاری مقر
اول محلده بلبلان ایتمز خروش — هر بری بر کوشه ده اولور خموش
عندلیب خوش نوای باغ جان — ایلمش اول نکته یی بویله بیان

چونکه زاغان خیمه بر بهمن زدند
بلبلان خامش شدند و تن زدند

ای خطیب منبر نطق و بیان — سن دخی ایتسک نوله طی لسان
وار دیلر زیرا جماعت خوابه — نقشکی هر مقده سن آبه
کلدی بی ذوقه کلامکدن کسل — سوزلرک یا سکر اولمش یا عسل
کیر ضر اولدی کوشه آوازک سنک — دکله مز کیمسه سر آغازک سنک
مستمع اولدی غنوده ساکت اول — اختصار ایله کلامی صامت اول

مستمع خفته است کوته کن خطاب — ای خطیب این نقش کم زن تو بر آب

در بیان کتم اسرار خدا

بویله در دأب سلوک اهل حال — کتم ایدر اسرارینی بعد الکمال
نوش ایدیلر بزم وحدت جامنی — سویلمز هشیاره ساقی نامنی
ایتمه مشلر ذوقن اول جابک بیان — ایلمشلر نشوه سن دلده نهان
ایلیو بزم یقینی جای ذوق — اولدیلر آلوده صهبای ذوق
دلیلرین سر بسته و پرشور ایتدیلر — بلدیلر احوالی مستور ایتدیلر

عارفان کز جام حق نوشیده اند
رازها دانسته و پوشیده اند

کاملان

کاملان علم تحقیق و یقین — اولدیلر کنجینهٔ رازه امین
سویلمزلر کیمسه یه اول یادن — خارج اولمزلر ره آدابدن
کیم ادیبان بیان معرفت — بویله ایتمشلر اوقومی تربیت
ورد نادانن ایدرلر احتراز — ایلمزلر هر کسه افشای راز
آچمسه آغزین نوله مردان عشق — وجهی وار زیرا که استادان عشق

هر کرا اسرار کار آموختند
مهر کردند و دهانش دوختند

چونکه بونلر واقف راز اولدیلر — بی ندیم و یار و دمساز اولدیلر
جان کبی آخر اولوب تنها نشین — اولدیلر معنی کبی خلوت کزین
کندولر هشیار و صهبا دللری — لبلری خاموش و کویا دللری
عارف ایتمز سرّ جاندن قیل و قال — اولدی آنلرده امانت نقد حال
هر خفی رازه که اولمشدر جلی — سینه سی کنج معانیدر بلی

بر لبش قفلست و در دل رازها
لب خموش و دل پر از آوازها

فی الحقیقه بویله در رسم قدیم — اولسه بر دلده اصل سر علیم
علمنی نقاله اظهار ایلمز — آنی تعلیمه سزاوار ایلمز
سرّ غیبی سویلمز بیکانه یه — بلکه هر محرم اولان فرزانه یه
درسی آنک قابل تعلیمه در — اعتمادی صاحب تسلیمه در
کاشف اسراره آچمزلر دهان — خود بیلورلر موجب معنایی عیان

سرّ غیب آنرا سزد آموختن
کو ز کفتن لب تواند دوختن

استماع ایتمز بو قولی دکمه کوش
بو سخندن ذوق بولمز دکمه هوش

ذوقی بو کیفک نهان ایتمکده در
شرح و وصفی بی زبان ایتمکده در

لطفی بو ذوقک خموش اولمقده در
نطق جاندن راز نوش اولمقده در

صد زبان اولسه اکر سوسن کبی
اوله اکیم غنچهٔ کلشن کبی

سویلنور اول کوشه بو اسراردن
کیم ایده حفظ لسان کفتاردن

کوش آنکس نوشد اسرار جلال
کو چو سوسن صد زبان افتاد و لال

مرد طالب اولماینجه مؤتمن
سر حقدن اگه سویلنمز سخن

اهل حال ایتمز او شخصه کشف راز
کیم اوله هر انجمنده نغمه ساز

محرم سلطان دلدر عارفان
سر سلطانی ایدر بونلر نهان

ایتسه لر بر قابله اول رازی فاش
پند ایدر و دیرلرکا خاموش باش

هر کسه سویلنمسون دیرلر بو راز
حاصلی اندن ایدرلر احتراز

تا نگوید سر سلطانرا بکس
تا نریزد قند را پیش مگس

هر کسک کاری دکلدر کار عشق
هر کس اولمز یوسف بازار عشق

دکمه مرغ اولمز بو بحره آشنا
مرغ آبی اولمیان طالمز آکا

هر شناور بونده کوسترمز هنر
اصلی اول دریادن اولمزسه اکر

دوشسه اول دریایه کر مرغان خاک
غوطه اولده اولورلر هلاک

یوقدر اول دریاده چون قعر و کنار
ایده مزلر خاکیان آنده قرار

در خور دریا نشد جز مرغ آب
فهم کن والله اعلم بالصواب

دربیان

دربیان ذات مولانا جلال

طبع مولانا اولوب یا خروش
دیر که ای ساحل نشینان خموش

بز طیور بحر ذات وحدتز
بلمز بز خاکی آبی خلقتز

بزده وار در ناشنیده بر لسان
کیم آنی درک ایتمز الا بحریان

بحردن تعلیم ایدن آنی بزه
آندن ایردی نطق روحانی بزه

آرزوی پر شهباز ایتمزز
عالم خاکیده پرواز ایتمزز

ما همه مرغابیانیم ای غلام
بحر میداند زبان ما تمام

خامهٔ قدرتله نقاش ازل
شکلمز یازدی بدیع و بی بدل

نقش اولندق چونکه لوح فطرته
صورت معنیده کلدک صورته

بزکه بو صورتله کوندن روشنز
سایر اشکال و صوردن احسنز

صانمه نقشن بهیده بو پیکرک
نسخهٔ اوصافیدر صورتنگرک

نقش و صورتدن منزه کردکار
وجه صنعن بزده ایتدی آشکار

خلق ما بر صورت خود کرد حق
وصف ما از وصف او گیرد سبق

جسممز روپوشمزدر بزه همان
زیر کهده بحر وش اولدق نهان

یعنی بز معنیده بحر قدرتز
کرچه کیم ظاهرده کاه صورتز

اوزکه حکمت بوالعجب صنع آله
کاوله پرده بحر بی پایانه کاه

بویله کلدک عالم اسراردن
صورتا اولدق معنی ستاردن

جسمه باقمه جسمی صورت بین ایله
اصله تبع عین حقیقت بین ایله

جسم ما روپوش ما شد در جهان
ما چو دریا زیر این که در نهان

طوطئ شكربيان باغ جان … اولدی بو گفتار ايله شيرين زبان
كيم بنم سرچشمهٔ قند يقين … اولدی سر لفظ لذيذم شكرين
لذت سر حقيقت بنده در … ذوق روح افزای وحدت بنده در
عين ذوقم نی شكر بندن تر … هم بنم اول نيشكردن طعمه خور
هم بنم ادراك ايدن اول لذتی … هم بنم نوش ايلين اول شربتی

كان قندم نيستان شكرم
هم ز من مى‌رويد و من مى‌خورم

ای بو نقل دلكشك طالبلری … وی بو نقل شكرك راغبلری
اشتهاكز وار ايسه بو نعمته … ميلكز تحقيق ايسه بو لذته
بندن اول ذوقی گمان ايلر سكز … هر كلامم قند جان ايلر سكز
شكلمه دلبسته اولمك ظاهرا … ذاتمی فهم ايلك ای آل انبيا
اولمدين بن جان كبی گوزدن نهان … بندن ايلك نقل حالی نقل جان

تا كه نفريبد شما را شكل من
نقل من نوشيد پيش از نقل من

گوش ايدك ملا نه فخر اظهار ايدر … اهل شوقی غرقهٔ انوار ايدر
دير كه ايتدم ذاتمی مرآت ذات … بنده عكس ايتدی او نور كائنات
اولدم اول نورك ايچنده آفتاب … پرتوم آفاقه صالدی فر و تاب
ايتدی بندن برق اوردن نور صفا … عالمه هر ذره هزاری پر ضيا
شمدلقدر مستغرقم اول نوره بن … كندمی فرق ايتمز اولدم نوردن

من چو خورشيدم درون نور غرق
مى‌نتانم كرد خويش از نور فرق

بن كه

بن كه خلوتده قيلوب هر دم نماز … ايلدين درگاه مولايه نياز
كشف اولور بر امر غيب آندن بكا … دفع ايدر بر شبهه‌مى لطف خدا
قصدم آندن خلقه تعليم ايتمه‌در … سعيی اخلاصی تفهيم ايتمه‌در
يوخسه بن خلوتده و كثرتده هم … اولمازين حقدن جدا بر آن و دم
بويله در زيرا سلوك انبيا … اول سلوك اوزره محصل دائما

رفتنم سوی نماز و آن خلا
بهر تعليمست روم و خلق را

سير حقدر دائما سيرم بنم … كورمز آندن غيری چشم روشنم
جمله اطوارمده افعالمده هم … جمله كرداريمده احوالمده هم
حقدر اظهار ايلين آثارينی … خواب وش كورمكده يم هر كارينی
خوابده كورسه بو خوابی صوفيان … ديه‌لر بيدارلكدن الامان
ايلرم صدق اوزره دعوا دائما … كيم بو رؤيتدن بولور چشمم صفا

خواب مى‌بينم ولى در خواب نى
مدعى هستم ولى كذاب نى

عارفك دعواسی جنيد اردر … خوابی ظاهر ديده‌سی بيدار اردر
كاملك كاری دكل لاف و گزاف … صافدن ايتمز ورود الا كه صاف
ايچمين بيلمز بو خمرك لذتين … مست اولاندر فهم ايدن كيفيتين
اول كه صهبادر بو صهبای رواق … نشوه‌سن بيلمز آنكه هر بی مذاق
ذوق رندانی بيشه رندان بلور … قول مردانی نيجه مردان بلور

نزد آنكه لم يذق دعويست اين
نزد سكان افق معنيست اين

این نصیحت بشنوید ای منکران

چونکه یوق چشم درون بینک سنک / کوره مز باطن یوزین چشم تنک
ایتمه ارباب قلوبه کج نظر / اهل حاله ایله تهمتدن حذر
قلمه سر ستان عشقه سوء ظن / بویله ظن ایتمکدکل کار حسن
اولمدکسه سر غیبک آگهی / هر وجودی صانمه حکمتدن تهی
بولمدکسه دیدهٔ رشد و سداد / باری اولسون سنده حسن اعتقاد

چون ترا آن چشم باطن بین نبود
گنج می پندار اندر هر وجود

وار ایسه سنده اگر چشم یقین / دیده روشن کیم سن اولدک راست بین
کور بیلور معموره هر ویران سکا / کشف اولور گنجینهٔ پنهان سکا
حاصل ایتدکسه اگر بو دیده‌یی / سن کورورسن صورت نادیده‌یی
سندن اولمزلر نهان مردان حق / نور عین اولور سکا اعیان حق
یوغیسه چشمکده غفلت پرده‌سی / شه کورورسن هر گدای بی‌کسی

گر ترا بازست آن دیدهٔ یقین
زیر هر سنگی یکی سرهنگ بین

ای توانگر خواجهٔ باز از نفس / بندهٔ ابلیس و فرمان دار نفس
اولمه مغرور نصاب مال و زر / ایتمه درویشه حقارتله نظر
هر نه کلوا ولمسه صورتده گدا / شاهدر معنیده درویش خدا
شاه فقرک دولتی جاویددر / تختی گردون افسری خورشیددر
اولمدک چون سن بو ذوقه واصلی / بلدوکک معنا دکلدر حاصلی

کار درویشان ورای فهم تست / سوی درویشان بمنگر سست سست

گرچه

گرچه درویشانده یوقدر ملک و مال / استمزلر کیمسه دن زاد و نوال
آنلره اولدی نواله خوان فقر / نعمت حقدندر اول احسان فقر
رزق حقدن سیر اولورلر دایما / غیره دین ایتمزلر امید غذا
اولدیلر جوع ریاضتدن خلاص / ایردی حقدن آنلره روزی خاص
بونلر اولمز بر نفس محتاج آج / ایلمزلر خلقه عرض احتیاج

زانکه درویشان ورای ملک و مال
روزیی دارند خاص از ذو الجلال

ای همیشه دعوی ذات ایلین / ذاتنی ابلیسه مرآت ایلین
مالکه یا زهدکه مغرورسن / بلمدک قرب خدادن دورسن
جنسکی تحقیر ایدرسن دایما / آدم خاکی دکلسن گویا
نفسک اولمش دوزخ کبر و منی / آتش ایتمش گرمی نخوت سنی
بو صفتله اولدک ابلیسه نظیر / اولمدک خشم الهیدن خبیر

تو همان دیدی که ابلیس لعین
گفت من از آتشم آدم ز طین

تا بکی ای اهل صورت تا بکی / ظاهر خلقه نظاره بی بی
هر کسک افعالنه ای بی بصر / چشم صورت بین ایله ایتمک نظر
کورمسک برالده تسبیح و عصا / لطف حقه آنی کورمزسن سزا
اولسه بر رندک کف دستنده جام / حکم ایدوب دیرسن یریدر دوزخ مقام
چون سکا کشف اولمدی انجام کار / ظاهر حالنه ندن بو اعتبار

چند بینی صورت آخر چند چند
چشم ابلیسانه را یکدم ببند

رغبت ایتدک حیشم ابلیسانه یه … خوار باقدک شکل درویشانه یه
کاره کی ویران ایدر وای مرد خام … آنلری کوردک بشر مانند عام
اولیای حقه ایتدک جه نظر … پرده اولدی چشمکه شکل بشر
صورتنه ناظر اولوب ایتدک خطا … کورمدک آنلرده در وجه خدا
نخوت ابلیسی اظهار ایلدک … هم بو یوزدن حقی انکار ایلدک

کار از ان ویران شد ای مرد خام … که بشر دیدی مر ایشان را چو عام

در قیاس نقصان با کاملان

بلمه مشدر کیمسه عالمده عیان … زمرهٔ ابدال حقدن بر نشان
محو ایدوب بونلر وجودین ما حصل … حقی بلمشلر همان نعم البدل
دائما جان و دل آکاه ایله … سیر ایدرلر عالمی الله ایله
کیمسه بلمز بونلرک کیفیتن … کیمسه ادراک ایلمز ماهیتن
فهم ایدن بو قومی عارفدر فقط … بونلرک حقنده خلق ایدر غلط

جمله عالم زین سبب گمراه شد … کم کسی ز ابدال حق آگاه شد

گرچه ارباب قلوبک دلدری … عزم ایدر اعلایه قالمز سرسری
هر دل ایلر بر مقام اعلا … هر دله وار بر محل منتها
قطع ایدر بو قوم صاحب دیده … پایه پایه هر زمان بر مرتبه
هر دلک بر منزل و ماواسی وار … هر دلک بر رتبهٔ علیاسی وار
هر دل ایلر بر فلکده جایکاه … بو یله در اما که با فضل آله

آن دلی کز آسمانها برترست … آن دل ابدال یا پیغامبرست

بونلره دخل ایلسه نوله عوام … رتبه سن بلمزلر اول قومک تمام
بونلرک شکلی دکلدر ساخته … بونلر ایتمز کندوبی پرداخته
بونلر اولمش رنک صورتدن بری … جمله بی قیدانه در جنبشلری
بو کروهک صورتا حالن کوروب … بلکه مجذوبانه افعالن کوروب
نوله انکار ایتسه لر اهل ضلال … بوندن اقدم نیجه نیجه قوم ضال

قصد جنگ انبیا می داشتند … جسم دیدند آدمی پنداشتند

بونلرک وصفن ایشتسه منکران … لج ایدوب دیرلر او قوم بدکمان
بز دخی آنلر دخی آدملرز … جمله فردلیستهٔ خواب و خورز
چونکه شیر یکز اکل و شرب و خوابده … چونکه اولدق مظهر دهر بابده
اولمیه بزده کرامتدن اثر … یا ندن آنلرده اولمق بوخبر
شمدی اولمش صانمکز بو ماجرا … منکران انبیا هم سابقا

گفته اینک ما بشر ایشان بشر … ما و ایشان بستهٔ خوابیم و خور

گرچه بر صورتده در جمله بشر … لیک اولدی اهل معنی معتبر
چونکه صورت معنیه چکدی نقاب … منکره دوشدی بو یوزدن احتجاب
ویردی انکار اهلنه غفلت عما … ایتدیلر اول قومی بلمکده خطا
کوردیلر یوق کندولرده ذوق حال … صاندیلر کیم اوله بو معنی محال
صورت حاله ایدوب بونلر نظر … فرقی یوق بزدن او قومک دیدیلر

می ندانستند ایشان از عما … هست فرقی در میان بی منتها

کر مقلد ایلسه طی مکان
بولمیه جای محققدن نشان

کامل اولمز بو هنر تقلید ایله
ورد ایله اذکار ایله توحید ایله

صالسه داود دم دیو دهره صدا
نغمهٔ حسن فهم ایلر آنک آشنا

هر نه کلو اولسه آهن زر طلا
درک ایدر تزویرین اهل کیمیا

اهل تقلیدک اولور سودی ضرر
اهل تحقیقه عیاندر بو خبر

از محقق تا مقلد فرقهاست
کین چو داود ست وان دیگر صداست

کرچه کافرلر دخی دیرلر خدا
لیک بولمزلر جهنمدن رها

اولدیلر زیرا بو قوم بدکمان
منکر پیغامبر صاحب زمان

بولمیه بونلر لیاقت جنته
اویمانیجه قول صاحب دعوته

مؤمن اما ایلمشدر بی عناد
حقه و پیغمبرانه اعتماد

کرچه دیر و کعبه ایچره هر زمان
نام حقی ایلیوب ورد زبان

کافر و مؤمن خدا گویند لیک
در میان هر دو فرقی هست نیک

اهل اسلام ایچره هم وار در بو حال
فی الحقیقه بویله در بی قیل و قال

نان ایچون الله دیر شخص گدا
جان ایچون الله دیر مرد خدا

یعنی ذکر اضطرار ایدر بری
شبهه سز خود اختیار ایدر بری

اهل دنیا ذکر ایدرلر جاه ایچون
اهل تقوی ذکر ایدر الله ایچون

بو ایکی ذاکر میاننده ولی
چوق دقایق وار حسنا اینک بلی

آن گدا گوید خدا از بهر نان
متقی گوید خدا از عین جان

دکله

دکله بو تمثیلی ای دانش گزین
کشف اوله تا کیم سکا علم یقین

یعنی نوع آدمیدن نیجه لر
برلساندن وصف عشقی کوش ایدر

ذوق آلان ایلر صفاسندن سماع
آلمیاندن اولور ظاهر نزاع

آنده لذت کوسترر حلوا اولور
بونده زهرین نشر ایدر صفرا اولور

صنع حقدر بله بدایع بویله در
اختلافات طبایع بویله در

هر دو گون زنبور خورد از یک محل
لیک شد زین نیش و زان دیگر عسل

کور بو تمثیل دلارایی دخی
یعنی فهم ایله بو معنایی دخی

هر دو گونه فرقهٔ نوع بشر
آلسه لر علم لدندن درس اگر

حاصلی بر فرقه نک اولور نفاق
ایلر اول بر فرقه تحصیل وفاق

چون بو علم اولدی محک امتحان
قلب و خالص کوسترر کندین عیان

بویله در بو قصه بی چون و چرا
نیته کیم صحراده هنگام غدا

هر دو گون آهو گیا خورد و آب
زان یکی سرگین شد و زین مشک ناب

بلمش اول ای طالب کسب کمال
جنسه و نوعه کوره اولمز بو حال

یعنی انسان باشقه خلقت باشقه در
نعمت حقه لیاقت باشقه در

هر ایکی آدمده حالت بردکل
بوشلدر هر طبیعت بردکل

آب و نانی ایلمز هر معده نور
هر درونده بو اثر ایتمز ظهور

کرچه کیم نادان و عارف بی کمان
بر غدادن سیر اولورلر هر زمان

آن خورد گردد پلیدی زو جدا
وین خورد گردد همه نور خدا

در بیان ذات پاک عارفان

ذات بی بود و نمود عارفان / رنگ و صورتدن بریدر بی‌گمان
آنلر اولمشدر فنایه رنگ رو / ایله آنلردن فنای جست و جو
ایتمه صورتده تجسس آنلری / گرچه واردر تنلری هم جانلری
بکزه مز خلقه بو قوم بی بدل / بونلری تشخیص کوچدر ماحصل
غور اسما و صفاته یتدیلر / صورتی معنایه تبدیل ایتدیلر

چون مبدل گشته اند ابدال حق / نیستند از خلق برگردان ورق

پاکدر ابدال حقک جوهری / نور حقدر عنصر اصلیلری
بونلرک اصلی دکلدر آب و خاک / مایهٔ طینتلریدر نور پاک
دست حقدر بونلری تخمیر ایدن / نور جاندر تنلرین تنویر ایدن
بو تن و بو صورت انسانله / کچدیلر روح و ملکدن شانله
حاصلی بو قومک ای صاحب شعور / صانمه آنجق دللرنده اوله نور

جسمشان را هم ز نور اسرشته اند / تا ز روح و از ملک بگذشته اند

بلدی بونلر سر اشیایی تمام / ایتدیلر حفظنده امّا اهتمام
قلدیلر شکدن یقینه انتقال / بی تردّد بی جواب و بی سؤال
اولدی بونلر محرم راز ازل / بلدیلر اصلین نه در خمر و خل
کوردیلر بودی نبود اچره عیان / اولدی بو فرقه‌دن معنی نهان
آلدیلر چون لوح دانشدن سبق / چشم بینشله او سرستان حق

در دل انگور می را دیده اند / در فنای محض شیٔ را دیده اند

جرعه

جرعه نوشان می بزم قدم / مست ایکن خلق اولمامشدی جام جم
اولمادین باغ وجوده غرس تاک / بونلر اولمشدی او میدن نشوه‌ناک
بونلر ایلرکن او صهبادن خروش / ایتمش ایدی می درون خمده جوش
بونلر اول دمده ایچرکن باده‌لر / یوغیدی ساقی و صهبادن اثر
شمدی مست اولمش دکل بونلر دلا / بزم وحدتده او رندان خدا

بیشتر از خلقت انگورها / خورده میها و نموده شورها

واصلان رتبهٔ قرب خدا / اولدیلر صاحب مقام منتها
اول مقامه عرش ادنا پایه در / آنده کرسی خاکه دوشمش سایه در
اول مقامه قاب قوسین اولدی نام / بلکه او ادنی در اول عالی مقام
پیشرو در اول مقامه مصطفی / آندن اول ایرمدی کیمسه آکا
همجوار حق اولور عالی جناب / بویله در بی شبهه و بی ارتیاب

برترند از عرش و کرسی و خلا / ساکنان مقعد صدق و صفا

در بیان رتبه‌های اولیا

کورنه‌دیر اول محرم خاصان حق / اول جلیس صحبت مردان حق
بی نهایتدر جهانده اولیا / هر برنده وار بر رکار و کیا
هر بری بر خدمته مأموردر / قلمده اول خدمتی مجبوردر
بعضیلر چکمکده در سیف جلال / بعضلر ایتمکده در عرض جمال
هر کروهک وار که بر کرداری وار / هر فریقک باشقه باشقه کاری وار

ز اولیا اهل دعا خود دیگرند / که همی دوزند و گاهی میدرند

اولیا قسمنده واردر بر فریق / کیم رضا بحرنده اولمشلر غریق
هر بری لب بسته‌در همچون صدف / بونلر آچمزلر دعا قصدیله کف
بونلر ایتمزلر مصایبدن فغان / بسته مانند اولدیلر بسته دهان
بونلره کلمز بلادن احتراز / بونلر اولمز نغمه پرداز نیاز
ایلیوب بو فرقه‌نک حالن بیان / کورنه دیر اول آشنای عاشقان

قوم دیگر می‌شناسم ز اولیا / که دهانشان بسته باشد از دعا

ایتسه بو قومه اصابت بر قضا / کوسترلر اکه تسلیم و رضا
هر قضادن بولدیلر ذوق خاص / بونلره کفر اولدی امید خلاص
صبر ایدرلر هر بلا و محنته / شکر ایدرلر هر جفا و زحمته
هر بری شدتده بولمشلر فرج / غصه و غمدن اولورلر مبتهج
حاصلی بو فرقه فرمان کذار / دایما ایوب و ابراهیم‌وار

در قضا ذوقی همی بینند خاص / کفرشان آمد طلب کردن خلاص

اولیادن وار دخی بر قوم خاص / آنلری بلمکده عاجزدر خواص
حق قبابنده ایدرلر اختفا / کیمسه بیلمز بونلری الا خدا
کیردیلر بونلر لباس صورته / ایردیلر بو صورت ایچره راحته
بونلرک خاطرلرنده سر / با سوادن ذره‌جه یوقدر اثر
بونلر اولدی خلق ظاهردن نهان / نیته کیم ملای روم ایتمش بیان

قوم دیگر سخت پنهان میروند / شهرهٔ خلقان ظاهر کی شوند

اولقدر

اولقدر مستوردر بو طایفه / کیم کورمزلر عیون عارفه
چشم عارفدن اولور بونلر نهان / یا نیجه تشخیص ایدرلر عامیان
بونلر ایتمزلر کرامت آشکار / کزلودر بونلرده هر حالت که وار
کندولردر کندولردن ذوق ایدن / سری اولمز بونلرک هرکز علن
اولدیلر بو فرقه خاصان خدا / ستر ایدر حالن بو زمره دایما

هم کرامتهای ایشان در حرم / نام ایشان نشنوند ابدالهم

دربیان اتحاد اولیا

بونلر اولمز بری بریندن جدا / گرچه باشقه کورینورلر صورتا
کلسه‌لر اما ایکی تن بر یره / بر کوررسن ناظر اولسک آنلره
بر دخی بقسک کوررسن بش شمار / بونلر اولدی گاه یک گاهی هزار
یعنی بردر جمله‌نک معناسی حب / صورت اولمش بونلری فرقه سبب
عالم قید صورده دایما / شو لقدردر اتحاد اولیا

گر از ایشان مجتمع بینی دو یار / هم یکی باشند و هم ششصد هزار

گاهی تحریک ایلیوب دریایی باد / بولسه امواج بی‌پایان ازدیاد
قابل تعداد اولور امواج او دم / فرق ایدرسن بر بریندن لاجرم
ساکن اولدقده ینه دریا همان / جنبش امواجدن قالمز نشان
نامی آنک موج ایکن دریا اولور / صورت اولمشکن ینه معنا اولور
اولیای حق دخی چون موج و آب / جمله‌سی بردر کر اولسه بی‌حساب

بر مثال موجها اعدادشان / در عدد آورده باشد بادشان

آفتاب وحدت ذات خدا * روزن ابدانه صالدی چون ضیا
عین انسانه کورندی متفرق * اولدی بو معناده اعیان متفق
کیم مناظرده نه حد وار نه حساب * بردر امّا فی الحقیقه آفتاب
پرتو انوارین اول خورشید جان * قلدی آفاق مناظردن عیان
هر بدن اولدی بو شمسه برافق * عرض ایدوب بی سنیرنج تتق

متفرق شد آفتاب جانها * در درون روزن ابدانها

وحدتی تفهیم ایچون ملا جلال * ایلمشدی فهمه ایراد مثال
فهم ایدن معناسنی دانا اولور * ایکیلکدن قورتیلور یکتا اولور
یعنی ایمان بردر امّا مؤمنون * ظاهرا معدوددر بی چند و چون
نیته کیم جان بردر امّا صورتا * جسم ایله معدود اولور اول دایما
اورتادن رفع اولسه اجسام و شمار * اوله مضمونی بو بیتک آشکار

مؤمنان معدود ولیک ایمان یکی * جسمشان معدود ولیکن جان یکی

روح حیوانی اولوب قسمت پذیر * تفرقه امرنده اولدی ناگزیر
نوع و جنس آدم و حیوانکه وار * اولدیلر بو روحدن هپ حصه دار
اکل و شرب و خواب و غفلت بونده در * میل حرص و حب شهوت بونده در
روح انسانیده یوقدر بویله حال * حالدن حاله بو قلمز انتقال
فرق ایدر انسانی حیواندن تمام * جوهری ایتمز قبول انقسام

تفرقه در روح حیوانی بود * نفس واحد روح انسانی بود

ساده

ساده در لوح حقیقت دائما * آنده یوقدر رسم و اشکال سوا
آنده یوقدر اختلافات صور * آنده یوقدر لغت بانات بشر
آنده یوقدر اختیارات ملل * نه ملل وار نه عمل وار نه جدل
آنده یوقدر سبحه و زنّار هم * مسلم و کافر بهشت و نار هم
عالم صورتده در بو اعتبار * عالم معنیده یوقدر بویله کار

در نظر گاه هست ای مغز وجود * اختلاف مؤمن و گبر و یهود

اول مجرد گوهر بی رنک و صاف * کیم انک معنیده آدی بی خلاف
جمله صورتدن ایتمشدر ظهور * کلمشدر ذاتنه نقص و قصور
اعتبار تجزیه صورتده در * اختلاف و تفرقه کثرتده در
بو سوزی فهم ایلمز محجوب تن * آنلر اولمشدر اسیر شک و ظن
شبهه سیزدر ای گوهر کان خرد * بویله در قول صحیح و معتمد

در معانی تجزیه و افراد نیست * وانکه شد محجوب ابدان در شکیست

نقل منزلهای خلق آدمیست

گورنه دیر اول کان وحدت گوهری * اول حقیقت سلکنک زیب و فری
بزکه هپ بر گوهر یکتا ایدک * بی وجود و بی سر و بی پا ایدک
پاک ایدک آلایش ترکیبدن * فرد ایدک آرایش ترتیبدن
صاف ایدی اوصاف ذات پاکمز * نقل اولونمزدی صفات پاکمز
نور مهردن نیر اولوردق مستنیر * اولمامشدی اصلمز صورت پذیر

منبسط بودیم و یک جوهر همه * بی سر و بی پا بدیم آن سر همه

جمله مز بر ذره بیضا ایدک
آفتاب عالم معنا ایدک

دوشمشدی عالمه انوارمز
کلمشدی ظاهره آثارمز

بلکه نا موجود ایدی عالم دخی
کیرمشدی صورته آدم دخی

آب و آتش کرد صفتدن پاک ایدک
یعنی نه آتش نه باد و خاک ایدک

ایتمشدی داخی جنبش روزکار
هم پریشان اولمامشدی ذره وار

یک کهر بودیم همچون آفتاب
بی کره بودیم و صافی همچو آب

صورته کلدی چون اول نور جمیل
اولدی حقنده هزاران قال و قیل

پرتوین کوستردی هر مشکاتدن
عرض رخسار ایتدی هر مرآتدن

ایلیوب ایوان ابدانی مدار
چون ظلال کنکره اولدی شمار

ویردیلر اول نوردن بر بر نشان
سایهٔ اجسام معدوده عیان

کرچه اول رنکی یوق معنا ایدی
نه عدد نه قابل احصا ایدی

چون بصورت آمد آن نور سره
شد عدد چون سایهای کنکره

خجله کاه لاتعیندن او نور
ایلدی حکم اراد تله ظهور

طی ایدوب چوق معنوی عالملری
کزدی چوق تعبیره کلمز کشوری

چون عبارت ملکن ایتدی جلوه کاه
لفظه کلدی عالم و اقلیم و راه

یعنی اولدی سیر ایچون اکه سبیل
عقل کل و نفس کل و طبع کل

نقل ایدوب بی کیف و کم چوق حالته
پس تنزل ایتدی ملک صورته

آمده اول باقلیم جماد
وز جمادی در نباتی اوفتاد

چون

چون جمادیدن بنه لیتدی نزول
بولدی اجسام نباتی یه وصول

بعده حکمتله اول نور سنا
ملک حیواننده اولدی رونما

بو موالید ثلاثه یک بیک
اولدی سیرانکاه اکا بی مشترک

هر محلدن کیم ایرشدی بر بره
یعنی کلدی بر مقام آخره

خاطرندن کتدی اولکی محل
همچنان با حکم خلاق ازل

از نباتی چون بحیوان اوفتاد
نامدش حال نباتی هیچ یاد

چون بو سیر او زره او نور جلوه کر
ایلدی بو نجه عوالمدن سفر

که جماده اولدی روح معنوی
که نباته ایچره کورندی منزوی

کاه یاقوت اولدی یعنی کاهی کان
کاه کلبرک اولدی کاهی کلستان

کلدی حیوانه بو ترتیب اوزره هم
ایتدی دشت عالمه وضع قدم

قلدی اول بیکر ایله چوق کشت و کذار
عاقبت بی خواهش و بی اختیار

باز از حیوان سوی انسانیش
میکشید آن خالقی که دانیش

چون موالیدک ایدوب سیرین تمام
امهاته اولدی اکا جای خرام

چکدی اول سمته آنی حکم قدر
ایتدی قصر چار عنصرده مقر

قلدی تا که رحم مادردن ولود
لحم و عظم و جلد ایله بولدی وجود

بنجه مدت اولدی طفل شیرخوار
ایلدی کهوارهٔ بی جای قرار

تا صبا دندن کچوب بس اولدی شاب
عقله کلدی بولدی دانشدن نصاب

همچنین اقلیم تا اقلیم رفت
تا شد اکنون عاقل و دانا و زفت

چون مقامات وجودی سربسر
سیر ایدوب بولدی نهایت بو سفر

یعنی ایردی منزل مقصودینه
اولدی دلبسته وجود و بودینه

بادهٔ نسیان ایله جوش ایلدی
ملک اعلایی فراموش ایلدی

اویدی حکم نفس و میل شهوته
دوشدی فکر جاه و قید دولته

ایتدی حظ نفس ایچون سعی بلیغ
صد هزاران حیف و افسوس و دریغ

خویشتن نشناخت مسکین آدمی
از فزونی آمد و شد در کمی

ذکر ترغیب طلب بر معرفت

ای خوش اول دانا دل روشن ضمیر
کیم اوله بو نکتهٔ جاندن خبیر

ای خوش اول دانشور صاحب ذکا
اوله معلومی آنک بو ماجرا

ای خوش اول مرد خردمند و رشید
ایلیه ذاتن بو معنی اهل دید

ای خوش اول آدم که بو معناکی
فهم ایدوب عمدن ایده ذاتن بری

ای خوش اول کیم نفسن ادراک ایلیه
کوکلنی بی وهم و بی باک ایلیه

ای خنک آنرا که جان خود شناخت
اندر امن سرمدی قصری بساخت

صانمه ای غافل که بی کسب کمال
ذاتکی انسان ایده بو سن و سال

صانمه ای فرسودهٔ دست هوا
سود اوله عمر کثیرکدن سکا

صانمه ای نابالغ و ناقص خرد
دانش ظاهر ایده سکا مدد

صانمه ای صدساله شخص بی هنر
حال شیخوختله اولدک معتبر

صانمه ای نادان که بی رفع حجاب
ذاتکی مرد ایلیه شیب و شباب

هر که محجوبست او خود کودکست
مرد آن باشد که بیرون از شکست

آدمی

آدمی مرد اولمز ریش دراز
ریش و فش اولمز بو یولده برک و ساز

آدمی مرد اولمز شکل وجیه
هرنه کلبو وجهی اولسه شبیه

آدمی مرد اولمز اندام و یال
طونکه اولمش فخر افراد رجال

آدمی مرد اولمز تاب و توان
اولسه قوتده اکر کرکدن مان

آدمی مرد اولمز الا کمال
فی الحقیقه بویله در حال و مآل

گر بریش و خایه مردستی کسی
هر بزی را ریش و مو باشد بسی

ایمدی ای دانشمندن آگاه اولمین
آشنای قدرة الله اولمین

بلمیین سر جسم و جانی
بلکه صرف ایتمین اذعانی

قلب سختی آهن و فولاد اولان
بی نصیب صیقل ارشاد اولان

بولسه مرآت درونک انجلا
کورسنوردی چهرهٔ معنی سکا

کورمسک وجه یقینی نوله آن
دل سیاه ایتمش سنی ظلمات تن

پس چو آهن گرچه تیره هیکلی
صیقلی کن صیقلی کن صیقلی

شاهدان حسن و اسرار جمال
اول زمان ایلر سکا عرض جمال

اول زمان اولور نظرده جلوه کر
هر طرفدن بر ملیح سیمبر

کیم اوله مرآت قلبکده صفا
قالمیه بر ذره جه کرد و سوا

یوغیسه سنده بو صفوتدن اثر
ایتمک استرسک اکر دفع کدر

ترک ایده هر فکر و کار آخری
بولمغه جهد ایله بر روشنکری

تا دلت آیینه گردد پر صور
اندرو هر سو ملیحی سیمبر

کوشکی طوتمش صدای دیو ضال غلغل توحید آکا کیرمك محال
کوشدن اول کیمسه ایلر انتفاع کیم ایده توحید حقی استماع
کیرمسه بر کوشه وصدتدن خبر حق بودر کیم بکیدراندن کوش کر
جان قولاغیله فلکدن نیچه لر صوت ذکر قدسیانی کوش ایدر
کرارشتدکسه بو قولی جانله سنده دست همت مردانله

پنبهٔ وسواس بیرون کن ز کوش
تا بکوشت آید از کردون خروش

اولسه بر شخصك اکر چشمنده مو اکه لازمدر که اوله چاره جو
قالمیه اول مویدن هر کز اثر تا قیله دنیایه راحتله نظر
چشم جاندن موی هستی هم اکر قلع اولونسه صاف اولور نور بصر
کتسه بر کوزدن او موی عتاب سیر ایدر کلزار غیبی آشکار
سن دخی ای بی بصیرت روز و شب ایله بر کحال ارشادی طلب

پاك کن دو چشم را از موی عیب
تا ببینی باغ و سروستان غیب

کاهی منصب اولسه مغزکدن سوکا بولسه آندن راه بینی انسدادی
ایلمزسك چاره سنده اهتمام قالور احساس وایحدن مشام
مغز باطندن هم اخلاط سوا کتمیوب افزون اولورسه دایما
بینی جان دخی مزکوم اولور شمم روح اللهدن محروم اولور
ایلدی ای بیمار مختل المزاج ایلیوب دارو ی همتله علاج

دفع کن از مغز و از بینی زکام
تا که ریح الله در آید در مشام

ای کر

ای کرفتار تب و تاب وجود وی حریق آتش صفرای بود
زعم ظاهر خلط صفرادر سکا رنج هستی دردهمادر سکا
بیخبرسن سکر توحیددن مضطربسن لذت تجریددن
کرچه یوقدر ظاهرکده بو اثر باطنکده ایم ویر آندن خبر
دفع ایدم دیرسك اکر بو علتی نوش ایدوب سرکنجبین حکمتی

هیچ مکذار از تب و صفرا اثر
تا بیابی در جهان طعم شکر

ای اسیر کندهٔ کبر و منی شحنهٔ اماره بند ایتمش سنی
قید تن پابند جان اولمش سکا محبس هستی مکان اولمش سکا
تا که جانك بولمیه آندن رها باغ وحدت جلوه کاه اولمز سکا
چونکه جان آزاد ایدن بولدی ثواب بو ثوابه سن دخی ایله شتاب
وار ایکن یعنی الکده اختیار زوردست سعیله مردانه وار

کندهٔ تن را ز پای جان بکن تا کند جولان بکرد آن چمن

در بیان همت اهل طلب

ای طلبکاران قرب ذو الجلال همت ایلك بو هوسله باه و بال
اولماکوز دشت طلبده سست پی ایلکز بیك منزلی بر دمده طی
اکه کیم شهبال همت یار اولور همجناح جعفر طیار اولور
دیرمکز آرامی بر همته ایرسنجه اوجکاه قربته
مرد بی همت ایرشمز منزله مرغ بی پر طایر اولمز سعیله

مرغ با پر می برد تا آشیان
پر مردم همت است ای مردمان

مرد زاهد مغتنم وقت اولسه گر	چونکه دون همت در اولمز معتبر
نیلسون اول زهدی مرد پادشاه	اعتبار ناس اغله آندن مراد
زاهد اولدر کا وله مقبول خدا	رغبت خلق اولمیه مطلوب اکا
نیلر اول شهبازی شاه نامدار	کیم ایده صید حقیره اعتبار
باز اودر کیم همتی اعلا اوله	صیدی گنجشک اولمیه عنقا اوله

باز اگر باشد سپید و بی نظیر
چونکه صیدش موش باشد شد حقیر

طالب حق بر گدای بی ریا	اولسه بی رغبت نظرده ظاهرا
صورتن تحقیر ایدر خلق جهان	ایتسه لر عیب و قصورندن بیان
یکدر زاهد باب ریادن حاصلی	چونکه آنک حقده در میل دلی
اولسه زاهد اهل دنیایه قرین	اولمز اول مجلس نشین متقین
میل جغدان ایلسه بر شاهباز	بولمز اول اقرانی ایچنده امتیاز

ور بود جغدی و میل او بشاه
به ز صد بازست و صورت مخواه

بولسه گر بر زاهد پاکیزه کار	طاعت و زهد و ورعله اشتهار
دامنی اولسه عوامه سجده گاه	ایتسه لر اشخاص اکا وضع جباه
اولمسه قلبنده عشق ذو الجلال	ذاتنه ناپاک دیرلر اهل حال
لیک بر آلوده عشق و هوا	همت ایتسه وصل یاره دائما
اول بو خواهشله بولور یاره وصول	بویله در بو ماجرای بو الفضول

عاشقی کالوده شد در خیر و شر
خیر و شر منگر تو در همت نگر

اولسه

اولسه بر مجرم خطاپیشه گدا	خواهش کار دولت قرب خدا
کوشش ایدوب انک رجاسن زینهار	طعن و تشنیعکله قلمه خوار و زار
باقمه مجرمدر دیو سیماسنه	قل نظر اول مطلب اعلاسنه
طالب حقده باقلمز صورته	صورتی قو همتنه باق همتنه
صاحبن همت قومز حرمانله	رتبه هب لی دیو حقدن جانبله

گر یکی موری سلیمانی بجست
منگر اندر جستن او سست سست

نهی صورت امر معنی این بود

نیچه بر ای ناظر افعال خلق	اوله کارک جستجوی حال خلق
نیچه بر ای غافل اسرار غیب	دایم ایتمک کندوکی جاسوس عیب
مبتلای عشقی تحقیر ایلمک	مستی رسوا القله تشهیر ایلمک
هر مرائی صدرنه زاهد دیمک	هر خدائی خصلته ملحد دیمک
صورتنه قو وار ایسه سنده بصر	آدمک معناسنه ایله نظر

چند صورت آخر ای صورت پرست
جان بی معنیت از صورت نرست

گرچه آدم جمله بر صورتده در	سوز صفای جوهر فطرتده در
دگمه فطرتده بولونمز بو صفا	هر بشر صورتده کلدی مصطفی
آدمی فرق ایتمین ناهلدر	احمدی انکار ایدن بوجهلدر
خود همیشه سوجد نوع بشر	قالبه باقمز ایدر قلبه نظر
واقف اولسک سر انسانیته	باقمز ایدک آدمیده صورته

گر بصورت آدمی انسان بدی
احمد و بوجهل هم یکسان شدی

ناظر اولسه قالب و شکله خدا   فضلنی حیوانه قلمزدی عطا
کور سگ اصحاب کهفک حالنی   نیجه بولدی آدمک اقبالنی
چون خواص حقله کچدی دمی   اولدی مأثور خواص آدمی
بولدی بو اعتباری شیرلر   ایتدیلر پایینه آنک وضع سر
فیض حقدن بولمسه آدم اثر   آخر آنک حالنه ایتلر کلر

شد سر شیران عالم جمله پست
چون سگ اصحاب را دادند دست

چون ایشتدک کلبه با قول صریح   مانع فیض اولمدی شکل قبیح
باقمدی اول شکلنه آنک خدا   ایلدی رحمت نوالندن عطا
یا نیچون سن ذم ایدرسن صورتی   جود مولایه بولورسن علتی
حرف آترسن کوردوکک مستانه یه   طعن ایدرسن بولدوغک دیوانه یه
اولکه اولدی ذوق حقدن بهره ور   شکل منکر ایلمز آکه ضرر

چه زیانستش ازان نقش نفور
چونکه جانش غرقه شد در بحر نور

طوتلم بر مؤمن پاک اعتقاد   ایلمش طاعت بولنده اجتهاد
سعی ایدوب امر نوافلده مدام   عادت ایتمش ورد و ذکری صبح و شام
صورتن زین ایلمش رسم صلاح   وار ایلمش شکلنده آثار فلاح
اولسه اما سیرت و اخلاقی ذم   بر بوله دکمز او شکل معتمد
جمله دن مرغوب در خلق حسن   سن دخی ای مبتلای سوء ظن

پس بدانکه صورت خوب و نکو
با خصال بد نیرزد یک تسو

مرد حق کو عارف معنای حال   کاشف راز خدا ملا جلال
کورنه دیر اهلیتن اظهار ایدوب   حسن خلقک لطفنی اشعار ایدوب
یعنی خلق دلپسند و بی بدل   صاحبن حقه ایدر اهل و محل
سعی ایدن تهذیب اخلاقه مدام   اولور استعداد ایله مرد تمام
حاصلی اعمال ایله افعال ایله   چوق تجسس ایلدم هر حال ایله

من ندیدم در جهان جستجو
هیچ اهلیت به از خوی نکو

اولسه آدم زهد له آراسته   هم صلاح حال ایله پیراسته
چون شهید عشق حقدن خاطری   آکه سود ایتمز جمال ظاهری
سینه‌سی بی درد عشق و پر هوا   ظرف معنا اولمغه اولمز سزا
اولمسه همیان دلده نقد حال   اولمز اول مقبول کنجور کمال
آدم خالی دکلدر معتبر   رغبت اولمز کیسه یه بی سیم و زر

قیمت همیان و کیسه از زرست
بی زری همیان و کیسه ابترست

جسم بی روحه اولمز اعتبار   روحدر زیرا که جسمه سازکار
روحسز تن بی ضیا بر خانه در   صاحبی یوق تیره بر ویرانه در
تنده کیم جان اولمیه بولمز شرف   بر خزفدر نیته کیم بی در صدف
جان دخی کر اوله بی نور خدا   بر چراغ تاردر بی روشنا
فیض جاندر جسمی انسان ایلین   نور حقدر جانی ذی شان ایلین

همچنان که قدر تن از جان بود
قدر جان از پرتو رحمان بود

اولمسه بر جانده اول پرتو اگر
صاحبنده یوقدر آنک نور و فر

جان که تحصیل ایتمیه اول پرتوی
صاحبی بولمز حیات معنوی

بر بدنده کیم اولا اول جان تما
مرده در اول رغبت ایتمز زینها

کافرکده جانی وار در ظاهرا
جسمنده میت دیمش اما خدا

یعنی جان اول نوردن آلمزسه تاب
مرده حکمنده اولور بی ارتیاب

گر بدی جان زنده بی پرتو کنون
حق نگفتی کافرانرا میتون

دکله ای تن پرور بیهوده جان
کورنه دیر اول کاشف راز نهان

جان بدنده معتبر در ظاهرا
کیم اول ابدی بو قشر اولدی اکا

اولمسه گر قشر تنده لب جان
کان بی گوهر کبیدر اول همان

جان دخی بی پرتو حق همچنین
شبهه سز بر قشر بی لبدر همین

لب و قشرک بربرندن فرقی وار
لبی کورسن قشره ایتمه اعتبار

مغز هر میوه بهست از پوستش
پوست دان تن را و مغز از دوستش

اول سببدن آدم اولمشدر شریف
کیم آنک قشرنده وار لب لطیف

آدمک قشرنده وار بر لب پاک
لیک مستور ایتمش آنی آب و خاک

سنده بر دم گند وکه ایله نظر
وار می قشرکده کور اول لبدن اثر

بر نفس قیل آنی سندن طلب
گر او دیدن دم اور رشک روز و شب

آدم ایسک سن سنی صانمه تهی
ایله بو معنایه کسب آگهی

مغز نغزی دارد آخر آدمی
یکدمی آنرا طلب گر زان دمی

اولدی

اولدی مخلوقاتک آدم اشرفی
بو شرفله آدمه دیندی صفی

آدمیدر رحمة للعالمین
آدم اولدی مهبط روح الامین

آدمیدن گلدی خیل انبیا
آدمیدن گلدی صنف اولیا

آدم ایتدی عالم علویه عروج
قلدی خلوتخانهٔ حقده ولوج

سن نه دن آلچقده قالمق دایما
گره خرخود دکلسن صورتا

آخر آدم زاده ای ناخلف
چند پنداری تو پستی را شرف

بشنوید این انتفاع توبه را

ای دل افکار غم جرم و خطا
علت عصیانه استرسک دوا

داخل اول دار الشفای توبه یه
باشله تدبیر دوای توبه یه

بوندن اقدم ایتدوگک افعال هب
توبه قیل کیم اوله غفرانه سبب

حاصلی فوت اولدیغی وقت و زمان
جانله حقه رجوع ایله همان

خدعهٔ ابلیس ایله اضلال ایله
عمد و سهو و غفلت و اهمال ایله

گر سیه کردی تو نامهٔ عمر خویش
توبه کن زانها که کردستی تو پیش

باغ عالمده گوروب چوق گرم و سرد
تا درخت عمرک اولدی سالخورد

ایتدی پرورده آنی باد هوا
ویرمدی بر میوهٔ نافع سکا

چونکه ثابتدر آنک اصلی هنوز
ایرممشدر غایته فصلی هنوز

جویبار توبه دن ویر آکه ما
تا که فیضندن بوله نشو و نما

حاصلی بی منفعت اشغالی قو
بیل غنیمت بو دمی اهمالی قو

عمر اگر بگذشت بیخش این دمست
آب توبش ده اگر او بی نمست

آب توبه بیخ عمره ایرسه گر / فیض اولده ایدر شاداب تر
جوی وش جاری ایکن داخی بو آب / نخل عمری آندن ایله بهره یاب
تاکه بیخندن گیدوب بولسن فساد / شاخسارندن بته بار مراد
بو زلالک بویله در کیفیتی / آب خضرک بونده در خاصیتی
وار ایکن سعی ایتمکه امکان دخی / روزگارک بولمدین پایان دخی

بیخ عمرت را بده آب حیات
تا درخت عمر گردد با نبات

توبه نک خاصیتی بی ارتیاب / زهر عصیانی ایدر قند نبات
توبه ایلر ناپسندی دلپسند / توبه ایلر نا امیدی ارجمند
حسن توبه فعل زشتی خوب ایدر / مجرمی مبغوض ایکن محبوب ایدر
هر گذشته کار بد فعل سخیف / توبه نک چوق لطفی وار در حاصلی
توبه حل ایلر هزاران مشکلی / توبه دن تحصیل ایدر وجه لطیف

جمله ماضیها ازو نیکو شوند
زهر پارینه ازو گردد چو قند

توبه در عاصیلره کار صواب / هب خطالر توبه دن اولور ثواب
توبه در مردودی مقبول ایلین / توبه در بو لطفی سن دول ایلین
احسن اعمال مؤمن توبه در / دولت غفرانه ضامن توبه در
توبه دن مؤمن اولور نیکو صفات / هم گیر طاعت لباس سیئات
سن دخی ای مؤمن پاک اعتقاد / توبه امر ایدر سنک اجتهاد

سیئات را مبدل کرد حق
تا همه طاعت شود آن ما سبق

ای گنهکاران پر شرم و حجاب / قلبکزده وار ایسه خوف عتاب
کثرت عصیان ایچون اولمک ملول / توبه ایلک کیم خدا ایلر قبول
اولماکز مأیوس الطاف خدا / جمله دن برتر در الحق بو خطا
امر توبه وار در اولمزدی اگر / اولمسه غفارا و شاه دادگر
هر نه کلدی کار کز عصیان ایسه / جرمکز بی حد و بی پایان ایسه

توبه آرید و خدا توبه پذیر
امر او گیرید و او نعم الامیر

چون طریق حق اوله مقصد سکا / توبه سز عزم ایتمک اولمز اول یکا
ایده مز کیمسه پیاده آنی طی / بونده اولور پای سالک سبتی
وار ایکن دوشکده صد بار گناه / پای ایله ایتمک اولورمی قطع راه
اولسک اسب توبه یه اما سوار / طی ایدرسن منزلی بی رنج بار
کیم ایدر اسفلدن اول اسب جهان / طرفة العین ایچره عزم لامکان

مرکب توبه عجایب مرکبست
بر فلک تازد بیک لحظه ز پست

طوره ای شرمنده جرم و گناه / قیل ندامتله نهانی آه و واه
دایما صوت حزین و دردله / دیده پرخون و روی زردله
حق حضورنده یوزک سور خاکه هم / غفلتکدن ایله اظهار ندم
اوله سن تا لایق عفو خدا / بویله در زیرا یقین اصفیا
کیم دوکوب اشک ندامت هر زمان / جانله درگاه حقده عاصیان

چون بر آرند از پشیمانی انین
عرش لرزد از انین المذنبین

بنگرید این نفع ولطف گریه را

دمدر ای شرمندهٔ جرم و خطا گوزلرکدن قان کلنجه قیل بکا
وقتیدر ای نادم افعال بد نالهلر قیل استیبو حقدن مدد
گریه درسرمایهٔ کار مراد اشکدر پیرایهٔ روی عباد
گر اولورسک طفل وش گریان و زار دایهٔ رحمتدن اولدک شیرخوار
هر خریدار متاع مرحمت بولدی اشک دیدهسنده منفعت

گریه وزاری قوی سرمایه ایست
رحمت کلّی قویتر دایه ایست

اولمینجه دایما گریان و زار روضهٔ امیدک اولمز سبزه زار
اولمسه گریان اگر چشم سحاب خنده ایتمز سبزه بولمز رنگ و آب
ایتمینجه گریه طفل شیرنوش شیر مادر ایلمز جوش و خروش
شمع وش گریان اولان خندان اولور قطرهٔ اشکی در غلطان اولور
گریه در باغ دلی سرسبز ایدن فیضه وارسک فارغ اولمه گریهدن

تا نگرید ابر کی خندد چمن
تا نگرید طفل کی جوشد لبن

کچدی عمرکدن زمان بی شمار پیرلک آثاری اولدی آشکار
بلمدک اما طلب یولن هنوز اولمدی قلبکده پیدا درد و سوز
دردله گریان اولوب صبح و مسا ایتمدک الطاف مولایه رجا
نفسکی سیر ایتمکه عقلک یتر جان غداسندن دکلسن باخبر
بو العجبدر باقسک ای غافل بو حال یوغیکن حسّ و شعورنده کمال

طفل یکروزه همی داند طریق که بگریم تا رسد دایهٔ شفیق

طفل

طفل نوزادم بیله بو حالتی فهم ایدر راه طلبده عادتی
شیر ایچون گهوارهده گریان اولا دایه سندن رزقنی جویان اولا
باعث رحم اوله اول گریه اکا یا نیچون ای بالغ حدّ ذکا
یتمیه فکرک بو معنایه سنک دوشمیه عقلک بو سودایه سنک
چونکه طفلک گریه در سرمایهسی آغلمزسه شیر ویرمز دایهسی

تو نمیدانی که دایهٔ دایگان
کم دهد بی گریه شیر او رایگان

گریه لازمدر که بی پایان اولا کیم جهان اول گریهدن گریان اولا
گریه در سرچشمهٔ فوز و نجات گریه در دلمردهیه آب حیات
اولمینجه آب دیده سلسبیل شیر رحمت تشنهیه اولمز سبیل
هر نه کلو بولسه گریه ازدیاد شیر رحمت اول قدر اولور زیاد
ایتمکیچون بندهیه فیض عطا بویله جاری اولدی فرمان خدا

گفت فلیبکوا کثیرا گوش دار
تا بریزد شیر فضل کردگار

ای سرشکی دیده سن سیلاب ایدن فرش خاکی رخنهسن گرداب ایدن
غم یمه بو گریه خیر انجام اولور آب روی گلستان کام اولور
چونکه عسرک یسری وار حکمه حذر اوّلی قو آخره ایله نظر
آخر هر غم فرحدر لاجرم موجب شادی وراحتدر الم
مژده ای مستغرق بحر ملال مژده ای گریان خوف ذو الجلال

آخر هر گریه آخر خنده ایست
مرد آخربین مبارک بنده ایست

ویرمسه خاکه نما آب روان — سبز خیز اولمزدی باغ و بوستان

آب اولان یرده بتر اید چمن — بلکه ورد و نرکس و سنبل سمن

چونکه خاکی آبدر کلزار ایدن — باغ و راغی سنبت ازهار ایدن

سنده آب دیده کی دوکسک اکر — بی نهایت سبزهٔ رحمت بتر

آب چشمن ایلین دایم نثار — سبزهٔ رحمتدن اولدی حصه دار

هرکجا آب روان سبزه بود
هرکجا اشک روان رحمت شود

حاصل اولمز کریه سز فضل اله — کیم زمین شوره ده بیتمز کیاه

چشم تردن بولسه نم دشت امید — سبزهٔ فضل خدا اولور پدید

کریه سز اولمز بو سبزه خنده ناک — آبسز زیر ایتمز نبیج خاک

سبزه زار رحمت اولمز باغ جان — آه ایدوب کوزی یاش ایتمزسکیون

حاصلی ای طالب فیض کرم — صحن بستان طلبده دمبدم

باش چون دولاب نالان چشم تر — تا ز صحن جانت بر روید خضر

در بیان حالت کسب و جهاد

ای برادرزادهٔ والا کهر — حاصل چار امهات و نه پدر

توبه و کریه عملسز هیچدر — مشکلات نفس پیچاپیچدر

کسب اعماله ایدرسک اجتهاد — خرم و سرسبز اولور کشت مراد

اکمین تخم بیلورسن حاصلی — دخل اومان اولمز بو کارک کاهلی

حقه لایق کسب اعمال ایله تا — اوله محصولک عطایای خدا

کسب را همچون زراعت دان عمو
تا نکاری دخل نبود آن تو

هرنه

هرنه اکدکسه آنی بچیک کرک — اول سنکدر کیمسه اولمز شرک

اکه اول تخمی که هنکام حصاد — اوله نقد حاصلک دستکده باد

بوندن اقدم اکدوکک تخم هوس — ویرمدی حاصل سکا الا که خس

ایتمدی چون فایده ساکه بو کار — بردخی اکمه او تخمی زینهار

صکره دیرسن حیف و غدر اولدی بکا — بویله در عالمده بو کار و کیا

آنچه کاری بدروی آن آن تست
ورنه این بیداد بر تو شد درست

مزرع خاطرده تخم ماسوا — تخمنه حاصل ایلمز الا هوا

تخم اعمالک اولورسه پاک اکر — خوشه سی داخی اولور پاکیزه تر

فاسد و ناپاک ایسه تخم عمل — حاصلک ناپاکدر ایتمه جدل

تخم جودن صانمه کندم کسب اولا — نیجه ممکندر که خردن اسب اولا

اصله فرع اولمز مخالف لاجرم — بو قضیه بویله دربر عکس هم

هیچ کندم کاری و جو بر دهد
دیدهٔ اسبی که کرهٔ خر دهد

کر صور رسک احسن اعمالدن — بیل آنی بو دفتر اجمالدن

نفسکه ایله ریاضتله جهاد — ایلمه امر بدنده اجتهاد

ترک ایدوب برنیجه مدت راحتی — طاعته باشله قو رسم و عادتی

جسمکی جوع و سهردن قیل نزال — شویله کیم رحم ایلسون ساکه هلال

اول بدن کیم اوله طاعتدن نحیف — فیض حق ایلر آنی روح لطیف

ای خنک آنکه جهادی میکند
بر بدن زجری و دادی میکند

اولمیه بی سعی و طلب امیدوار — کاهله اولمز گشاده روی کار
گرچه حقک اولدی بر آدی کریم — غرّه اولمه سن اکا چک خوف و بیم
طاعت ایله قوتک یتدکجه بس — لطف حق اولسون دلکده ملتمس
بی عمل ویرمز توکل نخلی بر — آب ویرتا میوه دار اوله شجر
امر ظاهردر بطالتدن گزند — کارسز اولمز توکل سودمند

گر توکل میکنی در کار کن
کشت کن پس تکیه بر جبار کن

جهد ایله بولدی خدایی انبیا — جهد ایله کیردی طریقه اولیا
جهد ایله معلوم اولور اصل اصول — جهد ایله عاشق بولور یاره وصول
جهد بو مشکل یولی آسان ایدر — جهد دللر دردینه درمان ایدر
جاهد لله اولور عالی مقام — جاهد نفسه ویرلمز بویله کام
اول مقامی سنده ایسترسک اگر — صدقله اخلاصله شام و سحر

جهد میکن تا توانی ای کیا
در طریق انبیا و اولیا

ایتسه مؤمن راه ایمانده جهاد — ظاهر اولور طاعتنده ازدیاد
ستر تحقیقه ایدر کسب یقین — قلبنی حق شبهه دن ایلر امین
کوسترر حکم خداونده رضا — آرزوی نفسنی ایتمز رجا
طاعت و ایمان یولنده سعی ایدن — دایم ایلر فایده بی شک و ظن
ایلمز نیتک بو کلامه اعتماد — کوره نه دیر اول مؤمن پاک اعتقاد

کافرم من گر زیان کردست کس
در ره ایمان و طاعت یک نفس

طالب

طالب حق سعی ایدرسه دایما — آخر اولور واصل قرب خدا
فی المثل دل سنکدر آهن طلب — آتش شوقه اولور بونلر سبب
سنکی و ز سنک آهنه آتش چقر — هر برنده اولدی مضمر بو اثر
بر برینه اولسه آنلر متصل — ظاهر اولور آره دن مطلوب دل
دل طلبله ایتسه محکم اتحاد — آز اولور کیم اولمیه حاصل مراد

سنک بر آهن زنی آتش بجست
این نباشد ور بباشد نادرست

در بیان هر که جوید یابدست

جهد ایدوب ای طالب رحمت مدام — دق باب حقده ایله اهتمام
یوز سوروب درگاهه دایم قیل نیاز — تا سکا باب هدایت اوله باز
حلقهٔ باب رجادن چکمه ال — کیم اولور اول حلقه تسبیحه بدل
بر نظر دور اولمه اول درگاهدن — بر نفس دکلنمه آه و واهدن
سن همیشه طورمه ایله قرع باب — فتح اولور ابواب رحمت بی حساب

خود که کوید این در رحمت نثار
که نیابد در اجابت صد هزار

دست جد معنی قپوسن باز ایدر — پر فکرت آدمی شهباز ایدر
پر و بال فکری تحریک ایله تا — اوج معنی جلوه گاه اوله سکا
یعنی دایم ایلیوب فکر درست — اول در معنایه دق ایتمکده چست
فکر صالح صاحبی ایتمز خطا — فتح اولور آخر اکا باب خدا
پر فکرله ایدم دیرسک عروج — ایلیوب صورت قپوسندن خروج

چون در معنی زنی بازت کنند
پر فکرت زن که شهبازت کنند

طالب اولسک بو کماله جدّ ایله … واقف اولورسن بو حاله جدّ ایله
طالب حق جانله اولسه مجد … ایلسه راه طلبده سعی و جد
واصل سر منزل مقصود اولور … صورت معنی آکا مشهود اولور
چون دیلمشدر که ایتمز جد خطا … سندخی جد ایله طورمه دایما
ایتمیوب بر دم تکاسل هر زمان … هر دم و هر ساعت و هر وقت و آن

چون طلب کردی بجد آید نظر
جد خطا نکند چنین آمد خبر

کرشتاب ایله کر اول آهسته رو … لابد آلورسن نه امید اندره کرو
رخش جدی صال بو میدانده همان … کر کران اولسون کرک چابک عنان
هر نیجه کتمک دیلرسه ویر رضا … لا یکلف نفساً الا وسعها
هر کسک سعیی کجه وسع و طاقتی … هر کسک اولدقجه سعیه قوتی
بی تکلف ایلسونلر حقی طلب … اول بولور دلخواهن آخر بی تعب

کر کران و کر شتابنده بود
عاقبت جوینده یابنده بود

کرمراده ایرمه ده کچسه زمان … قطع امید ایتمه اولمه بدکمان
صبر و آرام ایلیوب چک انتظار … بر نیجه مدت دخی ایله قرار
رهکذار جان و دلده سو بسو … ایله اول آرام جانی جست و جو
بو طلبده ایتسه ایامک مرور … ایلمه مأیوس اولوب کسب فتور
اولمیسن کوی تمنادن بعید … کورینور آخر سکا روی امید

چون نشینی بر سر کوی کسی
عاقبت بینی تو هم روی کسی

کتسه

کتسه دلدن هر زمان بر فکر شر … دفع اولور مرد طلبدن بو ضرر
ماسوا اندیشه‌سی جمله بولسه فنا … دم بدم افزون اولور حب خدا
کنده اولسه کون بکون کوه وجود … سالکه مکشوف اولور سر شهود
الده اولسه تیشهٔ جد و طلب … حفر چاه مقصده اولور سبب
ایلسک هر کون بو کاری جد ایله … ایریشور رسن آب مقصود دله

چون ز چاهی میکنی هر روز خاک
عاقبت اندر رسی با آب پاک

کوشکه کر دیمه قول رسن قرع … باب حقی دق ایدوب ایله فزع
قرع اولنسه جمله بر باب اکر … کوستر البته صاحب خانه سر
یا کلور کیمسن دیو آندن صدا … فتح باب ایلر کوررسه آشنا
صدق ایله سن ایله باب حقی دق … آچلور البته بر کون باب حق
باب حقک فتحنی تفهیم ایچون … طالبان امته تعلیم ایچون

گفت پیغامبر که چون کوبی دری
عاقبت زان در برون آید سری

صوفیا دستکده تسبیح و عصا … راه حقده رهنما اولمز سکا
آنلره ایتمز تشبث طالبین … طالبه شوق طلب لازم همین
بستایی و زرق و ریانک شانی … آنلری قو طوت طلبک امانی
بهترین رهبر طلبدر سالکه … اکه اویمق مستحبدر سالکه
جان و دل مطلوبن استرسک اکر … غیردن ال چکه سکا بندن خبر

در طلب زن دایما تو هر دو دست
که طلب در راه نیکو رهبرست

بلمك استرسك اكر حقدن خبر
قيل تفحص تا بولنجه بر اثر

كورنه جانبدن كلور اول بوى جان
يعنى اول عطر مشام عاشقان

كه تفكر قيل كهى ايله سؤال
كشف اولور لا بد سكا بركون بو حال

صورمه اما غافل وبيكانه دن
آشنايى آشناسندن بيلن

وقف ايدوب دايم بو سودايه سرى
بر نفس اولمه تجسسدن برى

كه بكفت وكه بخاموشى وكه
بوى كردن كير هر سو بوى شه

اشتياق حققله درد درون
هرنه كلو اولسه تجديد وفزون

اولقدر شايسته درمان اولور
بلكه هر دردى دواى جان اولور

شخص بى درده ويرلمز بو دوا
درد دلدر موجب فضل خدا

طاعت بى درد ايله اولمز نفيد
ايتمه بيهوده بو درمانى اميد

بولمدم يول كوى جانانه ديو
ايرمدم كام دل وجانه ديو

هين مزن تو از ملولى آه سرد
درد جو و درد جو و درد درد

چكمه بو يولده صعوبتدن الم
ايتمه تا يوسانه اظهار ندم

مدت خواهش فزون اولدى ديه
درد له جانم زبون اولدى ديه

هرنه كلو مشكل اولسه اولى
چكمه دامان تحملدن الى

حل ايدر بو عقده يى حق عاقبت
آخرى اولور بو دردك عافيت

صبر له دلخسته لر درمان بولور
صبر ايدن مشكللرن آسان بولور

اى بسا كارى كه اول صعب كشت
بعد ازان بكشاده شد سختى كذشت

كچ بو يو

كچ بو يولده راحت وآرامدن
قالمه هم اهمال ايدوب اقدامدن

هرنه كلو دلخراش اولسه بو راه
سن بنيه معنى تراش اول ايتمه آه

كر بو مضمونده ايشتسك بر كلام
نكته سن فهم ايتمكه قيل اهتمام

واصل اولنجه بو ذوق دايمه
طالب اول جمله مهم لازمه

ايليوب هر وجهله سعيه هوس
اولمه آسوده طلبدن بر نفس

اندرين ره مى تراش ومى خراش
تا دم آخر دمى فارغ مباش

چونكه اولدى ساكه مسلك بو طريق
جهد ايدوب بولمغه كركسن بر رفيق

كيم بو واديده اوله همپا سكا
كلميه دهشت هميشه تا سكا

اولسه قوت قوته منضم اكر
بيم ضعف وبيم ره دلدن كيدر

بر بريله ايتسه همت ايكى يار
بى تعب اولور ميسر جمله كار

طالب اول بر يار صاحب همته
كيرمه تنها بو ره پر وحشته

همرهى را جو كه زو يابى مدد
همدل وهمدرد جوياى احد

كر بولورسك بر موافق همسفر
وارمى كورانده صدقدن اثر

قيل تقيد فرط دقتله اكا
غول رهزن اولمسون تا كيم سكا

قلبه فعلندن كلورسه وهم وظن
فارغ اول آنكله همراه اولمه دن

خفته وغافلدن ايله احتراز
اول سكا اولمز بو يولده كارساز

كرچه خوشدر يار وهمدمله طريق
كرچه لازمدر بو واديده رفيق

ليك هر كمراه را همره مدان
غافلان خفته را آكه مدان

همره اولمقدن نه هر گمراه ایله　　هر ستیزه خوی و هر بدخواه ایله
سالکه یکدر نیته تنها سفر　　بی غم و ضد بی تردد بی کدر
درد وحشتدن اگر اشد دردر صد　　برلک ایتمز معتقد نا معتقد
نیجه سی همراهنی اضلال ایدر　　دونر روب یولدن پریشان حال ایدر
حاصلی ای سالک راه خدا　　کندوکی بدکیشلردن قیل جدا

هست تنهایی به از یاران بد
نیک با بد چون نشیند بد شود

چون بو سمتک رهنماسی پیردر　　بیره پیرولک گوزل تدبیردر
پیر ارشاده ایدنلر اقتدا　　راه حقده ایتمشلردر خطا
پیردن مقصود اولونمز سن و سال　　پیر اودر کیم اوله عقلنده کمال
پیردر استادی چون هر صنعتک　　غیری ترک ایت پیر اولسون خضر مسلک
پیردر سردار جند سالکین　　پیر ایدر رهرولری غمدن امین

غیر پیر استاد و سرلشکر مباد
پیر گردون نی ولی پیر رشاد

ایرمیشلر پیر عالی همته　　عارج اولمز آسمان وحدته
سلّم قصر حقیقت پیردر　　پایهٔ اوج سعادت پیردر
پیر ایله منزل بولور اعلاده جان　　تیری پرّان ایلمز الّا کمان
پیردندر سالکه بو اعتلا　　بو عروجی پیردن ایله رجا
پیردر اوج یقینک رهبری　　کورنه دیر اول اهل دینک رهبری

۱۵
پیر باشد نردبان آسمان
تیر پرّان از که گردد از کمان

درلزوم

در لزوم پیر با اهل طلب

اولمایجه پیر صاحب انتباه　　طی اولنمز فهم و دانشله بو راه
پرمهالکدر بو وادی مخوف　　سعی ایدرکن اول پیر و اهل وقوف
هر قدمده وار هزاران غول و دیو　　کیم ایدرلر سالکه صد مکر و ریو
همت پیر اولمسه تعویذ جان　　سالم اولمز بو خطردن سالکان
عقل و فکر اولمز بو یولده رهنما　　غیری قوّای سالک راه خدا

پیر را بگزین که بی پیر این سفر
هست بس پر آفت و خوف و ضرر

چونکه لابد در قلاوزدن بو یول　　سن دخی بر رهنمایه پیرو اول
کوردوگک وادی دکلدر بو طریق　　بونده عقل کاردان اولمز رفیق
بونده رهبرسز کیدنلر عقلله　　ایرمشلر بر زمان سر منزله
راه باطندر بو راه بی کران　　سالک تنها روه اولمز عیان
بونده الزمدر قلاوز لاجرم　　بودکل خود عالم ظاهرده هم

آن رهی که بارها تو رفته‌ای
بی قلاوز اندران آشفته‌ای

کوربدوگک یولدن ای اهل سبیل　　نیجه ممکندر کیده مک بی دلیل
نیجه کره کوردوگک یولدن بله　　وارامزسن راهبرسز منزله
هر نه کلوا اولسه سنده هندسه　　یینه کتمز خاطرکدن وسوسه
کیم بله شاید خطا ایدم بو یوه　　بر قلاوزی ایدرسن جستجو
اولمایجه چون یینه بر راهبر　　ایده مزسن کوردوگک یولدن گذر

پس رهی را که ندیدستی تو هیچ　　هین مرو تنها ز رهبر سر مپیچ

کیرمه تنها بو یوله قیل احتراز — بونده چوقدر غول و دیو حیله ساز
جمله دن بسدر بلای نفس غول — آنی آلور البتّه اکه مرد کول
آشنا یا نه ایدوب صیت و صدا — منع ایدر یولدن و بر غفلت بیکا
لیک اولسه سایهٔ رهبر پناه — کوشکه کیرمز صدای غول راه
بو یولکده دندان استرسک رها — ایله ظلّ رهنمایه التجا

گر نباشد سایهٔ او بر تو کول — پس ترا سرگشته دارد بانک غول

راه حقه اولکه بی رهبر کیدر — هر کونی انکّه اولور یوز ییل قدر
هر قدمده زار و سرکردان اولور — مکث ایدوب هر خطوه ده حیران اولور
اول محلده رهزنان درکمین — هر طرفدن ظاهر اولورلر همین
صوزتا یول کوسترلر طالبه — سوق ایدرلر بر مخالف جانبه
تیه حیرتده قالور صد ماه و سال — خود محقق در بلا شبهه بو حال

هر که در ره بی قلاوزی رود — هر دو روزه راه صد ساله بود

چونکه وار در هر یوله بر رهنما — راه حقّی پیردن ایله رجا
رسم راهی پیر روشن دل بلور — اول کمالک سمتنی کامل بلور
در ایسه قصدک صدفدن قیل طلب — صنعتی اهل حرفدن قیل طلب
کوهر استرسک اگر کاندن دیله — گل مراد ایتسک گلستاندن دیله
حاصلی هر شیئه وار در بر محل — فی الحقیقه بویله در ضرب مثل

اطلب الدر اخی وسط الصدف — واطلب الفن من اصحاب الحرف

دکله

دکله ای طالب بو پندی جانله — فهم قیل مضمونینی اذعانله
شیخ بی حاله دینور مفلس گدا — ایتمه انکدن دولت فقری رجا
شاه معنی پیر صاحب حالدر — سایه سی هم پایهٔ اجلالدر
سایه صالسه ذرّه یه اول شاه اگر — پایه بولسن خورشیددن اعلا ایدر
وار ایسه سنده اگر ناموس و ننک — ایلمه ظلّ گدا یانده درنک

سایهٔ شاهان طلب هر دم شتاب — تا شوی زان سایه بهتر ز آفتاب

شیخ اودر کیم قلبی انک پاک اوله — رستهٔ تلویث آب و خاک اوله
ما سوادن اولمیه آنده اثر — قالمیه آیینه سنده بر کدر
گر سورسک جان و دلدن ای عمو — مهرینه جان و دلی ایله گرو
مهر پاکاندر درونی صاف ایدن — صاف اولور صافی درونه دل ویرن
قور تلویث لوث سوادن سربسر — سن دخی پاک اولمق استرسک اگر

مهر پاکان در میان جان نشان — دل مده الا بمهر دلخوشان

اولسه بر شیخک هواسی دنیوی — آنده اولمز فکر و کار اخروی
آلدانوب اول کسکه میل ایلر آگا — اولور آخر حاصلی باد هوا
دل ویرن یار خدایه مشربه — بولدی والا قدر و عالی مرتبه
اولدی انکده ایما یاری خدا — کورمدی اغیاردن رد و بلا
وار ایکن سنده دخی مغز و دماغ — ایلیوب یار هوادن فراغ

رو بجو یار خدایی را تو زود — چون چنان کردی خدا یار تو بود

ذکر سود صحبت مردان حق

ساکنان مقعد صدق خدا / انبیادر صکره صنف اولیا
انبیانک اولدی چون دوری تمام / اولیادر آنلره قایم مقام
واصلان دولت قرب جوار / اولیادر کر نهان کر آشکار
اولیانک همنشین و همدمی / اولدی خلوتگاه حقک محرمی
سن دخی ای طالب قرب آله / قیل حضور اولیاده جایگاه

هرکه خواهد همنشینیٔ خدا / او نشیند در حضور اولیا

اولیادر جامع اجزای کل / اولیادر دفتر معنای کل
اولدی انلر فیض کلک ناشری / آنلره نسبتله جزدر سایری
جزو اگر اولورسه بو کله قرین / اول فنا بولمز دیمش اهل یقین
کر قرین اولمشکن اولسه بینه دور / بردخی کیرمز اله بزم حضور
مجمع کلدر حضور اولیا / زینهار اولمه بو مجمعدن جدا

از حضور اولیا گر بگسلی / تو هلاکی زانکه جزوی نه کلی

اولکه بزم اولیادن اوله دور / بو قدر اگه عمری اولدقچه حضور
غیری صحبتده بولونمز بو صفا / بونده دور ایلر کوکلن اصفیا
اولیادن دور اولان مهجور اولور / وصلت قرب خدادن دور اولور
کر حضور جانی ایلرسک امید / اولمه کاهلر حضوردن بعید
دعوت نفسه اجابت کوسترب / حکم وسواسه اطاعت کوسترب

چون شوی دور از حضور اولیا / در حقیقت گشتهٔ دور از خدا

ایله

ایله بزم اهل صورتدن فرار / اهل معنی صحبتن قیل اختیار
اهل صورتده بولنمز فیض جان / اهل معنیدر ایدن پیری جوان
اهل معنی برکسه ایتسه کرم / اول اولور فیض خدادن مغتنم
آنلر اولدی منبع جود وعطا / آنلر اولدی چشمهٔ فیض هدی
سن دخی ای طالب فضل ازل / اهل صورت صحبتن ترک ایله کل

همنشین اهل معنی باش تا / هم عطا یابی و هم باشی فتا

اولمسه برجانده کر ذوق یقین / اگه بی معنی دیمشلر کاملین
هر بنه تنده کیم اوله براویله جان / تیغ چوبیندر نیام اچره همان
تیغ چوبینی کوتورمز مرد کار / اهل غیرت بوندن ایلر ننک و عار
جان بی معنیدن اولکیم شرم ایدر / شوقنی سوز طلبله کرم ایدر
مرد ایسک جهد ایلیوب برکار قیل / جانکی همتله معنیدار قیل

جان بی معنی درین تن بی خلاف / هست همچون تیغ چوبین در غلاف

جان بی معنی بو تا تنده مقر / صاحبی یانده اولور معتبر
چقسه لیکن تندن اول جان لئیم / اولور اول دم هیزم نار جحیم
چقمادین تندن اگر جان بسزا / نور معنیدن جلا ویرسک اگا
بر مصیقل بر جلا شمشیر اولور / چقدوغی دملرده عالمگیر اولور
جان بی معنی اولور بی اعتبار / تیغ چوبین ای دلبیر نامدار

تا غلاف اندر بود با قیمتیست / چون برون شد سوختن را آلتست

جان بی معنیدن ایله جیت اجتناب
اولماسون تا عاقبت حالک خراب
اولنی کور بو ایشنک ای مرد کار
اولمیم دیو سنک صوکنده شرمسار
چوبدن شمشیر ایله جنک ایلین
اولدی مغلوب و زبون و ممتحن
ایتمک استرسک اکر نفسه غزا
تیغنکی الماسدن قیل اولا
جان بی معنی یه ایتمه اعتماد
طوت بو پندی مرد ایسک قلمه عناد

تیغ چوبین را مبر در کارزار
بنگر اول تا نباشد کارزار

جانکی دایم طوترسن معتبر
بو قلیه مرسن ایلیوب اکه نظر
جوهرنده فیض معنی وار میدر
بر تو نور تجلی وار میدر
وار ایسه خوف ایلمه سن انده کل
یوغیسه نامردسن ایتمه جدل
حاصلی ای غافل رضای جان
هر جهتله جانکی قیل امتحان
کوستروب بو کارده تدبیرکی
بو قله اول کورنده شمشیرکی

کر بود چوبین برو دیکر طلب
ور بود الماس پیش آ با طرب

اولکه اصحاب نظرله یار اولور
جان بی معنیسی معنیدار اولور
تیغی چوبین ایکن الماس ایدر
دفع شر و فتنه و وسواس ایدر
اولیانک رؤیتندن دائما
حاصل اولور دلده فعل کیمیا
یعنی تیغک چوب ایکن پولاد اولور
جنک نفسه خاطرک معتاد اولور
جنک ایلسه کر کدر تیغ هو
ایتمه آنی غیری بردن جست و جو

تیغ در زراد خانهٔ اولیاست
دیدن ایشان شمار کیمیاست

صحبت

صحبت ایتسک دانا ایله
جانک اولور آشنا معنا ایله
مرد دانا در خدانک رحمتی
محض رحمتدر او مردک خدمتی
مرد دانا خدمتندن اولمه دور
کیم او خدمت جانه ایلر بخش نور
مرد دانادر ویرن حقدن خبر
مرد دانادن کورندی بو اثر
ایلیوب بو قول حقده اتفاق
بی تردد بی تکلف بی نفاق

جمله دانایان همین کفته همین
هست دانا رحمة للعالمین

میل ایدرسک جوهر جان اولمغه
قول مردان اوزره انسان اولمغه
ایله بر صاحب دله انتساب
کیم سنی لطفندن ایتسون کامیاب
بنده استعداد همت یوق دیمه
جوهرمده قابلیت یوق دیمه
قلب سختکه کار ایدر فیض نظر
شمسی کور خارایی ایلر لعل تر
ایتمه دایم قلب سختکدن کله
جد و جهد ایله ایرش صاحب دله

کر تو سنک صخره و مرمر شوی
چون بصاحب دل رسی کوهر شوی

الفت ایتسک زمرهٔ مردانله
مرد اولورسن سنده نام و شانله
مرد کاملدن اولور ناقص تمام
کوهره حکاکدندر قدر تام
آدمی آدمدر انسان ایلین
خاک جسمن جوهر جان ایلین
بحر تابانندن بولور شب روشنی
کلدرن کلبرکه تردر کلشنی
خنده رودندر کشایش خاطره
لادیمز کیمسه بو حال ظاهره

نار خندان باغ را خندان کند
صحبت مردانت از مردان کند

بشنو این نهی از گزاف مدعی

دوستلك حقن ایدوب اجراسنه　　پند ایدر احبابه مولاناسنه

دیرکه جاهل دوسته آلدانمکز　　سوزلریندن اهل معنی صانمکز

مدعی کرکورینورسه دوست روی　　آنده یوقدر صادقانه خلق و خوی

هرنه کلو اولسه ده شیرین زبان　　یار جاهل سم قاتلدر همان

اعتماد ایتمك انك کردارینه　　راغب اولمه لذت گفتارینه

دوستی جاهل شیرین سخن
کم شنو کان هست چون سم کهن

صحبت ناداندن ایلك اجتناب　　کیم بودر زیرا سزه صوب صواب

ایتدی عیسی قوم احمقدن فرار　　سن دخی بو کاری ایلك اختیار

صحبت احمقده وار در بیم جان　　چوق دوکلمشدر کنهنر آنده قان

اولکه اولدی احمقانه آشنا　　ایلدی اسیر و سلوکنده خطا

اولمه احمقلرله یار و همنشین　　تا اوله جانك خطرلردن امین

زاحمقان بگریز چون عیسی گریخت
صحبت احمق بسی خونها که ریخت

صحبت احمقدن ایلرسك فرار　　مرد عاقل صحبتنده قل قرار

روستادن شهرده بکدر مکان　　آنده اولمزدز دور هزندن زیان

هم بولور کتدکجه عقلك ازدیاد　　هم اولورسن قابل رشد و سداد

هرنه فتنه کو شهرسك اشتغال　　ظاهر اولور سنده آثار کمال

بولمه ونك دهقان و دهبانه اویوب　　شهر آبادان و معموری توتوب

ده مرو ده مرد را احمق کند　　عقل را بی نور و بی رونق کند

مرد ناقص روستادر فی المثل　　رونق عقله کلور آنده خلل

دهده در تزویر و تلبیس و دغا　　دهده یوقدر مزرع تخم وفا

مرد ده دعواده ایتسه بحث و لج　　ایلر ابراز براهین و حجج

نقل ایدوب مضمونی تأکید ایله　　خلقی بند ایتمك دیلر تقلید ایله

بلمك استرسك ندر دهدن مراد　　کورندر اول کامل شهر رشاد

ده چه باشد مرد و اصل ناشده
دست در تقلید و حجت نازده

ایتمه در اصطلاحه اعتماد　　اصل علمی بلمز اول جاهل نهاد

حرف مردانی ایدر خاطرنشان　　ابلهان بزمنده اولور قصه خوان

قصدی بو کیم آنلری تسخیر ایده　　بویله بر افسون ایله تدبیر ایده

دکلمه اول باطلك افسانه سن　　صانمه حقدر دعوی مردانه سن

قلبی تیره کندوسی نادان ایکن　　ایتمکیچون ابلهانه مکر و فن

حرف درویشان بدزدد مرد دون
تا بخواند بر سلیمی زان فسون

مدعینك قولنی کوش ایلمه　　ساغر تزویرینی نوش ایلمه

مدعینك کاریدر لاف و کزاف　　عادت اولمشدر آکا رسم خلاف

سویلسه دیر آدم معنا بنم　　نقشبند علم الاسما بنم

آشنای حضرتم حق بنده در　　اول وجود پاك و مطلق بنده در

حاشه لله کاوله قولی معتمد　　کذب ایدر هر وجهله اول بی خرد

از خدا بویی نه او را نی اثر
دعویش افزون ز شیث و بو البشر

مدعینک کذبنه چوق در دلیل
اولار اوبتدن ایلر قال و قیل

حقی بن کوردم دیبو دعوا ایدر
پیش حقده کندوبی رسوا ایدر

سویلدن بو سوزلری ابلیس ایکن
آنی کورمز اول اسیر مکر و فن

یوغیکن آنده نشانه حالدن
کندوبی اعلی طوتر ابدالدن

حقی کوردم دیرسه اول کذابکه
یاوه سویلر طوتمه آنی معتبر

دیو نموده ور اهم نقش خویش
او همیکوید زابدالیم بیش

مدعی ایم ایدوب بحث و جدل
بنده در بر معنئ سر ازل

باشلاسه لافه اولور اول بی حیا
خودفروش و خودپسند و خودستا

اعتبار ایتمز جنید وادهمه
حرف آتر صاحبی لان عالمه

ظاهرندن حاصل اولمز بر مراد
باطنندن عار ایدر اهل فساد

صحبت ایتمز بتنر اهل ایله
قلت عقل و کمال جهل ایله

خرده گیرد در سخن بر بایزید
ننگ دارد از درون او یزید

شکل آدمده نیجه دیو رجیم
گوشهٔ خلوتده اولمشدر مقیم

نطق ایدرلر آدمه آدم کبی
کورینورلر معنیه محرم کبی

راز آچرلر نکتهٔ توحیددن
لاف ایدرلر حکمت تجریددن

بند ایدرلر خلقی دام محنته
ال طوترلر ال ویررلر بیعته

ایتمه ای طالب قبول عرض نیاز
دستکی دست بلیسانه دراز

چون بسی ابلیس آدم روی هست
پس بهر دستی نشاید داد دست

بردکل

بردکل بونلرده وار در چوق لسان
بونلر اولور هر لسانه ترجمان

گاه ایدرلر عالمانه قیل و قال
گاه اولورلر صوفیانه اهل حال

بلبله بلبل اولورلر زاغه زاغ
بونلرک دامنده در زاغ و کلاغ

صید ایدرلر هر کسی بر دام ایله
شان بولورلر هر بری بر نام ایله

راحت ایسترسک اگر ای اهل هوش
بونلرک صیت و صداسن ایتمه گوش

زانکه صیاد آورد بانگ صفیر
تا فریبد مرغ را آن مرغ گیر

پرخطر درلمش اول بو صیدگاه
بونده چوق صیدک اولور کوزی تباه

دوشدی بو دامه هزاران وحش و طیر
صاندیلر بو جای شری جای خیر

ایمدی ای سالک بوندن قیل حذر
تا سنی صید ایتمیه دام خطر

جان ایله اول طالب پیر خبیر
کیم سکا اوله همیشه دستگیر

چون مراد ایتسک کلورلدن بو کار
چونکه وار داخی الوکده اختیار

دست را مسپار جز در دست پیر
پیر حکمت کو علیمست و خبیر

بشنو این تعریف ذات پاک پیر

شیخ اودر ظاهرده گاوله مو سپید
اولمیه موی سیه انده پدید

بر سر موی سیاه اولسه اگر
کورینور نقصان پیریدن اثر

ایرمشدر داخی ضعفه قوتی
سونمشدر داخی نار شهوتی

اولمیانجه سربسر موی بیاض
پیرلک صاتسه ایدرلر اعتراض

معنئ سوده ایدوب بسط مقال
کورنه دیر اول شیخ و پیر اهل حال

شیخ کبود پیر یعنی مو سپید
معنئ این مو بدان ای نا امید

ای بو مویک استین معناسنی
کوش قیل بو نکته نک فحواسنی

وار ایسه قدر اول سیه مودن مراد
بویله تحقیق ایتدی پیر بارشاد

ظلمت هستیدر اول موی سیاه
نور حقدر ایلین آنی تباه

تا او ظلمت اولمیه کتدکجه نور
کورینور اهلنده آثار قصور

بو علامتله دینلمز شیخه پیر
اولدی اول معنایه راجع بو ضمیر

هست آن موی سیه هستئ او
تا ز هستی اش نماند تار مو

تا که وار آثار هستی پرده ده
کاری اولور نفس ایچون پرورده

نیته کیم شخص سیه مو دائما
حرص شهوتله ایدر میل هوا

صورتا میل صلاح ایلر ولی
حکم نفسه دیرینه کاهی بلی

پیرلکده مویه اولمز اعتبار
رنک هستیدر اکا نقص و عار

تا که وار در آنده وارلقدن نشان
اولهمز پیر اولسه پیر ناتوان

چونکه هستی اش نماند پیر اوست
گر سیه مو باشد او یا خود دو موست

موی ظاهر گر سیهدر گر سفید
ایتمشلر اکه رغبت اهل دید

ایلمه موی سر و ریشه نظر
وارمی کور پیرکه هستیدن اثر

وار ایسه بو قدر سکا آندن مدد
امر معنیده دکلدر معتمد

گیتمشدر آندن اوصاف خودی
داخی بو قدر آنده نور ایزدی

شیخ ناقصده علامت بویلهدر
قول پیران حقیقت بویلهدر

هست آن موی سیه وصف بشر
نیست آن مو موی ریش و موی سر

عامدر

عامدر فیض کمال ذو الجلال
طفلنه مانع دکلدر سن و سال

لازم اولان قابلیتدر همان
پیر یا اولمش سن یا نوجوان

ایتسه دعوای ولایت بر صبی
سن آنی انکار ایدوب اولمه غبی

بو محققدر که مهد ایچره مسیح
بن نبی یم دیدی با قول صحیح

پیر و شیخم دیرسه کر طفل رشید
سن تعجب ایلیوب کورمه بعید

عیسی اندر مهد دارد صد نفیر
که جوان ناگشته ما شیخیم و پیر

پیر فانی گشته در مقبول حق
اول ویرر علم آلهیدن سبق

اولمسه پیرک فناسنده کمال
ثابت الاصل اولمز آنده علم حال

قالمسه اما وجودندن اثر
علم جان اولور وجودی سر بسر

پیر او در وصف من و مادن کچه
بوی سود و موی سوداندن کچه

حقدن اوزکه مدعاسی اولمیه
تار مو دکلو هواسی اولمیه

چون یکی موی سیه کان وصف ماست
نیست بر وی شیخ و مقبول خداست

شیخ اگر گچمش دکلسه کندودن
اول نه پیر اولور نه خاص ذو المنن

هر نه دکلو مو سپید اولسه او پیر
اکه دیمز پیر دانا و خبیر

پیرلک شرطی دکل موی سپید
وجه نورانی اکا اولمز مفید

اولمیانجه پیرده نور هدی
تیره دلدر رسته آندن ضیا

گچمینجه کندودن هر حال ایله
پیر پیر اولمز مرور سال ایله

چون بود مو ریش سفید ار با خودست
او نه شیخست و نه خاص ایزدست

پیردن چون عقل کامل در مراد ... ناقص العقل اولمز پیر رشاد
عقل جزوی صاحبی پیر اولمز ... مرد روشن رأی و تدبیر اولمز
آدمی سوی سپید ایتمز رشید ... بلکه کتدکجه ایدر بلجی مزید
ظاهر اولمقله همان آثار شیب ... کشف اولور می آدمه اسرار غیب
اولسه طول عمر ایله زال زمان ... پیر بی عقله دنلمز کاردان

پیر پیر عقل باشد ای پسر ... نی سفیدی موی اندر ریش و سر

بوندن اقدم گر کبیر و گر صغیر ... کلدی دهره صد هزاران شیخ و پیر
ایتدیلر هب عالم غیبه سفر ... هر برینک قالدی سزندن اثر
غایبی قو حاضره ایله صلا ... مرشد حاضرده در سر خدا
پیر حاضر در بو فنک ماهری ... دست حق ایل دست پیر حاضری
هر نیه ایردیسه دست غایبان ... پیر حاضر هم ویرر آندن نشان

دست پیر از غایبان کوتاه نیست ... دست او جز قبضهٔ الله نیست

غایب اولمشکن نظردن بایزید ... سری اولدی خارقانیده پدید
بو الحسن اول شیخ صاحب سر و حال ... ایتدی روحندن انک کسب کمال
همچنان انوار سر غایبان ... اولدی غایبدن چراغ افروز جان
هر نه دکلو اولسه غایب کارساز ... سن نیه حاضرلره ایله نیاز
حاضری ترجیح ایدنلر غایبه ... کور تلقین المشلر طالبه

غایبان را چون چنین خلعت دهند ... حاضران از غایبان لا شک بهند

در قیام خدمت و آداب پیر

دکله ملا نک بنه تنبیهنی ... کور نه در بو بابده توجیهنی
یعنی ای طالب اولوب جویای کام ... خدمت پیری ایدرسک اختیار
طبعکی ایله نزاکتدن بری ... خدمت ایتکده بی تأمل اول جری
ظرف خدمتدن دوکولمه آب وار ... کل کبی هم اولمه سست و بیقرار
طلمه دوشمه کور دوکک آثاردن ... فکره وارمه طویدوغک اسراردن

چون گزیدی پیر نازک دل مباش ... سست و ریزیده چو آب و گل مباش

هر نه حالت صادر اولسه پیردن ... سن آنی صانمه تهی تدبیردن
کوستروب فرمان پیره انقیاد ... قصهٔ موسی و خضری ایله یاد
اولمه بر پیغامبر قدسی مقام ... راه حقده امر خضره اولدی رام
سن دخی ای سالک خضر منکذار ... پیرکه اولمه معارض زینهار
حکم پیره جانله کوستر رضا ... اولمسون قلبکده غیری مقتضا

چون گرفتی پیر هین تسلیم شو ... همچو موسی زیر حکم خضر رو

روی پیره قل مقابل رویکی ... خوی اسرافیله بکزت خویکی
نیته کیم تا خلق اولدن اول ملک ... عادتی در امر حقی دکلمک
تا ندم فرمان حق ایلر صدور ... کیم ایدم ایردکده اول دم نفخ صور
سن دخی جمع ایله عقل و هوشکی ... طوت کلام پیره دایم کوشکی
چونکه پیر انه مخاطبدر ضمیر ... دکلیوب اول رازه سعیدان بای خبیر

این بر سولان ضمیر راز گو ... مستمع خواهند اسرافیل خو

اولدیلر سرجمله پیران خدا / منظهر عز و جلال کبریا
زمرهٔ اغیاره بو قوم غیور / کوستررلر نخوت و کبر و غرور
خلقدن بونلر عبودیت دیلر / خدمت و صدق و خلوصیت دیلر
بونلره خدمتده کوسترسک دوام / قالمیوب نقصانک اولورسن تمام
اولدیلر زیرا بو جمع مجتبا / مالکان ملکت فقر و فنا

نخوتی دارند و کبری چون شهان
بندگی خواهند از اهل جهان

پیرکه تعظیمده ایتمه قصور / احترام ایتمکده کوسترمه فتور
پیشکاهنده ایدوب قدک دوتا / سر فرو قیل پاینه دوش دایما
اول امانت کیم ویرلمشدر اکا / تا که تسلیم ایلیه برکون سکا
نازنینان خدادر پیرلر / سر حقه آشنادر پیرلر
ایتمینجه بونلره عرض نیاز / ایلمزلر علم حقدن کشف راز

کی رسانند این امانت را بتو
تا نباشی پیش شان راکع دوتو

ایلمز هر خدمتی بونلر قبول / بونلرک مقبولی اولمز بوالفضول
شاهدر بونلر دکللردر کدا / خلقه ایتمزلر تنزل مطلقا
بونلره خدمت رضادر هم خلوص / بویله در معلومک اولسون بو خصوص
هرنه کلو خدمتک اولسه مزید / کر خلوصک یوغیسه اولمز مفید
بونلره خدمتله ایتمه امتنان / حاصلی بو زمرهٔ والا مکان

نی گدایانند کز هر خدمتی
از تو دارند ای مزوّر منّتی

پیرلر

پیرلردر چون رسولان درون / بونلرک اصحابی اولور مخلصون
ایتدی بونلر وضع آداب و سنن / بی امید و بی غرض بی مکر و فن
قیل رعایت بونلرک آدابنی / یرلو یرنده کوزت هر بابنی
مذهب آدابدن ایتمه خروج / ایده سن تا خلوت سره ولوج
سوزلرندن حصه ایلرسک طلب / بونلرک نزدنده اولمه بی ادب

تا ادبهاشان بجا که ناوری
از رسالتشان چه کونه برخوری

مرشدان حق معلا رتبه در / هر بری بر شاه معنی خطبه در
اول شهان مسند آرای وصول / عالمه بالادن ایتمشدر نزول
بونلره اولدی ادب تعلیم رب / بونلرک مقبولی اولمز بی ادب
بونلرک فرماننه ایتمه ستیز / کر سکا دیرلرسه کچ دار و مریز
چونکه بونلر واجب التکریمدر / بونلره لایق ادب تسلیمدر

هر ادبشان کی همی آید پسند
کامدند ایشان ز ایوان بلند

ای ایدنلر بزم پیرانه دخول / بویله در فهم ایلیک آداب و اصول
فکر بدن کوکلوکز پاک ایلیوز / فطنت پیرانی ادراک ایلیوز
قلبکزده اولمسون ظن و کمان / صکره جمله سودکز اولور زیان
بونلرک وار در او دکلو فطنتی / کیم بلورلر دلده کزلو فکرتی
اولمغه دایم بو بزمک داخلی / قلبی حفظ ایتمک کرکدر حاصلی

دل نگه دارید ای بی حاصلان
در حضور حضرت صاحبدلان

بو العجبدر صحبت ارباب دل   کیم اولور مفتوح آنده باب دل
هر نه معنا اولسه خاطرده نهان   اولور اول مجلسده البته عیان
بونلره مکشوفدر هر زشت و خوب   اولدیلر زیرا جواسیس القلوب
نیک و بد هر نیسه افکار درون   بونلره معلوم اولور بی چند و چون
ایمدی ای مجلس نشین اهل حال   غافل اولمه بویله در حکم کمال

پیش اهل دل ادب بر باطنست
زانکه ایشان بر سرایر فاطنست

اهل ظاهر بزمنه وارسک اگر   ظاهرا آدابه ایلرلر نظر
گوسترلر طرز و طوره اعتبار   خوش گلور اول زمره یه عرض وقار
ایلسک طرح تکلف سهو ایله   ذم ایدرلر ناظر اولمزلر دله
حال باطن بونلره مستور در   یعنی ظاهر بین اولانلر کور در
اهل ظاهر صحبتنده اهل حال   ایلمزلر راز دلدن قیل و قال

پیش اهل تن ادب بر ظاهرست
که خدا زیشان نهان را ساترست

بویله در چونکیم حقیقتده ادب   یا نیچون اتمزسن اول حالی طلب
ایلیوب هر دم رجای جاه و مال   گوسترسن هر قیوده ابتذال
میر و پاشا بزمنه وارسک اگر   قدگی یوز یرده ایلرسن کمر
هم ایدوب وصف تعالی ارتکاب   باصلورسن حلقه مانند رکاب
اولمغیچون جا ایله آراسته   بقمیوب هر گز بو راه راسته

تو بعکسی پیش کوران بهر جاه
با حضور آیی نشینی پایگاه

اهل

اهل دنیا مجلسی اول بزمکه   درلو حالتله دوزرسن ظاهرگ
هر نه دیرلرسه بلی دیرسن همان   نه جدال ایلرسن آنده نه فغان
گلسک اما مرد دانا بزمنه   یعنی بینایان معنی بزمنه
ناکهان بر حق سوز اتیسک استماع   سویلین عارفله ایلرسن نزاع
سوزده دعوی بابنی باز ایلیوب   حجت تلبیسی ابراز ایلیوب

پیش بینایان کنی ترک ادب
نار شهوترا ازان گشتی حطب

اهل دنیا چون سکا اتیسه خطاب   بیک حجابیله ویررسن بر جواب
دوشسه بر عارفله گاهی صحبتک   قلمه ظاهر سوء خلق و خلقتک
سویلمه آدابدن خارج اگا   اولمسون نامک سفیه و بی حیا
بی ادبلک صاحبن ایلر تباه   قلبی مرده نامه سی اولور سیاه
ایتمه گستاخانه عارفله جدل   بویله در زیرا بو معنی ما حصل

بی ادب گفتن سخن با خاص حق
دل بمیراند سیه دارد ورق

بی ادب راه خدادن دور اولور   وصلت دلداردن مهجور اولور
بی ادب گرمز سرای وحدته   بی ادب ایرمز مقام وصلته
بی ادب بولمز مراد خاطری   طوتالم اولمش مؤدب ظاهری
چون ادبدر باعث لطف اله   چونکه حال بی ادبی اولور تباه
ایمدی ای طالب سن اکله دایما   جان و دلدن سعی ایدوب صبح و مسا

از خدا جوییم توفیق ادب
بی ادب محروم گشت از لطف رب

بی ادب دنیایی ایلر بی ادب　　بی ادب چوق فتنه یه اولور سبب
فتنه سی ایلر سرایت عالمه　　مکر و فنی اولور آفت عالمه
بی ادبله هر کیم ایلر الفتی　　کورینور البته آنده خصلتی
بی ادبله ایتمه بر دم اختلاط　　منزلندن ایده کور رفع بساط
کیمده کیم وار بی ادبلکدن اثر　　کندویه هم عالمه ایلر ضرر

بی ادب تنها نه خود را داشت بد
بلکه آتش بر همه آفاق زد

بر مرید سالکه اولسک دوچار　　آنی دوندرمه یولندن زینهار
سالکی اضلال ایدن نامرددر　　همدم دیو حسد پروردر
باشن اولدکسه اکر اهل طریق　　غول نفسی کندوکه ایتمه رفیق
دوندرر آخر صقن یولدن سنی　　هم ایدر اهل طریقک رهزنی
دونمه دوندرمه یولندن سالکی　　وادی هجرانک اولمه هالکی

هر که نامردی کند در راه دوست　　رهزن مردان شد و نامرد اوست

در بیان امتحان مر شیخ را

شیخ کیم اولدر مریده پیشوا　　اکه لازمدر همیشه اقتدا
کر مرید ایتمزسه پیره اتباع　　بولمیه نقد طلبدن انتفاع
خدمت پیری ایدنلر اختیار　　امتحان یولندن ایتمزلر کذار
پیرینی هر کیم که ایلر امتحان　　آدم ایچره خرلکی اولور عیان
امتحاندن چوق مرید ایلر ضرر　　اهل حقدن راستی بودر خبر

شیخ را که پیشوا و رهبرست
گر مریدی امتحان کرد او خرست

باقمه پیرک ظاهرا افعالنه　　اولمه هر ایشده مقید حالنه
کوزلیوب صومنی صلوتن دایما　　یوقلمه اکسکلکن بولمه خطا
ایلمه بحث عقایدن پیرایله　　امتحان ایتمه آنی تدبیر ایله
اول ایدر کندین خلاص اما که سن　　هر خصوصیله اولورسن ممتحن
حاصلی ای مرد کم ناقص شعور　　بولمغیچون پیر کاملده قصور

امتحانش گر کنی در راه دین
هم تو گردی ممتحن ای بی یقین

پیری تفتیش ایتمه ده اولمه جری　　کزمه راه امتحانده سرسری
جهلکی دنیایه اظهار ایلمه　　کارکی خسران ایله زار ایلمه
هر نه کلو پیری ایتسک جست و جو　　اول سکا رازندن ایتمز کفت و کو
پیرلر مستور درچون حال ایله　　یا نیجه عریان اولورلر قال ایله
کر ایدرسک شیخ دینی امتحان　　بلمش اول ای صاحب ظن و کمان

جرأت و جهلت شود عریان و فاش
او برهنه کی شود زان افتتاش

پیر کامل ملک معنی شاهیدر　　قبله عالم آنک درکاهیدر
اوله مز ممکن تصرف آنلری　　بنده محکوم ایده مز سلطانلری
سن نیجه ایلرسن آنی امتحان　　اول تصرفدن بریدر بی کمان
زیر حکمه داخل اولمز پادشاه　　آنلره حکم ایلمز الا اله
حدکی بیل ایلمه ترک ادب　　امتحان بیرده حکمه تعب

امتحان همچون تصرف دان عمو
تو تصرف بر چنان شاهی مجو

کوکلکه کلدی بو فکر امتحان | بیل سکا تیغ قضا ویرمز امان
بخت بد دندر سکا بو وسوسه | حاضر اول کلدی بلا پیش و پسه
یعنی قالدک وادئ حرمانده زار | اولمدک لطف خدادن بهره دار
منزلک اولدی میان خون و خاک | برکون اولورسن بو وادیده هلاک
وارایسه قلبکده بویله بر اثر | الحذر ای خون گرفته الحذر

وسوسهٔ این امتحان چون آمدت
بخت بد دان کامد و گردن زدت

خاطره بو فکر بد ایتسه خطور | ایتمسون دفعنده بر مدت مرور
کلدوکی ساعت دله بو فکر خام | ایله تعجیل اوزره دفعنه اهتمام
قیل توجه قبلهٔ حقه اودم | سجده لر ایله پیاپی دائم هم
حق حضورنده نیاز ایت دایما | تا که سندن دفع اوله شر قضا
حاصلی ای مظهر سهو و خطا | پنجهٔ محنتدن استرسک رها

چون چنان وسواس دیدی زود زود
با خدا گرد و در آ اندر سجود

سجده دن قالدرمه باشک روز و شب | بوکه ایک عفوکی ایله طلب
دیکه یارب خطا ایتدم خطا | بو کماندن قلبمی ایله رها
بردخی بن بویله بر فکر سقیم | ایتمیم استغفر الله العظیم
اشک خون آلود و روی زرد ایله | سوریوز کی خاک نیازه درد ایله
دفع اوله دیر سنک اکر بو ماجرا | ایلیوب دایم ندامتله بکا

سجده گه را تر کن از اشک روان
کای خدا تو وارهانم زین گمان

بشنو

بشنو این تنبیه ترک ظن بد

کوش قیل ای طالب ارکان عشق | کورنجه دیر اول زمرهٔ مردان عشق
چونکه اولدک همنشین عارفان | چونکه کوستردک محبتدن نشان
لازم اولدی کا اوله سن پاک اعتقاد | کورسه یاران عقیده که فساد
هر نه کلور ایشته لرسا که جفا | سن ینه اول حسن ظنده دایما
اولمه ارباب وفایه بدگمان | کوستروب صدق و خلوصی هر زمان

ظن نیکو بر بر اخوان صفا
گرچه آید ظاهر از ایشان جفا

حق اخوانده ایدوب فاسد خیال | وادئ ریبه قالمده اولمه ضال
جا که جنبشلری کوچ کلسه کر | سن تحمل ایله کوستر کدر
نسخهٔ صبری ایدوب عقد اللسان | اورمه یارانه صقن زخم زبان
اولمه ای مألوف مردان خدا | تابع وهم و خیال ناسزا
کوسترلر صکره روی زرد سکا | صحبت یاراندن اولورسن جدا

این خیال و وهم بد چون شد پدید
صد هزاران یار را از هم برید

اهل حاله طعن ایسه کار کر | وارایسه سنده بو بدلکدن اثر
فارغ اول بو کاردن قو غفلتی | جهد ایدوب ترک ایده کور بو خصلتی
کیم سکا وار در بو خصلتدن زیان | عالمه رسوای اولورسن ناکهان
چاک ایدرلر پردهٔ پندارکی | کوسترلر عالمه اسرارکی
کر جو کاره ایتمز ایسک اعتبار | کورنجه دیر اول عارف پاکیزه کار

چون خدا خواهد که پردهٔ کس درد
میلش اندر طعنهٔ پاکان برد

عیب یاری کوروب ای یار جان   ایلمزسک کیمسه یه فاش و عیان
مژده کیم هر عیبدن اولدک خلاص   بو هنر ایلرسنی یار خواص
بو علامت کیمده اولسه آشکار   آشنای حق اولور آنکله یار
معنئ اخلاصه اولور با صدق   ایلرانک عیبنی پوشیده حق
ایلیوب بو قول مرغوبی بیان   کورنه دیر اول عیب پوش ناقصان

ور خدا خواهد که پوشد عیب کس
کم زند در عیب معیوبان نفس

کور سنو رسه بر کسک عیبی سکا   ایتمه استهزا ایله خنده اکا
اولمه دایم عیب جوی و عیب بین   تاکه ذاتک عیبدن اوله امین
عفو ایدر مرد خطاپوشی خدا   بویله در قول رسول مجتبا
ایتمینلر عیبنه خلقک نظر   اولدیلر مقبول حق و معتبر
کردیلرسک ستر اوله عیبک سنک   سن دخی عیبین کوررسک کیمسه نک

ستر کن تا بر تو ستاری کنند
تا ببینی ایمنی بر کس مخند

اولاین دیرسک اکر مرد سره   کندو عیبک کوزله باقمه آخره
عیب آخردن سکا یوقدر ضرر   کندو عیبکدن کورر قلبک کدر
آخرک عیبن ایشتسک غیردن   کندوکه آل غیری یه حمل ایتمه سن
کوچ کلورسه آخرک عیبی سکا   بیل سنکده کوچ کلور عیبک اکا
ایلیوب همتله سعی و اهتمام   دقت چشم بصیرتله مدام

ای خنک آنکس که عیب خویش دید
هر که عیبی گفت او برخود خرید

وار

وار میدر هر کسک اولی عیب اوله   هر خطادن کندو ولی سالم بوله
اول که وار ذاتنده اوصاف بشر   عیبدر کندو وجودی سربسر
ذات هستی صاحبی معیوبدر   بلمین بو نکته یی محجوبدر
خلق غفلتله ایدرلر هر زمان   بربرینک عیبنی ورد زبان
هر برنده وار ایکن یوز بیک خطا   بو العجبدر حاصلی بو ماجرا

غافلند این خلق از خود ای پسر   لاجرم گویند عیب همدگر

ذکر طعن منکران مر شیخ را

اولکه اولدی کاری ذم اصفیا   دیندی زانی و زنازاده اکا
ذم مردان ایلمز تخم حلال   مؤمن اولمز حامل وزر و وبال
عادت ایتمز سوءظنی پاکزاد   صاحبی اولکشتدر تخم فساد
هر کیمک پاکیزه اولسه جوهری   ذاتنی ایلر بو تهمتدن بری
اهل حق حقنده اولمز بدکمان   قول و فعلنده کورنمز بدنشان

هر که باشد از زنا و زانیان
این برد ظن در حق ربانیان

یعنی شخص فاسد و تخم حرام   عادت ایلر اهل حق ذمن مدام
ایلیوب بیک درلو افک و افترا   نقل ایدر حقنده قول ناسزا
که مرایی دیر اکا که بی نماز   خبط ایدر قولنده اول تزویرساز
واصل سرسنرله کمراه دیر   عارف باللهه نااکاه دیر
اهل حقک ذمنه آچسه دهان   بویله سویلر دایما اول بدزبان

شارب الخمرست و سالوس و خبیث
کمرهان را از کجا باشد مغیث

ای خبیث النفس و بد فعل و حسود — دی ردی الخلق و بی شرم عنود
حاش لله کیم اوله مرد خدا — شارب الخمر و خبیث اهل ریا
هب بو حالتلر خیالکدر سنک — هب بو سوزلر حسب حالکدر سنک
طی ایدوب طومار ذمی ایسم اول — سویلمه فعل قبیحک ایکم اول
اهل حقی اکلامه باطل صفن — غیرت حق وار درای غافل صقن

ایچنین بهتان منه بر اهل حق
کین خیال تست بر کردان ورق

مرغ خاکیسن سن ای مردار خوار — بر و بالک سا که اولمز ساز کار
مرغ افلاکی کبی پروازی قو — طوریرکده جنبش شهبازی قو
سنده در عدا اتدوکک اول ترهات — عارفک فاسنده یوقدر بو صفات
اولسه ده عارفده آنلردن اثر — بحره قازوراتدن کلمز کدر
چکمه نامن مرد پاک و کاملک — خلقتنده عارفی یادلک

این نباشد ور بود ای مرغ خاک
بحر قلزم را ز مرداری چه باک

طوتالم عارفده اولمش بویله حال — آفتابه سایه دن ایرمز زوال
جوهرک قدرین شکست ایتمز عرض — بیلنزر بو نکته دن قصد و غرض
عارف ایتمز بویله ذلتدن زیان — آتش ابرهیمه ویرمز سوز جان
نار ایله نمرودی تخویف ایلینه — کیم ضرر یوقدر خلیله ناردن
منکر حقدر کیسنلر دوزخه — یوخسه دوشمز اهل حق اول برزخه

آتش ابراهیم را نبود زیان
هر که نمرودست گو می ترس از آن

اهل

اهل حق لوث خطادن پاکدر — غصه دن آزاده در بیباکدر
اولدی زیرا اهل حقی غفور حق — هرنه ایشلرسه اولور معذور حق
ذلتی طاعتدن اولی در انک — تهمتی مقبول مولی در آنک
کفری یانده اولور ایمان پس — کهنه و پوسیده بی رغبت لباس
ای حسود تیره طبع و خیره جان — بویله در فهم ایله بو رازنهان

ذلت او به ز طاعت نزد حق
پیش کفرش جمله ایمانها خلق

ایردیلر بر منزله اهل یقین — کیم اومنزلده نه دنیا وار نه دین
باصدیلر بر مأمن خاصه قدم — آنده یوق کفره و ایمانه هم
کفر و ایمان اولدی زیرا رنگ و پوست — مغزیدر آنک اولنلر حقه دوست
سر تحقیقی طوینلر دوستدن — مغزی ترجیح ایلمشلر پوستدن
اهل حقه اولدی روزی بر مقام — بویله در کوش ایله تحقیق کلام

کفر و ایمان نیست آنجایی که اوست
زانکه او مغزست و آن دو رنگ و پوست

کورنه دیر اول واقف اسرار دین — اول گزیده مرشد راه یقین
اولکه بلمز شیخنک ایمانینی — هم تن پاکیزه سنده جانینی
شبهه سز اول کافر و هم مرده در — جسم و جانی نار ایله آزرده در
شیخنک ایمانی ندر سر خدا — جوهر جانی ندر نور لقا
بلمز ایسک دکلی بو معنایی بیل — نکته مضمون مولانایی بیل

کیست کافر بی خبر ز ایمان شیخ
کیست مرده بی خبر از جان شیخ

ای معارض شخص نادان شرناس / اصفیایی کندوکه ایتمه قیاس
گرچه آدم آدمه بکزر ولی / بر دکلدر مرد حضرته علی
شیره بکزر گرچه کیم تصویر شیر / روحی یوقدر اوله فرتند و دلیر
آدمینک گرچه بردر صورتی / اولدی معنیده مغایر سیرتی
چونکه یوقدر سنده چشم راز بین / ظاهر حاله بقوب ای بی یقین

کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه ماند در نوشتن شیر شیر

وصف حال خود پرستان کند

نطق مولانادن ای مطلوب جان / دکله حال خود پرستانی عیان
یعنی اولمشدر بو قومه فکر و حال / حب نفس و حب جاه و حب مال
حسن دنیایی ایدوب محبوب نفس / اولدیلر زنلر کبی مغلوب نفس
قبله سیدر بونلرک نفس و هوا / بت کبی آکه طپرلر دایما
بونلرک یوق امر حقه رغبتی / حاصلی اولدی بو قومک عادتی

از هوس وز عشق این دنیای دون / چون زنان مر نفس را بودن زبون

بونلر اولمزلر قلوبه آشنا / اهل دلدن دایم ایلرلر ابا
ذوق دلدن بی خبردر جمله سی / صورت آدمده خردر جمله سی
کورینورلر پادشاهان دله / روبهانه حیله و تزویر ایله
اولدیلر بو بابده بالاتفاق / سالکان وادی جعل و نفاق
قولنه اولمز بو قومک اعتبار / اولدی الحق بونلره کار و شعار

با دل و با اهل دل بیگانگی / با شهان تزویر و روبه شانگی

ای مز

ای مزور شخص پر مکر و دغا / هرزه کو دخال فعل اصفیا
ایلمزسن وضع مردانی پسند / کولسن زیرا دکلسن هوشمند
ویردوکک آلسه گدا دیرسن آکا / آلمسه اهل ریا دیرسن آکا
هر نه وادیده کورنسه اهل حق / سن انه ایلرسن آکه طعن و دق
چونکه هر وضعه ایدرسن قیل و قال / سویله ایمدی نیلسونلر اهل حال

گر بذیرد چیز تو گویی گداست / ورنه گویی زرق و مکرست و دغاست

خلق ایله بر کامل ایتسه اختلاط / هر کسه کوسترسه روی انبساط
کورسک اکثر صحبت احبابده / تهمت ایلرسن آکا اول بابده
یعنی دیرسن بونده وار حرص و طمع / اولمامش مصداق عز من قنع
کوشهٔ خلوتده ایتسه انزوا / کبر و استغناسی وار دیرسن آکا
کثرت و خلوتده اصحاب یقین / بر نفس اولمزلر لساندن امین

گر در آمیزد تو گویی طامعست / ورنه گویی در تکبر مولعست

ای مداهن خود پرست یاوه تاز / وی منافق بدگمان و حیله باز
هر نه حال اوزره کورنسه اهل حال / سن آکا دیرسن نه گمراه و ضال
راه حقه ایتسه لر دعوت سنی / عذر ایدوب دیرسن که عفو ایلک بنی
قدرتم یوقدر بودر تحقیق حال / بانعمدر مصرف اهل و عیال
عادت ایتمشسن بو کاری سن مدام / یا ایدرسن اهل حقی قدح و ذم

با منافق وار عذر آری که من / مانده‌ام در نفقهٔ فرزند و زن

ایلیوب ایم بو یوزدن اعتذار   دیرسن اولدم بن اهین کسب و کار
ایتمسم هر لحظه کاره اهتمام   کوریبور امر لوازم ناتمام
اهل و اولادم چکر اضطراب   هم ایدرلر بکا بیک درلو عتاب
یوق چو باشم قالشماغه قدرتم   سعی دینه نیجه اولسون طاقتم
نقد و دخلم خرجه ایتمز وفا   فکر و اندیشه کوز آچدرمز بکا

نی مرا پروای سر خاریدنست
نی مرا پروای دین ورزیدنست

هر منافق خودپرست و بدگمان   دائما ایلر بو اعذاری بیان
یعنی اشغال اولمسه مانع بکا   بن اولوردم سالک راه خدا
کندو زعمنجه بودر آندن مرادی   دلمیه تا خلق اکا بی اعتقاد
رغبت ایلر اهل حقه صورتا   لیک یوغ قدر سیرتنده بو صفا
بعض شیخه کاهی حالن یاد ایدوب   دل اوجیله دیرلر استمداد ایدوب

ای فلان مارا بهمت یاد دار
تا شویم از اولیا پایان کار

بویله سویلر کرچه اول بار نفس   کرم اولوب مقصوده کوسترمز هوس
آنده یوقدر سوز جان و درد دل   اول سببدن قولنه صادق دکل
صانکه برنایم ایدوب خلط کلام   اولور اولدم بینه مغلوب منام
ایتسه کرچکدن اگر حقی طلب   دیده سی بیدار اولوردی روز و شب
اول اسیر غفلت و مست هوا   جمله بی معنی سوزندن ماعدا

اینچنین هم نی ز درد و سوز گفت
خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

حاصلی

حاصلی اول خودپرست و بی خبر   اوله همصحبت مشایخله اگر
عرض اخلاص ایلیوب تعظیم ایدر   دست و دامانن اوپوب تکریم ایدر
عذر ایدوب دیر اولسه قلبمده حضور   هردم ایتمزدم زیارتده قصور
لیک بند اولدی بکا قوت عیال   ایلدی زحمت چکوب کسب حلال
طوتدیلر دامانمی فرزند و زن   ناتوانم عجز ایله غایتده بن

هیچ چاره نیست از قوت عیال
از بن دندان کنم کسب حلال

کذب ایله ایتمکده سن ای خودپرست   کندوکی خوار و حقیر و دون و پست
ایتمکیچون ظاهرا دفع سؤال   بلکه رفع سوء فعل و سوء حال
دایم ایلرسن بو کذبی اختیار   ایلمزسن کیمسه‌دن بر ذره عار
کوریبور قانک حلال ای کشتنی   واجب القتل ایلمش کذبک سنی
بویله وضع بی مآل ایتمه یوری   دعوی کسب حلال ایتمه یوری

چه حلال ای کشته از اهل ضلال
غیر خون تو نمی بینم حلال

اول گرفتار غم قوت و غذا   دردنه ایلیسه‌دن استر دوا
آنی بلمز اول اسیر قید لوت   دردینک درمانی اولمز کسب قوت
چاره اول بیچاره حقدن ایستمین   مرهم اولمز زخمنه الا که دین
حقه عرض ایتسون او مسکین یاره‌سن   استسون دین نبیدن چاره‌سن
حاصلی اول مبتلای کسب و کار   ایتمسون بیچاره لکله اعتذار

از خدا چاره‌ستش و از قوت نی
چاره‌اش از دین و از طاغوت نی

ایلیوب تحصیل دنیایه هوس
صبر و آرام ایلمزسن بر نفس
جمع ماله دایم استعجال ایدوب
سعی ایدرسن خلقه مکر و آل ایدوب
حق که اولدر بانیٔ طاق سما
بسط ایدن فرش زمینی بر هوا
صبر ایدرسن اگه بولمقدر وصول
گورنجه غافلسن ای شخص جهول
امر دنیاده اولورسن نفر رام
امر حقده ایلمزسن اهتمام

ای که صبرت نیست از دنیای دون
صبر چون داری ز نعم الماهدون

مال دنیا گر حلال و گر حرام
اخذ و جلبنده ایدرسن سعی تام
ایلمزسن پاکله ناپاکی فرق
جانکی حرص آتشی ایتمکده حرق
جمع دنیاده اولوب بی اختیار
فرصت الویردکده ایتمزسن قرار
یا ندر خالقی بلمکده هم
بذل مقدور ایلمزسن دمبدم
کار دنیایه توغل گوستروب
حقی بلمکده تکاسل گوستروب

ای که صبرت نیست از پاک و پلید
صبر چون داری از آن کت آفرید

ذکر خوبی را که زشتست آخرش

گل بنه ای طالب با فهم و هوش
پند مولانایی ایله در گوش
گورنه دیر دنیا لساندن مکا
گورنه معنیدن اولور پایان نما
یعنی هر خوبک اولور زشت آخری
گورسز انجام طعام فاخری
گورینورکن چرب و شیرین اوّلی
یکره بولورسن فضله سن گورسک بکی
گوستروب انواع لوته اشتها
دیدهٔ حرص و طمعله دایما

ای بدیده لوتهای چرب خیز
فضلهٔ آنرا ببین در آبریز

چون اولور شی لطیف اجر کشف
اوله شبههٔ اعتبار ایتمز لطیف
چونکه هر خشک ایدر فتحی ظهور
اگه مضمون اولمدن ایله نفور
بوی نغز و حسن صورتله طعام
گورینورکرچه طبقلرده مدام
لیک صکره فضلهٔ ناپاک اولور
بوی زشتندن دماغک چاک اولور
مهمز ره وار دقده ای جویای حال
ایلیوب اقلکی حالندن سؤال

مر خبث را گو که آن خوبیت کو
در طبق آن مغز و آن نغزی و بو

یعنی ای فضله قنی اول روی خوب
اول طبقده ویردوگک خوش بوی خوب
دیرکه آنلر دانه وبن دام ایدم
روز و شب صیاد خاص و عام ایدم
چون سنی صید ایلدم بن ناکهان
دانهٔ تزویرمی ایتدم نهان
جیل که دنیا دام و شهوت دانه در
دانه به الدانمین مر دانه در
ایتمکیچون فضله دن اخذ عبر
استسک حسن قدمیندن خبر

گوید او آن دانه بد من دام آن
چون شدی تو صید شد دانه نهان

عبرت آلد کسه اگر بو نکته دن
عاقبت بین اولمغه جهد ایله کن
هر کیم اولسه کاربین عاقبت
عاقبت حاصلدر اگه منفعت
ایتمه حسن اوّل حاله نظر
آخره بق قلمه خسرده سفر
بولدی آخربین اولان بخت سعید
اولدی آخربین اولان حقدن سعید
بلکه ابعد در دیمش ملا جلال
بو یله در بی شائبه تحقیق حال

هر که آخربین تر او مسعودتر
هر که آخربین تر او مسعودتر

عاقبت احوالن اول مرد جهان — ایلمش بر وجهله داخی بیان

یعنی ایردکده زمان نوبهار — آچلور ازهار دشت و کوهسار

حسن ازهاری کورنلر لاجرم — لب کزان اولور تعجبدن اودم

صکره ایردکده دم سرد خزان — زرد اولور اوراق باغ و کلستان

اول سرشتهٔ دنیا اویله در — آخر هر خوب و زیبا بویله در

ای ز خوبی بهاران لب گزان — بنگر آن زردی و سردیٔ خزان

روز روشنده جمال آفتاب — جمله دنیایی ایدر پر نور و تاب

طلعتی آفاقه نور افشان اولور — دهری ایلر پر ضیا رخشان اولور

لیک وقت غروب اکه نکاه — مرکی ظاهر کورینور بختی سیاه

بویله در پایان حسن ماسوا — اوله باقمه سن ای مرد خدا

جمله نک انجامنه ایله نظر — کرچه کیم ظاهرده ای نور بصر

روز دیدی طلعت خورشید خوب — مرگ او را یاد کن وقت غروب

همچنان بدر منیر و تابدار — طاق کردونه اولور پر تونثار

روشن ایلر تیره شبده عالمی — فرو برر دنیایه روی خرمی

آخر ایردکده لیالی محاق — تار اولور اکه بو روشن چار طاق

حسرت حسن و جمال انجام کار — جسمن ایلر زرد و باریک و نزار

باقمه حسن صورته ای عین جان — هر کمالک کور زوالندن نشان

بدر را دیدی برین خوش چار طاق — حسرتش را هم ببین اندر محاق

دربیان

در بیان ترک هر کو فانی است

چونکه بلدک حسن حال ظاهری — ظاهر اولدی اولی و آخری

ایمدی دلبند اولمه حسن ظاهره — صرف همت قلمه شیء فاخره

هر نه کیم سن آنکدن اولدک شادمان — فرقتی فکر ایله انک هر زمان

ایتمه دنیایه محبت جانلمه — کیم کیدر سن عاقبت خسران ایله

اولمه زنهار ای طلبکار یقین — سود دوکلشینک فراقندن امین

هرچه از وی شاد کردی در جهان — از فراق او بیندیش آن زمان

اول سنی مسرور ایدن شی حسن — عقل و هوش آلدی هزاران کیمسه دن

ایلدی چوق کیمسه یی مسرور و شاد — آخر آندن صحرا ایدی مانند باد

اولدی بو مستند نیچه هشیار مست — کتدی کیفی نوش ایمان بولدی شکست

ایتدی چوق شخصی بو نعمت امتلا — عاقبت درد شکم ویردی اکا

ایتمه اکه حبکی حددن فزون — بلمش اول ای نائل دنیای دون

زانچه گشتی شاد بس کس شاد شد — آخر از وی خسته و همچون باد شد

جهد ایت تو دل ویرمه دنیا جبنه — اولمه بسته حسن اشیا جبنه

بی قرار و بی بقادر سود دکل — بی حقیقت بی وفادر سود دکل

قیل تدارک الده فرصت وار ایکن — اول سنی ترک ایتمدین ترک ایله سن

یار هر جایی دکلدر پایدار — ایلمز بر یرده آرام و قرار

اول سنک میل ایتدوکک بر کمراد — صحرادی چوق کیمسه دن مانند باد

از تو هم بجهد تو دل بر وی منه — پیش کو بجهد تو خود از وی بجه

چونکه بو قدر زوال دنیاده بقا / مرده حکمن ویردی دانالر اکا
آنی سومک مرده سومکدر همان / عاشق اولمز اکا الا ابلهان
عشق مرده ایلمز دلده قرار / یعنی اولمز اول محبت پایدار
مرده‌یی قوای گرفتار هوا / حی و قیومه محبت قیل که تا
ایره‌یشه ساکه حیات جاودان / کیم دیمشدر زیرا اوپیر زنده جان

عشق بر مرده نباشد پایدار
عشق را بر حی و بر قیوم دار

ای اسیر رنک و بوی دلفریب / رنک شهوت نقشکی ایتمش غریب
نقش دنیایه بوغیلر ندر / بو هوسلر بو محبتلر نه در
حسن صورت عقلکی آلمش سنک / چشم هوشک کورمه‌دن قالمش سنک
ایتمه رنک ماسوایه اعتبار / کندو رنکدن ایدرسن صکره عار
ایلمه‌سن حسن بی رنکه نظر / یوخسه معلوم‌مک دکلمی بو خبر

عشقهایی کز پی رنکی بود
عشق نبود عاقبت ننکی بود

چونکه اولدک رنک دنیادن خبیر / جهد ایدوب اولمه گرفتار و اسیر
کیم اکا عاریتیدر اول جمال / بر کمال اولمز بولور آخر زوال
صالسه بر دیواره پرتو آفتاب / کرچه کیم ایلر آنی پر نور و تاب
صکره رفع اولدقده آندن اول ضیا / کورنه رنکیله اولور صورت نما
ایتمه رنک مستعاره التفات / بویله در تمثیل نقش بی ثبات

پرتو خورشید بر دیوار تافت
تابش عاریتی دیوار یافت

تاب خورشیدی کوروب دیوارده / اولمه اکه شو قلکی اظهارده
ایلمز آنده قرار اول تاب و فر / سایهٔ خورشید اوستندن کیدر
شعشع دیوار اولور آخر هبا / اصل خورشیده ولی ایرمز فنا
مهر ایله اولمز منور قلب خشت / خوب اولور می زینت ظاهرله زشت
عشق ظاهر ایلمش احمق شنی / بو قمی عقلک فهم و اذعانک قنی

بر کلوخی دل چه بندی ای سلیم
وا طلب اصلی که باشد او مقیم

این بیان در ترک دنیا گفته شد

ای گرفتار غم و اندوه مال / تا نکی بو ابتلا بو سوء حال
بندکی ایله شکست آزاده اول / نقش امید و هوسدن ساده اول
رشتهٔ دنیایی بند ایتمه دله / وار مه حق درکاهنه اول بندله
یوقمی رحمک کندوکه ای مبتلا / خوشمی کلدی ساکه بو بند بلا
تا بچند ای مرد غافل تا بچند / حب مال ایله بویله اولمق قید و بند

بند بکسل باش آزاد ای پسر
چند باشی بند سیم و بند زر

حوصله ایتسک نه کلو جمع مال / قسمت بکروزه در آندن مال
بحری دوکسک فی المثل بر کوزه‌یه / یتمز الا حاجت بکروزه‌یه
روزمره یعنی هر نه‌یسه نصیب / ایره‌یشور اول ساکه اولمه ناشکیب
کیمسه آلمز رزق مقسومک سنک / کیم یتیر کیمسه نصیبن کیمسنک
فکر قسمتله کدرویرمه دله / حاصلی هر کون سیبوی حوصله

کر بریزی بحر را در کوزهٔ
چند کنجد قسمت یکروزهٔ

چشمه چشمه سیم و زر اولسه روان   کوزه کوزه آلسه‌لر خلق جهان
اهل حرصک کوزه‌سی طولمز نیته   کند و قانسه چشمی سیر اولمز نیته
آنده کیم وار در قناعتدن اثر   اول غنیدر فقر اکا ویرمز ضرر
چون صدف قطره ایله ایتدی اکتفا   اولدی پر در و لطیف و ذی بها
حرص نفس اوزکه بلادر آدمه   دور آدمدن کلنجه بو دمه

کوزهٔ چشم حریصان پر نشد
تا صدف قانع نشد پر در نشد

زهد اودر سندن اولا دنیایی ترک   اول سنی ترک ایتمیه نه زاد و برک
کر بو معنیدن نظر دیرسک مفاد   بیل که ترک اختیار ایدر مراد
کندو نفسکدن اولورسه ترک اکر   اهل ترک اکچره اولورسن معتبر
دایما اقبال ایدر دنیا سکا   عرض استغنا ایدرسن اکا
لطف زهدی بلدر ملای روم   کورنه دیر اول مرشد حکمت رسوم

ترک دنیا هر که کرد از زهد خویش
پیش آید پیش او دنیا و بیش

بو العجب سرمایه در ترک وجود   اولور البته آنک سودی شهود
ترک هستی ایلین بی ارتیاب   شاهد مقصودی کوردی بی حجاب
یعنی برخوردار اولوب دیداردن   ذوق آلور سیر جمال یاردن
حب دنیا اولمز آرتق کار اکا   کورینور کار جهان مردار اکا
اکه کیم مشهود اولور دیدار یار   ایلمز امر جهانه اعتبار

هر که از دیدار برخوردار شد
این جهان در چشم او مردار شد

چون بولور ترک اهلی سود بی‌شمار   ملک و جاهی ترک ایدر او دخی ناچار
ملک و جاهی ترک ایدر او دهم کبی   اولیکور ملک خلودک طالبی
مانع قرب خدادر ملک و جاه   طالب حقه بلادر ملک و جاه
آلدانوب بند اولمه صورت ملکینه   داخل اول شاهان معنی سلکنه
دولت فانی دکلدر معتبر   دولت باقی مراد کسه اکر

ملک برهم زن تو ادهم‌وار زود
تا بیابی همچو او ملک خلود

اهل حق قولنجه ای خلق جهان   اولدی بو دار جهان زندان جان
جسمکز دنیا ایله مأنوسدر   آنده اما جانکز محبوسدر
جانکز محبسدن آزاد ایلکوز   لامکان صحراسنی یاد ایلکوز
عزم ایدوب دشت فراخ وحدته   یول بولک ایوان و کاخ قربته
ایتمکز بو قول تحقیقه کمان   فی الحقیقه ای اسیران جهان

این جهان خود حبس جانهای شماست
هین روید آنسو که صحرای شماست

هر کیم ایلر ملک صورتدن کذر   عالم معنی و لور اکا مقر
اولماکز بونده اسیر رنک و بو   عالم بی رنکی ایلک جست و جو
اولدی معنیده بو عالم تیره چاه   عاقل ایتمز تیره چاهی جایکاه
یوسف جانی ایدن بوندن خلاص   اولدی سلطان سریر مصر خاص
همت ایلک بو مکاندن حقیقه   یعنی بو دار جهاندن حقیقه

کین جهان چاهیست بس تاریک و تنگ
هست بیرون عالمی بی بو و رنگ

چون بزه فرمان حقله انبیا / اولدیلر راه خدایه رهنما
عالمی بالله دعوت قلدیلر / منزل قربه دلالت قلدیلر
اول شهنشاهان ملک لامکان / اولدیلر جان کبی اعلایه روان
آنلرک هر کیم که اولدی پیروی / تنک و تار اولور آکا دنیا اوی
حاصلی اول پادشاهان غیور / ایتمدیلر ملک اسفلده حضور

انبیا را تنک آمد این جهان / چون شهان رفتند اندر لامکان

چق بو چاه تیره دن ای یار جان / صوکبی اول وادی عشقده روان
ایر یشور سه نعرهٔ غولان سکا / ذکر حقله آتش انداز اول اکا
فکر دنیایی درونکدن چقر / ایلمه اول کرکسه هر کز نظر
کوز دیکوب نرکس کبی دایم اکا / اولمه حیران و اسیر مبتلا
جهد ایدوب ای سالک راه بقا / وحشت آباد فناده دایما

ذکر حق کن بانک غولان را بسوز / چشم نرکس و را زین کرکس بدوز

در بیان ذم و قدح مال و جاه

اهل دنیا قولی اوزره مال و زر / ستر ایدر خلقک عیوبن سر بسر
فقر ایله دیرلر عیوب اولور عیان / جهلی یاد ایتمزلر اما عامیان
اول سببدن خلق ایدرلر جمع مال / بویله در اما که قول اهل حال
مال و زر بکزر کلاهه فی المثل / ستر اوله تا کیم آنکله عیب کل
اولکه یوق باشنده کلدن اضطراب / سر برهنه اولسه اوده ایتمز حجاب

مال و زر سر را بود همچون کلاه / کل بود او کز کله سازد پناه

انده کیم

آنده کیم زلف عبیر آسا اولور / بی کلاه اولسه دخی رعنا اولور
یعنی برکسنده خلوص اولسه تمام / جمع ماله ایلمز اقدام تمام
مالی اولسه حفظ و امساک ایلمز / حقه الدن عینه سن چاک ایلمز
بلکه ایلر حقه اخلاص زیادی / هم اولور محکم دلنده اعتقادی
خاطرین ایتمز پریشان ایا / خود محقق در بو حالت ظاهرا

آنکه زلف جعد رعنا باشدش / چون کلاهش رفت زیبا باشدش

اولدی با قول عزیزان کرام / مال دنیا ملک عقبا ایکی دام
کیم برینه دوشدی مرغان ضعیف / بیر برینه صید اولدی مرغان شریف
دام دنیایه دوشن اولمز خلاص / اول سببدن اکا میل ایتمز خواص
سن دخی اولوب همای لامکان / دام دنیایی ایدنمه آشیان
جهد ایدوب اول دام عقبایه شکار / اولدی زیرا کر نهان کر آشکار

مال دنیا دام مرغان ضعیف / ملک عقبی دام مرغان شریف

ای جهانی بندهٔ فرمان ایدن / نامنی مهر و شه ذیشان ایدن
بلمدک دنیا سنی ایتمش اسیر / نامکی بر عکس ایتمشسن امیر
صانمه کیم دنیایه سن ایتدک شکار / بندهٔ چکمشدر سنی اول آشکار
نفسه رام و شهوته محکوم سن / پنجهٔ آتشده کویا موم سن
کوش ایدوب بو حق سوزی ایتمه جدل / بویله در حال و مالک ما حصل

باز کونه ای اسیران جهان / نام خود کردی امیر این جهان

ای رذیل النفس وطماع ودنی — حرصک ایتمش بندهٔ دنیا سنی
خواجهٔ دنیا ایدی اولمش سن غلام — خدمتن ایتمکده سن هر صبح وشام
بستهٔ قید جهانن اولمش اول — بندهٔ محبوس جانن اولمش اول
حق بو کیم اولمش کمال حوصله — فکر دنیا کردنکده سلسله
الشتمز سن اگرچه دائما — دیر لسان طعنله دنیا سنکا

ای تو بندهٔ این جهان محبوس جان
چند گویی خویش را خواجهٔ جهان

بو العجب عقلی خلقک بو العجب — کیم اسیره ایلمشلر شه لقب
نیته کیم بر عکس دایم قور عوام — بر سیه رو زنگیه کافور نام
شاه او در کیم بندهٔ جاه اولمیه — رو سپید اولدر که گمراه اولمیه
بنده اولدر کیم اولور نفسه غلام — رو سیاه اولدر که قالور ناتمام
بویله در بو قصه اما هر زمان — باقمیوب معناسنه خلق جهان

مر اسیران را لقب کردند شاه
عکس چون کافور نام این سیاه

شه که حرص ایلر حرامه ایما — شه دیمزلر نامنه دیرلر گدا
کیم طمع زیرا گدالر کاریدر — بی نصاب و بی نوالر کاریدر
شاه او در کانک اوله قلبی غنی — ایتمیه دنیا ایچون نامن دنی
بو مثلدر کل ذی حرص فقیر — گر شهنشه گر وزیر و گر امیر
باقمسه مال حرامه بر گدا — شاهدر معنیده لیکن صورتا

شه که او از قصد حرص این حرام
می کند او را گدا گویند نام

شاه او در کیم عز و جاهی ترک ایده — تخت شاهی و کلاهی ترک ایده
ملک صورت گوزینه اگه حقیر — ملک معنیده اوله صاحب سریر
بویله شاهک نور حقدر افسری — روشن ایلر عالمی تاب و فری
اولمسه گردونده مهر و ماه اگر — جمله دنیایه آنک نوری یتر
شاه اکا دیمز که میل عز و جاه — ایده آنی تیره جان و دل سیاه

شاه آن دان کو ز شاهی فارغست
بی مه و خورشید نورش بازغست

ای شه جم مسند و دارا سریر — اول سریر و مسنده اولمه اسیر
نفسکی ایتمه او زرین تخته بند — چوق شهی ترک ایلدی اول تخته بند
صانمه کیم صدر او زره بولدک اعتبار — بلمش اول قالدک قیوده خوار و زار
بولمدک رخصت حریم حضرته — گیرمدک قصر و سرای وصلته
تخت و صدره ویرمه عقل و هوشکی — طوت بو بیته بر یگانه گوشکی

تخته بندست آنچه تختش خوانده
صدر پنداری و بر در مانده

ایلسک ای خسرو خورشید تاج — جمله ملکتدن اگر جمع خراج
قم کبی آقسه بغلسه سیم و زر — کان کبی اولسه خزینک پر گهر
اول قالور سندن گیدر و گتمز بیله — سن گیدرسن در دو داغ حوصله
چون سنکله گتمیه اول بی وفا — سن انکچون ایلمه خلقه جفا
کیتسه دنیایی خالی ایلیوب — صحن بیت المالی خالی ایلیوب

از خراج ار جمع آری زر چو ریگ
آخر آن از تو بماند مرد ریگ

زینهار ای حاصل پایه منی — ایتمه عزم سلّم ماوَنی

عاقبت آندن دوشرسن قیل حذر — صانمه کیم مأمن اوله جای خطر

نردبان ماوَنسندن قیل نزول — بوله سن تا قصر تحقیقه وصول

ایتمه مشدر حاصلی خلق جهان — پایهٔ ماوَنسیدن بر زمان

تاکه بنیاد اولدی بو قصر وجود — تاکه ظاهر در نزول و هم سعود

نردبان خلق این ماوَ منیست
عاقبت زین نردبان افتادنیست

یوکسکه چقمه صقن ای بی خبر — بیل که یوکسکدن دوشنلر یک دوشر

استخوان جسمی یکسر خرد اولور — بلکه زور و سقطه دن هم مرد اولور

چقمغه میل ایتمه طاق دولته — دوشمکی فکر ایله خاک ذلته

پایه پایه جاهکی ایتمه بلند — کیم دوشوب تا کاه اولورسن مستمند

چقمه بام رفعته تا اولی قدر — دوشدوکک دم ایرمیه سا که ضرر

هرکه بالاتر رود احمقترست
استخوان او بتر خواهد شکست

ای رهین تخت و ملک مستعار — دولت عاریتیدن ایله عار

سا که اول شهلک که ویرمشلر عوام — سندن آلورلر نیته ماننده وام

ویردوکن چونکیم آلور خلق جهان — سن آنکله اولمه دایم شادمان

شمدیلک ویرسن سنه تاج و تخت — کندو ملکمدر متاع و رخت و تخت

سن ایلرسن کرچه ناز و افتخار — بو یله سویلرسا که آمار و نکار

آن خداوندی که دادندت عوام
باز بستانند از تو همچو وام

ای

ای خداوند جهان عزّ و شان — وی خدیو عالم و شاه جهان

حقه ویر عاریتی سلطانلغی — بوله سن تا جاودانی خانلغی

قیل بو فانی دولتی حقه فدا — اوله سن تا شاه اقلیم بقا

دولت عاریتی ایتمه قبول — ترکی مشکلدر دیو اولمه ملول

اصل ذاتکده حمیّت وار ایسه — جوهرکده فرّ غیرت وار ایسه

ده خداوندی عاریت بحق — تا خداوندیت بخشد مستحق

زین سخنها آفت شهرت شنو

ای اسیر شهرت و نام و نشان — شهرت آفتدر دیمشلر عاقلان

آلیقور شهرت بولندن آدمی — پایکه اورمه بو بند محکمی

کم دکلدر بند آهندن بو بند — دوشمه بو بندده سکا ایلر کزند

قالدی بولدن بند اولنلر شهرته — عاقبت اولدی مصادف آفته

آفت شهرتدن ایله احتراز — اولمه صاحب اشتهار و امتیاز

اشتهار خلق بند محکمست
در ره این از بند آهن کی کمست

تا که وارسنده توان و اقتدار — بنده اول سلطانلغی ترک ایله وار

بنده لک آزاده لکدر عاقله — شاه حق معبودی اولدی سلسله

اورمه یاره کیمسه یه چوکان کبی — زخمی سن چک کوی سرگردان کبی

غیره زحمت ویرمه سن زحمت کش اول — خوشدل ایله آخری سن تا خوش اول

ایتمه چوکان قضادن اجتناب — ایلیوب تا رضایه انتساب

تا توانی بنده شو سلطان مباش
زخم کش چون کوی شو چوکان مباش

هرکه اولدی عشق ایچنده زنده جان — انده در اقبال و جاه جاودان
خلقه سالار اولمغی ایتمز رجا — کفر اولور خربنده لک بر آنکا
فی المثل خربنده لردر حاکمان — خر صفتدر جمله جهال جهان
کرچه خر خربنده یه محکومدر — رغبت خربنده هم معلومدر
کر بو سوزده باور ایتمز سک اکا — کور نه دیر اول زندهٔ عشق خدا

هرکه اندر عشق یابد زندکی — کفر باشد پیش او خربندکی

مرد ایسک افعالک اظهار ایلمه — کندوکی قیده کرفتار ایلمه
یعنی خیر و شرکی ایله نهان — ویرمسون شهرت سکا خلق جهان
اولمه خیر و شر ایله شهرت شعار — قیل حذر کیم هر بر نیک ضدی وار
دانه اولسک جمع ایدر مرغان سنی — غنچه اولسک قمع ایدر طفلان سنی
ایمدی نه غنچه نه دام و دانه اول — بو سوزی فهم ایلیوب فرزانه اول

دانه باشی مرغکانت برچنند — غنچه باشی کودکانت برکنند

کندو حسنن هر کیم ایتدیسه مزاد — اولمدی اول اصل سود و مراد
یوز قودی یوزینه قضای بد اکا — مشتریلر اوردی دست رد اکا
خنده بولسه ندکلو اشتهار — شاهد بازاره اولمز اعتبار
هر کیم استرسه بلامتدن امان — کندوزین ایلیه عصمت حقده نهان
خود فروش آخر اولور خوار و خجل — کیم دیمش اول خواجهٔ بازار دل

هرکه داد او حسن خود را در مزاد — صد قضای بد سوی او رو نهاد

در بیان فایدهٔ درویشی

ایلمش ملای صاحب امتیاز — عاشقان حقه تعلیم نیاز
عاشق اولدرکه اولمیه آنده وجود — قالمیه اندیشهٔ بود و نمود
مایهٔ ترکیبنی فکر ایلیه — نطفه و خاک اولدوغن ذکر ایلیه
نیته کیم دفع غرور ایچون ایاز — ایلدی کهنه لباسن کارساز
ایتمه دی کستاخ اولوب ترک ادب — عین محمود اولمغه بود رسبب

پوستین و چارق آمد از ایاز — در طریق عشق محراب نیاز

کیرمه وارلقله محبت راهنه — وارمه بنلکله خدا درکاهنه
سنلکی رفع ایله سندن اولا — صکره اول خاک نیازه چهره سا
باب حقی دق ایدنلر بن دیو — رد اولندی بن دکلسن دیو
بی من و ما یه اولور مفتوح او باب — داخل اول دیو کلور حقدن خطاب
بن دیین صاحب وجود بو الفضول — ایلمز درکاه مولایه دخول

هرکه بر در او من و ما میزند — رد بابست او نه بر بالا برد

ترک ایدرسک بنلکی ای یار جان — سن اولورسن جمله بنلکلر همان
اول کشی کیم اوله بنلکدن جدا — حق اولور آنکله یار و آشنا
دور ایدر بنلک خدادن آدمی — اوله مز سر یقینک محرمی
اول که دعوای من و مادن کچر — اهل وحدت اولدوغن اثبات ایدر
بی من اولمقدن ضرر یوقدر سکا — کیم دیمش اول واقف سر فنا

هرکه بی من شد همه منها خود اوست — دوست جمله شد چو او را نیست دوست

ایلین وارلق طلسمن شکست — بیل که یوقلق کنجنه ایرکوردی دست
بولدی اول کنجینه ده جان کوهرین — آلمادی برحبه یه کان کوهرین
وارلغه مغرور اولان شخص غریب — قالدی یوقلق دولتندن بی نصیب
اولکه هستی شهرینی ایتدی خراب — نیستی کنجندن اولدی بهره یاب
وارلغه مفتون اولوب خلق جهان — بلمدیلر آشکار و نهان

کارکاه کنج حق در نیستیست
غرّهٔ هستی چه داند نیستی چیست

مذهب هستیدن ایلرسک خروج — چرخ معنایه میسّر در عروج
نیستیدر دین و مذهب عاشقه — یوقدر آندن غیری مطلب عاشقه
ایتمینجه خلع اثواب وجود — ایده من اوج تحقیقه صعود
بند هستیدن خلاص اولمزسه جان — اولمز انک جلوه کاهی آسمان
نیستیدر سلّم چرخ یقین — کیم دیمش اول عارج افلاکدین

چیست معراج فلک این نیستی
عاشقانرا مذهب و دین نیستی

کر بو معراجه ندر دیرسک براق — بویله ایتمشلر بیلنلر اتفاق
هرکه یوقلق رخشنه اولدی سوار — قیلدی وارلق منزلن جای قرار
هستی فانیدن ایلرسک کذر — هستی باقیده ایلرسن مقر
اولدی خنک نیستی چابک عنان — کیم ایدر برآنده سیر لامکان
نیستی در رهبر منهاج عشق — شویله بیل ای طالب معراج عشق

خوش براقی کشت خنک نیستی
سوی هستی آردت کر نیستی

این بیان

این بیان امر قناعت میکند

دکله ای بیمار درد احتیاج — درد که یازمش طبیب حق علاج
اکل معجون قناعت اولا — شرب داروی توکل ثانیا
حبّ صبری بونلره ضمّ ایله هم — دفع اوله تا سندن اول رنج و الم
کوسترسک بو دوایه اشتغال — ایریشور سکا نعیم لایزال
درد که بیلکش علاج ایتمه صقن — خلقه عرض احتیاج ایتمه صقین

صبر کن با فقر و بگذار از ملال
زانکه در فقرست عزّ ذو الجلال

فقر و فاقه جانکی قیلسه زبون — ایتمه اظهار تلاشی قیل سکون
اولمه لرزنده مثال برک بید — فیض حقدن ایلمه قطع امید
بلمش اول ای درد فقره مبتلا — سندن آرتوق میل ایدر رزقک سکا
سن توکل کوشه سن بکله همان — رزق مقسومک ایریشور ناکهان
اولمسون سندن پدید آثار عجز — ایتمه فقر و فاقه دن اظهار عجز

هین توکل کن ملرزان پا و دست
رزق تو بر تو ز تو عاشقترست

ایتمه دایم فکر تدبیر معاش — ویرمه اول تدبیر ایله جانه خراش
غم ویرر فکر معیشت خاطره — اولمسون سنده فزون بو خاطره
وقتی کلدکده کلور رزقک تمام — ایلمه بیهوده سعی و اهتمام
سن همان درکاه حقی قیل پناه — ایریشور رزقک سکا بی اشتباه
فاقه یه صبر ایله عیشه نایل اول — بو نصیحتله همیشه عامل اول

بر دل خود کم نه اندیشهٔ معاش — عیش کم ناید تو بر درگاه باش

جنّت استرسك خدادن داما
ایتمه هرگز کیمسه‌دن بر شیء رجا

نان ایچون دوکمه همیشه آب رو
ایله بو نقشی دلکدن شُست و شو

ایلمه ای سائل رزق و نوال
کندوکی شرمندهٔ ذلّ سؤال

راز فقری خلقدن ایله نهان
حقّه عرض ایت حالکی انجق همان

کیمسه‌دن ایتمه رجا حقدن دیله
دکله مضمون حدیثی صدقله

گفت پیغامبر که جنّت از اله
گر همی خواهی ز کس چیزی مخواه

چون دیمش اول زبدهٔ نوع بشر
استرسك کیمسه‌دن بر شیء اگر

بن کفیلم کیم ایدر مولی سکا
جنّتن احسان و دیدارین عطا

سن دخی ای مؤمن پاك اعتقاد
ایلیوب قول رسوله اعتماد

کیمسه‌دن اولمه طلبکار کفاف
تا اوله جنّت نصیبك بی خلاف

استه بو دعوی ایچون حجّت سکا
کیم بیورمشدر رسول مجتبا

گر نخواهی من کفیلم مر ترا
جنّة المأوی و دیدار خدا

ای اسیر فاقه محتاج و گدا
حقدن استه غیردن ایتمه رجا

یمّدن استه آبی جودن استمه
حوضدن خُمدن سبودن استمه

فیضی دریادن آلور جو کر دخی
لطفنه محتاجدر صولر دخی

لطف حق تابنده غیرك لطفی هم
اولدی فی الواقع مثال نهر و یم

بحره نسبت چون اولور جو بر نمود
ایمدی ای لب تشنگان آب جود

هین ازو خواهید نه از غیر او
آب در یم جو مجو در خشك جو

غیردن همّت استسك اولدر ویرن
اول عطای آخرکده رضا ایلمه سن

قلب غیره اولدر الهام ایدن
لطفیدر ویرمکده ابرام ایلمین

چون سکا لطف ایتمکی ایلر مراد
دست مخلوقه ایدر دست جواد

حالکه رحم ایلیوب شخص لئیم
لطف ایدوب سکا که اولور اول دم کریم

حقدن استه غیره آچمه الی
آندن اوزکه بر ویرریو قدر بلی

ور بخواهی از دگر هم او دهد
بر کف مسکینش سخا هم او نهد

سن نیجه محتاج ایسك بر گره
اویله در خلق جهان همسره

گر امیر و گر شه زرتاجدر
لطف حقّه هر بری محتاجدر

خلق عالم گر صغار و گر کبار
حاجتن حقدن دیلر لیل و نهار

خلقدن باب امیدی ایله سد
ایده مز محتاج محتاجه مدد

هرکس ایلر لطف مولادن سؤال
فی الحقیقه بویله در چونکیم بو حال

بس چه عرضه میکنی ای بدگهر
احتیاج خود بمحتاج دگر

وار ایسه فقر و فناده طعم خل
اولدی لذّتده قناعت چون عسل

خلّ فقری نوش ایدنلر داما
انگبین ذوقله بولدی صفا

خلّ فقرك فهم ایدن کیفیّتین
حسّ ایدر شهد قناعت لذّتین

اولدیلر ذوق قناعتدن همین
نیجه جانلر غرق بحر انگبین

تلخی فقر و فلاکتدن مدام
اکشی صورت گوستروب ای مرد خام

سرکه مفروش و هزاران جان ببین
از قناعت غرق بحر انگبین

ایلمه ای مسرف بسیار خوار
خرقهٔ حرصه رفوی بی شمار

بر تیرکن بر دخی اوله دیمه
آز ایله ایله قناعت چوق ییمه

یعنی بر کونده دو کتمه دانه کی
دانه دن ایتمه تهی پیمانه کی

چون ییمک ایرسن طع ترسنج غنا
منع اسرافی دخی هم ایله یاد

اولمیم دیرسک اگر فقره زبون
اکل و شرب ایتمه کفایتدن فزون

دانه کمتر خور مکن چندین فتو
چون کلوا خواندی بخوان لا تسرفوا

دانه کی یرسک قناعتله مدام
هرگز اولمزسن اسیر بند دام

دانهٔ بی دام اولورسا که نوال
بویله در علم قناعتده مآل

دانهٔ حرصه اولورسک مبتلا
دامدن دانه دوشرسن دایما

رزقکی بردن ییمه اتلافی قو
قیل ضرورتدن حذر اسرافی قو

ایلیوب علم قناعتله عمل
بیل ندر لا تسرفوادن ما حصل

تا خوری دانه نیفتی تو بدام
این کند علم قناعت والسلام

حاصل جوع و ریاضت این بود

ایلیوب خاصیت جوعی بیان
کورنه دیر اول ذوق بخش طالبان

اولسه خالی ناندن انبان شکم
بویله در تحقیق معنی لا جرم

اول شکم گنجینهٔ عرفان اولور
پر در و پر گوهر ایقان اولور

نان جسمانی ایدر قلبی خزف
اوله مز لولوی معنایه صدف

حاصلی ای طالب گنج گهر
در جوعه صبر ایدوب یعنی اگر

گر تو این انبان زنان خالی کنی
پر زگوهرهای اجلالی کنی

ایتمه ای

ایتمه ای پروردهٔ نفس و هوا
طفل جانه شیر شیطانی غدا

قیلمه نفسی طفل جانک دایه سی
شیر شیطان اولمسون تا دایه سی

شیر شیطاندر غرابای هوس
طفل جانه آنی ایتمه ملتمس

کس او سددن تا که اول طفل گزین
قدسیان عرشه اوله همنشین

همتک ایله او معصومه بلند
دایهٔ نفس ایتمدین مکر و گزند

طفل جان از شیر شیطان باز کن
بعد از آنش با ملک انباز کن

ای گرفتار هوای قوت و زاد
ایتمه نان و گوشته میلک زیاد

آندرک زیرا که اولدی اصلی گل
اولیمزلر قوت جان و قوت دل

اولمه بو تیره گلک گل ارجنی
قالمیه سن تا که یرده گل گبی

نان ندر فکر دقیق ما سوا
گوشتدر اندیشهٔ ذوق هوا

قیل حذر ای مبتلای نان و گوشت
اولمه دایم مبتلای نان و گوشت

نان گلست و گوشت کمتر خور از آن
تا نمانی همچو گل اندر زمین

چونکه ماکولاتک اولدی اصلی گل
روح انسانی به اول لایق دگل

روح حیوانی اچوندر اول علف
ایلمه محصولکی انکله تلف

اول علف گرچه ویرر جسمه سمن
استسک اما آنی ایتمز بی ثمن

بوندن اوزکه بر علف وار کیم خدا
بی غرض ایتمش آنی خلقه عطا

حاصلی ای هم غدای گاو و خر
ایلیوب مرعای صورتدن گذر

روز حکمت خور علف کین را خدا
بی غرض دادست از محض عطا

اول غداکیم شمدیلک بسلدنک
عاقبت اولور گلوگیرک سنک

اوله مقصودن غدای ظاهری
سوقی موجبدر سبیل انک آخری

اولسه تا کوکلک غدای باطنی
سن اولورسن ستر جانک فاطنی

پست ایدرسن نان صورت رتبه سن
جمله رزقک بولدی حکمت رتبه سن

نور دانشله ویروب قلبه صفا
علم رحمانیدن آلورسک غدا

رزق تو حکمت بود در مرتبت
کان گلوگیرت نباشد عاقبت

لقمهٔ ظاهردن اول بسته دهان
تا دهان راز اوله سا که عیان

اول دهانه اولدی زیرا کیم غدا
لقمهٔ جانبخش انوار خدا

لقمهٔ ظاهر ندر قوت عوام
بو دهانک اول غدا سیدر تمام

لقمهٔ معنی ندر ذوق درون
اول دهانک بو ایدر عیشن فزون

سن دخی ای طالب ذوق نهان
گر بو صورت لقمه سندن بر زمان

این دهان بستی دهانی باز شد
کو خورندهٔ لقمهای راز شد

منع ایدرسک جسمی شیر دیودن
سیر اولورسن نعمت جانیله سن

شیر دیو ایلر تن انسانی دیو
کورسنور آندن هزاران مکر و ریو

طفل جانه ایندرب میل فطام
منعنه ایله کمال اهتمام

تا فراوان نعمت نور کمال
اوله دایم جانکه زاد و نوال

لذت نفسی ایدر کمه قوت و زاد
دکله بو بیتی که ظاهردر مراد

گر ز شیر دیو تن را وا بری
در فطام او بسی نعمت خوری

نور معنایی غدا ایدوب دله
بو خورشلردن کسل تدریجله

اولدی زیرا بو خورشلر قوت خر
بونلره میل ایلمز آزاده لر

بو خورشلردن بیل ای صاحب رشاد
قول نفس و فعل شهوتدر مراد

بو غدالردن ایدنلر احتما
بولدیلر امراض صورتدن رها

سن دخی برنجه کون تدبیر ایدوب
نفسکی پرهیز ایله تنفیر ایدوب

زین خورشها اندک اندک باز بر
کین غدای خر بود نی آن حر

گر حلال اولورسه ده قوت عوام
طالبان دوسته اولور حرام

فضله در زیرا بو قوتک غایتی
پاک اولنلر استمز اول نعمتی

بو غدالر قلبی ایلر کثیف
اولمز آنک حاصلی فکر لطیف

وای اکر اکلی حرام اوله آنک
اصلی حق خاص و عام اوله آنک

استماع ایله بو قول فاخری
حاصلی بو کیم غدای ظاهری

گر حلال آمد پی قوت عوام
طالبان دوست را باشد حرام

نان و بریان لذتندن قیل فراغ
کیم او لذتدن اولور مختل دماغ

دوشمه نار شهوته بریان کبی
داغلر یاقمه درونه نان کبی

نور عقلی جانه ایله مائده
تا مسیحا کبی بولسون فائده

هر نفسده مرده احیا ایلسون
درد مرضایه مداوا ایلسون

قلمه ذوق نان و بریانه هوس
ایله دایم نور عقلی ملتمس

مائدهٔ عقلست نی نان و شوی
نور عقلست ای پسر جان را غدی

آدمه یوق نوردن اوزکه خورش / بولمز آندن غیر ایله جان پرورش
آدمک اولمشدی قوتی نور جان / خلق اولونمزدن مقدم آب و نان
بلکه آدم عین نور جان ایدی / عین جانده صورتی پنهان ایدی
اولدی چون اول صورت آخر آشکار / ایتدی جسمانی غذایی اختیار
آدمه کرچه بو سر مستوردر / ما تقدمدن غذاسی نوردر

نیست غیر نور آدم را خورش
وز جز آن جان نیابد پرورش

نور حقدر فیض جان و اصل نان / اولدیلر پرورده آندن نان و جان
نور حقدن آلدی بو نان مایه‌یی / فیض حقدن بولدی بو جان وایه‌یی
نان حکمتدر بو نانی نان ایدن / جان قدرتدر بو جانی جان ایدن
صالدی نان صورتنه عکس اوتن / ویردی جان قالبنه فیض و جان
نان و جان آنکله بولمشدر وجود / بویله دیرزیرا که اول صاحب شهود

عکس آن نانست کین نان نان شدست
فیض آن جانست کین جان جان شدست

چون اوله ساکه غذا بر کز او نور / سنده قالمز رغبت نان تنور
هم اولوب نان تنوره خاک ریز / بلکه هر کوردکجه ایلرسن کریز
کرنه دیرسک او نور پر ضیا / علم حقدر طالب اول دایم اکا
علم نفسه دیدیلر نان تنور / ایله آندن ممکن اولدقجه نفور
قلمیوب آنی دل و جانه غذا / حرص جانیله اولوب کرم اشتها

چون خوری یکبار از ماکول نور
خاک ریزی بر سر نان تنور

کر طعام ظاهردن ناکهان / خسته اولسک قالمیه سنده توان
اول محلده حالکی کورسه طبیب / دیرکه ایله آجلغه صبر و شکیب
آجلقدر جمله امراضه دوا / کیم ایدر خوشلقلری طوقلق جفا
فکر فاسدله ایدرسک قلبی سیر / درد بی درمانه اولورسن اسیر
سر الجوع طعام الله بیل / نطق بلادن بو قولی کوش قیل

جمله ناخوش از مجاعت خوش شدست
جمله خوشها بی مجاعتها ردست

ایتسه درد هیضه افساد مزاج / آجلقدر درعقب اکا علاج
اولمسه آجلق او درده سازکار / بو مرض داخی اولوردی آشکار
رنج هیضه ماسوا افکاریدر / کرسنه چشمان آنک بیماریدر
آجلق کچمکدر اول افکاردن / نکته فهم ایت مخزن الاسراردن
کچمسک بیمار اولورسن متصل / کورنه یازمش اول طبیب جان و دل

کر نباشد جوع صد رنج دکر
از پی هیضه برآرد از تو سر

درد جوعک کورنیه خاصیتن / طالب اول ذوق اتمکه کیفیتن
اولدی اول جوع لطیف و معتبر / جمله امراضدن پاکیزه‌تر
هم انک وارنجه نفع آخری / عشقه مرد طالبی ایلر جری
جوع ظاهردن ایرر جسمه دوا / جوع باطن فیض ایدر جانه صفا
آجلق ایرکنده درد درمان جان / ظاهر و باطنده اولدی بی‌کمان

رنج جوع از رنجها پاکیزه‌تر
خاصه در جوعست صد نفع دکر

مرد اولدر کیم جوعی تسخیر ایلیه دایما بو امره تدبیر ایلیه
دیدیلر بو جوعه زیرا عارفان بر علف زار فراخ و بی کران
ایده مز همتله کیمسه آنی طی هرنیجه سعی ایتسه اولور سست پی
روح حیوانیده یوقدر اول اقتدار کیم ایده طینتده سعی بی شمار
هر علف خواره نصیب اولمز بو حال کیم دیمشدر انکه مولانا جلال

خود نباشد جوع هر کس را زبون
کین علف زاریست ز اندازه برون

شیر جوعی هر کیم ایلرسه زبون بنجهٔ شهوتدن اولور اول مصون
بلکه ایلر آنی فیض جوع شیر هم اولور قتل سگ نفسه دلیر
ویردیلر خاصان حقّه جوعی تا اوله‌لر هر بیری بر شیر خدا
ایتمدی اول لقمه‌دن پروردکار مبتلای جوع کلبی حصه‌دار
آز نعمت صاندیلر جوعی عوام بلمش اولسونلر بودر حق کلام

جوع مر خاصان حق را داده اند
تا شوند از جوع شیر زورمند

هر کسه اولمز نعمت جوعه سزا آندن آلمز حصّه هر جلف و گدا
کیم غذای آدمیدن گاو و خر حکمت حقله دکلدر بهره ور
بیش حیوانه علف قویلر مدام آنکره لایق غذا اولدر تمام
جلف اولدر کیم نفسی دایم سیر اوله جوعی تکلیف ایتسه‌لر دلگیر اوله
یوقدر بره اول عاشق نان و آبا ایتمسون جوع و ریاضتدن ابا

جوع هر جلف و گدارا کی دهند
چون علف کم نیست پیش او نهند

ایتمه فرط حرصله اکل غذا قالمه اسفلده ذلیل و مبتلا
دیدوکم کیبی عروج ایلیه‌کتا جلوه‌گاه اوله سکا فوق سما
اولمغیچون عارج اوج هدی یوق طریق الا که تبدیل غذی
اولمه قوت جسمه دایم مبتلا زاد روحانیدن آل برگ و نوا
لطف ایدوب پند و نصیحتله سکا کورنه دیر ملا فصاحتله سکا

یا حریص البطن عرّج هکذا
انّما المنهاج تبدیل الغذا

الفت استرسنک اگر املاک ایله اولمه آلوده غذای خاک ایله
ایله نور معرفتله اغتذی اول بصر مانند صاف و روشنا
همّت ایله جسم ایکن جان اولمغه نور عین العین انسان اولمغه
قیل ملائکله توافق ای اخی هم ایله جانی نور حقدن مغتنم
جهد ایدوب صدق طلبله دایما ایله ظلمانی غذادن احتما

اغتذی بالنور کن مثل البصر
وافق الاملاک یا خیر البشر

اولسه قوتک ذکر و تسبیح خدا کورمیه جسمک فرشته وش ادا
گاه گاه بوسوز کهی وهم و خیال ایتمیه بردم سنی آزرده بال
حال اولورسه گر سکا تسبیح حق سنده کوسترمز اثر اول طبق
قوتلنورسن جمله‌دن همچون ملک هم اولورسن لکهک اوج فلک
حاصل ای طالب فیض صفا صفوت استرسه‌ک درونکده دایما

چون ملک تسبیح حق را کن غذا
تا رهی همچون ملایک از اذی

خوان محسوسک مآلی بللودر　　وجه مسبوق اوزره حالی بللودر
لیک وار دنیاده بر خوان نفیس　　آنی تشخیص ایده مز شخص خسیس
کرچه وار در سنک ای خوان جانفزا　　خوان معنیدر کاولور روحه غذا
کرچه اول خوان لطیف و معتبر　　بسط اولنمشدر جهانه سربسر
کوره مز اما آنی چشم لئام　　بویله دررزیرا که اول فخر کرام

حبذا خوانی نهاده در جهان
لیک از چشم خسیسان در نهان

طولسه نعمتله اکر باغ جهان　　مار و مورک خاکدر قسمی همان
بهره آلمز نعمت جاندن عوام　　کیم دیمشلر العوام کالهوام
نعمت معنی که ذوق و حالدر　　عالم اول نعمتله مالامالدر
آدمه لایقدر اول نعمت بنه　　مور و ماره خاکدر قسمت بنه
نیته کیم اول نائل خوان وصال　　ایلمش بو بیت ایله بسط کمال

کر جهان باغی پر از نعمت شود
قسم مار و مور هم خاکی بود

بنجه برای عاجز و بی اقتدار　　نان ایچون سعی ایلمک لیل و نهار
قیل فراغت فکر آب و ناندن　　ذکر حق سا که حیات جاندر
فیض انوار ایلمز جانه بو نان　　نان معنیدن اولور زنده بو جان
نان معنی قاپمغه بی احتراز　　همتک عالی کرک دستک دراز
صونمدین دست قضا جام ممات　　ایرمدین پایانه ایام حیات

بس کن ای دون همتی کوته بنان
تا کیت باشد حیات جان بنان

تاکه سن

تاکه سن ای بی مذاق تشنه جان　　چشمهٔ تقلیدی ایدرسن مکان
دایما نوش ایتدوکک شوراب اولور　　جسم و جانک خسته و بیتاب اولور
ترک ایدوب اول چشمه‌یی ای تشنه لب　　شط و جیحون و فراتی قیل طلب
عارفان حقدر اول انهار پاک　　آبنی نوش ایلین اولمز هلاک
سن قولق طوتمزسن اما دایما　　بویله سویلر ساکه سقای فنا

ای که اندر چشمهٔ شورست جات
تو چه دانی شط و جیحون و فرات

تا بکی ای بستهٔ امید و کام　　ساکه بو فانی رباط اوله مقام
بکلمه بو دار محنت کوشه‌سن　　طوت خرابات محبت کوشه‌سن
جام عشقی نوش ایدوب مستانه اول　　عقله بلدر صدینی دیوانه اول
کندوکی محو ایله سکر حقله　　تاکه فیض انبساط ایرسون دله
بیل بو ذوقی واصل اولکاملره　　دیه سن تا سن دخی غافلره

ای تو نارسته ازین فانی رباط
تو چه دانی محو و سکر و انبساط

محو و سکرک نقل ایدوب حالاتنی　　شرح ایدرسن خلقه کیفیاتنی
اهل دقت ایتسه‌لر ساکه نظر　　خنده کورمزلر او حالتدن اثر
سن همانا کوهه اولمشسن نظیر　　کیم دکل صوتندن صداسندن خبیر
اولمدک چونکیم اسیر درد عشق　　تاکه هرکز دینلمز مرد عشق
مرد ایسکده زندن ایترسن اله　　هر نه کلو دهره صالسک ولوله

چونکه عاشق نیستی ای ژاژ گدا
همچو کوهی بیخبر داری صدا

در بیان عشق و سیتهای وی

ایلیوب احوال عشاقی بیان
کورنه دیر اول رازدان عاشقان

یعنی اولدر مرد عاشق کیم مدام
خدمت معشوق اولورا که مرام

اوله معشوق حقیقی باخصوص
دائم ایلر بی غرض عرض خلوص

خدمتندن اجرت امید ایلمز
محنتندن راحت امید ایلمز

رنج وراحت مزد وخدمت جمله کام
عاشقه حقدر بو در حق کلام

عاشقان از شادمانی وغم اوست
دستمزد اجرت وخدمت هم اوست

عاشق حق ایلمز غیره نظر
ماسوا باننده اولمز معتبر

حق ویرر بر دیدهٔ پرنور اکا
قنده باقسه حق اولور منظور اکا

غیره باقدرمز آنی ذوق شهود
چشمنه آنک کورنمز بونمود

حق بودر کیم عاشق خالص نهاد
ایلمز غیرک تماشاسن مراد

غیره باقسه یوقدر آنده معرفت
اکه بو سودادن اولمز منفعت

غیر معشوق از تماشایی بود
عشق نبود هرزه سودایی بود

اتش عشق اولسه کرافروخته
غیر معشوقی ایدر هپ سوخته

هردله کا ولدی بو آتش شعله زن
یاندی سوجودی آنکی بو شعلهدن

قالمدی الا که معشوقی همان
بویله ویرمشلر بو آتشدن نشان

بنده وار در دیرسک اول آتش اکر
یانمامش وارک سنک غوغاکی

یانمامش وارک سنک غوغاکی
لاف اوروب کرمیت دعوایی قو

عشق آن شعله است کو چون بر فروخت
هرکه جز معشوق باقی جمله سوخت

دفتر اعدا

دفتر اعداده صغر عشق فرد
کندی بر در بر کرکدر اکه مرد

پنج وشش عشقه دکلدر آشنا
کویده بردن غیری یوق محرم اکا

فی المثل کویدر وجود آدمی
دلکدر آنده شاه عشقک محرمی

اولکه بردن غیر بیلن اتیمز حساب
عشق اولور آنکله محرم بی حجاب

پنج حس وشش جهتدن کچمین
عشقه یار اولمز بو در حق سخن

عشق را در پنج وشش خود یار نیست
محرمش در ده یکی دیار نیست

مذهب عشقی ایدنلر اختیار
نامرادی رسمنی ایلر شعار

برمرادان ره عشق وداد
عشقدن غیری ایدنمزلر مراد

عاشقک اول دم اولور صدق عیان
قالمیه آنده مرادات جهان

اولمسه بر دلده کام دنیوی
آنده در عشق وخلوص معنوی

کرچه چوق کیمسه ایدر دعوای عشق
کورسک اما کیم خلاف ای عشق

هر یکی را هست در دل صد مراد
این نباشد مذهب عشق وداد

بندکان عشق پاک ذو الجلال
اولدیلر آزادهٔ وآسوده حال

ملک دنیا آنکره اولدی حرام
خواجهٔ دنیا یه اولمزلر غلام

تن پرستکدر او ملک بی ثبات
جان پرست اتیمز جهانه التفات

ملک دنیادن ایدن قطع نظر
اولدی درکاه خداده معتبر

ترک ایدوب دنیایی مردان خدا
فخر ایدوب دنیایه دیرلر ادا

ملک دنیا تن پرستانرا حلال
ما غلام عشق پاک ذو الجلال

مطرب عشقك بودر صوفی مدام / نه خداوند اول نه خود حلقه غلام
بویله دیر اول مطرب اثنای سماع / بنده لك بند و افندیلك صداع
بنده لك بند در اول آزاده سر / هم خداوند اولمه دن ایله حذر
عاشق اول ترك ایله بو غوغا كه / چكمه بند خدمت و دردسری
دگلسه بنده وارایسه كوشن قبول / كورنه تحریر ایتمش اول صاحب اصول

مطرب عشق این زند وقت سماع / بنده لك بند و خداوندی صداع

بنده لك قیدنده ظاهر صد خطر / سلطنت امرنده حاصل دردسر
اولدی حالی بنده و شاهك عیان / بو ایكیدن قالدی عاشقلق نهان
بو ایكی پرده اولورسه چاك اگر / كوربنور اول سر مخفیدن اثر
اولدی معشوقه وصلت ذوقیدر / عالم وصلتده راحت ذوقیدر
بلمدی چونكیم بو اسراری عوام / اول سببدن دیدی ملای انام

بنده گی و سلطنت معلوم شد / زین دو پرده عاشقی مكتوم شد

ایلدكسه امر عشقی اختیار / اولمه شمدن صكره ننك و عاره
عشق و ناموس ایلمزلر امتزاج / ترك ناموس ایتمه در بوندن علاج
ایتمه هر كز پای ناموسی مقر / اول قیودن كوردی چوق عاشق ضرر
یعنی فرصت فوت اولور اول نامده / كیف غفلتله قالورسن خوابده
اولمه والحاصل اسیر بند عار / ایلمه ناموس عشقی پست و خوار

عشق و ناموس ای برادر راست نیست / بر در ناموس ای عاشق مایست

اولسه حقدن غیری یه عشق و نیاز / اول حقیقی اولمز اولور مجاز
جمله اوصاف مولادندر اول / پرتو ذات معلادندر اول
عشقله كلدی ظهوره كائنات / عشقدر سر دفتر جمله صفات
عشقی دنیا امرینه صرف ایلمه / تیره خاكی كوهره ظرف ایلمه
حقه صرف ایله بینه اول كوهری / كورمدی شایسته بو وصفه آخری

عشق ز اوصاف قدیم بی نیاز / عاشقی بر غیر او باشد مجاز

اولدی عشقه قوت حق سازكار / بولدی اولدم كلو توان و اقتدار
كاهی ایلر سینهٔ افلاكی چاك / كاهی ایلر جسم ارضی لرزه ناك
عشقله معراجه چقدی انبیا / عشقله حرق اولدی یوز پرده سما
شولقدر قدرتله اولمشدر جری / بی بهانه دتره در كاهی یری
عشقه ویرمش قوت قدرت خدا / پنجهٔ قهرنده در ارض و سما

عشق بشكافد فلك را صد شكاف / عشق لرزاند زمین را از گزاف

عشقله دور ایتدی بو نه آسیاب / موجنی افلاكه ایر كوردی بو آب
اولمسیدی عشقله گرم اتحاد / صورت عالم بولوردی انجماد
یعنی كلمزدی وجوده ممكنات / ممكن اولمزدی ظهور كائنات
فیضیدر اول بحر مواجك وجود / اندن اولمشدر عیان بود و نمود
صورت آرای حوادث عشقدر / كردش افلاكه باعث عشقدر

دور گردونها ز موج عشق دان / گر نبودی عشق بفسردی جهان

عشق ایچون اولدی نیجه گفت و شنید
اولمدی اول قلزمک قعری پدید
عشق کهر مز قیل و قالک ظرفنه
سوز یتیشمز وصفنک بر حرفنه
گفت و گودن فهم اولنمز راز عشق
ایتمش آهنکن مخالف ساز عشق
عشقدر اول بحر بی قعر و کران
کیم محیط اولمز آنی شرح و بیان
نقله صغمز حاصلی اوصاف عشق
کیم دیمش عجزندن اول وصاف عشق

در نگنجد عشق در گفت و شنید
عشق دریاییست قعرش ناپدید

هر محلده آشکار و نهان
عشقدر ورد زبان عاشقان
خوش کلور عاشقلره سودای عشق
صلح اولور اول زمره یه غوغای عشق
علت وسواسه درمان عشقدر
خستگان نفسه لقمان عشقدر
ماسوا دردی بولور آندن دوا
دفع اولور جاندن هوس دلدن هوا
اول سببدن ایلیوب عشقه خطاب
بویله دیرلر عاشقان ذوقیاب

شاد باش ای عشق خوش سودای من
ای دوای جمله علتهای من

عشقدر دلدن غروری رفع ایدن
عشقدر امراض قلبی دفع ایدن
آفت ناموس و نخوت عشقدر
چاره ساز درد شهوت عشقدر
طب جالینوس ایله کتمز بو درد
عقل افلاطون دکل بو ایشده مرد
عشق ایدر بو درده درمانی ینه
عشق ایدر نفسه بو احسانی ینه
عشقدر چونکیم طبیب چاره ساز
بویله دیرلر بسه ایدوب عشقه نیاز

ای دوای نخوت و ناموس ما
ای تو افلاطون جالینوس ما

عشقله

عشقله افلاکه چقدی جسم خاک
عشقله رقص ایتدی کوه اولدی چاک
ایلیوب کسب لطافت انبیا
ایتدیلر بو جسم ایله عزم سما
اولمدی مانع صعوده خاک تن
عشق رفع ایتدی بو خاکی خاکدن
عشقله رقص ایتدی حقا کوه طور
پاره پاره اولدی آخر بی شعور
همت والای عشقه آفرین
قبضهٔ حکمنده در چرخ برین

جسم خاک از عشق بر افلاک شد
کوه در رقص آمد و چالاک شد

بو قدر اندازه جنون عاشقه
قیل نظر احوال قیس و وامقه
هر بری اولدی ملامت عالمه
هر بریدن دوشدی حیرت عالمه
ایریدی عقله بو سودادن خطر
قیلدی حیرت چشم و کوشن کور و کر
ایتدی سودای مجازی عقلی دنک
یا حقیقیدن آکورمی بوی و رنک
عقله صغمز وصف شورافزای عشق
بر جنونه بکزه مز سودای عشق

نیست از عاشق کسی دیوانه تر
عقل از سودای او کورست و کر

عاشق دیوانه سویلرسه خطا
کوش ایدوب قولن دیمک خاطی آکا
عشقدر عاشقده گفتار ایلین
باده در مستی خطاکار ایلین
گر چکوب تیغ جفا خصم عنید
عاشقک قانن دوکوب ایتسه شهید
ایتمه اول پرخون شهیدی شست و شو
یورسک آنی سن نیه قانیله یو
هر نه حالت ایتسه عاشقدن ظهور
عشقدر کندوده یوقدر شعور

گر خطا گوید ورا خاطی مگو
ور شود پرخون شهید اورا مشو

چون شهید سوداسی اولدی خون — مانع اولمک آنی قصدا اول حددن فزون

خون دکل ول لعل و مرجاندر آکا — مدفنی رنکین کلستاندر آکا

هر خطا کیم عاشق ایتدی ارتکاب — اول خطادن یکدر کلدر صد صواب

عشقدر دایم آنی تحریک ایدن — خود خطا کلمز وقوعه عشقدن

پس خطای عاشق و خون شهید — بویله در زیرا دیمش اول اهل دید

خون شهید از آب اولیترست — این خطا از صد صواب اولیترست

ای ایدن تقلید ایله دعوای عشق — قنده سن قنده سر سودای عشق

اولمه بیهوده بو یوزدن لافزن — نامدن غیری نه بلدک عشقدن

عشق اگر ایتسه سنی بر کره خوار — طورمیوب اولدمده ایلرسن فرار

چون دکلسن عشقده ثابت قدم — طوت لسانک بو هوادن ای رهدم

ایلمزسک ذلت عشقی قبول — آکمه عشقک آدینی ای بو الفضول

تو بیک خواری گریزانی ز عشق — تو بجز نامی چه میدانی ز عشق

عشق آنکچون اولدی اول خونفشان — تا گریزان اوله لر بیکانکان

یعنی هر کیم قلمیه جان فدا — ایتمیه عشقه هوس اول ناسزا

عشق خونن ایتمیوب حکمن دریغ — انبیا و اولیایه چکدی تیغ

چونکه بونلر ایتدی آندن ابا — اولدیلر شایسته قرب خدا

بویله ویرمشلر بو حکمتدن خبر — بلمدکسه بلمش اول ای بی جگر

عشق از اول چرا خونی بود — تا گریزد هر که بیرونی بود

عشقدر

عشقدر سلطان صاحب عز و ناز — کیم دیلر بر ناز نه یوز بیک نیاز

عشقدر مسندنشین کبریا — درکهنده شاهلر اولور گدا

هر کسه ایتمز تنزل شاه عشق — هر کس اولمز لایق درگاه عشق

عشق دایم ناز و استغناده در — کندی اعلا منزلی اعلاده در

عشق صالمشدر جهانه ولوله — عشق آسان و جهله کلمز اله

عشق را صد ناز و استکبار هست — عشق با صد ناز می آید بدست

کرد عشقه ایرمک اولمز خائفان — منع ایدر رهامی یولدن بیم جان

درد عشق استر بو کار هولناک — ایلیه تا آسمانی فرش خاک

باقمیوب شیب و فرازه دایما — اولمیه راه طلبده سست پا

ترک ایدوب اندیشه جان و سری — اوله بو وادیده بی خوف و جری

طالب اولمز عشقه بی باک اولمین — کیرمز اول وادیه چالاک اولمینا

کی رسند این خائفان در کرد عشق — کاسمانرا فرش سازد درد عشق

تشنه در عشق اهلی کندو قانینه — قورقو ویرمز تیغ و خنجر جانینه

باشنی شمشیر عشقه عرض ایدر — خنجر خونریزینه کوکسن کرر

تیغ عشقی باشنه دولت بلور — قتل اولورسه جاننه منت بلور

حاصلی عاشق اولور بی وهم و باک — کوکلنه کلمز غم خوف هلاک

ایتمیوب تیغ قضادن اجتناب — بویله ایلر غمزه عشقه خطاب

تو مکن تهدید از کشتن که من — تشنه زارم بخون خویشتن

اولمسه عاشق کشتهٔ شمشیر لا … الملر قطعاً بنه ترک ولا
اولمسه قربان لا بی خوف جان … عید الله ایرشمز عاشقان
هیبت آوازهٔ طبل بلا … جان عاشقدن صالر گویه صدا
اول صدا هم بویله سویلر آشکار … کیم بلادن ایلمز عاشق فرار
کلسه بسملگاه عشقه بی وجود … مرد عشق ایلر بو نغمیله سرود

عاشقم من کشتهٔ قربان لا
جان من نوبتگه طبل بلا

ایتمه ای زاهد دم عشقه هوس … بی حلاوت اورمز اول دمدن نفس
نی سن اما کیم دگلسن نیشکر … آلماش سن ذوق شکردن خبر
کرچه آدم سن ولی بی ذوق سن … کرچه طالب سن ولی بی شوق سن
عشق و آوازی بزم وصال … اوزگه دمدر اوزگه ذوق اوزگه حال
بویله در عشقک دمی هر وقت و آن … نیلیین آنکه ای یخ بستهٔ جان

تو فسرده درخور این دم نئی
با شکر مقرون نهٔ گرچه نئی

ویرمه ای واعظ بکا پند کله قید … عاشقی طوتمز کمند مکر و کید
پند ایله محکم ایتمه بند می … عشقدن حکمم سوزر کلمه کندمی
عاشق شیداده یوقدر اول جنون … کیم آنی دفع ایلیه مکر و فنون
ایتمه دانشمند عقله اعتماد … درس عشقی اکلمز اول بی رشاد
چون قضا عقلی عقال ایتمش سکا … سن نصیحت بندین اوردقجه بکا

سختتر شد بند من از پند تو
عشق انشناخت دانشمند تو

قنده

قنده کیم عشق ایلدی دردین زیاد … ایتمدی آنده ذاتاً ماسین اجتهاد
ایتدی آنلر علم دینه اهتمام … ویردیلر شرع مبینه انتظام
علم عشقی قلمدی بونلر بیان … بلمدی بو علمی الا عاشقان
خارج شرح و بیاندر علم عشق … باشقه بر اوزگه لساندر علم عشق
علم عشقی ایتمه تحقیر ای فقیه … صانمه بو دعوایی تزویر ای فقیه

آن طرف کی عشق می افزود درد
بو حنیفه و شافعی درسی نکرد

شرح عشقی کردیسم بن بر دوام … نیجه حشر اوله بو اولمایه تمام
کر تنمده اوله هر مو بر زبان … ایده هم بر نکته سن نقل و بیان
غایته ایرمز بو شرح پر مآل … ایرشسه ور پایانه دور ماه و سال
دفتر و دیوانه صغمز شرح عشق … صفحهٔ امکانه صغمز شرح عشق
حاصلی جهد ایلیوب هر حال ایله … قوت حال و زبان قال ایله

شرح عشق ار من بگویم بر دوام
صد قیامت بگذرد وین ناتمام

وقت حشر و یوم ساعت بللودر … حد تاریخ قیامت بللودر
لیک یوقدر حد اوصاف خدا … اکه صغمز ابتدا و انتها
عشق هم وصف خدادر بی گمان … آنیده حصر ایده‌مز وقت و زمان
یوقدر اول وصف جمیلک غایتی … بر حساب ایتسک اگر بنک ساعتی
اولدی چونکیم بی بدایت وصف عشق … بولمسه نوله نهایت وصف عشق

زانکه تاریخ قیامت را حدست
حد کجا آنجا که وصف ایزدست

ای ایدن بو حق کلامی استماع — وقتیدر شمدنکیر وایله سماع
چون ایشتدک مو بمو بیک گوش اوله — آب حیواندر که ایچدک نوش اوله
تشنه اولمشدک بو ماء صافیه — اشته ایچدک آنی صحا عافیه
هم بو سوزلر نوش جان اولسون سکا — هم لآل گوش جان اولسون سکا
بلمز ایدک وصف پاک عشقی سن — مو بمو ملا جلال الدیندن

این شنیدی مو بمویت گوش باد
آب حیوانست خوردی نوش باد

آب حیواندر بو قول دلکشا — سوز دیمه سوزده بولونمز بو صفا
حرف و ترکیب سخنده یوق بو حال — اولماش بو روحه قالب قیل و قال
حق بو کیم بو نکته جان بخشندن — روح نو بولدی تن حرف کهن
تازه لر جانک صفاسن بو کلام — آرتورر قلبک جلاسن بو کلام
جانفزادر بو مفرح واردات — مرده لر بوندن بولور فیض حیات

آب حیوان خوان مخوان این را سخن
روح نو بین در تن حرف کهن

پرتو نور حقیقتدر بو سوز — لمعهٔ مصباح وحدتدر بو سوز
معنئ لوح و قلمدر بو سخن — نکتهٔ سر قدمدر بو سخن
اولکه بو سوزدن دلی آگاه اولور — ناطق سر کلام الله اولور
بر کسه حال اولسه معناسی اگر — اول ویرر علم الهیدن خبر
بویله در بی ریب و شک تحقیق حال — صانمه بزدن صادر اولدی بو مقال

اینچنین فرمود مولانای ما
کاشف اسرارهای کبریا

بوسوزی

بو سوزی انکیس ولحیان سویلمز — بو سوزی اشکال بیجان سویلمز
ایلمز بر جسیدن بو سوز صدور — خوابده کورمز بونی بهری شعور
بو سوزک فهمنده قاصردر حکیم — بو سوزی درک ایده مز عقل سقیم
بو سوزه جبریل عقل اولمز امین — وحی حقدر بو سخن علم الیقین
بو سوزک اولمز عطارد کاتبی — کیم دیمش زیرا بو قولک صاحبی

این نه نجمست و نه رملست و نه خواب
وحی حق والله اعلم بالصواب

بو لآلی منظومهٔ قدسیه که حضرت مولانانک قدسنا الله تعالی بسره الاعلی فرائد نظیفهٔ مثنوئ معنویلریندن پیرایه بخش سلک انتخاب اولمشدر گنجینهٔ فطرت آماده ودیعت قلنان وجوهر استعداد بنیاده در

ملا جامی

جامی که نه مرد خانقاه است و نه دیر — فی باخبر از وقفه نه آگاه ز سیر
هم فاتحه هم — خاتمه اش جمله توی
فافتح بالخیر رب — واختم بالخیر

٧٤

NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ

Kısmı : Nuruosmaniye	
Yeni	1956/3
Eski kayıt no	2370
Tasnif No	297.3=915.5

بشنوید از خامهٔ معنی طراز / صد هزاران نکتهای پر ز راز
گر رسد این نکتها بر گوشها / چرخ زن گردد چو ذره بر هوا
گر فلک زین نکتها یابد خبر / گم کند در گردش خود پا و سر
نکتهٔ کز معنیٔ آن نکته دل / شد خلاص از بند این زندان گل
آنچنان چابک گذر گرد از فلک / گشت بر جنبیدنش حیران ملک
شد برهنه از لباس عاریت / گشت غواص بحار معرفت
هر حباب بحری که از یک موج پاک / گشت عالم پر ز در تابناک
حبذا دری که از فرط صفا / نقد صد عالم ورا ناید بها
درج دُر یکتا چراغ بزم جان / روشن از وی مجلس روحانیان
این چراغ معنوی را در خیال / من کمین پروانه‌ام شوریده حال
فکر معنی مونس جان منست / همدم کلک زباندان منست
واله شوقم بصد ایثار جان / از نکات نظم پاک عارفان
بر سر آنم که صد گلشن بها / میکنم بر فرق جان و دل نثار
بنگر این خواهش که کردم آرزو / بر مثال شاهدی پاک خو
از کتاب حضرت سلطان ولد / آنکه حالاتش برونست از عدد
میکنم هفتاد بیتش انتخاب / که بود هر یک یکی در خوشاب
در میان هر یکی زان بیتها / میدهم با پنج بیت جانفزا

ارتباطی

ارتباطی که بود اندر میان / با خواص خمسه در تن همچو جان
گرچه این دعوی کجا و من کجا / کی شود همچون شهنشه عالم گدا
لیک میخواهم بتوفیق احد / میکند امداد هم سلطان ولد
چون بتوفیق دل همیکردم شروع / در ادای این اصول بی فروع

گفتم ای دارندهٔ عرش برین / شو نشاطی را بتوفیقت قرین

تا بهر یک بیت آن سلطان دین / می بگویم پنج ابیات گزین
شکر باری را که چون کردم تمام / گفتم این را التحفة العشاق نام

در ستایش حضرت چلبی افندی

چونکه میکردم باین نظم ابتدا / خواستم از لطف حق این را که تا
پیشکش آرم بامید نگاه / پیش آن پاکیزه ذات دین پناه
آنکه حالا اوست در اقصای روم / صاحب سجادهٔ منلای روم

آن حسین اسم و علی دانش که گر / میکند بر نیم ذره یک نظر

گردد آن ذره بفیض آن نگاه / بر فلک رخشانتر از صد مهر و ماه
مهر عالی پرتو چرخ یقین / تابد از وی در جهان انوار دین
در طریقت پیشوای سالکان / در حقیقت عارف اسرار دان
ذات او شمع شبستان هدا / طالبان را زو ضیای با صفا
شمع رویش مهر پر انوار دین / جان پاکش منبع اسرار دین

گر شود باران لطفش قطره بار / طرح گلشن میکند گلخن زنار

بشنوید از ناله بانگ رباب   نکتهای عشق در هر گونه باب

جملهٔ اشیا که مخلوق حقند   روز و شب در ذکر او مستغرقند
در میان این رباب خوش نوا   که بود مقصود ازان مرد خدا
میکند فریاد در سودای عشق   از درون دل باستیلای عشق
آه ازان عالم که نامش وحدتست   حالت اندر حالت اندر حالتست

گاه گوید آن شه شیرین زبان
در مقام شوق پیش مستعان

هر یکی را داده نوعی عطا   در حقیقت نیست غیر تو شها

جملهٔ هستیها ز تو آمد پدید   ای ورای عقل کل شاه فرید
جلوه گر از باطن اشیا تویی   در درون دهر و ما فیها تویی
بلکه جمله هست پیدا و نهان   نیست جز تو تا سریا در جهان
در حقیقت هست اشیا جمله یک   تو وجود مطلقی بی هیچ شک

گرچه جز تو نیست در تاریک و نور
بس نهانی لیک از فرط ظهور

هر کرا چشمی بود بیند عیان   غیر تو کس نیست پیدا و نهان

لیک کی بیند ترا هر بی نوا   تا نمی باشد ز سلک اولیا
اولیا شهباز اوج حکمتست   واصل خلوتسرای وحدتست
عارف رمز حقایق اولیاست   کاشف سر دقایق اولیاست
شو بصد جان طالب مردان حق   تا بگیری تو ز ما اوحی سبق

کی شود هر کور چشم بی نوا
راسخ علم جناب کبریا

راسخون

راسخون در علم مردان حقند   کز دل و جان جمله با حق ملحقند

خاکپای مرد حق شو تا ترا   راه بنماید بعشق کبریا
چون شوی واصل بعشق ذو الجلال   دیده بخشندت ترا اندر وصال
چون نظر کردی بحق بینی تو یک   عاشق و معشوق را بی هیچ شک
عشق مستولیست در زهر و نبات   عشق دریاییست غرقش کاینات

باد عشق و خاک عشق و آب عشق
ماه عشق و مهر عالمتاب عشق

هر چه هست اندر جهان عشقست و بس   تحت فرش و فوق عرش عشقست و بس

عشق شد باعث بهستی جهان   کنت کنزا را شنو با گوش جان
عشق آن گنجست نامش گنج هو   صد طلسم بو العجب پنهان درو
عشق آن مشکل معماییست آه   نیست واقف زان معما جز اله
نیست طور عشق شرط گفتنیست   جز خدا از سر او آگاه نیست

کفر و دین یکسان بنزد عاشقان
زانکه بگذاشتند از کون و مکان

نیک و بد در حق عاشق از لقاست   غیر عاشق را بدیها ناسزاست

کار عاشق هست بیرون ز آب و گل   کی شود آگه ازان هر خام دل
عاشقانرا در جهان همراز نیست   جز خدای غیب دان دمساز نیست
گر کنی در راه حق دعوای عشق   محو کن خود را باستیلای عشق
از وجود خود گذر کن با خدا   همچو مس زر شو بفیض کیمیا

هر چه آید بعد ازان از نور هوست
نیستی تو در میان جمله ازوست

بر مثال لعبتی در دست حق
هم سکونت زوست دایم هم قلق

چون شدی آگه ازین سؤال تو
بی تو باشی در همه افعال تو

شیخ کامل باشی و قطب جهان
در همه عالم شود امرت روان

گردد عالم سر بسر مأمور تو
زیر فرمانت همه مجبور تو

لیکن این دولت کجا آید ترا
از خودی خود نکردی تا فنا

چون گذر کردی ز هستیٔ وجود
پا نهی اندر مقامات شهود

تا ز خود بیرون نیای تو تمام
کی بیابی در جوار حق مقام

از خودی خود که میکردی جدا
زود در رو آری بدرگاه خدا

در میان تو و حق بی ارتیاب
نیست همچون هستیٔ تو یک حجاب

هست خود را محو کن در هست حق
شو بانواع تواضع پست حق

گر برون آیی ز اطوار وجود
پر تو اندازد بتو نور شهود

نیست شو از هستیٔ خود درگذر
رو باقلیم درون بی پا و سر

از وجود خود گذر کن شو روان
در عدم بی پا و بی سر چون روان

بگذر از هستی بسوی نیستی
بعد ازان بنگر تو خود را کیستی

نیستی را گیر و هستی را بهل
تا بکی باشی درین زندان گل

هستیٔ خود را رها کن فرد شو
در ره توحید باری مرد شو

رو بمیر از خود که تا یابی حیات
از تجلیات اسما و صفات

از خودیٔ خود که عاشق مرده است
صد حیات معنوی را برده است

هستی اندر نیستی باشد بدان
هر که از خود مرد ماند او جاودان

زندگیٔ تن بود آخر فنا
زنده شو از حق که می یابی بقا

تا بحق واصل بنور حق شوی
با گروه اولیا ملحق شوی

محو شو همچون حباب بحر تا
باشدت نام تو دریا ای کیا

هستیت را محو کن در هستیش
چو بلندیٔ مکان از پستیش

بندگیٔ حق بدرد جان و دل
بهترست از شاهیٔ این آب و گل

بندگی در راه حق شاهی بود
ملکتش از ماه تا ماهی بود

پادشاه هر دو کون آن بنده است
که بذوق بندگی دل زنده است

روز و شب در بندگی چالاک شو
تا شوی اکسیر دولت خاک شو

خاک شو در راه پاک سبحان
تا شوی کحل عیون قدسیان

بهر این فرموده در قرآن خدا
ما خلقت الجن و الانس ای کیا

که بجان در بندگیٔ حق شوی
تا بابدالان او ملحق شوی

فکرت ابدال عین جان بود
بلکه در روح روان درمان بود

کیست ابدال آنکه او تبدیل یافت
گرچه ظلمت بود همچون نور تافت

کار ابدالان ورای فهمهاست
طورشان از طور خلقان بس جداست

زان سبب گشتند همه کار خدا
که شدند آلت بدست کبریا

پیش ایشان ستر خلق این جهان
گشت مکشوف و برهنه بی بیان

زانکه جمله محو مطلق گشته اند
در صفات و ذات حق آغشته اند

انکه فانی شد ز حق باقی بود
در فنا جانش بحق ملحق شود

انکه هستی را کند محو و فنا
در فنا می بیند او نور بقا

انکه میشد محو هستیهای او
وحدت آباد است دایم جای او

انکه جانش در مقام وحدتست
کار او پیوسته با صد عشرتست

گر تو میخواهی که این دولت بری
کن ز هستیهای خود خود را بری

لیک کی گردد میسر این ترا
تا نگیری دست یک مرد خدا

اندرا در صف مردان مرد وار
تا چو خور گردی برین گردون سوار

رو بجان مردان حق را بنده باش
سر فرازی را بهل افکنده باش

دیدن ایشان چو دیدار خدا است
زانکه جمله محو نور کبریاست

حال ایشان در نمی آید بنقل
زانکه بیرونست از اطوار عقل

آنچه آن شی نام او باشد حرام
چون خورند ایشان شود نور تمام

گر نداری اعتماد ای جان من
بشنو از شهزادهٔ ذی شان من

هیچ بر واصل نه آن چیزی حرام
کو ز خامی رست و پخته شد تمام

گر بنوشد مرد حق می فی المثل
از ملاقات لبش گردد عسل

مرد کامل را مکن با خود قیاس
تو کجا و او کجا ای ناشناس

هرچه کامل میکند از خیر و شر
جمله از فرمان حق است ای پسر

تو بحب ماسوای روز و شب
مرد حق با عشق حق اندر طلب

انکه پا بنهاد در عشق خدا
قبلهٔ او شد جمال کبریا

عاشقانرا

عاشقانرا زین وصال حق بود
قبلهٔ شان دایم جمال حق بود

انکه شد مظهر بعشق ذو الجلال
پرتو اندازد ورا نور وصال

انکه شد منزلگهش ایوان جمع
گشت تابنده بنور حق چو شمع

انکه چشمش بر وجود مطلق است
دایما در نور حق مستغرق است

گر بخواهی معنی این بیتها
تا شوی واقف بسر کبریا

جان و دل را کن فدا با عشق هو
بعد ازان شو محرم اسرار او

گر شوی تا که سوار اسب عشق
بگذری از کفر و دین و زهد و فسق

بوالعجب طور است طور عشق آه
که بود یکسان دران پیر و سیاه

در مقام عشق کفر و دین کجاست
زانکه جمله محو نور کبریاست

عشق همچون سیل چون طغیان کند
صد بنای زهد را ویران کند

عشق چون تابد چو خورشید سما
خانهٔ جانها شود زو پر ضیا

جان جان عاشقان عشقست عشق
ذوق بخش قدسیان عشقست عشق

عشق را مجلس درون جان بود
ساقی عشاق جان جان بود

هست مستان خدا را ماه و سال
لامکان سیر آفتاب بی زوال

عشق صهبائیست بی رنج خمار
مستیش در دل همیشه برقرار

هر که او شد دایما سرمست او
هر دو عالم زیر پایش پست او

هر که او شد مست جام عشرتش
ره برد در بارگاه حیرتش

هر که او شد حیرت آلود خدا
قوت جان باشد ورا لا بد غذا

خوان جانها را مقام و خانه نیست / غیر حیرت اندرو کاشانه نیست

رتبه زد نی را بذوق دل بخوان / پس تو هم شو طالب حیرت بجان
شو بصد حیرت بکشی سرمست بو / تا شوی واصل بذوق وصل او
چون شود حیرت ترا ماوا و جا / زود ره یابی بدرگاه فنا
چون شود حیرت تو هر دم فزون / پرتو اندازد تجلی بر درون

صاف شو چون آینه سر تا قدم
تا فتد عکس جمالش با تو هم

عاشق آیینه است و معشوق عکس جان / هست جویا دایما روز و شبان

جذب معشوق ار نبودی در نهان / وصلت جانان ندیدی عاشقان
عاشق دلخسته شو بر در دو زار / تا طبیب آید ترا اندر کنار
جان فدای یار کن مردانه شو / رو بآتش پر زنان پروانه شو
سر براه خسرو لولاک نه / خیمه بر بالای هفت افلاک نه

هست خود را محو کن شو پر فتوح
تا میسر گرددت معراج روح

چونکه گردی محو در دریای حق / جنبشت باشد ز جنبشهای حق

جنبش خاشاک از باد صباست / اضطراب موج هم از بحر خاست
برکن از چشم خرد این موی شک / تا ببینی موج و دریا را تو یک
این دو بینی را ز چشمت دور کن / دل ز نور معرفت پر نور کن
کن بنور حق درین کثرت نظر / تا ببینی وحدتش را جلوه گر

در میان نقش نقاشش ببین
تا شوی عارف از آن سیر گزین

نقش را

نقش را بگذار و معنی را بگیر / تا شوی غواص بحر بی نظیر

از صور بگذر صور خار است خار / رو بگلزار معانی جان نثار
نقش عالم بی ثبات و بی بقاست / از ثریا تا ثری فی الجمله لاست
نقش آن است این نقوش کاینات / بی دوام و بی قرار و بی ثبات
آنچه آن شی بی بقا و آفل است / در پس او دیده اهل دل است

آنکه او شد لا یحب الآفلین
گشت از تقلید بی معنی امین

کار تقلیدی ندارد حاصلی / همچو اختر هست آخر آفلی

کار تقلیدی که باشد بی فروز / همچو شمع بی ضیا در نور روز
در ره تاریک و تنگ بی امان / ره نمای تو دریغا باشد آن
حیف آن کس را که در تقلید او / می نیابد از گل تحقیق بو
ای دریغ اندر جهان این عمر را / بگذرد بیهوده در تقلیدها

بگذر از تقلید و هم از نامها
رو نماید تا ترا وحدت سرا

اندر آ در کوره نار جهاد / تا که گردی پاک از این کون و فساد

در ره خدمت که چالاک آمدی / بر تو تابد نور بخت سرمدی
بنده گی کن در ره صدق و صفا / تا هدایت یابی از لطف خدا
بنده گی حق به از سلطانی است / قدر او نشناختن نادانی است
شو درین عالم بمحنتها قرین / تا رسد راحت ترا در یوم دین

آنکه او شد خاص درگاه خدا
پیش او بهتر بود درد از دوا

عاشقانرا شد بلاها اختیار — ترک گل کردند و بگزیدند خار

پیش عاشق خار از گل خوبتر — یعنی محنت از صفا مرغوبتر
بگذر از ذوق جهان مردانه شو — از شراب بیخودی مستانه شو
شو بصد خواهشگری جویای عشق — تا شوی فانی باستیلای عشق
چون شوی فانی ز خود یابی بقا — بعد ازان قطبیت آید مر ترا

قطب کو مستغرق انوار هوست
از ثریا تا ثری محتاج اوست

فرش و عرش و لوح و کرسی و سما — می برند از قطب هر دم صد نوا

قطب روح و این جهان همچون تنست — بی وجودش زنده کی تا ممکنست
گر نباشد قطب حق در هر زمان — اینچنین قایم نماند این جهان
قطب سلطان گروه اولیاست — در تصرف حاکم فرمانرواست
مرد حق را قدرت از نور خداست — تا خوشیها از فروغش خوشنماست

مرد حق که باشد او قطب جهان
در همه عالم شود امرش روان

مرد حق راهست آن قدری که او — خوش نماید چیزها را مو بمو

مرد حق که وارث پیغمبرست — از وجود او جهان پر زیورست
مرد حق که فانی از خویشتست او — جان او غرقست در انوار هو
مرد حق که محو نور کبریاست — ذات او آینهٔ عالمنماست
این سعادت را سبب عشقست عشق — رهنمای هر طلب عشقست عشق

پیشهٔ عاشق ز هستی رستنست
فکرت او با خدا پیوستنست

در فنا دان زندگی عاشقان — کشته شاهی بندگی عاشقان

ذوق عاشق برترست از دو جهان — از صفا هر دم کند صد جان فدا
کار عاشق دایما دیوانگیست — از شراب بیخودی مستانگیست
کیست عاشق بیخبر از روزگار — مست پرشوق شراب بیخمار
در درون گلزار دارند عاشقان — پیش ایشان خارزارست این جهان

آنچه در عشق عاشقانرا رونماست
او کجا از دید او زاهد کجاست

آنچه یابد زاهد از حق در قرون — در دمی عاشق ازان یابد فزون

زهد در روی زمین چون رفتنست — عشق در اوج هوا پریدنست
زهد شمع و عشق مهر تابدار — زهد جوی و عشق بحر بیکنار
زهد محمود وحست در نزد کبار — زهد خشکست آنکه شد بی اعتبار
زهد با عشق خدا چون شد قرین — پیش عاشق سر نهد چرخ برین

آنکه او با جوع باشد در طلب
یابد از حق صد نشاط با طرب

جوع آمد جمله طاعتها بود — چشمهٔ شادی و راحتها بود

در تنعم هرکه او تن پرورست — از صفای راه حق بی بهره است
شد ریاضت پیشهٔ پیغمبران — رو ابیت عند ربی را بخوان
در ریاضت پاک شو چون اولیا — تا شوی واصل بسر انبیا
بگذر از آلایش چرک وجود — همچو مس زر شو باکسیر شهود

شو بصد جان اولیا را همنشین
پا نهی تا بر فراز هفتمین

هر که گردد با ولی یکدم قرین — جایگاه او بود چرخ برین

از نظرگاه ولی کم شو جدا — تا نگردد بر تو سد راه خدا
چون نظرگاه ولی جایت شود — فرق گردون در ته پایت شود
دایما در خدمتش چالاک شو — از همه تلویث عالم پاک شو
شو بنور او چو شمع تابدار — تا ببینی سر غیبی آشکار

بی زبان نطق ولی را گوش کن
در حضورش با ادب خاموش کن

اهل دل را بی زبان گفتارهاست — جانشان را در نهان اسرارهاست

اهل دل پر جوش اسرار حق‌اند — در تجلیات او مستغرق‌اند
اهل دل بگذشته اند از ماسوا — در درونشان نیست جز مهر خدا
اهل دل آیینهٔ اسکندرند — نسخهٔ کبرا و سر اکبرند
اهل دل دانند دل را چیست دل — در همه کس حاش لله نیست دل

اهل دل از علم در عین آمدند
مظهر انوار بخت سرمدند

سیر چون فی الله بود ای مرد دین — گرددت علم الیقین عین الیقین

سیر فی الله را نهایت چون بود — زانکه آن سیر عالم بیچون بود
لیک هر کس را بقدر سیر او — سیر فی الله رو نمود از لطف هو
بعد از آن از حق بخلق آید سفر — بهر تکمیل طریقت ای پسر
هر کرا سیر عن الله شد مقام — مرشد کامل شد و شیخ انام

شیخ کامل سر بسر جانست جان
تو بکوری مرد حق را تن مدان

شیخ

شیخ کامل مظهر یزدان بود — در نظر گر تن نماید جان بود

شیخ کامل وارث پیغمبرست — در ره حق سالکان را رهبرست
شیخ روحست و مریدان همچو تن — چون بود بی روح بنگر تو بدن
شیخ کامل واصل سر خداست — طالبان را همت او کیمیاست
شیخ را تو همچو خود اعمی مدان — هست او بینا بنور مستعان

آنکه دارد پر ضیا چشم درون
کی چو کوران افتد او در چه سرنگون

آنکه او ینظر بنور الله بود — کی چو کوران اندرین ره گم شود

هر که او از نور حق شد دیده ور — در جهان جانش که باشد گر نظر
هر که شد رفتن ورا در راه راست — مظهر انوار سر کبریاست
هر که شد واصل بنور حق دلش — برتر از عرش برین شد منزلش
هر که کرد او از صفا ترک وجود — رو نماید مر ورا نور شهود

هر که او شد واصل سر خدا
هستی خود را فنا کرد ابتدا

جمله هستیها بود از نیستی — فهم کن گر طالب معنیستی

نیستی هستیست در عین بقا — هست گردی گر کنی خود را فنا
بگذر از تن تا همه تو جان شوی — دردهای جمله را درمان شوی
گر کنی جان را فدا تن را تو ترک — گرد تو هرگز نبیند چشم مرگ
گر شوی از بهر حق مرده ز خود — می گریزد از تو مردن تا ابد

مرده شو تا زنده مانی جاودان
همچو عیسی بر فراز آسمان

چون بمیری زین خودی بی ثبات　　زنده گردی زان حیات بی ممات

هرکه در مردگی دل زنده است　　زیر امرش جمله عالم بنده است
فانیست آخر حیات این جهان　　زنده گی را جو که مانی جاودان
گر بمیری در ره حق از خودی　　زنده مانی با حیات سرمدی
بگذر از هستی بکن ترک وجود　　تا نهی پا در مقامات شهود

از خودی بگذر بکن ترک تویی
وای بر تو گر بمانی در دوی

هین همان در خود که تا در خود رسی　　ور بمانی اندرین آخر بسی

از خودی خود بکن یکسر گذر　　کیستی آنکه ببین ای بی خبر
جان عالم عالم معنا تویی　　نسخهٔ صغرا و هم کبرا تویی
ای دریغا قدر خود نشناختی　　عمر خود را در هوا می باختی
از خری بگذر تو آدم شو که تا　　از صفای دین شوی فرخ لقا

هرکه دیندار است آدم اوست او
روح جسم جمله عالم اوست او

آدمی دینست و باقی رنگ و بو　　رنگ و بو بگذار و دین را گیر تو

تا نمیگردی گذر از رنگ و بو　　کی ببیند نور دین را چشم تو
دور کن از سینه اخلاق بدی　　تا شوی کامل بدین احمدی
پای خود از راه دین بیرون منه　　میل دل بر صحبت هر دون منه
اهل دل را یار شو شام و سحر　　کن ز ارباب هوا دایم حذر

تا شوی از پرتو انوار دین
اندک اندک قرب مولا را قرین

چون روی در دین ره جان از فنا　　بخشدت دین صد جهان اندر بقا

دامن دل را مهل دیندار باش　　مست حق شو لایق دیدار باش
صحبت ارباب دین پاکت کند　　پیر و سلطان لولاکت کند
پند پاک اولیا را گوش کن　　همچو دریا جان خود در جوش کن
رو نگردان تو ز پند عارفان　　تا شوی حی از حیات جاودان

گوش کن آن پادشاه دین چه گفت
در معنی را چگونه خوش بسفت

شد صراط مستقیم این پند من　　ای خنک جانی که خورد این قند من

هست پند اولیا قند و نبات　　بلکه در ظلمات خط آب حیات
آن سخن کو از زبان اولیاست　　هر یکی یک گوهر عالم بهاست
هرچه گویند از تصوف عارفان　　گوشوار گوش جانست این بیان
لیک با این فهم جزئی کی ترا　　رو نماید نکتهای اولیا

کی بفهمی تو نکات عارفان
تا نگردی جسم خود را محض جان

از جهان حق را بدان گر عارفی　　جسم را کن محض جان گر عارفی

معرفت گنجینهٔ سر خداست　　نیم ذره گوهرش عالم بهاست
معرفت بحریست پر در لدن　　نه کنار و ساحل او را و نه بن
معرفت باغیست گلزار صفا　　بلبلانش انبیا و اولیا
پر ز نور معرفت کن سینه را　　تا شناسائی حق آید ترا

اهل معنی شو که صورت فانیست
وای آن دل که درو نادانیست

اهل صورت از خدا بگسسته اند / اهل معنی با خدا پیوسته اند

بگذر از صورت که صورت بی بقاست / راه معنی گیر کان راه خداست
بگذر از صورت پرستی مرد باش / اهل معنی را بدل همدرد باش
خون دل خور در کشش در راه حق / تا شوی شایسته درگاه حق
گر کنی عزم ره حق از درون / پس ترا اول بباید رهنمون

همت مرشد به از طاعات تو
اوست رهبر در همه حالات تو

گر کنی صد سال طاعت خود بخود / بی وجود مرشدی آن کی بود

چون تو کوری در ره پاک خدا / کی روی بی مرشد همچون عصا
در جهان یک مرشد کامل بیاب / که بود روشنتر از صد آفتاب
کیست مرشد آنکه ره دان خداست / جایگاه او بقا بعد الفناست
بس خطرناکست راه کبریا / کی بود بی مرشدی رفتن ترا

دامن مردان حق را سخت گیر
تا شوی در ملک جان و دل امیر

دامن مردی بگیر ای زنده جان / تا ترا از وی رسد گنج نهان

در ره حق بی وجودی راهبر / کی شود آسان ترا کردن سفر
ره نماید بتو در راه حق / تا کند چون خود ترا آگاه حق
مرد حق که همت او کیمیاست / ذات او مرآت اسرار خداست
بگذر از آلایش بود و نبود / زر کند از اکسیر او مس وجود

تا نباشی در صفا یکرنگ دل
کی رها یابی ازین زندان گل

زنگ دل

زنگ دل گیرد تن خاکی یقین / چون شود پرورده جان ای گزین

تن که شد از پرتو جان پر ضیا / میرود چون دل به یکدم تا سما
تن مخوان آن تن که گیرد رنگ دل / شد بشیر جان بدل آب و گل
جسم عارف را بدان تو عین جان / هر دو در یکتایی غرق و مستعان
این سخن را کی شناسد هر دنی / عقل دیگر باید و فهم سنی

درد باید در درون دل که تا
درک سازد از کلام اولیا

پردها را درد سوزد نی خرد / ای خنک جانی که درد حق خرد

درد حق آرام جان انبیاست / درد حق ذوق روان اولیاست
در صفای عشق از بهر خدا / نیم ذره درد را صد جان فدا
در درون هر که دیدی تو درد / آنچنان کس را بگو مردی تو مرد
خون دل خور ز هر جنبش پر درد شو / در طلب سرگشته همچون گرد شو

روز و شب اندر طلب شو بیقرار
تا شوی مطلوب در پایان کار

در طلب مطلوب را پنهان ببین / هر دو یک گشته چو جسم و جان ببین

طالب حق شو بصد خواهشگری / کن ز قید ما سوا خود را بری
در طلب شو تا دم آخر بکوش / از عنایات خدا خلعت بپوش
طالب حق شو بصد ذوق و صفا / تا شوی شایسته عشق خدا
در طلب چون گوی شو غلطان عشق / جان بده بر سیلی چوگان عشق

هر کرا عاشق بدیدی بی گمان
اندرو آن جلوه از معشوق دان

بر معشوق است عاشق بی گمان   از رخ عاشق نماید رو عیان

چونکه باشد نور مه از آفتاب   تو بدان آن نور را از ماهتاب
اینچنین کس را تو واصل دان که او   محو کل شد در تجلیات هو
هست واصل آنکه بگذشت از صفات   محو مطلق گشت در توحید ذات
هر که او منزلگهش را جمع کرد   روح خود را بر ضیا چون شمع کرد

در حقیقت آنکه محو کبریاست   در جهان مطلوب و مرغوب خداست

طالب از مطلوب چون نبود جدا   در دل مردان طلب نور خدا

آن خدا که بی زمانست و مکان   از دل مردان نماید رو عیان
بشنو از قرآن بگوش جان بیا   رمز الرحمن علی العرش استوی
چون دل مرد خدا عرش است عرش   روی خود را کن بزیر پای فرش
مرد حق را بنده شو از جان و دل   تا رها یابی ز بند آب و گل

کن ز قید جسم و جان خود را بری   تا ز باغ بی نشانی بو بری

بی نشان شو تا رسی در بی نشان   و اندر آن دریا روی بی جسم و جان

بی نشان یابد نشان بی نشان   بی مکان یابد مکان لامکان
تا نگردی بهر حق محو وجود   کی شوی واصل با انوار شهود
طالب سر حقیقت شو بدل   تا کی این سرگشتگی آب و گل
هر سخن که بشنوی از اولیا   دان که بی شبهه شنیدی از خدا

گر نداری اعتماد این کلام   بشنو از شهزادهٔ عالیمقام

شیخ کامل

شیخ کامل ترجمان حق بود   بر زبانش جمله گفت حق بود

شیخ کامل که بگوید یک سخن   تو بدان آن راز علم من لدن
شیخ کامل هست رهدان خدا   در طریقت سالکان را پیشوا
گر نباشد شیخ کامل در جهان   کی بیابد راه حق را سالکان
شیخ کامل مظهر سر خداست   حال او از حال خلقان بس جداست

اولیا دریاست پر در و گهر   تو مکن بر صورت موجش نظر

اولیا اسرار حقند ای پسر   آمده در صورت و نقش بشر

در صور زان رو بیامد اولیا   تا براه حق شود رهبر ترا
هست جنسیت مدار هر دلیل   زانکه الجنس الی الجنس یمیل
گرچه جنسیت بصورت شد عیان   هست در معنی شان لنگ این بیان
سیر کن چون اولیا در باغ دل   تا بکی این قوت زندان گل

ذکر حق را پیشه کن چون اولیا   تا شوی شایستهٔ لطف خدا

چونکه دارد ذکر هر چیزی اثر   ذکر حق کن دایما ای بیخبر

جمله اشیا از ثریا تا ثری   هست مستغرق بذکر کبریا
افضل هر قول جمله انبیا   هست ذکر حق بقول مصطفی
ذکر حق کن روز و شب با سوز دل   فکر بیجا هیچ دنیا را بهل
تا شوی از پرتو اذکار حق   محو کل مستغرق انوار حق

هر که او میکرد دایم ذکر مرگ   حاضر آرد آخرت را ساز و برگ

ذکر موت از موت برهاند ترا / یاد فوت از فوت برهاند ترا

یاد کن بیچاره روز موت را / شرم دار از کرده خود با خودا
یاد کن آن دم که با صد سوز دل / از تهی دستی خود باشی خجل
یاد کن آن دم که گویی بی صفا / از تهی دستی خود وا حسرتا
تا بکی این غفلت بیهوده آه / هیچ ناید شرم بر تو از اله

یاد روز مرگ ای غافل ترا / پاک گرداند ز جمله جرمها

ذکر موت از جرمها پاک کند / مهر دنیا را ز بیخ و بن کند

ای دریغا رفت عمر نازنین / جمله در غفلت بصد درد و حنین
ای نشاطی دیده بگشا با خود آ / تا بکی این غفلت ای غافل ترا
حیف آن دم را که در آلوده گی / بگذرد بی ذوق با بیهوده گی
نه صفای طاعت و نه یاد مرگ / نه براه پاک عقبا زاد و برگ

بگذر از دلمردگی این جهان / تا شوی زنده بنور مستعان

زندگی ما ز عکس نور اوست / نور او مغز است و هستی جمله پوست

جمله اشیا فانی و باقی خداست / زندگی شان بنور کبریاست
هستی عالم ز حق دان سر بسر / نیست جز حق در میان نیکو نگر
گر ز قرآن نقل خواهی با بیان / و هو معکم اینما کنتم بخوان
جمله موجودات عالم را ظهور / هست از تاثیر اسما بی قصور

لیک کی گردد مبرهن این ترا / تا نمیری در ره صدق و صفا

بیش

بیش از آن کاید اجل اینجا بمیر / تا شوی اندر جهان جان امیر

نفس خود را هر که کشت او زنده است / تا بلب ای نور حق آگنده است
اوست باقی هر که شد فانی ز خویش / در بقا او راست دایم ذوق و عیش
حبذا آن فانی دل زنده را / شد مسلم ملکت باقی ورا
بهتر است از صد صفای این جهان / نیم ذره ذوق عشق عاشقان

شد جهان پر ساز عشق کبریا / گوش حس کر است زان آوازها

ساز دل عشقست و آن باشد نهان / بی بم و بی زیر اندر عین جان

هر که او پر حالت عشق خداست / در درون او صفا اندر صفاست
هر که او در عشق باشد بیقرار / سر نهد پیشش فلک افکنده وار
هر که او سرمست جام کبریاست / خاکپایش توتیای دیدهاست
بیقرار عشق شو چون ذرهها / تا شوی خورشید جان در انتها

در صفای عشق بگذر ز آب و گل / بر گشا با کعبه جان چشم دل

جان کعبه مرد حق باشد یقین / کعبه جان را بچشم جان ببین

مرد حق آیینه عالمنماست / نسخه کبرا و سر کبریاست
مرد حق مهریست پر انوار و تاب / هست هر یک ذره اش چون آفتاب
مرد حق که هست سر بس نهان / از بزرگیش ار بگویم یک بیان
عقلها جمله برو افتد بهم / گردد عالم سر بسر پر دمدمه

درد باید درک سر عشق را / هر که بی درد است کو حیوان ورا

پرده سوز راه حق درد است و بس / اندرین ره درد در خورد است و بس
بر ملائک بهتری این بشر / با وجود درد حقیقت ای پسر
هر که بی درد است بی شک آن خر است / بلکه صد بار از همه خر کمتر است
هر که پر درد است او درمان نخواست / از دیاد درد حق درمان وراست
هر کرا پر درد بینی در جهان / کان درمان اوست بی ریب و گمان
تا نباشد در دلت یک ذره درد / کی ترا مردان حق خوانند مرد
هر که بی درد است او افسرده است / گرچه زنده می نماید مرده است
در حقیقت درد را نبود بها / اهل دل دانند قدر درد را
راه اهل درد راه مشکلست / قوت او هر روز و شب خون دل است
کار اهل درد کار دیگرست / کمترین کارش فدای صد سر است
روز و شب الله گویان در دل / تا گذر یابی ازین در بند گل
هر که او با درد دل الله گوست / دیدهٔ جانش پر از انوار هوست
گر تو داری چشم در اسم خدا / دائما می بین خدا را بی غطا
روز و شب با اسم حق کن اشتغال / تا شوی پر نور انوار وصال
مولوی شو دائما الله گو / شو با نوار هویت محو هو
هست این اسم مبارک اسم ذات / اندرو جمعست اسمای صفات
ذکر بی تعظیم گفتن ناروا است / در طریقت کل خطا اندر خطاست
گرچه نبود ذکر ذاکر را بها / لیک بی تلقین نگیرد ضیا

رو بر شیخی که آموزد بتو / تا ببینی در هر اسمی حسن او
تو مکن بی امر شیخ کامکار / در طریقت ای پسر یک ذره کار
شیخ را تسلیم در هر حال شو / همچو میت در ید غسال شو
زینهار از اعتراض و امتحان / حال شیخت همچو حال خود مدان
شیخ کامل را بجان افکنده باش / زیر امرش با اطاعت بنده باش
در طریقت هرچه داری مشکلات / حل نگردد جز ز شیخ پاک ذات
مشکلات از اوست دان حل شود / مرد دانا زان جهان مبدل شود
مشکلات راه حق را صد مدان / زان نباشد رفتنش بی مرشدان
هر که بی رهبر رود در راه حق / کی شود جان و دلش آگاه حق
پی رو مردان حق شو روز و شب / تا شوی مستغرق انوار رب
کن بنای هستی خود را خراب / زیرا او گنجینهٔ جانرا بیاب
سر مکش از بندگی کبریا / تا شوی شایستهٔ لطف خدا
هست حق معبود جمله در جهان / نیست کس از بندگی او جهان
پیشهٔ خود را عبادت کن که تا / هم هدایت یابی هم قرب خدا
از عبادت هر که او سر می کشد / او بدست خویش خود را می کشد
در عبادت بر حذر باش از ریا / تا نباشی دور از لطف خدا
از عبادت هر که او شد بی نصیب / او بنور حق کجا باشد قریب
بگذر از صورت بمعنی شو که تا / با خبر باشی ز سر اولیا

صنع آنا ولی شد معنوی — همچو تقریر رموز مثنوی

رمز وایهامست گفتار ولی — کی بهر کس کشف آن گردد جلی

هست نظم عارفان بی شک و ریب — سر بسر پر نکته اسرار غیب

نظم عارف هست سر بس بلند — کی شود واقف از ان هر ناپسند

مبتلای لهو دوراند خلق — کار مرد حق نمیداند خلق

اولیا سه فرقه است و یک گروه
هست بس پنهان بصد نور شکوه

ز انبیا چون مرد حق پنهان نماند — اسب فکرت نادری آن سوی آند

باکمال قرب در افعال خضر — گشت از موسی نهان احوال خضر

تو کجی که تا بدانی حالشان — ذوق عرفان جوی تا یابی نشان

هست این فرقه ز معشوقان حق — اولیاء کملین خاصان حق

بس بیان و شرح خواهد این سخن — لیک کو یک گوش پاک من لدن

رازها پوشیده و مستور به
اهل غفلت زین معانی دور به

رو ولد خاتش مکش این پرده را — زانکه گوته خوشترست اسرار و راز

در همه خلق جهان یک گوش کو — تا بردیک ذره بو زین گفتگو

بهر دو نان تا بکی این طعن و دق — رو باستغفار کن با سوی حق

یکدمی با سوز دل اندیشه کن — رو مناجات خدا را پیشه کن

ای بهر واماندگان یار و معینا — شو نشاطی را باحسانت قرین

یا آله مستعان شادم بکن
پای بند جرمم آزادم بکن

ای برادر

ای برادر دست وادار از سخن — خود خدا پیدا کند علم لدن

چون رسید اینجا سخن لب در ببست — چون رسید اینجا قلم در هم شکست

لب ببند ار چه فصاحت دست داد — دم مزن والله اعلم بالرشاد

چون بفضل حق رسید اینجا کتاب
ختم شد والله اعلم بالصواب

باعث تحریر این منظوم نظیم ساکن دار النعیم خلیفه سواری ابراهیم افندینک نقد وقتی ولی النعم محمد افندی حضرتلری جزائر مثنوی جمعنه لجه بر معانی طبع لطیفلری موج انگیز خواهش اولوب قلم گوهر هر نثارلرندن نام و اتمامنه وارد اولن تاریخ

بی بها درکه ثبت اولندی

اولسنه بو نسخهٔ پاک بهر جمله درر وار — نزهتکه طبایع حالت ده ضمایر

نسخه دکل بو الحق بر کنج شایگاندر — کیم اولمش اهل طبعه صد فضیله ذخایر

تاریخ

بو مصراع دلارا جمعنه دوشدی تاریخ
اسمی گر اولسه اولور مجموعهٔ جزایر ۱۲۰۱

الحمد لله که شد این نسخه تسوید — بکلک مرتضی لحبیب و التعقید

رجا دارم ز ارباب معارف — که گر بر سهو من گردد واقف

نپردش سهو من معذور گردد
بدامان کرم مستور گردد

م

NURUOSMANİYE KÜTÜPHANESİ

Kısmı:	Nuruosm.
Yeni	1956/4
Eski sıra No	2370
Tasnif No.	894·35-1=94·35

دیوان حجری

(١٠٦٥ وفاتی.)

اول که صد فهم و خرد بر سوزنیک مدرسیدر
انا افصح خبر معجز نطق و دمیدر

اول که بر نکته سی بیک جان و دلی مست ایلیه
معنئ راز الهی سخن ملهمیدر

حبذا نادره پرداز حقایق که انک
بزم تحقیقنک ارباب بیان ایلمیدر

حبذا منبع حکمت که زلال سخنی
کعبهٔ معرفتنک آب رخ زمزمیدر

لب نطقی که او در چشمهٔ راز تحقیق
تشنهٔ آب حیاتی دل خضرک نمیدر

دل پاکی که او در جام رحیق توحید
نوش ایدن جرعه سنی عالم فیضک جمیدر

سر معنی که دل عقله ویرر پیچ و تاب
شاهد نکته سنک طرهٔ خم در خمیدر

نکتهٔ جان که صالر حیرته روح القدسی
مبحث حکمتنک مسئلهٔ مبهمیدر

بقعهٔ علمه اوله نوله مدرسه سی
دل داناسی حریم حکمک محرمیدر

یراشور اگه سلیمان حقیقت دیر ایسم
حلقهٔ چرخ بنان دلنک خاتمیدر

نقطهٔ وحدته مرکز دل فیاضیدر
بو کل گلشن تحقیقدر اول شبنمیدر

قصر بالای حقیقت که عقول عشره
غرفهٔ اسفل کمپایه سنک سلمیدر

خرد اول قصره عروج ایلمکه قادر ایسه
آنده سیر ایلیسون اول ذات کیمک [illegible]

نایل اولسه بو قدر رتبهٔ علیایه نوله
که او محبوب الهی رسلک اکرمیدر

پادشاه

پادشاه دو جهان احمد مرسل که انک
مدحت ذاتی دلک مصلحت الزمیدر

ایلین مرتبه سن عرش بریننک عالی
اثر خرم عنبر شرف مقدمیدر

فلکک لیلهٔ قدری شب معراجیدر
عالمک عید همایونی دم خرمیدر

ایلدی مهر نبوتله جهانی تسخیر
انبیا زمرهسنک آنک ایچون خاتمیدر

انبیا جمله طفیلیدر انک معنیده
صکره گلدیسه نوله جمله نک اول اقدمیدر

معنئ نسخهٔ ذاتی که او در سر خفی
نکتهٔ حکمت روح و قلمک مدغمیدر

دلی اول کشور پر وسعت قدر تدر کیم
عالم غیب و هویت هب انک منضمیدر

شرع مستحکمی کیم دینمش آکا حبل متین
عقل مجنون روشنک سلسلهٔ محکمیدر

حشره دک دیننک ای کافی نوله قایم ایسه
که انک نصرت حق پایهٔ مستحکمیدر

خضر او قور علم لدنی دل داناسندن
اول محقق رسلک اکملیدر اعلمیدر

نوله جاری ایسه ملک و ملکوته حکمی
دو جهانک او شه اعدلیدر احکمیدر

عرش فرش اولسه نوله بارگه قدرنده
سند غرتک اول پادشه اعظمیدر

اشرف خلق جهان اولسه وجودی نه عجب
عالمک زبدهٔ مجموع بنی آدمیدر

یوق نظیری انک افراد بشرده الحق
عقل کل جوهر پاکیزه سنک توأمیدر

وصف ممدوح الهی نیجه ممکن جوری
نقل فیض شرف مدحن ایمرسک دمیدر

مستعد اولدی انکله نفحات روحه
بکر فکرم که حریم دلمک مریمیدر

اثر معجز فیضیله او بکرک حالا
سخنم نادره فرزند مسیحا دمیدر

شوق مدحیله دلم آینه در کیم آنده
گورینن معنئ عشقک صور عالمیدر

ایتسه تعریفنه خنیاگر طبعم آغاز
چرخی رقصه گتورن نغمهٔ زیر و بمیدر

او در اول نغمهٔ دلکش که مدکلر آنک
کیمی مستی کیمی حیرانی کیمی سرسمیدر

دلم اول میکده در نشوهٔ مدحیله کانک
مست پیمانهٔ رشکی فلکک اودهمیدر

اول شهک فقرله فخر ایتدوکنی گوش ایدلی
ردّم اهل کرمک نعمت بیش و کمیدر

طعن ایدر مالک دیناره غنای قلبیم
گرچه بو تکیه گهک مفلس بی درهمیدر

داغ اور رسینهٔ ذو النونه نظام عالم
که درونم گهر عشق و محبت یمیدر

راضیم فاقه‌دن اما بنی آزرده ایدن
سهوله ایلدوکم جرم و خطانک غمیدر

ینه محمود کمی فکر ایلیجک شاد اولورن
که دل پر کرمی عاطفتک مقسمیدر

درد عصیانمه درمانی اول ایلر زیرا
نظر مرحمتی زخم دلک مرهمیدر

رحم ایدر حالنه مجروحلرک والحاصل
او طبیب دل عالم رسلک ارحمیدر

حضرت رسول اکرمک صلی الله علیه و سلم لیلهٔ ولادتلری تعریفنده در

مرحبا ای دور آیانک شب سعد اختری
مقدم اولدی نذکر مولد پیغمبری

حبذا شهر ربیع الاوّل خرّم اثر
اولدی فیضکله شهور عالمک فرخ فری

سن اول فرخنده شبسن کیم سندن اشراق ایلدی
آسمان قدر و شانک آفتاب انوری

لیلة القدر سعادتسن کیم ویردک عالمه
شبچراغ دودهٔ رحمتله زیب و زیوری

شب دکل نور سیاه باهر الآثارسن
سندن اولدی منکشف سرّ کرامت گستری

شب دکل صبح تجلیسن که ایتدک آشکار
تاخجے رشید جمال ذو الجلال اکبری

شب دکل گنجینهٔ لطف خداسن کیم جهان
سنده بولدی گوهر پاک نبوت پروری

اول گرم گوهر پاکیزه کیم صنع خدا
ایلمش ذاتن هیولای تصوّردن بری

اصل حکمت لبّ معنی سرّ قدرت نور حق
روح آدم جان عالم هادی انس و پری

احمد مرسل نبی الرحمه فخر الانبیا

مایه

مایه بخش سرفرازی آبروی سروری

اول خجسته خانه‌زاد حق کیمین مقدمی
ایتدی بیت الکعبه‌یی عرش برینک همسری

محترم مولود عالیقدر و سامی رتبه کیم
اولدیلر حور و ملک خدمتگذار مادری

گورمشدر داخی چشم امّهات اربعه
آدمیده بویله مولود فرشته منظری

هم گلاب لطف نزهتله مخمّر طینتی
هم فروغ حسن بهجتله منوّر پیکری

طبع صافی چشمهٔ تسنیم صدقک منبعی
مشرب پاکیزه‌سی خلد صفانک کوثری

نور صدری ذات معنی صورتنک آینه‌سی
سرّ نطقی علم تحقیق و یقینک مصدری

حسن خلقی روی رحم و شفقتک پیرایه‌سی
لطف طبعی کیمیای رفق و حلمک جوهری

چکمه‌مشدر بویله بر نقش بدیع بی مثال
اوله‌لی اسم مصوّر آدمک صورتگری

اول شرف گنجینه گوهر کیم وجود پاکیدر
حاصل سرمایهٔ خورشید و ماه و مشتری

ویرمسه دنیایه زیور پرتو تحقیقله
عقل قاصر دور گردونی صانوردی سرسری

ایلدکده غرّه صبح وجودی جلوه‌گاه
صورت اصنامدن محو اولدی نقش آزری

ایلدکده غرّه صبح وجودی جلوه‌گاه
صورت اصنامدن محو اولدی نقش آزری

آبروی غیرتندن شرم ایدوب نار مجوس
ایتدی پرده چهرهٔ پرتابنه خاکستری

طرح ایدنجه قصر گردون پایه قدرین قضا
طاق کسرینک اودم زیر زمین اولدی یری

شرح اولنمز معجزات مقدمی تا حشره دک
یازسه وصفنده اگر خامم هزاران دفتری

هم نه حددر بنم کیم وصف جرأت ایلیم
اول شهنشاه لعمرک تخت و لولاک افسری

خدمت مدح و ثناسنده قصورم فهم ایدوب
لایق اولدر کیم ایدم درگاهنه عذر آوری

دست اندیشم ایرشسه دامن تعریفنه
گوهر نظمم بولوردی رتبهٔ والاتری

قادر اولمزدی بو دکلو مدحته حیرتی کم
طبعنک فیض الهی اولمسیدی یاوری

تا شب مولد ایده ماه ربیع الاولی — پر ضیا قندیل سیم اندود چرخ چنبری
اوله مشکات تجلیاتنده مصباح صلوات — تا صباح حشره دک رشک چراغ خاوری

در ستایش حضرت مولانا قدس الله سره الاعلی

ذرهٔ عشق و آفتاب دلم — نسخهٔ حکمت و کتاب دلم
شنوا کوش رازعرفانم — لب تحقیقله خطاب دلم
باخبر هوش مشکل عشقم — دم جانسوزله جواب دلم
تازباندان شعلهٔ آهم — قصه پرداز اضطراب دلم
کرهوادار جنت هوسم — دمزن دوزخ عذاب دلم
کر طلبکار وصلت یارم — لایق رنجش عتاب دلم
نیلین عشق و دلبری بن کیم — سرکش حکم انقلاب دلم
کام یول بولسه قرب همتمه — چین ابروی اجتناب دلم
یائس دور اولسه نزد خاطردن — قوت دست انجذاب دلم
بویله مستغنیانه همت ایله — نازنین محرم حجاب دلم
ساقیٔ ناز غمزهٔ مستم — فتنهٔ عالم خراب دلم
رند عشقم نه مست و نه هشیار — هم بنه نشوهٔ شراب دلم
شمس تبریز عالم عشقم — هادیٔ وادیٔ صواب دلم
نوله اولسم محب مولانا — شوق مهر یله سینه تاب دلم
اول ولایت پناه کیم دائم — سر حالیله کامیاب دلم
خاک پاک رهِ محبتنه — رشک فرمای انتساب دلم
ذوق کیفیت سماعندن — آفت پردهٔ حجاب دلم
تاب کرمیت صفاسی ایله — آتش دامن نقاب دلم

فکر

فکر بزم طرب فزاسنده — واله نغمهٔ رباب دلم
کیف معنای مثنویسندن — مست مفهوم اکتساب دلم
سلک حکمت لآل نطقندن — رشتهٔ پیرای انتخاب دلم
عالم بیکران عشقنده — لجهٔ آسمان حباب دلم
عرش اعلای آستاننده — کمترین ذرهٔ تراب دلم
نقد کنجینهٔ ودادندن — مالک دولت نصاب دلم
شرف خدمت خلوصنده — داخل دفتر حساب دلم
منهج اعتقاد حالنده — سالک مذهب ذهاب دلم
وادیٔ کشور سلوکنده — روح قدسیله همرکاب دلم
کاه اولور مشکلات سرندن — زلف حیرتده پیچ و تاب دلم
کاه اولور واردات فیضندن — سرکران صهر رباب دلم
تا نوای نیٔ ثناسی ایله — چاکر نیزدرون خواب دلم
طبع جوری کبی دعاسی ایله — حشره دک نائل ثواب دلم

در وصف جنت مکان فردوس آشیان مرحوم و مغفور سلطان مراد خان

صد بارک الله کیم فلک لطف ایلدی وزره دوران — کام آلدی هپ انس و ملک دنیایه احسان ایلدی
مسند اولوب راه جفا آچلدی وادیٔ صفا — دور محالفدن قضا چرخی پشیمان ایلدی
طویدی زمانه کردشی بلدی طریق حشمتی — کیم نقد و جنس خواهشی مبذول و ارزان ایلدی
نخل چمنزار رجا طوبایه طعن ایتسه سزا — باغ امیدی بو صفا رشک کلستان ایلدی
آچلمدق دل قالمدی امیده حایل قالمدی — برکار مشکل قالمدی حق جمله آسان ایلدی
بر دلده بوق غمدن اثر بر خاطره کلمز کدر — لطف حکیم چاره کر هر درده درمان ایلدی
تغییر ایدوب ماهیتی ویردی عجب خاصیتی — طوفان اشک حسرتی باران نیسان ایلدی

یوق کیمسه ده غمدن گله شکر اوزره در عاشقلر — داغ درونی فیضله گلبرگ خندان ایلدی
ویردی خدا کام دلی محو ایتدی آلام دلی — خورشید وش جام دلی شوقیله گردان ایلدی
رونق بولوب کار سخن گرم اولدی بازار سخن — هر خواجهٔ بار سخن تحصیل سامان ایلدی
هر نکته جان پروری صانور گورن حور و پری — حسن معانی دلبری مفتون و حیران ایلدی
مضمونی اولوب درّ عدن بر گوهر اولدی هر سخن — هر طبعی فیض ذو المنن هم بحر و هم کان ایلدی
گور لطف حقک کارینی اظهار ایدر آثارینی — نظمک دُر شهوارینی مقبول سلطان ایلدی
اول شه که بزم دولتن گرم ایتدی ذوق و شهرتی — یار و ندیم صحبتن ارباب عرفان ایلدی
اول شه که طبع فاخری هر فنک اولدی ماهری — هم قدر نظم شاعری ادراک و اذعان ایلدی
اول شه که عقل کاملی هر فیضک اولدی قابلی — هر نکته نک و الحاصلی لطفن نمایان ایلدی

ظلّ خدا سلطان مراد اول مالک رشد و سداد
کیم بختنی ربّ العباد دهره نگهبان ایلدی

اول کعبهٔ دین و دول اول قبلهٔ ملک و ملل — نظم جهانه صوندی ال ترتیب ارکان ایلدی
اول خاتم امن و امان اول فتح بازوی زمان — کیم نسخهٔ عدلن جهان حرز گریبان ایلدی
اول خسرو والا تبار اول داور جم اقتدار — کیم خدمتنده روزگار تحصیل عنوان ایلدی
شمشیری مفتاح ظفر دستنده ملک بحر و بر — حق اکا دهری سربسر محکوم و فرمان ایلدی
دنیایه طولدی هیبتی آفاقی طوتدی سطوتی — شیر ژیانی صولتی پرتاب و لرزان ایلدی
خوفیله خصم بدفعال اولمقده در سرگشته حال — هیبتله ذاتن ذو الجلال سام و نریمان ایلدی
ایر گوردی حق لطف آهنه رشک ایتدی خسرو جاهنه — حکم قضا درگاهنه کاوسی دربان ایلدی
خاقان بیلوب نقصاننی دارا قوسدن عنواننی — زیرا بو چوق دربانی دارا و خاقان ایلدی
بر ذره یه زیور ویروب مهر ایتدی زرّ افسرو — عدلی ضعیفه فرّ و زیب و موری سلیمان ایلدی
خصمک آکوب تاج سرن برباد قلدی کشورن — قهری جهان سرکشلرن خاکیله یکسان ایلدی

عید اولدی

عید اولدی دور خرّمی سوز ایتدی ایّام غمی — لطفی ریاض عالمی فردوس رضوان ایلدی
بوی دم جان پروری ایثار ایدر مشک تری — اخلاط عود و عنبری خار شکیله سوزان ایلدی
آیینه ایتدی آسمان اسرار مخفی سن عیان — گرچه بو رازی چوق زمان مکتوم و پنهان ایلدی
دورنده چرخ پرستم و بیرحم دیو خلقه الم — ایامنه ایدوب قسم عهدیله پیمان ایلدی
عهدی اولوب عدلیله مدار اولدی مرتب نظم کار — ابنای ظلم روزگار آخر پریشان ایلدی

ای پادشاه جم سریر رای شاه اسکندر نظیر
کیم حسبکی حق قدیر عالمده جان ایلدی

ظاهر کماله رغبتک هر دلده جاری ایدر حسنک — ارباب نظمی همتک حسّان و سلمان ایلدی
خاموش ایدم بن نیچه دم عقد اللسان اولمش رغم — مدحک زبانم لاجرم مرغ خوش الحان ایلدی
قیلدم نغم بلبل کبی آچلدی طبعم گل کبی — رنگین کلامم مل کبی کیفن نمایان ایلدی
خامم یازوب شعر تر شیدن روان اولدی شکر — اهل مذاقک بو اثر ذوقن فراوان ایلدی

غمزک نه دم سرمست اولوب تیغن کبی عریان ایلدی
خونریز جایک دست اولوب دمده بیک قان ایلدی

چشمک ایدوب سحر و فسون رسملری قلدی زبون — اول حیله کار پرفنون چوق مکر و دستان ایلدی
خطک گورنمز بر پری زلفک انکا بال و پری — اول گزلو فتنه دلبری پربیم و لرزان ایلدی
ابرولرک ابر بلا بارانی شمشیر قضا — عشق اهلنی بو ماجرا خوفیله گریان ایلدی

جوریله یوق جاندن اثر دلده اودن اولمش خبر
فرمان غمزکله نکر ترک دل و جان ایلدی

استاد معنیدر دلم یوق گرچه سوزده مشکلم — اما که طبع کاملم مدحکده نقصان ایلدی
بن ذره یم سن آفتاب سن ظلّ حق سن بن تراب — ذاتک ایدن عالیجناب مدحکده حیران ایلدی
اوصافکه یوق قدرتم لال اولدی مرغ فکرتم — آرتوردی مدحک حیرتم عقلم پریشان ایلدی

حسددن آشوب غمی رقصوده ویردم دل شاهه فتور
بسدر که مقدار نجه مور مدح سلیمان ایلدی

دمدر چو ختم اولدی ثنا اخلاص ایله ایتسم دعا
یمن دعا ایله خدا هر کاری آسان ایلدی

بندک اولوب پادشاه درگاهی قلسون پناه
زیرا سنی صنع اله ممتاز شاهان ایلدی

دایم قیلوب عیش و دمک اهل دل ایتسون همک
اول کیم جناب اکرمک دنیایه سلطان ایلدی

در وصف مرحوم و مغفور سلطان مراد خان غازی ابو المغازی علیه الرحمه

حق معین اوله شهنشاه سکندر ظفره
که غزا نیتنه صد قلعه چقدی سفره

خیمه سن قورمغه فرمان ایدیجک تعظیما
دوشدی دشت قضا اطلس کردونی یره

برجیم توغ سرافرازی صالندی فلکه
کوکب بخت عدو دوشدی نوله عقده کره

چکدی کرد حشمی ماه شب آرا یه نقاب
اولدی ماه علمی آینه مهر سحره

بولدی اردوی همایونی کمال رونق
صغمدی عسکرینک خیمه لری دشت و دره

چقد بر لشکر ایله طنطنه تختندن کیم
ویردی آلای مرتب لری حیرت بشره

نیجه لشکر که دوشر لرزه دل بهرامه
النی صونمدوغی دم هر بری تیغ و تبره

نیجه لشکر که ایدر روی زمینی محشر
هر بری اسبله میدانده قویار رسم حشره

بونه قوت بونه قدرت بونه همت درکیم
حق نصیب ایلمیش اول پادشه دادکره

اوج معظم سفره همت ایده بر سنه ده
کوندره عسکرینی مملکت بحر و بره

اولا جانب شرقه چقوب سردارین
کوستره شوکت ایله قدرتنی سرخ سره

ثانیا ایده قپودانی بحره ارسال
دوشوره دبدبه سی دشمنی خوف و حذره

شمدی خود کندی سعادتله چکوب توغ و علم
ایلیه قصد غزا کافر پر شور و شره

بارک الله زهی قصد و زهی نیت پاک
آفرین اول شه غیرتکش رستم اثره

او کزیده خلف دوده عثمانی کیم
غالب اولدی بو تدارکله نیا و پدره

اوشهنشاه قوی طالع و سعد اختر کیم
ویردی همواره شرف کوکبی دور قمره

اوشهنشاه فلک مسند و مهر افسر کیم
تخت جاه اولدی دری نیجه شه تاجوره

اوشهنشاه جهانگیر سکندر فر کیم
امری حکم ایلدی دنیاده اولان شاطره

خسرو ملک جهان حضرت سلطان مراد
که دلی آینه در سر قضا و قدره

لوحش الله زهی پادشه خصم انداز
که تیر بر نظر هیبتی بک شیر نره

خوف زنجیری ایله پای بدامن فسقه
فکر شمشیری ایله سر بکریبان فجره

جنبش عسکری لرزش ده جسم رفضه
مهچه رایتی تاب افکن جان کفره

نوک رمحی خفقان رنجی ویرر سام ایله
رنک تیغی یرقان کارین ایدر ال زره

چاک اولور سینه دشمن کبی تأثیرندن
یازسه لر پیکر شمشیرینی لوح حجره

السه کر نامیه قوت دل بی باکندن
لرزه ویرمزدی خزان خوفی وجود شجره

پرتو رایی اولور نور بصر ادراکه
حسن تدبیری ویرر حیرتی عقل بشره

بله بر عقل ایله تدبیری اولنمز ادراک
بلمه ده عاجز اولور بلکه عقول عشره

نه مراد ایتسه ایدر دور فلک آماده
نه دیلرسه کتورر قوت بختی نظره

نه ولایتده که بسط ایده سما عدلن
کرک خونخوار ایله همسفره اولورمیش و بره

لطف اخلاقی ایله مشرب ذوق آمیزی
غالب اولدی اثر خاصه ده کلشکره

وارسه کلزاره نسیم چمن خلقی دونر
بوی کل رایحه نافه پر مشک تره

ابر نیسانه یم جودی که سرمایه ویره
غرق ایدر دشتی دری عالمی در و کهره

معدن و کانه کف دستی ایدرسه امداد
کیمسه ال صونمیه یوللرده یاتن سیم و زره

ای شهنشاه قوی دلکه دکلسن محتاج
قهرمانلرله نبرد ایتمه ده زره و بره

منت الله که تخت جم و تاج خسرو　　دگدی بر سنجلین رستم صاحب هنره
دشمن مذهب و دین اوستنه چلک لشکر　　تا سچو مکله دوشه هر بری سمت خطره
کور سنوب حیدر کرار کبی کفاره　　نیزه کی آل الو که تیغی کبی نعله کمره
بتورب مصلحتن کافرک اندن صکره　　رافضی قصدنه صون دستکی سیف عمره
گرد عسکرله کوز اچدرمه پیلانی خصمه　　تا کلوب سعی ایده رمیجک چهره سنی خاک دره

وصفکی هر نه قدر ایتسه مفصل جوری
نیجه ممکن که آنی درج ایده بو مختصره

شرقدن غربه سفر ایتمک ایچون تا که قضا　　ویره بر تیغ مجلا کف مهر سحره
ملک دنیایی سکندر کبی فتح ایلمکی　　حق میسر ایده سن خسرو فرخنده فره
دشمنک دایم اولوب دیدهٔ بختی نایم　　اوغراسون خوف ایله کندوسی کج سهره

در تهنیت صحت مرحوم و مغفور سلطان مراد خان علیه الرحمة والغفران

منت الله ینه خسرو دین اسلام　　علم احمد مختار کبی ایتدی قیام
سرفراز اولسنه رایت دین و دولت　　دستگیر اولدی شهنشاهه ینه رب انام
قدم پاکنه یوز سوردی نسیم صحت　　پر اشور سدره و طوبی کبی ایدرسه خرام
کتورب قوتی بازویه افاقت آخر　　قالدرنجه ایاغه اول شهی ایتدی اقدام
اثر داغ دگل پای همایوننده　　ایاغن اوپدی شفا خدمتن ایدنجه تمام
یر یدر سلطنتک باشی ایرشسه فلکه　　ینه دوز یصدی ایاغن اوجنه اقدام
مژده ای باغچهٔ خاصه کیم بولدی نسیم　　سرو گلزار شرف قلعه حرکت یوز تمام
مژده ای فرش حرم کیم ینه مراتکده　　اولدی پیدا شرف مقدمله صورت کام
مژده ای رخش مبارک پی فرخنده قدم　　ینه دولتله سوار اولدی سکا رستم سام
نیجه رستم حیدر رستمی لرزان ایلر　　روحنه گرز گراندن اثر تیغ عالم

نیجه

نیجه سام آسه اله نیزه سنی سام اگر　　بار دهشتله اولوردی الف قامتی لام
قهرمان کوکبه شاهنشه خسرو شوکت　　آسمان مرتبه اسکندر نصرت اعلام
صف شکن قاهر دشمن کش میدان وغا　　تیغ زن نیزه زن ناموس کش غیرت و نام
نامور غازی خصم افکن حیدر شمشیر　　دادگر پادشه عادل فاروق احکام

قوت بخت جهان حضرت سلطان مراد
که قضانه فلکی قلمش انک امرینه رام

بارک الله زهی داور دارا حشمت　　که فلک ایلمش انکا خیمه طراز خدام
بارک الله زهی تاجور جم مسند　　که در دولتیدر تخت هزاران بهرام
او خداوند خردبینش و حکمت دانش　　که دل پاکیدر آیینهٔ راز افهام
او شرفمند سعادت اثر و سعد اختر　　که فلک دورینی ایلر اکا بر وفق مرام
اختر سعدی ویررسه فلکه فیض نشاط　　عید و نوروز اوله همواره شرفده ایام
پرتو رایی ایدرسه مه و مهری تنویر　　آفتاب ایله دم صبحه دونه ماه ایله شام
ایلسه تقویت حکمی اگر برکاهی　　صرصره تند سدید اولمغیچون استحکام
اوله برکوه قوی کیم عظم مندن　　حرکات ایلمکه عاجز اوله هفت اجرام
قهری بر برق جهانسوز که کمتر شرری　　ایلسه گرمی تاثیرینی دریا یره عام
اول قدر تاب حرارتله اوله سوخته کیم　　دونه خاکستر برباد و پریشانه غمام
لطفی بر گلشن خوش آب و هوا کیم ایتسه　　اثر فیضنی گلزار امیده انعام
لاله داغ تمنایی ایدوب خرم و تر　　ایلیه گلبن آماله شکفته گل کام
حفظی بر مجمر تفسنده یه یاری اوسه　　نه قدر رایحه سن ایتسه مشام استشمام
لاله ده داغ کبی ثابت اولوب آتشده　　ینه افنای وجود ایلمیه عنبر خام
شاهد خلقی که زیب حرم خلقیدر　　اولمش اسباب لطافتله فزون اندام

دلربا روح فزا پاک شمیم عیسی دم — خطی مشک ختن وطره لری غالیه فام
مشربی دلکشی اول کوثر روحانیدر — که آنی دل عالمده اوله ذوقی مدام
ایرسه بر قطره اگر آب حیاته آندن — چشمهٔ شهد اوله خضره ابدی لذت کام
وصف شمشیر جهانبانن ایشتسه دشمن — علونا یرهٔ بیم اوله چشمنده منام
نیجه شمشیر او بر دلبر عیاندر کیم — اولدی خمیازه کش حسرت ایلوسی نیام
نیجه شمشیر او بر غمزهٔ خونریز کیم — بر دم آرام ایده مز اولمیجق خون آشام

ای جهاندار جم خیل و فریدون موکب
شاه خورشید علم خسرو افلاک خیام

نه فلک عرش ایله رفعت بوله ایلمدی — تخت دولتده جنابک کبی بر شاه مقام
اول سلیمان زمانسن کی بو رفعتله سکا — یراشور هر نه قدر ایلیسه گردون اکرام
اول شهنشاه جهانسن کی بو شوکتله روا — اولسه درگاهکه اسکندر و جمشید غلام
اول دل روشنی اول مشرب پاکیزه ایله — صورت و سیرتک اولمش سنک آیینه و جام
علم تدبیر ممالکده عجب شغل ایدرک — نوله گر ایدر ایسک عقل جهانی الزام
شدت قهرک ایله لرزیه گلدی دشمن — قوت عدلک ایله بولدی جهان استحکام
خوف شمشیرک ایله اولدی پریشان فتنه — ویردک اول آتش سوزانله دنیایه نظام
خارق عاده در الحق بو کرامت سنده — چشم بد دور زهی لطف خداوند انام
سن سن اول پادشه پر هنر و کامل کیم — فخر ایدر گوهر ذاتکله سلاطین عظام
صفحهٔ دفتر دیوانهٔ صنعتنه هنرک — نوله تحریرینه ایتمزسه کفایت اقلام
دهره القاب همایونکی نهیٔ قضا — نیجه دمدر که بو عنوانله ایلر اعلام
صاحب فتح و ظفر غازی اصحاب جهاد — فارس الخیل جهان برق سنان باد لگام
آتدوغک تیر و جریدک سر سدانندن — ایره مز منزلنه پای عقول و اوهام

یازدوغک اول خط تعلیق حیات افزا که — شیوهٔ صرفی ایدر روح عماده ابهام
لطف طبعکله ایدر و شعره تنزل اولسه که — در مضمونک ایله زیب ده نظم کلام
گوهر نیوز رشتهٔ گفتار در بار گره — گنج معنیده اولان گوهر فیض الهام
لطف طبعکدن آکو بخش گفتار نوله — سخنی بو غزل پاک ایله ایتسم تمام

طولاشور حلقهٔ زلفنده دل بی آرام
دوکمش اول صید گرفتاره کا وله دائم

گورمدم زلفی کبی طرفه همای شب بو — سایه سی دوشدوکی یرلرده ایدر زینت و قیام
اولسه زلفندن اگر باد صبا گرد افشان — حشره دک خلقه اوله خاک زمین عطر اشام
زلفی ارواح و ملایکله بر اولسه گاهیجه — گوندرر بوی نسیمیله شب قدره سلام

زلف دلبر کبی گفتاری اوزاتمه جوری
شمدیدن صکره سوزی ایله دعا بیله تمام

تا شفاخانهٔ الطاف خدادن ایرشه — بدن آدمه دارویٔ دوای اجسام
حفظ ایده صحتله جسم لطیفن مولی — اولمیه لوح وجودنده غبار آلام
مجلس عالمه رونق ویره جام بختی — گل کبی خرم اوله عیش و صفا بیله مدام
ایرشه پایهٔ اقبالنه دولتله ثبات — تخت عزتده بوله امن و سلامتله دوام

در ستایش جنت مکان فردوس آشیان سلطان مراد غازی علیه

جهانه مژده که شاهنشه جهان گلدی — حیات عالم و جان جهانیان گلدی
ینه سعادت ایله شهری ایلیوب تشریف — ایرشدی منزل مقصوده کامران گلدی
ینه قدومی ویروب تختگاه رومه شرف — سریر دولته اسکندر زمان گلدی
ریاض مملکته فیض سرمدی ایرگی — وجود سلطنته عمر جاودان گلدی
عجبمی خلق ستانبول ایدرسه شهر آیین — که زیب مسند و زینت ده مکان گلدی

ایدوب شکسته و غمناک قلب اعدایی / نشاط فتحله مسرور و شادمان کلدی

خجسته فاتح کشورکشا که نصرت ایله / دونوب عراق عربدن طرب کنان کلدی

زهی عدوکش قاهر که فر و شوکت ایله / چکوب لواسنی خورشید وش عیان کلدی

یگانه صفدر صاحبقران که سنده نه / بو سلطنتله نه سام و نه قهرمان کلدی

جناب حضرت سلطان مراد غازی کیم / ظفرله همره و نصرتله همعنان کلدی

او پادشاه فلک رتبه کیم شکوهندن / علو دولت بدخواهه کسر شان کلدی

ایرنجه خطهٔ بغداده برق شمشیری / درون خصمه غم مرگ ناکهان کلدی

اولنجه لشکر دریا خروشی موج انگیز / عدویه ساحل حیرتده بیم جان کلدی

قوشاتدی عسکری عسکری اطراف قلعه‌یی گویا / احاطه ایلدی بر بحر بی‌کران کلدی

اولندی جنکه عزیمت او دکلو مدت کیم / ایرشدی عون خدا فتحه زمان کلدی

بروج قلعه‌ده بیربر سپاه دشمندن / دم وغاده صدای امان امان کلدی

ویرلدی رخصت او دم لطف پادشاهیدن / حصاردن چقوب اردویه میر و خان کلدی

اگرچه عذری مفید اولدی خانلرک اما / جنود دشمنک عهدنه زبان کلدی

که جمله‌سی نیه دروازه‌یه او حالتده / کمان بترکش و شمشیر درمیان کلدی

کورنجه دشمنی آلات حربله اول دم / غزات عسکره جنبشلری کران کلدی

چکلدی تیغ و تبر نیت الغزاده یه رک / محل معرکه‌یه جمله غازیان کلدی

قرلدی فرقهٔ باغی کسلدی کله‌لری / اسیر اولنلری بی‌سیف و بی‌سنان کلدی

دیکلدی نصرت ایله برج اولیایه علم / بو فتحی تهنیته فوج قدسیان کلدی

ایشتدی شاه عجم بو پیام جانکاهی / اودمده خاطرینه فکر خانمان کلدی

هزار خوفله راه گریزی طوتدی ولی / خیالنه نه خراسان نه اصفهان کلدی

نه سمته

نه سمته کتدی ایسه یول بولدی اول گمراه / نه شهره کلدی ایسه زار و ناتوان کلدی

چقوب کیدرسه عجبمی حدود عالمدن / که دار ملک عدمدن اکا نشان کلدی

ایا تهمتن غازی که جوی تیغکدن / او دم که چشمهٔ چشم عدویه قان کلدی

درونی آتش سوزان خوفله پر اولور / زمینه قطرهٔ اشکی شررفشان کلدی

ایدنجه عدلله اصلاح عالمه نیت / ضمیر طبعکه اسرار آسمان کلدی

عجبمی محرم راز اولسه‌لر اکه دایم / خرد وجودک ایله کونه توأمان کلدی

صفای آینهٔ آفتاب بختکدن / جمال شاهد اقباله حسن و آن کلدی

نه کوردی مثلکی دنیا نه کیمسه کوش ایتدی / بو عالمه نیچه شاهان و سروران کلدی

حکایت ایلمدی هیچکس معادلکی / بساط دهره نیچه شاهنامه‌خوان کلدی

نه ممکن ایلیه اوصافک اداکی جوری / اگرچه عالمه فردوسی بیان کلدی

خیال صورت مدحکده فرط حیرتدن / دهان نکته سنجه لکنت زبان کلدی

روا بودر که دعا کیله ختم ایده سخنی / که نازل اولدی سمادن فرشتگان کلدی

سپهر خاک درک سجده‌گاه اوله زیرا / که آستانکه یوز سوردی خسروان کلدی

نه ملکه عزم ایده‌سن فتح ایچون معاذالله / ظفرندا ایده کیم مملکت‌ستان کلدی

کلنجه شوکت و حشمتله تختگاهه نیه / دیه زمانه سلیمان انس و جان کلدی

نوروزیه در وصف مرحوم و مغفور سلطان ابراهیم خان علیه الرحمه

ایلیوب آینهٔ چرخی مجلا نوروز / دهره کوستردی نه صورت زیبا نوروز

صبحدم شعشعهٔ مهر دکلدر کورینن / چقدی شوکتله کیوب خلعت دیبا نوروز

علمن دیکدی سحر قلهٔ افلاک اوزره / عالمه کوکبه‌سن ایتدی هویدا نوروز

کلدی چون موکب اذار ایله سلطان بهار / زین ایدوب کلشنی اولدی چمن آرا نوروز
جام زرّین ایله عیش ایتمکه جمشید کبی / مجلس باغی بینه قیلدی مهیا نوروز
نوبهار ایردی بینه جنّته دوندی کلزار / ایلدی هر شجری سدره وطوبا نوروز
باشلیوب صوت ونوایه دمید ایلرسه / نغمه سن بلبل شوریده وشیدا نوروز
نیجه دمدر که فلک کورمدی بو کلشنده / بویله بر خرّم ودلکش طرب افزا نوروز
که کله عید مبارک ایرشه فصل بهار / زینت وفر ویره دنیایه خصوصا نوروز
هم اوله دور همایون شهنشاه جهان / که نظیر اولمیه ایامنه الّا نوروز

نیّر اوج شرف حضرت خان ابراهیم / که کورن دورینی یا عید صانور یا نوروز

اول شهنشه که اکر لطفله فرمان ایتسه / حشره دک هر کون ایدر حکمنی اجرا نوروز
بولسه کر فیض بهار چمن معدلتن / دایما دهری قیله کلشن ماٰوی نوروز
روزکاره نفس خلقی مربّی اولسه / ایده هر غنچه‌یی بر نافهٔ بویا نوروز
کلشن مدحنه جوری بینه رونق ویردی / اولسه شعرنده نوله زیور رعنا نوروز
تا که اسکندر کل باغی تماشایه کلوب / کوستره جولری مرآت مصفّا نوروز
خسرو دهر کیله مدت عمری افزون / دور عدلنده همیشه ایده دنیا نوروز
نیجه شهزاده ایله خرّم ایدوب هر سال / ایلیه هر کوننی حضرت مولا نوروز

در ستایش شهزادکان مرحوم سلطان ابراهیم خان

تا جهان جسم وپادشه جاندر / جانی اول جسمک آل عثماندر
اثر فیض حق بو سلسله ده / ابر نیسان کوهر افشاندر
نظر ایتمش بو خاندانه خدا / دایما تازه بر کلستاندر
اکسک اولمز همیشه غنچه‌لری / کلدی هر زمانده خنداندر

تا ازلدن

تا ازلدن بو دودمان کزین / معدن فیض لطف یزداندر
اولمده درّ وکوهری افزون / بو العجب بحر وبو العجب کاندر
شمدی خود اول کهرلرک درجی / صلب شاهنشه جهانباندر

خسرو دهر خان ابراهیم / که جهان ملکنه سلیماندر

بر شهنشاه عالم آرادر / که سپهر جلالت وشاندر
شرف وقدر ایله اباً عن جدّ / شاه بن شاه وخان بن خاندر
نیجه شه عالمک سلیمانی / نیجه خان برّ وبحره سلطاندر
شاهلر آستانه‌سنه بنده / خانلر درکهنده درباندر
اول شهنشه که شاهزاده‌لری / زیور تخت وتاج خاقاندر
باخصوص اول کزیده شهزاده / که شرفبخش ملک امکاندر
نامی سلطان محمد وذاتی / مظهر سرّ صنع سبحاندر
روح در کیم مصوّر اولمشدر / شکلی محسوس عین انساندر
نور در کیم مجسّم اولمشدر / کون کبی ظاهر ونمایاندر
یا ملکدر که سرّ حکمت ایله / صورت آدمیده پنهاندر
نه ملکدر که مهر وماه فلک / اول جمال واوجهه حیراندر
کرچه نوع بشرده یوسف هم / صاحب حسن ومالک آندر
اول نبی زاده‌یه بو شهزاده / حسن وآنده عدیل واقراندر
چشم بد دکمسون دیو هر کون / اوستنه آفتاب لرزاندر
ایکی شهزادهٔ مکرّم کیم / خان احمد له خان سلیماندر
بری بر شبچراغ دولتدر / جوهر جان کبی فروزاندر

بری براخت سعادتدر — طلعتی افتاب رخشاندر
بریده خان سلیم پاک کهر — که شرف بخش عزّ و عنواندر
پرتو آفتاب دیداری — بهجت افروز ماه رویاندر
هر بری نورسیده کلبن ایکن — سرو کلشن کبی خراماندر
عقل و رشد و زکاده هر بریسی — پاک ادراک و پاک اذعاندر
طفل ایکن هر بری صلابتده — صانه سن رستم و نریماندر
بردخی کیم وجوده کلدی هنوز — لطف حقدن مکرّر احساندر
ذات سامیسی لایق تکریم — نام نامیسی خان عثماندر
ماه نو در حجابده اما — وجه پرنوری بدر تاباندر
قدمی دهری نوبهار ایتدی — کرچه کیم موسم زمستاندر
بر کل آچلدی اربعین ابجره — که کلستانی فیض رحماندر
اولدی زیبا شهر طونتماسی — چارسو صانکه باغ و بستاندر
بر صفا بولدی خلق عالم کیم — دللری پر سرور و شاداندر
حق بودر کیم او بنج شهزاده — رونق باغ چار ارکاندر
بشیده بر بهار کللریدر — بشیده زیب قصر و ایواندر
جمله سی بر نهال غنچه سیدر — جمله سی بر بریله یکساندر
هر برینک فزون اوله عمری — نته کیم نه سپهر کرداندر
حضرت پادشاه ذیشان کیم — ظلّ حق آفتاب دوراندر
بنجه شهزاده لر له شاد اولسون — تاکه کل غنچه لر له خنداندر
کلشن اولسون سرای عامره سی — نته کیم فیض حق فراواندر
بلبل اولسون او کلشنه جوری — تاکه بلبل هزار دستاندر

زهی بخت

در تهنیت فتح و سور و ستایش مرحوم و مغفور سلطان ابراهیم خان

زهی بخت همایون شهنشاه جهاندار — که ابتدی یمن تاثیر ایله دنیایی همایون
بو بخته اولدی مالک جم و کیخسرو و دارا — بو لطفه دوشمدی مظهر فریدون و نه اسکندر
بو اقبال جهان کوستر مشدد بر جهانکیره — فلکدن طوغمامشدر بر جهاندار او وزره بو اختر
بو طالع لطف حقدر بو خسه بیک ییل چرخ دور ایتسه — نه ممکندر که بر شاهی بو لطفه ایلیه مظهر
بو کوکبله وجوده کلمدی بر پادشاه الّا — مکر اول دودهٔ عثمانیانه فروزین کوهر
او یکتا کوهر کنجینهٔ لطف الهی کیم — وجودی کوکبی ویردی جهانه زینت و زیور
شهنشاه جهان کیم نام پاکن ذکر ایچون دایم — بو تعظیمیله ایتمشدر قدسیان آسمان ازبر
مؤیّد خسرو صاحبقران مشرق و مغرب — موفّق داور کشورکشای اختران لشکر
مظفّر جیش و فتح آیت جهانکیر ظفر رایت — جهاندار قوی نصرت ملک خیل و خدا یاور
امان مملکت خاقان عادل حامی دولت — پناه سلطنت سلطان غازی فاتح کشور

سلیمان کوکبه سلطان ابراهیم ذیشانکیم
مسخّر در نکین حکمته ملک جهان یکسر

او شاهنشاه جم حشمت که درکاهنده اولمشدر — زمانه بندهٔ کمتر فلک منقاد و فرمانبر
زمان دولتنده بر غزایه ایلدی همت — بو نیتّ او زره کیم خشنود اوله الله و پیغمبر
فرنکستانه دوشدی شعلهٔ شمشیر برّانی — یاقوب قهر ایله کفّار کریدی ایتدی خاکستر
ایکی حصن حصینی فتح اولندی عون و نصرتیله — که هر بری متانتده عدیل قلعهٔ خیبر
نه خیبر هر بری برکوه آهن کیم مراد ایتسه — انی سیف کرامتیله آنجق فتح ایدر حیدر
بحمد الله شهنشاهک دعاسی مستجاب اولدی — ایرشدی عون ربّانی فتوحات ایلدی عسکر
بو نصرتدن اولوب خلق جهانک خاطری منوّر — بو فتحک مژده سی ویردی صفا دنیایه سرتاسر
خصوصا پادشاه عالمک طبع همایونی — آچلدی کل کبی اولدی لطیف و خرّم و خوشتر

ایدوب بر سور عالی برج اقبال و سعادتله — صفاسندن قلوب عالمه طولدی مسرتلر
چقردی بر دریاکی حرمدن فرّ دولتله — مصاحب بر وزیر کامکاره ایلدی همسر
آنی بو دولته لایق کورب داماد ایدندی هم — بو تکریمیله ایتدی عزّ و جاهی قدرینی برتر
زهی داماد عالیشان والارتبه کیم لایق — نه احسان ایلسه که شهنشاه کرم کستر
که زیرا ایتمش انک حکم تقدیر ازل اذ کن — خلوص قلبله صادق غلو نام ایله جعفر
عجب سور همایون اولدی حقا کیم نشاطندن — نه غم قالدی نه غصه للر اولدی شاد و خرم تر
فلک بو بیله سور بهجت افزا کورمدی هرگز — اگرچه نیجه بیک ییلدر دونر دنیایه سیر ایلر
نه ممکن بو بیله بر سور ایلمک گر اتفاق ایتسه — اگر جمشید و کیخسرو اگر دارا اگر سنجر
عجب پیرایه ویردی گلشن سور همایونه — اوزیب و فرله هر نخل زرین برگ و لعلین بر
خصوصا اول ایکی نخل بلند حیرت افزا کیم — چکلمش آسمانه فرقی اولمش همسر محور
مزین گونه گونه میوه لرله درلو جوهردن — او نخلک هر بری چکلمش مگر باغ ارمده سر
فلک هر برینه آویزه شاخ ایتمکه قلمش — مهی بر سیب سیم و آفتابی بر ترنج زر
اگر هر گون برنده اشیان ایتسه نسر سدر — فلک باغنده جولان ایلین طاوس زرین پر
صالر هر برینک فرقندن آفاقه ضیا اول شمس — ایکی شمع مطلا مهر رخشان و مه انور
اولورلر قاصر اوصافنده اول سور معلانک — معانی سلکینه درلر دیزرسه بیک سخن پرور

ایا شاهنشه جم مسند و سلطان ملک آرا
که سن سن خسرو گردون سریر و آفتاب افسر

زمانکده جهان آسوده عالم شاد و خرمدر — دکلدر گرد غمدن خاطر خلق جهان مغبر
وجودک عالمه سرمایه اقبال و دولتدر — که اولمش گوهر ذات لطیفکده کرم مضمر
جفا ایتمز فلک دورکده هرگز کیمسه یه زیرا — اولور شرمنده عدلکدن ستمله دور ایدرسه اگر
بیلور کیم آفتاب عدلک ایلر مضطرب آنی — انکچون ایتمکه قادر دگل بر ذره یی مضطر

بکا

بکا خود دایما لطف و مدارا ایتمه درکاری — وجود دم اولمشیکن ذره‌نا چیزدن کمتر
اگرچه ذره‌یم اما ثنا پرداز خورشیدم — که اشغالم شهنشاه جهانک مدحیدر اکثر
او خورشید سعادتدر بنم ممدوح طبعم کیم — انک انواریدر شهزادکان آفتاب اختر
ایدر چشم جهانی هر بری بر وجهله روشن — ویرر بلکه فلکده دیده خورشیده نور و فر
گوزلر هر برین حیران اولور زیرا که اولمشلر — ملاحتله بشر صورت لطافتله ملک منظر
اوله هر برسی زینت فزای گلشن دولت — ویره تا غنچه‌لر گللر جهان گلزارینه زیور

سوزی ختم ایله ای جوری بر دعوای صحیح و
دعایه باشله کیم آمین دیه عرش افزا قدسیلر

ننه کیم نصب ایده زرین لوای عالم افروزن — بروج قلعه چرخ برینه خسرو خاور
دیکلسون رایت فتحی قلاع ملک اعدایه — ایچندن کوکلره چقسون صدای الله اکبر
اولنسون مدح و تعریفی اوقنسون خطبه نامی — دعاسیله شرف بولسون همیشه محفل و منبر
نیجه سور و سرور افزا ایله مسرور اولوب قلبی — سعادتله ایده عمرین زیاده خالق اکبر

دوام عمر و صحتله کمال عز و دولتله
یدی اقلیمه اولسون حکم جاری تا دم محشر

بهاریه در ستایش پادشاه جهان ظل یزدان حضرت سلطان محمد خان مد ظله

ینه اسدی نسیم صبحدم فصل بهاردر — ینه ازهار آچلدی وقت سیر صنع بارئدر
ینه هر گوشه زینت بولدی گللرله تماشاگه — ینه صحن گلستانک دم گشت و گذاریدر
ینه چاک ایلدی گل جامه سن غنچه گریبانن — هزارک موسم شوقی زمان آه و زاریدر
گیندی هر شکوفه بر مناسب جامه زیبا — که هنگام بهار ایام عید کامکاریدر
بو موسمده حیات بولور عالم که هر دمده — نسیم جانفزا مانند روح اجسامه ساریدر
بو دمده راحت افزای مشام روح انسانی — بهارک نفحه لطفی نسیم مشکباریدر

صبا فیض لطافت نشر ایدوب کرزمکده دنیایی
بو موسم حق بو کیم کسب صفانک وز کاریدر

عجبمی سرو بستان کلزارده جولر روان اولسه
که سلطان بهارک شمدی حکمی بویله درجاری

بو موسمده نوله میل ایتسه هر کس کلشنه زیرا
کوکلر آرزومند صفای جویباریدر

بو دملرده منفرح کوشه وجای صفا حقا
چمن صحن سنده برجوی صفانک کناریدر

بو دمده اهل طبعک ایلین کفتارینی رنکین
فضای عالمک فیض صفای لالهزاریدر

بودم زهار ایله هر باغچه بر جنت اولمشدر
نیجه آرام ایدر آدم که وقت بیقراریدر

قدوم پادشاه عالمه مشتاقدر کلشن
دکل نرکس انک یوللرده چشم انتظاریدر

او شاهنشاه اسکندر سریر وسند آرا کیم
نیجه دارا غلام درکه دولت مداریدر

او شاهنشاه کیخسرو نظیر و داد فرما کیم
شهنشاهان عالم بندهٔ فرمان کذاریدر

جناب حضرت سلطان محمد خان جم مسند
که تخت آل عثمانک شه عالی تباریدر

نه شه بر نونهال کلستان سلطنتدر کیم
عدالت سایه سیدر فهم و دانش برک و باریدر

نه شه بر خسرو جم جاه ملک معدلتدر کیم
امان حفظ و عدلی حامی شهر و دیاریدر

او یکتا کوهر تابندهٔ کان سعادت کیم
سلاطین جهانک نور چشم افتخاریدر

او روشن اختر فرخندهٔ برج جلالت کیم
سپهر قدر و شانک آفتاب تابداریدر

او مهر زرفشان آسمان جود و همت کیم
کف احسانی دریا و کان امیدواریدر

دکل دریا و کان انک ایکی دست سخاسیدر
یم بر در یمینی کان پرکوهر یساریدر

جمال خلقنک صد یوسف مصری کرفتاری
کمال رشدینک صد عقل دانا شرمساریدر

اکرچه سایهٔ حقدر ولی خورشید و ماه آسا
جهان عز و جاهک روز و شب لیل و نهاریدر

یورر لرسه رکابنده پیاده شاهلر لایق
که اول میدان اجلالک یکانه شهسواریدر

نوله خوف کماندن خم اولسه قدی اعدانک
که دستنده خدنکی شاهباز جان شکاریدر

عجبمی

عجبمی سرکشان عالمی پست ایلسه شانی
که شوکتله جهانک شاه صاحب اقتداریدر

عجبمی فتنه ملکندن کریزان اولسه عدلیله
که خصم در قفاسی تیغ و تیز کاریدر

فلکده نمز خلاف حکمی اوزره اول شهنشاهک
که فرمانبرلکی جبری دکلدر اختیاریدر

او مقصودی اتهیدر اولور فرمانبری دنیا
کرکسه اختیاریدر کرکسه اضطراریدر

زهی شاهنشه روشن دل و پاکیزه کوهر کیم
ضمیر پاک روی عقل و دانشک آینه داریدر

دل پرفیضی کویا بحر مواج معارفدر
که لولوی معانی نطقنک دمدم نثاریدر

فلکده صاف تمکینی ملک شرمنده حلمی
خرد مداح طور حسن آب و وقاریدر

عدالت عادتی انصاف سمی داد معتادی
کرم حسن خصالی مرحمت لطف شعاریدر

ایا خاقان عالی منزلت کیم خاک درکاهک
جهانک سجده کاه خسروان تاجداریدر

زهی درکاه کردون آستان عرش رفعت کیم
ثریا ریزه سنکی کهکشان کمتر غباریدر

او درکاه معلا آنک شاسنده اولان نظم
جواهر قیمتنک ذی قیمت و کامل عیاریدر

بنم اول شاعر والا سخن کیم آل عثمانک
ثناسی طبعمک دایم مدار اشتهاریدر

کلامم کوهر دریای مدح پادشاهاندر
انکچون عالمک منکوش کوش اعتباریدر

نیجون فخر ایتمیم بن کیم سوزم تخت شریف اوزره
یارلمش دایما منظور لطف شهریاریدر

قو فخری باشلهای جوری دعا به صدقله
قصور خدمت مدحک محل اعتذاریدر

او شاهنشاهی مدح ایتمک نیجه ممکن که عالمده
نظیری ممتنع ذاتی کمال صنع باریدر

نته کیم نوبهارک موسم زینت فزاسنده
شکوفه نخل باغک زیب فرق شاخساریدر

نهال ذاتنی پرورده و هم میوه دار ایتسون
او فیاض ازل کیم عالمک پروردکاریدر

ایده عمرین زیاده طالعن خرم سعادتله
خدای لم یزل کیم کایناتک کردکاریدر

وجود پاکنی حفظ ایلیه باری خطالردن … که تاج دولتک یکدانه دُرّ شاهوار ایدر
لوای دولتی منصور اوله هر قنده صالسه … نته کیم دین اسلامک خدا هر دره یار ایدر

قصیدهٔ نجّه در وصف حضرت سلطان محمد خان خلد الله ملکه و سلطنته

بحمد الله که عالم بر شهنشاهه مسلمدر … که دور دولتنده خلق عالم شاد و خرّمدر
نیجه شاد اولمسون خلق جهان کیم اول شهنشاهک … زمان عدل و انصافنده آسایش دمادمدر
ستمدن کیمسه شکوا ایلمز ایام عدلنده … بو ایاملک ثناسی لازم و هم شکری الزمدر
بو امن و راحته باعث بو نظم عالمه بادی … شهنشاه جهانبان و جهاندار معظمدر

جناب حضرت سلطان محمد خان فی الشأن کیم
وجود بی نظیر و بی عدیلی روح عالمدر

او خاقان معظم نور چشم آل عثمان کیم … سلاطین جهانک جمله سندن شانی اکرمدر
فلک تخت و بلند اقبال و عالی قدر و عالی ذات … قوی بخت و همایون فال و سلطان مکرّمدر
یگانه شهسوار سلطنت کیم ماه نو دایم … رکابنده بیک استرانک اچون قامتی خمدر
قوشاندقچه میانه تیغنی کویا زبر یمایدر … النجه دستنه تیر و کمان صانکه رستمدر
مظفر پادشاه نامور کیم بحر ایله برده … عدوسی خاکسار و غرق بحر محنت و غمدر
قاچوردی خوف تیغی هر طرفدن جیش کفاری … که شمدی جای امن اولدی کرک ساحل کرک یمدر
عجب نصرت نصیب اولدی طو نمای همایونه … بو فتحی کورمدی چشم زمانه بر نیچه دمدر
سرافراز ایلیه دایم لوای دولتین مولی … که زیر قلب پاکنده غزا امری مصممدر
اوله عمری زیاده بختی یاور طالعی مسعود … که دورنده قلوب اهل عالم غمدن اسلمدر
ایده جوری کبی دایم دعاسن اول شهنشاهک … اگر کوکده ملایکدر اگر کیم یرده آدمدر

در ستایش مرحوم و مغفور وزیر اعظم بیرام پاشا علیه الرحمه

زهی صدر کریم عاطفت کار … کرم فیض آفتاب همت آثار

زهی

زهی دستور صاحب جود و انعام … سخا امواج دریای کهربار
فروغ کوکب اقبال عالم … چراغ چشم دولت بخت بیدار
قدر بینش مجلا فهم و دراک … قضا دانش مصفا عقل هشیار
حکیم ذو فنون کاردانی … بزرگ امید روشن حس و افکار
ادیب علم تدبیر و حکومت … ارسطوی خرد آداب و اطوار
رشید تیز طبع و عاقبت بین … نظام الملک شد آیین و کردار
مشیر مشتری حدس و ذکی دل … وزیر کار سنج و راست معیار

ضیای عقل کل بیرام پاشا
وکیل رای سلطان جهاندار

سعادتله حکومت عالمنده … اولالدن آسمان عدله دوار
فلکدن کسر خاطر کورمکده … قضا ایتدی دل مجبوری مختار
نسیم گلشن خلق لطیفی … که اکه خاکپا در مشک تاتار
اولنجه منتشر آفاقه اولدی … هوای لطفنه عالم گرفتار
اودکلو رایی روشندر که خورشید … ایدیدی پرتوندن جذب انوار
دل ماه منیره داغ اولوردی … صباح حشره دک هجر شب تار
رواج بختنه خورشید طالب … متاع قدرینه گردون خریدار
وقارندن بولورسه ذره تمکین … دونر بر ذره یه پاینده کهسار
اگر گلشنده الوان بهاره … اولورسه سایهٔ حفظی نگهدار
پریشان اولسه باد خزاندن … قالور ثابت یرنده رنگ ازهار
شرار آتش قهر و عتابی … دمادم برق خرمن سوز اشرار
نسیم روضهٔ زهد و صلاحی … همیشه فیض شوق افروز اخیار

اودکلو پاکدر دامان زهری
که لایق سجده گاه ایلرسه ابرار

محاسن فر ذاتنده هویدا
مکارم لطف طبعنده پدیدار

خراب آباد دهری قلدی معمور
اولوب بنیاد خیره جودی معمار

قیلوب مسجدلری ممتلی جامع
مثال کعبه ایتدی بیت احرار

عمارت ایلیوب حق خانقاهی
نعیم لطف و جودین قلدی ایثار

خصوصا پایهٔ اعلای صدری
کمال رتبه سن ایتدکده اظهار

گیروب گوکلینه ارباب قلوبک
بولور عرش خدایه رخصت بار

میسر اولمدی شد بر و زیره
بودکلو دولته اولمق سزاوار

جوامعده دعای خیری اوراد
صوامعده ثنای ذاتی اذکار

ایا آصف اثر دستور دانا
که آسان در سکا هر امر دشوار

بحمد الله زمان دولتکده
بو خارستان عالم اولدی گلزار

امین ایتدی ستمدن دهری عدلک
جفادن کیمسه ایتمز ناله و زار

عتاب غمزهٔ خنجر زباندن
دل عشاقده یوق زخم آزار

طوقنمز خاطر ارباب طبعه
خدنگ خشم و کین چرخ غدار

مرایای قلوب اهل دلده
گورنمز ذرّه جه آثار اکدار

بو شوقیله نوله رازدلمدن
ضمیر پاککی ایتسم خبردار

سنم اول جنّت آباد سخن کیم
فیوضات خدا دریا که انهار

سنم اول بحر امواج معانی
سوزمدر گوهر فیضه دُرّ شهوار

نکات شعرمک معناسی حکمت
کتاب طبعمک مضمونی اسرار

بیان نطقمک حیرانی نکته
زبان خامه مک سرمستی گفتار

دلم بر طبلهٔ پر مشک تحقیق
درونم نسخهٔ عرفان عطار

فلک اما بودکلو معرفتله
بو گلشندن نصیبم ایلمش خار

نه سودای امیدم واصل سود
نه کالای کمالم گرم بازار

فلکدن عارفه دوشمز شکایت
نوله شکر ایلسم هر گاه ناچار

بو درده چاره ایتمز کیمسه الّا
مگر الطاف دستور کرمکار

اولور رسم بهره یاب التفاتک
اولور بختم مساعد طالعم یار

گدر ویرمه او طبع پاکه جورک
سوزی ختم ایت بتر اطناب و اکثار

روادر ایلسک صدقیله امّا
دعای دولت و عمرنی تکرار

ایده تا آفتاب صبح دولت
سعادت مطلعندن عرض دیدار

اولوب دایم وجودیله مشرّف
بوله صدر وزارت قدر و مقدار

دل مشکل پسند پادشاهی
قیله تدبیرینه تحسین هر بار

اوله هر دمده نایل بیک نوایه
ویره خیراتنه حق اجر بسیار

قصیده در تعریف ملک یمن و مدح حیدر پاشا علیه الرحمه

عالمی باد سحر خیز که سیران ایلر
وارسه ملکینه هر نفس جان ایلر

نه یمن لطف هواسیله وزان اولسه صبا
نشر بوی دم جان پرور رحمان ایلر

نه یمن خطهٔ پاکیزهٔ بی همتا کیم
گلشن جنت ایله دعوی رجحان ایلر

بولسه گر ذرّه قدر خاکنی حورای جنان
مشک ترکیبی قویوب جبینه نهان ایلر

گورسه آرایش ازهار ایله باغن آدم
ترک فکر هوس روضهٔ رضوان ایلر

اعتدال اوزره اسوب صیف و شتاسنده نسیم
که گل و غنچه سنی خرّم و خندان ایلر

اولسه بر دم اثر فیضی زمینه شامل
خاک خشکی چمنستان و گلستان ایلر

ابر سحر الره آتبدن اکر بر قطره
خار و خاشاکی کل و سنبل و ریحان ایلر

کچسه اوستندن اکر ابر شتا بارانی
کسب سرمایهٔ خاصیت نیسان ایلر

حسرت لاله‌ستان در و دشتی حرم دم
ختن آهولرینک هپ جکرین قان ایلر

اوغرادقجه یولی وادیسنه کاهی خضرک
جویبارین بدل چشمهٔ حیوان ایلر

چقسه تحریره قضا مملکت دنیایی
شهر صنعایی سر دفتر بلدان ایلر

آسمانه نوله اول شهرله نازایتسه زمین
که تماشاسی دل عیسیٰ‌یی حیران ایلر

اولسه بر کشور اکر مظهر صنع قدرت
کوه و صحراسنی هپ معدن ایدر کان ایلر

اینسه بر مملکتی حفظ و حراست باری
روح ویس قرنی آکه نکهبان ایلر

ایرسه بر ملکه اکر رحمت حق حاکمنی
بویله بر داور دین پرور دوران ایلر

نیجه داور اوکرمکار مکرم که فلک
نامهٔ معدلته نامنی عنوان ایلر

رستم عرصهٔ هیجا که زبان رمحی
خصمه شرح هنر سام و نریمان ایلر

سرور معرکه‌آرا که دهان تیری
دشمنه نقل دم رستم دستان ایلر

مرداژدر دل کرار وغاکیم زرمی
عرصهٔ عالمی پر آتش سوزان ایلر

اسد الله لقب حضرت حیدر پاشا
که دل شیر نری صولتی لرزان ایلر

سندآرای وزارت که جناب توفیق
قدرله صدر فلک پایهٔ دیوان ایلر

رونق‌افزای صدارت که رواج بختی
کوهر ذاتنی آرایش ارکان ایلر

یازسه کر محمدت ذاتنی منشیٔ قدر
زیور سرورق دفتر امکان ایلر

دفع ظلم و ستم دهر ایچون ابنای زمان
نسخهٔ معدلتن حرز کریبان ایلر

نیر عدلی اکر صالسه جهانه پرتو
ذره‌یی مهر جهانتابله یکسان ایلر

مدحت رای منیرین کیم ایدرسه تحریر
تاب شوقی قلمن شمع فروزان ایلر

بذل

بذل احسان کف دست کریمی هر بار
ابر بارانی غمم رشکله کریان ایلر

بارک الله زهی بذل سخاکیم هر دم
کف جودی تلف حاصل عمان ایلر

زر و کوهردن ایدر معدن و کانی خالی
سائل لطفنه بر کره که احسان ایلر

اولسه کر ذرهٔ ناچیزه مربی کرمی
فلک همتنه خورشید زرافشان ایلر

فیض احسانی مؤثر او قدر عالمه کیم
هر کدامشربی بر حاتم و نعمان ایلر

دل داناسی ارسطو ایله افلاطونی
مکتب دانش عقلنده سبقخوان ایلر

مشرب پاکیدر اول کوثر ینبوع صفا
که دل تشنهٔ سوز غمی ریان ایلر

نافهٔ خلقنی شم ایلسه عطار نسیم
حقهٔ لاله دکی عنبر ریزان ایلر

کوکب طالعنه اولسه مقارن زهره
زلفنی شعشعهٔ مهر درخشان ایلر

شاهد لطفی کرامیسه کلهرک غرض جمال
دلبری آیینهٔ مه کبی تابان ایلر

شحنهٔ قهری اکر مملکت عشرته اولسه جاری
قیمت لعل مذاب میی ارزان ایلر

نهی منع ایلسه رز دخترینی مجلسدن
پردهٔ عصمتنی دامن زندان ایلر

ای سرافراز جهان کیم نظر مکرمتک
زمرهٔ اهل دلی قدرله ذیشان ایلر

بر سخنور که اوله مظهر فیض کرمک
ذاتنی بنجلین فایق اقران ایلر

نقد لطفک بکا سرمایهٔ معنی اولدی
سخنم عالمه بخش سر و سامان ایلر

شمدی هر کوهر ذی قیمت کفتاریمی چرخ
زیور کوش دل نادره سنجان ایلر

ایردی بر مرتبه‌یه در کلامم که فلک
بولسه آرایش تاج سر شاهان ایلر

نکته‌پرداز جهانم که خیالم هر دم
لطف راز دل جبریلی نمایان ایلر

علم افراز بیانم که ظهورم ایشیدوب
دزد مضمون سلف کندویی پنهان ایلر

کهنه پروردهٔ طبعن شعرای دوران
سر نوزادهٔ اندیشه‌مه قربان ایلر

کوهر نظمی وزن ایلسه صراف خیال … سحر و اعجازی ایکی کفهٔ میزان ایلر
ایلسم بزم حقایقده سر آغاز رموز … سخنم عالمی مست می عرفان ایلر
لطفی بود کلو در اندیشه‌یک اما غضبی … کشور فتنه‌یی بر لحظه ده ویران ایلر
رستم طبعم اکر دشمنله جنک ایلسه … خامه‌می تیر جکر دوز دو پیکان ایلر
تیز در تا او قدر نوک سنان قلمم … که انک کاری نه غمزه نه مژکان ایلر
خوف شمشیر سر افشان زبانم شمدی که … عدم اقلیمنه دک خصمی کریزان ایلر

عرض کالای هنر نیجه‌یه دک ای جوری
قیمت جوهر کی اهل اولان اذعان ایلر

باشله شمد نکیر وصد قیله دعا ایلمکه … که دعا اهل نیازک ایشین آسان ایلر
تا صبا نکهت ازهارینی نشر ایلمک … مایهٔ بوی دلاویز بهاران ایلر
فیض حق کلشن اقبالن ایده خرم و تر … که او فیض اهل دلی کل کبی خندان ایلر
کرمی کیبی له دولت و عمری افزون … تا کرم کاری خدا مظهر احسان ایلر

دیدهٔ کوکب بختی اوله روشن نتکیم
مهر و مه دایرهٔ عالمی دوران ایلر

در وصف فردوس آشیان مرحوم و مغفور موسی پاشا علیه الرحمه

اولدی بر آصف دانادل و فرخنده شیم … حارس تخت سلیمان و وکیل خاتم
بارک الله زهی صاحب صاحب تقوی … که مسلم در آنکا امر صلاح عالم
سالک راست روی جادهٔ فوز و نجاح … مالک مرتبهٔ زهد جنید و ادهم
جامع صورت معنای حدیث و قرآن … تابع سنت غرای نبی اکرم

پیر و خضر هدا حضرت موسی پاشا
که انکا داد خدا در ید بیضای کرم

دور

دور حکمنده جهان عدلیله خوشحال … عهد لطفنده زمان مکرمتیله خرم
عدل و تدبیری ایله منتظم اسباب جهان … قهر و تحذیری ایله منعدم ارباب ستم
حسن اخلاقنه اولمقده ملایک مفتون … ذات دلجوسنه ایتمکده محبت آدم
حرم کعبهٔ اخلاصنک اولمش حقا … زهد و تقوی ایله ارکانی متین و محکم
مشرب دلکشی بر عین لطافتدر کیم … تشنه در قطره سنه آب حیات و زمزم

ای فلک مرتبه دستور ممالک پرور
صدر دیندار و کرم پیشه شیر افخم

بیلورین حدمی بن مدحکه قادر کلم … اوله اندیشه‌مه بیک معنی نادر ملهم
باخصوص اول سخن آرای معانی انجم … که اولور بزم کلامده نظامی ابکم
فخر ایدر تحفهٔ مضمونم ایله باقی روم … رشک ایدر رتبهٔ کفتارمه سلمان عجم
سوزلرم اولدی پسندیدهٔ سلطان جهان … کوردی لایق بنی احسانه تحسینه هم
یاره بیکانه ده یوق زخم زبانمدن اثر … دل مجروحه اولور بلکه کلامم مرهم
بو قدر بسط مباهات کمال ایتمکدن … غرضم وار ایسه الله تعالی اعلم
یوز سوروب پایکه احوالمی عرض ایتمکدر … که عیان اوله حضورکده بو راز مبهم
بنم اول بیدل ناکام که کندم بیکه‌لی … نه حریص کرم اولدم نه طلبکار اهم
کرچه کیم بخت قسمنده اولا معتاد ان … اولورین مغتنم ذوق تسلی درم
لیک بر سنجلین صدر کرم الشامخ … غم دکلدر اکر احوالمی اعلام ایتیم
ایتمه مشکل کرمک حقنی زیرا انکار … اهلنک ذاتنی تعریف ایدن اضغاث احلام

طی طومار تمنا ایده لم ای جوری
ایردی پایانه ثنا امر دعا اولدی اهم

تا که اجرا اولنه ملک جهانده هر کاه … آصف و خاتم ایله قاعدهٔ دولت جم

جم دورانه مسخر ایده دنیایی خدا / آصف عهد اوله خاتمهٔ وزرای عظام

قلمیه در وصف مرحوم و مغفور غازی و شهید موسی پاشا علیه الرحمه

دمیدر ایلر ایسک ای قلم فیض مداد / نامهٔ عرض عبودیتنه انشای وداد
گرچه نی پاره سن اما که لسان دلسن / کشف راز ایلمه ده نطقه ایدرسن امداد
صدق و اخلاصمی هر وجهله تحقیق اوزره / باشله تحریره ایدوب لوح دلی پیش نهاد
اول انامسنی اول صدر معلا قدرک / نامه ده ایله بو عنوانی بو تعظیمله یاد
مؤتمن صدر صلاح آور صدیق روش / مستشار آصف دین پرور فاروق رشاد
تابع سنت و فرمانبر شرع نبوی / حامی امت و سرلشکر اصحاب جهاد
معتقد پیر و شبلی و جنید و ذوالنون / متقی مرتبه مستور ولی استعداد

رهبر و طور رهی حضرت موسی پاشا / که دل روشنیدر مقتبس نور سداد

اولکه آثار کمال ورع و تقواسی / دایما ایتمه ده در کشور دینی آباد
اولکه انوار جمال کرم و انصافی / کون بکون اولمه ده در زینده عالم داد
حرز تدبیری ایله ملک بولور امن و امان / نسخهٔ عدلی ایله باطل اولور حکم فساد
فتنه بیک حیله و تدبیره سلوک ایتسه نه / ایده مردود زماننده جهانی افساد
نیر رأیی ضیا ویرسه کورنمز ابدی / لوح سیمین قمرده اثر نقش سواد
اولقدر حفظ ممالکده مسلم که اکا / گاه تخت اولدی مفوض گهی سرحد بلاد
ایلسون صدری مشرف ایله دولتله کورک / روزگار امر بنه اولمزمی مطیع و منقاد
چرخی بر مشکل ایشه ایلسه مأمور قضا / قوت طالع و بختندن ایدر استمداد
آسمان عالم قدرنده سحاب کهسار / کهکشان خیمهٔ جاهنده طناب اوتاد
شهنشین حرم رفعت و اجلاله / اولدی گویا که یدی منظرهٔ سبع شداد

تاب شمشیری صالر جسم عدویه آتش / آتش قهری ایدر جان و دل خصمی رماد
پیکر حور کبی روح مصور کورینور / دوشمه منظرهٔ نظر لطفنه تصویر جماد
ایلسه نهی مغنیدن اکر منع صدا / نفس بلبل خوش نغمه اولوردی برباد
رشدی زهاده اولور راهنمای توفیق / زهدی رندانی ایدر سمت صلاحه ارشاد
نقشنی صورت لطفی سفده ایدردی تصویر / شاهد خلق و لالارسنی کورسه بهزاد
نفحهٔ لطفی اولور عطر کریبان جهان / نکهت خلقی ایدر خاک و گلی مشک و زباد
ذات پاکنده محاسن او قدر کیم چرخک / صایلور نقد نجومی بو اولنمز تعداد
بذل احسانی طبیعی و عطاسی ذاتی / همت و جودی جبلی کرمی مادرزاد

ای کرمکار ملک خلق و حسن شیم کریم / اولدی ارباب دله ذکر جمیلک اوراد

بنده حددم قدر اوصافکه آغاز ایتمم / حق انصافی بیلن ایلمیه استبعاد
باخصوص اولمش اولم لطفکه مظهر نیجه دم / کرمک ایتمش اوله خاطر غمناکمی شاد
بی حقیقت دکلم شاعر ایسم شکرم بو / اولمدم رسم محبتده نفاقه معتاد
طینتم آب وفا ایله اولنمش تخمیر / بویله قلمش بنی اول صانع یکتا ایجاد
بر محبت قولی بی قید گدایم که خدا / ایلمش خاطرمی بند هوسدن آزاد
نه گدا پادشه مسند استغنایم / چرخه یوقدر منتم اولسه قدر لطفی زیاد
دامن همتمی ایتمدی آلوده دخی / خلقک امید و تمناسی اولان نقد مراد
ساده در لوح درونم صور خواهشدن / صدق و اخلاصک ایله بنده مگر نقش فؤاد
ایرشور چرخه کله گوشهٔ فخرم اما / ینه بر لطفک ایله ایلر ایسک بنده کی یاد
بیلورین گرچه که هر وجهله معلومکدر / بو ثناخوان قدیمکده اولان استعداد
لیک رسم شعرادر که تمدحله اید / بیش و کم نکتهٔ مفهوم کمالن ایراد

بنم اول شاعر پاکیزه اداکیم اولدم ... سحر واعجاز ایله تألیف سخنده استاد
نظم شیرینمی کورسیدی اولوردی خسرو ... لذت عشقی ایله کارکذار فرهاد
یوسف نظمه اولمز سه نوله مثل ونظیر ... جوهر حسن ومعانیده اکا اصل فرزاد
سویلیسم نشوۀ عطار وسنایده اکر ... سوزیمی ورد زبان ایلیه زندوز هاد
زادۀ طبعم ایله سویلنسه غزل ابن یمین ... بزم معنیده نیجه قطعه‌لر انشاد
غمزۀ شاهد مضمونمی کوردکجه اولور ... خنجر رشکله صدپاره درون حساد
حاسدک جوهر محض اولسه اکر کفتاری ... ینه دورمده کور حسنمی عنده کساد

غرضک عرض خلوص ایسه تیرای جور
بوقدر آنجق اولور نامه‌ده تکثیر سواد

صدقله باشله دعا ایتمکه شمدن صکره ... که اکا جانله آمین دیه اوتاد افراد
تا خداوندک اوله بنده‌یه الطاف مزید ... تا قله بنده خداونده اظهار وداد
ایلیه خلق دلاراسی قلوبی مفتون ... ذاتنه بنده ایده خلقی خداوند عباد

در ستایش مرحوم ومغفور وزیر اعظم محمد پاشا الشهیر بسلطان زاده

بارک الله زهی مملکت آرا دستور ... که زماننده جهان عدل ایله اولدی معمور
دهره ایتدردی فراموش نظام الملکی ... ملکه کوستردی نه وجهیله اولور نظم امور
ایلدی حکم خدا مصلحت عالم ایچون ... چرخی فرماننه محکوم وقضایه مأمور
چرخه قالسیدی اکر نظم امور عالم ... آخر اولمزدی شب تفرقه تا صبح نشور
زیب دیوان شرف صدر معظم که اکا ... کلک تقدیر بو عنوانله یازمش منشور
مستشار خرد ومؤتمن اندیشه ... صدر آکاه دل وآصف بیدار شعور
وفق بازوی جهان حرز کریبان زمان ... نسخۀ حفظ وامان سلسلۀ نبد شرور
صاحب الرشد خرد پیشه وزیر اعظم ... کامل العقل ومهم دان امور جمهور

شرف مسند اجلال محمد پاشا
که ایدر کوکب اقبالی جهانی پرنور

اوفلک مرتبه دستور عظیم الشان کیم ... روزکار امرینه رام اولمده اولدی مجبور
دور لطفنده فلک آینۀ روی طرب ... عهد عدلنده جهان ماشطۀ چهرۀ سور
سرّ مکتوم قدر پیش ضمیرنده عیان ... راز پنهان قضا لوح دلنده مسطور
بیم تهدیدی ایله پنجۀ دشمن بی تاب ... عون تأییدی ایله بازوی دولت پرزور
صحبت خاص فرح بخشی بهشت انسی ... مشرب پاک صفاکستری صهبای طهور
اثر بوی دلاویز دم خلقندن ... هر نه مجلسده که برشمه اولونسه مذکور
ایر اول مجلسه ارواح وملائک دائم ... هم اولور هر بریسی مغتنم بوی بخور
لطفی کیم جوی روان چمن همتدر ... شوره وادی تمنادن اکر ایتسه عبور
بی مددکاری فیض اثر ابر رجا ... بر اولور نخل وبرکام ایله اول وادی شور
جرعۀ جام رحیق کرم طبعی ایله ... اولسه پرورده اکر چشم تبان مغرور
دل زاری کوره کلدکجه نکاه وغمزه ... کسوۀ لطف وتواضع کینور نازوغرور
عدلی کیم اولدی مسلم اکا تألیف طباع ... اولسه لر مظهر آثاری وحوش ایله طیور
پنجه سندن ویرر آهوبره‌یه شیر غدا ... بچه‌سن سینۀ شهبازده بسلر عصفور
دور ایام صفابخش طرب کستر نیک ... بو مدار اوسته ایلرسه مه وسالی مرور
تنک ایدرباشنه دنیایی غمک بزم نشاط ... جای ماتم قومایه کثرت جمعیت سور
کوهر مدح کف دستنی نظم ایلمکه ... ایتسه بر شاعر اکر همتنی نا محصور
چکمدین رشتۀ کفتاره دخی بکیده برن ... قالمیوب قافیه غایت بوله اوزان وبحور

ای وزیر حکم اندر ارسطو دانش
ای شیر هنر افروز سکندر دستور

کرچه کیم حکمت تقدیر ایله اولدی ظاهر — جسم پاککده کی ترکیب عناصرده فتور
سنک حالتله بلی مضطرب اولدق امّا — ایتدی ارباب دلک خاطرینی غم مکسور
باشلدی هر بری صدق ایله دعا ایلمکه — ایلدی هر بری اخلاص ایله بذل مقدور
حمد لله که قبول اولدی دعای فقرا — فضل حق هر برینک سعینی قلدی مشکور
مرهم فیض عنایتله طبیب ازلی — زخم چشم فلکی ایلدی جسمکدن دور
ینه دیوان همایونه وارب صحت ایله — لطف تشریفک ایله عالمی ایتدک مسرور

آصفا کرچه که آیینهٔ ادراککدن
بنده نک صورت احوالی دکلدر مستور

ایلدک کوشهٔ چشم کرمکله نظرا — بو ثنا خوان قدیمی نیجه کره منظور
بن تشکرده قصور ایتدم ایسه اول کرمه — سن کمال کرمکدن بنی ایله معذور
بو ایدی شکری اولطفک که کلنجه بودم — سعیمی وصف جمیلکده ایدیدم موفور
باخصوص اولمش اوله نطق معانی نجم — کنج پر کوهر شهوار بیانه کنجور
جمله دن ماحصل طبع هنر کسترمی — ایده یم مختصری پیشکش غرّ حضور
نیم اول خسرو شکوی سخن کیم ایتمش — چهره پرداز نقوش و صور جنّت و حور
شاهد نظمی صورتده عدیل شیرین — کلک چالاکی صنعتده نظیر شاپور

ایردی پایانه ثنا باشله دعایه جسور
نه قدر ایتدک ایسه خدمت مدحنده قصور

تا که مستحکم اوله قاعدهٔ دولت و دین — تا که اجرا ایده احکامنی افلاک دهور
دولت و دینه ویرب معدلتی زینت و فر — حشره دک عمرینه محسوب اوله ایام و شهور

قومیه سینهٔ خورشید جهانتاب کبی
صفحهٔ آینهٔ خاطرینه کرد فتور

مژده

قصیدهٔ یکشنبه مرحوم و مرقوم وزیر اعظم محمد پاشا پاشای مصر اولدقده دیمشدر

مژده ای مصر معزز که سپهر اقبال — دوشه دی مسندکه سایهٔ فرّ و جلال
مژده ای ملک مکرّم که شکوه دولت — شوکت مرتبه کی ایتدی بینه عال العال
مژده ای نیل مبارک که سحاب همّت — ایلدی دامنکی کوهر ایله مالامال
ارض مصرک شرف کوکبه سی والذی بلند — یر ایدر اولسه اکر یثرب و بطحایه مثال
دولت قاهره یه ویردی کمال تأیید — قوّت قاهرهٔ حکم خدای جلّ جلال
ایتدی بر آصف یوسف سیری مصره عزیز — مالک الملک جهانبخش معزّ و متعال
پنجهٔ آصف و فلک رتبهٔ جم حشمت کیم — موکب جاهنی اسکندر ایدر استقبال

خلف دودهٔ اقبال محمد پاشا
که ایدر رشتهٔ اجلالنه دولت پر و بال

آسمان عاطفت قدری ایله عالیشان — اختران موهبه بختی ایله فرّخ فال
عدلی حکم ایتسه جهانه ایدر آسایش جان — فتنه یی زلف بتان کبی پریشان احوال
عقلی بر جوهر فیّاض که تعبیر ایده مز — اثر لطفنی اندیشهٔ سنجیده مقال
رشدی بر سرّ الهی که زبان معنی — حیرت نشوه و صفیله اولور الکم و لال
فکری اولدقلو مدقّق که ایدر بر دمده — دل کردونده نهفته اولان اسراری خیال
رأیی اول مرتبه روشن که اکر نورندن — ایلسه عالمه بر ذرّه سنی زینت جمال
داغ ایدر آینهٔ مهری جبین ایام — مطلع مهر ضیا کستر اولور روی لیال
حسن اخلاقی آلور عقل بشردن آرام — جذبهٔ لطفی ایدر طبع جمادی سیّال
سائل فیض لب چشمهٔ طبعی کوثر — مائل مشرب پاکیزهٔ دلجویی زلال
ایتسه دنیایه اکر همّتی ایثار نعم — خوان امیده اولور مائدهٔ کام نوال
دل کان بخشنی صونر دست رجایه کوهر — دست یم فیضی پر ایدر سلک تمنّایه لآل

اولسه گر نامیه پرورده نم جودی ایله   نخل طوبایه دونر باغده هر خشک نهال
ایرسه بر نفخه نسیم چمن لطفندن   غیرت هشت بهشت اوله ریاض آمال
عظم شانی تعریف نه ممکن اما   بیت استاد ایله ایتسم نوله تحقیق مآل

زیر عنقای شکوهنده فلک بر بیضه
کف میزان وقارنده زمین بر مثقال

ای کرم گستر خوش ذات و پسندیده صفات   وی ملک خوی جمیل الشیم و خوب خصال
حق بیلور ذاتکی مدح ایلمکه جرأتدن   غرضم بو که ایدم عرض خلوص نیت بال
گرچه بر سنجلین ذات کریم الشانک   ضمن وصفنده اولور حق ادا امر محال
ینه اما نه قدر قابل ایسه اهل سخن   لایق اولدر که ایده آنی اهم اشغال
بنجه سعی ایلمسون مدحتکه یا طبعم   وار ایکن خامه کبی نطقه زبانمده مجال
باخصوص ایله لر نسخهٔ اشعارمدن   نکته سنجان بیان آخذ معانی و کمال
بنم اول شاعر حافظ نفس و جامی فیض   که اولور نظم غریبمده اولان نکته قال
رند پیمانه کش معرفت نشوهٔ ذوق   صوفی خانقهٔ معنی یه کیفیت حال

دم صبح ایردی تمدح بنجه برای جوری
ایله ختم سخن یکشبه استعجال

وقتیدر زانوی صدق اوزره دعانک بر بر   اولدی برداشته آمین دیمکه دست رجال
تا که بر آصف جم جاهی سلیمان زمان   سند مصره ایده حاکم با استقلال
ساعت عمری سعادتله کچه هر شب و روز   دولت و جاهی ترقیده اوله هر مه و سال

بو قصیدهٔ رنگین ادا مرحوم صالح پاشا دفتردار اولدقده نظم شده در

ینه وار السنهٔ ناسده بر ذکر جمیل   ینه اولمقده ادا شکر خداوند جلیل
ینه بر اهل کرم کلدی کبی دنیایه   ینه چرخ کبی جورینی لطفه تبدیل

ینه مدح اولمده افراط ایله بر بخشش دهشت   که اگه نسبت اولور بخشش یم شبی قلیل
ینه خورشید کبی کاسه بدست اولمده خلق   وار یسه عالمه بسط اولدی ینه خوان جلیل
ینه اوصافنی بر ذات کریم الشانک   ایتمده خلق جهان هر بری بر نیه تفصیل
بر صفا وار دل ابنای زمانده گویا   ایلدی هر بری کام دو جهانی تحصیل
شو لقدر زمزمهٔ وصف کرم اولدی بلند   اوجدی هب دبدبهٔ بخشنده اولان نوم ثقیل
بن دخی اولمشکن ساکن بیغولهٔ یأس   ایلمشکن هوس کام و امیدی تقلیل
ایریشوب گوشمه اول زمزمهٔ روح افزا   اضطراری صبحین صور مغنا ایتدم تعجیل
دیدی بر منهی اخبار امور عالم   دیمه بن سا که جهانک فرحنه تأویل
بر کرم پیشه ایدوب سند جاهی تشریف   اولدی همحال شهنشاه جهانبانه وکیل
صدر دیوانده وزارتله اولوب دفتردار   ایتدی ارباب قلم دامن دستین تقبیل
یازدی تعظیم ایله بر جبین فلک منشورین   جمله دن آنی بو القاب ایله ایتدی تفضیل
عقل اول شرف الدوله وزیر ثانی   صاحب رشد و سداد آصف بی مثل و عدیل
اختر جاه و جلال و مه برج اقبال   مظهر سر جمال آینهٔ لطف جمیل

محترم صدر فلک مرتبه صالح پاشا
که اودر لایق تکریم سزای تبجیل

بولدی ذاتیله شرف سند دفترداری   آفتاب ایتدی حمل برجنه گویا تحویل
صورت احسن ایله ذاتی فرشته تمثال   سیرت لطف ایله خلقی کروبی تمثیل
رأیی اول مرتبه روشن که چراغ خورشید   کورسه نور اگه نظر شعله سی یوق بر قندیل
لوح آیینهٔ فکری او قدر صافیدر   عکس اولور صورت اسرار ضمیر جبریل
بولسه بر ذره قدر نور ضمیرندن اثر   فرق خورشیده ضیا گستر اولوردی اکلیل
حاجب کهنهٔ ماه کلاه سیمین   نوکر چشمهٔ مهر مطلا مندیل

یوسف خلقنی رؤیاده كوردی بر كز   نور چشمن دخی یاد ایتمز ایدی اسرائیل
ایتسه بر اهل سخن وصف عطاسن تحریر   قصهٔ برمكیانی آكا ایلر تذییل
جوی لطفی چمنستان امیده جاری   كوثر جودی سر راه تمناده سبیل
همتی خاطرهٔ قلت كامی مغنی   رأفتی واهب هر بر كسك یاسی مزیل
سایه صالمقده سحاب كرمی آفاقه   پرتو مهر جهانتاب كبی میل بمیل
وایه ویرمكده كف مكرمتی دنیایه   ایردی بر حده كه حیرتده قالور میكائیل
وادئ كرم رجایی ارم آباد ایتدی   ظلهٔ عاطفتندن ایرشن ظل ظلیل

ای شرف كوكبه دستور فلك پایه كه حق
ایلدی كوكبكی منزل اجلاله دلیل

ایده مز منقبت ذات كریمك تقریر   نه قدر ایتسه زبان قلمم قال ایله قیل
باخصوص ایلدی فیاض ازل حكمت ایله   شعرمك نكته لرن معنئ اعجازه بدیل
حق بو در لفظ بدیعه اولان مضمونی   ایده مز فكر حكیم سنج مدقق تخییل
سوزلر مدرا و معمای معانی كه خرد   حرف و تركیبنی بیك فكر ایله ایلمز تحلیل
اولسه عیسئ كلامم عمل آموز طبیب   نفسندن ایرشور صحت جاویده علیل
طبعم اول رود روانه كه بولاندی فیضن   آقدوغی یرده جواهر سورردی شط و نیل
بكر فكرم نه عجب شوخ و دلاویز اولسه   كه مداد قلمم چشمنه ایلر تكحیل
كفت و كو ایلمسه طبعم ایله غمزهٔ یار   ایده مزدی هنر و سحر و فسونی تكمیل
شعرمی نظم نظامی یه معادل طوترن   ایلسم طبعمی كه مرتبه سندن تنزیل
بو معارفله دوشوب قحطه كرمدن عجزه   اولمدم كرسنه چشمان هوسن كبی رذیل
مالكم ملك قناعتده دوكنمز رزقه   حاش لله كه انك شكرن ایدم اوله ذلیل
نه ثنیم هنرمدن ایرشن وجه كفاف   زاد ایچون ایتدی سلیمانه بهای زنبیل

منت

منت الله كلنجه بو دمه دست طمع   دوشمه ایلمه دی بار امیدی تحمیل
لاف ترك ایله اوزاتمه سخنی ای جوری   بس در القصه تمدحده بو دكلو تطویل
تا كه بر آصف فی شان و خردمندی قضا   ایده تتمیم مهمات اموره توكیل
حكم تقدیره موافق روشن تدبیری مدام   امر سهل ایلیه هر مشكلنی رب جلیل

اوله تا لجهٔ ترقیده علو جاهی
دولت قدر و شرفله ویره حق عمر طویل

در ستایش مرحوم و مغفور وزیر اعظم صالح پاشا علیه الرحمه

ایلدی حق ینه بر آصف عالیشانی   مهر ایله سلطنتك زینده اركانی
اولدی بر مملكت آرای سلیمان قدره   خاتم پادشه ملك جهان ارزانی
ینه بر صدر قدر كوكبه نك نامی ایله   بولدی منشور صدارت شرف عنوانی
صالدی خورشید كبی مسند جاهه پرتو   ایتدی همپایهٔ ایوان فلك دیوانی
مشتری كند و مقامن اونودردی كورسه   شمدی بو صدر ایله دیوان شه دورانی
بلكه اوصافنی بو رسمه ایدردی تحریر   طور میسوب شام و سحر دست قلم جنبانی
مطلع مهر ضیا كستر روز فطرت   مشرق صبح جهانتاب دم امكانی
صاحب مسند اعلای جهان پیرایه   مالك منصب والای قدر فرمانی
جملة الملك شهنشاه و وزیر اعظم   زینت افزای نظام و نسق عثمانی

رونق دین و دول حضرت صالح پاشا
مظهر سر كمال كرم ربانی

بارك الله زهی صدر زكی كیم ازلی   ایلمش حكمتله كسب كمال اذعانی
علم تدبیرده ماهر او قدر كیم اوله مز   آصف رشد و ارسطوی خرد اقرانی
عقل اول نه قدر ایتسه تفقد بوله مز   جوهر دانش و ادراكنه آنك ثانی

ایلسه نیر رایی قمره بخش ضیا
چهره شب کورینور صبح کبی نورانی

کیجه کوندز بر اولوب کیمسه دخی فرق ایمز
مهر رخشان ایله کردونده مه تابانی

اولسه انصافی اکر معدلت آموز بهار
رنگ و بوده کل ایدر لاله‌یی و ریحانی

ایتسه کر مرحمتی طبع خزانی اصلاح
ایتمیه بلبلی دم‌بسته کلک هجرانی

بولسه خورشید اکر سایه حفظنده محل
کیرمیه دست زواله ابدی دامانی

علو نایره قهری ایرشسه ابره
ایده باران یرینه خاکه شرار افشانی

نظر تربیت لطفی طوقنسه خاکه
نامیه باغ نعیم ایلیه خارستانی

روزکار اخذ وقار ایلیه تمکیندن
موجی کهسار و فضا ایلر ایدی عمانی

شاهد خلقنک آیینه رخساره سنه
ویرمش اولدکلو جلا مصقله روحانی

که اکر دوشسه مقابل اکا ارواح و ملک
عکسنی هر بری صورتده کورر جسمانی

دل بر همتنک فیض عطاسن کورکیم
نه قدر بذل و نثار ایتسه کف احسانی

اولقدر مایه ویرر مهر و سحابه که ینه
بردر و کوهر ایدرلر دل بحر و کانی

دوشسه کر شعله شمشیری دروغ بحره
عکس ماهی هلال اولور ایدی بریانی

ایلسه عدلی طبایعدن اکر دفع ضرر
دل آتشده دخی قالمز ایدی سوزانی

اولقدر شرب عذبنده حلاوت وار کیم
کوش ایدن مدحنی بر ذوق بولور وجدانی

حلم ایله طبعی نماینده سر ملکی
لطف ایله ذاتی مدار شرف انسانی

ای فلک مرتبه دستور معلی مسند
وی شه دادکر آصف فرمان رانی

حمد لله که وجودکله شرفیاب اولدی
صدر دیوان همایون حشم سلطانی

دولتی شاه که سنی دولته لایق کوردی
داد جود ازلی موهبت سبحانی

حق بو درکیم کچه‌لی عهد سلیمان امین
روزکار ایلیه ملک وجودین فانی

دخی

دخی بر آصف جم جاهک الندە خاتم
بولمامشدر بو قدر رغبت انس و جانی

ایله شمشیر نکیر و فرمان جهانکیرک ایله
بندهٔ درکه سلطان جهان شاهانی

دست عدلکله ایدر و ملک جهانی معمور
دهره کوستر نجه در رونق آبادانی

هم بو اثناده دوشرسه کریکدن کاهی
یوقلسه هر قلب خرابی و دل ویرانی

جمله‌دن بنده دیرینه ناکامی کیم
نه امید سری وار نه هوس سامانی

بوندن اقدم نظر عاطفته مظهر ایدو
ایلمشدک کرم و همتک بی پایانی

اول زماندن بروایلر دل بر اخلاصم
عمرکه دولتکه خدمت و دعوتخوانی

هم ایدر زمزمه مدح و ثنا که آهنک
کندو یه همدم ایدر اهل دل و عرفانی

حاصلی ویردی صفای نظر مکرمتک
طبعمه آینه مهر کبی رخشانی

شمدی آندن کورینور دیده اندیشه‌مه
پرده راز بیانک صور پنهانی

بنم اول ناظم ارکان بلاغت که سخن
بولدی دورمده ینه قاعده حسانی

بنم اول صاحب دیوان معانی که بنم
کاتب دفتر اشعارم اولور خاقانی

قوت مایه کفتارده بحث ایلیه مز
خواجه طبعم ایله محتشم کاشانی

قپامز کویمی چوکان هلالی طوتالم
رخشنک عرصه اندیشه‌ده اولسه میدانی

نسخه شعرم ایرشدکده سواد هنده
صاندیلر رومده در فیضی هندستانی

کلشن آرای سخن عرفی شیرازی کیم
بلبل قدسک ایدی نادره همدستانی

ایلسه زمزمه نکته اشعارمی کوش
روحی کیفیت معنانک اولور حیرانی

ذوق ایدر شعرم اوقندقجه روان بافی
کاهی بر سهوله طوتسم روش سلمانی

حاشا لله بو قدر ترک ادبدن غرضم
پایمال ایتمک اوله قدر هنرمندانی

بو سبیله ایدرین هر برینک نامنی یاد
بلکه شاد ایلیم ارواح سخن سنجانی

سوز تمام اولدی قولاغنجه برای جوری
دعوی نکته شناسی و معانی دانی

ایردی انجامه ثنا ایله دعایه آغاز
که دعا کامل ایدر سوزده اولان نقصانی

تا که قدر و شرف مهر وزارتله فلک
نامدار ایده شیران علی شانی

آصف عهد ویره خاتم ایله سلطنته
شوکت خسرو و جمشید قدر عنوانی

دولت و عمرینی افزون ایده مولای کریم
آینه اوله موافق فلکک دورانی

در ستایش مرحوم و مغفور وزیر اعظم احمد پاشا علیه الرحمه

منت الله که بیدار اولوب بخت جهان
کوردی آثار نظام عالمی چشم زمان

انتظام ملک ایچون کردونه حاجت قالمدی
کندو لطف سازکار ایتدی خدای مستعان

یعنی امور اولدی حقدن اهل خصوصی کورکه
بر نظام الملک دانشور شیر کاردان

فیلسوف عالم اول دانای روشن دلکه چرخ
ایده مز اسرارینی پیش ضمیرنده نهان

صدر صاحب خاتم اول مسند نشین داوری
ویردی دور دولتی عهد سلیماندن نشان

روزکاره کلمدی دور سلیماندن بری
بویله بر صاحب تصرف آصف دور زمان

دیده بیدار حفظی پاسبان مملکت
لمعهٔ انوار عدلی نور چشم انس و جان

فکر ثاقبله امور دولته ویردی نظام
رأی صائبله جهانی ایلدی دار الامان

اولسه لایق بویله دستور معلا رتبه نک
منشی القابنه خورشید لوح زرفشان

زیور ایوان دولت رونق ارکان جاه
مسند آرای سعادت داور والا مکان

عقل اول اول سمی احمد مرسل که حق
طبعنه ایتمش رموز علم ادراکی عیان

صدر اعظم اول بلند اقبال و دولتکیم اولور
بارگاه جاهنه بخت و سعادت پاسبان

اول جهاندار که ایتمش فیض حق فرمانینی
عدلله دنیایه جاری شرعله دینه روان

اول خرد پرور که اولمش چراغ عقلنه
پرتو انوار خورشید ذکاوت دودمان

انتساب باقیدن فلک عالیجناب
اکتساب فیض عدلندن زمانه کامران

اختر

اختر بختی سپهر عز و جاهه آفتاب
سایهٔ جاهی جهانه امن و عدله آسمان

صحن میدان شکوهنده زمین فرش حقیر
پیش ایوان جلالنده فلک بر سایبان

کسب انوار ایتمه لر رأی منیرندن اگر
ذره یه صایمز فلکده آفتابی اختران

بر لطافت وار زلال مشرب خلقنده کیم
قطره سن نوش ایتمکه لب تشنه در روحانیان

بر طراوت وار بهار گلشن لطفنده کیم
بولسه فیض عالمی نور ایدر فصل خزان

ویرسه تاب آتش قهری نسیم حکمنه
شعلهٔ سوزان اولور اوراق باغ و گلستان

گوشهٔ محراب تقواسی مقام اصفیا
وجههٔ زهد و صلاحی قبلهٔ کروبیان

عادتی فرمان شرع مصطفایه امتثال
رسمی اصلاح امور دولت اسلامیان

بذل جود همتندن کام بخشی بر مثل
بخشش دست کرمندن کرم بر داستان

ای وزیر آصف انصاف شه جم اقتدار
وی وکیل دولت سلطان اسکندر توان

سن اولکیم همتک ای جهانگیر چرخ
ایلدی آثار دورین عالمه راحت رسان

سن سن اولکیم قوت فرمانک جنگله قضا
ویردی منشور امانی روزکاره رایگان

سنکه لطفه مظهر اولمشکن نچون بن ایتمیم
کوهر اوصافکی پیرایهٔ سلک بیان

باخصوص اول شاعر حکمت بیانم کیم سوزم
رمز سحر و نکتهٔ اعجاز اولدی ترجمان

فیض استاد ازلدن قابل تعلیم اولوب
سویلدی طوطی طبعم نشئه‌سنده بر لسان

اولدی بر دولت میسر خسروان دنیه
کیم سخن ملکنده بولدی بنجه کنج شایکان

همت فکریله معمور اولدی اقلیم سخن
روزکار ایتدی متاعن تحفهٔ شاهنشهان

بویله چوق لاف ایتمکه اولوردی قدرتیم اکر
اولمسه شرم حضور صدر صاحب عز و شان

کیم کلنجه بو دمه مدحنده اهمال ایلدم
خاکپایه درج دلدن اولمدم کوهرفشان

حق بیلور عمداً دکل اهمالم اما کیم فلک
ایتمشدر طبعمی خالی کسلدن بر زمان

جرممی لطفکله عفو ایت عذرمی قبول ایت — تا که طبعمدن انکله رفع اوله مهر دهان
حاش لله کیم فراموش ایلیم احسانکی — تا که وار دلده خلوصک تا که وار جسممده جان
عرض ایدوب حالم بنه لطفک رجا ایتسم نوله — فی الحقیقه بویله در آداب سلوک عارفان
اول کریمه عرض حال ایلرکا وله منت بر — اول کریمدن اجتناب ایتمزکا وله بی امتنان
همتک عالی درونک مشفق و ذاتک کریم — اهل درده سندن اوزکه یوق طبیب مهربان
بذل جودک بی نهایتدر سنک اما ولی — لازم اولان بو که مقدار کفایتدر همان

فهم اولندی نامهٔ شکر و شکایتدن مآل
ایله ای جوری دعای دولتن ورد زبان

تا که دیوان فلکده حکمت یزدان ایله — مشتری اوله وزیر خسرو سیارکان
حشره دک صدر وزارتده اوله ذاتک مقیم — یمن تدبیرکله دایم سعد اوله بخت جهان
جمله امرکده اولوب تایید یزدانی معین — ایلیه حق دولتک پاینده عمرک جاودان

در وصف ولی الوزرا مرحوم وزیر اعظم صوفی محمد پاشا علیه الرحمه

ای صدر ولی مرتبه دانشور اکمل — وی آصف صافی دل و آیینه محل
همحال ولی الفقرا مولوی روم — همنام شهنشاه رسل احمد مرسل
صدیق کرم ناموار رحم و شفق — فاروق همم دادکر حلم و اعدل
ذاتک کرم خلقک ایله اشرف و اعلی — وجهک اثر لطفک ایله احسن و اجمل
شانک شرف بیت خدا ایله مکرم — حجک صنف جود و عطا ایله مفضل
رشدک عقلا خیلنه استاد مکمل — زهدک صلحا جمعنه ارشاد مکمل
تعداد عقول ایلسه بر عقل مسلم — البته صایر عقلکی اول جمله دن اول
طبعکده ذکا قوت بینشله مبرهن — ذهنکده صفا حکمت دانشله مدلل
هر قولک اولور قول شریعتله موجه — هر فعلک اولور فعل کرامتله مؤول

هم فکر تینکله فلاطون زمانسن — هم رای رزینکله ارسطوی اعقل
اصلاح جهان ایتمکه قصد ایلیسک ایلر — دهرک عمل شرینی حق خیره مبدل
بر باشقه کتاب اولسه اگر مدحت رایک — خورشید اکا لوحه اولور شعشعه جدول
سن مشرق اقبالده خورشید جهانتاب — قلبک صور معنیه مرآت مصیقل
حقا بو صفتلر سنی افراد بشردن — ایتمش کرم و فضل الهی ایله افضل
اوصافکه حد یوق نوله شمه نکیر ویرسم — اخلاصمی عرض ایتمکه بو سوره فیصل
وار حضرتکه صدق درونم او قدر کیم — حق اوزره بیان ایتسم اولور نقلی مفصل
حاصل بو که ایتدردی لکا فیض خلوصک — بر تحفه اثرکیم بوله مز عقل اکا مدخل
عقلک آنی فهم ایتمکه یوق قدرتی زیرا — ادراک ایده مز نکتهٔ دانایی مغفل
سن بلمسک اولور کیم ایدر اندیشه بانک — ارباب حقایق سوزینک مشکلنی حل
نامکله شرف بولدی او منظومهٔ عجیبی — تا روز جزا نسخه سی اوله متداول
ایتدک بو خصوصده لکا بر وجه مکافات — دست کرمکدن نیجه احسان معجل
حالا بنه ایتمکده سن افراط عطادن — انعام بی اندر بی والطاف مسلسل
بسدر بو قدر حسن نظر عبد حقیره — بن قسمتمه راضیم القصه محصل
قسمت ایریشور هر کسه گر بیش و اگر کم — یا منتظم اولمش اوله احوالی یا مختل
مقدار کفایت دخی اولمزسه نه چاره — امداد قناعتله معیشت اولور اسهل
تکلیف گران ایلمزن کیمسه یه زیرا — عرفانمه دشمنکه وجودم اوله اثقل
بولدم او قدر نقد قناعتله تسلی — افکار غنا اولدی درونمده معطل
بند ایلمزن دست دله رشتهٔ کامی — بو عقده‌می انکشت رضا ایلدی منحل
گوردم که دگل باب کرم عارفه مفتوح — ایتدم در امید و تمنایی مقفل
ایتمم فلکه دگمه ضرورتله تنزل — منتله کورنمم او دنی پروره اسفل

الآن سکا کشف ایلرین احوالی زیرا
سن واقف حال فقراسن فتأمل

محتاج تأملی اولور اولکه ضمیری
آیینه کبی نور خدادن بوله صیقل

جوری قو بو تصدیعی که اول صدر کرمکار
برلطف ایدر البتّه قومز امری مجمل

ختم ایله سوزی باشله خلوص ایله دعایه
کیم قالدره آمین دیمکه انس و ملک ال

تاکیم یازیله منقبتی زمرهٔ اخیاره
تعریفک ایله ایلیه لر آنی مذیّل

حق عمرکی افزون ایده صحتله همیشه
اولمایه مزاجک کدر دهر ایله معتل

هم سالم ایده ذاتکی آفات و خطردن
هرگاه سکا حفظ خدا اوله موکّل

هم اول ایکی مخدوم کرامی کبی حقّ
صحتله معمر ایده دولتله مبجّل

ارباب دل ایتدکجه مجالسده دعایی
ارواح و ملایک دیه یارب تقبّل

در تعریف و توصیف جامع و تکیه و ستایش مرحوم الیاس پاشا در بانی کسره

تعالی الله زهی جامع که رشک عرش اعلادر
معلّا قبّهسی همپایهٔ کرسیّ والادر

نه قبّه آسمان عالم فیض مقدسدر
که اول زرّین علم فرقنده مهر عالم آرادر

نه جامع مسجد اقصای ارواح مجرّددر
که هر بر صفّهسی بر پایهٔ معراج معنادر

نه جامع سبز ایدنلر رسمنی یرلرکه تشبیهه
بنه ایتمش زمینه بیت معمور معلّادر

نه جامع طرحنک دلبستهسی عقل مهندسدر
نه جامع وضعنک آشفتهکاری فکر بنّادر

بناسی قوت ارکان دین حق کبی محکم
اساسی اعتقاد قلب مؤمن کبی اقوادر

اولور تمکین ایله تا قیام حشره دک باعث
کمرکاهنده هر ثابت ستون کیم پای برجادر

کروه اصفیایه پایگاه منبری مسکن
کرام اولیایه گوشهٔ محراب مأوادر

کلیم الله اولور حافظی قرائت قرآن ایلرکن
نوله دیرسم فراز محفلی طور تجلادر

منار

منار دلکش موزون و سیم اندامی کویا کیم
چکلمش آسمانه نوردن بر سرو بالادر

کوزلر اول منارک عکسنی مرآت قرشنده
صانورلر لوح میناده مصور نخل طوبادر

نوله کلدستهسنده بلبل اولسه طایر قدسی
که قد سرفرازی سدرهیه مانند همتادر

مثال کعبه اول جامع اگرچه بی نظیر اولدی
ولیکن معلوی خانه عجب جای تماشادر

ندر اول خانقاه دلکشا منزلکه خرم
که هر بر حجرهسی فیض صفاده جنت آسادر

رخام صفّهسی الواح فرشی سنک دیواری
که نور فیضله هر بیری مرآت مجلادر

نه جانبدن نظر قلسک اکا چشم حقیقتله
جمال سرّ معنی آفتاب آسا هویدادر

تجلی مهبط انوار شمس معرفت در کیم
که فیض پرتوی هر ذرّه خاکنده پیدادر

کلوب کاهی زیارت ایتسه لایق روح مولانا
صفای وجد ایله بر بر مقام حالته افزادر

سماعه کلسه درویشان شوق وجد و حال ایله
کلورلر رقصه اکر احیا اکر ارواح موتادر

دوزلر جذبهٔ وجد ایله قدسیلر حریم منیره
مکرر وارسه اول تکیه دل بر شوق ملجادر

محصل اول معلا معبد و اول دلکشا تکیه
که هر بیری قلوب مؤمنینه فیض بخشادر

صفای ظاهر و باطنله قلمش آنلری بنیاد
او کیم ذاتی سزای دولت دنیا و عقبادر

ثواب اندیشه صدر معتقد الیاس پاشا کیم
صلاح کار ایله رونق فزور زهد و تقوادر

او صاحب خیر و همت کیم بودکلو حسنه نامی
مراد خاطری کسب رضای حق تعالیدر

او فخر امت شاه رسل کیم بو نجه سعیندن
خلوص قلبله قصدی رسوم دینی اجرادر

سکندر رتبه دستور ارسطو فهم و دانش کیم
نه تدبیراتیه مقبول حکیم عقل دانادر

یراشور ویرسه رونق صدر دیوان شهنشاهه
وکیل مسند آرادر وزیر تخت بیرادر

مهمّات امور شرع و قانون اولهلی کیم
نظام عدل ایله زینت فزای دین و دنیادر

اگرچه آصف تخت سلیمانیدر اما کیم
فلک درگاه خسرودر فریدون جاه دارادر

ولایت استناد قوت عدلیله نازنده — سعادت انتساب کوکب بختیله غرادر
همای اوج همتدر شکاری مختنم زیرا — وجودی قاف قدرتده همایون بال عنقادر
شجاعتده کریده رستم و حاتم دیمکدنسه — علی سیرتی بیک هر وجهله مدحنده اولادر
که زیرا نامه وصفنده اول مرد کرمکارک — کر انصاف ایله استادک بو مبحث ختم و امضادر

صف رزمنده رستم برکهی ترکش سپاهیدر
در جودنده حاتم بر گدای بی سر و پادر

شعاع مهجه رایاتی نور دیده نصرت — شرار نعل اسبی داغ سوز جان اعدادر
وارر لر ملک خصمه جانب شمشیر تیزندن — قضا بر ساعی مقدم بلا بیک سبکپادر
اگر فردایه صالسه انتقامی کار اعدانی — قیامتده بیله خاطرلرنده بیم فردادر
فلک تهذیب اخلاق ایلدی ارشاد علم ایله — انکچون کاری ارباب دله لطف و مدارادر
زمان سمت صلاحه سالک اولدی بیم قهر ایله — انکچون فتنه و آشوبدن عالم مبرادر
کنار چشمه سار همتنده خضر و اسکندر — ایدر لب تشنه امیدی سیراب ایکی سقادر
اولور کمتر نثار دستی بحر و کانه سرمایه — عجب خورشید زرپاش و عجب ابر گهرزادر
ایدر جیب سحابی دامن افلاکی پر گوهر — دلی وقت سخاده بو العجب مواج دریادر
دوکنز عالمه افراطله بخشش ایتمه‌دن هر گاه — متاع خواجه لطفی نه بی اندازه کالادر
یازرکن نظم رای انورین بر شاعر ساحر — قلم دستنده انکشت ید بیضای موسادر
شمیم عنبر آمیز بخور مریم خلقی — فلکده دایما عطر مشام روح عیسادر
ایا ممدوح ارباب سخن کیم طوطی طبعه — نکات مدحت جان پرورک شکردن احلادر
بنمده طبعم براوز که ذوق ایردی اولندن — که تأثیر ایله نطقم چشمه شهد مصفادر
غم دلسوز ایله پروانه وش خاموش ایدی طبعم — صفای مدحتکله شمدی بلبل کبی کویادر
هم اولدی اول صفانک حاصل سرمایه فیضی — بو شوق افزا غزل کیم نکته سی اندوه فرسادر

دل شیدا که بر شوریده مشرب مست رسوادر
نگاه تند خوی غمزه‌دن بی باک و پروادر

رقیب و عاشقه لطف و عتاب چشمی یکسادر — نه کونیده بقسک گاه صلح و گاه غوغادر
ایدر خون شهید عشقله ممزوج صهباسن — او چشم بی ترحم اوز که مست باده پیمادر
نوله دور لبنده زاهد و رند اولسه هم مشرب — که هم پیمانه کوثردر اول هم جام صهبادر
چکلمکده سلسل زلفنه بند اولمغه دللر — جگر کوکلم بنمده بیلمزین یار نه سودادر

نه بیم غمزه وار جور ریده نه اندیشه فتنه
عجب سرباز عاشقدر عجب بی باک شیدادر

ثناکی غایبانه عالم آرا ایلدم درسیم — حضور عزتکده گرچه گستاخانه دعوادر
قصیدم بر قوی حجتدر اول دعوایه اثباتم — بتر مضمونه شاهد بو کیم نامکله ممضادر
بو معنادن سوزم مدح ایلمک حقنده قصدیم — علو شانکی عالمده اعلام و انهادر
دکلدر خاکپایه گرچه اتحاف ایتمه لایق — بو بی قیمت گهر کیم کمترین جنس مهیادر
ولی سلک قبولکده ایدرسم منتظم لطفک — او نا نظم دم سوزمدن گردبسم لولوی لالادر
سخن انجامه ایردی دمدر آغاز دعا ایتسم — که زیرا قدسیان آیینه اول آمین مهیادر
نته کیم جامع عرش معلانک حرمنده — صف کروبیان درگاه مولایه جبین سادر
سپهره خاک درگاه بلندی سجده گاه اولسون — که طاق آستانی خلقه محراب تمنادر
فلک دون نسوم مرادجه نته کیم مولوی خانه — مدار شوق سرمستان عشق حالت افزادر

خدا خیراتنی مقبول ایدوب قلسون مکانن فی
وجود پاکی حقا لایق الطاف مولادر

در ستایش جنت مکان سیاوش پاشازاده مصطفی پاشا علیه الرحمه

ای صفای مشربک سرچشمه لطف ازل — حسن خلقک یوسف سر خدای لم یزل

نفس استغنا پسندک بی غبار حب جاه
قلب آزاده نهادک بی غم طول امل

عادت زهدک ویرر رسم صلاحه انتظام
رسم پرهیزک اولور زهاده دستور العمل

ذیل طبعکده نزاهت اولقدر کیم نفس صاف
اکه نسبت کورینور آلودهٔ گرد زلل

بهره یاب اولسه صفای خلقکدن طبع پاک
ذره جه آیینه سنده کورنمیه زنک کسل

فکر اسرار ضمیر دانشکده عقل کل
دامن درکه تشبث ایلمکدن چکدی ال

سایهٔ حلمک سر کهساره اولسه سایه سای
فرق اولنمزدی زمینده سطح ملسادن جبل

ویرسه افلاکه وقارک پایهٔ طور سکون
دوشمیه طی منازل ماهه صد دور زحل

ایلسه فیض کف جودک سحاب پایه دار
در و گوهرله اولوردی کان و یم کهسار و تل

رادمردی نسبتی انکله صاحب اعتبار
نیک نفسی الفت خلقکله مشهور و مثل

هم وجودک قدر عرفانیله روحانی تمام
هم درونک سر توحید ایله کروبی محل

نا مکی اثنای اوصافکده ایلردم بیان
بو سنده بده صفتلرله سکا اولسه بدل

فیض تعریفکله اولدی گلشن اندیشه ده
در نظم آبدارم غنچهٔ مضمونه طل

عارفه دوشمز تمدح گرچه اما اهل دل
مستفقلر در که حق دعواده اتیمزلر جدل

باشلیندی عوامی تقریره لب اجمال ایله
تا اوله همنکته معنای ماقل و دل

بن او معنی هندسه استاد نظم کیم اگر
قالمیه معموره مضموندن آثار طلل

طرح ایدوب اندازهٔ فکر متینمله بنا
ایلرین ارکانینی بی لرزهٔ بیم خلل

بو العجب رقوت ذهنی ادیب طبعمک
حل اشکال سخنده استمز نحو و علل

درس خاص مجلس اشراقیان حکمته
طفل اندیشم وارر دیوان معنی در بغل

پرتو معنای نظمم دیدهٔ احبابه نور
نقطهٔ حرف کلامم چشم اعدایه سبل

برتمیز یوق مرادجه جهانده نیلین
یا قصیده سویلمک اولمش کمالم یا غزل

برعجب بازارده آچدی بساطم روزگار
بو دملمش آنده رواج الا متاع مبتذل

دست دلالنده اتیمز کیمسه تقدیر بها
اولمینجه گوشه سنده نقش تمغای دغل

اولمیه کالای نظم فاخرم قیمتیده پست
هر نه کلو ایتسه ارباب حسد مکر و حیل

باشلیه ای جوری دعایه تا کچی لاف سخن
کیم خداونده دعادر تحفهٔ عبد اقل

تا که بر صاحب نجابت مردم عالی گهر
اوله سیر انجم دور فلکدن ماحصل

مدت عمرک ایده پیوستهٔ عهد ابد
اتحاد دولت و صحتله خلاق ازل

قلمیه در ستایش مرحوم و مغفور محمد پاشا الشهیر بیاربکری علیه

ینه ای خامه سنکله آچیلم نطقه زبان
ایده لم هر بر تمیز حالمزی شرح و بیان

اولادکله بنم قول الست اثرم
که ایده صکره سنک چشمهٔ نطقک جریان

سن اعمال محرم اسرار درونمکه ایدر
سکا سلطانی و کدا حالنی اظهار و عیان

لوح مقصوده آنک نامی اولنمز تحریر
ایلسه سندن اگر رازینی بر کیمسه نهان

سر بنی ساکه آچر عاشق اگر کیم معشوق
سکا محتاجدر الحق دل و جان و جانان

سر بنی ساکه آچر عاشق اگر کیم معشوق
سکا محتاجدر الحق دل و جان و جانان

عرض خلاصه سنی واسطه ایلر احباب
سن القصه ایکی دوستک اراسینده لسان

بنده بر دوسته اظهار خلوص اتمکیچون
سنی تحریک ایده یم تا قدمکله ایده روان

سابقا بر سر و سر دفتر ارباب کرم
بر علی جود و حسن خلق و گزین اقران

بر محب فقرا مردم درویش نهاد
بر وفادار و صفابخش قلوب اخوان

مرد خوش طبع و سخن فهم و کشاده جبین
یار ارباب هنر همدم اهل عرفان

جمع اولورلردی انک مجلسنه شام و سحر
بی تکلف اکرا علی اگر ادنا یاران

دلنوازانه ایدوب هر برینه جود و کرم
ممکن اولدقجه ایدردی نیجه لطف و احسان

جمله دن مخلص دیرینه صداقتده اورنی   دائما ایلر ایدی محرم اسرار نهان
اتحاد اوزره ایدک فرط مودتله تمام   شویله کیم اولمش ایدک رشک فزای دل و جان
نه رجا ایلسم اولوردی یانینده مقبول   نه مراد اینسم ایدردی آنی حاصل اول آن
کندویه ایتمش ایدم اهل قصوری مایل   متوجه لر ایدی جانبنه درویشان
چون بو معنایه آنک قلبی شهادت ایلر   دعوی صدقمی اثباته یتر اول برهان
حاصلی بو که بو آیین بو اسلوب اوزره   اختلاط ایلدک اول ذات ایله برنیجه زمان
کلدی بردمکه فلک دوندی مرادنجه آنک   اولدی دولتله امیر الامرا ذیشان
وقت دولتده بنه ایلیوب اظهار وفا   دوستلق رسمنه ایرکوردی هرکز نقصان
لطفنک قنغی برین عدا ایده یم زیرا کیم   بو فقیره اولان الطافنه یوقدر پایان
اول ملک سیرت و پاکیزه شیم کیم مثلی   کلمدی نقش اوله لی لوح وجوده انسان
اول جوانمرد پسندیده روش کیم ایلر   حسن اطوارنه پیران خرد استحسان
اول سزاوار حکومت که کلور حقندن   جمله ملکه آنی نصب ایلسه سلطان جهان

معدلت کار و کرم پیشه محمد پاشا
قابل فیض خرد کامل صاحب اذعان

اولسه تدبیرینه اصلاح ممالک تفویض   فتنه یه اولور ایدی ملک عدم جای امان
اختر رأیی ضیا صالسه اگر خورشیده   ذره وش حسرت شب ماهی ایدر سرگردان
ایرسه گلزاره اگر فیض بهار لطفی   ایده مز گلری پژمرده دم باد خزان
بولسه گر برگ خزان رنگ گل خلقی اولور   فصل سرباده جهان غیرت گلزار جنان
عدلی اگر دفع مظالمده تک و پو ایتسه   دل عشاقی مدارایه چکر چشم بتان
ویرسه گر همتی برگاه ضعیفه قوت   آنی برباد ایده مز صرصر عاد اولسه وزان
فطرتنده قونیلن جوهر انسانیت   شاهد خلقنک اولمش رخ زیباسنه آن

شهسوار

شهسوار سر میدان شجاعت که اولور   روشن خنجرنه شاهسواران حیران
ای گزین کرم ازبدۀ ارباب همم   که اولور سائل لطف و کرمک برکیان
لطف ایدوب رسم قدیم اوزره صورارسک حالم   منت الله که اولدر متعال و منان
حالیا وادی صحتده وجود بی سود   روز و شب ایتمده در سیر و سلوک وجدان
اولقدر عالم تجریدده ذوقم وار کیم   رشک ایدر حالمه هر خواجۀ صاحب سامان
آز اگر چوق ایریشور زاد و نصیبم الیسه   طلب رزق ایچون اولمم هله دامن بیان
کندومی کیمسه یه بار ایلمدم بوده دگل   کندو بارم چکرم کنج قناعتده همان
ایلمزم عارف اولان فقر و فنادن شکوا   هر نه حال ایسه ایدر گرچه بو سری پنهان
لیک بر اهل کرمدن اکا اقبال اولسه   لطف ایله خاطر محزونی ایتسه شادان
کاهی و شدکجه اکا حاجتنی عرض ایلر   بلکه شول شرطله کیم اولمیه تکلیفی گران
روزگار ایتدی بنی وصل احبادن دور   جانمه کچدی غم و درد و بلای هجران

سوزی ختم ایله یتر شکر و شکایت جوری
بر دعا قیل که اوله برلوله عرش رحمان

تا قلم ایلیه احکام بیانی اجرا   تا که حال دل اوله نامه ایله شرح و بیان
یازیله نامنه منشور سعادت یا رب   ذاتنی ایلیه حق قدر ایله صاحب عنوان
عمری افزون اوله صحتله دخی کتدکجه   رشک ایده مرتبۀ جاهنه جمله ارکان

صدر دیوانه قدومیله ویره عز و شرف
ایده هر مشکلنی الله تعالی آسان

در تعریف کتخدای خزینۀ پادشاه الشهیر بابن معن

او خاصیت که ارباب دلک صدقنده مضمر در   آنک آثاری اظهار خلوص اولمقه مقرر در
خلوصه جوهر قدسی دیمش ارباب حال الحق   ایدر هر قلبی خالص ذره سی اکسیر اکبر در

خلوصک منشائی صدق اولدی زیرا شاهد صبحک
گریبان قباسی مطلع خورشید انوردر

کورنمز دکه دلده نور صدق و پرتو اخلاص
مگر اول دلده کیم آب حقیقتله مخمردر

یا اول صاحب وفا مرد خدا الطبعده کیم دائم
اونوتمز آشناسن گر فقیر و گر توانگردر

یا اول درویش ناکامک درونندن اولور ظاهر
که لطفن گوردوکی ذات کریمه مدح گستردر

بنده وار درونده خلوصی بر کرمکار
که مهر و ماهدن شانی بلند و قدری برتردر

تیشمز پایه سینه مهر و ماه آسمان زیرا
بونک جایی سرای پادشاه هفت کشوردر

خزینه کتخداسی اول حسین اسم و علی سیرت
که هم سیر مکرم ذاتی و هم پاکیزه گوهردر

زهی عالی نسب والا حسب آغای ذیشان کیم
چراغ دودمانی فر ذاتیله منوردر

بولنمز طبع دراکی کبی بر جوهر قابل
که هم صاحب ذکا هم نکته دان و هم سخنوردر

فصاحتله تکلم ایتسه معنای مجسمدر
لطافتله تبسم ایلسه روح مصوردر

کرم میراث و همت داد حقدر ذاتنه حقا
نه یوزدن مدح اولنسه لایق و خوش خلق و فردر

ایا جوهر شناس معرفت نقاد معنی کیم
ضمیرک گلشن آباد نکات شعره منظردر

ایدرسن گوهر نظمه کمال مرتبه رغبت
که طبعک مایل اشعار پاک روح پروردر

حریم پادشاهی که منزلگاهک اولمشدر
بیلورسن بو حقیری کیم سخن پرداز کمتردر

خصوصا اول دعاگوی قدیم آل عثمانه
که شرق و غرب عالمده کمالم گوندن اظهردر

ولی شمدی کورنمز اولکالک بنده آثاری
یا بلمز نامی دولت پایتختم دون و ابتردر

اگر مدح شهنشاه جهانه جرأت ایتسمده
ایرشمک آستان دولته نیجه میسردر

یتوردک ادی عرض خلوص و صدقی ای جوهری
شکایت سمتنه دوشدی که بکر حالک مکدردر

سوزی ختم ایلیوب شمدنگیرو باری دعایه
بولور غر اجابت اول دعا کیم اهلی مضطردر

ننه کیم دائما صدق و خلوص اهلی بلا اشبهه
جهانک صورت و معنیده لطف حقه مظهردر

دعای دولتک اهل خلوصه ورد اوله دائم
که صدقیله دعا مقبول حق اولمق مقرردر

قصیدهٔ اسبیه در وصف مصاحب یوسف آغا علیه الرحمه

ندکلو کورسم انعام و عطاسن خلق دنیانک
اونوتمم لطف و احسانن مصاحب یوسف آغانک

عجب آغای خوش ذاتی و عجب روح مصوردر
که اولمش لطفنه مظهر خدای فرد و یکتانک

بولور لطف کلامندن صفای جان و دل آدم
ایدر خلقی مطیب خاطرین ادنا و اعلانک

بو عبد ناتوانه بر عطیه ایلمشدر کیم
هزاران و جمله ممتاز ایدر جمله عطایانک

ویروب بر اسب زیبا خاکدن رفع ایتدی همتله
ایرشدی سقفنه باشم او دم چرخ والانک

اسرکمی دیسیم یا خود اقرصومی دیسم بلمم
نه کونه ایلسم تعریفن اول اسب سبک پانک

ثناسنده قصورم وار ایکن اول صاحبی دک
فرید اولمقده در آثاری لطف بحث افزانک

سلام ارسال ایدر و هر دم ایدر حالمدن استفسار
آلور کوکلن الیم بو بندهٔ ناچیز و ادنانک

سمند نظمک ای جوری عنانن چک یتر سوردک
ایرشدردک غبارن آسمانه صحن معنانک

ویره تا آل عثمانک جهانه دولتی رونق
طوره قانونی تا اول دولت بی مثل و همتانک

مصاحبلر مقربلر بولوب اول پایهٔ رفعت
اوله هم هر بری دائم قرین لطفی مولانک

خصوصا یوسف آغا قرب شاهنشاه عالمده
کوره انواع الطافن همیشه حق تعالانک

در وصف مرحوم روزنامجی ابراهیم افندی علیه الرحمه

ای ولی نعمت ارباب دل و اهل کرم
خوان احسانکه شکر ایتمده خلق عالم

ذاتک اولسونکه همنام خلیل الرحمن
قلمه ده عالمه دست کرمک بذل نعم

ایده الله سعادتله مبارک سفرک
یار و همراهک اوله خضر خجسته مقدم

ینه صحتله سلامتله کلوب منزلکه
اوله دوستلر بی غم و شاد و خرم

هم غزا اجرینه نایل اوله سن هم حج
حج ثوابینی ویروب ایلیه سن طوف حرم

مستعد سن بو ایکی دولته زیرا که خدا
ایلمش ذاتکی خیر و حسناتیله علم

سن اول صدقله خیراته مجدّ و ساعی
که دعا ایتمه‌ده در هب سکا افراد امم

هر نه مجلسده که اوصافکی لدنسه تقریر
کلور اول فضله گفتاره زبان ابکم

شو قلّه شویله ایدر مدح و ثنا که آغاز
سوزینک خاصیتندن اچلور گوش اصم

حق بو کیم دار شفای کرمکدر دایم
ایرشور زخم درون فقرایه مرهم

علما و صلحا زمرسنه بی منّت
جود و انعامک اولور وجه معیشت هر دم

باخصوص اهل معارف اثر لطفکدن
چکمز اولدی غم فاقیله نیجه کیسه الم

بن خود احسانکی اول مرتبه کوردم که انک
ایده‌م شکرینی الله تعالی اعلم

شرح الطافکی جوری که بی تحریر ایده‌م
حشره دک کوکده عطارد النه آلسه قلم

دمیدر لوح دل و جانه دعای خیرک
ایلسم خامهٔ اخلاصله بو رسمه رقم

تا فلک ایلیه عالمده بر اصل کرمی
مظهر شان و شرف مصدر آثار همم

عمرک افزون ایده حق دولت ایله عزتله
ایره سیه طبع صفا بخشکه بر ذرّه جه غم

در ستایش دفتردار ابراهیم پاشا برادر وزیر اعظم احمد پاشا

نوله ور در زبانم ایسم همیشه شکر مولایی
که کوردم مسند دولتده ابراهیم پاشایی

توجه ایلدکجه قبلهٔ جان و دله دایم
لسان صدقله حقدن ایدردم بو تمنّایی

که دور ایدوب فلک مقصودی اوزره دل کیم کامکار ایده
ایروب اقباله تشریف ایلیه بر جاه والایی

بحمد الله که اول حاجت روای جمله عالم
مرادم حاصل ایتدی باکه کوستردی بو معنایی

که بولدی صدر دیوان همایونده قدوم مسلیه
مقام شق اول پایگاه شان اعلایی

او صاحب جود و همت کیم یازار اوصافنی بویله
النجه دستنه منشیٔ گردون کلک انشایی

کریم الخلق

کریم الخلق و خوش طبع و مقادر فهم و دانا دل
اهالی پرور و داننده رسم دلارایی

مبارک ایلیه الله تعالی این و دولته
بو صدر دولت و اقبالی هم بو عید غرّایی

مشرّف اوله هم ذاتی نیجه عالی منصبلر
ایرشه هم نیجه عیده بوله قدر معلّایی

اگر لطف مواجبله ایدرسه جوری احیایی
خدا اگه دعا کو ایلیه اعلا و ادنایی

اعیان دولتدن برینه

ای کوکبکه اختر اقبال مقارن
وی طالعکه قوّت توفیق معاون

دستور خرد پیشه هنرمند یگانه
آراستهٔ زیور انواع محاسن

فیض قلمک راحت هر عاجزه کافل
دست کرمک قسمت هر بیکسه ضامن

اکسیر نظر صاحبیدر ذاتک ایمک
کیم ویردوکی فیضی یره فرکان و معادن

بن اول نظره مظهر اولالدن بولدم
قلبمده غنا نقدی ایله نیجه دفاین

اولدک سبب وجه ترقی معاشم
ایتدک بو گدایی غم و اندیشه‌دن ایمن

حالا کرمکدن بنه امید بودر کیم
احسان مواجب ایده تلمونی ساکن

تا کیم اوله ممدوحه دعا لازم و واجب
تا کیم اوله مداحه کرم جایز و ممکن

ذاتکده هویدا اوله اخلاق حمیده
هم عمرک افزون ایده خلّاق مهیمن

در تعریف خوانندگان سرای پادشاهی بی تکلیف

دمیدر نطقه کلوب ای قلم سحر آثار
ایله ارباب هنر وصفنه بذل گفتار

یعنی حالا حرم خاص همایونده اولان
جمله خواننده و سازنده بی قیل عدد و شمار

نظم ایدوب هر برینک ملحتی ترتیب اوزره
باشله گفتاره زبانکدن اولوب گوهربار

جمله سندن بری خواننده علی آغادر
که اولور مرده لر احیا نفسندن هر بار

ایلسه شوقله تقسیم دو بیت آغاز | کوسترر جمله مقاماتی بقول ادوار
نقش و صوت و عمل و کاره ایدنجه آهنک | صوت سحر ایله ترکیبنی ایدر اظهار
موسیقی علمنی درویش عمردن کورمش | اوله استادنه شاکردنه تحسین هزار

بری عواد محمد که عجمدر اصلی
رودده یوق دخی بر سنجلین نادره کار

دستنه عودینی آلوب شبلی نی سازنده‌یه ویرر | زیر و بم نغمه ایله جانه صفا هر تاری
ذوق آلور اهل هوا لذت مضرابندن | طوقنور زخم دل عاشقه صانا ناخن یار
کوش ایدن نغمه سنی اله و آشفته اولور | ینجه چاک ایلمسون سینه سنی عاشق زار

بریده وهبی خواننده که وهاب ازل
ایلمش حکمت ایله آکه عطای بسیار

اولا ویرمش اکا بر نفس خوب و لطیف | ثانیا ایتمش آنی شاعر شیرین گفتار
باشلسه نغمه‌یه بلبل کبی آچوب دهنن | دم رنگینی اولور مجلسه کلبرک نثار
کوش ایدن شعرلارینی تحسین ایلیه در | بو قدر آنجق اولور نظم سلیس و هموار

بری سازنده‌لرک چنک نواز ابراهیم
که بو صنعتده آنک حسنی اولنمز انکار

چنکنی آغوشنه آلوب لطفله ایتدکجه نوا | زهره‌نک رشکله قدی خم اولور حسنی نزار
ناخنی لطف نزاکتله طوقنسه تاره | شیوهٔ نغمه‌سی دللرده قومز صبر و قرار
مصطفی‌در آنک استادی اولورسه نه عجب | لایق مجلس شاهنشه عالیمقدار

یاد اولنسه نوله سید حسن طنبوری
که ایدر لطفنه آنک دخی هر کس اقرار

اله طنبورینی آلوب کوشنی بوردقجه اولور | زخم مضرابی ایله پرده کشای اسرار

نغمه

نغمه بر ذوق بولور چاشنیٔ دستندن | که اولور لذتی حیرتده عقل هشیار
کل رعنایه دونر کوش ایده‌نک رنک رخی | ایلسه نغمه‌یی ترکیبه قویوب بسته نکار

بریسی داخی کمانی که دینور آکه حسین
ایلمش نخل هنردن آنی حق برخوردار

ایدوب آهنک نوا آلسه ربابن الینه | متصل ناله عشاقه اولور مدی مدار
میل ایدر خاکه بنیه اوج فلکدن ارواح | مدینی دلکش ایدوب اولدوغی دم نغمه کذار
مصطفی نام کمانیدر آنک استادی | که بو صنعتده اودر حق بوکه مشهور دیار

بریده یوسف درویش که مولانانک
روحنی زنده ایدر نغمهٔ نائیله هر بار

نفسی روح بولوب همت مولانادن | دمبدم ایتمده در فیض صفایی ایثار
نای ایله همدم اولوب سویلسه رازدلدن | مولوی کبی اولور جمله اشیا دوار
ایرسه کر عالم ارواحه صدای نایی | رقص ایدر روح سنایی و روان عطار

دکلکوزنابنی قوال سلیمانکده
نغمهٔ دلکشنی مدح ایده‌لم بر مقدار

حق بو کیم روح فزادر نفسی انکده | نته کیم فصل بهاریده نسیم اسحار
کرم اولوب اوفلسه نایه دم جانسوزیله | دل عشاقه اولور نغمه‌لری آتشبار
اکا قوال دیمک مرتبه سن پست ایتمز | بلکه آهنکی بلند اولدوغندن ایدر اشعار

بری طنبوری عجم کیم رمضاندر نامی
نوله مدح ایدر ایسم آنده ده بر لذت وار

سویلدر سحرله طنبورینی الدقچه اله | او قدر سویلیدر بلبلی شوق کلزار
باغده نغمهٔ دولابیه آهنک ایتسه | دونه دریایه کلوب جوش و خروشنه انهار

نغمه سی آب روان کبی صفاکتر اولور ... أثر لطفی قومز ذره جه دللرده غبار

بری چوکورجی محمد که عجب سحر ایلر
چوکور آلوب النه پرده سن ائتیه هموار

عود و طنبور غناسن ویره ایدکجه نغم ... بس که دستندن ایدر کسب نزاکت او تار
ایتسه مجلسده آنکله اگر آهنک سرود ... نغمه سی دیده مستانده قومز خواب خمار
چوکورک بویله کمالن بلیجک شرمندن ... عدم آباده فرار ایتدی قوپوز اوغلی ناچار

آنلرک بری دخی احمد مشغالیدر
آینده وصف ایده لم ختم اوله تاکیم اشعار

ایلسه بزم حمیده نغماته آغاز ... کل آچوب کوشنی اولدم اوله دسته چرار
ایرشور روحه غذا نغمه شیرینندن ... فیض انفاسی ایله روح بولور موسیقار
آفرین ایلیوب استادنه وکارینه هم ... دکلینلر ایده لر وصفنی انک تکرار

چونکه تعریف کبار اولدی بو رسم اوزره ادا
یازیلورسه نوله شمد نکیر و اوصاف صغار

برنیچه نوهوس و خوب نفسلر که هنوز ... موسیقی مشقن ایدر هر بریسی لیل و نهار
آنلر اولمش کیمی سازنده کیمی خواننده ... قابلیتلری حقا که اولنمز انکار
کوشش ایدن آنلری تحسینه سزاوار کورر ... ایلسه هر بری صنعتده کمالن اظهار
ایردی پایانه مقامات بزرک و کوچک ... مطرب خامه نوله نغمه سنه ویرسه قرار
تا که دور ایلیه شو دائره چنبر چرخ ... تا که اجرا اوله علم اصول ادوار
بوله هر بریسی بر پایه اعلاده مقام ... ایلیه جمله سنی لطفنه مظهر خنکار

قطعه در وصف فخر الفضلا مولانا بهایی علیه الرحمة والرضوان

کل ای قلم بنه ایله کمالکی پیدا ... بو دمده اول بنه بر نو زبان ایله گویا

کل ای

کل ای قلم بنه گفتارکی دُرِ ربار ایت ... شو رسم کیم اکا رشک ایده لولوی لالا
کل ای قلم دو زبانلک مهارتن گوستر ... سوز کده حکم بدیع و بیانی قیل اجرا
اگرچه سحر ایله اعجازی ایلیوب ترکیب ... گتوردی صورته نطقک هزار بار اما
هنر بودر که او جوهر شناس معنانک ... مدایحنده عیان ایده سن ید بیضا
او نور دیده دانش که منشئ تقدیر ... بو گونه ایلمش اوصاف ذاتنی انشا
یگانه دُرِّ گرانمایه یم قدرت ... گزیده گوهر کان کمال صنع خدا

فرید دهر بهایی افندی کیم ویرلدر
ویرن فرائد علم و کماله زیب و بها

وجوده مبدأ کلدن بو فیض ایله کلمش ... که جزو ایکن اوله ذاتنده لطف کل پیدا
نه شبهه ذاتنک انسان کامل اولدوغنه ... نه سوز وجودنه دیرلرسه نسخهٔ کبری
زلال حکمت و عرفانه طبعی سرچشمه ... لآل نکته و معنایه خاطری دریا
ذکاسی زمرهٔ اشراقیانه رمز آموز ... اداسی فرقهٔ الهامیانه نکته نما
بیانی شارح متن دقایق حکمت ... مقالی کاشف راز حقایق اشیا
ضمیری واقف اسرار معنیٔ تحقیق ... درونی مطلع انوار صبحگاه هدی
نهال خامه سی جبریل معنی یه سدره ... سواد خطی نمودار لیلهٔ اسری
معانی سخنی لطف نکتهٔ اعجاز ... نکات شعری دم روح پرور عیسی
اگر معلم اول اولیدی شاگردی ... محال ایدی اکا ثانی قالوردی بیهمتا
کتابخانهٔ فضلن لن آلسه بر نسخه ... کورردی بلمدوکی فنی بو علی سینا
صفای طبع لطیفی گلاب شیشهٔ فیض ... زلال مشرب پاکی نبید جام صفا
نسیم نافهٔ خلقی طوقنه نخل گله ... اولوردی غنچه لری مشکر حسب صبا
ایا سپهر فضیلت که ذاتک اولمشدر ... مدار جود و کرم منشأ سخا و عطا

خدا بلور بو ایدی هر زمانده فکرم کیم / جنابکه نیجه ایتسم خلوص ایله ثنا
بو اولدی طبعمه لایح که درج خاطردن / ایدم گزیده نیجه گوهر دعا و ثنا
شکسته چکوب سلک نظمه داخی قلم / هزار عذر ایله خدامه تبرکه اهدا
مراد عرض عبودیت ایتمه در یوخسه / نه قادرم که ایدم وصف ذاتکی املا

تیر بودکلو سبب عرض صدق و اخلاصه
خلوص قلب ایله جوری دمیدر ایله دعا

نته که حکم قضا اقتضا ایدوب گاهی / بر اهل فضله ایده صدر مسند علما
علو قدر ایله اول پایه یه قدم بصمه کیم / فضیلت اهلی بولور آنده رتبه علیا
صفای طبعله حق عمرینی زیاده ایده / دعای دولتنه اشتغال ایده دنیا

در ثنای محمود الخصال مولانا محمود افندی علیه الرحمه

مژده کیم اولدی ینه منصب صدر رومه / عالمک بر عالم علامه شان فاضلی
اول سرافراز افاضل کیم کمال فضل ایله / بو یله در افواهده اوصاف ذاتک کاملی
بحر بی پایان علمک گوهر زیوری / ملک بیحد معانینک یم بی ساحلی

صدر والامرتبه محمود افندی کیم ویرر
ذره یه خورشید وقعن فیض لطف شاملی

فتح ایدر ارباب معنایه بنان خامه سی / عقل ایله حل اولمین هر عقده بر مشکلی
علمی بر کشور که گشت ایتسه خرد دهر چاغ بنین / بولمیه حصر نهایت ایتمکه بر منزلی
فضلی بر وادی که دوشسه اگه فکر تیز رو / اولمیه حد آرام و قرار ک واصلی
ذاتی بر جوهر که اولسه مایه بخش بحر و کان / آفتاب و ماه اولور گوهر بر ینه حاصلی
خلقی بر گلشن که فیض آلسه شمیمندن نسیم / رهگذار ندره اولوردی مسک و عنبر سائلی
گلستان طبعنک باغ ارم آواره سی / مشرب دلجوینک تسنیم جنت مائلی

آسمان جاهنک تأبید قطب ثابتی / آفتاب رأینک خورشید ظل زائلی
اولقدر چشم ضمیر پاکی روشن کیم آگاه / پرده تن اولمه مز رازدرونک حائلی
فهم دراکی کشوفات علومک صاحبی / جوهر عقلی فیوضات یقینک قابلی
نطق گوهربارینک ارباب معنی راغبی / قول معتمدارینک اصحاب دانش قائلی
دیده اندیشه سی اولمش او دکلو تیز بین / فرق ایدر بر لمحه ده مابین حق و باطلی
عدل ایله امری ویرر شرع شریفه تقویت / شرع ایله حکمی ایدر اجرای رسم عادلی

ای مکرم صدر عالیقدر بر جیس احترام
وی جهان علم و فضلک کامل دانادلی

نیجه دمدر گوش جان ایله ایدردم استماع / لطف طبعکدن روایت ایلین هر ناقلی
لیک بر ره هر بولنمزدی که بزم خاصکه / بر طریقیله کلوب خارجدن اولم داخلی
گوردم اولمز کیمسه دن همت بنه هر حال ایله / یکدر اولمق بو قصیده اول مهمک کافلی
نقش اولنمشدر بو نیت گرچه اندیشه ده / کیم ایدم وصفکله بر بر مجلسی هر محفلی
گر سواد نظمیمه اقبال ایدرسه خاطرک / طبعمک فیضی هند اولور غلام مقبلی

سوز نهایت بولدی ای جوری تا بر عرض خلوص
ایردی هنگام دعا اولمه بو وقتک غافلی

تا اوله هر شاعر معجز دمک مریم کبی / بکر فکری عیسی راز بیانک حاملی
جود مولادن بوله اول صدر عالی رتبه نک / ذاتی لطف عاجلی عمری بقای آجلی

در ثنای سرای اعزاز مولانا عزیز افندی الشهیر بقره چلبی زاده

بودم که موسم امن و دم امانیدر / زمانه کام نثار اولسه گر زمانیدر
بودم که ماحصل همت صبور اندر / دم حصول امل وقت کامرانیدر
بودم که منتظران عنایت حقه / مبشر کرم و لطف ناگهانیدر

دم سعادت علامهٔ خضر پیشه   زمان دولت و اقبال سعد نشاندر
اوکیم کلام درربار عالم علمک   گران بها گهر لجهٔ بیاندر
اوکیم جواهر قیمت فزون معنانک   درونی مخزن لبریز طبعی کانیدر
اوکیم محامد ذاتی محافل عرشک   همیشه ورد زبان مسبحانیدر
اوکیم خلاصهٔ القاب عالم آراسی   جهان علم وجهاندا ور معانیدر

جناب مفتی عالم عزیز افندی کیم
شرف همیشه جبین سای آستانیدر

ابوحنیفه مآثر که کشور دینک   صلاحی رونقی تقواسی پاسبانیدر
یگانه فاضل مشکل کشا که هر قولی   رهین عقدهٔ فکرک ید درسانیدر
محقق علما کیم افادهٔ نقلی   عقول کامله‌نک درس امتحانیدر
مدقق فضلا کیم بیان تحقیقی   رموز مشکله‌نک حل بی گمانیدر
نه سوز که تکملهٔ نسخهٔ فضیلتدر   ضمیمهٔ سخن وصف قدر وشانیدر
نه نکته کیم لب معنیده درج ومضمردر   نه راز کیم دهن نکته‌ده نهانیدر
اوگوشوارهٔ گوش ضمیر دراکی   بولفظ دلکشنک معنیٔ عیانیدر
مسامع دل ارباب طبعه زیب ویرن   جواهر سخن کلک دُرفشانیدر
لطافت کلمات واداء رنگینی   جمال فکرینک زیب حسن وآنیدر
رساله‌سی اثر لایحات عالم قدس   مقاله‌سی خبر راز آسمانیدر
ادیب طبع سخن سنج فن انشانک   دم بلاغت ایله خواجهٔ جهانیدر
شمیم خلقنک اولمز نظیری نکهت گل   که اول نسیم گذار و بوجاودانیدر
کف کریمی که دست امیدی بردرایدر   جهان همتنک بحر بی کرانیدر
ایا کریم افاضل که طبع فیاضنک   زلال مکرمتنک چشمهٔ روانیدر

مناقب

مناقب کرمنک بزمگاه اهل دلک   فرح فزا و صفابخش داستانیدر
بحق سر حقیقت که وصف ذاتکده   نه سوز که سویلدم خلاصهٔ نشانیدر
صمیم قلبدن ایتدم ثناکی ورد زبان   اگرچه حق ادا ظاهر لسانیدر
لسانه گلمز ایدی دلده اولمسه حک   بلی لسان دلک نطق ترجمانیدر
بودکلو مدح ایله طبعم قناعت ایتمز ایدی   قصور رکبک سببی عجز وناتوانیدر
اگرچه بلبل رنگین نوای ناطقه‌مک   فضای عالم اندیشه گلستانیدر
ولیک نغمه طراز اولمدی مراد اوزره   که شمدی حزن دل اول گلشنک خزانیدر
قصور وجه کفاف ایلدی بنی محزون   بوگونه وجه ایله آشوب زندگانیدر
بنه بوغمله ده گلمز کدر دله زیرا   همیشه زاد قناعت غذای جانیدر
بیلور که مانع ومعطی خدای ذوالمن در   اکوب ویرن نه فلکدر نه اخترانیدر
حضور عزتکه عرض حالدن غرضم   توجه نظر لطف ومهربانیدر

دعایه باشله قوشکوایی چکمه غم جور
که خزنک آخری البته شادمانیدر

نته که مسند فتوی شرف بولوب گاهی   براهل فضل فلک رتبه‌نک مکانیدر
خدا مؤبد ایده اول مقام والاده   اوذاتی کیم فضلانک خدایگانیدر
اوله صداقت ایله خدمت ثناسنده   اوزمره کیم کرمانک مدیحه خوانیدر

فی تعریف اشرف الشرفا المنتسب بفخر الانبیا مولانا قدسی زاده سلمه الله تعالی

زهی تجارت فضل حق وفیض دعا   که حکم قوتی بر یره دن ایندیلر اجرا
زهی موافقت سعی وجد طالع وبخت   که هر برنده گورندی مراد حکم قضا
تعجب ایتدی گورنجه بواتفاقی فلک   ولی حقیقتنه واقف اولمدی اصلا
دیدی زمانه یه اولدم لسان حیرت ایله   که ای بنم کبی سرگشته حالی بی سر وپا

ندر بو کوشش اقبال و بخت کیم اولدی   وقوعی اهل دل و دانشه فرح بخشا
بنم اصولمله اویمزکه دور حکمده   ایدم او زمرهٔ یه دلشاد و بهره یاب صفا
زمانه چرخه دیدی جوهر کده مضمر ایکن   هزار نادرهٔ حکمت ظهور و خفا
سن اولمایجه بو سر عجیبدن آگاه   نه احتمال که معلوم اولا انکا تنها
او دمده منبع عیبی زمانه و چرخه   دیدی ندر بو سؤال و جواب بی پروا
سنرک مداخله کوز اولمایجه اسمی   جناب قادر مطلق اوقومه لطف و عطا
دکل بو داد و دهش دست حکمکزده سنرک   بیلوب قصورکز ایتمک بو بابده دعوا
اگر قالیدی سزه نظم حال اهل کمال   اولوردی هر برینک نقد جد و سعیی هبا
اگر اولیدی سنرک دستکزده تربیه سی   بولوردی گوهر الماس قیمت مینا
سنرک دکل او تصرف و پادشاهکز   که اولدی تابع حکمم مشیتی اشیا
سنرک دکل بو تحکم او داور کریم   دیر حکومت هیچ فرد چون و چرا
قویوب بو سیحنی چشم خرد له ناظر اول   گورک نه وجهله گلدی ظهور لطف خدا
نه ذاتی ایلدی حق فیض لطفنه مظهر   نه گوهر ایتدی فروغن گنش گبی پیدا
عجبمی ورد زبان اولسه اهل انصافه   بو لطفه بو کرمه حمد و شکر صبح و مسا

که قدسی زاده افندی او سید اکرم
او محترم خلف دودمان آل عبا

ینه سعادت و عزتله صدر روم اولدی   ینه او مرتبه نک قدرین ایلدی اعلی
ویرنجه مسند رومه شرف قدومی ایله   او ذات بی بدل اول جود دهر همتا
صحیفهٔ فلکه منشیان عالم قدس   یورسه ایلدیلر وصف ذاتنی انشا
مه سپهر کمال آفتاب اوج شرف   جهان علم و هنر آسمان عز و علا
گل حدیقه طراز فضیلت و دانش   چراغ انجمن افروز زمرهٔ فضلا

او صبح

او صبح روز سعادت که فیض لطفندن   آچلدی غنچهٔ امکن گل گبی دل فقرا
او مهر طارم دولت که تاب فیضندن   ایرشدی ماه جهانتاب دینه نور و ضیا
جمالی آینهٔ صورت امید جهان   کلامی مژدهٔ دلخواه خاطر دنیا
دواتی مجمرهٔ بزم دانش و عرفان   مدادی وسمهٔ ابروی شاهد معنا
جهان معدلته رأیی آفتاب صباح   صباح دولته اندیشه سی نسیم صبا
اولیدی نافه ده بر شمه بوی خلقندن   اولوردی مشک تری عطر گردن حورا
فروغ همتی بر تو صالیدی ازهاره   ایدردی نرگسی رشک چراغ بزم سما
سحاب مکرمتی خاکه قطره بار اولسه   اولوردی در و گهر فرش سینهٔ غبرا
کف جوادینی وصف ایلسه بر اهل سخن   گیردی دستنه محصول معدن دریا
اولیدی لطفی مربی ریاض امیده   ایدردی نخل تمنایی غیرت طوبا
قونردی گوشهٔ بام سرای قدرنده   چقیدی عرشه گچوب سقف آسمان هما
کلیدی مجلس عرفانه گر افلاطون   طوروردی بنده گبی دست بسته پا برجا

ایا ستوده شیم سید کریم الذات
که خاک راهک اولور کحل چشم اهل ولا

سن اول گزیدهٔ اولاد و آل حیدرسن   که ویردی گوهر ذاتک بو سلکه زیب و بها
ثبوت بولدی حدیث صحیح ایله سنک   که ایتدی روح بخاری بو حجتی امضا
قرار داده حسینی سنک مقاملرک   عجبمی نغمهٔ مدحک اولورسه روح افزا
قنی سنک گبی پاکیزه در یکتا کیم   بوله نزاهتی شرح و بیاندن استغنا
اگر محامد ذاتک مکارم خلقک   یازلسه گرچه اولور نسخه سی جهان آرا
ولی وجود قلمده او دکلو قوت یوق   که هر برینی کمالیله ایلیه املا
گر اولسه حیطهٔ امکانده ثبت وصفک   بو خدمتی بن ایدردم حقیقت اوزره ادا

علی الخصوص که مفتاح قفل کنج سخن   کف تصرف طبعمده در بنم حالا
غرض خلوصمی عرض ایتمیه درکه اولمشدر   بو مدعایی بیانه وسیله مدح و ثنا
زبان طوطی دل نیچه دررا ایکلم ایدی   صفای آینهٔ مدحک ایلدی گویا
قوم محلنه صرف ایتمکه تکاسل طبع   درونمه اولمش ایکن پر جواهر معنا
دلی دقیقه شناسان همت عالم   کورر زمانه یه نسبت سکوتمی اولی

سوز ایردی غایتنه جوری جناب مدحک
ثناسن ایلدی کروبیان عرش اصغا

خلوص قلب ایله باشلیه دعاسنه کاوله   عروس حجله نشین قبول روی نما
همیشه تاکه اولوب فضل حق دعایه قرین   کله حصوله مراد و امید اهل رجا
همیشه تا ایده بی سنت زمانه و چرخ   خدا هالی عصری عطا و لطفه سزا
زمانه ویرمیه هرگز درون پاکنه غم   فلکدن اولمیه رنجیده خاطری اصلا

علو رتبه ایله طول عمر و صحت ایله
میسر ایلیه جمله مرادینی مولی

فی مدح مظهر السعاده مولانا زیرک زاده عبد الرحمن افندی

ای حضرت شاه رسلک زبدهٔ آلی   وی آل علینک خلف خیر مآلی
ای زبدهٔ سلسلهٔ گوهر زهرا   وی اول صدفک مرسلهٔ پر لآلی
اولاد رسولک شرف عرق سلیلی   احفاد بتولک کنف نسل و سلالی
اشرافه نقیب اولمغله ذات شریفک   اولدی او مقام شرفک پایه سی عالی
بر حجت کیم ثبت اوله امضای قبولک   بی شبهه اولور صاحبی ذو المجد و معالی
یا بر شجرهٔ مهرک ایله نخل گل اولسه   گلزاری آنک خارکماندن اوله خالی
شول مرتبه در مشرب پاکگده عذوبت   کیم ایلسه لر نسبت آکا عین زلالی

هر چشمه

هر چشمه باشنده نیچه بیک خضر و مسیحا   نوبتله پر ایلرلر ایدی کاس سوآلی
گر نامیه ده اولسه دم نکهت خلقک   بر طبلهٔ پر مشک ایده هر برگ نهالی
باشکده دکلدر که گورینن سبز عمامه   حق ویرمش او مقدار سکا نور جمالی
طورمش صلوات ایتمکه فرقکده عیانا   پیچیده ایدوب خیل ملایک پر و بالی
میراث علیدر سکا اخلاق حمیده   بو سلسله ده عقل ایمز مرتبت و جدالی
باعث بو که هب سنده گورردی خلق حسن   آبای کرامکن اولان حسن خصالی
اولدی او قدر منفعتک دولته ظاهر   حقک گوزه دنیور کن نیچه آثار جلالی
باشلیه لی رقت قلبیله دعایه   رفع اولمه ده در عالمک اندوه ملالی
تدبیرکه تقدیر حق اولورسه موافق   رأیکله قضا ممکن ایدر امر محالی
اول زهد و ورع کیم گورینور سنده همیشه   حاشا که کرامتدن ایده ذاتکی خالی
اول کار و صلاح اول اثر طاعت و تقوی   البته ویرر صاحبنه نشوهٔ حالی
ارکانک اگر سمع قبولنده اولورسه   لؤلؤی گران قدر و کلامک متلالی
ایلر فقرا حالنی نظم ایتمکه القا   بر گوهر تحقیق ایدرک رشتهٔ قالی
اول طایفه یی تربیه وقیل لطفله برا   حقک فقرا اولدی نظر کرده عیالی
سن حق سوزی سویله ایدوب الله توکل   دلدن گیدر اندیشهٔ اوهام و خیالی
سن حلقهٔ اخلاصله قرع ایله بو بابی   گوش ایتمیه نک بوینه صال طوق وبالی
مادامکه قلب فقرا اولمیه مسرور   ارباب غنا بولمیه آسایش حالی
جدک که او در شاه رسل سید کونین   هم کلمدی کلمز دخی دنیایه مثالی
اصحابه دم وعظ و نصیحتده بیورمش   حق فقراده نیچه پاکیزه مقالی
گر بو خبرک گوشکه ایرمزسه جوابی   رفع ایله خدا درگهنه دست سوآلی
الله معینک اوله هم وقت دعاده   دمساز ایده فرقهٔ اقطاب رجالی

قصیدهٔ از دیوان اول در مدح پناه ارباب دول شیخ الاسلام یحیی افندی علیه الرحمه

زهی خجسته صباح نشاط گستر عید
که ویردی عالمه فیض صفاسی شوق جدید

زهی دم سحر جانفزا که ایتدی بنه
نسیمی مردهٔ اندوهی زندهٔ جاوید

بو در او روز مبارک اثر که میمنتی
ایدر کواکب بخت جهانیانی سعید

اولور بو کونده وصول مراد ایله تعبیر
نه خواب کوردی ایسه شام غمده چشم امید

بو کونده ذرهٔ ناچیز بی قرار دونر
یانندن ماه جهانتاب ساغرک خورشید

بو کونده رند گدا پادشاه عالم اولور
که اولدی صفهٔ میخانه مسند جمشید

خطور واهمهٔ غم دله خیال محال
دخول گرد کدورت درونه امر بعید

هلال عید دکلدر فلکده کوستردی
زمانه قفل در کنج آرزویه کلید

صلای رخصت عیش و صفا ایله گردون
بو دمکه صالدی ینه کاینانه گفت و شنید

ایرشدی گوشنه منهیان غیبی دن
بو رسمه نکتهٔ خاطر کشای بی تعقید

که بویله بر دم خرمده بلبلان سخندان
عجب که اولمیه لر نغمه ساز قول و نشید

بو قولی گوش ایدنجک طبع نکته سنجمدن
کمال شوق سخن ده تردد اولدی بدید

سرود مدحنی ایتدم او بلبل نطقمک
هزار شعبه ایله رشک نغمهٔ ناهید

او کان گوهر معنی که نظم پاکی اولور
دکان جوهری دهره سلک مروارید

او بی بها در یکتای بحر عرفان کیم
خدا فنون معارفده قلمش آنی فرید

او پاک دلکه صفای زلال مشربنی
بولور تخیل ایدن نشوهٔ شراب اسید

اولندی منصب گوهر فشانی دریا
کف جوادی معادن نثارینه تقلید

ویرلدی قید حیا ایله اگر خطهٔ جود
یازلدی نام گرامی سنه خط تأبید

عجمی وارینی بذل ایتمه دن صقلمز ایسه
غنای قلبی ایدر کار همتن تأیید

تبر گرمدن کراماتنه بو شاهد انک
که اولیای نعم جمله اولمش آکه مرید

زبون

زبون شفقره هر احسانی مایهٔ قوت
علیل فاقه یه هر بخششی دوای مفید

ویرر عطیه سی بنیاد جوده استحکام
ایدر مکارمی قانون همتی تمهید

سواد نسخهٔ شعری بیاض دیوانی
جهان معنیه شام سیاه و صبح سفید

نزاکت سخنی رشک نکتهٔ حسان
ادای بی بدلی غیرت کلام لبید

کلامی گوهر گوش قبول طبع سلیم
کمال دانش فهمی ادیب عقل رشید

اولیدی رخش سبک پاینه آنک همپا
اولوردی قنده کیدرسه ملک پانیجه برید

او برق جنبش و صرصر روش که بردلکا
فضای دشتله دریای نار و کوه حدید

نه دم که سیل گیبی سرعتیله اولسه روان
کچر او کینه طیانمز هزار سد سدید

ایا یگانهٔ عالم که خالق یکتا
کمال صنعله قلمش سنی جهانده وحید

اگرچه اولمش ایدی روزگار بی رحمک
دل ستمکشمه مدت جفاسی مدید

زمانه ایتمش ایدی جبر ایچون نکا تحصا
سپهری تابع حکم جفای خصم عنید

همیشه دوزخ ایدر آبا که دار دنیایی
ایدردی جان و دله بی کینه عذاب شدید

کلوب ایدنجه سن احکام لطفنی اجرا
قضاده ایتدی برات امیدمی تجدید

مرادک اولدی میسر دمید رای جوری
دعای دولتن ایله ضمیمهٔ تحمید

نته که روز فرح بخش وصل یار کبی
ایده قلوبی گشاده دم سحر که عید

نشاط عشرت ایله عیدگاه اولوب بزمی
ویره جنابنه حق دولتیله عمر مزید

در ستایش مرحوم وزیر اعظم خسرو پاشا علیه الرحمه

شاد اولدی جهان موسم فرخنده اثردر
آیینهٔ دوران ینه بی زنگ کدردر

ترک ایتدی فلک عکس دوراینکی شمدی
هر گردشی بر وفق دل اهل هنردر

حالا که فلک راست رو آه وفادر | وادئ صفا سالکی بی خوف وخطردر
دل خواب فراغتدن اولورسه نوله بیدار | ایردی شب غم غایته هنگام سحردر
ارباب دلک مسکنی نه طاق فلکدر | اهل حسدک محنتله قدی کمردر
دل خانه سی چون لانکه حور ای صفادر | هر گوشه سی جنت کبی پر زینت وفردر
کاشانهٔ ساداتی صفا محکم ومعمور | غمخانهٔ اندوه وبلا زیر وزبردر
بازار رفتن ایرسه کساده نوله شمدیکی | سوداگر مکر وحیلک سودی ضرردر
بو وجهله دنیایی ایدن منتظم الحال | هپ معدلت داور پاکیزه گهردر
اول حارس معمورهٔ اقلیم عدالت | کیم حفظی جهانه سبب دفع خطردر
اول حاکم دانا دل محروسهٔ دولت | کیم مظهر خشم وغضبی فتنه وشردر
اول ذات ملک خصلت پر شفقت ورأفت | کیم زبدهٔ مجموعهٔ افراد بشردر
رونق دهِ دیوان شهنشاه مکرم | کیم درکهِ قدرنده فلک نبنِ دردر

پروردهٔ خاص حرم خسرو عالم
کیم طبع ودلی محرم اسرار قدردر

پیرایهٔ صدر حرم عزّ وعلا کیم | سنکدری ارباب دله افسر سردر
سرمایهٔ گنجینهٔ الطاف خدا کیم | خاک رهی اهل نظره کحل بصردر
پر زینت اولورسه پر اشوار شاه بختی | کیم مهر ایله مه اکه ایکی آینه لردر
کرسه کیجه لر شهری او کنجه مه تابان | بر مشعله در کیم اکه سیاره شرردر
اخلاقنه خلق اولسه نوله جانله مفتون | حقا که نکوکار وپسندیده سیردر
فیض اثر ابر سخا وکرمندن | ازهار گلستان رجا خرّم وتردر
هنگام عطا ودم احسانده الندن | بخش اولنی صنعک همان ایله زردر
کاهی که ایدر بحر کف دستی تموّج | بذل ایلدوکی عالمه هپ دُرّ وگهردر

کان

کان کرم ولطفی پاینده در وگوهر | قیمتده خزف پاره وعنبرده حجردر
دورنده احباسی تنعمله صفاده | دشمنلری بهره لری خون جگردر
عهدنده دل خلق جهان شویله گشاده | کیم باغ ارم گللری انجق بو قدردر
ایلرسه گنهکاری نوله عفوینه مظهر | زیرا دل بی کینه سی احسانه مقردر
شمشیر غضب چکدوکی دم قبضهٔ خشمی | دفع ایلر آنی مرحمت ولطفی سپردر
عیبن گوروب ایتمزسه نوله کیمسه یی تحقیر | بو قدر غرضی صاف دل وپاک نظردر
ای مظهر آثار الهی که ضمیرک | هر حالت ایله واقف اسرار عبردر
اولدی بو قدر معدلتک عالمه شامل | هپ سویلشلن شمدی بو فرخنده خبردر
کیم گلدی ینه عالمه بر حاکم عادل | صاحب کرم ومحترم وخوب سیردر
بر مرتبه در معدلته سعی چکیلک | نه قابل تعبیر ونه مقدور بشردر
یا وصف ایده بلسونمی سنک عدل لهٔ دادک | جوری که غبار قدم اهل هنردر
سوز بولدی نهایتنی که باشلنه دعاکه | کیم نامهٔ گفتاره دعا زینت وفردر
حق قدرکی افزون ایده گوندن گونه زیرا | ذاتک صدف دهره گرانمایه گهردر

یول بولمیه بردمده سکا دشمن کجرو
تا گردش دوران فلک راست گذردر

در وصف قصر وتعریف باغچهٔ خاصه در زمان مرحوم سلطان عثمان خان

حبذا جای فرح گستر بی مثل ونظیر | باغ جنتدر اگر وار ایسه بر بویله
مرحبا منزل خرّم که اولور پاینده | رونق صحن گلستان ارم پست وحقیر
گورن اول قصر ایله او جایکه بی بدلی | پر اشوار ایلسه گلزار جنانه تنظیر
اولسه گر باد سحر خاک حریمنده وزان | سربسر دهر طولار رایحهٔ مشک وعبیر
او قدر نقش ونگار ایله مزیندر کیم | چقه مز آنده گیرن حیرته اولور دامن گیر

دل استاد قدر طرح خوشنده حیران
عقل معمار قضا طرۀ بامندن اسیر

ویرمش اول جای صفا بخشه بر اوزگه رونق
منبع کوثر جنت کبی اول حوض کبیر

چوره سنده قوبلمش شکل دهان شیری
آقیدر آب مصفا بر ینه شهد له شیر

کورن اول حوضده عکس علمن اول قصرک
برج آبیده قرار ایتدی صانور مهر منیر

بیت معمور کبی چرخ چقر سمه اوگرک
ینه وصفنده ایدر طبعم او قصرک تقصیر

واصل نور هدی حاصل کان قدرت
قابل فیض خدا قائل حکم تقدیر

عالم نکتۀ سربستۀ اسرار امور
ناظم گوهر پر مایۀ سلک تدبیر

کامران کرم و خسرو جمشید اورنگ
پاسبان حرم پادشه چرخ سریر

اولکه قلمش کرمم قدرت حق جل جلال
خلقت ذاتنی روشن دل و خورشید ضمیر

اولکه ایتمش اثر لطف خدای متعال
طرۀ شاهد اقبالنه دنیایی اسیر

حسن تدبیر له هر مشکلی آسان ایتدی
دور آینده انک قالمدی بر امر عسیر

مشتری کبی تمامی فلکک اولسه پر شعور
وار مسیدر روی زمینده بوکه مانند مشیر

نه مشیر اول شه ملک هنر و دانشور
خدمتنده پراشور عقل کل اولورسه وزیر

شیوۀ گردش ایامه ضمیری واقف
راز پنهان فلکدن دل داناسی خبیر

عقل و دانشده بنجه بی بدل عالم ایسه
اولمش احسان و کرمده دخی بی مثل و نظیر

مبتلای الم فاقه یه احسانی معین
زمرۀ اهل کماله کرم و لطفی ظهیر

منت ایتمز فلکه عالم استغناده
مظهر لطفی اولان مفلس و محتاج و فقیر

ایرسه گر باد رجادن نه قدر گرد امید
جویبار کرم و همتی اولمز تغییر

قدر و اجلال ایله بولدق او قدر عز و شرف
لال اولور مدحت ذاتنکده زبان تعبیر

حسن اخلاق له اولدق او قدر بهیا
دنگ اولور وصف جمیلکده بیان تقریر

بخت له بولدق او غایتده کمال شهرت
مهری دورکده زوالیله ایدر تشهیر

جایگاه

جایگاه ایدینه لی اهل هنر درگاه
قلدیلر قدر بلندیله سپهری تحقیر

آفتاب کرم و همتنک فیضندن
اختر بختمه بر ذره ایدرسه تأثیر

اوله روشن او قدر شعلۀ شمع بختم
آفتاب ایده مه ماهی او دکلو تنویر

بیکده بر منقبت ذاتکی تقریر ایده مز
ویرسه جوری نه قدر شرح و بیانه تکثیر

لایق اولدر که اولوب خامۀ صدق اله
ایلیه صفحۀ اخلاصه دعاکی تسطیر

اول بنا ایلدوکک قصر صفاده بوکه آن
شاه دورانله ذوق ابد و عمر کثیر

نقش معنای لسان عشق و دل

لبنه نکته فهم ایله دل معنیده پنهان اول
دلا هم جان عالم قبل اوزک هم عالم جان اول

خطر خسارینی انموذج معنای فطرت بیل
سواد ندن خبردار نقوش لوح امکان اول

اگر برجای آسایش دیلرسک چین زلفنده
کچوب جمعیت خاطر هوسندن پریشان اول

نگاه غمزه دن برقوت قلب سیه بولده
یوری بی باک و پروا ینجه تاب شیر مردان اول

زبان چشم ابرو آشنای جانک اولسه
بیلوب کیفیت راز درون عشقی حیران اول

دلکده وار ایسه عشقه هوس صبره وداع ایله
ابر کبی کوی یاره وادی محنتده پویان اول

اگر خاک وجودک جوهر عشق ایتمک استرسک
غبار پای مردان اول ترابگی زندان اول

محبت فی دینی جانکده صیقله مرد قابلسک
وجودک خاک ایدیجه روزگار اول گوهر کان اول

دوشونمه کیف اسرار جهانه قالمه حیرتده
بو معنانک خیالندن کچوب مست عرفان اول

طانیمز کشتی نوح خرد طوفانیه عشقک
نجات امیدین ایلرسک بو ساحلدن گریزان اول

اولورسک طالب کسب کمال نفس انسانی
ندکلو عارف آگاه ایسک اولدکلو نادان اول

اولوران کامل عاجز ادراک حقیقتده
اگر درک ایتمک استرسک بو سری کامل انسان اول

اصول علم توحیدی درست ایتدکسه حکمتله
نه فیثاغورث عالم نه افلاطون یونان اول

ولی کردسوادن پاک ایدوب مرآت صافی قلب / جمال جانی کبی منظور چشم پاک بینان اول
کلام ناطقه مضمون معنای آهیدر / حدیث من عرف دن نکته فهم اهل سخندان اول
سخندر مبدإ حکمت سخندر منشإ فطنت / سوزم دکله سراپا کوش عقل و هوش اذعان اول
سخندر ترجمان نکتهٔ راز دل معنی / دیلرسک نطقه کل سنده بیم دعواده برهان اول
سوزندن بللودر اهل دلک سرمایهٔ ذوقی / بو سوز اله آشنا چی شناس نکته سنجان اول
حسود طبعی قوکفتار رینه استاد معنی نک / اکر وار ایسه فهمک پیش طبعنده سبقخوان اول
سخن بلدوکک معنا دکلدر کل سکوت ایله / معارضدن دوشمه استاده کلامکدن پشیمان اول
زبانم آب روی طبع سیف اصفهانیدر / ایسترسک سخنده پیرو استاد کرمان اول
ایرشدی نغمهٔ نظمم بلند اوج معنایه / ایسترسک همآهنک نوا سنج صفاهان اول
حریر نکته مک آشفته سی زلف نزاکتدر / ایسترسک هوادار بریشیم تاب شروان اول
صریر خامه مک دلبسته سی الف نزاکتدر / ایسترسک شکفته بلبل شیراز و کاشان اول
دکل خسرو اندیشه مک دارا ننه مالک / اکر سن دهلو معنیده صاحب نام و عنوان اول
دکل دستان دان طبعمک تقریرینه قادر / کرک فردوسی دهر و کرک صاف دوران اول

جهانکیر اولمه مرسن مدعی جوری قدر سوزده / کرکسه رومده باقی عجم ملکنده سلمان اول

ترکیب بند در وصف مرحوم حسن خلیفه آغای ینکیچریان در زمان مراد خان

مرحبا ای آفتاب آسمان عز و جاه / اولدی سایک زمرهٔ اهل دل و طبعه پناه
حق قوب پرتو صالنجه مشرق اقبالدن / ذرهٔ ناچیزدن بی کوکب اولدی مهر و ماه
باشنه کون طوغدی ارباب کمال و دانشک / آچدی چشمن خفتکان سایهٔ بخت سیاه
ذات پاککله نوله رونق بولورسه روزکار / سن الحق کوهر کنجینهٔ صنع اله
صورت و معنیده اولمشسن چو هرک هنر و جهله / قابل فیض خدا مقبول طبع پادشاه

عقل کل رشک ایلسه لایقدر استعدادکه / پاره شهر کر جوهر اول دنیله آدکه

صالدک آوازه جهان مدان علمله عرفانکه / کعبه وش مشتاقک ایتدک عالمی هپ جانکه
عاشق ایتدک ذاتکه دنیایی حسن خلقله / بنده قیلدک خلقی لطف و جودله احسانکه
بن خود ایدردم جناب حقه هر دمده نیاز / کنج محنتده اولوب همدم دل نالانکه
تا کورب دیدارکی هم خاکپایه یوز سورم / کام آلم هر وجهله دل قالمیه حرمانکه
منت الله میسر ایلدی مقصودمی / کیم سنی کوستردی جاه و دولت و عنوانکه

وقتیدر بو شوقله کر دستمه الوب قلم / ایلسم اوصافکی تا لوح خورشیده رقم

قدرکه ذاتک سزای مسند جاه و جلال / لطفکه نامک مکارم پرور و صاحب کمال
وادی فیض صفایه لطف طبعک جوی صاف / چشمهٔ لطفه صفای مشربک آب زلال
نکتهٔ لفظ بدیعک معنی سحر بیان / نظم جان بخشک کلام عیسی معجز مقال
باغ امیده زمان دولتک فصل بهار / کلشن کامه نسیم همتک باد شمال
طالع سعد همایونکله عالم پر شرف / کوکب اقبال و بختکله جهان فرخنده فال

اعتبارکله معارف دلپسند و معتبر / التفاتکله همیشه کامیاب اهل هنر

سرفراز دهر ایدوب ارباب طبعی همتک / راغب ایتدی پادشاهی اهل نظمه رغبتک
پاره شعر کوهر کشان رشتهٔ نظم سخن / زیور سلک معانی ایتسه درید حکمتک
حق بو کیم اول زمره نک احوالنه پردک نظام / پایلرنده جوهر جاندن فزوندر قیمتک
فهم دراک ایلدی تسلیم ذهن پاککی / عقل هشیار اولدی حیران ذکا و فطنتک
شمع بزم آفرینشدر وجود پاکک / نور حکمتدر چراغ دودمان فطرتک

جوهر كدن اكتساب فيض ايدردی آفتاب   روح اولوردی قالب تركيب اكسير ه تراب

سرورا مكنمی وصف كده ايدم چوق ادا   عرض اخلاص عبوديتده آنجق مدعا
وجهی وار دركا بكه يوز سورمه ده تا خير ايله   آفتاب و آسماندن دكمدی نوبت سكا
آستانكدن دخی رفع اولمدی روی و جبين   يوقسه بن چوقدن ايدردم انده جسمم خاكپا
خدمت مدحكده جوری چوق قصور ايتدی ايسه   كرد عای دولتكله قلسه تكميل ثنا
تا كه بر اهل سخن قدرين بلور صاحبدلی   جاه رفعتله سرافراز ايليه كاهی قضا

آرتوروب حق دولتك بختك همايون ايلسون   خاطرك مسرور و خرم عمرك افزون ايلسون

بو تركيب بلاغت ترتيب كاتب ديوان مصر مرحوم موقوفاتی محمد افندی يه كوندرلمشدر

كل ای بريد سبك سير تيز كام صبا   بو عرصه ده تيز اولدك فضا نورد هوا
نسيم آه هوس پيشكان كبی هر دم   اولوب هوايه بو وادی ده كزمه بی سر و پا
سنی بر اوزكه ديار لطيفه كوندرهن   كه هر سيرده سی اوله نظير جبين و خطا
هوای دلكشی با دبهشته فيض ويره   صفای آبی ايده حكم كوثری اجرا
معطر ايليه هر دم درون بيرونن   نسيم رايحه خاك يثرب و بطحا

اكر بو وصفله نامن ايدرسك استفسار   خجسته مصر و مكرمدر اول كزيده ديار

عزيمت ايليو اول شهره چابك و چالاك   نه آبده خس اولور سدنه خاكده خاشاك
نه يولدن آشر ايسك عزم راه قيل كه سكا   كچنجه كوشه دامانك اولمسون نمناك
دو شرسه بحره يولك اولقدر شتاب ايتكيم   طوقنمسون قدم پاك ره نوردكه خاك
عبور ايدرسك اكر بر ايله بيابانن   ترددايتمه يوری بر و بحری كچ بی باك

اكر دلبرسك

اكر دلبرسك او جسم لطيف ايله كاهی   نسيم جان كبی ايله كذر كهك افلاك

همان يوری كچه كوركبی فكری برق آسا   واروب ايرشمكه سعی ايت او شهر محترمه

وارنجه اول ايدوب خاك پاكنه روماله   سرای كاتب ديوانی صكره ايله سوال
دليل اولوب سكا بيك خجسته توفيق   ايرشدرسه آنك آستاننه در حال
نزاكتيله دخول ايت حريم خلوتنه   كه طوبيه حركاتك اوده مده حسن و خيال
اكر شكفته ايسه كل كبی دل پاكی   بوغيسه آينه خاطرنده كرد ملال
هزار جنبش ايله كندوكی ايدوب اظهار   بساط فرشنی تقبيله ايله استعجال

كوروب سنی ديرايسه مرحبا مبارك پيك   خم ايله قدكی يعنی دی السلام عليك

كمال بكر مستندن ايدنجه رد سلام   تنزل ايدوب ايرسنكله بسط كلام
نه بيلور اسدی كه كلدك بو يرلره دير ايسه   زبان حالله ويرسن دخی بو كونه پيام
كه جا بكير ايسه كر خاطر شريفكده   قديمی مخلص افكندهء جورسی ناكام
بنی حضور شريفه اول ايلدی ارسال   كه ايليم سكا عرض خلوصنی اعلام
اجازت اولور ايسه بشله سنده كفتاره   ويروب كمال ره ربار كه كمال نظام

ثنا كهرلرين ايت زيب رشته تقرير   كه آفرين ديه كوش ايلوب صغير و كبير

بو كونه ايله هم آنك ثناسنه آغاز   كه ای كمال و هنرله مسلم و ممتاز
سن اول يكانهء دهر و فريد عالمسن   كه عقل كل اولينمز ذات فردكه انباز
زمان دانش و فهمكده اولدی بی منت   هنر معاونت همتكله سر بفراز
شرف مناسبت ذاتكيله نازنده   كرم معاشرت خلقكيله اهل نواز

سخن سلاست طبعیله کوثر معنی — قلم کرامت دستیله چشمهٔ اعجاز

ایدن وجودکی آرایش جهان هنر
کمال و علمکی ایتمش وجودکه زیور

ایا ستوده فضایل سمی فخر رسل — یگانه وارث علم و وصی ظهر کل
علوم عالیه بر گلشن همیشه بهار — زبان نکته طرازک او گلشنه بلبل
فنون فاخره بر بوستان زیب ده — دل شکفته و خندانک آنده لاله و گل
خطوط نادره بر سبزه زار بوقلمون — مداد سرخ و سیاهک اکا گل و سنبل
صریر خامه که آهنگ اولوب ایدر هر دم — صدای شهرت فضلک جهانه پر غلغل

بلند اولور سنکله صیت نام و عنوانک
زمانه ده بو معارفله یوقدر اقرانک

نیتر بو دکلو کلام ای نسیم عیسی دم — ندکلو ایدر ایسه دللری دمکه ختم
نه ممکن ایتمک آنک وصف ذاتنی انشا — عطارد آساله صد هزار لوح و قلم
بو دکلو بسط مقال ایلدک ثناسنده — ایدوب دعاسنی ده قیل زبانکی ابکم
همیشه تا ویره بزم وجوده فیض تمام — صفای نشوهٔ عرفانله بنی آدم
اوله وجودی شهر فیضبخش روح انسانی — کمال ذاتنه تحسین ایده دل عالم

دیه ولایت مصرک گروه اعیانی
جمال شاهد خلقینه یوسف ثانی

ترکیب بند در منازعهٔ نفس و روح و مناقشهٔ عقل و عشق

صانمک بنی صوفی کبی سجاده ده بر تر — بر سجده بر گوشهٔ محراب الستز
اوقات عبودیتی فوت ایتمزز اصلا — فرق ایلمزز روز و شبی گرچه که مستز
محسوب ایده جک یوق نیده کیم سبحه الده — بر زندکی کیسه بیمانه بدستز

هب

هب اوستمزده سایه صالر نور الهی — تا جرعه کبی خاک خراباتده پستز
بیک صورت ایله جلوه ایدر عنسم دلمزده — عشق اهلنه آیینه یوز آناکه شکستز
آسایشه بر یوق بزه باران بلادن — بو خانهٔ ویرانه ده بی جای نشستز
شیونکده قلسق نوله عشرتکده دهری — مهجور صفای طرب بزم الستز

اول حسرت ایله خون جگر نوش ایدرز بز
مطرب بزه بینه ناله دل گوش ایدرز بز

دور ایتدی قضا چونکه بزی بزم بقادن — بر عالمه دوشدک که اثر یوق صفادن
بولدق کوز آچوب روحمزی محبس تنده — بیک سلسله بند اولمش اگر رنج و عنادن
اول بلبل قدسی قفس محنته دوشمش — لرزنده و بر خوف بنه دام هوادن
هم اولمش آنک همدمی بر مار گزنده — کیم هر نفسی بوی ویرر زهر بلادن
بلبل بر آچوب ایلمده او جمعه آغاز — مار استمز آیرلمغه بو شاخ فنادن
اول حسرت گلزار حقیقتله فغانده — نجم بو مجازی هوس برگ و نوادن
قالدق آراسنده بو ایکی ضد قوینک — ایش مشکل اولور کر مدد ایرمزسه خدادن

اول بلبله آزاد ایده جک قدرتمز یوق
اول ماری هلاک ایلمکه قوتمز یوق

بر شب که بو سوز شعله ایدوب ناله و زاری — آتشلره یاقدم دل بیمار و فکاری
سوردم یوزمی آب کبی خاک نیازه — ایتدم هم او دم قاعدهٔ گریه یی جاری
در دیله ایدوب درکه مولایه مناجات — دیدم که ایا خسته لرک مونس و یاری
مجروحلره سندن ایرر مرهم شافی — خوشدللره سندن تیشور علت ساری
بن نفس غوی بندنه دوشمش بر اسیر — کیم بولمدم اصلا طرف آه فراری
یاندرمه بنی آتش قهرنده او دیوک — ای دوستنه گلشن ایدن توده ناری

بن سوز و گداز ایله ایدرکن بو نیازی — اولدی بو ندا جان و دلک گوش گذاری

کر راه نجات استر ایسک بحر بلادن
همت طلب ایت زمرهٔ مردان خدادن

اولدم نیجه دم طالب مردان الٰهی — گزدم دوشوروب مسجد و میخانه یه راهی
ایتدم نیجه دم صومعهٔ خلوتی یاندە — پرهیز و ریاضتله تن زردمی کاهی
دوشدم هم او سودایه صوفی کبی بنده — تکمیل ایدوب اسمایی کورم نور سیاهی
اوهام و خیالاتله چوق واقعه کوردم — سیر ایتدی کوزم انفس و آفاقی کماهی
ظنم بو که کشف اولدی بکا صورت اسرار — اولدم بو کمالیله مجالسده مباهی
لازم کلیجک دعوی یه معنی نظر ایتدم — کوردم که بنم غافل و کمراه و تباهی
بر دامه دوشورمش بنی صیاد هوایم — هر دانه سی بر تخم معاصی و مناهی

اولدم نیجه تدبیر ایله اول دامدن آزاد
ایتدی بو هوا خرمن امیدیمی برباد

اولدم نیجه دم پوست نشینانله همحال — صاندم که اوله آنلری اوتادیه ابدال
قطب اکلدی و غم مرکز غفلتده بو لندی — کیم دایره دن خارج ایدی ایدکی وافعال
پیرم دیو همت طلب ایدکلرمک خود — طعن ایلدی اطوارینه نابالغ و اطفال
تقلید ایله اوضاعنی تغییر ایدن اشرار — ایتمش نیجه بیک تجلین احمقی اضلال
کیرمکده بلدم خرقه کیوب کسوهٔ فقره — کوردم که بو باری چکه نک اکثری حمال
بلدم که مدارا و لمز ایمش کسب فنا — دستار فنا کهنه قبا شمله و هم شال
ایتدی کیده رک سبحهٔ صوفی کبی شبهه — سررشتهٔ امیدیمی بر عقدهٔ اشکال

یوز دوندروب اول طایفه دن عاقبت کار
اولدم متوجه طرف آخره ناچار

ارباب خراباته ایدوب جانلە رغبت — قلدم نیجه دم زمرهٔ رندانلە صحبت
آلدم الومه آینهٔ ساغری ایتدم — اول طایفه نک صورت احوالنه دقت
اولمش کیمیسی مست می عشق مجازی — آلمش کیمینی نشوهٔ صهبای حقیقت
صالمش کیمینی جذبهٔ کیفیت آیقدن — ایتمش بری بی جرعه کبی خاک مذلت
میدانه قویوب وارینی ایتمکده کیدالر — شاهانه کلاهن کج ایدوب نازله عشرت
مستر بلری بر بر بنه همواره موافق — صوندقلری هب بر بر بنه جام محبت
بیک جام ایچلور کرچه بقلسه نیه اما — مستانه ایدن جمله یی بر نشوهٔ حکمت

هر برینی بر شکله قومش حالت مستی
یاد ایلدم اول حالی کوروب بزم الستی

بر صبحدم اول شوقله الوب الله ساغر — ایتدم بنه آینهٔ می خورشیده برابر
اول صبح مبارکدم و اول جام صفا رنک — ایتدی اثری جان و دله فیض مکرر
اول فیضله آینهٔ دل اولدی مجلا — دیدارینی عرض ایلدی بر روح مصور
رخسارهٔ پرشوق جهانتابنه تقدم — یانندە آنک ذره دکل مهر منور
چشمندە می نخوت و دستندە پیاله — اولمش دو جهان لطفنه و قهرنه مظهر
ارواح مجرد سر زلفندە مقید — اجناد ملک غمزه سنک کشته سی یکسر
تعریف ایدەمم نقش جمالنی و پرنک — بو حسنله یوق نوع بشرده اکا بکزر

بر شیوه ایله قلدی بنی حسننه مفتون
اولدی دل شوریده مک احوالی دکرکون

کرم ایتدی دلی نشوهٔ صهبای محبت — دوشدی سپر شورینه سودای محبت
چالدم باشنه عقلک اودم شیشه سنکی — ایتدم دل دیوانه می رسوای محبت
که جلوه کهم کوشهٔ بازار ملامت — که جای قرارم سر صحرای محبت

که همنفسم ناله پرسوز دمادم   که مونسم اندوه غم افزای محبت
که سیل بیابان بلا ایله روانم   که غوطه خور لجه دریای محبت
سیدانه قویوب باشمی فرهادوش ایتدم   چوق بیسر و سامان ایله دعوای محبت
شمدنگیرو جان اوینادورین عشقله زارا   کوندن کونه گرم اوله ده غوغای محبت

دنیا یقلوب باشمه گر قوپسه قیامت
کلمز بنه بو معرکه دن باکه فراغت

عالمده که تازنده فیض دم عشقم   سرگرم هوای چمن خرم عشقم
غمگین دم عیش طربناک نشاطم   خرم دل اندوه و بلای غم عشقم
خاک ره جانانه جبین سای کرامم   باش اگمزین افلاکه شه عالم عشقم
تا فرق سپهره صاچیرن جرعه جامی   ایوان خرابات فتاده خم عشقم
طوفان ایله همسر گچینور موج بلایم   دریالری بر قطره صیان یم عشقم
خورشید ومهه تاب ویرن ذره دردم   بام فلکه سایه صالن طارم عشقم
فهم ایلدم اسرار نهان دل عشقی   بیگانه ایسم عقله گر محرم عشقم

حلال رموز خبر مشکل عقلم
دیوانه یم اما بنه داغ دل عقلم

عقل آیت حکمت خبر صنع خدادر   عشق آفت اندیشه عقل حکمادر
عقلک شرف حکمتی کشف نظریدر   عشقک اثر جاذبه سی پرده کشادر
عقل ایلیه مز درد دل عاشقه چاره   عشق ایسه دوای خفقان عقلادر
عقل آب رخ جوهر آیینه صورت   عشق ایسه اول آیینه ده کی تاب و جلادر
عقلک اثر نشو جوهر سینه کاهی کثافت   عشقک دله فیض ایتدوکی همواره صفادر
عقلک خبری مسئله معنی مبهم   عشقک هنری حل رموزات قضادر

عقل

عقل اولدی ره عالم تحقیقده گمراه   عشق اول طرفک سالکنه راه نمادر

عاقل اکا دیرلر که اوله عشقله همراه
دیوانه او درکیم یوره یه عقله هرگاه

معذور اوله ای عاقل دانادل منصف   اولدیسه بو معنیده سوزم عقله مخالف
بن عاشق دیوانه بیهوده کلامم   ممکنمی که دیوانه اوله حکمته واقف
بن وامق و فرهاد له همحال جنونم   سن آصف و لقمانله همراز معارف
بن موقف حیرتده زبان بسته و مبهوت   سن اهل کمال ایله سبقخوان مواقف
بن نفسمی درک ایلمه ده عاجز و قاصر   سن مسئله واجب و ممکنی عارف
بن عشقله آتش زن خار و خس اوهام   سن عقله وادی خیالاتده خائف
بن بیخبر معرفت عالم هستی   سن واقف اسرار دل اشیا و مکاشف

دعوایی قو ایتمه لکابرهانکی تفهیم
بی حجت ایدر عارف اولان وحدتی تسلیم

عاقل سوزی مطبوع و پسندیده گهردر   اما دل عارفده اولان اوزگه خبردر
بز عاقل و عارف سوزینی ایتمز انکار   اول وقتی ادراک ایده نه شیر و شکردر
جاهل نه بیلور نکته تحقیق و مجازی   عالمده بو معناده گرفتار خطردر
بز اهل دلز عالم و جاهلده نمز وار   دل نوع دگر شخص بشر نوع دگردر
هر نوع بشر فهم ایده مز دل نه دیمکدر   انسانه بو عرفان شرف علم و هنردر
انسان که بو عرفانی اگر ایتمیه تحصیل   دانشله فلاطون زمان اولسه خردر

نه عالم و نه عارف و نه واقف حالز
جوری کبی هر حال ایله بیهوده مقالز

یارب بزیده واقف ایدوب معنی جانه   دلبسته قومه طبعمزی نکته قاله

یارب بزه شوق طلب معرفتک ویر
جهد ایلیلم فضلک ایله کسب کماله

یارب بزه قیل صورت تحقیقی نمایان
بقمقدن اوصاندی کوزم نقش خیاله

یارب بزه توفیقک ایله ایله هدایت
تا یول یاکلوب کیتمیه لم سمت ضلاله

یارب بزی اول سالک آگاهه رفیق ایت
کیم رهبر اوله فرقهٔ افراد رجاله

یارب بزی اول عاشق ایله ایله تلاقی
کیم واسطه سنز داخل اوله بزم وصاله

یارب دلمز ایله او مرآته مقابل
کیم مظهر اوله پرتو انوار جماله

انوارک ایله دیدهٔ ادراکه ضیا ویر
دیدارک ایله آینهٔ قلبه جلا ویر

بو ترکیب بند حقیقت پیوند حبل المتین تحقیقه دست رس ار مرد کامله تمسکه تنبیه اولندوغنی

صانمک بزی کیم معتقد قول حکیمز
بز معترف معنی قرآن کریمز

لازم کل اخبار حوادث بزه زیرا
بز طالب اسرار خداوند قدیمز

ادراک ایدرز صانعنک آثار وجودن
بز راست رو جادهٔ فهم سلیمز

حقدن بیلوز نیک و بد کار جهانی
بز منکر لطف و ستم چرخ لئیمز

بر کره آیق بصمامشوز راه امیده
فارغ دل اولوب کنج قناعتده مقیمز

مستغرق جود و نعم لطف خدایز
مستغنی غرور و شرف ناز و نعیمز

بر شوقله کم مشعله افروز رجاییز
بیک شرله دلسوختهٔ آتش بیمز

تسلیم ایده لی صاحبنه نقد وجودی
آسوده دل کشمکش نفس غریمز

تفویض ایده لی کاریمزی امر خدایه
آسوده سر وسوسهٔ فکر سقیمز

دفع ایتدی بزم شبهه‌مزی نحن قسمنا
بی سعی طلب منتظر لطف عمیمز

قورتاردی خدا چون بزی دنیا هوسندن
بی بهره قومز آنی معرفتندن

دوشدی

دوشدی دل و جانه هوس معرفة الله
مغلوب هوا اولمدق المنة لله

صهبای محبتدن ایرشدی بزه نشوه
سرمست می غفلت ایکن اولدی دل آگاه

بیهوده گزوب مهلکهٔ ظن و گمانده
اولمدق ینجه گون وسوسهٔ عقل ایله گمراه

یاد ایلیجک فوت اولن اوقاتی بو یولده
بر اشک ندامت ایدرز دیده‌یی هر گاه

فکر ایلیجک اول گچن ایامی بو ایشده
هر بر گون ایچون ایتمده یوز دردیله بیک آه

ممکنمی آنک گریه و آه ایله قضاسی
شمدنگیرو لطفیله مکافات ایده الله

وار قلبمزک قوتی احساننه حقک
زیرا طلب عشقنی اتمش بزه دلخواه

دلخواهمزی ویرمکه قادرنه اولدر
عاجزدر آنی ویرمه‌ده بیک شاه فلک جاه

بر بنده‌سنی ایلدی درگاهنه دعوت
دامانی آنک طوتمه مز خار گذرگاه

بر راهبره پیرو ایدر راه طلبده
تا کیم ییتورر سالکی سر منزله ناگاه

بز داخی اولوب بدرقهٔ راه هدایه
دوشدک گیدرک بادیهٔ عشق خدایه

اول بادیه در مسلک ارباب محبت
عشاقی جگر اوله پره قلاب محبت

سر منزل مقصود اولوب وادیلری شش
وصلت هوسن ایلین اصحاب محبت

اول وادیٔ جانسوزی گذار ایده مرادیکیم
سرتا بقدم اولمیه پرتاب محبت

اول وادیٔ پرخنده آقن سیل بلادر
چشم دل عاشقده کی خوناب محبت

وادی دکل اول بحر فنادر که دوشنلر
البته اولور غرقهٔ گرداب محبت

حالا بز او دریایه دوشنج بسر و پا
جذب ایتدی بزی گوهر نایاب محبت

شرح ایلر ایدم وصفنی اول گوهرک اما
لب بسته ایدر نطقمی آداب محبت

عشق اهلنی آدابله سویلشمگه قورتمگی
کم نشوهٔ پرشوق می ناب محبت

بو چار کتاب اول گهرک وصفن ایدر بحث
فهم ایلر آنی درسی اولان باب محبت

دل گرم طلب منزل الدار نمایان
حاصل بوکه آماده در اسباب محبت

الدق خبرین یاره گیدن راه گذارک
عزم ایتدک او سوقیله سر کوینه یارک

اول کویک اولور فرشی بهی عرش معلا
اول کویه حرمگاه اوله مز جنت اعلا

اول کوی مکرم که صفا اهلنه اولمش
هر گوشه سی بیت الحرم کعبهٔ علیا

اول کویه معادل که مز بیت مقدس
اول کویه مشابه اوله مز طور تجلا

اول کویه دینور عالم انوار که گورمش
بر لمعه سنی شعلهٔ آتش کبی موسا

اول کویه دینور گلشن اسرار که اولمش
بر نفحه سنک مظهری باد دم عیسا

اول کوی مقدسده اولان قصر وصالک
آفاقه دوشن سایه سیدر لیلهٔ اسرا

اول قصرک اولور رسم نقوش و صورندن
یکرنگی عشق و دل معشوق هویدا

اول کویده خاک اولمغیچون یلمده یوزبز
بیهوده دگل اولدوغمز بادیه پیما

بر ذره قدر گر دمزه باد هدایت
شاید که او قصرک حرمنده ایده ماوا

بر اهل دلک پاینه دوشدک بو طلبده
هم نقد دل و جانی انکا ایلدک اهدا

اول اهل دلک امرنه رامز بو هوادن
ثابت قدمز موقف تسلیم و رضاده

اول اهل دلک کیم فلکه حکمی رواندر
وابستهٔ فرمانی اولان شاه شهاندر

ادنی نظری مژدهٔ اکسیر سعادت
کم همتی سرمایهٔ جاه دو جهاندر

اول والی اقلیم ولایت که درنده
هر بندهٔ فرمانبری بر قطب نشاندر

اول ساقی صهبای حقیقت که الندن
بر جام ایچن جرعه کش خضر زماندر

اول واقف اسرار الهی که سوزندن
بر نکته طوین مسئله دان دل و جاندر

اول عارف تحقیق که سوز کلماتی
آتش فکن خار و خس ظن و گماندر

آغاز ایدیجک نکتهٔ تحقیق و مجازه
هم کشف عیاندر سوزی هم راز نهاندر

هم پرده گشای صور معنئ اسرار
هم پرده کش چشم دل کج نظراندر

تعبیر ایده مم مصحف تعریفنی او ذاتک
بر متن متیندر او که بی شرح و بیاندر

اولمش دل مؤمن بنه آیینهٔ مؤمن
صاحب نظره اهل دلک حالی عیاندر

حقدر سوزم اقرار ایدر ایمانی اولنلر
اکلر سخنمدن آنی اذعانی اولنلر

باطل گورینور گرچه بو حق سوز جهلایه
معلومدر اول مسئله اما علمایه

جاهلدر او کیم اکلمیوب امر خدایی
بلمزلکله تابع اولور حکم هوایه

بلمز بیله جک نیدوگنی بلمکه قورقی
اول جهل که صالمشدر آنی دام بلایه

بلمکده بلمز کیم دگل اول علم انکا نافع
حقا که ضرر در بو معاش سفهایه

حاصل بوکه بو علم شریفک برکاتی
نقصان یتورر راتبهٔ اهل غنایه

هم مانع اولور جمعنه اموال حرامک
هم داخل ایدر زمرهٔ ارباب فنایه

فکر ایتسه بو معنایی قباحت بلور اول خر
سویلر یاپشوب هم بنه پالان ریایه

حکمن ویره مم بلیه مم بن بو طریقی
جایز که وارر سعیم او وادیده هبایه

بلمز بو سوزک قنجی کیم هب بو طریقک
سالکلریدر رهبر اولان راه خدایه

اول مسلک تحقیقی صانان راه ضلالت
گورسون که بولی قنده چقر روز قیامت

جوری قودیسون هر نه که سویلرسه ادانی
یولدن قالورز دگلر ایسک بر اگر آنی

سر منزل کامه ایره لم بر قدم اول
فکر ایلیه لم مدت عمر گذرانی

بر کیم سری پا ایلمشوز راه خداده
هر خطوه ده پامال ایدرز کون و مکانی

اولمزدن او گوردی اوللم بزده بو یولده
بار ایتمیه لم گندومزه جسمله جانی

حل ایلیه لم عقدهٔ سر رشتهٔ قیدی
بند ایلمشوز چونکه بو خدمتده میانی
بنیاد وجودی ویره لم باد فنایه
ویران ایده لم کارگهٔ نام ونشانی
بر دلکه صفاسن بله ذوق ایدنیک
قالور می دماغنده آنک لذت فانی
بر دیده که شوقن کوره شمع ازلینک
صالمز می نظر دن مه وخورشید جهانی
وقف اولدی ال دیده مز اول ذوق او شوقه
اینمز بیر بیسی غیری یه میل ونکرانی
اول ذوق و او شوق ایله دوشبو وادی عشقه
تکمیل ایده لم طی مکانیله زمانی

تاکیم ایره وز بزده زمانیله مکانه
زیرا بو مکاندن کوچورر بزی زمانه

در ترغیب مرتبهٔ کمال انسانی که مقصد اقصای آدمیست

دیلر ایسک که عز وشان بوله سن
دولت و قدر جاودان بوله سن
ایده سن آفتاب فخرکه تاج
پایهٔ فرق فرقدان بوله سن
قورتلوب خارزار سفلیدن
باغ علویده بر مکان بوله سن
هم او عالی مکان خرمده
کندوکی شاه کامران بوله سن
اوله سن نامراد هر دو جهان
کوهر کامی رایکان بوله سن
ایده سن نقد جسمکی برباد
بی تعب کنج شایکان بوله سن
اولمیه غم دلکده خاطرکی
بزم وصلتده شادمان بوله سن
نوش ایدوب جام عشق جانانی
ذوق جانی جهان جهان بوله سن
حرز ایدوب جانه سر خلاصی
مکر ابلیسدن امان بوله سن
بیله سن سر منطق الطیری
راز سیمرغدن نشان بوله سن
کشف اوله سا که معنئ فرقان
دلی اول علمه ترجمان بوله سن
کندوکی بو قلادقجه دنیاده
ساکن روضهٔ جنان بوله سن

آدم

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده کنجینهٔ نهان بوله سن

ای کرفتار ذوق شهوانی
وی اسیر هوای نفسانی
نیجه بر خوابکاه غفلتده
ایده سن خفته چشم اذعانی
آچ کوزک سن سکا نظر ایلیه
کورندر نقش لوح امکانی

ایله مرآت عقلی بیش نهانی
انده کور عین صورت جانی
کورنه کار اوزره در نه خدمت ایدر
بدنکده قوای جسمانی
بیل وجودک ندر ندن کلدک
نیه در سنده میل روحانی
اصلکی آشکار ایدوب اول
فرعکی صکره ایله پنهانی
جوهرک کون کبی عیان ایله
عرضک جمله ایده کور فانی
کچه کور معدن طبیعتدن
کوهر ایسکده بیلمه کانی
چقه کور کلشن نباتیدن
کل ایسکده قو بو کلستانی
ناقهٔ صالح اولدک ایسه نه
ایله طی مکان حیوانی
روح له آشنالغ اسر ایسک
منزلک قیل مقام انسانی

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده کنجینهٔ نهان بوله سن

مرد ایسک اولمه اول و آخر
زینت افزای صورت ظاهر
ایلیوب جل همتی مبذول
ایلمه فکر جامهٔ فاخر
هیچ ممکنمیدر که اوله خرکه
جل زربفت عیبنی ساتر
اول الوث روث شهوتدن
نفسکی ایله طیب و طاهر
صکر انسان پاک اولوب ایله
کون کبی نور ذاتکی باهر

نفسکی تزکیه ایدوب ادراک   بیل ندر سرّ غایب و حاضر
نفسنی تزکیه بلنده اولور   ماسوادن فراغت خاطر
سنده بو علمی ایتمکه تحصیل   روز و شب جدّ و جهد قیل وافر
قوّت همّتی کتور فعله   ملک اولسون بو صنعت نادر
جمله اوقاتکی بوکه صرف ایت   تاکه فنکده اوله سن ماهر
فادخلی فی عبادی داخل اوله   وادخلی جنّتی ده اول حاضر
بوله کور خضر و آب حیوانی   قالمه دلمرده خایب و خاسر

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده گنجینهٔ نهان بوله سن

سعی ایدوب شهرهٔ جهان اولمه   جهد ایدوب عمدهٔ زمان اولمه
قید نام و نشانه بسته اولور   طالب اعتبار و شان اولمه
کندوکه حسن ظن ایدوب دایم   اهل تحقیقه بدگمان اولمه
قالمه تحصیل علم رسمیده   منکر فضل عارفان اولمه
دوشمه فکر قضایه زعمکله   خستهٔ درد امتحان اولمه
ترک اندیشهٔ ریاست قیل   یعنی خربنده ساربان اولمه
لهجه که نطقکه اولوب مفتون   لفظ و معنایه ترجمان اولمه
نکته قیل و قالی ایتمه دراز   قو بو جهلی حبری زبان اولمه
استماع ایتمه فلسفیاتی   مایل ذوق داستان اولمه
آدمیلک بونلکه کسب اولمز   یوق یره مظهر زبان اولمه
خرلا یفهم اولدوغک فهم ایت   کندو عقلکجه نکته دان اولمه
چقه کور حاصلی بو قالبدن   یعنی محروم فیض جان اولمه

آدم اول

١٢٦

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده گنجینهٔ نهان بوله سن

زاهد اغتره اولمه طاعتکه   استناد ایلمه عبادتکه
ایتمه دنیایه صومعکه اظهار   قاتمه دایم ریا ریاضتکه
بوروینوب شال و بردهیه هرگاه   خلقی آشفته ایتمه صورتکه
سبحه کی دام و دانه ایتمکله   عالمی چکمه بند خدمتکه
سعی بیهوده ده اولوب چالاک   ویرمه آزار پای همتکه
طوتالم ایلمش جهان تسلیم   قولکه فعلکه کراماتکه
طوتالم کیم همیشه نوع بشر   ایده سجده جناب حضرتکه
طوتالم نوبت ایله جنس ملک   اوله خادم حریم خلوتکه
ینه مغبون و ینه خاسرسن   ایرمدکسه اگر حقیقتکه
اهل انصاف ایسک سوزم دکله   اعتراف ایت خطا و زلتکه
بر بوله سالک اولکه ایرشه سن   منزل منتهای غایتکه
جسم بی روحسن حقیقتده   صورتا بقمه شکل و هیأتکه

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده گنجینهٔ نهان بوله سن

دوشمه ای صوفی دغا پیشه   خلقه مکر ایلمکده تشویشه
برایکی ابلهی مرید ایدینوب   ترّهاتکله ویرمه اندیشه
واقعه صورینه مست غفلتدن   چکمه هر بی شعوری تفتیشه
عرضه قلمه طریق رندیکی   رند ساغرکش صفاکیشه
رند اولور نشوه دار یکرنکی   دونجک رنگ بادهیه شیشه

غیری قو کورنه حاصل ایتمشیدر / شاخ جسمکده کی رک و ریشه
تاج وصوف و ردایله بزه نوب / یولده بقمقده سن پس و پیشه
راست کلسک سلام ویرمز سن / پابرهنه کدای درویشه
ایتسک آیینهٔ درونکی صاف / میلک اولمزدی شانه و ریشه
دایما شیر نفسه ایلرسن / خارزار وجودکی بیشه
آزو چوق وار ایسه اکر عقلک / حرصی قو نعمت کم و بیشه
ایتمه آیینه صورت بشری / صفت کاو و برّه و میشه

آدم اول آدم اول که جان بوله سن
جانده کنجینهٔ نهان بوله سن

من عرف نکته سن ایدروب ادعا / اوله کور مست نشوهٔ عرفان
سالک اول صدق ایله ره حقه / ایله بیک درلو عالمی سیران
جهد ایدوب بر مکمل آدم بول / که سکا بلدره ندر انسان
همتیله سنی ایده کامل / که امورکده قالمیه نقصان
کرچه کیم عقلکه اویوب دیرسن / اولسه عالمده بویله عارف جان
باش قویوب آیغنه اولورایدم / اکا جانیله بندهٔ فرمان
کندو زعمکجه وار میدر نسنه / اویله آدمده غیری کونه نشان
ندر آدم علامتی نیجه در / نیجه بلسون سنک کبی نادان
سن ایسه بویله کوردوکک شخصی / ذم ایدرسن ایدوب نیجه بهتان
اکثری بویله آدمک زیرا / کیمیسی مست و کیمیسی حیران
آدمی بلمک استر ایسک اکر / انکله جوری کبی بورمزی عیان
اوله کور مظهر دم عیسی / تا که روح ایده جسمکه سریان

آدم

آدم اول آدم اول که جان بوله سن / جانده کنجینهٔ نهان بوله سن

این ترجیع در بدایت تقلید گفته شد

دل عارفده بدخیال اولمز / حکم وسواسه امتثال اولمز
کاری دنیایه اشتغال اولمز / سالک وادیٔ ضلال اولمز
نظم حالنده اختلال اولمز / خاطرنده غم محال اولمز
فقر ایچون قلبی پرملال اولمز / مال ایچون اهل ابتذال اولمز
فکری هر کارده مآل اولمز / طالب مال اولنده حال اولمز

قلب کاملده میل مال اولمز
مائل مالده کمال اولمز

کاملک همتی اولور عالی / ملک و ماله کورنمز اقبالی
اولسه ده مال و جاه و اجلالی / ینه اولمز حریص و میالی
عارفک زند فارغ البالی / ترک ایدر رهب امید و آمالی
کر قرین کمال ایسه حالی / بت ایدنمز محبت مالی
حب دنیادن اولسه دل خالی / استمز ادخار اموالی

قلب کاملده میل مال اولمز
مائل مالده کمال اولمز

عارفک کامل اولسه عرفانی / ماله میل ایلمز دل و جانی
بولسه سیم و زر فراوانی / دایما بذل و صرف ایدر آنی
حفظ ماله دوشورمز اذعانی / اولمز کنجنک نکهبانی
نه قدر اولسه بذل و احسانی / چکمز اصلا ملال نقصانی
دل داناده فیض ربانی / سیم و زر فکرینی ایدر فانی

قلب کاملده میل مال اولمز
مائل مالده کمال اولمز

گرچه ینجه نبی و ینجه ولی — بولدیلر ملک و مال بی جدلی
آنلرک گرچه خفی اکر که جلی — بذل مال ایدی حسن عملی
اولدیلر ترک ایدوب غم املی — واصلان سعادت ازلی
چکمیوب فقد نقد ایچون کسلی — ویرمدیلر محبته خللی
دیر ایسک صدقله بو قوله بلی — دیمه کامل خسیسه ما حصلی

قلب کاملده میل مال اولمز
مائل مالده کمال اولمز

کور کمال اهلنک ندر اثری — کوشش قیل بو بیان مختصری
کر معیشت غمندن اولسه بری — چکمسه وجه زاد ایچون کدری
کلسه وقتنده نقد سیم و زری — اولمسه دخل و خرجدن ضرری
بذل باطبع اولوب هنرلکی — اولور احسانه جبت و لطفه جری
بویله در شیخ کاملک خبری — دکله جوری بو قول معتبری

قلب کاملده میل مال اولمز
مائل مالده کمال اولمز

ترکیب بند شکایت کونه در کرمیء هوای مجازی کفته بود

ای مه انجمن افروز حریم اغیار — آتش انداز دل عاشق بی صبر و قرار
شمع رخسارک ایله خانهء دشمن روشن — ظلمت هجرک ایله کلبهء دل تیره و تار
شربت لعلک ایله کام رادل شیرین — زهر آلامک ایله تلخ مذاق دل زار
دولت وصلک ایله خاطر اعدا خوشحال — محنت هجرک ایله عاشق شیدا بیمار

اولدی

اولدی احسانکله کل کبی خرم هر دون — ایلدی خار غمک اهل دلی سینه فکار

هیچ کوسترمدک ربابنله روی وفا
سنده بو قدر کبی ای غنچهء تر بوی وفا

کون کبی هر سحر اغیاره ایدوب عرض جمال — بنی سرکشته ایدرسن غم ایله ذره مثال
اهل دل سفرهء بزم کرمکدن محروم — ناشر اشام و سحر مغتنم خوان وصال
شمع مجلس کبی سن کیجه جمعیتده — بن غم و محنت هجرکله پریشان احوال
دور حسنکده عدو قیدالمدن آزاد — بن اسیر غم و اندوه و کرفتار ملال
طالب وصلک اولان اهل غرض فرغتده — بی غرض عاشق صادق ره غمده پامال

سنی جانیله سون عاشقه رغبت بومیدر
اهل دل کولمیه دورکده مروت بومیدر

ایلمزسن صنما ذره جه اغیاره ستم — متصل اولمده در مظهر احسان و کرم
سنی هر کیجه جکر سینه بی منت — بو قدر رخصت او نادانه ندر بلمسم
جنت کویک اول ابلیسه نشیمن ماوی — بنجه آرام ایدر اللهی سورسک آدم
جام لعلکله صفا لنمده هر کاه رقیب — خون دل نوش ایدرین بن المکله دم دم
بلمدم کندی اونا پاکه بو لطفک سببن — عقلمی آلدی بو حیرت بنی اولدردی بو غم

نه وفا در بوکه پایان و نهایت بولمز
دخی کند کجه فزون اولمده غایت بولمز

لطفکه مظهر اولان لایق احسان اولسه — سکا عاشق کچنن صاحب عرفان اولسه
سن انک پرکی روی چکنی آیرهء آغوشه — داخل حلقهء جمعیت یاران اولسه
عاشقمدر دیو فخر ایلدوکک نادانه — عشقی فهم ایلیه جک ذره جه اذعان اولسه
غم هیمیز دم اکا لطف اتدوکک ذره قدر — چهره سنده اثر لطف نمایان اولسه

آغلمزدم آنی احسانله شاد اتدکجه
خرلا یفهم و دون اولمسه انسان اوله

صقلسه رازکی دنیایه عیان ایلمسه
ناوک طعنه سنی باری نشان ایلمسه

نیجه بر دل چکه آلام و مشقت سندن
نیجه بر جانه ایره یوز غم و محنت سندن

وعدهٔ لطفه وفا ایلمز اولدک هرگز
کورمز اولدم اثر بوی حقیقت سندن

بنی جوری کبی آزردهٔ هجران ایتدک
بنده ایتسم نه عجب قطع محبت سندن

چونکه سن لطفکله احسانکی کسدک بندن
اولمدی وصلتکه ایرمکه همت سندن

قالمدی بنده امید کرم و بیم ستم
دله هر وجهله ال ویردی فراغت سندن

یوری شمدنگیر و هر استدوککله یار اول
استمزسک بره یار اولمغه صاغ اول وار اول

قطعه در تعریف قوة مرحوم و مغفور سلطان مراد خان علیه الرحمه

بارک الله زهی قوت سلطان مراد
که ایدر مرتبه‌سی عقل جهانی حیران

نیجه قوت که انک فعله کلن هر برین
قوة ناطقه بیتمز که ایده شرح و بیان

بر دکل قوتی اول خسرو هفت اقلیمک
بر نیجه قوتی اولنمش انکا حقدن احسان

اولا قوت دانش که نه علمی دیلمیه
لطف و معناسنی بر لحظه ده ایلر اذعان

ثانیا قوت همت که نه مقصودی ایتسه
کتورر صورته بر آنده سپهر گردان

قوت بخت همایونی اولنمز تعبیر
گرچه خورشید کبی اولمه ده آثاری عیان

بو فتوحات عظیمه هب او قوتدندر
فتح بغداد تیر بو سوزه شاهد الآن

معنوی قوتنک گرچه حسابی یوقدر
کورینور قوت صوریسی دخی صد چندان

زور بازوسی او غایتده که یردن قوپارا
نیجه دستنه گیرسه کمر کوه گران

بر کباده اولنمز اکا کمان رستم
چکه مز چکدوکی یایی نیجه سام و دستان

قوت

قوت شصتی خود اول مرتبه کیم هر تیری
اولدی رغبت شکن منزل تیر اندازان

نه جریده آتدی ایسه قوت ایله دستندن
ایلدی تیری کبی طی هزاران میدان

باخصوص اولدی تفنک آتمده ماهر او قدر
شب مظلمده اورر ایسه دل موری نشان

عدا اولنمز هنری فنی بر بن شرح ایده بن
طوته لم اوله معاون بکا صد نطق زبان

بلکه جوری کبی وصفنده اولوردی قاصر
اولسه دورنده اگر نیجه ظهیر و سلمان

تا که انسانه ویره قدر و شرف علم و هنر
تا که علم و هنره رغبت ایده پادشهان

هنر و دانشنه ایلیه دنیا تحسین
قوت بخشی ایده دشمنی بی تاب و توان

قطعه در توصیف کشتی مرحوم و مغفور سلطان ابراهیم خان بافرمان

حبذا فلک فلک سیر شهنشاه جهان
کشتی پر زیور سلطان ابراهیم خان

اول شهنشاه عظیم الشان که دولتله اودر
پادشاه بحر و بر اسکندر دور زمان

طبع پاکی کاهی میل ایتدکجه دریا سیرینه
پاره شور بو زورق سیمین ایلر اولسه روان

بو بلیه بر زیبا سفینه اولمدی پیدا دخی
اوله‌لی کشتی و دریا ماه نوله آسمان

سیر ایدیلر آسمان اوزره هلال ایلر خیال
اولسه بو سیمین سفینه کاهی دریاده عیان

قبه‌سی اوستنده اولمش آفتاب آلتوندن
لنکری قوس قزح صدر ریسمانی کهکشان

رستم دستان اولور کویا که سیمرغه سوار
راکب اولدقجه بو فلکه خسرو صاحبقران

یا شهنشاه جهان زورقله بحری گشت ایدر
یا سلیماندر کوتورمش تختنی باد وزان

فلک نظمی ساحل اتمامه چک جوری یتر
گرچه بو قدر رتبه معنایه پایان و کران

دامن دلدن دعا گوهرلرین اخلاص ایله
ایله ایثار جناب پادشاه کامران

تا که دریای فلکده کشتی زرین ایله
سیر ایده ملک جهانی خسرو خاور ستان

حق ویره اول داور عالمپناهه عمر نوح — مهد عدلی اوله خلقه کشتیٔ امن و امان
بحر و برده اول خداوند جهانداری خدا — ایلیه الیاس و خضره همنشین و همعنان

قطعه در تعریف حسن خط و دیوان ظهیر

بارك الله زهی نسخهٔ دیوان سخن — که اولور حسن خط خوبنه آشفته عماد
نظر ایتدکجه ویرر روحه لطافت دله ذوق — فیض لطف خط استاد له شعر استاد
بو خط خوبله بو نسخه یه هر کیم بقسه — نیجه وجهیله اولور دیده‌سی روشن دلی شاد
بویله در خاصهٔ حسن خط و لطف سخن — او ویرر روحه لطافت بو ایدر عقلی زیاد
حبذا خط خوش آینده که عاشق کورسه — ایلمز خط دلارای رخ دلبری یاد
حبذا نادره دیوان مرتب که قضا — پراشور سلك لآلی بیو ایلرسه فراد
بویله خطیله بو دیوان لطیفه لایق — لطفله قلسه نظر پادشه پاك نهاد
خوش نویس و سخن آرا و هنرمند جهان — پاك دل پاك گهر حضرت سلطان مراد
اول شهنشه که بولور مبدء ارباب سخن — آفتاب کرمندن شرف استعداد
تا که دیوانچهٔ ارباب سخن عالمده — اوله خوش خط مفرّحله یازلمق معتاد

حسن خطی ویره مجموعهٔ دهره رونق
لطف طبعیله ایده بیت جهانی آباد

در وصف خط نسخ و تکلیف آغای دار السعاده

بارك الله زهی خط لطیف مرغوب — که اولور حسن دل آراسی صفابخش قلوب
نیجه خط زیب‌فزایندهٔ رخسار هنر — نیجه خط هوش ربایندهٔ ارباب نظر
روش دلکشی و نوشکن سمت جمال — طرز مقبولنه رشك ایتسه نوله روح جلال
کورسه بو خطی پسندیدهٔ خوب اطواری — زرد اوله رشکله زرین قلمك رخساری
بویله خط صاحبی عالمده هله نادر اولور — لطف حق اولمسه یاور اکا کیم قادر اولور

اثر مو

اثر موهبهٔ لطف الهیدر بو — فیض حقدن کرم نامتناهیدر بو
حرفی ترکیبنه ایتدکجه نظر استادان — شیخ نساخك اولور سرّی عیان و نمایان
شیخدن فرق ایده مز آنی کورنلر کتبه — نوله نساخلره ایتسه بو یوزدن غلبه
کرچه وار شیخ سلوکنده هزاران استاد — بو قدر اولمدی بر کیمسه بو بابده ارشاد

جمله نساخلرك خطنی نسخ ایتدی بو خط
حسن خط وار ایسه دنیاده بو در شمدی فقط

در تعریف طغرای غرای پادشاهی

حبذا طغرای غرای شه والاشان — رسم نام حضرت سلطان ابراهیم خان
بیضهٔ بیضاسی عین آفتاب پرضیا — زلف زیباسی رشك سنبل باغ جنان
غنچه سیدر زینت‌افزای ریاض سلطنت — اول قفس اولمش همای دولته بر آشیان
شاهد اقباله بر زلف خم اندر خم اول — کیم انکله دلبسته در پادشاهان جهان
لاژوردیله یازلسه صان دم طاوسدر — چکسه لر آلتون ایله شکلی اولور زرین کمان
حق تعالی پادشاهك عمرین افزون ایلسون — حشره دك چکسون نشان حکمنی طغراکشان

بندهٔ دیرینه‌سی ایوب صابر کندوسی
چکدی بو طغرایی هم کوستردی نقشندن نشان

وصف دیگر

زهی طغرای غرای رفیع الشان خاقانی — مثال بی‌مثال معدلت عنوان سلطانی
زهی والاشان حضرت سلطان ابراهیم — که هفت اقلیمه اولدی منتشر احکام فرمانی
نوله باشنده باشه ملك جهانی ایلسه تسخیر — که توقیعنده وار خاصیت مهر سلیمانی
بو توقیع همایونده او زرین پنجهٔ بیضا — سپهر دولت اجلالك اولمش مهر رخشانی
دکل طغرا جهان عدل و داده چرخ دایردر — دکل شکل قفس بر کورینور نجم تابانی

باطاوس ملمع بال اقبال سعادتله ‌‌‌ که عالم خلقی اولمشلر اسیر لطف جولانی

تعریف دیگر

زهی زینت فزا طغرای غرا ‌‌‌ نشان حکم شاهنشاه والا
زهی فرخنده توقیع همایون ‌‌‌ رفیع الشان و ذی قدر و معلا
خدا سلطان ابراهیم خان که تا کیم ‌‌‌ جهانه ایتدی شاه داد فرما
یازلدی عالمه منشور عدلی ‌‌‌ چکلدی نامنه بو رسمه طغرا
شانلن بن دخی بر وجه تعظیم ‌‌‌ یازوب هم ایلدم پر نقش و زیبا
روادر اولسه رسم تهنیتله ‌‌‌ بو طغرا اولده سلطانه اهدا
حقیقتده عجب لطف ایلمشدر ‌‌‌ او سلطان سعادتمندە مولی
بو قدره ایرمدی بر والد هیچ ‌‌‌ بو بختی کورمدی بر مادر اصلا
که ایتدی ایکی نور دیده سن حق ‌‌‌ معظم پادشاه عالم آرا
بری سلطان مراد اول غازی دین ‌‌‌ که اولدی منزلی فردوس اعلا
بری سلطان ابراهیم ذیشان ‌‌‌ او در بو عالمک سلطانی حالا
سعادتله او شاهنشاه دهرک ‌‌‌ ایده عمرین زیاده حق تعالی

در ستایش بدری اندرونی

ای بدر آسمان معارف که صفوکی ‌‌‌ کوش ایتمکه زمینه طوتر کوشنی هلال
باصدردی مهری کوکبه ماهک ستاره سی ‌‌‌ بدری تخلص ایده لی سن ای خجسته فال
اما بقلسه شکله اولمقده در بنیه ‌‌‌ که زرد روی و که نزار و کهی خیال
رشک ایلسون سرای همایونه آسمان ‌‌‌ کیم بو قدرانده سنجلین بر کمال
حقا بر آسماندر بو درکاه کیم اولور ‌‌‌ هر اختری کمال ایله بر مهر بی زوال
اوصاف ذات پاک ستوده صفاتکی ‌‌‌ کوش ایلمشدی عبد حقیر شکسته بال

دوشمندیکی غایبانه درونه محبتنک ‌‌‌ اولمزدی لیک عرض خلوص ایتمکه مجال
ناکاه ایرشدی جانب ذات کریمدن ‌‌‌ کوش دله لآل سلام صفا مآل
چون لازم اولدی رد سلام ایلمک اول دم ‌‌‌ دیزدم خلوص رشته سینه بر نیجه لآل
ایندم حضور عترته اهدا که طبعکه ‌‌‌ معلوم اوله محبت جوری و حسب حال

قطعهٔ عیدیه در وصف مرحوم سیاوش پاشازاده

ای آفتاب صبح سعادت که هر کونک ‌‌‌ عید ایلسون نشاط صفا بیله کردکار
اعیاد بی شمار جهان روز حشره دک ‌‌‌ ایتسون زمان دولت و عمر کله افتخار
اولسون وجودی بدلک عز و شان ایله ‌‌‌ رونق فزای روزمه و سال روزکار
رسم قدیمدر که بو دملرده بندکان ‌‌‌ اظهار ایده خلوصنی بر وجه اعتبار
یعنی ولی نعمتنک آستانننه ‌‌‌ سلک لآل تهنیتی ایلیه نثار
بو خدمتک ادا سنه بن قادر اولمدم ‌‌‌ ایتسم عجب می لطفک امید ایله اعتذار
معذور طوت قصوری کیم اولدی مانعم ‌‌‌ ضعف مزاج و زور شتا و هم انکسار

قطعه در ستایش مرحوم بیرام پاشا علیه الرحمة و تهنیهٔ عید

جهان پیر اوزیر محترم بیرام پاشا کیم ‌‌‌ زمانده عباد الله اید رهر کاه بیرامی
زهی صاحب کرامت آصف و شن دل او کامل ‌‌‌ که تدبیری عیان کوستردی خلقه سر الهامی
زهی صالح وزیر متقی کیم حین طاعتده ‌‌‌ عباد ذکا هنک کروبیاندر جمله خدامی
ندیم صحبت خاصی خواص اهل معنیدر ‌‌‌ نوله در بو زره فیض ایتسه آندن عالم و عامی
میان مجلسنده نشئهٔ کیف آلهیدن ‌‌‌ کلور جولانه سرمستان روح عارف جامی
کلام دلکشنده نکتهٔ معنای قدسیدن ‌‌‌ اولور حیران روان شبر خانی مرد بسطامی

خداوندا بحق لیلهٔ قدر و مه روزه — که بولمش هر بری بر شرفله عز و اکرامی
ندکلو مدح و اوصافکده ایتسم کوشش اقدامی — بنه اخلاصمک ممکن دکلدر عرض و اعلامی
بنم اول جوهری ناکام بیدل کیم بو عالمده — سپهره ایتمدم مقصود ایچون بر کره ابرامی
سنی لطف ایتمه ده خلق جهانه بی ریا کورکم — حضورکده نوله کشف ایلسم راز تمنامی
مرادم بر نظردر عین لطف و التفاتکدن — اولورسم اکه مظهر کیمیادن اتمم کامی
اوله تا ماه روزه عالمه سرمایهٔ رحمت — بوله تا صوم امتی عید خرمله سرانجامی
کونکلی ندن یک اولسون عید و قدر شب و روزک — خدای ذو المنن کیم عالمه جاریدر احکامی

در ستایش افضل الفضلا محمود افندی علیه الرحمه

ای ذات شریفکده کرم زیور اخلاق — وی طبع لطیفکده عطا حسن سجیه
حق ایتمک ایچون ذاتکی نامک کبی محمود — ویرمش سکا هر حال ایله اطوار سنیه
سن کوهر پاکیزهٔ بر فر و بهاسن — اولسک نوله شایستهٔ اوصاف بهیه
اولمش ازلی جوهر طبعکده ودیعت — معنای کرمدن نیجه اسرار خفیه
معنای کرم سنده بولور صورت حقا — اولمز بو قدر احسن آثار جلیه
بی شبهه اکر وارسه شمدی سنسن — والا همم و صاحب الطاف علیه
ایتسه قلمک حرف کرم ایله بنی دلشاد — وصفکده یازردم نیجه نازک قلمیه
زیرا که اودر اوله سرچشمهٔ احسان — آندن جریان ایتمه ده در فیض عطیه
تعریفی قوجوری دمیدر باشله دعایه — اولدی او کرم پیشه یه معلوم قضیه
تا کیم شعرا ایلیه ممدوحنی دلشاد — سلک درر مدحتده اوصافی هدیه
مدحنده یازلسون نیجه اشعار قصائد — هم هر برینک نامنه دینلسون کرمیه

ای که

در ستایش شارح مثنوی عارف اسرار معنوی عبدالله افندی علیه الرحمه

ای که اندیشهٔ عرفان و کمالکده وجود — ایلمز روح مسیح سخنی محرم راز
جوهر ذاتکی حق اوزره بیان ایلمکه — ناطقه زمزمهٔ عجز ایله ایلر آغاز
دیر ایدی کوهر که جوهر آیینهٔ جان — عقلک ادراکنه کوسترسک اکر روی جواز
جامهٔ دانشکه لایحهٔ قدسی ذیل — دامن فطنتکه ساختهٔ راز طراز
شعبات دم اخلاصکه تقوی آهنک — نغمات نی عرفانکه معنی دمساز
تحف عالم حکمت کبی طبعک مقبول — شرف علم الهی کبی ذاتک ممتاز
آسمان سایر اندیشه که جای جولان — لامکان طایر ادراککه اوج پرواز
شرمسار هنرک عقل با تدبیرا — داغدار اثرک نفس نوادر پرداز
قلمک ماشطهٔ چهرهٔ وحی و الهام — سخنک رابطهٔ نسخهٔ سحر و اعجاز
صورت خلق ملک سیرت محمودکده — کورسنور جاذبهٔ حسن دلارای ایاز
طرح ایدر کار که عاطفت و جودکده — همتک اولسه نسیج املهٔ نقش انداز
سایه سی کلشن مقصوده ویرر نشو حصول — پرورش بعد نسیم لطفک ایله نخل نیاز
ایره مز منزل تحقیقکه اولسه نه قدر — عقل چابک حرکت راه نوردلک و تاز
طبعم اوصافکه سعی ایدر ایدی اولسه اکر — نکته پیرای حقیقت سخن آرای مجاز
نقش محکنه قدر مختصر اولور سینه — کوسترر معنی اطنابله صورت ایجاز
دمیدر پوشش احسانکله دوش رجا — ایلسه البسهٔ لطفنه کردونک ناز
دمیدر غنچهٔ سربستهٔ وعد کرمی — کل کبی آچسه اکر فیض نسیم انجاز
تا که دست دل مردان قوی همتله — قفل کنجینهٔ اسرار الهی اوله باز

در مدح مرحوم رئیس الاطبا امیر چلبی در زمان سلطان مراد خان

ای زادهٔ سر عقل اول — پروردهٔ خاندان حکمت

اولمش ازلی چراغ طبعك … تاب افكن دودمان حكمت
تركيب عناصر كده ممزوج … روح دم فيض وجان حكمت
ماهيت جوهر كده پيدا … خورشيد كبى نشان حكمت
كيفيت خلقت كده موجود … خاصيت جاودان حكمت
سن جوهر فرد وطبع پاك … درياى گهر فشان حكمت
اولور قلمك تكلم ايتسه … ادريس ايله همزبان حكمت
اولمقده كلام روح بخشك … عيسى كبى ترجمان حكمت
ايتمكده معانى بديعك … هر منطقكله بيان حكمت
كلسيدى زمان دانشكده … اى عارف رازدان حكمت
استاد ايدنوب سنى فلاطون … اولوردى رساله خوان حكمت
كم قطرهٔ آب فيض علمك … اى لجهٔ بيكران حكمت
هم مادهٔ حيات دانش … هم زندگئ روان حكمت
وادى كشادهٔ درونك … اى عالم لامكان حكمت
شهراه مسالك حقيقت … منزلگه كاروان حكمت
هر پيرو فكر تيز گامك … اى رهبر رهروان حكمت
اسكندر عالم معانى … خضر ره عين جان حكمت
كالاى ضمير نقد فكرك … اى خواجهٔ كامران حكمت
پيرايهٔ چارسوى معنى … سرمايهٔ بحر وكان حكمت
گور لطفنى واجب الوجودك … اى نائل عز وشان حكمت
هم قلدى سنى سر الطبا … هم تاج هنروران حكمت
نا تك كبى سن شريف عالم … ذاتك شرف جهان حكمت

سن غنچهٔ باغ آل احمد … طبعك گل گلستان حكمت
ثبت ايلسه ضمن مدحتكده … خامم نيجه داستان حكمت
اولمز نيه وصفكه نهايت … طى اوله مگر لسان حكمت
لايق در اگر دعاكى هر گاه … ورد ايلسه قدسيان حكمت
روشن قله دهرى مهر فضلك … تا دور ايده آسمان حكمت

فرخنده ايده زمانى ذاتك
تا آخر اوله زمان حكمت

قطعه در مباحثهٔ عاقل وعارف

كيمنك آفتاب عالمتاب … مردم چشم بينشى كورينور
كيمنك نسخهٔ قضا وقدر … لوح محفوظ دانشى كورينور
كيمنك خود فنون حكمتده … عقلى تيدكجه كوششى كورينور
خير وشرى صور كواكبدن … روزگارك منقشى كورينور
فخر ايدر آنكيله كيم كوزينه … چرخك اشكال موحشى كورينور
بقسه مسود سينه زمغنچه … عالمك رسم خواهشى كورينور
كاوش ايتسك مرادى نيدوكنى … خلقك اميد بخششى كورينور
پيش صاحب نظرده عاقل ايله … عارفك فرق فاحشى كورينور
عاقلك امداد دانشمندن … فهم معناده پيچشى كورينور
عارفك ازدياد فهمندن … درك تحقيقه ورزشى كورينور
ورزش ايتدكجه درك تحقيقه … كشف معنايه ارزشى كورينور
باد فيضيله گلشن دلنك … هر نفسده گشايشى كورينور
منزل اولنده مسلكنك … نه فلكدن گذارشى كورينور

پایمالان وادئ عشقک — لطف حقدن نوازشی کورینور
خسته حالان بستر فقرک — کوی خورشید بالشی کورینور
صورت فقره کیرمه‌دن نه حقیر — که بو صورتده چوق کشی کورینور
فقر ایله اول کاولور زرخالص — سوز دلدن کدازشی کورینور
مهچهٔ زر لوای مهر کبی — شعلهٔ سوز و تابشی کورینور
شعله نوش محبتک دایم — اثر تاب سوزشی کورینور
نشوه دار شراب تحقیقک — بجر دل کبی جوششی کورینور
خانه پرور دفقرک افلاکه — جبین ابروی نازشی کورینور

نه نیاز ایلر اهل دنیایه
نه مدیح و ستایشی کورینور

ابتداء غزلیات فی حرف الالف

عاشق رندم که صهبا نشوهٔ دلدرلکا   غمزهٔ دلبر بو کیفیتله مایلدرلکا

عشق پاکم اولمزم آلوده نقش جسمله   شاهد معنی بت یوسف شمایلدرلکا

نغمه سنج راز عرفانم لب جاموشله   کرسی گوش دل اندیشه محفلدرلکا

ذوفنون حکمت عشقم دل مجنون کبی   کیم فلاطون خرد شاگرد قابلدرلکا

صورت معنای دل بندن نیجه مستور اولور   کون کبی آیینه سی دایم مقابلدرلکا

همت استغنا گدای شهر ناموس دلم   منت کام دو عالم امر مشکلدرلکا

شاعر معجز بیانم فیض سحر نطقله
وار ایسه جوری معادل طبع کاملدرلکا

رند عشقم مسجد و میخانه یکساندرلکا   صوت صوفی نعرهٔ مستانه یکساندرلکا

اول گدای شاه طبع و لاابالی مشربم   افسر جمشید ایله پیمانه یکساندرلکا

طالب دیدار یارم مست شوق وصلتم   گلشن فردوس ایله غمخانه یکساندرلکا

لطف یاره شاد اولوب قهر عدودن اغلمم   اول سبدن آشنا بیگانه یکساندرلکا

بی تکلف عاشق دیوانه یم جوری کبی
قصر شاهی گوشهٔ ویرانه یکساندرلکا

جای راحت سایهٔ بخت سیاه اولمشن لکا   شمع خلوتگاه حسرت نار آه اولمشن لکا

باغ دهرک بلبلین ازهاری بیدار اولدغن   خارزار ناامیدی خوابگاه اولمشن لکا

ایلری سر منزل مقصوده ایلتن روزگار   رهگذار آرزوده سد راه اولمشن لکا

خانهٔ غم کیم آنی ویران ایدردی بوسهٔ خلق   مسکن آسایش و جای پناه اولمشن لکا

هم بنی جوری فلک تیر غمه قلمش هدف
شیوهٔ حسن گوره هم نشان تیر آه اولمشن لکا

دلده اولمشکن شوق لعلکدن اثر پیدا   دخی کان عدمدن اولمامشدی بر گهر پیدا

سنک لعل لبک دردی گهرلر ظاهر ایلرسه   بنمده چشمم ایلر خون دلدن لعل تر پیدا

ایدر آزرده یا مرغ بلا یا تیشهٔ محنت   بو وادیده اولور عشق اهلنه بر دردسر پیدا

آچلمز خواب غفلتدن چشم عاشق صبح محشرده   اگر دنیاده اولمزسه شب هجره سحر پیدا

نوله جوری دوکلسه گوزلریمدن قطرهٔ خونین
ایدر تاثیر سوز عشق دریادن شرر پیدا

کلمم قلمه حرف پریشان تمنا   زیرا که دکل خامه زباندان تمنا

مضمر دل دربسته ده بر کام نهانی   کیم بیلمز آنی عقده کشایان تمنا

گنجینهٔ دل گوهر حسرتله پر اولدی   سرمایه مه رشک ایتسه نوله کان تمنا

ناکام دوکونم که بکا اولدی مساوی   آتشکدهٔ یأس و گلستان تمنا

جوری کبی آچسم بنه دامان امیدی
دست کرم اولسه گهرافشان تمنا

گیرسه کف امیدمه سرمایهٔ دنیا   اولمم ینه دلبستهٔ پیرایهٔ دنیا

المنة لله که دخی دوشمدی برگون   ایوان دل روشنمه سایهٔ دنیا

اول زادهٔ فقرم که دکل نازمه مالک   پروردهٔ لالای فلک دایهٔ دنیا

پسماندهٔ صد چشم طمعدر نوله اولسم   مستغنی خوان کرم وایهٔ دنیا

جوری ایره لی رتبهٔ والای کمالمه   ادنی گورینور همتمه پایهٔ دنیا

چرخه باش اکمک الیسه رتبهٔ علیایه سبب
یاندر سجدهٔ محراب تمنایه سبب

اولمسه دور فلک واسطهٔ لطف قضا
هر دنی بولمز ایدی دولت دنیایه سبب

اهلنه چونکه اولور باعث نقصان معاش
یاندر کسب کمال اتمه‌ده غوغایه سبب

اهل دل اصنمه ضرر ویردن اولور مستغنی
استمه بولمیه‌جی پایهٔ اعلایه سبب

آلنور کرچه بو بازارده کالای مراد
اولور آماینه جوری اکا سرمایه سبب

دوشمدی دشت تمناده تکاپوی طلب
ایتمدی سوق امل مسلکمی سوی طلب

آرزو کلسه دله داغ ندامتله کیدر
نیلسون آینه‌سنده کوره مز روی طلب

اولکه آسوده اولور سایهٔ استغناده
ایلمز نامنی دریوزه کر کوی طلب

دوشمزن پاینه هرکز بو سر استباه
وارسه فردوس امیده کیدرک جوی طلب

بی دماغم دل آشفته کبی ای جوری
ایده مز مست و سر اسیمه‌نی بوی طلب

باشلدقجه جنبش نازه او چشم دلفریب
چاک اولور جیب تحمل دامن صبر و شکیب

بر نظرده غمزه‌سی هم زهر و هم تریاک اولور
بنجه بیمار المیسون بیمارینه انک طبیب

چشمی کاهی مست اولور خشمیله قلدقجه نکاه
بر برین فرق ایلمز اولدمده عاشقله رقیب

آشنای غمزه‌سی بیکانه‌در جاندن بله
نوله اولورسه دل بیچاره‌نک حالی غریب

فرد

کوهر اولمزدی کلام پاکی جورینک اکر
آلمسه کنجینهٔ فیض الهیدن نصیب

بیت

عجب غمزه آفت چشم بی امان آفت
جهانه حسنله صالدی او شوخ دلستان آفت

او صیاد کمینکاه بلاد غمزه مستی
که اولمش دست بازوسنده تیر افکمان آفت

معاذ الله نکه بیدل اولور چشم و غمزیله
اولور عشاقه عقل و دین و دل و جان و جهان آفت

ایدر دار الامان صبری هر کر شیوه پر فتنه
صالر اقلیم آرایه کرشمه هر زمان آفت

نیجه آسوده اولسون جوری آواره عالمده
محبت آفت دل آفت و حسن بتان آفت

بر سینه‌ده مستور اوله مز راز محبت
هر پرده‌ده بیک نغمه ایدر ساز محبت

عشاقک اولور غمزهٔ پر عشوه غمندن
هر زمزمهٔ ناله‌سی شهناز محبت

برق اولسه اکر شعله‌سی شمشیر جفانک
اولمز نیه عاشق سپر انداز محبت

جانن صقنور سینه کرن تیر بلایه
ایتمز سپره رغبتی سرباز محبت

دل جانی دکل دلبریده عشقه دکشدی
جوری کبی اولسه نوله ممتاز محبت

حسن اولدی ایسه باعث ایجاد محبت
دلدر سبب شهرت استاد محبت

طاقت کتورر میدی کوکل عشوهٔ یاره
بیچاره‌یه کر اولمسه امداد محبت

عشاقی ایدر راز دل غمزه‌دن آکاه
کم نشوهٔ پیمانهٔ ارشاد محبت

برجای صفا قالمدی معمورهٔ دلده
کتدکجه خراب اولدی غم آباد محبت

سینه‌مده نهان ایلر ایدم آتش آهی
چاک ایلمسه نیجه بیداد محبت

عاشق اکا دیرلر که بو وادیٔ فناده
آهیله ایده جسمنی برباد محبت

جوری کبی بی قید تعلق نیجه رندی
اول غمزهٔ شوخ ایلدی معتاد محبت

خطک اودر زیور منشور محبت
مضمونی ایله تازه‌لنور سور محبت

کوردکجه خیال خط رخسارکی دلده
مشهودم اولور فتنهٔ مستور محبت

خطک کله‌لی اولدی فزون شهرت عشقم
کرچه که اودر آفت مشهور محبت

زلفکدن آلوب خطکه چکدی دلی آخر
احسنت زهی پنجهٔ پر زور محبت

جوری کبی حیران اولان اسرار خطکله   ایلر دل محزونی مسرور محبت

ولە ایضاً

دنیایی هلاک ایلر ایسه اول نکه مست   صحرای قیامت هب اولور خوابگه مست
بردلمی قودی یغمیه مستانه نکهله   عشاقی خراب ایتدی او چشم سیه مست
سرکرم اولوب آلمجه الە شوقله جامی   خورشیده دوشر سایه‌یه‌تر کله مست
صوفی کوره فرصورت مغبچه‌یی کماهی   کحل اولمز ایسه دیده‌سنه خاک ره مست

ستانه‌کهی سبحه الور سنک اله جوری
غم چکمه صایلمز بو مقوله کنه مست

همت عشق ایله قدر بلند عقلی پست   ایلمز حکمت تعجب دست بر بالای دست
صاف حکمتدر محبت نشوه سن بلخه د   ایلمزدی طبعنی سرجوش سبو داخیره مست
جم دکلسک جامه ال صونمه بو مجلسده صقن   دست غیرت شیشه ناموسکی ایلر شکست
کبرمه زاهد سومنات عشقده نقش زر قله   بو قدر آنده صورت کام درون بت پرست

طبع جوری راز عشقه محرم دیرینه در
سوزلرین درک ایتمز الا نکته فهمان الست

نقد غم ایله قلبه غنا ویردی محبت   سرمایه سودایه فنا ویردی محبت
غم کلسه کورر کندوسنی شکل فرحده   مرآت دله شویله صفا ویردی محبت
آب ایتسه نوله دللری رشک کل داغم   کلزارینه آتشله نما ویردی محبت
قونمز دخی دیوارینه ایوان آتیدک   جغد هوسه پر هما ویردی محبت

ترک ایلدم اندیشه کام دو جهانی
جوری بو قدر زهده رضا ویردی محبت

یرویر اسه اشکنده نکاه پیر خرابات   باش اکمز ایدم چرخه اولوب پیر خرابات

کنجینه سینی هب اکه خرج ایلدی جمشید   اولدی سبب شهرت تعمیر خرابات
زاهد کوزکی خواب تغافلدن آچر دک   کشف اولسه سکا معنی تعبیر خرابات
خاک رهن یوزه سوره کلسه نوله هر مست   واجبمی دکل حرمت و توقیر خرابات

مفرد

در دمی ایله صاف ایده‌لی قلبنی جوری
بیلدی نه ایمش جوهر اکسیر خرابات

بیت

جان ویرمکیسه غمزه که کر وصلته باعث   بر تیر نکاه او لور اول دولته باعث
نازایلر ایمش عاشقی اولدرمکه چشمک   غمزک و ار ایکن اکه ندر منته باعث
افکار لبک جانه ویرر فیض الهی   ارواح مقدسله اولور صحبته باعث
دل ایلر ایدی نقش رخک وصفنی تحریر   اسرار خطک اولمسه کر حیرته باعث

تأثیر تف آتش جانسوز هوادر
آه دل جوریده کی کرمیته باعث

خیال خط رخکدر غبارمه باعث   بو درکدورت مرآت کارمه باعث
محبتک ینه آیینه‌می درست ایلر   ندکلو اولسه غمک انکسارمه باعث
خرام قدکی سیر ایلمک هوا آیدر   بو جلوه‌کاه هوسده قرارمه باعث
نکاه غمزه مستکله آشنا اولالی   ملامت اولدی بنم اشتهارمه باعث

مفرد

شراب لعلکی وصف ایلدی لکا جوری
بو در صفای دل نشوه دارمه باعث

بیت

غمزه‌سی قان و کمه ده مژکانه چکلمز احتیاج   اویله خونی خنجر برانه چکلمز احتیاج
چشم شوخی مجلس آرای نزاکت اولمغه   کفت و کوی غمزه فتانه چکلمز احتیاج
غمزه‌می نوش ایتسه چشمی که ر غماتان الجر   بربرینه اول ایکی مستانه چکلمز احتیاج
شویله ویرمش نقد جان و دل غنا اول شوخ چشم   سیم اشک عاشق کریانه چکلمز احتیاج

اشک دیده خون دل جوری‌یه سرمایه یتر
درّ دریایه عقیق کانه چکلمز احتیاج

فی حرف الحاء

مجلس رندانی گاهی گلستان ایلر قدح
که گلستانی بهشت جاودان ایلر قدح

رند میخانه بهشت جاودانی بیلسون
بونده هر بر گوشه‌دن کوثر روان ایلر قدح

کوثره منت چکرمی الده جام می طوتن
کیم ولطفی آدمه بی استنان ایلر قدح

قالب بی روحدر اما که فیض باده‌دن
جسمنی هم پر صفا هم محض جان ایلر قدح

مفرد

اکتساب فیض ایدرسه طبع جوریدن اگر
حاصل سرمایهٔ دریا و کان ایلر قدح

ایضا

چهرهٔ ساقی شکفته مشرب پیمانه شوخ
اولمسونمی بو صفا ایله دل مستانه شوخ

گل گبی شمع فروزان شب آرا خنده‌ریز
نوله اولسه شوقله بلبل گبی پروانه شوخ

وقتدر ناز و نیازک اولدی فیض باده‌دن
خاطر عاشق گشاده غمزهٔ جانانه شوخ

بویله بر بزم صفا انگیزده عاقل دگل
جذبهٔ فیض نشاطیله اولور دیوانه شوخ

مفرد

مست اولوب محکمنی گستاخ اولمغی جوری گبی
دلربالر لاأوبالی ساقی میخانه شوخ

ایضا

خط رخک که اودر عاشقه بهار امید
اولور هواسی ایله تازه سبزه زار امید

عذارکه دل پاکیزه میل ایدرسه نوله
که اول بهشت صفاده بو جویبار امید

گهر صبا گبی عاشق هزار جستندن
حریم کویکه چقمزسه رهگذار امید

یولکده جسمی خاک ایلمک مراد ایدر
اگر مساعده ایلرسه روزگار امید

فتاده‌یم عشقکده یوق امید کنار
بولنمز آنده دل خضره‌ده کنار امید

نهفته نقطهٔ خالکده معنی صد کام
او نقطه دردل سرگشته‌یه مدار امید

آلورسه گر غمکی نقد جانله جوری
بو چارسوده اولور سودمند کار امید

اهل دل

اهل دل تشنه لب بوسهٔ دامان امید
چاک اولور پنجهٔ نادانده گریبان امید

بخت گلچین مراد اولمغه رخصت ویرمز
طوته‌لم گمن ایمش سیر گلستان امید

غنچهٔ عیشمزی باد مسیحا آچه‌مز
بزه خون دل اولور مائدهٔ خوان امید

بز که مستغنی کام دو جهانز نه عجب
اولسه گر همتمز باعث حرمان امید

نامراد اول فلکی بیلدک ایسه ای جوری
نه بلا عارفه قید سر و سامان امید

ایتدی جهانی خرم و خوشتر بهار و عید
حکم صفایی ویردی مکرر بهار و عید

گلزاره گل بودمده که گل گبی ایکی
خوبان شهری دست بساغر بهار و عید

گلر خلیل ایله جنته دوندی مسیره‌لر
بولسه عجبمی رونق و زیور بهار و عید

گور فیض عشقی کیم ایدر اوقات عاشقی
سودای خط و عارض دلبر بهار و عید

جوری بو اقتضای نشاط و صفا ایله
زهادی رند باده کش ایلر بهار و عید

گویا که فیض حکمتله گنجد ایلک
دوشدی صفای طبعنه مظهر بهار و عید

اول مکرمت شعار که آثار لطفله
حسن جمال خلقنه بگزر بهار و عید

بر ملکه حاکم اولسه اولور خلقنه آنک
دور زمان عدلی سراسر بهار و عید

ایتدکجه خلقی بویله مواسم شکفته دل
ویردکجه دهره زینت و فر هر بهار و عید

مفرد

اولسون جهانده مایهٔ عیش و سرورله
ایام عمری تا دم محشر بهار و عید

ایضا

لبلری گفتاره گلسه همزبانی ناز اولور
بلدر لطف کلامن جانی ناز اولور

غمزه‌سی بر شیوه‌یه منت استرکن بیک
زمرهٔ اهل نیازه امتنانی ناز اولور

چشمنه بر کتاب شیوه‌دن قلسک سؤال
باشلسه تقریره هب شرح و بیانی ناز اولور

فتنه انگیز اولمغه ایتدکجه تدبیر اول نگاه
محرم خلوتگه راز نهانی ناز اولور

نازدن خالی دگل هر لحظه جوری چشم یار
مست و پرخواب اولسه لابد پاسبانی ناز اولور

ناکام دو عالم کیم دنیا الره نیاز ایلر
ادنا یه نیاز ایتمز اعلا الره ناز ایلر
دل بحر محبتدن سرمایه ستان اولدی
لولوی صالر خاکه دریا الره ناز ایلر
گچدی دل دانا فر سودای ارائتدن
خود کاملره باقمز رعنا الره ناز ایلر
ذاتنده کی نقصانی فهم ایلمین نادان
کامللره استغنا دانا الره ناز ایلر

درج سخنه جوری هر گوهری درج ایتمز
نقاد دل و طبع معنا الره ناز ایلر

چشمک که کاهی کندوبی بیمار گوسترر
سر رموز فتنه دن آثار گوسترر
زلفک که دهره سحر ایله آشوبلر صالر
مهر کدیلر سه شعشعه سن مار گوسترر
زلفکدن اوکر نور سه خطک فن سحری کم
چشم جهانه روزی شب تار گوسترر
حیرتده یم تجلی دیدار باگکه
کیم محض نور ایکن اثر نار گوسترر

چشمک عجبمی جوری بی قلسه فریفته
بر مستدر که کندوبی هشیار گوسترر

چشمک که کاهی کندوبی مستانه گوسترر
دست ورعده سبحه یی پیمانه گوسترر
غمزک آنکچه سلسلهٔ نازی دستنه
تمکین عقلی جنبش دیوانه گوسترر
عشاقله معامله ایتسه تغافلک
هر آشنا نگاهکی بیگانه گوسترر
زلفک که عقده بند اوله دامنده دللره
صید همای فتنه ایچون دانه گوسترر

چشمک نظیره سویلسه سحر بیانه گر
جوری نکته سنج سخندانه گوسترر

موسم

موسم گل فصل گلشن نوبهار ایامیدر
دور ساغر نوش می سیر کنار ایامیدر
معتدل باد بهاری موجزن بحر چمن
زورق جام شراب خوشگوار ایامیدر
جویلر اولدی روان سدی نسیم صبحدم
طور مسونلر اهل هوا گشت و گذار ایامیدر
بویله گونلرده نسیم ایلر گشاده دلگری
غنچه وش آچلسه هر قلب فگار ایامیدر

شاه گل زینتده دیوانی گوندن گونه
گلسه جوری گیبی فریاده هزار ایامیدر

اسوب نسیم صفابخش دلگشای بهار
شکفته ایتدی دل غنچه یی هوای بهار
گل آچدی گوشنی هب غنچه لر خموش اولدی
مگر که بلبل اولور منقبت سرای بهار
گتوردی رقصه فضای چمنده ازهاری
نسیم مژده دور طرب فزای بهار
عجبمی آینهٔ جویبار صاف اولسه
قومز گوکلده غبار کدر صفای بهار

آچلدی گل دمیدر بلبل دل جوری
اولورسه همنفس مرغ خوشنوای بهار

گه جای قرارم دل نهار ریک ایلدر
گه جلوه گهم سینهٔ پرکینه غمدر
چاک دله اول غمزه لر اولسونمی نگه
کیم هر بری سوزنگر بازار ستمدر
ساقی فلک مشرب اهل دلی بلدی
هانک ایچون صوندوغی پیمانه سمدر
تک بلمیه ین چاشنی زهرینی دهرک
منت کش خون جگر اولدم نیجه دمدر

چرخک کرمن گورمدی جوری ناکام
مستغنی دهر ایلدوکی اوزکه کرمدر

گوزمده آب دگل جویبار حسرتدر
تنمده شرحه دگل هکذار حسرتدر
سموم آهم ایله آب تلخ اشکمدن
زمین سینهٔ دل شوره زار حسرتدر
نه طرفه عالم اولور عالم محبت کیم
همیشه زینت باغی بهار حسرتدر

دیكلسه خاك بهشته نهال امیدم
ینه رسیدهٔ اولان برك و بار حسرتدر

عجبمی دامن دل چاك چاك ایسه جوری
بتن بو باغده همواره خار حسرتدر

نغمهٔ نالم ملامت بزمنه ناهید اولور
شعلهٔ آهم محبت چرخنه خورشید اولور
روزهٔ هجرکده وصلك یاد ایدوب قان اغلسم
خون اشكم بادهٔ جام هلال عید اولور
جرعهٔ جام لبك نوش ایلیوب جان ویرسه دل
نازاید آب حیاته زندهٔ جاوید اولور
استمز جای تعین خانمانسوز وجود
بلكه اول ترك ایتك خانهٔ تجرید اولور

دامگاه آرزودن قورتلور جوری اوكیم
ال چكوب سررشتهٔ مقصوددن نومید اولور

هر غم كه بنی مضطرب و منفعل ایلر
چرخ اول غمی غیره سبب ذوق دل ایلر
غمخانهٔ عالمده وار اولدكلو نشاطم
كیم خجله نشینان صفایی خجل ایلر
لوح دله رسم ایلدكم نقش فراغی
تأثیر نم اشك هوس مضمحل ایلر
ایندكجه شكایت ستم بخت سیهدن
دل شعلهٔ آهن فلكه متصل ایلر

جوری كبی روشن دل اولور اولكه هوادن
آتش زن ظلمتكدهٔ آب و كل ایلر

چشمی شراب نازله عیش و دمنده در
دللر همان او غمزهٔ خونی غمنده در
عالم یقلسه غمزه سنك الكی دكل
رند جهان فتنه در اول عالمنده در
آسوده در خطنده كی دللر فراغله
غوغا شكنج طرهٔ خم در خمنده در
خط عذاری اوزره عرق صنمنك اگر
كیم باغ جنتك چمن خرمنده در

داروی صحت دل و جان آرایه اگر
جوری او غنچه نك ینه درج فمنده در

ناله

ناله ساغر آلور چشمی نه میخانه بلور
صورسك اما ینه عالم انی مستانه بلور
غمزه سیله او بر ینك نیجه سویلشمك اولور
دل دمبسته نه افسون و نه افسانه بلور
نازایدر چشمی نه عشاقه نه اغیاره باقر
اولدر غمزه سی نه یار و نه بیگانه بلور
یاقدی یاندردی محبت بنی بر آتشله
كه تف و تابنی نه شمع و نه پروانه بلور

قوماسه كنج غمی غیری محلده نوله عشق
دل جوری كبی بر خانهٔ ویرانه بلور

اول غمزه كه پاسبان دلدر
فتنه سبب امان دلدر
چشمك نوله دایم اولسه پرخواب
كوش ایتدوكی داستان دلدر
زلفك نیجه اولمسون پریشان
هر حلقه سی بر مكان دلدر
صور شمعه درونم آتشندن
كیم شعله سی همزبان دلدر

جوری نوله عمله الفت ایتسه
غم محرم رازدان دلدر

بر دل كه رشتهٔ سر زلفكله بند اولور
تسبیح آه و زاری ملایك پسند اولور
اول رشكله بو قیده دوشر ملایكه
دام بلاده هر بریسی دركمند اولور
چشمكله آشنالغ ایدن اولسه بایزید
البته مست سركش و رند لوند اولور
غمزك كه ملك جان و دله پاسبان اوله
آشوب و فتنه دن دو جهان بی گزند اولور

پست ایلدكجه زلفكی خاك رهكده سن
همواره پایهٔ دل جوری بلند اولور

چرخه قلمه سرفرو اقبال ایچون غیرت بودر
هم گدا هم پادشاه عالم اول دولت بودر
هر نه كلو همته اندازه اولمزسه نه
مشتری اولمه متاع دولته قیمت بودر
خون دل نوش ایله عالمده ستونك كیفیتك
هم نه دردی كش میخانه اول غیرت بودر

خاکپای اول عرشی فرش راه ایدن صاحب دله   روزکاری پایمال نازقتیل رفعت بودر

همنشین ایله دلی دلبرله سن چق آره دن
رند ایسک جوری صفای مجلس وحدت بودر

خون دل مایهٔ معاشمدر   غم مهمساز انتعاشمدر
بندهٔ همتم نه قیدم وار   دل آزاده خواجه تاشمدر
خواجهٔ آتشین متاع دلم   شعله کالای خوشقماشمدر
زینت افزای مسند عشقم   بر نیان فلک فراشمدر
طرفه دیوانه یم که افلاطون   سر تعنیده راز داشمدر
آب روی خرد جنونمدر   تاب زلف سکون تلاشمدر

غمزهٔ دلربا یه ناز ایلده
دل جوری نیاز پاشمدر

آزاده سره قید تحمل نه بلادر   بار غم سامانه تحمل نه بلادر
چون منتظر دولت دنیا دکلوز بز   زاد غم ایله کنج توکل نه بلادر
ای ساقی چرخ اهل دلک نوبتی کچدی   بزمکده اولان دور تسلسل نه بلادر
بر جام فنا لطف ایده چکسن بزه آخر   بز تشنه یوز اول جامه تعلل نه بلادر

ظاهرمی دکل معنئ مضمون جهانک
جوری آنی بیلمکده تأمل نه بلادر

غمزهٔ سندن که قصد کارینه امداد آستر   دل عشاق نیچه قرشو طوروب داد آستر
چشمی الهام خدا ایله ایدر کارینی هب   نه بلور قاعدهٔ سحری نه استاد آستر
نکه مستی نوله دلدری ایدرسه خراب   نیلسون مملکت فتنه یی آباد آستر
دلی بی قید تعلق ایده کور عاشقلیک   زلفی بند ایلمکه خاطر آزاد آستر

دوشنوب بلمکه خط لبنک اسرارینی
دل جوری بنه برکیف خدا داد آستر

سوزمک وصف لبک نکتهٔ پوشیده در   مایهٔ حیرت آنک معنئ نشنیده سیدر
نظم دردهنک صیقل ایسم دلده نوله   عالم غیبک او بر تحفهٔ نادیده سیدر
روش عشوه ده اولسون او مسلم نکهک   دل عشاقک او مقبول پسندیده سیدر
ملک دل نوله امین اولمز ایسه آفتدن   چشم مخمورک آنک فتنهٔ خوابیده سیدر
فتنه دن سالم و آسوده اول عاشق کیم   غمزهٔ مستک انیس دل شوریده سیدر
خم دکلدر کورینن طرهٔ پرچینکده   دلدرک اول اثر قامت پیچیده سیدر

وصف گفتار کی جوری کبی موزون ایلی
سلک نظمک سخنم کوهر سنجیده سیدر

فکر لعلک که جسمه جان کتورر   دلده ذوق جاودان کتورر
کلک گفتاره نازله دهنک   عالم غیبدن نشان کتورر
بلکه هر نکتهٔ صفابخشک   کشور جاندن ارمغان کتورر
جانده هر نگاه ذرهٔ دیدک   خبر عشوه یی نهان کتورر
دلده چشم شوخ سرمستک   مژدهٔ فتنه یی عیان کتورر
خط رویک فسون غمزکدن   عاشقه حجت امان کتورر

وصف لعلکده نسخهٔ سخنی
طبع جوری یه قدسیان کتورر

زلفک که بنم سنبل باغ هوسمدر   پرتاب ایدن آنی دل آتش نفسمدر
اول بلبل آتش دم عشقم که سمندر   بر سوختهٔ پروانهٔ کرد قفسمدر
اول قلزم عشقم که هزاران سر مجنون   فرسودهٔ موج هوس خار و خسمدر

اول دیر معانی صور عالم قدسم
کیم نغمهٔ تحقیق صدای جرسمدر

جوری ایده مز غمنی دل بسته که هر دم
آه دل محنت زده فریادرسمدر

عشق ازلی مایهٔ آب و گلمزدر
شوق ابدی جوهر جان و دلمزدر

اول راه رو کعبهٔ صدق که هدایت
دامن کش ناقهٔ کش محملمزدر

اول بادیه پیمای فنا یوز که حقیقت
آرامگه بدرقهٔ منزلمزدر

اول نسخهٔ عشق که دل هرمس دانا
حیرت زدهٔ مسئلهٔ مشکلمزدر

اول طرفه کشاورز دهقان وجودز
کیم دشت امل مزرع بی حاصلمزدر

جوری بزز اول نخبهٔ سر دو عالم
آگاه حقیقت بزم اک عاقلمزدر

غم که سرمایهٔ سرورمدر
شیون دل نشاط سورمدر

دلده شوق جمال شاهد عشق
تاب آیینهٔ شعورمدر

بن کلیم کلام راز دلم
عرش اعلای عشق طورمدر

چشمهٔ آفتاب بی ردم کیم
دیده شادروان نورمدر

مهدی نظم ایسم نوله جوری
سخنم حجت ظهورمدر

تا دل ره آمد شد جاسوس نگهدر
صد قافله رازک سر و سامانی تبهدر

چشمک نوله هر لحظه ده بیک فتنه قوپرسه
هر غمزهسی بر رستم آشوب سپهدر

هر مو که دوشر شانه ایله طرّه لرکدن
سر لشکر چین و ختنه پرکلهدر

خطک که سواد قلم حکم قضادر
عشاقه نشان اثر بخت سیهدر

اول میکده رند که صد زنده مقام ایلدی جوری
کیم آنده نیجه خسرو و جم سائل رهدر

دلکه

دلکه کاهی غمزهسندن راغ عشقی کوش ایدر
نشوهٔ حیرت زبانی ناله سن خاموش ایدر

نوله شور افزای عشق اولسه دل شوریدهم
چشم مستیله شرابی بر قدحدن نوش ایدر

دلده آچدقچه راز نافهٔ خالن نسیم
نشر بوی زلف مشک افشانی دردوش ایدر

سرو قدیله برابر صالنورسه کاکلی
سایهسن فتنه نهال سدرهیه همدوش ایدر

طبع جوری همزبان اولسه لب جانانله
کوش اعجازه در گفتارینی منکوش ایدر

کوکل که بستهٔ دام هوای زلفکدر
امیدی مرتبهٔ خاکپای زلفکدر

اولور گدا ایسه ده شاه آسمان مسند
او دلکه سایه نشین همای زلفکدر

شمیم نافهٔ رازین طویرمی کیمسه دلک
مگر نسیم که بوی آشنای زلفکدر

مسیرهٔ دل آشفته کار سودایی
سواد خطهٔ چین و خطای زلفکدر

عجبمیدر دل جوری دوشرسه عقده گره
اسیر محنت بند بلای زلفکدر

چشمی قصد ایتسه دله غمزهسی حاضر بولنور
هر زمان بشیر و فتنه او کافر بولنور

باغ دلده گل مقصود بولنمز یوقسه
لالهٔ حسرت ایله گلزار ده وافر بولنور

خانهٔ دل نه قدر عشقله ویرانه ایسه
درد و غمدن ینه البته مسافر بولنور

آره سک خاک خرابات اکر ای صوفی
دیدهٔ جانک ایچون کحل جواهر بولنور

شعر جوری یه نوله گوهر کمیاب دیسم
اویله بر نادره کو حق بو که نادر بولنور

رند بی قیدم فلک رشکسر کاریمده در
بر قرار آوارهیم دل سیر اطوارمده در

ذوق عشقی یالکز صانمک دل مستمده در
اول صفادن بر اثر هم عقل هشیارمده در

دلده کی ذوق محبت عقله تأثیر ایلدی
نوله حیران اولسه دایم فکر اسرارمده در

بیت معمور ایلمش حکمت دل ویرانه‌می
نقش اسرار دو عالم لوح دیوارمده در

اول بهشت آباد عشقم دلده گل گل داغلر
لاله پرخون حسرت صحن گلزارمده در

رطب و یابس سویلمک دوشمز حکیم طبعمه
فهم ایدرسک لب معنی لفظ گفتارمده در

سویلشور سحر چشم دلبرله نوله جوری بنی
سر اعجاز نزاکت طبع سحارمده در

آشفته دلز دام هوا اسکنمز در
آزاده سرز بند بلا مامنمز در

آغشته در خم میخانهٔ عشقز
کیم سجن که زهد سر دامنمز در

اول یوسف گمگشتهٔ وادی فنایز
کیم مایهٔ جان نکهت پیراهنمز در

خورشید بزم کوردوکمز عالمی کورمز
زیرا دل صاف آیینهٔ روشنمز در

جوری بزز اول گوهر یکتای محبت
کیم سینهٔ ارباب صفا مخزنمز در

غمزک دل عاشق کبی مست ازلیدر
بو سر خفی باده کش عشقه جلیدر

مست اولسه نه فرزاهد هشیاری نگاهک
چشمک بو کرامتله نه پرزور ولیدر

سویلر نکهک جان و دله راز خدایی
گویا سخنی ترجمهٔ سر علیدر

کیفیت رازک لبکی بیلمزین اما
اسرار خطک جانه او کیفک بدلیدر

بی باک ایسه اندیشهٔ غمدن نوله جوری
همصحبت پرشوقی داغ کسلیدر

شوق لبکله سوزش دلگیم زیاد اولور
برتابدار گوهر آتش نژاد اولور

زخمکله سینم الفت ایدرسه عجبمیدر
شمشیرک آنکره سبب اتحاد اولور

غمزکله آشنالغه برچاره آتین
جاندن کسر علاقه‌یی دلدنده یاد اولور

زلفکده دل نه دکلو پریشان ایسه نه
دوشدکجه خاکپایکه ممنون باد اولور

جوری

جوری ظهور خطکی فکر ایلیه دلی
مجموعهٔ حوادث کون فساد اولور

عشاقه لطفی باعث مرگ رقیب اولور
اول لبلری مسیح نه حاذق طبیب اولور

افسون عشوه نطقه کتوردکجه غمزه‌سن
هر نکته فسانه‌سی جادو فریب اولور

چشمندن اولدی عقله میسر جنون عشق
قورقم بو زهره نشوه‌سی نصیب اولور

عشقک اودی کلو وارهوسی جام لعلنه
نوش ایلمکده خون دلی ناشکیب اولور

جوری قالورسه خامهٔ طبعک بو فضیله
لوح سخنده نقش معانی غریب اولور

گاهی که نازدن لب دلبر خموش اولور
دل گفت و گوی غمزه‌سنه چشم و گوش اولور

آب حیات اولورسه اگر باده‌دن جگر
فکر لبیله شوقه دوشن شعله نوش اولور

گوردکجه زیر پردهٔ زلفنده خالنی
دامان احتراز قضا فتنه پوش اولور

برق نگاه غمزه‌سی اولسه شراره پاش
آفت رسان خرمن صد عقل و هوش اولور

نرگسلری خماردن اولدقجه تابدار
خون روان غنچهٔ دل پرخروش اولور

بازار ناز و عشوه‌یی گرم ایتسه‌لر نوله
یوسفلری بو مملکتک خودفروش اولور

جوری اولورسه همقدح چشم یار دل
عشقه سبوی بزم هوس زیب دوش اولور

چشم مخموری ندم کیم خوابدن بیدار اولور
فتنهٔ مستانه خوف غمزه‌دن هشیار اولور

فکر زلفندن پریشان اولدی حالی فتنه‌نک
قورقرین کیم بیم چشمندن بلا بیمار اولور

غمزه‌سی اول خسرو صاحبقراندر کیم اکا
هر نکهده بیک دل بهرام دست افشار اولور

کر نزاکتله سوز آچسه ازلدن اول نگاه
هر شکفته نکته‌سی بر مخزن اسرار اولور

جوهر جاندر دیسه طرف لبنده خالنه
روح قدسی جوری‌یه بو سوزده جانبدار اولور

ایدن دنیایی عاشق دلفریبانه نکاهیدر
اوقاتنک بلای عشقی بر مکر آهیدر
جهانه آفت اولمش بر بلادر غمزهٔ مستی
بنه بقسک دل عشاقه انک جای پناهیدر
نسیم طرهٔ سندن قدسیان بر تاب اولور زیرا
بنجه دمدر دل سوزانمک همراز آهیدر
درون عشقه آتش صالدی لده شوق رخساری
دکل هاشمده کی سودا انک دود سیاهیدر

دل جوری که چشم مستنه میخانه اولمشدر
حریم پاکی عقل پارسانک سجده کاهیدر

کوینده راز جان لبکدر
دل نادره دان مخاطبکدر
خون دلی غمزه که ایچورمک
سرمایهٔ ذوق مشربکدر
سن کافر دلسیاه زلفک
سر دادهٔ حکم مذهبکدر
داغ دل ایدن او خالی ماهه
تأثیر فروغ کوکبکدر

جوری نیک ایدن سوزین مفرّح
خاصیت سیب غبغبکدر

کوکل تا غمزه سیله باده نوش اشنا ایدر
لب جام ملامت بوسه جای پارسا ایدر
نوله منت کش پیمانهٔ ناز اولمسه چشمی
دل عاشق کبی آلودهٔ کیف خدا ایدر
دل عشاقه همدرد اولدن چشم بیماری
کرفتار محبتدر اسیر مبتلا ایدر
نکاه شوخنه حیران اولور بیک غمزهٔ فتنه
که هر بر عشوه بر تازه نقش دلربا ایدر

دل جوری به کلدکجه خیال خط رخساری
غبار پای چشم عشقه کحل روشنا ایدر

تا اول نکه مست بزم دلبرمزدر
رندان جرعه کش ساغرمزدر
دمساز اوللی چشم سخنکوی بتان
دل والهٔ مضمون فسون پرورمزدر
اولسق یر اشور آیینهٔ غمزهٔ خوبان
خون دلمز آب رخ جوهرمزدر

ارباب

ارباب دلز عشقله دوشمنز بزه الفت
اول دلشدهٔ طبع هوس کسترمزدر

جوری بز اول چشمهٔ پر فیض معانی
ارواح سخن تشنهٔ شعر ترمزدر

تا چشم بتان قلندریدر
دل تهمت عاردن بریدر
جو قدر خطری طریق عشقک
هر منزلی بیک بلا بریدر
بیک مرده خدا او نیم غمزه
کیرسون بو یوله او کیم جریدر
دنیایه بلادر اول نکه کیم
سرکلهٔ فتنه ساغریدر

عرفی کبی بولسه نوله شهرت
جوری که سخنده انوریدر

الفت لرز صحبتمز روح فزادر
عشق و دل و دلبر بزه یاران صفادر
پیمانهٔ مزک بادهسی اسرار محبت
اسرارمزک نشوهسی صهبای وفادر
پاکیزه روش عارف آلودهٔ عشقز
بو طور پسندیده بزه داد خدادر
همصحبت رازیمز عقل فضولی
ارباب دله ثقلت نادان نه بلادر

جوری که ایدر نه فلکک لطفنه شیوه
یاران ستم پیشه به ناز ایتسه روادر

کاکلی دلدلری هم خاکله یکسان ایلر
هم بنه باد هواسنده سلیمان ایلر
غمزهسی دلدلری آلور ناز جکر تهمتنی
چشمی دنیایی تیر فتنه به ایتیان ایلر
گاه اولور لطف هوای چمن آرای ادب
بر نفسده لبنی غنچهٔ خندان ایلر
گاه اولور فیض نسیم ارم آباد سخن
دامن نطقنی بر برک کل جان ایلر
چشمی پر رستم پر حیله که بر عشوه ایله
دل عشقی هدف ناوک مژکان ایلر
لشکر جان و دله اولسه مقابل نکهی
برق ناز و ستمی تیر بنیه پیکان ایلر

طبع جوری که اوله رازکشای معنی
ذوق اسرار سخن دللری حیران ایلر

یاردن دل نیجه کیتم سخن راز ایلر / استسه غمزه‌سی راز دلی غماز ایلر
آفرین اول بت پرعشوه‌یه کیم بر نکهی / عشق و زهد و خردی سجده‌ده بر ناز ایلر
چشمی اولدقچه نوازندهٔ قانونچهٔ ناز / زیر و بم هر مژه بر نغمه‌یه آغاز ایلر
طرفه شاهین شکاریدر او زلف پرخم / مرغ دل صیدنه بیک دام ایله پرواز ایلر

طبع جوری که اوله روح سخنله همدم
مریم ناطقه‌سن حامل اعجاز ایلر

خرام قامتی تمکین عقلی سست پا ایلر / نسیم طره‌سی عشقی گرفتار هوا ایلر
نگاهی بویله سحرآمیز ایدرسه نکتهٔ نازی / دل عقلی زبان راز عشقه آشنا ایلر
اودکلو غمزه‌سی اولمش فنون عشوه‌ده ماهر / که استرسه قضایی مکر نازه مبتلا ایلر
صبا کیم خاکپای زلفنه رومال ایدر گاهی / هوادار دل و جان اولمغه رخصت رجا ایلر

دل جوری اولور روحانیان تازه هم صحبت
نه دم کیم گوشهٔ چشمنده یارک انزوا ایلر

قضا تا غمزهٔ مستکله بویله اتحاد ایلر / محبت عالم کونن هوسده جوق فساد ایلر
هوای زلفکه مفتون اولورسه روزکار آخر / غبار فتنه‌یی آرایش دامان باد ایلر
عجبمی چشمکه جان ویرمک اولسه آرزوی دل / که هر بر عشوهٔ دلخواهی بر وقتم مراد ایلر
عجب بی باک دزد کوچهٔ دلدر نگاهک کیم / متاع رازی بازار ملامتده مزاد ایلر
محبت دللری برخون ایدر شمشیر حسرتله / بو تقریبیله هر دم غمزه‌یه عرض وداد ایلر
هوسکارلکده اولقدر لطف کرامت واردر / که بر فیض نفسله باده‌سن کوثر نهاد ایلر
غم عشقکله جوری بر صفا بولمش که هر آهی / نسیم شوق اولور روح دل مجنونی شاد ایلر

کاکلی

کاکلی کیم فتنهٔ عشقک طولاسیدر / عالم دل در امان قبضهٔ سوداسیدر
بیک قیامت قوپسه اولمز فتنه سر برداشته / اولقدر مست هوای قامت بالاسیدر
مائل میخانهٔ ناز اولمسه چشمی نوله / اول خرابات دلک رند قدح پیماسیدر
غمزه‌سی هر نازینه ویرمش بر اعلام تبه / عقلی مجنون ایلین بر شیوهٔ ادناسیدر

گوهر نظمی فنا بولمزسه جوری نوله
طبعنک کان معانی کنز لایفناسیدر

لبی کیم عیسیٔ قدسی دم روحانیدر / پرورش یافتهٔ حکمت ربانیدر
سخن‌سنجان بو تخیل اولنور کیم دهنی / نکتهٔ جان و دلک معنی پنهانیدر
نیجه تحقیق اولنورسه نه موهوم قالور / نقطهٔ اوله گویا دهنی ثانیدر
ذوق گفتارینه معتاد اولالی کام خرد / مبتلا گشتهٔ کیفیت حیرانیدر

طبع جوری که اودر نکته گذار لب یار
طوطیان چمن غیب زباندانیدر

ذوق طبعم نکه گیرسه نشوهٔ صهبا اولور / لطف شعرم صورت اولسه جوهر معنا اولور
کرسیٔ تعبیره چقسه نکته‌سی مضمونمک / قالب روح سخنده معنیٔ گویا اولور
ایتسه بر شکله تمثل سحر نطق دلکشم / کسوت اعجازده فیض دم عیسی اولور
لفظمک ترکیبنه کلسه جوهر صافی اگر / لب حکمتله مربا کیف روح افزا اولور

طبع جوری نغمه سنج اولسه لب الهامله
روح قدسیدن صدای آفرین پیدا اولور

مست ایدر هشیاری عشقک داستانی بولمه‌در / عاشقک کیفیت راز نهانی بولمه‌در
داغ امید و تمنادن تهیدر سینه‌سی / مرد صاحب همت فقرک نشانی بولمه‌در
زهره سنگ خاره کل جور و وفا اول دلربا / عالم فانیده رسم زندگانی بولمه‌در

تلخ اولور آخر خماردن دماغ جان و دل
لذت صهبای ذوق دهر فانی بولدیلر

نکته اشعار جوری عقلی دنک و لال ایدر
آشنای راز عرفانک لسانی بولدیلر

کوثر خلد معانی سخن پاکدر
بنم اول خواجه صاحب سروسامانکه
مکر و تزویر و حسددن حذر ایتمم زیرا
بکا زهر نکه چشم دکا کار ایتمز
برایکی نکته بر حکمت معنی که بنم
عالمی مالک سرمایهٔ عرفان ایده لی

سخن

قدسیان تشنه لب چشمهٔ دراکدر
که اقالیم بیان داخل املاکدر
یاورم قوت اندیشهٔ بیباکدر
سحر افسون دم ناطقه تریاکدر
صدقهٔ مالک طبع هوسناکدر
عقل کل واله سر دل دراکدر

بن او چابکر و میدان خیالم جوری
بکا همپا وار ایسه خانهٔ چالاکدر

سر دهنن فهم ایده مز رازکش لر
اولمش او قدر نازده استاد نکاهی
حیرت زدهٔ چشمیدر اول آفت مستک
زلفی که او اور قامت بالاسنه همتا

وصف ایلیه مز لبلرینی نکته سرالر
یانندە هنر گسترە مز عشوه نمالر
ناز و نکه و غمزه کبی هوشربالر
چوق فتنه صالر عالمه اول شور فزالر

جوری که اوله نادره پرداز معانی
تقلید ایده مز نطقنه پاکیزه ادالر

ارباب حال کیم دل بیدار بولدیلر
ال صونمه برک عیشه که نازک دلان راز
دلبسته اولمه زهده که رندان بی ریا
مستغنی جهان ایسه ارباب دل بولنه

مستانهٔ محبتی هشیار بولدیلر
اندام غنچه ده اثر خار بولدیلر
چوق سبحه ده شرارت زنار بولدیلر
طبع کرمده نازدن آثار بولدیلر

جوری

جوری نکات شعرم ایدنلر ندیم جان
مجموعهٔ لطایف اسرار بولدیلر

احبابه صفای دل و جان معرفتمدر
بن کوهر خورشید کبی فاش و هویدا
بن یوسف سرمایه ده حسن کمالم
انکار ایده مز دانشمک حقی دانش
مست اولنوله فهم خرد نکته لریدن
ای تب زدهٔ تاب جسله دوزخ داغ اول

اعدایه بلای خلجان معرفتمدر
گنجینهٔ اسرار نهان معرفتمدر
پیرایهٔ بازار جهان معرفتمدر
حقیت دعوایه نشان معرفتمدر
کیفیت تحقیق و کمان معرفتمدر
آب رخ گلزار جنان معرفتمدر

جوری کبی بن سعدی شیراز معانی
فهرست گلستان بیان معرفتمدر

خط شعرم بهار معنیدر
نقطهٔ کلک نکته پردازم
حرف گفتار معرفت سنجم
طبع صافی نهاد پاکیزم
حسن تعبیر لفظ رنکینم
هر سخن کیم چیقر زبانمدن

سخنم جویبار معنیدر
چرخ حکمت مدار معنیدر
منطق راز دار معنیدر
بحر گوهر نثار معنیدر
یوسف گلعذار معنیدر
کوثر چشمه سار معنیدر

دل جوری جهان دانشده
شهر دار القرار معنیدر

چین زلفک دللره دام شکار اولمقده در
غمزهٔ مستک دل دیوانه یه نار آهی اوزون
نافهٔ خاکک هواسیله نسیم آه دل

اکه دو شمکده همالر بیقرار اولمقده در
اول دخی براوزکه میدان نشوه دار اولمقده در
جیب گلزار بهشته مشکبار اولمقده در

چشم شوخک عالمی مست خراب ایتمکده‌در   هر نگاه دلفریبک فتنه کارلقده‌در

طبع جوری نطقه گلدکجه لسان فیضله
نکتهٔ راز معانی آشکار اولمقده‌در

دل گریه و آه ایلر بر نیم نگاه استر   اول شوخ ایسه عاشقدن نه گریه نه آه استر
تیر غم دلداره جان سینه گرو طوردی   نه میل گذر ایلر نه جای پناه استر
آواره لگک ذوقن ادراک ایدن آشفته   نه منزل آسایش نه هادی راه استر
هر رنگ محبتله آمیزش ایدن عاشق   نه عارض رنگینی نه زلف سیاه استر

جوری گبی دنیایه بند اولمین آزاده
نه تخته ایدر رغبت نه عز و نه جاه استر

غم دلک مایهٔ سعادتیدر   اشک چشمم آب روی دولتیدر
دل دکل سینمده بر صنمک   شعلهٔ آتش محبتیدر
چهرهٔ ناپسند طالعمک   آسمان پردهٔ خجالتیدر
عشقله صافدل اولان عاشق   جنگ آیینه‌دار طلعتیدر

بوله‌لی فقر له غنا جوری
نه فلک پایمال همتیدر

کتاب عشقی زاهد عالم سر خدادن گور   علوم غیری ترک ایله بو درسی ابتدادن گور
کدورتمز صورت حق گوشهٔ تاریک خلوتده   درونک روشن ایت گون گبی کل جام صفادن گور
دل رندانه جان گوزیله ناظر اول هر گاه   جهانک سیرینی آیینهٔ عالمنمادن گور
خرد بیگانه در سمت جنونه رهنما اولمز   بو وادینک یولن مجنوندن اول آگاه آشنادن گور

طوپوب جوری گبی بین ارباب خراباتی
سلوک راه عشقک رسمنی اهل فنادن گور

عشقنک

عشقک اسرارینه واقف دل آگاهمدر   عشقدن کیم بنی منع ایلیه بدخواهمدر
گیجه‌لر کویکه شوقیله گیدرسم نوله کیم   شعلهٔ نار دلم بدرقهٔ راهمدر
جوی در منزل کوی عدمه راه تنک   نوله جان آتشم اکا طوغری گذرگاهمدر
صانمه دوندکجه فلک گنبددن ایلر زاری   ایکله‌دن آنی بنم زمزمهٔ آهمدر

گم ایدن راحتنی خلق جهانک جوری
غم هجر ایله اولان نالهٔ جانکاهمدر

چرخک احوالن بیلن ذوق و ملالی برگورر   ذوق و غم قیدنده اولمز جمله حالی برگورر
چونکه استعداد رفعت عارفه سبزار هنر   اول عبیدان صدر ایله صف نعالی برگورر
عیبدن عاری اولوب کسب هنر قلسم دیمه   بد نظر در چرخ نقصانی کمالی برگورر
بزم عالمده او رندلر اوبالیدر گوکل   ساغر زرین ایله کهنه سفالی برگورر

گفت و گودن فارغ اول جوری که چرخ نانظیر
زاغلر له طوطی شیرین مقالی برگورر

دل بلازده صنمک وصاله مایلدر   صفای قلبله سیر جماله مایلدر
فلکده قدی خم اولدی غمنه او در باعث   مه نوای دل او قاشی هلاله مایلدر
نهال قدک ایله رخلرک گورلدن دل   نه سرو باغه نه گلبرگ آله مایلدر
غمکله ایلمش ای مه درونی پرداغ   رخکده خالکه بکزر که لاله مایلدر

عجبمی بوسهٔ لعلک دیلرسه جوری زار
اولملو خسته‌لر آب زلاله مایلدر

عشاقی ایتمک استه بر تیر ایله شکار   آلوده نگاه ایدر اول او غمزه کار
وار دقجه خواب نازه نکهدار اولور اکا   چشمی عجبمی غمزهٔ ایلرسه در کنار
اما که گاهی خوابده گوردکجه چشمنی   رخصت بولوب جهانه صالر غمزه گیرودار

منسوب چشم و غمزهٔ جانانه اولمسه
اولمزدی ناز و شیوه‌یه عالمده اعتبار

آشوب خطی فتنهٔ خالیله یار ایکن
جوری طوترمی راحت و آرام دل قرار

ارباب فنا اگرچه بی غم اولورلر
کیم راز وجود عدمه محرم اولورلر

سرمایهٔ آنلر بدر فیاض ازلدن
که مهر و کهی برو کهی شبنم اولورلر

جان پرور اولنلر نفس حی ابددن
احیای دل مرده‌یه عیسی دم اولورلر

وابستهٔ دلان سر زنجیر تجرد
آزادهٔ قید الم عالم اولورلر

جوری کبی دلریشلری خنجر غمک
مجر وصلک یارهٔ سینه مرهم اولورلر

جام آلدقده گل کبی خندان اولمغ وار
بلبل کبی شوق ایله غزلخوان اولمغ وار

آزاده یوز اندیشهٔ اسباب هوسدن
درویش مجرد کبی سلطان اولمغ وار

عرض ایتمه بزه بوی سر زلف ایدی
ای باد هوس شمدی پریشان اولمغ وار

میخانه و مسجدده عبادت ایدرلدی اوقات
صوفی بزه طعن ایتمه مسلمان اولمغ وار

تحصیل مراد دل ایچون یوقدر یره جوری
صرف ایتدوکمز عمره پشیمان اولمغ وار

فی حرف الزاء

زلفک هوسندن بو دل آزار چکلمز
زنجیر بلادن او گرفتار چکلمز

دیر مراد قدر زخم خدنگ دلنه رحمت
اغیاری نشان ایتدوکی آزار چکلمز

رسوای خرابات ملامتدن اوتانمز
بر برده که ساغر چکلور عار چکلمز

تک رطل گران غمی چکسون دل بیتاب
الکه الم دهری که اول بار چکلمز

[illegible]
جوری گل امیدده الکه صونمه صقن کیم
زخم المنیشتر خار چکلمز
[illegible]

یالکز جان

یالکز جان و دلی چشمی گرفتار ایدەمز
غمزهٔ یار اولمسه اول فتنه‌یه درکار ایدەمز

طرفه عیار تنک حوصله در غمزهٔ یار
فاش ایدر نقد دلی چالدوغن انکار ایدەمز

مست ایکن چشمی بنه ایلیوب اسباک وفا
وعدهٔ نیم نگاه ایتدوکن اقرار ایدەمز

بو تغافلکه وار اول غمزهٔ بی پروادە
راز دلدن آنی جبریل خبردار ایدەمز

معنی‌یه روح ویرر فیض کلام جوری
دگمه معجز نفس اول قوتی اظهار ایدەمز

صوفی دکلوز مست می عشق خدایوز
زاهد دکلوز خانه برانداز ریایوز

دیوانه دکل سلسله بند دل عقلز
مستانه دکل سخنه کش کوی هوایوز

عالم دکلوز عارف اسرار دل و جانز
ملا دکلوز مسئله پرداز قضایوز

که فکر حقیقتده فلاطون کبی خاموش
که سوزده ارسطو قدر افسانه سرایوز

لجدک هوس ذوق بقای دو جهاندن
جوری کبی بر مست می جام فنایوز

سرمست غم و پرده در حالت عشقز
غم آفت عقل و دل و بر آفت عشقز

یوق بر بلور اسرار فری غمزه دن اوزکه
پرخون دل و دم بسته لب حیرت عشقز

حیرت بزی برشکل غریبه قودی اما
بقسک بنه بز آینهٔ صورت عشقز

لب تشنهٔ سید نظمک روح مسیحا
سرچشمهٔ فیض سخن حکمت عشقز

ناز ایتمه دە یوزبر توخورشید امیده
بز سایه نشین علم همت عشقز

هم مادهٔ تاب دل دردکشانز
هم آب رخ جوهر ماهیت عشقز

طوبمز دلمز نشوهٔ جام غم دهری
جوری کبی آلودهٔ کیفیت عشقز

بز پیرو عشاق بلا پرور عشقز
قربان غم یار و فدای سر عشقز

بی قید غم آزادهٔ امید و رجانز
بی خواهش دل بندهٔ فرمانبر عشقز

کیفیتمز درک ایده مز فهم حکم سنج
ماهیتی علوم دکل جوهر عشقز

اشکال هوس جلوه‌کر اولمز دلمزده
پاک اولسه نوله آینه‌مز مظهر عشقز

لب تشنه کچر جرعه مزه غمزهٔ دلبر
خونابهٔ دلدر میمز ساغر عشقز

جوری کبی سرمایه‌ده خواجهٔ عقلز
بز نقد جنونیله که سوداکر عشقز

بر نکته شناس نکه فتنه فریبز
همراز دل عاشق و همحال رقیبز

جبریله نهان غمزهٔ جانانه عیانز
اندیشه‌سی حیرتده قوین سحر عجیبز

اولسق نوله اول چشم سخنکویه مخاطب
خاموش زبان ناطقه بیرای غریبز

ایتدک شکن طرهٔ آهه دلی بسته
آزاده سر دامکه صبر و شکیبز

جوری کبی شاکرد اولالی مکتب عشقه
مجنونه سبقداش و فلاطونه ادیبز

ژاله وش بر غنچهٔ رعنایه دوشدی کوکلمز
سایه آسا بر سهی بالایه دوشدی کوکلمز

بر نفس آسوده حال اولمق ممکن‌مدر بزه
زلفنه دل بغلدق سودایه دوشدی کوکلمز

در کنار ایلر میسوز اول دریا کی بیلمزز
عشقله بر بیکران دریایه دوشدی کوکلمز

بر نکهله عالمی هم مست و هم حیران ایدر
شمدی بر شوخ جهان آرایه دوشدی کوکلمز

دستمزدن نوله ساغر دوشمسه جوری کبی
لعلنه میل ایلدک صهبایه دوشدی کوکلمز

مالک اولدق نظم پاکه پادشاه عالمه
کوهر دریادن استغنایه دوشدی کوکلمز

بر سنجلین مست می نازاله کیرمز
بر سنجلین عاشق سربازاله کیرمز

بر سنجلین فتنهٔ مستور بولنمز
بر سنجلین آینه‌رازاله کیرمز

بر سنجلین

بر سنجلین جنسله یکتا کوزل اولمز
بر سنجلین عشقله ممتاز اله کیرمز

بر سنجلین غنچه لبک وصفنه قادر
بر سنجلین نادره پرداز اله کیرمز

بر سنجلین یوق دل جوری ایله همدم
بر سنجلین محرم و دمساز اله کیرمز

نکتهٔ غمزه سنی فهم سخندان بلمز
لطف راز لبنی نادره سنجان بلمز

عقدهٔ سلسلهٔ زلفنی حل ایلمکی
حکمت دوری بلن عقل پریشان بلمز

الکهیله اولالی صحبتمز روحانی
ذوق اسرار رمزی هوش دل و جان بلمز

خستهٔ چشمنه بر چاره بولنمز نوله
بلکه اول درده مسیحا دخی درمان بلمز

بنه جوری کبی بر عارف بالله بلور
بو قسم معنای دل و دلبری نادان بلمز

بر که حال دلی بیک درد له اظهار ایدرز
غمزه کی مضطرب و چشمکی بیمار ایدرز

سویلدرسه بزه افسانهٔ دلدن غمزک
چشم مستانهٔ پر خوابکی بیدار ایدرز

چشم مستکله اولان فرقمزی بلدرسک
زهدی ساغر بکف و کوچهٔ خمار ایدرز

ایلسک کشمکش طرهٔ پرتابکی یاد
عقلی تب لرزهٔ سودایه کرفتار ایدرز

نشوهٔ مستی جام لبکی نقل ایتسک
عشقی هم مشرب عشاق هوسکار ایدرز

بزی ایلرسه غبار خط لعلک حیران
جرعه‌دان قدحی مخزن اسرار ایدرز

دل جوری کبی ایتسک هوس بزم جنون
بادهٔ مز حکمت و ساقیمزی هشیار ایدرز

عارف مشرب شناس غمزهٔ جانانه‌یوز
آشنایه آشنا بیکانه‌یه بیکانه‌یوز

شمع حسنه روز و شب اتمکده‌یوز اظهار شوق
یانمده بر صبح و شامه بقمین پروانه‌یوز

زلفنه بند ایلدک عقلی اولوب آزاده سر
چشمنه دلداده اولدق عاشق مستانه‌یوز

طرهٔ عقلی پریشان ایلین آشفته یوز — بند سودایه گرفتار اولمین دیوانه یوز

نوله جوری گاه معمور و گهی اولسق خراب
عشقه دیر و زهده کعبه غمزه یه بتخانه یوز

نوله رشك قمه سیان اولسه دل مستانه‌مز — مست عشقز کعبه‌ار واحدر بتخانه‌مز
باده بنزده عالم هر ده هزاری کوثر — صاف جوهر بر عجب آیینه در پیمانه‌مز
اولسه اول پیمانه اما بادهٔ عشقیله پر — غمزهٔ سرمست اولوردی عاشق دیوانه‌مز
آشنا یوز چشمنه رندان عشقه محرمز — نوله اولسه زمرهٔ اهل ریا بیگانه‌مز

صحبت ایتدکجه دل مجنون ایله جوری بنی
قصهٔ راز خرد در بی مآل افسانه‌مز

مست عشقز صوفی هشیاره یوقدر رشکمز — ساغر الده سبحه ابراره یوقدر رشکمز
ایلدك جان و دلی قید دو عالمدن خلاص — خاطر آزاده احراره یوقدر رشکمز
سینه‌مز گنج معارف قلبمز زر گیبی صاف — کامرانز مالك دیناره یوقدر رشکمز
سود منددر راحت اولدق بخت خواب آلوددن — مستفید طالع بیداره یوقدر رشکمز

بزکه گیردك سوزده ای جوری نظامی سلکنه
در نظم مخزن الاسراره یوقدر رشکمز

گلزار محبتده که خار هوس اولمز — انفاس مسیحیله هوا همنفس اولمز
بز راه حرم و کعبهٔ راز دل و جانز — جمازهٔ محمل کشمزده جرس اولمز
مرغان فلك سیر و حرم پرور عشقز — بزده غم اندیشهٔ دام و قفس اولمز
آزاده‌سر سایهٔ اقبال جهانز — کیم اوج هوامزده همالر مگس اولمز

جوری گیبی یوقدر دلمزده غم دنیا
دریای فناده کدر خار و خس اولمز

چشمك اولمش اگه مسلم نگاه ناز — ایلر جهانی کشتهٔ آشوب نگاه ناز
ایتمش نگاه غمزه‌کی پیمانهٔ غرور — مسندنشین عشوه و نخوت پناه ناز
مستانه عشوه‌لرله خرام ایلسك اولور — هر بر قدمده بیك دل و جان خاکراه ناز
دل همسر اولدی زلفکه ایلر سیاره شر — بز همای زیور طرف کلاه ناز

بیك فتنه ایلدی دل جوری‌ده اختفا
اولدم که غمزه‌ك اولدی کمین سپاه ناز

صنمك بیزی گیبی ذرهٔ ناچیز و حقیرز — بز گوهر خورشید ایله هم مایه خمیرز
مستغنی عالم گچنور سك نوله دائم — بز ثروت تجرید ایله مشهور فقیرز
اولسق پر اشور گوهر گوش دل معنی — پروردهٔ فیض نظر چشم بصیرز
ایتدکجه خرد صورت معنایی تفکر — بز آکه دل صاف ایله مرآت ضمیرز

جوری گیبی آزادهٔ قید دل و جانز
زیرا که دل و جان ایله بز عشقه اسیرز

بز نکتهٔ سر عشقه گوشز — خاموش زبان و راز پوشز
اولدقچه حریم عشقه محرم — شخص ادبه لب خموشز
هر نالهٔ درد ناکه آهنك — هر گریهٔ حسرته خروشز
هر چشم و نگاهه ساقی ناز — هر غمزهٔ مسته میفروشز
تا غمزهٔ یار باده کشدر — ساغر بکف و سبو بدوشز
حکمنجه بیر زر هوسله عشقك — سر جوش جنون و صاف هوشز

جوری گیبی رند طرفه طورز
نه اهل ریا نه باده نوشز

بز غمزهٔ دلبرله قدح نوش الستز — بر نشوه ایله جلوه‌گر اولمش ازلی مستز

هم مشرب اولوب چشمنه آفت سنک — برهنر دل زهره مهمساز شکستنز
سر دادهٔ حکم نکه چشم بتانز — نه سجن بر عقل و نه اندیشه پرستنز
اولسه دو جهان صرصر فتنیله پریشان — بز زلفی هواسیله ینه دست بدستنز

جوری کبی ویردک سخنه قدر بلندی
صنمک بزی کیم ناظم هر کوهر ستنز

بز طرفه حریفان هوسباز الستنز — هشیار ایله هشیار اولور زمستکله مستنز
همت کبی صافی دل و پاکیزه جبینز — نه سجن بر کام و نه امید پرستنز
یا سبحه و یا جام جم اولمش کفمزده — بو وادی سودا ده ینه باد بدستنز
آهیله صبا داغ محبتله بهارز — رنک چمن توبه یه اسباب شکستنز

جوری کبی افتادهٔ خاک ره عشقز
صنمک بزی کیم پایهٔ اقبالده پستنز

کیفیت زنکی اولور سه بویله شوق انکیزمز — عقلی مست حیرت ایلر نقش رنک آمیزمز
باغ هر دم تازه یوز فیض بهار عشقله — کهنه داغ سینهٔ دلدر کل نوخیزمز
خاکراه کوی عشقز آسمان همتز — هیچ صایمز آفتابی ذرهٔ ناچیزمز
زندز اما اهل ترک اولمقده زهدن غالبز — آرزوی جان و دلدندر بزم پرهیزمز

طرحمز بر بادهٔ عشق ایلدک جوری کبی
تا ابد اولمز تهی پیمانهٔ لبریزمز

سرمست غمز کرچه نه زندز نه لوندز — نوش ایلمه ده خون دلی غمزه پسندز
بر عشوه سی بیک جانه الور شوخ نکهندن — بازار محبتده ینه فایده مندز
پست ایلمز خاک رهٔ قدینی اما — بز مرتبه ده زلفی هواسیله بلندز
هم زلف کرهکیر محبتده اسیرز — هم عقل هوایی روشنه سلسله بندز

جوری که اوله نکته سرا روم سخنده
مستغنی صد بلبل شیراز و خجندز

نه هوشیار خموشز نه مست پرجوشز — حدیث عشقده زبان سر معنی یه کوشز
اکرچه بسته لبز بحر دانشه صدفز — لآل رازه حکم پرده درکه خاموشز
عجبمی فارغ ایسک آب و دانه قیدندن — نه تاک پرور سودانه سبحه هوشز
نه خضره منتمز وار نه چشمه حیانه — که چشم ساقی بی سر مستامین قدح نوشز
صفای قلب ایلمه ابریز خالصز اما — عیاری ناقص اولنلر یاننده مغشوشز
صقلمه جانه زر قیله زاهد ابزدن — سنک بو عجبکی ستر ایلرز خطا پوشز

خرد حجابه دوشر طور مزدن ای جوری
نه جام باده یی الدن قوزز نه مدهوشز

بز اهل دله آیینهٔ روی وفا یوز — زیرا که نظر کردهٔ اصحاب صفا یوز
یوق دانهٔ کشت هوسه بزده علاقه — برباد کن خرمن امید ور جا یوز
ایتمز بزی دلبسته مکر زلف محبت — بز رستهٔ قید امل و دام هوا یوز
نازایتمده یوز غمزهٔ بر شیوهٔ بخته — منت کش ناکس دکلوز کرچه کدا یوز
کردون بزه اقبال یوزین کوستر اما — بز چشم تغافلله اکا عشوه نما یوز
ایتدک کرمی حاتم کم مایه یه احسان — بوجود ایله بز رشک فزای کرما یوز

جوری کبی یوق فرقمز اصحاب غنادن
مستغرق جود و نعم فقر و فنا یوز

اولدی ینه او غمزه یه نازو نیازمز — فهم و فراستی قودی حیرتده رازمز
ایچمز او چشم مستله نازو نیازدن — بلمم نه فتنه در بو دل عشوه بازمز
بر کوشه وار می کورمیه دل چشم یاردن — الفت لکده اولسه نوله امتیازمز

هم شمعی یاقدی هم دل پروانه جنبشی
تاب هوسله سینه ده سوز و گداز

جوری نه سحر ایدر بزی آلوده نه فسون
حرز محبت اولدی بزم کارساز مز

نه بلور بزی ستاره نه فلکله آشنا یوز
نه کام دل میسر بزه نه هوس گدا یوز

نه حریص جمع دنیا نه توانکر و نه مرزوق
نه فقر فقره منعم نه مالک غنا یوز

یوغیکن بو بزم دورک الومزده جام عیشی
نه مست ذوق خاطر نه منشاء صفا یوز

نه فریب دهره مفتون نه اسیر مکر گردون
نه نمایشه مقید نه وجودده مبتلا یوز

نه مغفلز نه عارف نه مقلدز نه جوری
نه معرف مرائی نه مروج ریا یوز

مادامکه فتنه ساز در ناز
بر همزن صد نیاز در ناز

هم آب رخ نگاه و غمزه
هم آتش جانگداز در ناز

ایلردی فتنه دن خبردار
گویا که زبان راز در ناز

که غمزه یه اوکره در عتابی
گاهی بینه دلنواز در ناز

نازایله او چشم مسته جوری
رند اول که حریف ناز در ناز

دعوای حسنی ایلدی ثابت او عشوه باز
مجروحی اولدی غمزه سنک شاهدان ناز

ظاهر اولوردی صورت تدبیر غمزه سی
اولمیدی چشمی پرده گشای حریم راز

ایتمزدی چشم ساحری تسخیر جان و دل
اول غمزه اولمسه سبق آموز حیله ساز

خطی سواد لوح فسونی اوقتمسه
خالی فنون فتنه ده بولمزدی امتیاز

زلفی اگرچه فتنه ده استاد در ولی
جوری او فنده خطی رخی داخی نو نیاز

صائمه

صائمه زاهد کبی سبحیله ریا کوسترر
اله جام می آلوب خلقه صفا کوسترر

اولمه درچاره سی عشقک دیو دلخسته لره
ابن سینا کبی قانون شفا کوسترر

رهبر قافله سالار دیار عشقز
سالک پاک روه راه هدا کوسترر

باقمز اطلس چرخه بزه بر خرقه ییتر
دهره بو صورتله شکل فنا کوسترر

علو آه دلی دهره صالوب ای جوری
پرتو آینه نور خدا کوسترر

دم اولمز کیم ره عشقنده اشکم جویبار اولمز
بنه اول سرو دلجو رحم ایدوب باکه کنار اولمز

میانک قوجمق امیدین کیدرسون دلدن اول عاشق
که جانی قلجه قالوب ضعفله جسمی نزار اولمز

عجبمی تا اولنجه بن آنکله افتخار ایتسم
تنمده زخم شمشیر کبی بر یادکار اولمز

لطیف و شوخ و زیبا بر تذرو شیوه کار استر
انکچون هر گوزی شهباز دل مرغی شکار اولمز

بلای عشقه دوشدکسه امید وصل یار ایتمه
محبت بحرینه ای جوری اشیدک کنار اولمز

مست می خوشگوار عشقز
مجنون کبی بی قرار عشقز

هردم نوله پایمال اولورسق
افتاده رهگذار عشقز

باش اکمز ایسک عجبمی دهره
جم رتبه شه دیار عشقز

یوق بزده امید وصل دلدار
غرق یم بی کنار عشقز

جوری سوزمزده سوز وار
زیرا که حریق نار عشقز

بر کیجه اول مهلقا قیلسه مشرف خانه مز
کاخ گردونه دونردی گوشه ویرانه مز

بز او شمع اولدق خیال شوق رخسارکله
مهر و ماه عالم آرادر بزم پروانه مز

بزمگاه شوقده جمشید عیش و عشرتز
تا ازلدن گوشه میخانه در کاشانه مز

کوکلمز دن نشوهٔ عشق اکسک اولمز دمبدم / باده دن خالی دکلدر ساقیا پیمانه مز

کر کچرسه سینه دلبر شهر دلدن جور ایله / نقد جانی اکه ایثار ایتمه در شکرانه مز

فی حرف السین

نیجه بر کرم اوله دلده سر بازار هوس / بردم اولمزمی که انجامه ایره کار هوس

نیجه بر نکهت زلف شکن کاکل ایده / دلی مفتون هوا عقلی کرفتار هوس

نیجه بر مکر و فسون نکهٔ چشم بتان / دمبدم ایلیه جان و دلی بیمار هوس

نیجه بر حسرت روی کل باغ امید / نیجه بر زخم سر نشتر خار هوس

راحت جانکی دوشده کوره مز سن جوری / خوابه وارمز سه اکر دیدهٔ بیدار هوس

طبعم اولمشکن لب سحر سخنله همنفس / اولمامشدی سر اعجازه دخی محرم نفس

قالب اندیشه یه نفس کلامم روح ایدی / اورمادین معنای نفس و روح دن آدم نفس

بکر فکرم حامل فیض دم الهام ایکن / آلمامشدی روح قدسیدن دخی مریم نفس

نکتهٔ گفتاری تحقیق ایلدکده ناطقم / ایتمه مشدی کشف راز معنیٔ مبهم نفس

طبع جوری عیسیٔ معجز ادای نظم ایکن / هم سخن نابود ایدی کیتم عدمده هم نفس

فی حرف الشین

ای لعل شکرخندی نمکپاش دل ریش / هم نوش صونر جانه نکاهک هم اورر نیش

ایتدی رخک آتشکدهٔ حسنی فروزان / خالک اکا طپمسه اولورکا فر کیش

سودای خطک میل هوای سر زلفک / صالدی دل آواره و سرکشته یه تشویش

وصلک هوس ایتمز ایدی هجرک اکسه / چکمزدی بلا اولسه کوکل عاقبت اندیش

هر لحظه ده بیک پاره اور خنجر غمزه ک / اولسه نوله صد پاره جکر جوری دلریش

اولکم

اول کیم کمال حسنکی حورایه ویرمش / طرز خرام قدکی طوبایه ویرمش

کالای ناز و حسنی سکا رایکان ویرن / نقد شکیب دلی انکا سرمایه ویرمش

آتش ویرن درونهٔ اهل محبتک / سوز فغانی نفس نایه ویرمش

دنیایی برصفایه ویرن رند بی نوا / کمتر متاع ذوقنی دنیایه ویرمش

وصف لبکده جوری یه ذوق سخن ویرن / تأثیر کیف نطقنی صهبایه ویرمش

حال دلی اول غمزهٔ فتانله سویلش / اسرار سوزین نکته شناسانله سویلش

اولدقسه رموز نکته شوخنه واقف / معنالسنی تنهاده دل و جانله سویلش

کشف ایلمه نادانه صقن نکتهٔ حسنین / مستانه آنی زمرهٔ رندانله سویلش

آداب کوزت دلبری کوردکده خموش اول / نه آه ایله نه چاک کریبانله سویلش

کم مایه لره بحث معانیده سوز آچمه / جوری کبی استاد سخندانله سویلش

فی حرف الفاء

عالم شکفته باغ مفرح هوا لطیف / دلکرشده نفحهٔ باد صبا لطیف

بیک غنچه یی کشاده ایدر بر نفسده باد / اولمزمی هیچ بویله دم دلکشا لطیف

اطراف باغه قلمده نشر شمیم کل / ایتمکده روحی رایحهٔ جانفزا لطیف

مرآت جویبارده یوق ذره جه کدر / هر سینه دن کورنمه ده روی صفا لطیف

مرغان ترنم ایلمه ده هر مقامدن / نقش بهار دلکش و صوت نوا لطیف

ذکر لسان بلبل کلزار یا ودود / ورد زبان غنچهٔ ازهار یا لطیف

جوری نسیم فیضله اولسه شکفته دل / کل کبی شعر پاکی اولور دایما لطیف

طبعکی ایلر ایسک لجهٔ معنایه صدف / اثر فیضک ایله کوهر اولور سنک و خزف

جوهر کاف حقایقدن آلورسک بهره
ماه وخورشید کلور ضدمتکه کاسه تکلف

سایه وش خاک محبتده اولورسک پامال
سایه‌لرسندن ایدر نورکبی کسب شرف

نفخ روح ایلر ایسه قلبکه جبریل هوی
ابن مریم کبی ذاتک اوله پاکیزه خلف

کنج پر گوهر عرفانه دوشرسه هوسک
نقد سرمایهٔ شوق طلبی ایله تلف

نقدر عاجز ایسک ایلمه سعیکده قصور
که بو سیر اوزره سلوک ایلدی مردان سلف

طبع جوری که اودر شهر معانی وبیان
بولنور آنده نیجه بویله تفاریق وتحف

اول مژه‌لرکه فتنه‌یه اولدی سپاه صف
هر بری بر ضدنکله بیک دل وجان ایدر تلف

غمزه‌سی کاهی سنان اولورکشن ایسه درمیان
آفت سیم جان ایدر لشکر هوشی برطرف

تیر نکاهی ایلسه بر دله زخمله نشان
سهم قضایه روزکار ایتمیه اول دلی هدف

چشمی جهان عشوه‌نک تحفه‌سن ایلمز نثار
کورمسه عاشقن اکر نقد هزار جان بکف

جوری نکته پرورک صفوی هاباله
اولدی دُر کلامنه کوش فرشتگان صدف

فی حرف القاف

اولمسه نازوتمنا ترجمان حسن وعشق
فهم اولنمز نکتهٔ شرح وبیان حسن وعشق

کلمسه کفتاره دلبر اولمسه صدچاک دل
آچلورمی غنچهٔ راز نهان حسن وعشق

خندهٔ خوبان واشک عاشقاندن فیض الور
نوله اولسه خرم وتر کلستان حسن وعشق

هرسرآهنده بیک جان کشته بیک غمزه نهان
کورمسن بیلمزنه عالمدر جهان حسن وعشق

وصف روی دلبر وشرح دل پر درد ایله
هر سوزی جورینک اولدی داستان حسن وعشق

اولمیه دلده فروغ اثر کوکب عشق
حشره دک یاغی اولور زنده چراغ شب عشق

لرزش ذره‌یی خورشید ایله یکسان ایتمش
اثر ایتدکده دل عالمه تاب تب عشق

تلخ

تلخ وشیرین جهان ذائقه‌سنده بر اولور
اولکه بو بزم فناده اوله هم مشرب عشق

عقلی دیوانه قلور زهری ایدر مست خراب
بویله در نشئه سلوک ایلر ایسک مذهب عشق

روح ویرمش دل جوری یه غم دلبر ایله
پیکر آدمی ایتدکده قضا قالب عشق

فیض مهرکله دل اولدی یم آتش کف عشق
جوهر آتشی آب ایلدی تاب تف عشق

نیجه پرواز ایدر اوج ملکوته دلبر
اولمسه طره‌لرک بال وپر رفرف عشق

نکهتک ایتمده هر لحظه ده بیک جان تلف
بویله قالورسه اولور جان وجهان مصرف عشق

دلبری خاتم لعلکله سلیمان ایلر
سازکار ایلر ایسه همتنی آصف عشق

آیت آیت خط رخسارکی ازبر ایلمین
اولمز جوری ایله همسبق مصحف عشق

ایتمکه دلبری مسخر عشق
اولدی مأمور غمزه لشکر عشق

چشمی پررند طرفه مشربکیم
بولسه خضری ایدر قلندر عشق

دلبره اول نگاه مستک اولور
صونودغی جام عشوه ساغر عشق

عقلی ایتمزدی داغدار جنون
اولمسه خالی فتنه پرور عشق

اوزکه ترکیبدر دل جوری
جزو اعظمدر آنده جوهر عشق

دلمی وارکیم آنده زخم ناوک مژکانی یوق
دردین اظهار ایتمکه عاشقلرک درمانی یوق

ناوک مژکاننه تیر قضا در سهم اوله
هم کلور جاندن اگرچه هم پری یوتن پیکانی یوق

قتل عشاق ایتمده بیلمم نه سحر ایلر کوره‌لی
ظاهر ایقسک الندهٔ خنجر برانی یوق

بر نگاهی بیک دل وجانی ایدر مست خراب
گرچه بزم عشوه سنده ساغر گردانی یوق

چشم مست یاری کوردی کچدی جوری کندودن
خوف تیغ غمزه سندن عرض حاله جانی یوق

طبع پاک پادشاهه نوله اولمز سه نظیر   ذاتنک عالمده زیرا مثلی یوق اقرانی یوق

حضرت سلطان مراد عالم آرا کیم آنک
شوکتی پاینده شاهان جهانک شانی یوق

لب خاموشی ایله چشم سخن سازینه باق   نکتهٔ عشوه سنه ترجمهٔ نازینه باق
چشمنک جان و دله آفت اولان سحرینی گور   لبنک معنی یه صورت ویرن اعجازینه باق
عالم دلده اولور سه اثر فتنه بدر   نکه غمزه سنک ملحمهٔ رازینه باق
قد بالاسنه افتاده کچن زلفنی گور   فتنه یی خاکه صالن نخل سرافرازینه باق
خال یکتای قضا پرورینی سیر ایله   صد جهان دین و دلک آفت ممتازینه باق

شعرینه روح ویرر فیض سخنله جوری
اثر ناطقهٔ معجزه پردازینه باق

زلفنه بسته ملک حسننه آدم عاشق   اولمش اول شوخ پری چهره یه عالم عاشق
گوریدم بویله سخنگو بت دلکش کیم اولور   هر دم نطقنه بیک عیسئ مریم عاشق
اولقدر نشوهٔ عشقنده صفا واردر کیم   اثرندن دل عشاقه اولور غم عاشق
جانی غمزهٔ دلدار قبول ایتمیجک   اوله مز عشقله ممتاز و مسلم عاشق
عشقله یکصفت و یار ایله یکذات اولمیجق   ایلمز جان و دلی رازینه محرم عاشق
ذوقیاب اولسه مرآیای لب دلبردن   استمز اولمغه عیسی ایله همدم عاشق

فهم ایدر نیدوکنی نکتهٔ سر دو جهان
اولکه جوری کبی هم عارف اوله هم عاشق

مجنون روشم زلف صنمدن خبرم یوق   فرزانه دلم مشکل غمدن خبرم یوق
پرجام محبت صونیلن بزمه آیرم   کیفیت افسانهٔ جمدن خبرم یوق
آیینه روی دل ارباب صفایم   شوق و کدر لطف و ستمدن خبرم یوق

برسبط

بر بسط نوازش کوریلن فرشته نرم   ذل و شرف دیر و حرمدن خبرم یوق

جوری کبی واقف دکلم سر قضایه
بن ساده دلم نقش قلمدن خبرم یوق

طرفه روشنگر آیینهٔ دلدر غم عشق   اچدوغی آیینه ارده گورنور عالم عشق
حکم تسخیر سلیمانه اولوردی مالک   گیرسه بر مور حقیرک الینه خاتم عشق
کشتی نوح دکل فلک غرقه وارر   موج خیز اولسه اگر جوش و خروش یم عشق
زلفنه بسته اولوب غمزه سنه جانکی ویر   اولاین دیرسک اگر همدم دل محرم عشق

دل شوریده که مست ازلیدر جوری
هر محلده طولوسن نوش ایدر آنک جم عشق

سپهر کج گردشندن ذره جه درد و بلام یوق   بنجه جور ایلسون گردون بزه آندن رجام یوق
تجرد عالمنده عیسئ فقر صفا مزوار   تعلق رشته سن قطع ایلدک رنج و عنام یوق
رداسن بو علمنه آصوب گیرسه گیم ندر صوفی   محبت ایلنه دخل ایتمیسونلر اگه رضام یوق
گرکمز آب کوثر لعل دلبر واریکن زاهد   ایکی عالمده آندن غیری ظاهر کر جرام یوق
بز اول درد اهلیوز مقصودمز اولمکدر آی جوری   انکچون اول طبیبه جانه تکلیف دوام یوق

فی حرف الکاف

دور حسنک فتنهٔ آخر زمانیدر خطک   اهل عشقک آفت جان و جهانیدر خطک
کشور جان و دلک هم آفت دورانیدر   عاشقک هم نسخهٔ حفظ و امانیدر خطک
مصحف حسن و ملاحتدر جمال روشنک   آخرنده گویا سبع المثانیدر خطک
دست قدرت خامهٔ مشکینله قلمش رقم   آیت دیدارکک شرح و بیانیدر خطک

اولمغه سحاری جادوی چشمکدن امین
جوری دلخسته حالک حرز جانیدر خطک

آه ایتمز ایدک صبره دلی رام ایده بلسک
صبر ایلر ایدک فرقته آرام ایده بلسک

آیینه مزک ذره جه قالمزدی غباری
برکره می عشقه دلی جام ایده بلسک

بزمایهٔ ذوق ایله حسرتمی چکردک
خون جکری بادهٔ کلفام ایده بلسک

دور قدحک حکمنه دلبسته اولوردق
دفع المکر دش ایام ایده بلسک

پای طلبی دامن آرامه چکردک
جوری کبی ترک هوس کام ایده بلسک

کرچه مشکین غبار درخطک
آفت روزکار درخطک

سایهٔ زلفکی پناه ایتمش
فتنهٔ پرده دار درخطک

کوستر معجز سینه قلمی
طرفه رسم بهار درخطک

نوله اولسه خضر دله
دلکشا سبزه زار درخطک

دل جوری یه حرز جان اولمش
نسخهٔ ساز کار درخطک

جان المغ المش غمزه سنک کارینی بلدک
یارک دل عشاقله بازارینی بلدک

سرمایهٔ کام اولمز امش عاشق زاره
بر نقد سر شکک هله مقدارینی بلدک

بر نسخه امش چشمنه افسون جفادن
خط رخینک نکتهٔ اسرارینی بلدک

دمبسته ایدی حیرت ایله غنچه کبی دل
بوس دهن یار ایمش افکارینی بلدک

وصف ایلدی صهبای لب دلبری جوری
ذوق اثر نشوهٔ کفتارینی بلدک

اوله لی خون جکر بادهٔ پیمانه مزک
غمزهٔ مست کشیده صحبت رندانه مزک

تشنهٔ درد غمزه سیده لذت خون جکره
رشک ایدر ذوقنه دایم دل مستانه مزک

کونده بیک غمزه یه خون اولمز باده اولور
الکسک اولمز نیه سرمایه سی میخانه مزک

بسته بوز

بسته بوز زلف بی قید جهان زنوله
عقل کل اولسه اسیری دل دیوانه مزک

هم نباز دل جوری بی چشمیله نوله
اولسه خاصیتی افسون قدر افسانه مزک

جام جشنک جرعهٔ صهبای الیدر لبک
عین لطفک قطرهٔ آب زلالیدر لبک

کرچه صورتده دهانک نقطهٔ موهوم در
بی کمان اول نقطه نک سر مالیدر لبک

قالمسه عالمده هرکز معنی مبهم سینه
رازدان حکمتنک جای سؤالیدر لبک

نطقه کلمسه اولور فیض دم قدسیان
باغ جانک طوطی عیسی مقالیدر لبک

طبع جوری ترجمان معنی الهامدر
نکتهٔ کفتار رنک نازک خیالیدر لبک

هم سوزده روح ناطقه پرداز در لبک
هم روحدن نهفته اولان راز در لبک

بر فیض نطقی بیک دم عیسایه جان ویرر
زیرا مسیح مریم اعجاز در لبک

خاموش ایکن تبسمله سویلشور سینه
بر غنچهٔ شکفتهٔ دل ناز در لبک

وار در اکرچه درج دهانکده جوق کهر
اما بقلک کوهر ممتاز در لبک

جور ینک اولدی سوزلری جمله لسان غیب
کویا زبان نطقنه دمساز در لبک

غمزه که نسخهٔ صد مکر و فسوندر چشمک
جادوی بابله فهرست فنوندر چشمک

سحر ایله دللری دمبسته ایدر اسنکهک
قوت ناطقهٔ راز درون در چشمک

ویره لی قاعدهٔ شیوه یه تمکین و ثبات
آفت ضابطهٔ صبر و سکوندر چشمک

کشور جان و دلک کاه نکهبانیدر
لشکر فتنه یه که راهنموندر چشمک

خسته سی اولمغه جان ویر سنجهمی جوری
چاره ساز دل عشاق زبوندر چشمک

گزلو در نكتهٔ جاندن دهنك نكته درر آز نهاندن دهنك
جوهر فرده نيجه بكزه ده بن دور در وهم وكماندن دهنك
پاك در معنئ مستور كبى تهمت شرح وبياندن دهنك
كاشف راز حروف اولسه اكر دم اورر نقطو باندن دهنك
جورى يه محو وجود ايتدردى لجورب نام ونشاندن دهنك

في حرف اللام

گرچه كمتر قطرهٔ نيسان فطرتدر كوكل كوهر يكدانهٔ درياى حكمتدر كوكل
شعله سندن پرضيا درداما قصر وجود شبچراغ دودمان پيراى خلقتدر كوكل
رنك صورتدن مبرا بو العجب تركيبدر طرفه رسم خامهٔ نقاش قدرتدر كوكل
ذره وش گرچه غبار آلوده در تنبكنكه جوهر آيينهٔ معنئ صورتدر كوكل
سنكدلر دستنه جورى دوشورمكدن صقن شيشهٔ پربادهٔ عشق ومحبتدر كوكل

عشق اولمسيدى خواجهٔ دكان جان ودل درد اولمز ايدى مايهٔ سامان جان ودل
چشمكله كفت وكو ايدرك كلدى بر محل كشف اولدى راز نكتهٔ پنهان جان ودل
خوف نكاه غمزهٔ مستكدن اولدلر آشوب فتنه كوشه كزينان جان ودل
بر حيله كورسون الغه سويله نكاهكه دست بلاده قالدى كريبان جان ودل
جورى ايدردى جان ودلى بولكه فدا ايتسه ليك تلافئ خسران جان ودل

كندين بيله لى عشقه كرفتار بلور دل آزاده لكى كندوسنه عار بلور دل
اولمش ازلى عشقله مانوس نه چاره بيدردلرك يار لكن بار بلور دل
عشقه دوشه لى كوينى ترك ايتمدى يارك مجنون كبى نه دشت ونه كهسار بلور دل

دايم غم يار ايله ايدرسه نوله الفت هركيمده حقيقت كبى كوره يار بلور دل
جورى كبى بر عارف ايله محرم اولدن عشقك خبر ندن نيجه اسرار بلور دل

خط لبن اى قيوب نكته دن خبردار اول لسان غيب كبى ترجمان اسرار اول
قودام رشكله طوتلمسون هما كبى جبريل سن اى كوكل شكن زلفنه كرفتار اول
سلامن الغه نازايله نخل طوبانك نهال قامتنه اى صبا هوادار اول
نكاه غمزه ايله آشنالغ استر ايسك قضايى يادده كتورمه بلا ايله يار اول
دوشورمه سايهٔ نخل اميدى اوستكه كل بو خارزارده جورى كبى سبكبار اول

كلزار دهره ويردى نيته آب وتاب كل اولسه عجبمى داغ دل آفتاب كل
راز درون غنچه يى فاش ايتمسه وجهى وار برساغر ايله ايلدى رفع حجاب كل
فرياد عندليب نوله اولسه خونچكان چكدى عذار آلنه رنكين نقاب كل
بزم چمنده حوض بلورينه دوندى جام اولدى الجنده ير ير آنك هر حباب كل
كچسه هواى دشت ختندن نوله نسيم كلشنده اولدى نافهٔ پرمشك ناب كل
جورى قالوردى تاب وطراوتده حسرتده كا خونابهٔ دلدن اولسه اكر فيضياب كل
كوش ايليه بو شعر تر ودلفروزى كر خورشيد وژاله دن ايليه غررنك واب كل

اولسه نكهى دست شمشير تغافل لرزنده ايدر فتنه يى تاثير تغافل
بر برق علو كستر اولور خرمن صبره پيكان قضا ساختهٔ تير تغافل
اجرا ايدلك قاعدهٔ نخوت ونازى جبر ايلى ايدر غمزه سى دلكير تغافل
مغانه چشمنده كورر اول نازكى كلدكجه دلك يادينه تعبير تغافل

١٦٨

جان ویرمکی ایتدک نکه نازه تدارک
جوری قتی مشکل بله تدبیر تغافل

نه تابع وهم ونه هوادار قیاس اول
صوفی اونودوب بلدوکی علم ناس اول
رند اولمه خر اولمه قو بو رغبتلری اما
ادراککی اکر واریسه معقول شناس اول
شاد اولمه الم چکمه وجودده هوس ایتمه
آسوده دل زلزلهٔ بیم وهراس اول
معمورهٔ عرفانه خلل کلمیه دیرسک
نه زهدی خراب ایله نه پرهیزه اساس اول

برذایقه کسب ایتدک ایسه لذت غمدن
جوری کبی حیرت فکن کل حواس اول

کلزاری طوتدی نفحهٔ عنبر شمیم کل
بذل ایتدی بوی لطفنی خلق کریم کل
میل ایلدی حیات طبیعی تزایده
اولدقجه آکه روح اضافی نسیم کل
سویلر حکایت دل پرخون بلبلی
اولمش لسان حال ایله غنچه ندیم کل
برتاب صالدی بلبله شوق کلیمدن
کلبنلر اوزره شعلهٔ روی بسیم کل

جوری اولوردی درمعانی یه برصدف
کوش ایلیه بو شعری طبع سلیم کل

ای غمزه سویله زخم دلمدن لسانم اول
ای چاک سینه نسخهٔ شرح وبیانم اول
ای خط کزند غمزه دن ایله بنی امین
تعویذ ان ایکادکبی حرز جانم اول
ای خون دیده بن دیمیمم یاره دردمی
سن روی زردم اوزره کلکونه ترجمانم اول
ای چشم یار واقف راز کلیم ایسک
کل فن سحری سویلنمه همزبانم اول

مست ایله برنکاه ایله جوری کبی بنی
هم سنده مست نشوهٔ ذوق نهانم اول

قلمش جمال یارکبی استاد لم یزل
آرایش نقوش صنمخانهٔ ازل

ایتمش

ایتمش مسیح مسکنی چرخ لیک سن
روح روان اولسه سکا جا مکان محل
ویردک کمال حسنله عشاقه انتظام
دورکده ملک عشق ومحبتده یوق خلل
سویلنمز اولدی یوسف مصری حکایتی
بو حسن همینا الله سن هکون مثل

جوری عجبمی عشقکله بولسه امتیاز
عالمده یوق سنک کبی ممتاز وبی بدل

هر کوزی جلاد بی رحمک بلا کیدر کوکل
راه عشقک سالک بی وهم وباکیدر کوکل
آسمان همتک که آفتاب انوری
که زمین حیرتک ذرهٔ خاکیدر کوکل
هر سهی قد وسمنبرلر نوله میل ایتمسه لر
باغ عشقک جویبار صاف وپاکیدر کوکل
خلوت زهدک کبی برشیخ دامن چیده سی
بزم شوقک کاه مست جامه چاکیدر کوکل

ناتوان وبی مجال اولسه نوله جوری کبی
برکوزی بیمار سوخکی دناکیدر کوکل

کهی ناقوس دیر وکاه قندیل حرمدر دل
کهی آیینهٔ اسکندر وکه جام جمدر دل
کهی پروانه وش خاموش کهی بلبل کبی کویا
کهی شمع شب آرا که کل باغ ارمدر دل
کرک منلای رومم اولسون اکرسه شمس تبریزی
بو مجلسده بنه شوریده لکله متهمدر دل
فروغ پرتو خورشید قدرت تربیت قلمش
مجلا کوهر پاکیزهٔ کان قدمدر دل
جهانی سیر ایدر برلحظه ده جوری کبی اما
نظر قلسک مقامنده بنه ثابت قدمدر دل

فی حرف المیم

ایتدکجه لبک لطفله اظهار تبسم
کویا آچلور غنچهٔ کلزار تبسم
رخساری کل کبی ایدر خنده شکفته
رونق ویرر اول کلشنه آثار تبسم
طوطیدر اکرچه لبک اما که عجبدر
اولمش شکرستانی نمکزار تبسم
کلسک کله رک نطقه دهانک ایدر اولدم
در وکهری زیور بازار تبسم

ایتدی دل جوری کبی گلشنده اول بلبلر
هر غنچهٔ خندانی گرفتار تبسّم

ساقیا آیینهٔ ساغری گوستر گورهلم
بنجه سیر ایلدی دنیایی سکندر گورهلم

قیسی لایعقل ایدوب کوهکنی قلدی هلاک
بادهٔ جام محبّت بزی نیلر گورهلم

نوله زاهد گیجهلم بادهدن اماکه هله
حالنه قورمی دلی غمزهٔ دلبر گورهلم

شب غمده اولهلم منتظر صبح امید
گوسترمی اوکونی چرخ ستمگر گورهلم

نشوه ویرمز بزه جوری بو تهی جام فلک
وارهلم میکدهیه بر طولی ساغر گورهلم

عاشقم آواره دل هرجایی یارمدر بنم
همغمک دلدادهسی همغمگسارمدر بنم

بنده بیک جانیله مفتونم غمه دل ایلسون
مشبر بیجه دیره نوربر دوستدارمدر بنم

هر شکنج طرّهیه بر صنعتیله بند اولور
عشق حیران دل آشفته کارمدر بنم

عشقله طرح تکلّف ایلدم هجر و وصال
تابع ردّ و قبول اختیارمدر بنم

طوطئ فیضم تکلّم ایلسم جوری کبی
همزبانم خانهٔ معنی نثارمدر بنم

آشنایم عشقه گرچه عقله بیگانهیم
همنشینه داغ دل عشقم عجب دیوانهیم

نشوهٔ کیفیّتمله عقلی حیران ایلرم
بن که جام عشقله بیهوش برستانهیم

شمع مهر و ماهک اطرافنده پرواز ایلرم
بن چراغ آتش دلدن یقین پروانهیم

الغده رندان معنی صو کبی آیاغمه
بادهسی آب حیات فیض اولان پیمانهیم

وار ایسه گر بو بلیه بر میخانه جوری انده بن
دوری دایم نشوهسی باقی می و پیمانهیم

کام دلدن گیجهلم لخته نیاز ایتمیهلم
خون دل ذوقن ایدوب نعمته ناز ایتمیهلم

همته

همت دی دسر و لطفه کیدر ویرمیهلم
قصّهٔ راز تمنّایی دراز ایتمیهلم

طویمسون ذوق فراغ دل ناکامی فلک
خصم دیرینه مزی واقف راز ایتمیهلم

بیلیش همّتده عرق ریز حجاب اولمیهلم
وادئ کرم طلبده تک و تاز ایتمیهلم

دل جوری کبی خوان غمه راضی اوللم
چشم آزی نعم عالمه ناز ایتمیهلم

وصف لبکده نادره پرداز درسوزم
ناسفته گوهر صدف آز درسوزم

هر دلفریب نکتهسی حیرتفزای جان
گویا زبان چشم فسونساز درسوزم

بر نکته سنج شیشه اگر جان ویرر کلیم
تعریف سحر غمزهده اعجاز درسوزم

جبریل معنیه قلمم شاخ سدرهدر
مرغ خیاله شهپر پرواز درسوزم

جوری بو خوب طرز و بو نازک ادا ایله
هر شیوهکار دلبر طنّاز درسوزم

وصف لعل یارله پاکیزه گوهر درسوزم
جوهر جانیله قیمتده برابر درسوزم

فهم ایدر راز درونم گوش ایدن افسانهمی
ترجمان غمزهٔ چشم فسونگر درسوزم

همزبان اولسم نگاه غمزهٔ خوبان ایله
خنجر بهرام و یا شمشیر حیدر درسوزم

گفت و گو ایتسم مسیحای لب جانان ایله
مایهٔ فیض حیات روح پرور درسوزم

تشنه در ارواح معنی آب زلال نظمیمه
شعر جوری کبی گویا آب کوثر درسوزم

جمع اولور دللرده غم حال پریشانم دیسهم
دللری آشفته ایلر راز پنهانم دیسهم

برق آتشبار اولوردی جان و دل خرمنینه
شعلهٔ آه ایلیوب سوز داغ جانم دیسهم

همزبان اولورنجله چاک سینه زخم دل
غمزهلر دستندن آلنمز گریبانم دیسهم

عالمک بازار امیدی اولوردی بی رواج
خواجهٔ عشق اولالی بن کسب حرمانم دیسهم

مشتری خورشیده نازایلردی ای جوری کی
ذرّه دکلو مایهٔ اکسیر عرفانم دیسم

غمزه که کشف ایدرین رازمی ناچار اولسیم   چشمکه بیلدررین دردمی بیمار اولسیم
زلفکه بند ایدرین سلسلهٔ شکوایی   قنده بر عقدهٔ سودایه گرفتار اولسیم
لبکه عرض ایدرین حالمی می نوش ایتسیم   نکهکدن دیلرین عذرمی هشیار اولسیم
خالکه کوسترین سینه می قلبیم پرداغ   مژه که شرح ایدرین زخمی افکار اولسیم

سویلرین چاه زنخدانکه اسرار دلی
نی کبی جوری ایله همدم اولوب زار اولسیم

دامن زلفکه یوز سوردهٔ هرگاه نسیم   اولکشته یولکده نوله دللره همراه نسیم
نازایدردی چمنستان بهشته هردم   سبزه زار خطکه بولسه گذرگاه نسیم
طوقنوب کاکلکه دللری برتاب ایلر   کوره سن برکون اولور سوختهٔ آه نسیم
اوغرایوب طرّه که کلدکجه حریم جانه   جنبش فتنه دن ایلردی آگاه نسیم

عالم آشفته اولور آه دل جوریدن
طاغیدر رسته شکن زلفکی هرگاه نسیم

دله فکر لبکی مادهٔ خون ایده لم   غمزهٔ مستکه آنی می کلکون ایده لم
سحر چشمکدن امین اولمغه یوق برچاره   باری تعویذ خطکله آکا افسون ایده لم
نکهک حسن ادایی بزه تعلیم ایتسون   شیوهٔ نکته مزه دللری مفتون ایده لم
جذبهٔ حسنک ایله شوقمزی ایله فزون   عقلی اول شوقله رشک آور مجنون ایده لم

کوهر ایتمش سوزینی وصف لبکله جوری
وصف دندانکی بزده دُرِ مکنون ایده لم

شکفته گلشن دردم صباندن بلمم   نسیم آهدن اوزکه هواندن بلمم

نشط

نشاط بخش غمم رشک ایلر بو کیفیته عشق   اگرچه نشوهٔ جام صفاندن بلمم
انیس نغمهٔ دلسوز ناله در گوشم   سرود مطرب و صوت نواندن بلمم
حریص دولت عشقم نیاز پاش دلم   جهانده غیری امید و رجاندن بلمم
اسیر عشق اوللی غمدن اولدم آزاده   امید لطفله بیم جفاندن بلمم
نه غمزه دن متسلّی نه عشوه دن شاکر   دخی مراد دل مبتلاندن بلمم

مرادمی نه بیلور روزکار ای جوری
که روزکارده بن مدّعاندن بلمم

شیوهٔ چشم محبّتده گرفتارم بنم   فتنهٔ عشقم هوسده والهٔ کارم بنم
نازسر مستم سر برم خوابگاه غمزه در   چشم بی باک تغافلده نکهدارم بنم
اول بهشت حکمتم سرّ لب خوبانله   آب روی کوثر معنیده انهارم بنم
چشمهٔ دردم محبّت تشنه در هر قطره‌م   شعله ریز سوز دلده چشم خونبارم بنم
نخوت عقلم که ویرمم ذرّه جه عشقه وجود   هم نیه بیک عقلی مفتون ایلر اطوارم بنم
همّت فقر و فنایم کیم دم تجرید ایله   نام و کامی بی وجود ایتمکده آثارم بنم

جوری عیسی بیانم نکتهٔ جانبخش ایله
روح معنایه غذا در ذوق گفتارم بنم

سرّ دهان دلبر ایله مهر برلبم   راز درونی صقلمده غنچه مشربم
آیات عشقی کتب ایده لی لوح سینه‌یه   عقل هزار علم قوی ذهنه مکتبم
یوق ذرّه جه طریق سلوکده کرد ظنّ   صدق آور یقین دلم پاک مذهبم
شمع محبّتم که سحرگاه حشره دک   سوز درون صبحم و داغ دل شبم

جوری بو ساده رسمی کام و امید ایله
آسودهٔ مناقشهٔ بخت و کوکبم

خون دلی بزم غم جانانه کتوردم
عشق اهلنه صهبای حریفانه کتوردم

عشق آتشینه سینهٔ سوزانله کیردم
بن آتشی معبده کلستانه کتوردم

آچدم یولنی دیدهٔ خونابه فشانک
تا چاک کریبانمی دامانه کتوردم

ایتدم او قدر ایلدوکی نازه پرستش
اول غمزهٔ کافر دلی ایمانه کتوردم

جوری بو غزل تحفهٔ اقلیم بیاندر
معذور اوله یاران سخندانه کتوردم

پاشای فلک رتبه یه لایق دکل اما
بیک شرمله بو کوهری اول کانه کتوردم

بزم شوقه چراغدر کوکلم
سینهٔ عشقه داغدر کوکلم

نشر کیفیت محبت ایله
ذوق بخش دماغدر کوکلم

عشقه کارین سپارش ایلملی
کوشه کیر فراغدر کوکلم

هب علو بر کدر شکفته کلی
طرفه زیبنده باغدر کوکلم

عشقی پروانه ایتمش ای جوری
بر فروزان چراغدر کوکلم

نیجه بر نظمله دنیایه بلاغت صتهلم
واره لم نثر ایله مجلسده حکایت صتهلم

نیجه بر تازه زبانیله اولوب باده کذار
طرفه الفاظ مزخرفله نزاکت صتهلم

نیجه بر طالب و عرفی و شفایی دیه رک
آله لم دستمزه جوزکی ظرافت صتهلم

نیجه بر دخل ایده لم شعرینه استادلرک
فن اشعارده یعنی که مهارت صتهلم

نیجه لم عارف اولوب جمله بو سودادن الکر
نه فراستده کیاست نه ذکاوت صتهلم

چکه لم چهرهٔ معنایه ریا پردهسنی
غیری یوزدن کورنوب عالمه صورت صتهلم

کیمسه المز نه متاع هنری ای جوری
بر ده شمدنکیرو دنیایه کرامت صتهلم

شیوه در

فی حرف النون

شیوه در زهر عتاب غمزه کی تریاک ایدن
لطفنی انک دل عشاقه ادراک ایدن

قلبه قوتدر نکاه لطفی چشم شوخناک
هب او در شمشیر غمزکدن دلی بی باک ایدن

قهرمان بی اماندر چشمک اما عاشقک
بنجه قهر نکاهکدر درونن چاک ایدن

بیک دلک اقبالیدر بر ناوک مژکانکه
صنعتنده چشم تیر اندازکی چالاک ایدن

جوهر اجزای اکسیره جهانده نازایدر
راه استغناده جوری کبی جسمن خاک ایدن

راضیم دوران بنی برلحظه خندان ایتمسون
تنک غبار غصهٔ دهر ایله حیران ایتمسون

یا قمن کوچدم مرادم شمعی هرکز فلک
تنک شب تاریک غمده زار و کریان ایتمسون

اچمسون دل غنچه سن باغ جهانده روزکار
خاطرم تک کاکل کبی پریشان ایتمسون

در دله اولمک حیات جاودانیدر بکا
تنک طبیب دهر دون مسئله درمان ایتمسون

هر نه محنت چکدر رسه راضیم جوری فلک
تنک همان منت کش احسان نادان ایتمسون

خورشید یانر شعلهٔ آه سحریمدن
دوزخ سو نیور موج یم اشک تریمدن

ویران ایده لی خاطرمی کنج تمنا
هب کوهر حسرت دوکیلور دیده لریمدن

خاطرده اولور جلوه نما شاهد مقصود
رخسارینی پنهان ایدر اما نظریمدن

ساقی بکا لطف ایله صون اول رطل کرانی
کیم رفع ایده بار غم دهری اوزریمدن

غوغای قیامتله طولر عالم ارواح
جوری دم فرقتده اولان ناله لریمدن

نیجه بر رازینی دل سینه ده پنهان ایتسون
دم سیدر غمزه که تسلیم کریبان ایتسون

قو بلینسون نه ایمش درد دل بیچاره
غمزه که عاشق اولان بشنه درمان ایتسون

اولدی مجموعهٔ اسرار محبت کوکلم
زلفک آلسون اله اشرسه پریشان ایتسون

زلفک ایلرسه پریشان آنی جمع ایلمه قو
قدسیان هر ورقن نسخهٔ عرفان ایتسون

ایشیدوب نکتهٔ سر لبکی جوریدن
روح قدسی و قیوب دللری حیران ایتسون

یا واروب نفخهٔ صاحب سخنک مجلسنه
عرض اخلاص عبودیته عنوان ایتسون

هم او معجز نفسکده لب نطقی هر دم
لطف راز دل جبریله نمایان ایتسون

غمزه معتاد اولمسون آهنک تازه ایلسون
میلی وار در نغمهٔ ساز نیازه ایلسون

نوله هرگاه اولسه دل بازیچهٔ دست بلا
مبتلادر اول نگاه عشوه تازه ایلسون

جان ویروب عاشق اولورسه غمزهٔ مکرندن امین
یا فریب چشم شوخ دلنوازه ایلسون

زخم تیر غمزه یی کوسترمسون بی پاره دل
اچمسونلر ازین طبیب چاره سازه ایلسون

شعر استاده نظیره سویلسه جوری نوله
فیض او مرآتدن بو فنده امتیازه ایلسون

کلله مست اولمه نگاه ستم آمیزندن
ینه یکدر کرم غمزهٔ خونریزندن

چشمنی رنج خمار ایلسه گاهی بیمار
قان اکجر صو یرینه غایت پرهیزندن

خوابه وارسه یوزینه پرده ایدوب طرهٔ سنی
باشقه بر کیف بولور بوی دلاویزندن

دوش اول کیفله بر ذوقه دخی روحانی
دللرک نغمهٔ آه شغب انکیزندن

بویله خواب ایچره اولان هیچ اویانورمی جوری
عاشقک نالهٔ شبگیر سحر خیزندن

کل رویک ینه سیراب می ناب اولسون
گلشن جان و دل اول فیضله شاداب اولسون

آب و تاب فنک بزممزی گرم ایتسون
جام بلور اریوب شرمله سیماب اولسون

ایله مستانه نگاه ایله جهانی بیهوش
چشم بیدار هوس مست می خواب اولسون

عقده

عقدهٔ زلفکی حل ایله آچلسون رازم
ناخنک سینه شکاف دل پرتاب اولسون

جرعهٔ لعلکی صون جوری یه کیم فیضندن
سلک نظمه سخنی کوهر نایاب اولسون

دلدن آرام آلیجی دلبر زیباسن سن
ینه آرام دل عاشق شیداسن سن

زاهد و رندی قودک عشقکله بر شکله
بوالعجب شوخ دلارا بت رعناسن سن

کشور نطقه تبسمله بت دیری لیک
طرفه عیسی نفس و شوخ دلاراسن سن

سیر ایدن حسنکی بر لحظه ویرر غمزه که جان
کیمسه دیدار که طومزنه تماشاسن سن

نکهت ایتدی دل جوری یی آشوب جهان
غمزهٔ مستله شور افکن دنیاسن سن

کچه لی دل فلکک تن ایله سلواسندن
استمز بادهٔ روح مسیحاسندن

نشوهٔ عشقله فرق ایتمیه لی روز و شبی
اولدم آسوده جهانک غم فرداسندن

بنم اول واله بیهوش که یوق قدر خبرم
عالمک مغلطهٔ عارف داناسندن

رند هشیار دلم کیم بو فنا میکده نک
پاک در ساغرم آلایش صهباسندن

صورت حالمی بر شکله قودم ای جوری
آفرین اکا که آگاه اوله معناسندن

رفتاره کل اول قد سرافراز کورنسون
معنای قیامتده اولان راز کورنسون

بر خود دلبو رازمزی فاش ایدن اولدر
کزلنمسون اول غمزهٔ غماز کورنسون

آلسون نگهک دستنه پیمانهٔ نازی
دنیایه بلا فتنه یه دمساز کورنسون

بر کره نگاه ایله دل خسته یه کچدک
هر گوشهٔ چشمکده نیچه ناز کورنسون

کلسون دل جوری ایله گفتاره او دلبر
روح سخن و معنی اعجاز کورنسون

رند اولوب آل الكه زاهد ساغر پر باده‌دن　　محو اولنجه نقش قندیل تهی سجاده‌دن
فیض جام صافله آیینه ایله قلبكی　　قیل تماشا صورت معنایی لوح ساده‌دن
عارف اول صوفی اله پیمانه ال قو سبحه‌یه　　نكته فهم ایتمك دیلرسك سر خرق عاده‌دن
حامل راز قضا ایلر دل رندانه‌یی　　خوفه دوشمزلر انكچون فتنهٔ نازاده‌دن
عالم اطلاقده آسوده اول جوری كبی　　دوشمه قیده كفت و كوی بنده و آزاده‌دن

زلفده دل آسوده اولور صیدی صیاددن　　شم ایتمسه بوی نفس عشقی هوادن
فرق ایلیه مز عشقی هوادن دل عاشق　　پرپیچ و خم اولدقجه غم زلف دوتادن
عشق ایتدی هوای هوس زلفنی عجبی　　آزاده اولورمسه دل و جان بند بلادن
زلفی دوشورر دام هوایه دل عشقی　　سالم كچه مز اول بو كذرگاه قضادن
جوری كبی یكسان كوره‌لی عشق و هوایی　　بر نشوهٔ ذوق ایردی دله غمله صفادن

بلبل دل دم اورر بر گلشن جاویددن　　كیم سچلمز خاری گلدن گللری خورشیددن
اول خرابات كه بزرند قدح پیمایز　　رهگذار زنده گچلمز افسر جمشیددن
كیفن افلاطونه تحقیق ایلسك صهبانك　　هوشیار اولوردی عقلی شستی تقلیددن
دوش استعدادمز دل جامه‌دن لبریز　　كیم چكلمش تار و پودی رشتهٔ توحیددن
طینت جوریده بو قدر مایهٔ گرد وجود　　عالمه پاكیزه گلمش عالم تجریددن

غمزه‌سندن نكته طوتمز عقلی بیهوش ایتمین　　آشنا اولمز بو ذوقه خون دل نوش ایتمین
چشم مستی اولقدر كم حوصله مغرور كیم　　عرض حاله چاره بولمز نطقی خاموش ایتمین
یادینه گلمز نگاه شوخ بی پرواسنك　　بیم نازندن دل و جانن فراموش ایتمین

واردات

واردات غیب سویلر لبلری اولسه خموش　　لطفن ادراك ایتمز انك بیوشنی گوش ایتمین
طبع جوری كبی اولمز محرم اسرار دل　　بادهٔ عشقیله عقلن مست و مدهوش ایتمین

عشوه نطق ایتسه لب غمزهٔ مخمورندن　　مست اولور بیك دل و جان نكتهٔ مستورندن
كوكب فتنه‌نك احكامنی خالندن صور　　واقف اول زایچهٔ حكمتنه دستورندن
چشمی صهبای خم عشقه مربی اولسه　　چاك اولور جیب خرد نشوهٔ پرزورندن
آفتاب رخی كیم طره‌سنه تاب ویره　　رنگی فرق اولمز اولور سایه‌سنك نورندن
نوله مختاری غم دلبر ایسه جورینك　　نیلسون عاجز اولنجه دل مجبورندن

چشمی بر عشوهٔ عشاق نواز ایلمسون　　تك همان خوابكهن گوشهٔ ناز ایلمسون
هب نظر كرده‌سی ابدال فنا مسلك اولور　　دل نجه غمزه‌سنه عشق و نیاز ایلمسون
لبلرندن ایرشن آب حیات روحه　　خضر و عیسایه بیله واقف راز ایلمسون
جوهر عشقله همرنكی صفوت دیلین　　دل بر تابنی بی سوز و گداز ایلمسون
دامن همتی كوتاه كوررسه جوری　　دست امید و تمنایی دراز ایلمسون

دل جدا دوشمزدی هرگز خاكپای یاردن　　ایتسه استمداد اگر اول زلف مشكین تاردن
دور چشمكده خرابات اولدی شهرستان عشق　　رهگذار زنده گچلمز خانهٔ خماردن
خط رخسارگدن اولدی واقف معنای عشق　　نشوه‌دار حكمتنز كیفیت اسراردن
دل همای كاكل كله همجناح اولدی نوله　　استمزسه بال همت جعفر طیاردن
كلك جوری راز دلدن عالمی آگاه ایدر　　نطقه گلدكجه لسان غمزهٔ دلداردن

منزل مقصودی عشقک رهنماسیدر بلن
جای ذوقی اول طریقتک مشوسیدر بلن

مخزن کنج محبتدر دل ویرانمز
قدرین اول کنجینه نک جوهرشناسیدر بلن

لذت دنیایی بلمز عشقله حیران اولان
آنی دهرک مایل ذوق و صفاسیدر بلن

اهل حکمت عقلله حل ایده مز بو عقده‌یی
سر عشقی عالمک مشکل کشاسیدر بلن

وامق و مجنونه صور جوری کنار راحتی
ساحل دریای عشقک آشناسیدر بلن

وصفین ایدر هر دم او شوخک لب شکرشکنن
نوله دیکلتسه مذاق اهل طوطی سخنن

یاقیدی عالمی آه شررآلودم ایله
فلکک مینه پریشان ایده‌یدی انجمنن

آل پیراهن ایدرسه پراشوب جور جانان
کشتهٔ تیغ غمک قانیه بویانمش کفنن

بکا سیر رخ رنکین دلارا بدر
کلشنک نیلیه‌یین برک کل و یاسمنن

چهرهٔ زردینه بق ای یوزی کل جور نیک
کورمک استرسک اکر باغ غمک نسترنن

سر لعل دلبری روح روانکدن صقن
راز عشقی ای دل شوریده جانکدن صقن

کفر زلفن صقلیوب سینکده ایمانک کبی
ایلمه ظاهر عدوی بدکمانکدن صقن

یاردن قیلمه شکایت کیمسه‌یه چاک ایلسون
ویرمه رخصت ناله‌یه آه و فغانکدن صقن

تابش آه شررناکله دنیا یانمسون
صالمه آتش عالمه سوز نهانکدن صقن

صقله دلده قلمه یاره مهرکی جوری عیان
جوره باشلر اول مه‌نامهربانکدن صقن

اینجنمه آه ایدرسه دل زاره نیلسون
آه ایتمسون غمکله او بیچاره نیلسون

غمزک جفاده هیچ قصور ایتمدی دله
بیک یاره آچدی داخی او بیماره نیلسون

آچمزدی رازینی سکا دل دکمه حالله
براغ اولدی سینه‌ده هر یاره نیلسون

مردم

مردم لکیله چشمک ایدر آدمی اسیر
الدانمسونمی عاشق و مکاره نیلسون

هرچنده اولسه جوری یه راحت غمکله در
ذوق ایتمسونمی آندن اول آواره نیلسون

جانی عاشق وصل جانان اولمنیجه نیلسون
ذوقی آدم سینه‌ده جان اولمنیجه نیلسون

نوله برباد ایلسه عقل و قرار و صبری دل
اولمز آسوده پریشان اولمنیجه نیلسون

نار آهیله لباس یاندرن عشاق ار
چاک ایدر جسمن کریبان اولمنیجه نیلسون

غمزه سندن اولمکه بر چاره استر خسته دل
لبلریندن اکه درمان اولمنیجه نیلسون

زلفنه بند اولمسونمی جوری آشفته دل
عشقله آرامه امکان اولمنیجه نیلسون

اورب و شانه شکنج زلفنی اول دلستان آچسون
سر بازار دلده مشکله بر بردکان آچسون

بهای کوهر کفتارینی بلسونلر خریداری
التسونلر کلام سعی بلسونلر دلبر دهان آچسون

جوروب بند قبا کسن سینه سن عشاقه کوسترسن
در کنجینهٔ لطفن او شاه کامران آچسون

بنچه کوندر رخی مرآتی طوطی دل کورمز
بنچه کفتاره کلسونلر اول نه سوقیله دهان آچسون

شراب عشقله سرمست السیه جوری شوریده
حجابی رفع ایدوب راز دلن یاره نهان آچسون

فی حرف الواو

لب نوشین دکل چشمهٔ جان انجق بو
موردی آرزوی تشنه لبان انجق بو

نکته سنج اولسه لبک عیسی‌یه دیر روح امین
سکا بن سویلدوکم راز نهان انجق بو

حرف حرف سخنک بریره ترکیب اولسه
دیر کورن نسخه‌سنی سحر و بیان انجق بو

دقت چشم خیالیله کورنمز دهنک
رشح نوک قلم وهم کمان انجق بو

کوهر افشانلغ ایدر وصف لبکده جوری
آفرین طبعنه کنجینه و کان انجق بو

جام لبکدن ایرسه اگر کام آرزو
طوتلمزدی زهر حسرتله جام آرزو

خال رخنکه دانهٔ فتان امید اوله
عشاقه باغ جنتی اولوردام آرزو

تعجیل ایدرسه غمزه که جان ویرمه‌ده تولّه
صبر ایتمکه قومزدلی ابرام آرزو

یاد ایلدکجه طرّهٔ عنبر شمیمکی
دلده فزون اولور طمع خام آرزو

جوری سُتوده‌کلو کامدن ایتمش فراغ کیم
کلمز زبان خاطرینه نام آرزو

برطرف اولسه دیده‌دن کرد و غبار آرزو
ظاهر اولور نتایج نقش و نکار آرزو

عارفه ذوق شرب نشوهٔ جام کامدر
ایلر آنکله دایما دفع خمار آرزو

ناظر حال عاقبت سیرینه ایلمز هوس
اولنسه کلوسبز و تر باغ و بهار آرزو

برکه غنای فقرله ساکن کوی همّت
اولماسه شورمسافر راهکذار آرزو

نقطهٔ چرخی ایلمش حکمت صانع ازل
جوری یه مرکز صفا حلقهٔ مدار آرزو

فی حرف الهاء

کم اولدی عقلم او شوخک دهانی فکرنده
خیاله دوندی وجودم میانی فکرنده

ایرشدی ضعفه تنم خامهٔ بجره نال کبی
اوسیم ساعدک ای دل بنانی فکرنده

براتیدی خونله بغرم خدنک غمزهٔ یار
کمانه دوندی قدم ابروانی فکرنده

تردّد ایلمه طوت تیغ پاره کردنکی
اولورمی عاشق اولان باش و جانی فکرنده

غبار غصه‌الور عقلکی صقن جوری
او شوخک اولمه خط دلستانی فکرنده

کجدی دل راه طلبدن کام دنیادن بله
فارغ اولدم آرزولردن تمنادن بله

تشنه لب بیمارم اولسمده مداوا ایتمم
خضر و عیسادن دکل لعل دلارادن بله

حاصل اولمز برک و بار آرزو اهل دله
کلبن باغ ارمدن نخل طوبادن بله

ذوق دنیادن مذاق اهل دل محرومدر
ایلمز کامیدر نصیبی نوش صهبادن بله

ایرمدی سرمنزل امیده جوری بیر آه
کجدی امانه فلکدن عرش اعلادن بله

ذرّه ایسک ذرّهٔ خورشید عرفانز بله
خاک ایسکده خاکپای دلشناسانز بله

معرفتدر آدمی تمییز ایدن حیواندن
اگلرز بو نکته‌نک مغناسن انسانز بله

اهل دل قدرین نیچون فهم ایلمز صاحب غنی
روزکارک بویله ضعفندن پریشانز بله

اولمز ارباب دوله جمعیت خاطر نصیب
بز بو رازک مشکلی بیلمکده حیرانز بله

غم دکل جوری بزی نادان ایدرسه سفله دل
کوهر سلک قبول نکته سنجانز بله

آلتمز دادمز غمدن جهان پر عدل و داد اولسه
اولور دق بند بیداد غم کرد دندن آزاده

نثار آب روی خواهش ایتمکدن کاحلمزد
بنم اول کیسه‌یه دار ازهوس کیم مشتری حقیم

فلکله باشه چقمز بیک فریدون و قباداولسه
دل سرکشده فرمان فراغه انقیاد اولسه

رجای همتنه لایق جهانده برمراد اولسه
متاع آرزو بازار عالمده مراد اولسه

فلک معقوله اولسه عهد و پیمان ایلسک جوری
نه اول بیک درلو غم ویرسه دل بر لحظه شاد اولسه

صفا ایتیم جهانک هرکونی نوروز عید اولسه
بنم برایسکی دردم تازه‌لرشوق جدید اولسه

بنم اول روزه دار نا امیدی کیم اتکا ایتیم
هلال عیدی چرخک کونده بیک کره بدید اولسه

صلای رخصت عیش و صفایی استماع ایتیم
اگر کوش هلال عید بر کفت و شنید اولسه

اولور دم آفتاب صبح عیده ذرّه وش مایل
اگر فیضندن انک کوکب بختم سعید اولسه

تهی جام هلال عیدی کورمکدن تولور جوری
بکا پیمانهٔ لبریز صهبای امید اولسه

نوبهار اولدی چمن سبز و خرمتر ینه
موسم گلشن دم عیش دمادمدر ینه
مژده ای افسردگان سردی باد الم
گرمی خورشید جام باده محکمدر ینه
نغمهٔ دلسوز بلبل شمع بزم افروز گل
آتش انداز درون تیرهٔ غمدر ینه
اولمز اجرا شمدی حکم گردش چرخ کهن
تازه دور ساقی فرخنده مقدمدر ینه

ایردی گل دوری دونوب بر مراد اوزره فلک
ساغر صهبایی گردان ایده جکدمدر ینه

نوبهار ایردی صبا عیسی باغ اولدی ینه
بوی گل بادهٔ مغز دماغ اولدی ینه
باشلدی صوت بلندە سحری بلبل زار
چشم دل پرده در خواب فراغ اولدی ینه
ساقیا روغن قندیل دل و جانی گتور
محفل گلشنه هر لاله چراغ اولدی ینه
حیرت غنچه ایله خندهٔ گل عشاقه
مایهٔ خون دل و شعلهٔ داغ اولدی ینه

آب تاب دل جوریدن آلوب وایه فیض
روی گل رنگ قدح زینت باغ اولدی ینه

فصل پاییز ایرنسوب کهنه بهار اولدی ینه
داغ دل تازه لنوب لاله عذار اولدی ینه
وادی ایمن ایدوب دشت و دری برق حریف
هر سر شاخ شجر شعله نثار اولدی ینه
صحن باغی دوشندی فرش دو رنگیله صبا
رند یکرنگه عجب جای قرار اولدی ینه
یازدی اشکالنی انواع بهارک زر ایله
گلدی نقاش خزان نادره کار اولدی ینه

تازه لنسه گل داغم دمیدر ای جوری
باغ همرنگ رخ عاشق زار اولدی ینه

اولمسه غمزه‌ک دمادم یار و همدم چشمکه
ملک فتنه بویله اولمزدی مسلم چشمکه
اول نگاه فتنه انگیزه هزاران آفرین
فن سحری اوگره درهم غمزه که همدم چشمکه
ایتمسه آسایش قچن خلوتسرای خوابده
ناز اولور بیگانه اولمز شیوه محرم چشمکه

بویله

بویله ناز و شیوه دن خالی ایکن اما ینه
باقمغه طاقت گتورمز کیمسه بردم چشمکه

یالکز جوری دکل مفتون و آشفته سنک
بسته دنیا زلفکه دلخسته عالم چشمکه

شمع بزم ایلیوب اول ماه لقایی بو گیجه
شو قدر نوش ایده لم جام صفایی بو گیجه
تاب می آینهٔ ساغره پرتو صالسون
چرخ فرق ایلمسون ماه و سهایی بو گیجه
جمع ایدوب بر یره خوبانی ثریا گبی هب
کوکبه بصدره لم چرخ دوتایی بو گیجه
شعلهٔ جام صفا بزمگهی روشن ایدر
ماهدن استمز نور و ضیایی بو گیجه

تیره ایتدی غم هجران ایله روزین شب تار
جوری یه ایتمسون اول ماه جفایی بو گیجه

گوستررسه یوزینی شاهد امید بزه
جانی قربان ایدرز اول کون اولور عید بزه
برکه سرمست دم زمزمهٔ آه دلز
ایلمز هرگز اثر نغمهٔ ناهید بزه
حسنک آیینه سی سوز عشقده تجلی گیدرور
بکزه مز ذره جه بر وجهله خورشید بزه
خانمانسوز وجودز نیه عیسی نفسز
بویله سودا ایلدی سرمایهٔ تجرید بزه

سوزده جوری گبی استاد مسلم روشز
ایده مز کیمسه بو تعبیر ایله تقلید بزه

نیجه سویلشمک اولور چشم سخندانی ایله
دللری بلزم ایدر جنبش مژگانی ایله
سحر ایله هر بری هاروتی ایدر دلبسته
یکدل اولسه نگهی غمزهٔ فتانی ایله
نگهی سر قضادن دلی آگاه ایلر
گفت و گو نیده اولان نکتهٔ پنهانی ایله
چین ابروسی نه رمز ایتدوکن ادراک ایده
همنشین اولدی گوکل خنجر برانی ایله

غمزه سیله نه قدر چشمی نهان سویلشسه
ینه جوری ایشیدر گوش دل و جانی ایله

بر دل که همیشه سوز سینوز خاک رهکده
البته یر ایلر سر زلف سیهکده
رشک ایلمک دللره ممکنمی ملایک
کوردکجه خم زلفکی طرف کلاهکده
چقدقجه تماشایه او مستانه نکهله
رستم طوره مز قورشو که نظاره کهکده
جاندن کسر امیدنی عالم یقیشکدن
شمشیر قضا وار کبی سست نکهکده

مست می عشقم دو جهاندن خبرم یوق
جوری بو قدر لطفی اولورمش کنهکده

سرگشته جهان فتنهٔ زلف سیهکله
آشفته بلا جنبش پر کلهکله
سر لشکر ناز ایلیوب اول غمزهٔ بیچی
غارتگر ملک دل و دین اول سیهکله
کورسونلر نه قان آغلامش عالم الندن
بر لحظه ندیم ایله قضایی نکهکله
دللرده اولور سایهٔ قدرینده سرافراز
زلفک که بولور کاهی شرف خاکرهکله

سن جان کبی کل سینهٔ جوریده نهان اول
دل عالمی گزسون هوس جلوه کهکله

بو شکلده که وار اول طرهٔ پر چین اوزره
قورمی قلاب هوس دللری تمکین اوزره
زلفی رستملری بند ایلمکه همت ایدر
نیجه سن صالسه نوله غمزهٔ پر کین اوزره
خطیده سایهٔ زلفنده مهیا اولدی
چکمکه لشکرینی ملک دل و دین اوزره
نیجه مختل اولور ارکان دو عالم کورسن
اول ایکی فتنه بر اولورسه بو آیین اوزره

دل جوری کل خورشیده اولور سایه کن
زلفی کاهی که دوشر اول رخ رنگین اوزره

عاشق اولدرمه دیلسکده سن ایهام اوزره
کوزنده بیک قان اولور اول غمزهٔ قتال اوزره
فتنه صالمزدی سواد قمره سایه سنی
کاکلک دوشمسه کاهی و خط و خال اوزره
مندرج نقطهٔ خالکده رموز دل و جان
نسخهٔ حسنکی کوردک بز اجمال اوزره

کاه

کاه پیمانه کهی سبحه آلور رندی اله
قوسه لر غمزه و زلفک دلی بر حال اوزره

دل جوری کره زلفکی حل ایده مدی
تار و پود املی قالدی بو منوال اوزره

دل پاکی کورن اول کاکل پرتاب اوزره
قطرهٔ ژاله صانور سنبل سیراب اوزره
دوشور نیجه رخکه طرهٔ پرچینکی باد
مضطرب موج کبی کیره دوز آب اوزره
دکل ابرولرک اوستنده جبین پر تاب
نور در جامع حسنکده کی محراب اوزره
خط دکلدر یازلمش صفحهٔ رخسارکده
بلکه بر نسخهٔ حکمتدر ایکی باب اوزره

گرچه بو قدر سوزمک قیمتی اما جوری
بنه ترجیح اولنور گوهر نایاب اوزره

مست ایکن چشمک نگاه ایتمه عتاب نازله
صالمه آتش دللره تاب شراب نازله
سویلمک نیدی سکا کیفیت رازی دلی
چشم مستک اولمسه آلوده خواب نازله
ایلمز خون دل عشاقه غمزک التفات
حالم بشکلدر اول مست خراب نازله
سوزیتیشمز نکته ده کاهی نگاه شوخکه
کاه اولور بر نطق ایدر یوز بیک حجاب نازله

کرم اولوب بزمکده جوری تر زبان اولسه نه
باشلسک گفتاره سنده آب و تاب نازله

هم غمزه سی مستانه هم طره سی آشفته
وار ایسه او دلبر در کوکلمجه بر آلفته
اولمش او دل آشوبک بو ناز و بو شیوه له
هر طرزی پسندیده هر طوری پذیرفته
هر کوشهٔ چشمنده بیک نکته سربسته
هر غمزهٔ شوخنده بیک معنیٔ ناکفته
دوشمزمنه دستندن هرکز قدح عشوه
اول چشم خمار آلوده اولسه نه قدر خفته

نظم ایلر ایسه جوری در دهنی وصفن
نوک قلمی بویله چوق کوهر ایدر سفته

نوله یا مال ایسه دللر سر زلف سیاهنده — سرافراز اولدی فتنه سایهٔ برکلاهنده
قوایرسون فرق فتنه آسمانه دور زلفنده — سوزن سوزنک هجران افتاده دللر خاک راهنده
غم زلف سیاهیله دل آشفته نک اولدیکی — ملایک بال بسته طرهٔ پرتاب آهنده
طوپر دل کفت و کوی چشمنک معنالی اما — قالور حیرتده فهم نکتهٔ رمز نگاهنده

دل جوری نیجه آسوده اولسون کنج محنتده
بولور هر شب خیال چشم مستن خوابگاهنده

قدک که قیامت قوپار جلوه‌گر اولسه — آهم نوله یادیله قیامت اثر اولسه
آهسته خرامکدن اولور دل نیه آگاه — آشوب جهاندن نه قدر بیخبر اولسه
رفتارک ایدر عالمی محشر که فتنه — ملک دل عاشق نوله پرشور و شرر اولسه
صالنسه اولوب نخل کل عشوه اوقامت — افتاده سنک آهی نسیم سحر اولسه

جوی ایتمز ایدی یاد نهالکله سرشکن
جوریده اگر سیل بلادن حذر اولسه

قید مزیوق شکن طرهٔ جانانه ایله — اولدق آزاده بلادن دل دیوانه ایله
ایتمیین عقل و دلی بادهٔ عشقیله خراب — نیجه هم مشرب اولور غمزهٔ مستانه ایله
آشنای نگهی فتنه دن اولوردی امین — چشمی ناز ایتمه ده برکوز رسه بیگانه ایله
صانمکز کیم اوله دل فکر لبندن خالی — حشره دک دور ایدر اول باده بو پیمانه ایله

دل جوری اگر ال چکمز ایسه زلفندن
مدت عمری کچر کشده گیر شانه ایله

غمزک که ایدر تیغنی مستانه کشیده — بیک فتنه اولور گوشهٔ چشمکده خزیده
چشمک که ویره حکمنی بسملکهٔ عشقک — اولور دل پرغیرت مرغ طپیده
دنیایه ایدر سهم قضا کارینی آهم — تیر مژک اولدقچه دل و جانه خلیده

آه ایلسه

آه ایلسه زلفکده نهانی دل پرتاب — اظهار آثارینی هر موی خمیده

حسرت کش صهبای لبکدر دل جوری
کوثرده اولورسه قومز اول جام امیده

آتش عشق یار واردلده — پرشکفته بهار واردلده
شعله‌سی خانمان چرخی یقر — جوق نهفته شرار واردلده
ذره‌سی آفتابی تیره ایدر — بر مکدر غبار واردلده
جام مهری شکست ایدر اثری — شویله بر انکسار واردلده
کوی آواره کیده اولمغه خاک — همت برقرار واردلده
حرم کعبهٔ امیده چقر — کزلو بر رهگذار واردلده

دوشمکه یار عشقه ای جوری
شوق بی اختیار واردلده

کاهی که ایدر طره‌سی دامانی چیده — بیک دل صاریلور هر خم قلاب امیده
برنافهٔ پرمشک اوله هر قطرهٔ اشکم — اولسه هوس زلفی ایله خاکه چکیده
سویلیدی دلی غمزه‌سی ازم رشیدلکدی — اولدی ایکی مستانه سبب گفت و شنیده
لوح دله ابرولرینک نقشی چکلدی — اولدم که قلم بسمله یه ویردی کشیده

جوری کبی وصف لبنه ایلسم آغاز
اولور سخنم گوش مسیحایه رسیده

جمع اولدی جبین فتنه و مژکانلر اوستنه — تیر بلا یاغسه نوله جانلر اوستنه
چشمک خدنگ نازی دخی آتدی مژک — ایلر نشانه دللری پیکانلر اوستنه
دل تشنهٔ شراب کبی دوشمده مدام — یاد لبکله کوزدن آقن قانلر اوستنه
غمزک محرک اولمسه هر لحظه دست عشق — اولمزدی چاک زیر گریبانلر اوستنه

جوری کورنجه رخلرک اوستنده زلفکی
دوشدی سحاب آهی کلستانلر اوستنه

سودای سر زلفکله باشکده پر ایله / آشفته دماغ اول دلی آزاده سر ایله
یاقی سوز درونکله چراغ دل عشقی / عشاق پسند اولمغه لایق اثر ایله
آه ایتمز اول آهن دله تأثیر کرکسه / آمیخته شعلهٔ داغ جکر ایله
چک سرمهٔ شوق طلبی دیدهٔ جانه / کور خاصیتن بر دل آگه نظر ایله

جوری کبی ایتدکسه دلی دلبره واصل
وار عشقله کریان اولانه خنده لر ایله

آغاز ایدیجک غمزه لری مکر و فسونه / سرمایه ده جذبه اید عقلی جنونه
استاد قدر ناوک دلدوز قضادن / تیر مژه سن عالمه کوستردی نمونه
بر فتنه بروز ایتسه کمین نگهندن / تب لرزه دوشر پرده نشینان مکنونه
آرام ایده مز طره لرندن دل بیتاب / آتش زن آه اولمیجق دام سکونه

جوری نکته شوخی ایله ایتسه تکلم
افسانه لری پرده اولور راز درونه

دل اولمیجق خاکله یکسان قدمنده / چو قدن طولاشور طرهٔ پر پیچ و خمنده
اولمش سپه فتنه یه سردار او قامت / سیر ایت نه قیامت قوپه زیر علمنده
مأوی ایده لی سرلبی خانهٔ دلده / صد روح مسیح اولدی مجاور حرمنده
ایتدک نکه شوخی ایله طرح تکلف / بر نشوه بولور رستق نوله لطف و ستمنده

جوری بو قدر ایتمز ایدی معنی یی تسخیر
اقلیم سخن اولمسه حکم قلمنده

چشمکه نازاتیمکی هر دمده قانون ایلمه / نغمهٔ ساز نیازی پرده بیرون ایلمه

گاه

گاه لطف و که عتاب ایله نگاه ایتمه دله / دمبدم بیچاره نک حالن دکرکون ایلمه
شانه اورمه زلفکه صد چاک ایدرسن دللری / بر بلوک جمع پریشانه شبیخون ایلمه
عشوه لرله عاشقی جانه یرمه دهن یا کبر / در دین افزون ایلمه اما صبرین افزون ایلمه

عقله شاکرد ایتمه ای جوری دل دیوانه کی
قابل ارشادی محتاج فلاطون ایلمه

غمزه سی بحث ایلیوب هم سحر و هم اعجازله / عاشقی گاه اولدرر گاه ایلر احیا نازله
چشمنه بر نکته وحی اولسه دله الهام اولور / سویلشورلرسه نوله دایم زبان رازله
آلسه کاهی دستنه چوکان زلفن غمزه سی / فتنه قور میدانه باشن بیکدل سربازله
حیلهٔ چشمن نگاه شوخ ایدر فاش ایلمین / آشنا اولمزمی دلدار اویله بر غمازله

شعر جوری زبدهٔ سحر مبین اولدی نوله
اولسه مقبول و مسلم معنی ممتازله

طره سی اولدقچه پیوسته سر مژگانه / یوز سور رحسرتله دللر فتنه نک دامانه
بر نظرده ناوک مژگانی بیک دلدن گچر / وار ایسه برق نگهدن صو ویرر پیکانه
عشوه مایلدر دل عشاق مفتون ایتمکه / نوله سحر آموز اولورسه غمزهٔ فتانه
بر نگهله نازی سحر و شیوه یی افسون ایدر / آفرین اول چشم مستک مکرنه دستانه

شعر جوری نکتهٔ مضمون قدسی ادمه
رو یمال ایتمزدی معنی صفحهٔ دیوانه

دور زلفکده اولور بستهٔ سودا فتنه / بزم چشمنده ایدر کندویی رسوا فتنه
کاکلی قدی ایله اولسه برابر کاهی / اولور اندام دل آشوبی سراپا فتنه
یوریسه شیوهٔ رفتاری قیامت قوپارر / طورسه دنیایه صالار اول قد بالا فتنه
چشمنی بسته زبان ایلیسه افسونکر خواب / دل عشاقه اولور هر مژه کویا فتنه

نكهتى ذره كوى حكم نازاولسه — هر اداسنده اولور نكته ومعنا فتنه
مردم چشم هوسناك داغ دل عشق اولمش — ديرسم اول خال سياهه نوله يكتا فتنه

غمزه سيله دل جورى ايكى مست افتدر
كه ايدر آنلره هر كاه مدارا فتنه

مست اولدى بنه كوكلم صهباى محبتله — آشفته دماغ اولدم سوداى محبتله
كه عربده دلبر كه اشتلم اغيار — بلمم نيجه اولور حالم غوغاى محبتله
الدانمسه اولمز دل اول آفت زيبا كيم — همحال كورر چشمن سواى محبتله
آدم نيجه ميل ايتمز اول غمزه كيم اولمش — هر عشوه سى پرورده معناى محبتله

جورى نكه يار ه جان ويرمه ده بى باك اول
اثبات وجود ايله دعواى محبتله

چرخه باش اكمم اكر بايكيهم ذلت ايسه — بخته يلوارمم اكر واسطهٔ عزت ايسه
التفات ايلمزين دولته ده ذره قدر — زمرهٔ اهل دله شيوه ايدن دولت ايسه
نه قدر الحق ايسم همته ده نازاندرن — اسفلى پايهٔ اعلايه چكن همت ايسه
اعتبار ايلر ايسم شهرته كمنام اولان — مردم بى هنره شان ويرن شهرت ايسه

امتنان اوزره در احباب بيناى جورى
نه قدر لطف ومروتلرى بى منت ايسه

همت عشق اولدى باغمدن آزاد اولمغه — چكمسم حسرت نوله شمدنكير وشاد اولمغه
عاشقم اما مرادم يوق دل ودلداردن — بى هوس ايتيم تنزل قيس وفرهاد اولمغه
آشنا بولدم دل رسواى عشق ايله — خاطرمدن باشلدى مكر قضا ياد اولمغه
عالم عشقم خراب ايدر هميشه زيورم — طالعم ايتمش دلالت دايم آباد اولمغه
عشقمى حكمت عقلى سودا ايلدم جورى كبى — كلسون افلاطون ومجنوندن ارشاد اولمغه

زلفك

زلفك كه ساز فتنه يه اوتار بند اوله — عشقك نواى پردهٔ رازى بلند اوله
چشمك كه سحره باشليه افسون نازله — عقلك جنونه رغبتى حكمت پسند اوله
عشق ايلمزمى صومعهٔ زهدى يكده — غمزك كه بويله رند خدا شهلوند اوله
سرمايه لطف ايدر نكاهك كرشميه — سوداكران شهر بلا سودمند اوله

جورى ويررسه شعرينه دايم بولذتى
ذوق سخن دماغ معانيده قند اوله

يوق منت اقبالى سپهرك اوزرمده — پست اولسه نوله پايهٔ عالم نظرمده
پامال ايده لى عشقله كام دل وجانى — سوداى اميد اولمدى پاينده سرمده
اول خاكره وادئ معناى المكيم — صد چشمهٔ پرفيض صفا وار كدرمده
اول سالك سر منزل ناكامئ عشقم — بتمز خس وخاشاك هوس هكذرمده

جورى كبى ايتسم نوله انديشه لى حيران
هب صورت معنى كورينور نكته لرمده

ناطقه سويلتسه مز طبع سخندانم ايله — عاقله بحث ايده مز قوت عرفانم ايله
بنم اول ماى انديشه كه اعجاز مسيح — همزبان در قلم ساحر فتانم ايله
بخش سرمايه ايدر كان معانى يه سخن — كفت وكو ايتسه زبان كهرافشانم ايله
كشف اولور علم خرد نكتهٔ اشعارمدن — بلنور فن سخن نسخهٔ ديوانم ايله

كاشكى طبعمك امثالى بولنسه جورى
بنده كفتارده بحث ايلسم اقرانم ايله

قيس اكر قانون عشقك اولميه آهنكنه — مست شوق اولمقده ليلاى قومزدى رنكنه
نقش رسوايى مدار كام فرهادى كور — صورت شيرينى چكدى لوح نام وننكنه
منزل جيش محبت وادئ دلدر بنه — صغمز اول سيل بلا عقلك فضاى تنكنه

آفرین اول خرقه پوش تکیه‌گاه عشقه کیم / زیور اتیمز گوهر خورشیدی بالاهنگنه

پاکدر گرد سوادن سینهٔ جوری نوله / عشق و دل رشک ایلیه آئینهٔ بی زنگنه

ویرمز چرخ کدر آئینهٔ جامزه / قو نمادی گرد تعلق دخی دامانمزه
مطلع نور هدی یوز دویه مز کون و مکان / تابش پرتو خورشید درخشانمزه
منبع فیض خدا یوز ایره مز خضر زمان / قطرهٔ کوثر سر چشمهٔ عرفانمزه
خسرو و تختکه مملکت معنا یوز / اهل صورت کیره مز ساحهٔ دیوانمزه

آسمان هنر و معرفتز ای جوری / چرخ واقف اوله مز حالت دورانمزه

جانه کچدی تیر غمزک آه و زار اتیم سنه / زخمله طولدی درونم آشکار اتیم سنه
عار ایدر رسوا الغمدن یار کلمز یانمه / ترک رسوایی قلوب تحصیل عار اتیم سنه
بلورم که صبر ایدن هجره ایرشیور وصلنه / بونه سر در بیلمزین صبر و قرار اتیم سنه
یار فارغ غدرکا لطف اتیمه دن اما که بن / سومدن یاری فراغت اختیار اتیم سنه

کورمسم دولت یوزین قالسه ده قالسم جوریا / اعتبار ینمه جهانک اعتبار اتیم سنه

یوق هجره حد و غایت ایرمز ملال ایسه / اکسلدی صبرم آرتر امید وصال آیه
آواره قلدی عقلی اندیشهٔ وصال / هرکز نتیجه ویرمدی فکر محال ایسه
برحال ایله قومزدی گرچه هوای عشق / یکدر هوای غیر یدن اما نه حال ایسه
تا بلمعه زعشقله پاندی زمین دل / بن خاکه سایه صالمدی اول نونهال ایسه

دوشدی هوای عشقنه بر سرو قامتک / جوری عجبمی سایه صفت پایمال ایسه

بولسه

بولسه دل آواره اکلنمه بر چاره / مجنون کبی اولمزدی هجر ایله آواره
دل رام دکل صبره جان خود دکیه خنجره / اول دردله صد پاره بو هجرله بر پاره
بن ناخن حسرتله صد چاک ایده م سینیم / شاید کوریجک حالم رحم ایده اول مه پاره
کورمزسه کوزم هر کون خورشید رخ یاری / سیر ایلیه سن اشکم هر شب اوله سیاره

غدر اتیمه بکا جانا جان نقدنی آل دیردم / اما نیده بن جوری سوزکمز او غداره

دفع غم دلمزی کلدی کینه ایاغمه سنه / ساقیا بادهٔ نابی کتور ایاغمه سنه
انتظار قدم جام ایله مخمور کبی / کاشنک نرکسی با قمقده صوله صاغنه سنه
اثر سوز محبتله آچلدی لاله / تازه لک ویردی درونلرده اولان داغنه سنه
ایلدی لطف صبا فیض صفا ایتیاک / یاسمن سینه‌سنی باشلادی آچماغنه سنه
نفس سردی خزان ایتسه بهاری جوری / بو چمنزارده بلبل دینلور زاغنه سنه

فی حرف الیا

بولمغه رهکذر مملکت معنایی / بیشر و ایدینه لم همت مولانایی
تار و مار ایلیه لم طبلهٔ هستی تمام / روح عطاره ینه کدره لم نعمایی
دلمزنای صفت مخزن اسرار اولسون / آتشین آهله پرسوز ایده لم دنیایی
کیره لم تیغ قناعتله بو دم میدانه / سر بسر فتح ایده لم کشور استغنایی

مطلع شمس حقیقت اوله لم ای جوری / ذره یه صالمیه لم مهر جهان آرایی

نرکلو مست پر خواب اولسه چشم عشوه پردازی / ینه بر لحظه دستندن دوشمز ساغر نازی
عجب فتاندر اول غمزه که چشم شوخ کاه کاهی / اولور همدم محرم رازی ایدر هم مینه غمازی
اولدر هر دم حریم فتنه ده اول غمزهٔ شوخک / ستم همخوابی شیوه همنشینی ناز همرازی

نگاه تندی قصد غارت اقلیم جان ایتسه
تغافلدر اولان هم پیشواسی هم مهمازی

نه بیم فتنه وار جور ریده نه اندیشه غمزه
مسلمدر دل بی باکنه آیین سربازی

فلک عالیجناب و بخت سرکش یار مستغنی
تهی جیب هوس اول شاهد بازار مستغنی

فنا میخانه سنده جام کامی کیمدر ای مسن
که ساقی مست ناز و نخوت و خمار مستغنی

بزه صهباسنی مدح ایتمه ساقی جام گردونک
که اول صهبادان اولمشدر دل هشیار مستغنی

طبیبه مبتلای درد عشقک منتی بو قدر
عجب حکمت کا اوله بیماردن بیمار مستغنی

سپهرک صورت اقبالنه هر گز نظر قلمز
ایدر جوری کبی اهل دلی ادبار مستغنی

ناله ایلر دل غمگدن بیقرار اولمش کبی
راز پنهان درونی آشکار اولمش کبی

تازه داغ سینمی اول لاله رخ کوردی دیدی
عالم درد و بلاده نوبهار اولمش کبی

کشتی دل ساحل غمزه نگون اولمش یا توبه
بحر عشق ابحره مخالف روزگار اولمش کبی

اوج استغناده پرواز ایتمز اولدی مرغ دل
ناگهان بر چشمی شهبازه شکار اولمش کبی

سلک نظمی باشلدی جوری مزین قلمغه
گوهر گنج سخندن حصه دار اولمش کبی

ینه دور فلک احیا ایدوب آیین عیدی
کتوردی بر دم فرخنده نوروز ایله عیدی

جم نوروز ایله کیخسرو عید اولدی هم مجلس
فلک شوقیله گردان ایتسه در جام جمشیدی

قورلدی عید و نوروزک ینه بزم طربناکی
دکلدر ماه نو کوستردی دوران چنک ناهیدی

هلال عید صنمک حکم فیض شاه نوروزک
برات عشرته چکدی ینه طغرای تجدیدی

عروس عید ایله همصحبت اولدی شاهد نوروز
بو شوقیله مسیحا نوله ترک ایلرسه تجریدی

هلال شام عید و آفتاب صبح نوروزک
فیوضات صفای خلقه صوندی جام امیدی

صفای عید خرم شوق نوروز ایله ای جوری
درون عالمه ویردی نشاط ذوق جاویدی

راز پنهانز که فهم نکته دان بلمز بزی
نکته جانز که ادراک جهان بلمز بزی

معنی عقلز که مجنون درک ایدر اسرارمز
حکمت عشقز فلاطون زمان بلمز بزی

جزو خاکز مظهر کلدر بزم اوصافمز
عقل صافی جوهر نه آسمان بلمز بزی

اتحاد معنوی ممکنمیدر آنکله کیم
دیده سنده مردم و چشمنده جان بلمز بزی

بیک صفتله یاد ایدرلر ناممز جوری کبی
هم بو در تحقیق کیم صاحب کمان بلمز بزی

صوندقجه بزم عشوه ده ال جامه غمزه سی
خنجر فشان اولور دل بیچاره غمزه سی

بهرام کوره ایلسه مستانه بر نگاه
حاجت قومزدی چشم دلارامه غمزه سی

شمشیر باز عرصه که فتنه در نوله
اولسه حریص گرمئ هنگامه غمزه سی

مژکانلرینی درهم ایدر خوابه وارسه
شیران عالمی دوشورر دامه غمزه سی

جوری بنمله خون جگر ذوقن ایدر
طعن ایلر اولدی زندمی آشامه غمزه سی

دوشسه رخ خنده خال سیه فامه طره سی
آشوب و فتنه یی دوشورر دامه طره سی

خورشید و ماهی ایلر ایدی بر خمنده بند
کیرسیدی دست فتنه ایامه طره سی

کورمزدی صبح محشره دک کون یوزین جهان
پیوسته اولسه سلسله شامه طره سی

چشمندن آهوی ختنک بغری اولدی خون
کیدردی مشک چینه سیه جامه طره سی

هر بر شکنجی بیک دله جای قرار ایکن
جوری ینه قومزدلی آرامه طره سی

آسان اودکلو غمزه سنه فن ساحری
کیم بر کمینه صنعتیدر سحر سامری

بیک دل قهر سه چشمی نوله بر نگاهله
آغاز ایدنجه نازله امثال عشوه یه
روح کلامی گوستره لی عالمه لبی
سرگشته اولسه حلقهٔ زلفنده دل نوله
دنیا گورردی فتنهٔ خال عذارینی

اولدر فنون عشوه نک استاد ماهری
سویلر نگاه نکته گذاری نوادر
سویلنمز اولدی نطق مسیحک نازنی
زیرا انک نه اولی وار در نه آخری
دامان زلفی اولمسه هرگاه ساتری

جوری مسلّم اولدی بکا سوزده طرز خاص
اولسم زمانه نک نوله ممتاز شاعری

باشلسه نازه چشم مخموری
اولدی ملک دلی خراب ایده لی
گورمدی دور غمزه سنده گوکل
عاقبت اول نگاه مکارک

کشف ایدر راز مست ومستوری
چشمنک سعی فتنه مشکوری
شهر عشق ابتره بلبی معموری
عقل اولور مبتلای مسحوری

طبع جوری سخن سحر آمیزه
اولور اشکال معنوی صوری

فتنه یارک خال وزلفن دانه ودام ایلدی
چشم مستی رند عشقک کشف اسرار دلن
غمزه سی شهرت ویروب عقله جنون عشقله
دل نگاه شوخنک بر نکته سن تقریر ایدوب

خوابه واردی گوشهٔ چشمنده آرام ایلدی
زاهدی حسرتکش بر جرعهٔ جام ایلدی
ننگی رسوای جهان ناموسی بدنام ایلدی
مجلس بحث هوسده عشقی الزام ایلدی

طبع جوری بو بله معجز نظم روح آثارله
دللری ذوق آشنای سرّ الهام ایلدی

چشمنک گورسه دل جنبش مستانه سنی
گورمدم غمزهٔ مستی کبی بر رند خدا

رند عشقک نه بلوردی ره میخانه سنی
زهره آیینه ایدر استسه پیمانه سنی

زهادکر بزم نگاهندن آگورسه نشوه
زلفنی شوق رخی ولقد ایتمش پرتاب

دکشور بر قدحه سبحهٔ صد دانه سنی
که گورن بنجهٔ خورشید صانور شانه سنی

دل جوری نکهٔ شوخنه دمساز اولیلی
قدسیان مایهٔ راز ایلدی افسانه سنی

دلبره اولدی خط رخساری
چشمی بر اهل حال دلبر کیم
غمزه سی بر شکفته آفت کیم
قدّی بر نخل عشوه حاصل کیم
قطب یکتای خال دایر دایم
آفرین حسن خلق نازنیه کیم

تازه سودای نوگرفتاری
برگورر سرّ مست وهشیاری
راز دلدر همیشه گفتاری
تحفهٔ قدسیان اولور باری
عالم فتنه نک نگهداری
عشقه رام ایتدی عقل خودکاری

طبع جوری جوی معنیدر
جدول فیضدن اولور جاری

چشمک اوللی قبله که نشوهٔ مستی
زلفک که خروج ایلیه طرف کلهکدن
قدّک نه کیم سایه صالر خاک امیده
بر نکته بیان ایتسه زبانم دهنکدن

دوشدی دل زهره هوس بادهٔ پرستی
صدلشکر آشوبه ویرر رسم شکستی
افتاده سنه رفعت اولور بایهٔ پستی
قالمز دل موجودده کیفیت هستی

میخانهٔ راز نگهکدر دل جوری
تقدیر مهیا ایده لی بزم الستی

دلی وار کیم چشمی رندخانه بر دوشن ایتمدی
ذوقن ادراک ایلمز خون جگر له عشرتک
دل نگاه شوخنک مکر ندن آگاه اولمدی

عشق اودکلو دوشن ایدی الی نمد پوشن
اولکه دست غمزه سندن بر قدح نوش ایتمدی
تا خواص نسخهٔ عقلی فراموش ایتمدی

آفرین اول رند عشقه کیم دل هشیارینی　　فکر جام وصلله سرمست و مدهوش ایتمدی

نکتهٔ اشعار جوری فهم اولنمز سه نوله　　بویله گفتاری دخی بر سامعه گوش ایتمدی

همتم کام جهانی لازم کار ایتمدی　　غیرتم چرخه نیازی موجب عار ایتمدی

اول گدای ناز پروردم که آواز کرم　　چشم خواب آلود استغنامی بیدار ایتمدی

عالمک امساک لطفندن نوله ممنون ایسم　　گونه گونه آرزولردن خبردار ایتمدی

آلمادی دل جام عشق و سبحهٔ زهدی اله　　قید سامان وجودی کندویه بار ایتمدی

کلک جوری اولمینجه طوطیٔ نطقه زبان　　صورت مرآت معنی بویله گفتار ایتمدی

زلفک هوسی دللره بر درد سر اولدی　　سودای محبت نه عجب فتنه گر اولدی

دلدن خبر غمزه کی آلمق نیجه ممکن　　اول کندوی اول یتورب بیخبر اولدی

بر شمع آرا دار و رخسار خط آور　　کیم سوختهٔ رشکی چراغ سحر اولدی

چشمک قودی بر نظره ده دل حالنه عقلی　　تحسین اکا کیم سحری کرامت اثر اولدی

گتدکجه گوزلنسه نوله شاهد طبعم　　جوری اکا عشاق خدادن نظر اولدی

نکته یوق سرعده دهنکدن غیری　　کیم بیان ایلر او رازی سخنکدن غیری

وارمی میدان هوسده الکلمز بر گوی　　نه قدر همت اولنسه ذقنکدن غیری

قنی بر گل کاوله بر کنده آنک نکهت جان　　تن پاکلده اولان پیرهنکدن غیری

بر سمن وارمی که بی شبنم اوله تازه و تر　　بو لطافتله او نازک بدنکدن غیری

طوطیٔ طبع سخن گستر ینی جور ینک　　سویلدر یوق لب شکرشکنکدن غیری

اهل

اهل چمنه بیر خزاندن نفس اولدی　　کیم هر برینک تکیه گهی خار و خس اولدی

ازهار خزان دیده فنا ویردی قلوبه　　ارباب صفا تارک برگ هوس اولدی

گلشنده ایدوب باد خزان نخوتن اظهار　　اوراق گله رغبت پر مگس اولدی

نرگس نه عجب ساغرینی ایلیه پنهان　　زیرا که خزانشحنه و صرصر عسس اولدی

ترک ایتدی دیار چمنی بلبل شیدا　　گل گتمکله گوردی که نه بیکس اولدی

گلزاری صبا ایلدی پر توده خاشاک　　مرغان چمن جمله اسیر قفس اولدی

جوری دله بر فیض جدید ایردی بو دمده　　داغ کهنی رشک گل تازه رس اولدی

لم

تاریخ نوشتن چهار صد کلمات چهار یار گزین رضوان الله علیهم اجمعین

صدف جانده اولدی دُرّ ثمین   کلمات چهار یار گزین
اولدی هر بر کلامی صدّیقک   ترجمانی لسان تحقیقک
فهم ایدن رتبه سن او سلطانک   مظهری اولدی صدق و ایمانک
سخن دلپذیری فاروقک   یعنی اول افتخار مخلوقک
اولدی تأیید قوّت اسلام   دخی تأکید حجّت اسلام
ایتدی قول لطیف ذوالنورین   لوح دیباجهٔ شریعتی زین
نکتهٔ پاک جامع القرآن   اولدی تفسیر آیت ایمان
حکمت آمیز اولوب کلام علی   گوستررسرّ صنع لم یزلی
گوهر پر خزینهٔ علمک   بابی اولدر مدینهٔ علمک
اولدی بی اختلاف چون و چرا   جمله دن معتبر کلام خدا
بعده سر بسر حدیث رسول   اولدی بی شک مسلّم و مقبول
صکره دن چار یار ذیشانک   یعنی اول چار رکن ایمانک
سوزلری بربرندن افضلدر   گندولر بربرندن اکملدر
سنّتی بلدک ایسه واجب ایله   سوه گور بونلری مراتب ایله
افضل الناس بعد فخر بشر   اولدی بو بکر و صکره اولدی عمر
فهم اولندی مراتب شیخین   بویله در داخی رتبهٔ ختنین

صدقله

صدقله حبّ چار یار کرام   اولدی زیب عقاید اسلام
منّت الله که بو عبد فقیر   یعنی جوری کمترین و حقیر
صدق پاک و خلوص نیّت ایله   عزّت و احترام و رغبت ایله
یازوب اولدم بو نسخه یه مالک   سعی ایله منزله ایرر سالک
یازیلوب چونکه اولدی نسخه تمام   وقت تحریرین ایلیوب اعلام

دیدی تاریخنی بو عبد ضعیف   ۱۰۴۰
کلمات چهار یار لطیف

تاریخ جرید انداختن مرحوم و مغفور سلطان مراد خان علیه الرحمه

داور عالم معزّ الدوله خاقان جهان   حضرت سلطان مراد اول پادشاه دادگر
سلطنت تختن مشرّف ایده لی اقبال ایله   گوهر ذاتی جهانی ایلدی پر زیب و فر
طبع پاکی اولدی مرآت جمال ذوالجلال   اندن ایلر عالمه الطاف حق عرض صور
حسن خلقی حیرت افزای دل صنف ملک   وجه پاکی نور بخش دیدهٔ نوع بشر
لوح محفوظ درونی نسخهٔ سرّ قضا   صحف مستور دلی فهرست احکام قدر
یاد اولنسه مجلس اوصاف عدلنده اگر   قصهٔ داد فریدون داستان مختصر
قهری برکشورده بسط ایتسه بساط کارزار   یوق بهایه صاتلور جنس متاع شور و شر
حفظی بر اقلیم پرآشوبه اولسه پاسبان   پاینه زنجیر اولوردی فتنه نک خوف و حذر
شعلهٔ شمشیری برق اورسه دلندن دشمنک   صاچلوردی خرمن عمرینه چشمندن شرر
دایما فکرنده استیصال خصم چاریار   دمبدم سرپنجه سنده قبضهٔ سیف عمر
کم اوله مشتهر دهر اول سلطان بی همتا کبی   زیور عرفانله آراسته یکتا گهر
خوش نویس و عارف و اهل دل و صاحب کمال   هر کمالک مظهری هر معرفتدن بهره ور
ناوک انداز و جرید افکن سلحشور و دلیر   قهرمان جنبش نریمان هیبت و رستم سیر

پادشاه عالم و صاحب قران روزکار   زینت دیباچهٔ شهنامهٔ فتح و ظفر
تا ازلدن هر هنر اولمش مسخر طبعنه   هم مسلم المیش ذاتن خدا هم معتبر
جمله دن اسکی سرایی غزله تشریف ایدوب   ایلدکده دولتیله اول مقامی مستقر
بیت معمور اولدی فیض مقدمیله اول سرای   بیربیر کلدی ملایک طوفنه دیرسم اکر
روضهٔ جنت مثالنده او جای خرمک   دستنه آلوب جرید اطرافی ایلرکن کذر
ایتدی پاینداز او سرو سرفرازه سایه‌سن   بر درخت جوز کیم افلاکه چکمش قدی سر
ایلدی برتابی منزلدن جریدن شویله کیم   لرزه‌ناک اولدی هوای جنبشندن او شجر
آشدی بالای درختی اولدی کتدکجه بلند   اژدر پرآن کبی آچدی هواده بال و پر
کچدی سلطان بایزیدک جمعه والانی   تا حرمده اکه دامان منار اولدی مقر
یوز درم مقداری بر چوب کرانی بی تعب   چوق هنرورلردن آتمق بو یله انصاف اولنسه کر
آلتی درهم تیر چقیه بر کمان سختدن   باد صرصرله بو دکلو منزله آنجق کیدر
حضرت باری تعالی عمرین افزون ایلسون   کورمسون مرآت طبعی ذره‌جه کرد کدر
آفرین ایتدی زمانه قوت بازوسنه   عالمک مقبولی اولدی بو پسندیده اثر

دیدیلر جوری کبی تحسین ایدوب تاریخنی
بارک الله ای مسلم داور و صاحب هنر
١٠٤٤

تاریخ جرید انداختن مرحوم سلطان مرادخان علیه الرحمه با فرمان

حضرت سلطان مراد برهمن کیم صنع حق   ذات پاکن ایلمش صاحب کمال ذو فنون
شرح اولنمز جوهر طبع لطیفی حشره دک   قلمش جبین فلک و صفنده تحریر متون
اول شهنشاه قوی بخت و بلند اقبال کیم   قدر کردونی علو قدری ایدر پست و دون
پادشاه کامران کیم سپهر چقدقجه اولور   مختصر چتر همایونی سپهر نیلکون
عون لطف بشسه تا چیره بخش روز ایدر   دست قهری قهرمان در ستمی ایلر زبون

آسمان جنکه اولسه شعلهٔ شمشیری برق   غرق ایدر بر دمده ملک دشمنی طوفان خون
حلقهٔ بند کمندندن خلاص اولمز عدو   پیچ و تابه لسه ایدوب اندیشهٔ مکر و فسون
اول جهاندار و رکه ایلر خاکپاین روزکار   پادشاهان جهانه دایما کحل عیون
سیر ایچون کلدکده بک قوز باغنه اجلاله   پایینه یوز سوردی جولر ایتمیوب صبر و سکون
قوردیلر پیش سرایه بر معلا سایبان   ایلدی آنده وجودین تابکیمادن مصون
کاه خشت و که جرید آلوب الیه اله   قوت صاحبقرانیسن ایدر کن آزمون
آتدی اول بر دن جریدن بر بازو کوستروب   قرشوسنده اولدی منزلکاه اکا مرمر ستون
عدا اولندی بعد میدانی یوز اوتوز بش ذراع   ابرمیه اول منزله باد اولسه تیره رهنمون
بر جیم توغی پریشان ایلسون هر فتنه‌یی   مهچهٔ رایاتی اولسون خصمنه داغ درون

صد قلهٔ جوری دعا ایدوب دیدی تاریخنی
قوت بازوی سلطانی قله مولا فزون
١٠٤٢

تاریخ ولادت شهزادکان مرحوم سلطان مرادخان با فرمان

منت الله ننه سلسلهٔ سلطنة   زیب و فر ویردی ایکی کوهر بی‌مثل و عدیل
ایتدی یکتا خلف دولتی مسرور البال   ایکی شهزاده ایله بر سنه‌ده زیب جلیل
نیجه یکتا خلف اول فخر اصالتکه فلک   کورمدی کوهر آباسی کبی اصل اصیل
خان مراد اول شرف دودهٔ عثمان کیم   درهٔ افسر ایدر نور فزای اکلیل
او شهنشاه معظم که لب عزت ایله   آسمان دامن اجلالنی ایلر تقبیل
حق بویکیم اول ایکی فرزند کرامی کهرک   وجه پاکنده عیاندر اثر حسن جمیل
لطف صورتله بری روح مصور تمثال   فر بهجتله بری نور مجسم تمثیل
ویره لر بهر بری ایام حیاته رونق   تا فلک دور مه و سالن ایدرکچه تکمیل
اولدی تاریخ ولادتلری جوری بود عا   یا الهی اوله شهزاده‌لرک عمری طویل
١٠٤٦

تاریخ فتح بغداد در زمان مرحوم سلطان مراد غازی ابو المغازی

حضرت سلطان مراد اول خسرو صاحبقران	کیم ایدر زر مس کوزلر رستم دستانی
اول شهنشاه ظفر یاور که منصور ایتدی حق	هر ندم کیم ایلدی قصد غزا عزم جهانی
دشت بغداده ایرجه شوکت و اجلال ایله	قوبدی کرد لشکرندن هر طرفده کرد بادی
طوتدی صحرایی شرار نعل اسپان سپاه	اولدی رشک آسمان پر کواکب اول سوادی
کلدی استقباله جیش نصرت و جند ظفر	قلدیلر فرماننه حکم قدر له انقیادی
پیشگاه قلعه یه ایتدی صلا تبله نزول	باشلادی جنکه قیلوب عون خدایه استنادی
ایردی چونکیم اربعین کامله ایام حرب	فتح باب ایتدی جناب حضرت رب العبادی
جنک ایله بغداد آلنمز دیرلر ایکن عاقبت	ضرب ایله فتح ایلدی شاهنشه رستم نژاد
کچدی جمله عسکر شاه عجم شمشیردن	اولدی نهر دجله غرق خون ارباب فسادی
همت سر امام اعظم اولدی کارکر	عالم معناده ایتدکده بو امره اجتهادی
قبضهٔ تسخیره کیردی سیف ایله ملک عراق	دست حکم آفضیلتن چقدی کیبار اول بلادی
صولت سلطان غازی دایما افزون اولوب	قوت بخت جهانکیرین ایده مولا زیادی
طولدی اطراف جهانه مژدهٔ فتح و ظفر	نوله اولسه خاص و عامک خاطری مسرور و شادی
کوش ایدوب جوری ایدرکن وجه تاریخی خیال	ایلدی هاتف بو بیتی کوهر کوش فؤادی

١٠٤٨	عسکر شاهی دوشنجه فتحنه تاریخ اولور آلدی بغدادی عدودن جنک ایله سلطان مراد

تاریخ تخت سیمین مرحوم سلطان مرادخان با فرمان عالیشان

آلهی حضرت سلطان مراد اول خسرو غازی	اوله تا روز محشر زیور تخت جهانبانی
آلهی عزتک حقیچون اول خاقان عالیشانک	جهانه کوهر ذاتیله ویرسون زیب و عنوانی
آلهی دولت و اقبال ایله عمری فزون اولسون	وجودیله شرف بولسون سرای قصر و ایوانی

اویکتا

او یکتا پادشاه عالم آرای فلک مسند	که هفت اقلیمه ویردی رونق و فر شوکت و شانی
بو عالی تخت سیمی اندوز زیبایه و پر زینت	کمشدن اولدی زیبنده ستون چار ارکانی
عجب وضع ایتدی حقا طرح حسن اسکندر عالم	مجلا قبه‌سی آیینه در کویا که طولانی
ایکی تاریخ ایدوب اثنای تعریفنده ای جوری	دیدی بو مطلعی کر و بیان عرش رحمانی

١٠٤٩	سریر سیم قبه مسند والای سلطانی معلا قدر و اعلا پایه اورنک سلیمانی	١٠٤٩

تاریخ خاص اوده با فرمان مرحوم مرادخان

حضرت خاقان والا منزلت سلطان مراد	کیم سرای قدرینه رشک سپهر نه قباب
خاص اوده آثار لطافیله آبادان اولوب	زیب و فر ویردی اکا اول خسرو کردون جناب
حبذا مأوای خرم کیم بهار نقشنه	پاره شور اولسه کواکب نرکس و کل آفتاب
حبذا بیت معلای فلک بنیاد کیم	جرم خورشید اولمش آنده حلقهٔ زرین باب

١٠٤٢	اول سعادتخانه‌نک جوری دیدی تاریخنی دولت آباد و مقام پادشاه جم جناب

تاریخ قصر مرحوم سلطان مراد

جناب حضرت سلطان مراد آسمان مسند	که درکاهی اولور جای شرف شاهان دنیانک
سعادتله بو قصر دلکشایی ایلدی بنیاد	نوله همپایه اولسه قدرله تخت سلیمانه
آچلسون طبع پاکی کل کبی دایم بو منزلده	جمالیله سرای عامره دونسون کلستانه

١٠٤٤	بو نزهتکاه زیبانک دیدی تاریخنی جوری زهی قصر همایون و بلند ایوان شاهانه

تاریخ خاص اوده

حضرت سلطان مراد دین پناه	اول فلک مسند شهنشاه جهان

خاص اوده تعمیرینه همت ایدوب — ایلدی هر کوشه سن رشک جنان
قلدی ارکان بناسن کارکیر — ویردی هر بر طاقی کردوندن نشان
پایه سی کرسی و بنیانی رفیع — سقفی عرش و آستانی آسمان
کونده اوج اخلاص ایله برقاچ تحجیر — اوقیوب صد قبله آنده ساکنان
حضرت سلطان مراد غازیه — ایده لر اهدا ثواب هر زمان
وصف ایدوب جوری دیدی تاریخچه — بیت معمور اولدی بو عالی مکان ۱۰۴۹

تاریخ بیضه بافرمان

حضرت خان مراد ذیشانک — هر هنرده اولور کمالی عیان
جمله دن بر تفنک ایله حالا — که طقوز درهم ایدی بی نقصان
اوردی بو بیضه یی سهولت ایله — اولدی فندق یری شکسته همان
آتدی قرق دورت ذراع یردن آنی — زور بازوسنه تیر بو نشان
دیدی تاریخنی کوروب جوری — آفرین ای دلیر سام اقران ۱۰۴۹

تاریخ غروش بافرمان

فتح ایدوب بغدادی غازی خان مراد — چون دیار بکری قیلدی مستقر
آنده آتدی آلتی درهم بر تفنک — بو غروشه ایلدی ضربی اثر
عدد اولندی اوتوز اوچ بوچق ذراع — طول میدان نشانی سربسر
دیدیلر تاریخنی ایدوب دعا — قوتک اولسون مزید ای نامور ۱۰۴۸

تاریخ جلوس مرحوم و مغفور سلطان ابراهیم خان علیه الرحمة و الغفران

ینه قدر و شرف بولدی سریر ملک عثمانی — ایرشدی آفتابه آسمانه افسر و دیهیم
ینه اقلیم رومه بر شهنشاه اولدی اسکندر — که فخر ایلر وجودیله شهنشاهان هفت اقلیم
نه شاهنشه فریدونلر اولورلر خاک درکاهی — نه اسکندر سلیمانلر ایدرلر شاننه تعظیم

عدالت حکمنی اجرا ایدوب تا حشره دک اولسون — فلک فرماننه تابع زمانه حکمنه تسلیم

یازلدی رسم عثمانی ایله تشریف تاریخ
جلوس پادشاه دادکر سلطان ابراهیم ۱۰۴۹

تاریخ قصر مرحوم جنت مکان سلطان ابراهیم خان بافرمان عالیشان

خسرو ملک جهان حضرت خان ابراهیم — که ویرر سلطنته عز و شرف اقبالی
نوله دورنده زمان بولسه سعادت که اودر — عالمک داور سعد اختر فرخ فالی
براشور اولسه او شاهنشه والاقدرک — آسمان پرده باب حرم اجلالی
ویردی بو قصره شرف قیلدی بناسن تجدید — بیت معمور دیسم اکه دکلدر خالی
اولدی بر قصر مزین که تماشا ایدنک — هر دم آرتر فرح قلبی صفای بالی
سلسبیلندن آقن آب حیاتک وصفن — دیسه لر خضره اولور تشنه لب و میالی
متیمن ایده حق پادشه ذیشانه — عمری افزون اوله خرم کچه ماه و سالی

دیدی فرمان ایله تاریخ بناسن جوری
نزهت آباد جدید اولدی بو قصر عالی ۱۰۵۱

تاریخ قصر دیکر مرحوم سلطان ابراهیم خان

سند آرای سعادت پادشاه جم سریر — فر بخت سلطنت سلطان ابراهیم خان
بو مقامی دولت و اجلال ایله تشریف ایدوب — ایلدی فیض صفای مقدمیله کلستان
لطف طبعندن اولوب مایل بو جای دلکشه — قیلدی بر زیبا مسیره ایتدی بر عالی مکان
بر بهشت آباد عالی اولدی کیم میداننک — کسب ایدر فیض صفاسندن لطافت آسمان
کلشن خرم کلی دلکش هواسی جانفزا — ساحه جنت نشاطی روح بخش و جاودان
ایتدیلر طرح بناسن امر عالیشان ایله — اولدی میدانی بو عالی قصر ایله صحن جنان
یا الهی اول شهنشاهک اولوب عمری فزون — قلبنه ویرسون فرح سیر و صفالر هر زمان

کاهی قصر دلکشادن ایلسون سیر جرید
کاهی میدان ایچره اولسون رخش ایله چابک عنان

بو مفرح منزلک جوری دیدی تاریخنی
سیر ایچون اولدی بنا بو قصر سلطان جهان
سنه ۱۰۵۱

تاریخ ولادت شهزاده سلطان محمد خان طول الله عمره و دولته

شهنشاه جهان سلطان ابراهیم ذی تمکین
سعادتله اوددر زینت فزای مسند اجلال

اوشاهنشاه عالم کیم علو قدر و شان ایله
ایرشدی آسمانه پایهٔ تخت اولدی عالی العال

اوشاهنشاه ملک آراکه گردون دور عدلنده
دونوب وفق مراد اوزره جهان ایلدی خوش تحال

بحمد الله که اول عالی نژادک صلب پاکندن
کلوب بر شاهزاده دولتی ایتدی هما اقبال

زهی شهزادهٔ سعد اختر و فرخنده طالع کیم
قدوم میمنت آثارینه عید ایلدی رو مال

ضیابخش اولمغه شب چراغ کوهر ذاتی
فروزان اولمدی شمع شب آرای مه شوال

صفای مقدمی عید مکرر اولدی دنیایه
مسترله درون عالم اولسه نوله بالامال

اولوب شاهنشه عالمپناهک دولتی دایم
میسر ایلیه جمله مرادین واهب الآمال

ایده شهزاده نک عمرین زیاده حضرت مولی
طوته ملک جهانی آل عثمان صد هزاران سال

دعای خیر ایله جوری دیدی شهزاده یه تاریخ
اوله سلطان محمد آفتاب مطلع اقبال
سنه ۱۰۵۱

تاریخ کشتی مرحوم سلطان ابراهیم خان با فرمان عالیشان

شهنشاه معظم حضرت سلطان ابراهیم
که اولدر پادشاه بحر و بر دارای ملک آرا

تماشا ایتمکه دریای اسکندر کبی کاهی
مجدد بر قایق یاپدردی کیم اولدی عجب زیبا

زهی شاهانه کشتی کیم کورنجه رسم زیباسن
پسندندن قوبلق چکدی فلکده غرهٔ غرا

زهی دلکش سفینهٔ پر صفا زینت فزا زورق
که لایق در نثار ایتسه اکا کوهرلرین دریا

دکلدر آسمانده ماه نو سیمین دومندر کیم
اولور لازم دیو تمش فلکده اول فلک ایچون پیدا

یورر

یورر کن هیئات مجموعه سیله روی دریاده
کورن صانور هواده پر و بال آچمش اوج عنقا

مکر خورشید عالمتابله چرخ چهاردر
فجنده قبهٔ زرین ایله اول مسند والا

ایدر اوستنده اول آلتون فخر آفاقی پر انوار
چراغ آفتابی آنده وضع ایتمش قضا کو یا

درون قبه سنده اول کشیدن تختهٔ ابقیسک
بر آیینه در کیم کورینور دنیا و ما فیها

که اول آیینه لردن کاه کاه اسکندر دوران
صفای قلبله سیران ایدر دنیایی سرتاپا

محصل بویله بر زیبا قایق طرح ایتمدی شاهان
مزین سیم و زر ایله بدل بی مثل و بی همتا

همیشه تا کره بحر فلکده زورق خورشید
همیشه تا طوره آب ایچره کشتی زمین برجا

اولوب فرمانی جاری بر و بحره اول شهنشاهک
ثبات سلطنتله عمرین افزون ایلیه مولی

دعای پادشاهیله دیدی تاریخنی جوری
مبارک اوله یا رب یمن ایله نوزورق زیبا
سنه ۱۰۵۴

تاریخ قصر دیگر مرقوم سلطان ابراهیم خان با فرمان

شهنشاه معظم حضرت سلطان ابراهیم
سعادتله بنا ایتدی ینه بر قصر والایی

تعالی الله زهی قصر همایون فلک پایه
که بنای قدر فرش ایتمش اکه عرش اعلایی

زهی عالمنما بالا رواق آسمان منظر
که روشن کوسترر هر جانبی اطراف دنیایی

نه معمار خرد کوردی نه رسام خیال الحق
بو دلکش طرح زیبایی بو رسم بهجت افزایی

اوشادروان سیمین و مجلای منصبدر
فلکه کاسه ایتسه آفتاب عالم آرایی

مکر هر لوله سی بر چشمهٔ دلجوی جنتدر
ایدر جاری مسلسل آب تسنیم مصفایی

مفرح دلگشا بر نزهت آباد لطیف اولدی
که دنیا کورمدی بویله مقام جنت آسایی

او سلطان جهانک مد عمری مزید اولسون
بنا ایتسون هزاران بویله ایوان معلایی

دعا ایدوب دیدی بنیادینک تاریخنی جوری
مبارک ایلسون مولی بو عالی قصر زیبایی
سنه ۱۰۵۰

تاریخ قصر و سلسبیل با فرمان مرحوم سلطان ابراهیم خان

آفتاب سلطنت سلطان ابراهیم خان / کیم او در نور جهانتاب هدی ظل خدا
اول شهنشاه معلی قدر و گردون منزلت / کیم ایدر درگاهنه اقبال و دولت التجا
اول سلیمان شوکت و خسرو حشم کیم روزگار / افتخار ایتسه وجود بی نظیریله سزا
گلمدی زیرا جهانه دور آدمدن بری / بویله بر عالی نسب شاهنشه فرمان روا
دودمان آل عثمانک منوّر گوهری / کیم چراغ مهر و ماه آندن آلور نور و ضیا
زبدهٔ اولاد سلطان احمد عالی نژاد / در یکتای شرف بیر آیهٔ عزّ و علا
هفت کشور عهد عدلنده اولوب آسوده حال / شمدی چرخ بیوفادن گیمسه گورمز بر جفا
مملکت دورنده اولدی گلشن امن و امان / بیم خار فتنه‌دن خلق جهان بولدی رها
حسن خلق دلپسندی خلقی مفتون ایلدی / ایتسه‌لر نوله دعای دولتن صبح و مسا
حق بودر کیم اول خجسته ذات فرخنده صفات / مظهر لطف خدادر لایق مدح و ثنا
دمبدم حقدن رجا ایلر دوام عمرینی / آسمانده قدسیان یر یوزنده اولیا
حضرت باری تعالی عمرین افزون ایلسون / لطف و جودندن نیجه شهزاده‌لر قیلسون عطا
بولدی زینت فرّ ذاتیله سرای عامره / سیر ایدک آثارینی اولدی مشاهد جابجا
جمله‌دن بو دلگشا قصر فلک طاق گنبد / اولدی فرمان شریفیله بو رسم اوزره بنا
حبّذا اسکندر دوران کیم اولمش سندی / بویله بر عالی مقام و بویله بر دولتسرا
هر صفّی سلسبیلی منبع آب حیات / هر معلّی منظری آیینهٔ عالمنما
جنّة المأوی دیسم لایق بو قصر دلکشه / اولدی هر بر سلسبیلی عین تسنیم صفا
قلب پاک پادشاه عالمی تفریح ایچون / آقدی هر بر لوله‌دن ماء طهور جانفزا
منشاء فیض صفادر طبع صاف پادشاه / عین کوثر بولطافتله نظیر اولمز اکا
هر نه کلو جمع معناده اولنسه اهتمام / اول شهنشاهک بولنمز مدحنه لایق ادا

طبع

طبع جوری اولدی تعریفنده قاصر و قصیده / صدقله شمدن تکبیر ایلرسه آغاز دعا
تا رواق آسمانده چشمهٔ خورشیددن / عالمه جاری اوله فیض صفای انتها
بو مفرّح قصر ایله بو سلسبیل پاکدن / پادشاهک مشربی اوله گشاده دایما

خضر خامه یازدی بو تعمیر بغله تاریخنی / سلسبیل ناب و پاک آب حیات دلگشا ١٠٥١

تاریخ جلوس پادشاه زمان سلطان محمد خان طول الله عمره و خلد سلطنته

الحمد لله دینه دور ایلیوب گردون مراد / نمایان ایتدی خلقه وجه مقصود تمنایی
بسنه آسایش و راحتله طولدی سینهٔ عالم / که اولدی ناگهانی فتنه‌نک کنج عدم جایی
جهان قورتلدی غمدن قالمدی دللرده اندیشه / عجب شاد ایلدی لطف خدا اعلا و ادانی
جهان رونق بولوب بر پادشاه پاک گوهرله / وجودیله مشرف اولدی تاج و تخت دارایی
سپهر سلطنتدن اولدی لامع بر مه غرا / که نوری ذره ایتدی آفتاب عالم آرایی
اوله تا حشره دک زینت فزای افسر دولت / خدا آفاتدن حفظ ایلیه اول دُر یکتایی

جهانه پادشاه اولدقده تاریخن دیدی خضر / جلوس خان محمد ایلدی آسوده دنیایی ١٠٥٨

تاریخ ختان پادشاه جهان حضرت سلطان محمد خان طال بقاه

جناب حضرت سلطان محمد ذیشان / که اولدی دولتنک تخت و ملک ممنونی
او ماه برج سعادت که حسن طالعنک / اولورسه لایق اگر آفتاب مفتونی
او شاه مسند دولت که اگر از عهدی / جهانه دور زمان جم و فریدونی
او تازه گلبن گلزار سلطنت که فلک / انکله خلد برین ایتدی ربع مسکونی
ایرشدی اول دم نزهت فزا که غنچه‌سنه / نسیم لطف ویره رونق دگر گونی
سرندن افسر الماس گونه‌سن گیدروب / قویه لعلدن اکا بر کلاه موزونی

بو امر ایچون اوریلوب سور شنته بنیاد
کتوردیلر یرینه حکم شرع وقانونی

صفای خاطر ایله چون شهنشه عالم
اوشب که ایلدی اجرا بو رسم مسنونی

چراغ صبح کبی بزمگاه اقبالک
کوزندی شمع سفیدنده شعله افزونی

همیشه تا قیله پرورده فیض رب مجید
صدفده حفظ وحراستله در مکنونی

خدا وجودینی محفوظ ایده خطادن هم
اوله سعادت واقبال وبخت مقرونی

بوله مطابق مأمول دور ایامی
کوره موافق مقصود چرخ گردونی

دیدی ختاننه جوری دعا ایله تاریخ
مبارک ایلیه حق سنت همایونی

تاریخ چاملوجه بافرمان حضرت سلطان محمد خان زید عمره

حضرت سلطان محمد خان اسکندر سریر
کیم اودر خورشید اوج سلطنت ظل خدا

اول شهنشاهک بهار عدلی باغ عالمه
ویردی رونق خاطری اولسون گشاده دائما

اولدی حالا چاملوجه مقبول طبع خرمی
بولدی فیض التفاتن بو فضای خوش هوا

لطفنه لایق کورب بوجلبی معادل کنز
ایلدی احیا اولندی صفه وچشمه بنا

یریوزنده گلشن جنت کبی زینت بولوب
اولدی شاهانه مسیره دلگشا جای صفا

بو مقام وچشمه نک جوری دیدی تاریخنی
جنت آباد مفرح عین آب جانفزا

١٠٦٤

تاریخ حمام با تکلیف والده سلطان

حضرت سلطان محمد قرة العین اولان
والده سلطان که اولدر لطف حقه نائله

یاپدی بو حمام جنت جا مکانی بی بدل
اولدی کندو منزلینه متصل بی فاصله

کندودن صکره بو حمامه کیرن طاهر اوله
ایلیوب آکا دعا ایرسون ثواب عاجله

کوش ایدوب بنیادینی جوری دیدی تاریخنی
١٠٦٤
بولدی بو عالی محل اعلی شرف حمامله

خان

تاریخ چشمه با تکلیف اسلام گرای

خان جم کوکبه اسلام گرای
که اودر غازی حیدر غزوات

کوزلوه عین عنایتله باقوب
یاپدی بو عینی وصاحب حسنات

ولکن چشمه صافی که اولور
آبنه تشنه عیون جنات

دیدی تاریخ بناسن جوری
جانفزا چشمه زهی عین حیات

١٠٦٤

تاریخ تربه مرحوم ومغفور وزیر اعظم بیرام پاشا علیه الرحمه

حضرت بیرام پاشا کیم کمال عدل ایله
اولدی مهدی کبی فی اتی اهل دینه مقتدا

اوله لی قایم مقام دستگاه آصفی
رتبه سی اولدی وزارت صدرینک فوق العلی

ایده لی راه خدایه استقامتله سلوک
رهنما سیدر آنک شرع رسول مجتبی

صدق وحلم وعدل وجود ایله عیاندر کوکبی
ذات پاکنده خواص چاریار باصفا

نامنی حق خیرله مشهور ایدوب بین الانام
قلدی انواع محاسنله آنی خیر الوری

بکرمشله ظاهری پیرایه وجه کمال
معرفتله باطنی گنجینه راز خدا

همت مردان کبی لطف وعطاسی بی غرض
طاعت خاصان کبی زهد وصلاحی بی ریا

طبع پاکی جویبار گلشن اسرار حال
قلب صافی چشمه انوار فیض اولیا

مدح ذاتی نکته معنایه متن بی مثال
وصف حالی نسخه تحقیقه شرح دلگشا

پیکری روح مصور کبی نورانی جمال
صورتی عقل مجسم کبی پاکیزه لقا

حسن خلق بی نظیرندن ملایک شرم ایدر
ایتسه لر دایم نوله چشم بشردن اختفا

طبع بیمار جهانه اولمسه عدلی طبیب
فعل فاسدن جهان اتمزدی هرگز احتما

اول وزیر متقی اول آصف صاف اعتقاد
کیم درون پاکیدر آیینه نور هدا

مسکنن عقباده معمور اتمکه سعی ایلیوب
ایتدی دنیاده نیجه جامع نیجه تکیه بنا

حق قبول ایده قبله هم عمرن اولدکلو درازی … کیم زمانده اوله آباد بو کهنه سرا
گرچه فانیدر وجود آدمی اما اینه … بویله صاحب خیرک ایر فرذاتنه هرگز فنا
هالک اولمز موتله مؤمن بودر قول رسول … بلکه اولور دار فنادن ناقل دار بقا
آفرین اول صدر دیندار قوی الاعتقاد کیم … مقتضای امر حقه صدقله ویردی رضا
ایلیوب حال حیاتنده تدارک منزلن … عادت اوزره تربه سن یاپدرمغی کوردی روا
حق بودر بر تربه بنیاد ایتدی کیم حیران اولور … طرح مطبوعن کورنجه عقل معمار قضا
خاک طیبه فرشنه کوندر رسه لایقدر سلام … بام کعبه سقفنه عرض خلوص انیسه سزا
قدسیان آسمانه رخصت اولسیدی اکر … هب ایدرلردی درون قبه سنده انزوا
گلشن جنت دیسم لایق اوز بیا تربه یه … کیم ویرر فیض هواسی مبدم روحه صفا
صاحبینک حق ایده محکم اساس دولتن … پایدار اولسون بنای عمری تا روز جزا

اول منور روضه نک جوری دیدی تاریخنی … مهبط نور هدی اوله بو تربه دایما
سنه ١٠٣٠

تاریخ جامع بیرام پاشا

آصف صاحب کرم بیرام پاشا کیم انک … خیر محض ایمش وجودی بن عالمده رب جلیل
وجهی وار مفتون اولورسه ذاتنه خلق جهان … حلیهٔ حسن جمال اولمش اکا خلق جمیل
بو فقیری مسجدی توسیع و تعمیر ایلیوب … قلدی بر جامع که کورسه کعبه ظن ایدر خلیل
لطف حق دنیا و عقباسن ایدوب معمور هم … هر ثواب ایتدکجه قلسون نایل اجر جزیل

دیدی جوری قدسیان بو معبدک تاریخنی … اولدی والا جامع جنت حریم و بی عدیل
سنه ١٠٤٠

تاریخ چشمه قره مصطفی پاشا

مشیر محترم دستور اکرم فاتح بغداد … وزیر اعظم و صدر مکرم مصطفی پاشا

بوعینی

بو عینی ایلدی جاری دیدی تاریخنی جوری … محلنده یاپلدی چشمهٔ آب حیات افزا ١٠٥٣

تاریخ سبیل و چشمه پاک لطیف مرحوم و مغفور سلحدار پاشا

صاحب همت سلحدار وزیر … مصطفی پاشا شیر کامیاب
اولدی ساعی خیر جاری ایتمکه … بوندن اوزکه اولمیه رأی صواب
بو سبیل و چشمه یی ایتدی بنا … تو له اولسه نایل اجر و ثواب
ایکی تاریخ ایلیوب بر بیت ایله … قلدی هر مصراعنی جوری حساب

سنه ١٠٤٣ … دلکش عین حیات جانفزا … سنه ١٠٤٣
منبع کوثر سبیل آب ناب

تاریخ دیگر

صاحب الدوله سلحدار وزیر محترم … مصطفی پاشا او نیکو سیرت و احمد خصال
ایلدی بو چشمهٔ پاکی محلنده بنا … اولدی جاری آب صافی کوثر جنت مثال
خیرینی مقبول ایدوب مولی هم اوله دایما … مظهر لطف جمال و لایق جاه و جلال

فیض ربانی ایله جوری دیدی تاریخنی … عین تسنیم و مصفی آب دلجوی و زلال
سنه ١٠٤٣

تاریخ چشمه

صدر اکرم صاحب دانا دل و آصف شیم … مصطفی پاشا سلحدار و وزیر پاک ذات
عین لطفن ایلیوب جاری محلنده ینه … مستعد اولدی دعای خیره اول نیکو صفات
خضر اکر بو چشمه نک نوشن ایلیدی آنی … ایلمزدی جانب عین الحیاته التفات
ایلسون حق دولتن یمن و شرفله بر دوام … مسند عزتده بولسون قدر و رفعتله ثبات

دیدی جوری بو لطیف و صافله تاریخنی … اولدی صافی چشمهٔ پاکیزهٔ آب حیات
سنه ١٠٤٣

تاریخ خان

صدر اکرم مصطفی پاشا سلحدار و وزیر
کیم اولور دنیایه رسم لطفی دستور العمل

بو علی منزلی همتله بنیاد ایلدی
اوله دایم مظهر لطف خدای لم یزل

اولدی ابنای سبیله مسکن راحت فزا
حق بو کیم محتاج ایدی بر بویله خانه بو محل

تاریخ
دیدی سکان فلک جوری آنک تاریخنی
اولدی بو خان جدید آرامگاه بی بدل

تاریخ قپودان شدن مرحوم و مغفور سلحدار مصطفی پاشا

سلیمان زمان سلطان مراد اول خسرو غازی
که اولدی آل عثمان ابحره نامی فاتح بغداد

سلحدار و وزیری مصطفی پاشایی دولتله
قپودان ایلدی بحره کوروب ذاتنده استعداد

زهی دستور والا مرتبه صدر مکرم کیم
ندکلو قدری عالی اولسه دون ایتمز استبعاد

زهی انا وزیر منتظم تدبیر ملک آرا
که دور عقل و رأینده نظام الملک اولنمز یاد

گزیده آصف عالم سزای مسند خاتم
گشاده خاطر و خرم نکوخلق و کرم معتاد

وکیل پادشاه بحر و بر رونق ده کشور
مشیر مملکت پرور عدالتکار و صاحب داد

جهان ذاتیله زینده زمان شانیله نازنده
فلک درگاهنه بنده قضا فرمانه منقاد

کمالی کون کبی ظاهر ثناسنده خرد قاصر
دعاسنده اولور حاضر اگر اوتاد اگر افراد

بولنمز وصفنه غایت یتیشمز مدحنه قوت
مگر کیم ایلیه قدرت لسان جوری به امداد

سعادتله اولوب قایم کدورتدن اوله سالم
ایده اخلاص ایله دایم دعاسن بنده و آزاد

قیلوب توفیق حق یاری طوته دنیایی آثاری
صفای جاهله باری همیشه ایلیه دلشاد

دیدی خضر هدایت تهنیتله جاهنه تاریخ
قپودان اولدی حالا مصطفی پاشا مبارکباد ۱۰۴۹

تاریخ تکیهٔ تیراندازان بتکلیف

صاحب الهمه سلحدار و وزیر کامکار
مصطفی پاشا قپودان شه عالمپناه

بو قدیمی تکیه نک ارکانی معمور ایدوب
مسجد و محراب ایله قلدی مکمل خانقاه

بذل همتله عجب احیا و آباد ایلدی
دولت و دارین ایده اجر و مکافاتن اله

جمع اولوب گلدکجه منزلگاهه تیراندازلر
نامی میدان دعاده یاد اولور بی اشتباه

تاریخ
بو مقامی سیر ایدوب جوری دیدی تاریخنی
همت آباد جدید اولدی بنای تکیه گاه

تاریخ چشمه و اوده بتکلیف سلحدار سیاوش آغه در زمان سلطان مراد

منبع فیض کرم حضرت سلطان مراد
که اودر خسرو جم جاه و سکندر درایت

التفاتیله سیاوش آغه یه عزت ایدوب
کندو ایله ایتدی سلحدار و مصاحب بالذات

فتح بغداد ایله گلدکده او شاهنشه دین
بو جمیل الاثرک اولدی وجودی اثبات

که ایدوب همتله بو اوده یی آبادان
قبه و کاشی ایله پایه سنه ویردی ثبات

ایتدی بر عین روان بخش و مفرحله تمام
که اولور آبنه لب تشنه عیون جنات

تاریخ
فیض الهام ایله جوری دیدی تاریخن آنک
چشمهٔ پاک مصفی بدل آب حیات

تاریخ چاه بتکلیف مرحوم و مغفور سیاوش آغه در قندیللو

خان مراد اول پادشاه صاحب سریر ملکنک
طبع پاکن ایلمش فیض خدا عین صفا

اول شهنشاهک سلحدار سیاوش آغه سی
آشکار اولمقده در آثار لطفی دایما

جمله دن اهم بو مفرح چاهی بنیاد ایلیوب
حق بو کیم ایتدی محلنده عجب جود و عطا

عین کوثردن گلور گویا بو چاهه بر طریق
شویله اولمشدر ایا دلجوی لطیف و جانفزا

چونکه اول صاحب کرمدن ظاهر اولدی بو اثر
حشره دک معمور و احیا اولمسین ایلر رجا

کندودن صکره سلحدار اولان آغالر دخی
لطف ایدوب دایم ایتسونلر اجر آسنده اکا

آب پاکن وصف ایدوب جوری دیدی تاریخنی
چاه زمزم منبع آب حیات و دلگشا ۱۰۴۸

تاریخ قپودان شدن مرحوم سیاوش پاشا در زمان سلطان ابراهیم خان

خسرو ملک جهان حضرت خان ابرام … که وجودیله شرف بولدی آنک ملک و سریر
اول شهنشاه کرم گستر و عالی همت … التفاتیله سلحدارینه ایتدی توقیر
چقاروب طشره وزارتله قپودان ایتدی … بارک الله زهی عدله موافق تدبیر
چقمشدر حرم خاص شهنشاهیدن … بویله تعظیم ایله بر آصف بی‌مثل و نظیر
نیر مشرق اقبال سیاوش پاشا … که خدا ایتمش آنی پاکدل و صافی ضمیر
کوکب دولتنی سعد و همایون ایده حق … فلک سلطنته رایی اوله مهر منیر

١٠٥٠ … دیدی تاریخنی بو دولته جاهک جوری … داد حق قیلدی سیاوشی قپودان وزیر

تاریخ سبیل سیاوش پاشا

زهی کاشانهٔ بهجت فزا خرم بهشت آباد … که ایتمش سلسبیلی عین کوثر حکمنی اجرا
اوزیبا طرح ایله بر دلکشا قصر ارم دیریم … گتورمش بوغنده وضع ایتمش فلک عینی کوبا
مکر فردوس اعلاده اوله ماننده تنزیله … هله دنیا سرایده بنا ایتمش دکل بنا
ستوده آصف اکرم سیاوش فلک قدره … مبارک اوله دولتله بو نزهتگاه روح افزا

١٠٥١ … تماشا ایلیوب جوری دیدی تاریخ بنیانن … صفای عین ایله اولدی بو منزل جنت المأوی

تاریخ سبیل مرحوم موسی پاشا

صاحب الجود و ولی مرتبه موسی پاشا … که اولو خضر هدایت اکا هر بولده دلیل
گتورب همتی بر آب حیات افزایی … بو گذرگهده سبیل ایتدی زهی خیر جمیل
تشنه‌لر صوینی ایچدکجه صفا ایله دیه … آب کوثرله مکافات ایده رب جلیل
مشرب پاکی اولوب خیره همیشه مایل … طبع فیاضی کرم گستر اوله عمری طویل

دیدی

دیدی الهام ایله تاریخ بناسن جوری … حق بو کیم عین ثواب اولدی بو نعم السبیل ١٠٥٢

تاریخ خان صوفی محمد پاشا

وزیر صاحب الهمه محمد نام و دفتردار … که ذاتن سالک منهاج خیرات ایلمش الله
ایدوب اسلامبولده عالی اثر حقا که همتله … محلنده بنا ایتدی بو خان حسبة لله
مسافرلر قونوب آسایش ایتدکجه بو منزلده … دعای خیر ایله بانیسنی یاد ایده‌لر هر گاه

١٠٥٢ … دیدی بنیادینک اتمامنه تاریخ اچون جوری … یا بلدی بو لجی آرام ایتمکه لله منزلگاه

تاریخ دفتردار شدن صوفی محمد پاشا

آصفبا رتبه محمد پاشا … که ایدر حالنه اقرار ابرار
بولدی عزتله ینه مرتبه‌سن … مستجاب اولدی دعای اخیار
اول کریم الشیم و ذیشانک … قدرینی بلدی فلک آخرکار
گتوروب دولت ایله صدرینه … ایلدی عذر قصورین اظهار
عاقبت مسند دفترداری … اولدی آنکله مشرف تکرار
قیله هر مشکلنی حق آسان … اولیا اوله معینی هر بار
دایما همت مولانادن … گوره ینه هر جهتنده آثار
ایده جوری کبی ارباب سخن … وصفنی در بنا گوش کبار
دیدی بر جیس فلک تاریخن … اهل جود اولدی ینه دفتردار ١٠٥٤

تاریخ با تکلیف مرقوم

بارک الله ای مدبر آصف صاحب رشاد … ایلدک رایکله چند فتنه‌دن ملکی امین
بو محلده فعل حق سندن ظهور ایتدیکی … آلت حقدر دیمشلر آدمه اهل یقین
یعنی تدبیرکله پاک اولدی جهان آشوبدن … قدرت حق سنده گوستردی هزاران آفرین

لازم اولمشدی نظام دولته برکاردان   خیلیدن محتاج ایدی بر اهل حق دستور دین
چونکه آثاری بو امرک سنده اولدی آشکار   غم یمه تأیید حق هر امرکه اولور قرین
کرادا ایتمک دیلرسک شکرینی بو نعمتک   ایله ارباب دلی لطف و کرمله کامبین
جمله دن جوری که درویش فنا اندیشدر   چقمسون خاطر دن اول مخلص دعاکوی کمین
خدمتی دایم دعای دولتکدر غرضی   کر اوله کنج ترده حاضر کر اوله خلوت نشین

دیدیلر بو نصرتک تاریخنی ارباب دل
اولدی حقا عون مولی همت ملا معین   ١٠٥٥

تاریخ جامع مرقوم

صاحب الهمه وزیر دفتری   اول محمد نام و مولانا نمود
یاپدی همتله بو عالی معبدی   اجرینی دیدار ایده رب ودود
کوش ایدو جوری دیدی تاریخنی   بی بدل جامع ١٠٥٤ بنای خیر وجود

تاریخ مثنوی که برای صوفی محمد پاشا نوشته شد

آفرین ای خامهٔ معجز اثر   ایلدک حقا بنه عرض هنر
اولدی توفیق الهی یاورک   طوتدی ارواح و ملایک مجبرک
یازدک الحق بر کتاب مستطاب   کیم انک هر بیتی در فصل الخطاب
نطق مولانا کلام معنوی   نسخهٔ حکمت کتاب مثنوی
اولدی اقدامکله تحریر و تمام   بولدی خط دلپذیر کحسن تمام
چونکه کوستردک کمالکدن نشان   باعث تحریرینی ایله بیان
برولی خصلت کریم خوش نهاد   صورت آیینهٔ رشد و سداد
صدر ذیشان و مرید اولیا   فخر اعیان و محب اصفیا
تابع سنت مطیع امر دین   سالک منهاج تحقیق و یقین

ذاتنك

ذاتنک اسم محمد زیوری   صاحب الدوله وزیر و دفتری
عسکر اسلام ایله اول ناموری   ایلدکده فتح بغداده سفر
آنده چکمش چوق غموم هم ایله   بو یله عهد ایتمش ایکن مولا ایله
کیم اکر وجه سلامتله بنم   شهر استانبول اولورسه مسکنم
ایلیوب جوری ایله اقدام قوی   نذرم اولسون یازدرم بر مثنوی
لطف ایدوب حق نذرینی قلدی قبول   مقصد اقصاسنه بولدی وصول
سر مولانادن اولدی فتح باب   فیض همتله یازلدی اول کتاب
منت الله اولوب حاصل مراد   ایردی بو بولده کماله اجتهادی
تا طوره آیین مولانای روم   مولویلر ایده اجرای رسوم
دور ایده مقصودی او زرره آسمان   یاوری اوله خدای مستعان
چون یازلدی مثنوی توفیق ایله   کلک جالاکم ایرشدی منزله
بن ایدر کن سال اتمامن حساب   کوشمه هاتفدن اولدی بو خطاب

صاحبینه اولدی الهام خدا
دیدی تاریخ ایلدم نذری ادا   ١٠٥١

تاریخ مثنوی شریف

سالک منهج اخلاص محمد پاشا   که او در حضرت منلا یه محب و دلبند
یازدروب جود ایله بو مثنوی زیبایی   ایلدی کاتبنی لطف و کرمیدن خرسند
اولدی بو قطعهٔ مرغوبه بو خط لطیف   دلکش و روح فزا لایق تحسین و پسند
خط جوری ایله بس مثنوی پاکی او کبی   اولوی وزیر المحترم عز تمند
لطف طبعندن ایدوب هر رتبه رغبت تمام   نسخ سایره دن رتبه لرین قلدی بلند
دایما لذت آلوب نکتهٔ مولانادن   دهن ذائقهٔ طبعی اوله چشمهٔ قند

بو مثنوی شریف سنه [illegible] ده محمد پاشا [illegible]

اولدی بو نسخه‌نک اتمامنه تاریخ تمام — بی بدل طرح وزهی مثنوی بی ماننـد ١٠٥٦

تاریخ دفتردار شدن احمد پاشا که در آشوب رحمت حق پیوسته شد

مژده کیم ایتدی ینه دفتر جاهه ترقیم — بر قلم صاحبنی خامهٔ تقدیر خدا

اولدی منشور وزارتله ینه دفتردار — برتر اولور مقام شرف وعز وعلا

صدر دیوان همایونه چکوب کوکبه سی — ایلدی دولت ایله پایهٔ قدرین اعلی

کوردی منشئ فلک رتبهٔ استعدادین — نامنی لوحه بو القابله ایتدی انشا

راست معیار وقوی همت ودرست اندیشه — پاک ادراک وجلی رشد وپسندیده ذکا

مشتری فطنت وروشن دل وخورشید ضمیر — آصف عاقل ودستور رشید ودانا

ایردی سوز غایته جوری یازلبو رشته لایق — نامهٔ تهنیتک خاتمه سنده بو دعا

اوله هر مشکلی الهام الهی ایله حل — ایلیه دولت امورنده موفق مولی

هم بو تاریخ ایله هر کاه دعا ایتسن خلق — کلدی صدره اولا حق یاور احمد پاشا ١٠٥٦

تاریخ چشمهٔ مذکور

حضرت صدر فلک مرتبه احمد پاشا — که او در خاتم دولتله مکرم دستور

اوله لی یمن وسعادتله وزیر اعظم — بولدی رونق اثر عدلی ایله نظم امور

کوکب طالع فرخنده سنک تاثیری — ایتدی هر وجهله ذاتنده عالمده ظهور

که صدارتده فلک ذاتنی قلدی ممتاز — ایردی هم عالمه تدبیر ایله امن وحضور

اول پسندیده صفات آصف صاحب اجلال — که اولور مدح وثنا سنده اهالی مجبور

ایتدی بو منزل زیبای بهشت آسانک — طرح مطبوع علهٔ ارکان بناسین معمور

جنت آجای فرح که کورن آدم اکا — جنت دیمیه ایلیه صفنده قصور

اول قدر صحن فضا سنده لطافت مضمر — که ایدر بسط هواسی دل وجانی مسرور

صبحدم هر شجر دلکش کلزارندن — بلبل سدره لی بیدار ایدر آواز طیور

سلسبیلندن آقن آبی اولور مایه روح — کلستاننده اسن بادی ویرر بوی بخور

اولدی بو عین روان بخش ایله حقا بو مقام — کلشن جنت فردوس کبی جای سرور

اولقدر آب زلالنده صفا وار در کیم — قطره سی ذره جه خاطرده قومز کرد فتور

دیدی تاریخنی بو چشمهٔ پاکک جوری — دلکشا عین لطیف آب مصفای ظهور ١٠٥٦

تاریخ چشمهٔ مرقوم

آصف مسند اجلال وزیر اعظم — صاحب قدر وشرف حضرت احمد پاشا

ناشر عدل وکرم صدر معظم که بولور — در لطفنده مراداتنی ارباب رجا

فایض جود وعطا اور عالم که ایدر — فقر الجشش احسانی ایله کسب غنا

بحر احسانی محیط اولسه جهانه نه عجب — اولدی ممنون کف همتی کان ودریا

اول کرم پیشه که سرچشمهٔ احسانندن — پر ایدر کوزهٔ امیدینی خلق دنیا

مشرب پاکی اولوب خیر وثوابه مایل — ایتدی بو چشمه‌یی لله محلنده بنا

اولدی بو عین مصفا که زلال پاکی — ایلدی قاعدهٔ آب حیاتی اجرا

تشنه‌لر آبنی ایچدکجه همیشه دیه‌لر — صاحب الخیرکا ایده اجرینی کوثرده لکی

وصفنی قلدی بو تاریخ ایله جوری تحریر — آب پاکیزه زهی چشمهٔ تسنیم عطا ١٠٥٦

تاریخ جامع مرقوم

میر بحر کرم احمد پاشا — راجئ مغفرت رب جلیل

ایتدی بو معبدی لله بنا — ایده الله اکا اجر جزیل

دیدی تاریخ بناسن جوری — جامع اهل هدا خیر جمیل ١٠٥٣

تاریخ سرای مرحوم ابراهیم پاشا برادر مرقوم احمد پاشا

اولدی بو عالی مقام بی بدل جنّت آباد و لطیف و دلگشای
طرحی بی مانند و رسمی دلپسند هر جهتله دلکش و بهجت فزای
سیر ایدن طاق رفیعندن گورر نه رواق آسمانی زیر پای
هر مصفّی جامی بر مهر منیر هر گشاده روزنی عالمنمای
اوله لایق گلبن کاشانه‌سنه مرغ سدره بلبل دستان سرای
هم هوای جانفزاسی روحبخش هم نسیم دلگشاسی مشک سای
طرح بنیادنده گوستردی هنر اول ارسطو فکر و افلاطون آرای
یعنی ابراهیم پاشا کیم آنک همّتیله بی عدیل اولدی بو جای
گلدی بو عالی مقامه یمنیله عمر و اقبالن مزید ایتسون خدای

١٠٥٥ دیدی تاریخن ایدوب جوری دعا
اوله دولتله مبارک بو سرای

تاریخ چشمه

صدر اعظم وزیر صاحب جود اولدی جوینده رضای خدا
خیر جاری ایدوب مخلّدده قلدی احکام فیضنی اجرا
یاپدی بو عینی فی سبیل الله ایلدی یولجی تشنه‌سن اسقا
دیدی تاریخنی آنک جوری چشمهٔ صاف مصطفی پاشا ١٠٥٢

تاریخ جسر مرقوم

گلوب گچنلره تاریخنی دیدی جوری بو جسری حق ایچون یاپدی مصطفی پاشا ١٠٥٠

تاریخ جامع صوفی محمّد پاشا علیه الرحمة و الغفران

صدر دیندار ولی رتبه وزیر اعظم زائر بیت خدا حاجی محمّد پاشا

حامی دولت و دین آصف دانا که اودر نیجه خیر و اثری ظاهر ایکن دنیاده
یاپدی بر جامع والا که اولور هر طرفی ساجدان حرم عرش مجیده مأوا
سالک راه هدا هم قدم مولانا صد قتله ایتدی ینه رسم خلوصی اجرا

١٠٥٥ دیدی تاریخنی جوری بو عبادتگاهک
اولدی اخلاصله بو جامع لله بنا

١٠٥٥ تاریخ میر میران و وزیر شدن نصوح پاشازاده علیه الرحمه

سزای رتبهٔ علیا حسین پاشا کیم مخلّد اوله مقام صدارت عظما
بو دیم ایالتنه اولدی غزّ ایله نائل ویرلدی اکه وزارتله منصب اعلا
عجمیده ریدی اقلیم او ملکه رشک امیسه که اولدی بویله کرمکار عادله مأوا
مشیر مملکت آرا و آصف ثانی دلیر معرکه پرداز و رستم یکتا
وزیرزادهٔ عالی گهر گزیده خلف شریف ذات و مکرّم صفاتی همتا
خدا مسعر ایده دولت و سعادت الیه اوله قیامته دک مستعدّ مدح و ثنا

١٠٤٢ دعا ایدوب دیدی تاریخ منصبن جوری
مبارک ایلیه جاه و وزارتی مولی

تاریخ ایالت محمّد پاشا کتخدای مرحوم سلحدار مصطفی پاشا

حمد لله بنه بر ذات کریم الشّانک پایهٔ مرتبه‌سی جاه ایله اعلا اولدی
کون کبی ظاهر ایدوب جوهر استعدادن گوردی لایق شرفی دولت و اقباله خدا
رتبهٔ قدری ترقیده اولوب هر دمده اوله غزّتله نیجه منصب اعلا ابرا
وصف ایدوب ذاتنی جوری کبی منشی فلک لوح مجموعه گردونه ایدر کن انشا

١٠٤٢ رقم جاه ایله کتب ایتدی بو تاریخی قلم
میر میران حلب اولدی محمّد پاشا

تاریخ میر میران شدن قدس و شام محمد پاشا علیه الرحمه

ینه بولدی علو قدری بر ذات کریم الشان ایله	ینه دور فلکده وفق مقصود و مرام اولدی
اولوب آثار استعداد ذاتی عاقبت ظاهر	ایرشدی رتبهٔ علیایه صاحب احترام اولدی
ویرلدی قدس و شامک امر و منشوری حکومتله	ایکی بکنزه شهره والئ والا مقام اولدی

دیدی تاریخنی رسم مبارکباد ایله جوری بحمد الله محمد بیک امیر قدس و شام اولدی	١٠٥٢

تاریخ سرای تکه لو

تعالی الله زهی دولت سرای و منزل زیبا	که انجق جنت اعلاده وار در بویله بر ایوان
اودکلو طرح و وضعی دلکش و نزهت فزادر کیم	اولور سیر ایلینلر صنعت معمارنه حیران
فلک سقف بلندندن ایدر دریوزهٔ رفعت	ملائک طرهٔ بامنده ایلرسه نوله جولان
بولوب کاشیلری ازهار گوناگون ایله زینت	یازلدی صفحهٔ دیوارینه گویا بهارستان
فراز منظرنده هر مدور جام بلوری	سحرده مهر عالمتابدر شبده مه تابان
مبارک ایده مولی صاحبینه یمن و دولتله	بو منزلده مقیم اولدقچه مسرور ایلیه دوران

دعا ایله دیدی تعمیرینک تاریخنی جوری اوله بو بیت عالی دایما معمور و آبادان	١٠٥٠

تاریخ دیگر

تکه لو مصطفی آغا که اودر	غرور رفعتله داور درگاه
قیلدی بو قصر دلگشای بنا	ایده معمور حشره دک الله
دیدی جوری بو وصفیله تاریخ	قصر دلجو لطیف نزهتگاه

تاریخ ختم

تکه لو مصطفی آغا چونکیم	جاه و دولتله کامیاب اولدی

حاجی

حاجی بکتاش اوجاغنه کلدی	سالک منهج صواب اولدی
بذل مال ایتدی فی سبیل الله	نائل اجر بی حساب اولدی
اورته کویده ایدوب بو عینی بنا	خیر جاری ایله مثاب اولدی
دیدی تاریخنی آنک جوری	جانفزا چشمهٔ ثواب اولدی ١٠٥٠

تاریخ مفتی شدن ابو سعید افندی

ویردی بر صاحب فضیلت صدر فتوایه شرف	کیم وجودین ایلمش حق علم و دانشله فرید
اولدی بر مشکل کشا سندن حل و عقد	کیم بنان فکری در قفل معانی یه کلید
اول مدقق فاضل برجیس فطنت کیم اولور	قوت اندیشه سی حیرت ده عقل رشید
معنئ سر حکم لوح ضمیرنده عیان	صورت ازخرد مرآت طبعنده پدید
کشف اولوردی نکتهٔ اسرار معنی طبعنه	بو علی اولسیدی درس حکمتندن مستفید
اول کریم الشان که ایتمش ذاتنی صنع خدا	حسن سیرتله فرید و لطف خلقتله وحید
کوش ایدنجه مسند فتوایی تشریف ایتدوکن	بولدی جوری ثناگسترینه شوقی جدید

دیدی تاریخنی دعا ایدوب لسان صدقله اوله صدر جاه فتوا آده مؤید بو سعید	١٠٥٤

تاریخ پایهٔ فتوی و مدح عزیز افندی

بحمد الله ینه بر صدر عالی قدر و دانشمند کیم	ترقی بولدی عز و جاهی اولدی پایهسی اعلی
عزیز محترم اول فاضل و علامهٔ عالم	که اولمشدر وجودی صدر رومه نسبت ازو اولی
شهنشاه جهان ادراک ایدنجه رتبه سن انک	مقام پایهٔ فتوایه کوردی الیق و احری
بوله تا کیم شریعت رفعت و دولت اوله ممتد	مقامن صدر عالی عمرین افزون ایلیه مولی

دیدی بو ارتفاع رتبه نک تاریخنی جوری عزیز عالمه اوله مبارک پایهٔ فتوی	١٠٥٥

تاریخ مفتی شدن عزیز افندی

حمد لله ویردی صدر جاه فتوایه شرف
عالمک بر فاضل مشکل کشای علمی

شرح حکمتله کتوردی اول مقام عدلی حق
بر وجودی عدل ایل اعدلی و احکمی

تا که اجرا ایلیوب شرع شریف احکامنی
شرعله احیا ایده دین رسول اکرمی

علمی دینه دینی ملک و دولته قوت ویره
اجتهادی شاد ایده روح امام اعظمی

اول سرافراز افاضل کیم ضمیر پاکیدر
معنی اسرار تحقیق و یقینک محرمی

سند فتوایی تشریف ایلدکده یمن ایله
دولت و دینک کورندی طالعنده خرمی

وصف ذاتیله دعای خیری لایق در اگر
حق شناسان جهانک اوله ام الارحمی

جمله دن جوری بو خدمتده کمال فخر ایله
شرمسار اولمز اگر ایلرسه بحث اقدمی

شمدی بو تاریخ ایله ایلر بنیه عرض خلوص
ایلدی حق غرایله مفتی عزیز عالمی ١٠٦٠

در وصف حسام زاده افندی

زهی نتیجهٔ صدق و توکل و تسلیم
که لطفی ایتدی کشاده در تمنایی

زهی خلاصهٔ صبر و تحمل و تفویض
که فیضی ایلدی ایجاب لطف مولایی

ایرشدی صاحبنه بو توکل و صدقک
مقام جاهده عنوان مسند آرایی

ویرلدی اهلنه هم بو تحمل و صبرک
محل صدر حکومتده کار فرمایی

کتوردی یعنی اناطولی صدرینه حالا
خدا او فاضل مشکل کشای اناسی

او ذات کامل و علامهٔ زمان کیم اگر
ایدیدی علم و فضیلتده بحث یکتایی

ویرردی صحت دعواسنه قضا صحت
یازردی کلک قدر هم بو رسم امضایی

محیط عالم علم و جهان فضل و کمال
یگانه خسرو صاحب سریر ملایی

اول آفتاب سپهر فضایل و دانش
ایدنجه غرایله تشریف صدر والایی

کورندی صفحهٔ صفوت نمای طبعمده
باقوب او شوقله مجموعهٔ دله کوردم

ظهوره کلدی هم اول بیتدن ایکی تاریخ
اولور حروف جواهر نمای بر تاریخ

بودر او کوهر الهام کیم ایدر جوری
نقوش شوق فزای مدیحه پیرایی

یازلمش آنده بو بر ساده بیت غرایی
بیلور سخنور اولنلر بو طرز رعنایی

حروف ساده‌سی هم کوستریر بو معنایی
اتکله بارکه عزته جبین سایی

حسام زاده افندی اناطولی صدرین
مشرف ایلدی ویردی بو شان اعلایی ١٠٦٠

سخن شناس ادیبا بحق لطف کلام
که تا بیان ایدم اخلاصمی جنابکه هم

ننه که اهل توکل مراده ایرشوب
ملازم ایلیه درکاهکه قضا هر دم

انکچون الدم اله خامهٔ گهر زایی
دعای خیرکه سوق ایلیم احبایی

همیشه لطف خدادن بوله تسلایی
مراده ایرکه حاجتوران دنیایی

تاریخ منصب و تعریف قدسی زاده افندی

قدسی زاده افندیکیم اولدر
فخر آبا خجسته خیر خلف

سید عصر و سعد عالم کیم
یاد اولنمز یاننده فضل سلف

کوهر سلک آل احمد کیم
ذاتیدر آب روی در نجف

اولدی صدر اناطولی حالا
اول علی قدر اکرم و اشرف

صدره کلدکده اول وجود شریف
قدسیان چکدی صحن عرشده صف

دیدیلر هر بری مبارکباد
آچدیلر هم دعاسن اتمکه کف

همزبان اولدی آنده جوری
دیدی ای طبعی در علمه صدف

ایده حق قدر و جاهنی افزون
آستانک اوله کباره کنف

هم بو تاریخی ایلدی انشا
کلدی صدر اناطولی یه شرف ١٠٦٠

کنف یعنی صغنمق

کورندی

تواریخ نقیبان بالتکلیف زیرک زاده عبد الرحمن افندی

اشرف آل نبی والاحسب لا شریف   کیم اودر اصل ونسبله کوهر پاک ونجیب
روم ایلی صدریله جمع ایتدی نقابت صدرینی   بو شرف اشرافه جنده ولدی اول ذاته تنصیب
کوش ایروب بو عزتی جوری دیدی تاریخنی   ایلدی سید شریف پاک زادی حق نقیب ١٠٣٤

تاریخ نقابت علامه افندی

سر دفتر آل عبا علامهٔ دور زمان   کیم ایلمش الطافنه مظهر آنی رب الانام
سادات عالی رتبه یه اجلال ایله اولدی نقیب   صدر اناطولیده بولدی کمال احترام
هاتف لساندن دیدی جوری انک تاریخنی   بولدی نقابت جاهنی علامهٔ والافخام ١٠٣٩

نقابت محمد افندی

خجسته ذات محمد افندی انقروی   که ایتمش آنی خدای ازل حمیده صفات
اولندی جاه نقابتله ذاتنه تکریم   آنی بو رتبه یه لایق کوردی رافع الدرجات
بو منصبک دیدی تاریخ سالنی جوری   نقیب آل کرام اولدی سید سادات ١٠٤٥

نقابت یونس افندی

عمدهٔ آل نبی یونس افندی کیم اودر   کوهر بحر سیادت محترم ذات نجیب
رتبهٔ علیا ایله اقران ایچنده بولدی شان   ایلدی سولی نقابت جاهنی آکا نصیب
یازدی هاتف خامه جوری ایله تاریخنی   غزله یونس افندی اولدی ساداته نقیب ١٠٥٢

نقابت محمد افندی

بلند پایه محمد افندی کیم پدری   ایروب نقابته ایتمشدی ذاتنی اثبات
بحوب او صدره بو خیر الخلف دخی بولدی   کمال قدر وشرف ازدیاد عزت ذات

بیان مدحله تاریخنی دیدی جوری
نقیب آل کزین اولدی اکرم سادات ١٠٥٥

معلی

نقابت زیرک زاده افندی

معلی رتبه زیرک زاده اول پاکیزه کوهر کیم   سیادت مسلکنه عز وشرفله فروزیب اولدی
نقابت صدرینی تشریف ایدر اول نسل اکرم   مدار افتخار آل واولاد نجیب اولدی
زهی کنجینهٔ پر کوهر علم وفضیلت کیم   وجودی فیض الطاف خدادن نصیب اولدی
اولوب دار السلام وطیبه یه قاضی عبد الله   قلوب خاص وعامه حسن سیرتله حبیب اولدی
ایرشدی بر کماله رتبهٔ زهد وصلاحی کیم   مقامی منزل اهل کرامته قریب اولدی
کوروب ذاتک حمیده بو حسن حالی الحاصل   فضای کلشن مدحنده جوری عندلیب اولدی
هم ایتدی نقش لوح تهنیت نامه بو تاریخی   بحمد الله زیرک زاده ساداته نقیب اولدی ١٠٥٨

تاریخ رئیس الاطبا

نکته پرداز حکم سید محمد کیم اولور   عقل اول مجلس علم وکماله جلیس
قلمش استعداده لطف الهی ذاتنی   حضرت سلطان مراده همدم وصاحب انیس
بوندن اول که دارا ایلایوب بهرام شاه اولمغه   لهجه سی پاک وکلامی دلکش وطبعی سلیس
اتحاد ایتمشدی شهنشاه ایله جان وتن کبی   امتزاج ایتدکجه روح پاکله نفس نفیس

منصبن کوش ایلیوب جوری دیدی تاریخنی
حکمتیله اولدی افلاطون اطبایه رئیس ١٠٤٥

تاریخ نوشتن انموذج الطب

اولدی ینه حکمت مولا ایله   فیض شرفدن قلمم بهره یاب
یازدی بو تألیف شریفی تمام   آلدی کمال حکمیدن نصاب
حق بو که بو نسخهٔ حکمت بیان   اولدی نتیجه وجهله بی ارتیاب
شارح معنای رموز حکم   فاتح کنجینهٔ ام الکتاب
نسخه دکل عالم حکمتدر اول   کاولمش انک فرشی بهی شکتاب

صحت جاویدی مزاج فلکه … فیض هو اسنادن ایدر اکتساب
فیضله هر فصلنی ایتمش بهار … کلشن جنت کبی پر آب و تاب
نسخه دکل دار شفا دریای جود … حکمتله قونمش اکا نیجه باب
هر نه دوا استر ایسه دردنه … جمله کلوب آنده‌ن الور شیخ و شاب
بلکه خط سرخ و سیه‌ایله بودر … بر صنم کلرخ و مشکین نقاب
کیم اوله یاقوت مفرح لبی … هم سوزی هر خسته‌یه شافی جواب
اولدی بو تألیف پسندیده‌نک … موجدی بر ذات فلاطون جناب
کاملمش اول ذاتی حکیم ازل … علمله مجموعه بر انتخاب
یعنی شریفی چلبی کیم اودر … منتسب شاه رسالت مآب
غنچهٔ سرسبز کلستان آل … کوهر کان نسب بوتراب
شمدی او در نطق نفس‌بخش‌ایله … عیسئ معجزدمه نایب مناب
کلسه زماننده ارسطو اکر … خدمت درکاهن ایدر ارتکاب

مدحی قو جوری دمیدر صدقله … ایله دعا کیم ایده حق مستجاب

طبعی اولوب مطلع انوار فیض … کوکب اقبالی اوله آفتاب
چون بو کتابی یازوب ایتدم تمام … همتله بی تعب و اضطراب
دیدی بو تاریخی حکیم خرد … حکمت ایله بی بدل اولدی کتاب ١٠٣٦

تحریر انموذج

ایرشدی چونکه اتمامه بو نسخه … ادای شکر باری اولدی واجب
کمال اهلی ایده لطفیله تکمیل … نه کلو وار ایسه نقصان کاتب
دیدی تاریخ اتمامینی جوری … یازلدی یمنله انموذج الطب ١٠٣٩

یازلوب

تحریر احسن الحدیث

یازلوب احسن الحدیث تمام … اولدی مجموعی قدسیانه تحف
سلک تحریره ویردی رونق و فر … بو صفاله لآل عرش صدف
دیدی یازدقده جوری تاریخن … قلمم بولدی بینه حسن شرف ١٠٣٥

تحریر مثنوی شریف

حمد لله بی قصور اتمام یافت … گفتهٔ سلطان ملک معنوی
طالب حق را بناشد اینچنین … مایهٔ زاد طریق اخروی
این کتابت چون بپایان رسید … گشت تاریخش کتاب مثنوی

تحریر دیوان عالی

یازلدی اولدی مقبول اهالی … خط جوری ایله دیوان عالی ١٠٥٥
اولور مصراع ثانی اکا تاریخ … حروفک اولندن اولسه خالی

در تعریف شرح مثنوی لعبد الله افندی مع تاریخ

کتاب مثنوی کیم نسخهٔ علم حقیقتدر … او کیم معناسنی ادراک ایدر صاحب کرامتدر
سراپا شرح رمز نکتهٔ معنای قرآندر … بیان ایلر اصول دینی هر بیتی بر آیتدر
بلنمز منطق و هیئتله بو علمک اسرارنی … بوکه ادراکی بتمز عقل و فهمک اوزکه حکمتدر
دکلدر نقل احکام نجوم آسماندن اما … بنه جمله کتاب آسمانیدن حکایتدر
کتاب آسمانینک بودر معنای مضمونی … که هر بر نکته‌سی بر وحی منزلدن کنایتدر
زبان حالدن صادر کلام الله ناطقدر … بونک تفسیری حقا خارج لفظ و عبارتدر
نه قاشانی بلور تأویل معناسن نه جرجانی … اکرچه آنلرک هر بیری بر صاحب فضیلتدر
مکر فیض ایرشه ملا جلال الدین رومیدن … که زیرا اول ادیب عالم غیب هویتدر
اول استاد معلمخانهٔ علم لدنی کیم … ملائک درسکاهنده سرآمد جیب حیرتدر

اوکشاف رموز مشکلات آرا معنی کیم
نکات دلکشی برقع کشای سر صوردر

اولانلر لطف حقله مظهر فیضی اول استاد
باقلسه هر بری مجموعهٔ اسرار قدردر

او فیضک مظهری دن بری عبد الله افندیدر
که استعداد ایله استاد اصحاب طرز تقیدر

بوسوزده شاهد مدعی مثنوی بایزدوغی
نه شاهد مدعای صدقله اثباته تجبدر

که اول متن متینی بویله تحقیق اوزره شرح ایتمک
نه مقدور بشر نه حد مقدار طبع مقتدر

بو فیض نشوهٔ صهبای الهام الهیدر
که بر کم جرعه سی شورش فزای عقل و فکرتدر

بو شوق جذبهٔ انوار عشق لایزالیدر
که ادنا ذره سی سوز زمرهٔ فهم و کیاستدر

بو فیضک شوقی مهر افروز عشاق حقیقتدر
بو شوقک فیضی هستی سوز ارباب حقیقتدر

محصل اولمایجه مظهری بو فیض و بو شوقک
بو کاره جرأت ایتمک خارج نیروی همتدر

بو شرحک وصفی تفصیله حاجت یوق بوراده اهلی
که هر بر نکته سنده لطف معنی بی نهایتدر

اولنمش مستتر هر لفظنک تحتنده بیک معنی
آنی ادراک ایدنلر نکته دان سر وحدتدر

فنون معرفتده بر مکمل نسخه در حقا
که اجناس فوایدیو قلسک بی حد و غایتدر

خصوصا طرز انشا و عبارات دلاراسی
بیان مشکلات فن اعجاز بلاغتدر

ادای صاف و پاکی سلسبیل کوثر باقی
سواد خط مشک افشانی سنبل زار جنتدر

زهی صورت نمای معنوی کیم طبع فیاضی
بو کونه جوهر مرآت حسن قابلیتدر

علوم شرع تحقیقده بو دکلو دست رس بولمق
صفای ظاهر و باطندن آثار عنایتدر

تصوف عالمن مردانه تسخیر ایلمک بویله
عجب قوتدر الحق سعیله اولمز ولایتدر

فضیلتله بو شرحک غیریدن لطفی بیش از قدر
اولور سنه خاتمه تاریخ اتمامی اصابتدر

دکل صدم بو شرحک وصفی اما جرأته باعث
لسانه نطق نثار ۱۰۴۰ صدن ایرن آثار قوتدر

سلوک اهلی عجب اولسه سرو آگاه ای جوری
جناب ذات حق از رهبر راه محبتدر

هزاران

تاریخ نوشتن مجموعهٔ انشا لعبد الله افندی

هزاران آفرین ای کلک جوهری
یینه حسن کمالک اولدی پیدا

یینه بر نسخه تحریر ایلدک کیم
پسند ایلر کورب اعلا و ادنا

چه خوب بر تحفه مجموعه بیاضی
سوادکدن کورندی نور بیضا

نه نسخه بحر زخار جواهر
نه مجموعه یم لولوی لالا

نه نسخه منشآت پر معانی
نه مجموعه مکاتیب دلارا

او تحفه نامه لرکیم پادشاهان
یازوب بر بربنه ایتمشلر اهدا

نه نامه هر بری بر درج کوهر
نه نامه هر بری بر بحر معنا

یازلدی معتبر مجموعه لردن
هم ایتدی انتخاب استاد دانا

عطارد خامه عبد الله افندی
که بو فنده او در بی مثل و همتا

رئیس جملهٔ کتاب دیوان
کزین زمرهٔ اصحاب املا

او در انشاده عبد الله ثانی
کلام پاکی مروارید بها

حقیقتده بو نسخه منشیانه
روادر بر نمونه اولسه زیرا

که انشاده قوانین و قواعد
ندکلو وار ایسه اولمشدر اجرا

بو در باعث که اولدی نام و تاریخ
بو زیبا نسخه یه دستور الانشا

۱۰۵۴

تاریخ نصایح الملوک لحسن السلوک لعبد الله افندی

زهی تألیف مقبول و مسلم
نصیحت نامهٔ شاهان عالم

عجب مجموعه در حقا بو تألیف
روادر هر نه یوزدن اولسه توصیف

که بونده سندر چوق فوائد
بولور هر طایفه آندن عوائد

أمور آخرت احوال دنیا | رموز صورت و اسرار معنی
اصول دین و احکام شریعت | وصول عالم امر حقیقت
خواصه نکته سی سرمایهٔ جان | عوامه لفظی پرتو پاش ایمان
خصوصا اعتقاد اهل سنت | اولور محکم او قوندقجه بو حجت
سلوک اهلی کورر جمله مقامی | آلور جو پای مغنی فیض تامی
فتوحات و فصوص اولدی مسمی | بو داخی بولدی جوق حالتله اعزاز
بونک هر یازدوغی قول شریعت | اولور مربوط معنای حقیقت
بونک جوی روان قیل و قالی | آچر سالکلره وادئ حالی
اولونسه لفظ و معنا تحسس | مطابق کورسیور آفاق و انفس
اگرچه وارنجه بو یله مؤلف | دری و ترکی و تازی مصنف
ولیکن بو قدر آنلرده بو اسلوب | بو سمت احسن و بو سوق مرغوب
زهی استاد دانا مرد کامل | کاوله بو رتبهٔ تألیفی واصل
نه دانا چشمهٔ سار عقل فیاض | نه کامل جوهر بی گرد اعراض

گروه اهل حقک دلپسندی
وحید الدهر عبد الله افندی

که هر تألیف و هر تصنیفی آنک | اولوبدر نسخه سی فیض خدانک
خصوصا مثنوی یه یازدوغی شرح | ایدر جوق مدعینک شاهدین جرح
مزین دره سنده تاج معنی | درونی قلزم مواج معنی
مسلم طبعنه اسلوب انشا | سخنجر کلکنه قانون املا
فنون ظاهره بر باغ پرگل | زبان نکته سنجی آنده بلبل
علوم باطنه بر روضهٔ جان | نکات پاکی آنده ورد و ریحان

اولو

اولوب سمت سلوکه شرع و تحقیق | رفیق اولمش اکا بو بولده توفیق
بولوب سرچشمهٔ توحید ذاتی | عجب نوش ایلمش آب حیاتی
درونی نور جذبیله منور | سوزنده نکتهٔ توحید مضمر
صفای باطنی اوله زیاده | وجود ظاهری حفظ خداده
بو تألیف لطیف و پاک تقریر | چون اولدی خامهٔ همتله تحریر

بیان سال اتمامنده فوری
دیدی هاتف زهی تحریر جوری ١٠٥٥

تاریخ نوشتن مثنوی برای ابراهیم افندی خلیفهٔ سواری آخر کتابت چون شد

چون از انامل ید فیاض کلک من | در نیستان وادئ توفیق گشته شد
اندر کلاب جوی کرم یافت پرورش | ور نفحهٔ عبیر کرامت سرشته شد
زان پس بریک رشک شمیم فضای قدس | از پرتو سهیل عنایت برشته شد
گشتم با و مباشر تحریر مثنوی | در حین ثبت مجبره دارم فرشته شد

چون شد نوشته در دم ختمش قلم بگفت
تاریخ باشد ار بشماری نوشته شد ١٢٠٥

در بیان طرح و رسم مثنوی

دفتر چارم درین رسم عجب | در کنار جلد اول کن طلب
زانکه این طرح بدیع بیمثال | یافتم از غیب در لوح خیال
شش مجلد را بدین اسلوب خاص | ثبت کردم گشت مقبول خواص
اول و ثانی و ثالث در میان | شد نوشته تا شود ربطش عیان
رابع و خامس بسادس کن شمار | این سه دفتر را بجو اندر کنار
مثنوی را مینوشتم هفت بار | هر یکی طرزی دگر شد اختیار

هر یکی مطبوع و خوب و دلنشین / هر یکی خوش طرح و مقبول و گزین
این که گفتم نسخهٔ پر زیور است / طرح و رسمش زان همه نازکتر است
این شکسته خط که شد قسمت مرا / یافت قدر و رغبت و زیب و بها
می نوشتم صدر سایل صد کتاب / یافتم زین مایه سود بی حساب

بعض ابیاتی که بمثنوی نوشته‌ام

هست اندر مثنوی ابیات چند / نیست او از مثنوی فیض مند
گفتهٔ سلطان ولد بعضی از آن / بعض افلاکی و بعض از دیگران
بهر ایضاح معانی هر یکی / کرده اند الحاق از دفع شکی
هست اشارتها کشیدم بعض نسخ / شد ببعضش بی اشارت منتسخ
وقت تطبیق دو نسخه غافلی / چونکه بیند زان یکی از جاهلی
یا کند حک یا خط بطلان کشد / خط نیکو را کند محکوک و بد
هم بما بین دو معنی رابطه / محو گردد میرود آن ضابطه
گر تو بینی اندرین نسخه چنان / معنیش بنگر باندیشه بخوان
چون غرض معنیست تو معنی ببین / لب مجنبان کن ز الحان و زین چنین

برای خطای قلم

ای که میخوانی سواد هر کتاب / بشنو از من این کلام با صواب
گر ببینی جا بجا در وی سقوط / کاتبش را نیست دشنام از شروط
از خطا گر حرف و لفظی مانده است / یا قلم نقطه بجا ننشانده است
تو غلط مشمار آنرا و بدان / از خواطر یا ز غفلت باشد آن
او غلط نبود خطا باشد خطا / آن خطا را ستر کن تو با عطا

ای کتا

برای کتابت

ای کتابت ایتمکدن بی خبر ناقص خرد / بیلمش اولمحض شقدر قلمه سهو خط
سهوله غفلتله اثنای کتابتده اگر / ساقط اولسه بعض الفاظ و حروف و یا نقط
حرف آتوب قویمدرسه نقطه کاتبه یکلش دیو / بیل که مقبولی دکلدر اهل طبعک بو نمط
یکلش اولدر کیم قصور فهم ایله کاتب یازه / عجز استخراجدن هر لفظ و ترکیبی غلط
کیم دیمش زیرا کتابت علمنک ماهرلری / نقطه و حرفک سقوطیله کتابت اولمز سقط

تاریخ چشمه

حضرت سلطان مرادک صدر عالی رتبه‌سی / مصطفی پاشا بو عین پاکی چون ایتدی بنا
قیلدی اهدا خاکپای پادشاه عالمه / مظهر لطف قبول شهریار اولسه نه
خضر الجوب لطیفن هم دیدی تاریخینی / چشمهٔ دلجو زهی ماء الحیات جانفزا

تاریخ خانهٔ خواجه حسین افندی

تعالی الله زهی عالی رواق آسمان بنیاد / مقام خواجهٔ سلطان ابراهیم صاحب داد
زهی طاق بلند و حبذا ایوان والا کیم / اولوردی آستانی آسمانده اولسه استعداد
اگر تشبیه ایدرسم بو سرایی بیت معموره / کمال رهبتن ادراک ایدنلر ایتمز استبعاد
اودکلو دلکشا جای صفا بهجت فزادر کیم / طورن بر لحظه آنده عمری اولدقجه اولور دلشاد
درونی اول قدر نقش بهار ایله مزین کیم / گیرب سیر ایلین آدم ایدر باغ جنانی یاد
تماشا ایتمکه کلسه ملایک جمله دیر گردی / زهی کاشانهٔ دلکش زهی زیبا بهشت آباد
عجب طرح مطبوعی بو گونه دلپذیر اولسه / که ابتدی صاحبی رسم بنا سن فکر ایله ایجاد
نه ممکندر مهندسده بو دکلو طبع معماری / مگر کیم عقل کل اوله بو صنعتده اکا استاد

معمر ایلیه حق صاحبن اقبال و دولتله … اوله درگاهی دایم قبله‌گاه زمرهٔ حاجات

دیدی اتمامنک الهام ایله تاریخنی جوری
معلی دولت آباد اولدی بو منزل مبارکباد
۱۰۵۴

تاریخ مذکور

فاضل علامه دانش صدر عالی مرتبه … سعد ثانی خواجه سلطان ابراهیم خان
بو سرای بی‌منت بنیاده همت صرف ایدوب … ایلدی بیت الشرف اول شمس غرت آسمان
طرح و وضع دلپسندین گندوسی رسم ایلینوب … طبع معماریسی گوستردی کمالندن نشان
دیدی استاد خردسیر ایلیوب بنیادینی … صانک اعدای سرای دلگشا و دلستان
یازدی رسام قدر هر لوحهٔ زرینه … بارک الله ای بهشت آباد و ای رشک جنان
هر معلی منظری بر مطلع صبح صفا … هر مجلی جامی بر خورشید در پرتو فشان
صفحهٔ کاشینک نقش بهاری گوستر … هر نظرده آدمه گلزار فردوسی عیان
طرهٔ بامنده هر برج فلک بر کنگره … سقفنک هر کوکبی رشک آور سیارگان
حشره دک معمور و آباد اولوب بو جایگاه … صاحبینه حق ویره غرتله عمر جاودان

دیدی تاریخ بناسن ایلیوب جوری دعا
یمن و دولتله مبارک اوله دایم بو مکان
۱۰۵۴

تاریخ چشمه

سرای خواجه سلطان عالیشانده بو چشمه … روان اولدی خدانک فیض جود لایزالندن
دیدی عطشانی اکاه ایلیوب تاریخنی جوری … ایچک بو عین پاکیزه‌ننک جاری زلالندن ۱۰۵۴

تاریخ حمام

بو مفرح لطیف حمامه … مهر و ماه اولسه پاره شویکی جام
صاحبینه مبارک ایلیه حق … اوله ذوق و صفاده صبح و شام

دیدی جوری بناسنه تاریخ … راحت روح جانفزا حمام

حمام

حبذا فرخنده حمام لطیف و خوش هوا … کیم صفادن کوثر و مشکله ممتزج آب و خاک
افتاب فیضیدر هر جام بلوری مگر … کیم درون خلوت دلکشی ایتمش تابناک
جام کاننده در و روزن دکل عاشق کبی … سینه سن سیمین بلر شوقی قلمش چاک چاک

گرم اولوب جوری دیدی تاریخن اول گرمابه‌نک
آب و تاب ایله مفرح جانفزا حمام پاک
۱۰۴۰

خانه

اولدی حقا بو مفرح جنت آسا خانه‌نک … طرح بنیادی دلارا رسم و نقشی جانفزا
حق مبارک ایلیه جوری دیدی تاریخنی … دایما آباد اوله بو دلگشا بیت صفا ۱۰۵۲

خانه

بحمد الله بناسی بو مقامک ایردی اتمامه … مبارک ایلیه حق صاحبینه هم اوله باری
دعای خیر ایله جوری دیدی اتمامنه تاریخ … ایده جای سلامت امن ایله بو منزلی باری ۱۰۶۰

تاریخ سرای جویبار قادین

جناب حضرت جم رتبه خان ابراهیم … او پادشاه عدالت پناه ملک آرا
همیشه مظهر لطف ایلیوب نیمه ایران … گورر کمال مروتله التفاته سزا
ایدوب صاحبه‌سی جویبار قادنه جود … بغشلدی بو سرای اکا او بحر عطا
گورلدی مصرف هبت مال پادشاهیدن … اولندی امر همایون ایله بو رسم بنا
بو دکلو لایق لطف ایتدی اول حضرت شاهی … زیاده ایلیه عمرین سعادتیله خدا
ایچنده صاحبه‌سی و ایما صفاده اولوب … مبارک ایلیه اقبال و یمن ایله مولی
صفای طبعله تاریخنی دیدی جوری … بو عین ایله بو سرای اولدی جنة المأوی ۱۰۵۹

تاريخ تربهٔ شكرپاره

اول صاحبهٔ الجود شكرپاره قادين كيم
دايم حسنات ايتمكله سويلنور آدى
ايتمش آنى مقبولهٔ شاهنشهٔ دوران
اخلاق پسنديده ايله لطف نهادى
تحسين اكا كيم سالك اولوب سمت صلاحه
حق يولنه خير ايتمكه در سيل فؤادى
چون بلدى جهان عاقبت الامر فنادر
فكر ايلدى سرمنزل و مأواى معادى
بو تربه ايله يايدى بو پاكيزه سبيلى
كيم رحمت و غفران خدا ايله اوله بادى
الله قبول ايليه خيراتنى جمله
هم اوله ميسر ايكى عالمده مرادى

جورى ديدى تاريخ بناسن يوم تمامك
بو مرقدى انوار ايله فردوس ايده بادى
سنه ١٠٥٢

تاريخ چاه

خاص اوده ساكنلرندن محترم رضوان آغا
كيم خزينه كاتبيدى مابقا اول خوش صفات
حفر ايدوب همتله بو چاهى و صاحب لطف و جود
چقدى بر صو كيم انك تعريفيدر عذب فرات
تشنه لر ايچدكجه آب پاكنى ايدوب دعا
ديه لر اوله شفيعى اول رسول پاك ذات

گوش ايدوب جورى بو خيرى يازدى تاريخ تمام
نوش ايدك لله چقدى چاهدن آب حيات
سنه ١٠٥٢

تاريخ خانهٔ محيى الدين

شريف و سالك توحيد محيى الدين صاحب دل
كه اولمش خاطرى ارواح قدسك مهبط اسرارى
ايدوب سعى بليغ و بذل مقدور ايلدى بنياد
بو زيبا جايگاه دلنشين و جنت آثارى
زهى منزلكه زير سنيه رواق لاجورديدر
دخى رسم اولمامشدر بويله بر ايوان عالى كارى
زهى ايوان دلكش جانفزا بيت مزين كيم
اولور حيرت فزاى عقل مانى نقش ديوارى
ديمش بو منزلك طرحندازى اوصافن ايدوب اسنادى
يد بيضاى قدرتدر مگر كيم دست معمارى

نه منزل بيت معمور و عديل عدن اعلى كيم
اولور حور و ملك سير ايتسه مفتون گرفتارى
نه منزل بو العجب گلزار بى مانند و همتا كيم
زر پرتابدندر هر گل و هر برگ و ازهارى
هميشه صاحبى هم جمله اولاد و اتباعى
بو منزلده بوله عمر طويل و بخت بيدارى

دعاى خير ايله جورى ديدى تاريخ بنيادن
ايده جاى شرف دايم بو والا منزلى بارى
سنه ١٠٢٥

تاريخ قصر

زهى مطبوع و زيبا بيت خوش طرح كيم اولدى
صفاى بحر ايله دلكش نشاط افزا مسرتگاه
اگر درياكنارنده اولايدى جنت اعلى
اكا بو لطفله بكزردى دنياده بو بهجتگاه
اگر گوش ايليه اوصافنى بو بيت زيبانك
بيوت جنت مأوى اوله حور ايله خجلتگاه
مفرح اولقدر هر جانبى فيض لطافتله
كه لايق گاه صحبتگاه اوله گاهى عبادتگاه
مبارك ايليه حق صاحبينه امن و صحتله
اوله بو منزل اعلى اكا دايم سلامتگاه

ديدى الهام ايله تمامنك تاريخنى جورى
لب درياصفاسى ايلدى بو جايى نزهتگاه
سنه ١٠٤٧

شكوفه زار

اولدى بو صفهٔ بهشت آسا
دلگشا منبت بهار لطيف
ديدى تاريخنى آنك جورى
روح افزا شكوفه زار لطيف

خانه

زهى كاشانهٔ جنت نمون و بهجت افزا كيم
اولور هر گز گورن آدم صفادن دايما مسرور
هواسى دلگشا فيضى دمادم لطفى پى در پى
نوله وصف بهشت اولسه در و ديوارينه مسطور
درونى نقش گوناگون ايله اول گلو زيبا كيم
اولور ارژنگ مانى رسمى چشم ناظره منظور
ويرلر روز و شب نور و ضياى ماه و خورشيده
او روشن جاملرده هر مجلا صفحهٔ بلور

گورنلر بو مفرح بیت بی مانند زیبایی — اولورلر بارک الله ایله تحسین اتمه‌ده مجبور
همیشه بو مقامی ایلیه جای صفا مولی — اوله هم صاحبینک قدری عالی عمری نا محصور

دعای خیر ایله جوری دیدی اتمامنه تاریخ — ١٠٤٦
الهی دولت دایم ایده بو منزلی معمور

چشمه

حالیا مطبخ امینی حسن آغا که ایدر — دایما خیر و ثواب اتمکیچون رأی صواب
فقرا زمره‌سنه لطف و عطادر کاری — نوله اولورسه دعاجیلری هم شیخ ایله شاب
حسن خلقی شرف اتن ایدر خلقه عیان — فیض جودی کرم طبعنی ایلر اشراب
خاطرن یاپمه‌ده در لطفله خلقک هر گاه — نوله دورنده انک قالمز ایسه قلب خراب
گرچه کیم شربنه هر دمده اولور فایض جود — یینه تا که ایدر تشنه لبانی سیراب
یایدی بر چشمه‌ء هب مالنی صو گیبی نثار — که ویره خاطر عطشانه فرح و فر آب
بو محلده وار ایدی صویه ضرورت حقّا — هر کسی ایلر ایدی تاب حرارت بی تاب
شمدی بر منبع پاکیزه اولندی بنیاد — اقدی بر آب که رشک ایلر آکا کوثر ناب
آب جودی ایله ریان اوله دایم دنیا — مشربن عین حیات ایلیه رب الارباب

دیدی تاریخنی بو چشمه‌ء خیرک جوری — ١٠٥٥
حق قبول ایده زهی عین لطیف آب بو آب

خانه

حبذا خرم بهشت آباد زیبا کیم اولور — طرح و رسم دلپسندی دایما بهجت فزا
آسمانک ویلسه هر بر اختری بر آفتاب — قبه‌ء زرینی دکلو اولمیه زینت فزا

یازدی جوری خامه‌ء تحسین ایله تاریخنی — ١٠٥٥
بارک الله اولدی والا منزل نزهت فزا

زهی

زهی گشاده مقام لطیف و قصر جدید — که طرح دلکشی ایله اولدی جای روح افزا
بلند او مرتبه کیم هر نه جانبه باقسک — تمام سیر اولنور بر و بحر ایله دنیا
گورب بناسنه تاریخنی دیدی جوری — مبارک اوله بو قصر مفرح و زیبا ١٠٥٧

قصر

حبذا کاشانه‌ء خوش طرح استاد ایکیم — صنعتن عقل مهندس بونده گوسترمش تمام
طرحی مقبول مسلم وضعی مطبوع و لطیف — آفرین استادنه کارنده قلمش اهتمام
دقت ایتسک بو مصنّع بیت معموره اگر — بر محلنده گورنمز حق بودر جای کلام
هر دلارا گوشه‌سی بر جایگاه دلنشین — هر صفاگستر محلنده نمایان لطف تام
دلگشا بهجت نما زیبا مفرح جانفزا — بولمش اسباب صفا بر جمله ترتیب و نظام
کیم دخول ایتسه قپوسندن اولور غمدن امین — کعبه در گویا بو خانه بابیدر باب السلام
گوسترلر بر نظرده شش جهات عالمی — هر گشاده روزنی هر بر مجلا صاف جام
بی نظیر اولدی بو منزل حق مبارک ایلسون — صحت و دولتله اولسون صاحبی هم شاد کام

قدسیان عرش اعلی دیدیلر تاریخنی — ١٠٤٦
جنت المأوایه مانند اولدی بو عالی مقام

خانه

زهی گشاده صفاخانه‌ء بهشت ارکان — که طرح و وضعنه معمار عقل اولور حیران
زهی مفرح و زیبا مقام روح افزا — که اولدی هر طرفی دلگشا مثال جنان
بو دکلو رونق و زینتله گورمدی کیمسه — بو رسمه خرم و بهجت فزا بلند ایوان
شبیه کنگره‌ء طره‌سی بروج فلک — نظیر نقش نگاری نجوم و کاهکشان
هوای دلکشی فیض صفا ایله ایلر — بهار نقشنی دایم شکفته و خندان
ضیای جامنه آتشنه صبح بر توپاش — فروغ شمسه‌سنه ذره مهر نورافشان

بو شهنشین زرانود ده طاقه جفت اولمز / نه کلو قدّ سپهری خم ایلیسه دوران
اکر نجوم فلک جمله آفتاب اولسه / اولوردی سقفنه زرّین کواکب رخشان
ایدردی کوشه‌ٔ بامنده آشیانه اکر / اولیدی نسر فلکده بر آجیغه امکان
همیشه تا بوله کاشانه‌ٔ فلک زینت / رواق عرشده کرّوبیان ایده جولان
صفای خاطر ایله صاحبی اولوب خرّم / ایده بو منزلی حق میمنتله آبادان

دیدی دعا ایله جوری بناسنه تاریخ
مبارک اوله سعادتله دائما بو مکان ١٠٥٠

خانه

اولدی حقّا جنّت آسا بو مقام / بی بدل کاشانه‌ٔ نزهت فزا
طرحنک مفتونی معمار خرد / نقشنک حیرانی رسّام قضا
سقفی سکّان سمایه جلوه کاه / فرشی حورای جنانه بوسه جا
بقسه‌لر روزنلرندن کوزینور / ماورای قصر نه طاق سما
منظرندن برّ و بحری سیر ایدن / استمز آیینه‌ٔ عالمنما
اولسه جامی مطلع خورشید اکر / چشم صبحه شام اولوردی توتیا
بو مفرّح منزلک هر کوشه‌سی / اول قدر فضیله اولدی دلکشا
کیم نه جانبدن فراز اولسه نسیم / اوغرایوب آندن ایدر کسب هوا

سیر ایدوب جوری دیدی تاریخنی
قصر عالی دلکشا جای صفا ١٠٦١

خانه

بو جای فرح بخش و دلارا که صفاسی / کلزار بهشتی کتورر خاطره هر کاه
ویرمش او قدر زینت فن نقشله استاد / سیر ایلسه مانی دیر ایدی سلّمه الله

یوق

یوق مثلی بکر بیت کلستان ارمده / دنیاده اکر وار ایسه بر بویله حرمکاه
تاریخ بناسن دیدی الهام ایله جوری / بو خانه‌ٔ زیبانی مبارک ایده الله ١٠٥٣

قصر

زهی مقام مفرّح کشاده قصر صفا / که اولدی دلکش و بهجت فزا بهشت آسا
عجبمی جنّت مأوی دنیلسه کیم اوش / هواسی فیض حیات و نسیمی روح فزا
درونی ساحه‌ٔ باغ ارم کبی روشن / نقوشی رسم بهار جنان کبی غرّا
نوله مدای بصرله جهان نما اولسه / بقلسه هر طرفندن عیان اولور دنیا
صفای خاطر ایله صاحبی معمّر اولو / میسّر ایلیه دائم مرادینی مولا

یاز نسبتله بنه لایق بو وجهله تاریخ
مبارک اوله بو قصر کشاده‌ٔ زیبا ١٠٥٦

مسجد شریف

نیّت اخلاص ایله بر اهل خیر / ایلدی امر رسوله اقتدا
سعی ایدوب بو معبدک بنیادینه / یاپدی همّتله قبول ایتسون خدا
خیر باقی اولدی بو جامع دیوب / ایلسونلر قدسیان دائم ندا
حق ویره بانیسنه اجر عظیم / فرضی بش وقتک اولندقچه ادا

فکر ایدوب تاریخنی جوری دیدی
بیت طاعت مسجد اهل هدی ١٠٥٤

خانه

کوش ایدوب اتمامنی جوری دیدی تاریخنی / یمن و دولتله مبارک اوله دائم بو مکان ١٠٦٠

خانه‌ٔ ناظم

ایدوب بو عارفانه منزلک تعمیرینه همّت / دیدم تاریخنی جای امان و کوشه‌ٔ راحت ١٠٤٦

تخمیس پروای

ای جمالک شمع بزم آرای قرب کردکار / وی جبینک خلوت خاص وصاله نور بار
مجلس قدسه فروغ طلعتک پرتو نثار / سن چراغ صحبت حقسن اولورسه وجهی وار
جبرئیل آواره نور رخک پروانه وار

مطلب اعلای اوادناده جای ایتسک نوله / پیشگاه مقصد اقصاده جای ایتسک نوله
صدر خلوتخانهٔ اسرارده جای ایتسک نوله / بر قدمده منزل اعلاده جای ایتسک نوله
تیر وش ایتدک مقام قاب قوسینی گذار

شمع ذاتک اولمسه دونمزدی فانوس فلک / ظاهر اولمزدی تصاویر مظاهر بیک بیک
خلق اشیایه وجود کلدر سببی بی ریب و شک / صالمسه نورک ضیا دنیایه ای رشک ملک
بو نجه اشکال و صور قندن اولوردی آشکار

عاجزان روز محشره ظلکی تکثیر ایچون / امتک دشت بقاده راحتن توفیر ایچون
آفتاب محشرک تأثیرینی تکسیر ایچون / آرزومندان نخل قدکی توقیر ایچون
صقلادی دار فناده سایه کی پروردکار

زهره سی اولدی سپهرک هیبتک عزمکله چاک / ایتدی صیت سطوتک ایوان چرخی لرزه ناک
ایلدک اول شب که افلاکه نظر بی وهم و باک / خوفک ایتدی قلب کردونی و نیم ای نور پاک
خلق عالم صاندیلر شق اولدی ماه تابدار

آسمانی آستانک ظن ایدوبلکلر مسیح / نوله اولسه پایهٔ اعلا ایله برتر مسیح
بلدوکیچون رتبه کی بولدی فلکده مقر مسیح / یرده کوکده حالی کر خضر زنده کر مسیح

امتکدن

امتکدن اولمغه چکمکده دایم انتظار

یا رسول الله برادنا چاکر کدرنا دری / آشکار ایتمه قصورین عیبنک اول ساتری
ایله محشرده شفاعتله عطای وافری / لطفک اولسه نوله جور رنک امید خاطری
گرچه چوقدر جرمی اما لطفکه یوقدر شمار

تخمیس

دفع غم قلمغیچون بزم شراب اولسه بزه / برایکی باده کش مست خراب اولسه بزه
صحن باغ ولب جو عالم آب اولسه بزه / یار آچلنسه بزر بادهٔ ناب اولسه بزه
کلسه ساقی سبب رفع حجاب اولسه بزه

می ناب اولمیجق ساغری بزنیلیه لم / قوری آیینهٔ اسکندری بزنیلیه لم
عارفز عاریتی زیوری بزنیلیه لم / تاج دارا ده اولان کوهری بزنیلیه لم
جام جمده قونلان لعل مذاب اولسه بزه

آب خضری نیده لم ذوقه بزی سیر ایتمز / نشأه سی ذره جه خاطرده انک سیر ایتمز
شیرهٔ تاکله دل حالنی تغییر ایتمز / بادهٔ خم مجازی بزه تأثیر ایتمز
اسکی میخواره لرز کهنه شراب اولسه بزه

طعنهٔ حاسد ایله جانمزه یتیدک بز / کند و خردن هله بو حیرت ایله کتدک بز
بلمز جور و ستمله کیمی انجیتدک بز / اهل دل دشمنی حساده عجب یتدک بز
شاد اولور رهبری برکونه عذاب اولسه بزه

جور یا هر بره ده بر کوزل اولسه پیدا / خبر آلسق اولورز کورمدن انی شیدا
دل و جان ایله اولور آنک طلبده جویا / قنده وار تازه کوزل ایو صورر دق کجا
صکره تنها بولیجق یاری جواب اولسه بزه

ولهٔ ایضا

محبت آتشندن کیمسه سوزان اولمسون یارب
کوزندن کیمسه نک هردم آقن قان اولمسون یارب
کیمسه مبتلای عشق جانان اولمسون یارب
بنم تک هیچ کیمسه زار و پریشان اولمسون یارب
اسیر درد عشق و داغ هجران اولمسون یارب

نوله هردم جگر قانن دوکرسم دیده تردن
وفا بولمام گرفتار اولدوغم شوخ ستمکردن
قیاس ایتمک گرک بدر کوردوکم هر چشمی کافردن
دمادم جور کردر چکدوکم بی رحم دلبردن
بو کافر اسیری بر مسلمان اولمسون یارب

عجبمی عالمی افسرده قیلسه ناله سردم
نظر ایتمز بولنده خاکه سوررسم چهره زردم
بنی اولدر رنک استر بیلورم اول نازپروردم
کورب اندیشه قیلمده اول ماهی بو دردم
که بو اندیشه دن اول هم پریشان اولمسون یارب

چکرسم هر نه دکلو جور بی پایانی اول بدخوک
المدن تا قیامت صالمزن دامانن اول سروک
کورب جسمده زخم ناوک مژکانن اول ترک
چقرمق ایسته سندن چکوب پیکانن اول کرک
چقن اولسون دل مجروح و پیکان اولمسون یارب

نوله راه جفاده خاک ایدرسم جسم پامالم
اوبولده ظاهر اولور شاهد مقصوده احوالم
وفا و مهره طالب دکلدر قلب متالم
جفا و جوره معتاد ایمش آنکر نیز نولور حالم
جفاسینه حد و جورینه پایان اولمسون یارب

دوکردم خون اشکی صیدی یارک اولسه
ویررم نقد جانی ذوق وصلت بال الله اولسه
جفاسی کاشکی هردم دل مبتلا الله اولسه
دیمیم کیم عدلی یوق یا ظلمی چوق هر حال الله اولسه
کوکل ملکینه ایدن غیری سلطان اولمسون یارب

۱ ایدنلر مسکن جوری صفت میخانه گنجنده
اولور مقصوده واصل عاقبت میخانه گنجنده ۱
۲ اولور جمشید عالی منزلت میخانه گنجنده
فضولی بولدی گنج عافیت میخانه گنجنده ۲
مبارک ملکدر اول ملک ویران اولمسون

نه چشم

ولہ

نه چشم اشکبارمدن بنم کسلدی نم برگون
نه امکان اولدی تسکین حرارت المیم برگون
درونمده ایدوب ظاهر علولر سوز غم برگون
بو آتشدان سینمدن چقوب نار الم برگون
بو هفت اورنک مینا رنکنی قورقم یاقم برگون

جفادر عاشق دلخسته یه مه وشلرک کاری
ستمدر خسروان ملک حسنک رسم و کرداری
وفا امید ایدوب بیهوده قلمه ناله و زاری
دلا خوبان عالمدن الک چک اگر وفاداری
جفایه یوز طوتر بیک ییل اگر قلسه کرم برگون

چمنزاره نظر قیل نسخه صنع الهیدر
دکل نرگس قباد و خسروک زرین کلاهیدر
جهان باغنده هر گل بر اوتاغ پادشاهیدر
فنا دشتنده هر بر لاله بر جم بارگاهیدر
وارآندن عبرت آل قویه الکدن جام جم برگون

طیانمه متکای زرکش جاهه حضور ایله
صقن کیم خاک ایدر بالینکی دوران مرور ایله
الوب جام صفای دستکه ذوق سرور ایله
ایکن آتقلمه راه فنا قومسن غرور ایله
بنجه سر کله خورشید اولور خاک قدم برگون

بنم وصف لب جانانه در جوری کبی کارم
انکچون بویله شیرین اولدی گفتار شکربارم
عجبمی اهل نظم اچره صفابخش اولسه گفتارم
نوله ایتسه گشاده خاطر یارانی اشعارم
مقالی دوشمز اغزمدن بنم دل غنچه فم برگون

ولہ

ایتمک استرسک اگر جای قرار کوی یار
ارتفاع شانله بولمق دیلرسک افتخار
قچما اولمقدن طریق عشق ایچنده خاکسار
ایله ای دل جسمکی راه محبتده قرار
ضایع اولمز برگون ایلتر کوی یاره روزگار

باغ دهره رخلرکدر زیب و زیور وار ایسه
گلشن عالمده بو قدر اگر بکزر وار ایسه

هپ بو خجلتدن قورشدر گل تر و آرلسه
عارض زیبا که تشبیه ایلمشلر وارلسه

روی گلده اولدی آثار خجالت آشکار

ایکی مشکین مار آبیدر او زلفین دوتا
کیم اولورلر عارضنده حلقه حلقه دائما
اول ایکی گلدر یوق آنی توجیهده ایتدم خطا
ایکی هندو بچه در آب او زره اوینر گویا

رخلری او زره سر زلف سیهکار نگار

عزم راه ایتسم یا خود قلسم بلا کنجنده مقر
چکمزم بن هر حالتیله ذره جه خوف و خطر
قنده اولسم اولور البته بکا شام و سحر
عشق همراه و بلا همخانه محنت همسفر

شوق رهبر درد مونس غم مصاحب غصه یار

ایلیوب وحشیلک اول آهو خرام دلپسند
دام تدبیره دوشوب برحالله اولمزسه بند
اولمه جوری کبی زار و نا امید و مستمند
حلقه حلقه دود آهک عارفی ایله کمند

صید اولور البته سا که اول غزال شیوه کار

وله

ویردی رواج حسن و بها دلربالره
ال ویرمز اولدی نقد دل و جان گدالره
کیمدر که مشتری کیجه یوسف لقالره
چقدی متاع حسن و ملاحت بهالره

هپ ناز و شیوه در صاتلمن مبتلالره

خوبانه اولکه ویردی ملاحت لباسنی
گیدردی اهل عشقه محبت لباسنی
ساکه مناسب ایتدی نزاکت لباسنی
گیدک بو کیجه ناز و لطافت لباسنی

اویدر طوتیجه دامنکی خاکپالره

دلبر که نکته سنج اوله شیرین مقال اولور
ارباب دل سوز آنی شوریده حال اولور
هر دلربایه لیلی و مجنون مثال اولور
مجنون او در که مالک بحر کمال اولور

شعر اوقیه سفینه صونه آشنالره

کوردکچه عشق ایدرسه اگر گوز اوجیله یار
دولت بولوب آنکله دلا ایله افتخار
دوشمه هوای وصلنه اولمه هوسله زار
عاشق اودر که استمیه بوسله کنار

عشق اولسون ایله قانع اوله مرحباالره

یارک حدیث لعلنی جوری که شرح ایدر
هر نکته لطیفی اولور غیرت درر
ویرمز بو لطفی نظمنه هر ناظم گهر
گفتار یار وصفنی نوعی گبی مگر

قادر می وار زمانه ده حسن ادالره

وله

بار بلای عشقله دونسم کمانه بن
اولسم خدنگ جور و جفاکه نشانه بن
رنجیده اولمیوب نه دور زمانه بن
اوضاع چرخه ذره جه بولمم بهانه بن

درد و بلایه گلدم افندی جهانه بن

زار و نزار ایدرسه غمک جانله تنی
ایتمم بلای عشقله فریاد و شیوه نی
مهر و وفا امیدین ایدر صنمه سن یتی
جور و جفاکی چکمکه سودی کوکل سنی

درد و بلایه گلدم افندی جهانه بن

شاد ایتمدک بنی دیو وصل نگارله
ایتمم همیشه جنگ و جدل روزگار ایله
آلشدی شمدی جان و کوکل هجر یارله
هر دم عجبمی گچسه گونم آه و زار ایله

درد و بلایه گلدم افندی جهانه بن

بزم فنایه عشرت صهبایه گلمدم
باغ جهانی سیر و تماشایه گلمدم
امید جاه و منصب اعلایه گلمدم
ذوق و صفا و راحت دنیایه گلمدم

درد و بلایه گلدم افندی جهانه بن

جوری گبی جهانده چکوب درد و محنتی
گورمسم نه گلو دور فلکدن ملالتی
کنج بلاده گورمسم آرام و راحتی
جور و جفادن آغلیوب ایتمم شکایتی

ولە

دانهٔ اشکی صبا جوب راه محبتده مدام / ایدرین سن کوزی شهبازنی شکاره اقدام
تولهٔ وحشیلکی ترک ایلیوب اولسک بکا رام / قفس سینه می قلسم یریدر ساکه مقام

حلقهٔ چشمی صیاد ازل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

پرلولوب ماه لقالرله سراسر دنیا / حسنله هر بریسی اولسه اکربی همتا
کونده بیک کره بکا ایلسه لر عرض لقا / شاهباز نظری غیری یه صالمم زیرا

حلقهٔ چشمی صیاد ازل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

خشم ایدوب بنله که ای دلبر شیرین دهنم / چاک چاک ایلر ایسک تیغ فراقکله تنم
ناله قلمز ستمکدن بو دل پرخرنم / حاصلی صید که دشت محبتده بنم

حلقهٔ چشمی صیاد ازل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

اوله لی عالم عشق ایچره کوکل شاهد باز / کورمدی سنجلین دلبر شوخ ممتاز
اوج اعلاده سن ایتدیکچه هما وش پرواز / بکا رام اول دیوا ایتسم نه عجب سوز وکداز

حلقهٔ چشمی صیاد ازل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

کیمکه بو حسنله بر کز کوره سن دلداری / محنت عشق اوله جوری کبی آنک کاری
غیری محبوب ایچون ایتمز کوکل آه و زاری / آلمز بن عینمه هر شوخ پری رخساری

حلقهٔ چشمی صیاد ازل ایده لی دام
خوبلرده سنی طوتدی کوزم ای کبک خرام

ولە

نازکی تخصیص ارباب نیاز ایتمکدن / هجرله عشاقی پر سوز و کداز ایتمکدن
مهر ایله اعدایی صاحب امتیاز ایتمکدن / لطفله اغیاری هردم سرفراز ایتمکدن

هرکسه مهر و وفا عشاقه ناز ایتمکدن
غیره احسان اهل دلدن احتراز ایتمکدن

عالمی طوتسه عجبمی اشک و آهی عاشقک / مدعای عشقه آنلردر کواهی عاشقک
خدمت خاک درکدر عز و جاهی عاشقک / آستانکده نه در شاهم کناهی عاشقک

هرکسه مهر و وفا عشاقه ناز ایتمکدن
غیره احسان اهل دلدن احتراز ایتمکدن

جور ایدرسن بکا رسم دلستانی بومیدر / غیره در لطفک طریق مهربانی بومیدر
دلبرک عشاقه بو خسته امتحانی بومیدر / مقتضای حالت حسن جوانی بومیدر

هرکسه مهر و وفا عشاقه ناز ایتمکدن
غیره احسان اهل دلدن احتراز ایتمکدن

اشتیاق ایتمز ایکن عاشق سربازله / اختلاط ایتمکده شرمی دشمن ناسازله
حالمز بلمم نولور سن دلبر ممتازله / قصدک اولدر مکه میندر اهل نیازی نازله

هرکسه مهر و وفا عشاقه ناز ایتمکدن
غیره احسان اهل دلدن احتراز ایتمکدن

لطف و احسانک دمادم زمرهٔ نادانه در / خشم و قهرک متصل جوری سرکردانه در
یا دلا درسا که محرم آشنا بیکانه در / ای مه نامهربان بلسک بو استغنا ندر

هرکسه مهر و وفا عشاقه ناز ایتمکدن
غیره احسان اهل دلدن احتراز ایتمکدن

وله

نه کوستر بکا دیدار بن اول طبیب ناز	نه بن مراد ایدربن کیم اولم آکا همراز
نه آتش غمله دلده قالدی سوز و گداز	نه باد آهم اولور نایی نالهٔ دمساز

نه بن نیاز ایدر اولدم نه دلبرم بکا ناز
هوایه منقلب اولدی آراده ناز و نیاز

اوصاندی شیوه و نازایتمه دن او بانکار	فراغت ایتدی نیاز ایتمه دن دل شیدا
نتیجه حقیقه‌ی ناز و نیازدن اصلا	محصل اکیمزه داخی دوشدی استغنا

نه بن نیاز ایدر اولدم نه دلبرم بکا ناز
هوایه منقلب اولدی اراده ناز و نیاز

او دکمه بر بریمزله ایدوب محبتلر	بر ایکی کون نه ایدی بو بخت ذوق و الفتلر
او ذوقلر او صفالر او کزلو صحبتلر	کورنمز اولدی کیدوب شمدی هپ او حالتلر

نه بن نیاز ایدر اولدم نه دلبرم بکا ناز
هوایه منقلب اولدی آراده ناز و نیاز

قنی او دکمه طوتوب دهری آه و زارم الم	مقید اولمز ایدم ذره دکلو عارم الم
ایدوب مفارقت اول شوخ شیوه کارم الم	فراغت ایلدم اغیاره اختیارم الم

نه بن نیاز ایدر اولدم نه دلبرم بکا ناز
هوایه منقلب اولدی آراده ناز و نیاز

نه خاطر مده رجای صفای وصلت وار	نه سینه ده اثر سوزش محبت وار
نه دلربا ایله جوری بکمال الفت وار	نه بنده نازه نه آنده نیازه رغبت وار

نه بن نیاز ایدر اولدم نه دلبرم بکا ناز
هوایه منقلب اولدی اراده ناز و نیاز

اهل

وله

اهل عشقه چون دکل دنیا و ما فیها مراد	غم ییمم باکه میسر اولمسه قطعا مراد
دولت دنیایی ایتمز عاشق شیدا مراد	آلمسم نوله عروس دهردن اصلا مراد

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

اشکمی دانه قد خم کشته می دام ایلدم	مرغ دولت صیدنه اندیشهٔ خام ایلدم
بو هوسله جانمی بی صبر و آرام ایلدم	ایرمکه سر منزل حق سعی و اقدام ایلدم

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

آستان میر و شاهه خدمت ایتمسم نوله	آرزوی عز و جاه و دولت ایتمسم نوله
اعتبار اهلینه هرکز رغبت ایتمسم نوله	کام ایچون دنیایه منت ایتمسم نوله

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

اختر بخت سیاهمده سعادت کورمدم	بر نفس مرآت قلبی بی کدورت کورمدم
کام دل تحصیلنه دوشدکجه راحت کورمدم	کیمسه دن دنیاده منتسز مروت کورمدم

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

بر مراد اولمق هوسیله کزوب دنیادن	ایلدم هپ تجربه جوری کدانی بابدن
بولمدم بر اهل همت مردم دانایی بن	انکیچون مسکن ایتدم کنج استغنایی بن

کوردم ای دل منت استر ویرمکه دنیا مراد
اکه منت ایتمه دن قورتلدم اولدم نامراد

ولە

هر نه کلوا اولسه کلدر له کلستان خنده‌رو ... ایلمز عارف کل صوری صفاسن آرزو
اهل دل اولمز نعیم رنک و بودن حصه‌جو ... کاهی اما لطف جزویدن اولنسه کفتکو

عارفه بر کل یتر دیرلر مثلدر کرچه بو
بولمدم بن اول کلی کزدم بو باغی سوبسو

دسته کل ویرنلر بو فنا کلزاردن ... حصه ویرمزلر کمال اهلینه کلدن خاردن
کرچه بی برکم ولی آسوده حالم بارد[ن] ... حسب حالمدر بو نکته کلشن اسراردن

عارفه بر کل یتر دیرلر مثلدر کرچه بو
بولمدم بن اول کلی کزدم بو باغی سوبسو

وارمی بر کلشن که آندن کل تمنا ایتمدم ... بر چمن یوق کیم کلندن حصه دعوا ایتمدم
صحن کلزار امیدی آزتماشا ایتمدم ... بر کل مقصود ایله کسب تسلا ایتمدم

عارفه بر کل یتر دیرلر مثلدر کرچه بو
بولمدم بن اول کلی کزدم بو باغی سوبسو

سن یوری کلزارکی کوزله هما ای ... بندن اول سمنه نسیم ارزو و لمز فزان
سن قودکسه هر کله داغ هوسله بر نشان ... بنده منت یوق بودر دایم لکاورد زبان

عارفه بر کل یتر دیرلر مثلدر کرچه بو
بولمدم بن اول کلی کزدم بو باغی سوبسو

بر کل عارف سندا اولسیدی بو کلزارده ... کوستردی کندوبی بر کوشه دستارده
ای کل وار در دین بو کلشن پرخارده ... دکله جور رنک بوبیتن عالمه آه و زارده

عارفه بر کل یتر دیرلر مثلدر کرچه بو
بولمدم بن اول کلی کزدم بو باغی سوبسو

ولە

صفای بزم کلشندن کچوب جام کلندن هم ... اوصاندم نغمه سنج عندلیب غلغلندن هم
قناعت کلدی مطربدن صراحی قلقلندن هم ... ایدوب قطع نظر یارک رخندن کاکلندن هم

الوم چکدم بو باغک لاله سندن سنبلندن هم
فراغم وار بو کلزارک کلندن بلبلندن هم

بو دشتک لاله سی پرورده خوناب جکردر ... بو باغک سنبلی آشفته سودای جکردر
بو کلزارک کلی آزرده آسیب آفتدر ... دل زارم کبی بلبلری پرشور حسرتدر

الوم چکدم بو باغک لاله سندن سنبلندن هم
فراغم وار بو کلزارک کلندن بلبلندن هم

نه سیر لاله زارنده بو کلزارک صفا بولدم ... نه چین سنبلنده نکهت لطف وفا بولدم
نه هنکام کلنده بر نتیجه مدت بقا بولدم ... نه صوت بلبلنده حالت عشق وهوا بولدم

الوم چکدم بو باغک لاله سندن سنبلندن هم
فراغم وار بو کلزارک کلندن بلبلندن هم

بو باغک لاله سندن خون جکر یکدر ... سواد سنبلندن عاشقه سودای سر یکدر
کل پژ مرده سندن ناز آه پرشرر یکدر ... صدای بلبلندن ناله وقت سحر یکدر

الوم چکدم بو باغک لاله سندن سنبلندن هم
فراغم وار بو کلزارک کلندن بلبلندن هم

دوشلدن باشمه یارک خیال روی الفی سوداسی ... کوکلدن چقدی جوری لاله و سنبل تماشاسی
کرکمز وار ایکن خسار دلبر کل تماشای ... نیتر نالم نه لازم بلبلک فریاد و غوغاسی

الوم چکدم بو باغک لاله سندن سنبلندن هم
فراغم وار بو کلزارک کلندن بلبلندن هم

ولـه

نه مرآت دل ابنای عالمده صفا گوردم
نه اعیان زمانده لطفله بر آشنا گوردم
نه نقش صورت لوح حقیقتده بقا گوردم
محصل خلقی سمت مهربانیدن جدا گوردم

وفا هر کیمسه‌دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمی کیم بی وفا دنیاده گوردم بی وفا گوردم

زمانه خلقی هپ معتاد ایدنمشلر جفا رسمن
کیدرمشلر بوزوب لوح حقیقتدن وفا رسمن
فراموش ایلمشلر هر بری لطف و عطا رسمن
عجبمی محو ایدرسم بنده امید و رجا رسمن

وفا هر کیمسه‌دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمی کیم بی وفا دنیاده گوردم بی وفا گوردم

یازقلر باکه کیم احبابه حسن اعتقاد ایتدم
حیفلر کیم کلام دوستانه اعتماد ایتدم
جهانده گرچه کیم چوق کیمسه‌یله اتحاد ایتدم
نه گوردم کیمسه‌دن همت نه تحصیل مراد ایتدم

وفا هر کیمسه‌دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمی کیم بی وفا دنیاده گوردم بی وفا گوردم

جهانک خلقنی هپ درد و حرصه مبتلا بولدم
نه درویشنده استغنا نه شاهنده غنا بولدم
نه آزادنده شکر و بنده‌سنده نه رضا بولدم
کریله خلقی بیگانه ستمله آشنا بولدم

وفا هر کیمسه‌دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمی کیم بی وفا دنیاده گوردم بی وفا گوردم

اینانمه گوکلنه جوری بر ایکی گون بوزوکه دنیا
وفادار اکلیوب خلقیله الفت ایلمه اصلا
رجای قطع ایدوب ایله فراغت گوشه‌سن ماوا
نه سویلر گور فضولی بی وفالردن ایدوب شکوا

وفا هر کیمسه‌دن کیم ایستدم آندن جفا گوردم
کیمی کیم بی وفا دنیاده گوردم بی وفا گوردم

دستنه

ولـه

دستنه آلوب تغافل آتشین غداره‌سن
عاشقک یوز زخم و داغ ایتدی دل آواره‌سن
کسمدی اول غمزه‌لر ناز و جفانک آره‌سن
صورمدک حالن عجب بی مرحمت مه‌پاره‌سن

بو قلمه مرسن هیچ وارمی دلده داغن یاره‌سن
بویله‌می گوزلر گوزللر عاشق بیچاره‌سن

داغ فرقت دمبدم اولمقده دلده بی شمار
زخم حسرت ایلمکده جانمه هر لحظه کار
بستر محنتده هجرانکله تن بیمار و زار
سن قیلوب بر کره شفقت حالمه ای گلعذار

بو قلمه مرسن هیچ وارمی دلده داغن یاره‌سن
بویله‌می گوزلر گوزللر عاشق بیچاره‌سن

دلبرا ولدر عاشقک احوالن استفسار ایده
داغنه مرهم اوروب زخمن صاروب تیمار ایده
گوزلری یاشن سیلوب مردملکن اظهار ایده
حاش لله عاشقه سن ایتدوکی اغیار ایده

بو قلمه مرسن هیچ وارمی دلده داغن یاره‌سن
بویله‌می گوزلر گوزللر عاشق بیچاره‌سن

عاشقک زخم محبت جانینه ایلر اثر
آتش سوزان محنت سینه‌سن بر داغ ایدر
رحم ایدوب مجروحکه بر کره قلمزسن نظر
یا نیجه سندن شکایت ایتمسون دل خسته‌لر

بو قلمه مرسن هیچ وارمی دلده داغن یاره‌سن
بویله‌می گوزلر گوزللر عاشق بیچاره‌سن

اغلسون اول عاشقه اهل محبت دائما
کیم اوله سن دلبر نامهربانه مبتلا
وار ایکن قت قت دلنده زخم غم داغ جفا
جوری بیچاره‌نک بیلمزلر ای بی وفا

بو قلمه مرسن هیچ وارمی دلده داغن یاره‌سن
بویله‌می گوزلر گوزللر عاشق بیچاره‌سن

بیرام پاشا

کچدی دنیادن ایدوب بیرام پاشا ترک جاه — بر طرف قلدی قیودی ماسوایی بالتمام
کسب حال ایتمشدی سر اولیا اللهدن — مقعد صدقی ایتدی آخر منزلی رب الانام
عمری اولدقچه لوجه الله خیرات ایلیوب — جاهد واما نده هم کوستردی سعی تمام
شبهه سز بولدی غزا اجرین شهادت برسن — اولدی اثنای سفرده عازم دار السلام

دیدی جوری روح قدسی فوتنک تاریخنی
ایلدی بیرام پاشا عدن اعلی یه مقام ١٠٤٨

سودجی زاده

عجبمی آیره دوشسه اولسه سینه مز بی تاب — درونمزده علولندی آتش آلام
قنی او بلبل کلزار موسیقی که آنک — ویرردی نغمۀ شیرینی روحه ذوق مدام
اصوله اویمدوغن کوردی دور ایامک — سکوته واردی ایدوب نقش وصوت وکاری تمام
محصل ایلدی آهنک بزمکاه جنان — ایده مقامنی عالی جناب رب انام

زمان فوتنه تاریخ ایچون دیدی جوری
قله محافل جنتده سودجی زاده مقام ١٠٤٢

خلیل بک

اولوب تشنه خلیلی کربلاده خون اعدایه — شهادت شربتن نوش ایلیوب کام دلن بولدی
بوماتمگاه فانیده کذار ایتدکده تاریخن — دیدی هاتف بقایه کوچدی خلیلی نزلن بولدی ١٠٤٧

موسی چلبی

موسی چلبی کیم ید بیضای کرم له — خورشید کبی عالمه احسان ایدی کاری
اولمشدی خلوص ایله شهنشاه جهانک — هم بندۀ دلدادهسی هم مونس و یاری
بوی کل اخلاق لطیفیله ویرردی — ایام حیاتی اثر فیض بهاری

کورسیدی

کورسیدی اکر حسن دلاراسنی یوسف — عشقیله زلیخا کبی قالمزدی قراری
ناحق یره ظلم ایله شهید اولدی او مظلوم — منزلکه اوله حقک آکا قرب جواری

جوری دیدی تاریخن ایدوب حصه مناجات
موسی یه جمالیله تجلی قله باری ١٠٤٤

قدسی

عارف سر حقیقت قدسی — کوچدی دنیادن ایدوب عزم بقا
دیدی تاریخ وفاتن هاتف — روح قدسی ایده عرشی ماوی ١٠٤٥

عیشی

عیشی نوش ایلیوب فنا جامن — بر طرف قلدی صحبت عیشی
عزم عشرتکه بقا ایدیجک — اولدی تاریخی رحلت عیشی ١٠٤٥

سرما

کلدی وکچدی بو سیل تابستان — ساکن اولمادی برودت یاقدق
کورتماشایی که دوشدی تاریخ — بو سنه آبده آتش یاقدق

وله

زمهریر اعتدال ایله کچدی — اربعینک بلنمدی حقیقتی
ماه آذرده شدت ایتدی شتا — نوله تاریخی اولسه یارت قیشی

وله

شو دکلو شدت ایتدی فصل شتا — که طوکدردی ینه بحری زمینی

بیان اولسون دیو تاریخ وقتی
دیدی هاتف شتای اربعینی
یه ذی القعدهده دکز طوکدی

برای ساغر

حضرت سلطان غازی خان مراد　دایما عشرتله اولسون شادکام
مجلسنده خدمت ایلسون خسروان　رستمانه دستنه صوندقجه جام
ایلسون بزم صفاده جم کبی　ساغر زرّین ایله عیش مدام

وله

حضرت خان مراد غازینک　عشرتن دایم ایلیه دوران
یاد ایدوب نامنی شجاعتنی　طولوسن نوش ایده شهنشاهان
جام زرّینی آفتاب کبی　اوله رونق فزای بزم جهان

سرپوش

زهی سرپوش زرّین مرصّع　که جمشیده اولور زرینده افسر
جهان عشرتنه گویا فلکدر　که هر یاقوتی بر تابنده اختر
صونلسه دست شاهنشاهه لایق　بو سرپوش مجوهرله بو ساغر

وله

خان مراد اول شهنشه غازی　عیش جاوید ایله معمّر اوله
جام زرّینی دور ایدوب شب و روز　ماه تابان و مهر انور اوله
بزم اقبال دولتنده مدام　شاه هر جرعه نوش ساغر اوله

وله

حضرت سلطان غازی دایما　قصد اعدایه قوشانده کمر
بیشن اقبالنده اولسون در میان　گوهر گنجینهٔ فتح ظفر

برای کمر

بو مرصّع کمر جواهر ایله　بر فلکدر نجوم زاهر ایله

کیم

کیم قوشانسه بو جوهری کمری　بوله کون کبی فی الذات زیب وفری
طرّه‌سی اولدی مصنّع و زیبا　صاحبینه مبارک ایده خدا

قایق

حضرت سلطان ابراهیم خانک دایما　بحر و برده یاری خضر و حافظی الله اوله
یا بدره دایم سعادتله نیجه اعلی قایق　عمر نوح ایله جهان ملکنده شاهنشاه اوله

کمر

حضرت پادشاه عالیشان　حشره دک اوله عالمه سلطان
آفتاب اوله گوهر کمری　ویره روی زمینه زیب و فری
کمری ملک دینه قوّت اوله　تیغی خورشید اوج نصرت اوله
خدمتنده هزار خسرو و جم　ایلیه قامتن کمر کبی خم
بو مرصّع کمر و خنجر زر　اوله چرخ و هلال فتح و ظفر
ایده عمرن زیاده بار خدا　اوله حکمنده سربسر دنیا

کمر

بو مجوهر کمرک صاحبنه　گوهر بخت و شرف زیور اوله
آسمان کبی کمربنده　ماه و خورشید ایکی گوهر اوله

کمر

دایما پادشه دور زمان　ایده دولت کمرن زیب میان
اولدی زیبا بو سعادت کمری　انجم دولتدر انک هر گهری

عرابه

زهی گردونهٔ گردون مدار زرّین اوز کیم　سزا در گر چکیله پادشاه ربع مسکونه
سوار اولدقجه دولتله شهنشاه فلک تمکین　دونر خورشید عالمتابله چرخه بو گردونه

اتاقه

دایما نصرت بولوب شاهنشه رستم هنر | فرقنه اولسون اتاقه پر عنقای ظفر

وله

شهنشاه جهانگیرم مسند آرای معالی | بالشنده صور عجبی پر همای بخت و دولتدر

دستوانه

بو دستوانه کیدکجه خسرو غازی | همایی صید ایده یار قبولنده شهبازی

خانه

تعالی الله زهی کاشانهٔ مطبوع و زیبا کیم | ویرر معمار عقله طرح استادانه سی حیرت
نوله سقفن مساحت ایتمه ده اولسه نظر قاصر | ایرشمز بامنه دست خیال اندازهٔ فکرت
مگر هر جامی بر آیینهٔ عالمنما درکیم | بقنلر هر طرفدن سیر ایدرلر عالمی وقت
بو نزهتگاه زیبایه دینوردی جنت الماوی | اگر کیم جاودان اولمقله ممتاز اولمسه جنت

وله

اولدی حقا بو مفرح جام کان | نزهت آباد و بهشت جاودان
بویله زیبا جایگاه پاکده | فیض آلور دایم صفادن جسم و جان

وله

زهی حمام روح افزای روشن | مفرح دلگشا مانند گلشن
هواسی زنده ایلر جسم و جانی | صفاسی جنت آسا جاودانی

رمددن خلاص اولدقده

حمد لله که اولوب لطف الهی شافی | ایلدی چشم رمد دیده مه حکمتله دوا
خاک پاک ره مردان خدادن ناگاه | باد توفیق ایله ایردی گوزمه کحل جلا
رفع ایدوب دست عنایتله گوزمدن پرده سنی | صورت لطفنی هر وجهله گوستردی خدا

اولسه

اولسه بر بندهٔ معلولنه حقک نظری | آنی ایتمک دیلسه مظهر احسان و عطا
قوللرندن بنه بر اهل کمال و هنری | حکمتیله سبب ایلر که علاج ایده اکا
نته کیم ایردی دو چشممده که دردرمده | شاف حکمت اثر حاجی محمدله شفا
بارک الله زهی کامل و دانا استاد | لوحش الله زهی شاف مبارک اجزا
چشم خورشید اولور خون شفقدن سالم | ایلسه شافنی اطرافنه هر دمده طلا
جوهری کحلنی ایتسیدی قمر استعمال | اثر لکه گورنمزدی گوزنده اصلا
روشنایی سنی چکسیدی اگر دیده سنه | گیجه ده گورر ایدی راز دل موری سها
چکسه اغبر بنی مور ضعیفک گوزنه | روی غبرادده گورن صانور ایدی انجم سما
اصفهانیسن اگر سرمه ایدنسه نرگس | چشمنی باد خزان ایلیه مزدی اعما
توتیاسنده قومش حق او قدر خاصیت | شویله در ذره سنک منفعتی کیم مثلا
عاشقی خاک ره دلبره محتاج ایتمز | گریه دن دیده لری اولسه اگر نابینا
شبهه سز عین عنایتله ازل ای حوری | نظر ایتمشدر اول استاده جهانده مولا
اعتقادی دخی مستحکم و اسلامی قوی | عادتی طاعت حق کاری صلاح و تقوا
صدق ایله خدمت ایدر چونکه عباد اللهه | نوله اخلاصیله ایلرسه دعاسن فقرا
بز مکافاتنه قادر دگلوز خدمتنک | الومزدن بو گلور کیم ایده یوز اکا دعا

ویره دنیاده خدا صحتله عمر طویل
اوله عقباده جنان اجره مقامی اعلی

قطعه

یوق فلکدن شکایتم اما | الشیدلسون بو داستان بندن
کدر مسند جهانه همتده | خواجگان کرم زبان بندن
نا کرم اسم بی مسمادر | یا ایدر کندوسن نهان بندن

اکر اولماسه برشنک ابتلاسی   ولە   اولوردی خلقه هر دردک دواسی
درست ایلردماغ مختلی برشش   اکر صاغ اولسه یردی بوعلی برشش
ولی افراط ایله بنمک خطادر   که زیرا باعث ضعف قوادر

ولە

ای متکئ وسادۀ نخوت و ناز   وی منتظر سجدۀ ارباب نیاز
اولمش طمع تا المم مال و منالک بسیار   یار نشمی برانکده قدر عمر دراز

ولە

روح یوق صورت نظمنده جسودک طوتالم   ایلمش خامه‌سی هر بیتنی بتخانۀ چین
طبعمک ایتدی معارضلرینی غیرت حق   ملزم و بسته دم و ابکم و دلتنک و حزین

ولە

جنک که بنجه یوسفی مینرانه قومشدر   جوق نقد دلی کیسۀ حرمانه قومشدر
رندان خدا ذوق دل و جانی بولنجه   نه مسجد و نه دیر و نه میخانه قومشدر

ولە

دلده نه هوس نه آرزو قالمشدر   نه فکر و خیال رنک و بو قالمشدر
محو اولدی رسوم ماسوا الحمدلله   انجق نظرمده نقش هو قالمشدر

برای قولجق

مردمیدانه یار در قولجق   لایق اعتبار در قولجق
جبه جوشن کیبن جری مرده   لازم کارزار در قولجق
تیغ اعدایی قرشولر دایم   سعی مرده مدار در قولجق
رزم الجنده غزاته و قتنده   یاور و دستیار در قولجق
کرچه ظاهرده شکلنه بقسک   آهن آبدار در قولجق

لیک جنک الجره چشم اعدا   آتش شعله بار در قولجق

مطالع

سفید ایتسه لباسن یار اکر عارض نوری   ویررصان روزر روشنده ضیا برشمع کافوری
آلیدی ذره جه اول کردن براقدن نوری   چراغ آفتابی محو ایدردی شمع کافوری
کورنلر سینک اوزره کردن براقی پرنوری   صانورلر شمعدان سیمه قونمش شمع کافوری
برایتدی دون کیجه ساقی عرقله جام بلوری   صفا برمنده یا قدی شوق الجو برشمع کافوری
صارلدی یاسمن اندام سرو باغه سرتاپا   شبستان جمنده اولدی صان برشمع کافوری

ولە

سیل اشکم جریان ایتسه نیجه جوکو تورر   ماجرای غم هجران دخی جوق صوکوتورر
رحم ایتمز ایسه یا شکه اول قاتی دلجو   صبر ایله کوکل کیم دخی جوق صوکوتورر

رباعیات

مفتاح سخن که بحث ادراک آمد   زین بحث بسی ناطقه چالاک آمد
مردی که درین معرکه بی باک آمد   از نقش جدل لوح دلش پاک آمد

ولە

ذوقی که از و دل ز کدر پاک شود   دانستنش از موت بادراک شود
آنکس که بدین ذوق طلبناک شود   پیش از دم در خاک شدن خاک شود

ولە

ای انکه بکفت و کوی وحدت ماندی   یا در کل شک چو اهل کثرت ماندی
کر بی اثر از جذب محبت ماندی   محروم ز وایۀ حقیقت ماندی

ولە

ای انکه ز توحید مقالات زنی   بر لوح فسون نقش خیالات زنی

پنداشته که دم ز حالات زنی
نی نی که تو طبل اصطلاحات زنی

وله

ای آنکه سخنگو ز حقایق شده
بی وزن گهر سنج دقایق شده
بالله که تو مسخرهٔ خلایق شده
وز دهر بریش کاو لایق شده

وله

ای آنکه بفطنت و ذکا مغروری
وز عقده کشایندگیت مسروری
میدانکه ز راه عقل و دانش دوری
وز غمزهٔ ابلیس هوا مکوری

وله

آنکس که مرید از هوس کام شود
یک خطوه طریق دو صد گام شود
در راه هوا بنفس خود رام شود
ابلیس برو خندد و بدنام شود

وله

تا کی سخن فلان و بهمان گویی
وز قول کسان نشان وحدت جویی
صد سال اگر درین بیابان پویی
از باغچه دوست نیابی بویی

وله

تا کی سخن از بادهٔ و از جم گفتن
وین مسئله را همیشه مبهم گفتن
یک معنی تحقیق ز آدم گفتن
بهتر بود از هزار عالم گفتن

وله

ای آنکه تو اسمای عوالم شمری
گویی که مرا بوده ز هر یک گذری
این وا همه گشتست ترا دردسری
بالله که ز آن جمله نداری خبری

وله

مردی که معانی مواقف داند
خود را بحقایق همه واقف داند

آن

آن ستر محمدی که عارف داند
نی صاحب کشف و نه مکاشف داند

وله

بیرنگی دل نه ز آتش آه آید
نز تابش مهر و اثر ماه آید
بشنو سخنی گرت بدلخواه آید
این رنگ ز خم صبغة الله آید

وله

بستم ز پی مسئله بحث وجود
از عالم و از آدم و از بود و نبود
اینها همه وهمست و خیالست و نمود
غمض عینیک ببین چه ماند موجود

وله

این صورت و این معنی و این غیب و شهود
این دوری و نزدیکی و این گفت و شنود
عقلست که زغبتت بدینها افزود
از عقل جدا شو که بیابی مقصود

وله

صوفی که ز ذوق نیستی محرومست
دلبسته بقید هستی موهومست
این نکته بعارف خدا معلومست
مکتوب وجود خلق فنا مفهومست

وله

اجمال که شد از دفتر عالم فهرس
تفصیل وی آدمست با دراک و حس
آنکس که بدین هر دو نباشد مونس
در صحبت فقر اوست امیر مجلس

وله

این مسئله صورت و معنی بنصوص
گشتست ز حق بعلم آدم مخصوص
این علم بمن کشف شد از روی خلوص
هرگز نه فتوحات بخواندم نه فصوص

وله

گر غوث کند بو احدی دعویها
گر قطب دهد بقدر خود فتویها

شنو که وجودشان باین معنیها
دنیاست که هیچست همه مافیها

وله

این جذبه و این تپش و این غلطیدن
این آه کشیدن از دل و سوزیدن
با اهل مبارک که فنا بگزیدن
بهتر ز وجود خویشتن بازیدن

وله

ای از سخن مکاشفه حیران دل
وی از هوس مشاهده پا در گل
بگذر که بتو حل نشود این مشکل
تا معرفت نفس نگردد حاصل

وله

آنم که گذشتم ز مجالی و محل
وز دغدغهٔ نزاع لفظی و جدل
این عقده ز سر رشته نمیگردد حل
تا آینهٔ دلت نیابد صیقل

وله

آنم که نه اکوان و نه امکان دانم
نه مسئلهٔ عین و نه اعیان دانم
مستغرق عشقم بفیوضات ازل
باللّه که نه این دانم و نه آن دانم

وله

ای مولوی از طرب و پای افشان
ای صوفی تخته کوب و مست دوران
تا دست بجیب و پا بدامن نکشید
از ذوق سماع و دور نیابید نشان

وله

عشقم که جهان جمله خریدار منست
وین بیع و شرا در سر بازار منست
با آنکه اسیران من از جان سیرند
صد خواجهٔ احرار طلبکار منست

وله

عشقم که ز من گوید هر کس هنری
با هم ننمایند ز فعلم اثری

باین

با این همه آنکس که مرا می جوید
تا من نشود ز من ندارد خبری

وله

عشقم که مرا نام دیگر شد آتش
وز شعلهٔ من یکی شرر شد آتش
از من قبسی دید مگر چشم کلیم
کاندر نظرش کوه و شجر شد آتش

وله

عشقم که بکهسار نظر میکردم
از قوّت حق زیر و زبر میکردم
آندم که تکلّم ز شجر میکردم
آتش بدل کلیم در میکردم

وله

عشقم که بجود عرض هنر میکردم
در هر جایی کار دگر میکردم
از ختم رسل کسب نظر میکردم
نطق از لب خاموش حجر میکردم

وله

حسنم که شدم بچشم خود عاشق خود
عذرایم و در عشق خود وامق خود
چون نیست چو من بقبول خود صادق خود
زآن رو کردم وصال خود لایق خود

وله

عشقم که خرد دم ز بیانم نزند
صد تیر خیال بر نشانم نزند
در پنجهٔ من چنان زبونست فلک
سیلی بقفای ناتوانم نزند

وله

عشقم که جهان ز قهر عامم لرزد
عنقای فلک ز بیم دامم لرزد
آنم که زحل بذکر نامم لرزد
مرّیخ ز تیغ انتقامم لرزد

وله

ای آنکه طلب در دل تو چون برقست
که در طرف غرب و گهی در شرقست

تا خرمن بود تو مصون از حرقست ... در جمع نیایی که مقامات فرقست

وله

فقرم که بمن ناز کند خوکر من ... خاکست غنای دو جهان بر در من
انکس که بیابد قدری جوهر من ... داند که شهانند همه چاکر من

وله

آنم که درونم بصفا چون شهر قست ... کارم نه ریا نه سمعه ونه زرقست
هر کونه صفتها که رسوم فرقست ... در قلزم جمع احدیت غرقست

وله

آنان که دفاتر مناقب خوانند ... در سر کرامات سخنها رانند
حقست کرامت همه اهلش هم حق ... لیکن نه چنانکه اهل ظاهر دانند

وله

در روز قیامت که همه تن خیزد ... از عطسه بافغان وبشیون خیزد
آن رند که تشنگی کند در محشر ... ساغر بکف وسبو بکردن خیزد

وله

چون روز ازل عشق تبان بذرفتم ... نه دولت ونه جسم ونه جان بذرفتم
از تهمت پاکی نکشتم تا که حجاب
رسوایی این هر دو جهان بذرفتم

تاریخ وفات جوری علیه الرحمه

ای کلوب بو مشهد پاکی زیارت ایلین ... بیل که بو بر عارف بالله اولمشدر مکان
بو منور مشهد وبو تربه جنت مثال ... اولدی جوری یه مقر پر نور اوله فی کل آن
کوش ایله نجه فوتنی یاران دیدی تاریخنی ... ایله یارب جوری یه فردوس اعلا ده مکان

برای

برای جمع وترتیب

مرتضی پیر وارباب هنر کیم ایتدی ... خامه مشک فشانی بنه بر تازه حرام
یازدی استاد ولی النعمک دیوانن ... شاهد خطی ایدر روح عمادی اکرام
یعنی استاد سخندان جهان جوری کیم ... سحر واعجاز کمالاته اوویر مشد نظامی
کلشن طبعنه بقسک کل خود رولری ... بلبل کلشن شیرازه ایدر الهام
کلبن طبعنی سیر ایلین آدم ناچار ... کلشن خلدی اکان کیمسه یه ایلر الزام

یازیلوب چونکه تمام اولدی ودیوان کر
دیدی تاریخنی کیم **جمع ایدب ایتدم تمام**

محمد ابن ابراهیم افندی ... که مستحسندر آنک طرز وطوری
ایدوب حسن توجه مرتضایه ... یازوب شوقیله تمام ایتدی فوری
لسان خامه دن بو اولدی جاری ... یازلدی بمن ایله دیوان جوری

از هجرت نبویه علیه افضل التحیه
در سنه ثلث وسبعین والف
باتمام رسید